རྒྱ་གཞུང་སྔོ་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༡

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་

ཚད་མ་སྡེ་བདུན།

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།

༄༅ «རྒྱ་གཞུང་སྙེ་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་བོད་ཕྱིར་»ཁོངས། ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་བོད་ཕྱིར་རྣམས་ཞུ་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྲུན་གྱི་བགྱི་སྒོའི་རྒྱུ་འགྲོན་རྣམས། ཨིང་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐེབས་རྩ་དང་། སྐུ་ལི་ཡ་པེ་རེཙྨ་མན་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐེབས་རྩ་གཉིས་ནས། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ལ། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུན་འགྱུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་པ་ལས་ལེགས་གྲུབ་ཐུབ་པ་བྱུང་བས། གོང་གི་ཐེབས་རྩ་དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན་ཆེ་ལྷག་དོན་ལྡན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགསལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ།

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་བོད་འདི་བཞིན། ༧སྐྱི་ནོར་གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»དང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དང་། «རྣམ་ངེས།» «རིགས་ཐིགས་»བཅས་ཀྱི་བཤད་ལུང་སྩལ་བའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།

The compilation, editing, and publication of this volume have been made possible through the generous support from the Ing Family Foundation and the Scully Peretsman Foundation to the Institute of Tibetan Classics, towards preservation and revitalization of classical Tibetan knowledge and culture.

This volume, *Seven Pramāṇa Works of Dharmakīrti,* is part of a series containing critical editions of seminal Indian Buddhist classics on logic and epistemology. It has been published to coincide the historic teaching of Acharya Digṇaga's *Pramāṇasammucāya,* and Acharya Dharmakīrti's *Pramāṇavārtitīka, Pramāṇaviniscaya,* and *Nyāyābindu* by His Holiness the Dalai Lama at Tashi Lhunpo Monastery, South India, December 2015.

རྒྱ་གཞུང་སྣེ་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༢

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་

ཚད་མ་སྡེ་བདུན།

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

© Institute of Tibetan Classics, 2015

All rights reserved.

www.tibetanclassics.org

དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་ཐོག་སྐྱར་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་པར་དགག་བྱ་མེད།

རྒྱ་གཞུང་སྔེ་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༢

Selected Indian Buddhist Classics, Pramāṇa vol.2

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན།

Seven Pramāṇa Works of Dharmakīrti

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།

Edited by Thupten Jinpa

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཕྱི་ལོར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།

Indian Philosophy–Buddhism–logic–epistemology-Dharmakīrti

1. *Pramāṇavarttika* – 2. *Pramāṇaviniścaya* – 3. *Nyāyabindu* –

4. *Hetubindu* 5. *Vādanyāya* – 6. *Saṃbandhaparikṣa* –

7. *Santanānyatarasiddhi*

ISBN 978-81-89165-40-6

Printed at Indraprastha Press (CBT), New Delhi-110002

དཀར་ཆག

ཞུ་སྒྲིག་པའི་སྔོན་གླེང་། ---- vii

༡ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

གཞུང་གི་ས་བཅད། ---- 3

གཞུང་དངོས།

ལེའུ་དང་པོ། རང་དོན་རྗེས་དཔག ---- 21

ལེའུ་གཉིས་པ། ཚད་མ་གྲུབ་པ། ---- 60

ལེའུ་གསུམ་པ། མངོན་སུམ། ---- 91

ལེའུ་བཞི་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ---- 150

༢ ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

གཞུང་གི་ས་བཅད། ---- 182

གཞུང་དངོས།

ལེའུ་དང་པོ། མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ། ---- 189

ལེའུ་གཉིས་པ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་རྣམ་པར་ངེས་པ། ---- 226

ལེའུ་གསུམ་པ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ། ---- 276

༣ ཚད་མ་རིགས་ཐིགས།

གཞུང་གི་ས་བཅད། ---- 382

གཞུང་དངོས།

ལེའུ་དང་པོ། མངོན་སུམ། ---- 387

ལེའུ་གཉིས་པ། རང་དོན་རྗེས་དཔག ---- 389

ལེའུ་གསུམ་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ---- 393

༤ གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ།
གཞུང་གི་ས་བཅད། -- 408
གཞུང་དངོས།
དང་པོ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས། -------------------- 411
གཉིས་པ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས། ------------------ 434
གསུམ་པ། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས། -------------- 437
བཞི་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྩལ་དྲུག་དགག་པ། -------- 446
༥ འབྲེལ་བ་བརྟག་པ།
གཞུང་གི་ས་བཅད། -- 456
གཞུང་དངོས།
ཀ འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། -------------- 459
ཁ འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། -------------------------- 463
༦ རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ།
གཞུང་གི་ས་བཅད། -- 478
གཞུང་དངོས། --- 479
༧ རྩོད་པའི་རིགས་པ།
གཞུང་གི་ས་བཅད། -- 490
གཞུང་དངོས།
སྐབས་དང་པོ། རིགས་པས་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སྨྲ་པ། ---------------------------------- 495
སྐབས་གཉིས་པ། རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དགག་པ། --------------------------------- 526
དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ། ------------------------------------- 571
དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག ------------------------------------ 575

ཞུ་སྒྲིག་པའི་སྔོན་གླེང་།

༄ སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཚད་མ་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཚད། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གཞུང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་པོ་རྣམས། འཛམ་གླིང་ནང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཡིག་ཆར་གྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»ལྟ་བུ་ནི། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ལ་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་ལ། སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རབས་མང་པོར་རྟོག་ཞིབ་ཀྱིས་དཔྱད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཏིང་ཟབ་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་ནུས།

སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»ལྟ་བུར། དངོས་ཟིན་ལ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་(སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་ལྔ་པ།)གི་དགོངས་པ་ཞིབ་ཏུ་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད་སྣང་མོད། དོན་དོ་མར་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་བཞེད་པ་གསར་གཏོད་མང་དག་ཅིག་མཛད་ཡོད་པས། ཕྱོགས་གླང་གི་འགྲེལ་བྱེད་ཙམ་མིན་པར་རང་རྐང་གི་ཚད་མའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་སྲོལ་རྒྱ་གར་དུ་སྔོན་ནས་དར་བ་ལྟར་དོན་ལ་གནས། རང་རེའི་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་ལ་ཆ་བཞག་ན་འང་། སྤྱིར་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སུ། ལོ་ཙཱ་བ་བནྡེ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་དུལ་བ་ལྷའི་«ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་»བསྒྱུར་བ་དང་། ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་»དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་བསྒྱུར་བ་སོགས་བྱུང་ཡོད་མོད།[1] སྤྱིར་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བོད་སྐད་ནང་གཞི་ཙུགས་

---

1 «དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་»གྲགས་པ་ལས། (པེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༣ དེབ། ཤོག ༤༩-༥) སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་བར་བོད་འགྱུར་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་གང་ཡོད་ཀྱི་ཐོ་འཁོད་ལ། གཞུང་འགྱུར་འཕྲོར་

པ་དངོས་གཞི་ནི། ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་བརྩིས་དགོས་ཏེ། དེ་དུས་རྔ་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་(དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ)ཀྱིས་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དཀའ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བསྒྱུར་བ་དང་།[2] རྔོག་པར་ཇོག་ལོ་ཆེན་པོ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་འགྱུར་ལ་ཞུས་བཅོས་མཛད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»དང་། «རིགས་ཐིགས་»རྒྱ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པའི་«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་»སོགས་ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་བསྒྱུར་ཅིང་། «རྣམ་ངེས་»ལ་བསྡུས་དོན་དང་འགྲེལ་པ་བརྩམས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚད་མའི་འཆད་ཉན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྲོལ་བར་མཛད།[3] དེ་ནས་བརྒྱུད་རིམ་གྱིས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདན་ས་གསང་ཕུ་དང་། སྣར་ཐང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་སྐྱ། རྔོག་པར་དུས་རབས་བཅུ་ལྔའི་སྟོད་ནས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཚད་མའི་འཆད་ཉན་ཁྱབ་ཆེར་དར་བ་སོགས། གང་ལྟར་ཡང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་དུས་ད་ལྟའང་མ་ཉམས་པར་གནས་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་ལགས།

ལུས་པའི་ཐོའི་ནང་། (ཤོག ༩༨) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་མཚན་ཐོན་མེད། འགྱུར་འདིའི་སྐོར་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་སྒྱུར་བ་པོ་ལོ་ཙཱ་བ་གང་གིས་ཀྱང་བཤད་པ་བྱས་པ་མ་མཐོང་།

2 རྔ་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་(༩༥༨-༡༠༥༥)སློབ་མ་ཡིན་པས། ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་དང་སྐུ་དུས་མཉམ། དེས་ཚད་རིགས་བསྒྱུར་བ་ལ་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་ལོ་ཙཱ་བ་དར་མ་གྲགས་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་འགྱུར་བྱང་དུ་གསལ། སྐབས་འགར་རྔ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་དང་ཙང་ཕྱིས་སུ་བྱོན་པའི་རྔ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་འབར་(༡༠༤༤-༡༠༨༩)གཉིས་འཁྲུལ་ཉེན་ཡོད།

3 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྙིང་ནས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན། བོད་དུ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»རང་གི་འཆད་ཉན་དང་དང་དེ་འབྲེལ་དཔྱད་རྩོམ་སོགས་ཐོག་མར་དར་བ་ནི། གཙོ་བོར་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་སྐུ་དྲིན་དུ་མཐོང་སྟེ། དེའི་གོང་བཀའ་གདམས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་གཙོ་བོར་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»རྒྱལ་དུ་བཏོན་ཏེ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གནང་སྲོལ་དར་སྣང་། «རྣམ་ངེས་»ཀྱི་བོད་འགྲེལ་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་། རྔོག་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་དང་འགྲེལ་པ་བརྩམས་ལ། རྔོག་ལོའི་སློབ་མ་གྲོ་ལུང་པས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་བརྩམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་པ་ཆོས་སེང་གི་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་སོགས་ལས་རགས་ཙམ་དཔོག་ཐུབ། དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་བོད་འགྲེལ་ནི། ཕལ་ཆེར་ས་པཎ་ཕེབས་པའི་རྗེས་ནས་བྱུང་བར་མངོན།

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་བརྒྱམས་པའི་རིམ་པ།

ད་ནི་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་སྐོར་ཅུང་གླེང་བ་ལ། ཐོག་མར་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་རྣམས་བརྒྱམས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་སྐོར་ལ་ནི། སྔོན་གྱི་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ནས་བཤད་པ་མཐའ་ཆོད་པ་གཅིག་མཛད་པ་མི་སྣང་ལ། གཞུང་ཕན་ཚུན་གྱུང་བསྒྲིགས་ནས་བརྟགས་ན། གཞུང་རྒྱས་པ་ལྷ་ལས། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དང་པོ་དང་། དེ་རྗེས་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས།» དེ་ནས་«རིགས་ཐིགས།» དེའི་རྗེས་སུ་«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་»དང་། «རྩོད་པའི་རིགས་པ་»བཅས་རིམ་གྱིས་བརྒྱམས་པ་རེད་མན་གྱི་མཁས་པ་ཊྲར་ཊེ་ལྕལ་ནེར་གྱིས་བཤད་པ་དོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་།[4] དཔེར་ན་«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར།» རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུའི་ཤློ་ཀ་དང་པོ། "ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི།།" ཞེས་པ་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མདོ་དོན་དུ་བཀོད་ལ། དེའི་དབུར། "མདོར་བསྡུས་ནས།" ཞེས་གསུངས་པའང་། ཨར་ཙ་ཊས། "ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟློས་པར་དོགས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།"[5] ཞེས་པར་བཀྲལ་བས། གཞུང་འདིས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པར་ངོས་འཛིན་གནང་། དེ་བཞིན་དུ་«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར།» "གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།།" (དེབ་འདིའི་ཤོག ༩༩༤) ཞེས་བྱུང་བ་ཕལ་ཆེར་རྣམ་འགྲེལ་དེས་གཉིས་ལ་ཞལ་འཕངས་ཡིན་སྙམ། «རྩོད་པའི་རིགས་པར་»ནི། དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གཞན་ལ་ཞལ་འཕངས་མི་ཐོན་མོད། དེར་ཚུལ་གསུམ

4 ཚུལ་འདི་ཏོམ་ཏི་ལླེ་མནས་(Tom Tillemans)ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་སྐོར་ཆ་ཤིན་འགྱུར། ཤོག xiii ནང་དྲངས། མཁས་གྲུབ་རྗེས་«ཊཱི་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་»དབུའི་སྤྱི་བཤད་དུ། (དེབ། ཤོག ༧) «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་»སོགས་ཡན་ལག་ལྔ་བུའི་གཞུང་བཞི། ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་གྱི་ལེའུ་སོ་སོ་ལས་ཇི་ལྟར་འཕྲོས་ཚུལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་བ་ཞིག་གསུངས།

5 «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་པ།» (དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༥) ཤོག ༥༡༣ སློབ་དཔོན་ཨར་ཙ་ཊ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བླ་མར་གྲགས་པས། ཕལ་ཆེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྨད་དམ་བརྒྱད་པའི་སྟོད་དུ་བྱོན་སྣང་།

པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཟག་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལའང་སྣང་རུང་དང་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྣང་རུང་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་སོགས། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»ལྟ་བུས་རང་ལུགས་སྒྲི་ཅྲིངས་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བརྩམས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད། གཞན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་སུ་གཞན་དོན་ལེའུར། སྒྲུབ་ངག་གིས་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པ་གསུངས་མོད། དེ་བརྗོད་ན་ཚར་གཅོད་པ་སྐྱེ་ཕམ་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་སྐོར་ལ་བཤད་པ་གང་ཡང་མ་མཛད་ལ། «རྩོད་རིགས་»སུ་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ཕམ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས། (ཤོག ༥༣༩) གཞུང་དེ་ཕྱི་རྩོམ་ཞིག་ཡིན་པར་དཔོག་ནུས། ཞི་འཚོའི་རྩོད་རིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། «རྩོད་རིགས་»ཀྱི་མཇུག་རྩོམ་ལ་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད་སྐབས། སློབ་དཔོན་གྱིས་«རྩོད་རིགས་»དེ། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་«རྩོད་སྒྲུབ་»དང་། ཕྱོགས་གླང་གི་«རིག་པ་ཅན་པ་བརྟག་པ་»གཉིས་ཀྱི་ནང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྩོད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་དེ་ལ། མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པས་བརྩམས་པར་གསུངས།[6] «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་»རང་འགྲེལ་དུ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»ལ་ཞལ་འཕངས་དངོས་སུ་ཐོན་པས། དེའི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་བརྩམས་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་། «རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པར་»སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གཞན་ལ་ཞལ་འཕངས་དངོས་སུ་མ་ཐོན་མོད། མི་བསླུ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་དོན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་དོན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐོན་པས། «རྣམ་འགྲེལ་»ལྟ་བུའི་ཚད་མའི་རང་ལུགས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་གཞུང་བརྩམས་པའི་རྗེས་སུ་མཛད་པ་ལ་དོགས་པ་མི་དགོས་པར་ཕོ་བོས་བསམས།

---

6 «རྩོད་པའི་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ།» (དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༨) ཤོག ༣༧༨

འདིར་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཞུ་སྒྲིག་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་ཚུལ།

འདིར་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཞུས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་གནད་གསལ་བཤད་ཞུ་བ་ལ། སྤྱིར་དེང་གི་དུས་སུའང་བོད་ཀྱི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་དང་བཤད་གྲྭ་སོགས་ཀྱི་ནང་། ཚད་མའི་སྐོར་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་དར་སྔུས་སུ་ཡོད་མོད། ད་བར་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་པའི་དཔེ་དེབ་བསྒྲིགས་པ་ཕལ་ཆེར་མ་བྱུང་བར་མངོན་ལ། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དང་། «རྣམ་ངེས།» «རིགས་ཐིགས་»ཏེ་ལུས་ལྟ་བུའི་གཞུང་གསུམ་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་བཏབ་པ་རེ་གཉིས་བྱུང་ཡོད་ནའང་། ཞུ་དག་ལེགས་པོ་མ་སོང་བ་དང་། «རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་ཀློག་པའི་གྲངས་ཀྱི་རྟགས་ཚད་ལྡན་བཏབ་མ་ཐུབ་པ་དང་། ཚིག་ལྷུག་ཏུ་བཞུགས་པའི་གཞུང་«རྣམ་ངེས་»དང་«རིགས་ཐིགས་»ལྟ་བུ་ལ། གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་སོ་སོར་འབྱེད་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀློ་ཁ་ཁེངས་པ་གཅིག་བྱུང་ཐུབ་མེད། འདིར་ནི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཀ་སྒྲུས་དག་པོར་ཞུས་བསྒྲིགས་ཀྱིས། དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་ཀློག་པ་པོས་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱུན་བཅངས་ཐུབ་པའི་ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཡོད་ཁུལ་ལགས། དེ་ཡང་དེང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཆ་ཚང་བར་ཞུགས་པ་ནི། བོད་ཡིག་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་པས།[7] བོད་འགྱུར་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་རྒྱལ་སྤྱིར་ངོམས་ཆོག་པའི་ཁྱད་ནོར་དུ་འགྱུར་ཡོད་པའང་ཁོ་བོ་སྙམ།

འདིར་རྒྱ་གཞུང་སྙེ་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་ཁོངས། སྡེ་བདུན་གྱི་དེབ་འདི་ཚད་མའི་པོད་གཉིས་པར་བྱས་ཡོད་དེ། པོད་དང་པོར་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་དཔར་སྐྲུན་ཞུ་འཆར་ལགས། དེ་ལ་ཐོག་མར་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་མ་དཔེ་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཔར་མ་ཡོངས་གྲགས་ལ། སྡེ་དགེ སྣར་ཐང་། པེ་ཅིན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྣར་ཐང་དང་པེ་ཅིན་

7 སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ལེགས་སྒྱུར་ཐོག་མཇལ་དུ་ཡོད་མེད་སྐོར་གཏམ་དུ་གཞུང་སོ་སོའི་འགྲེལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐད་དུ་ཞུ་རྒྱུ།

དཔར་མ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་མོད། སྤྱིའི་ཆ་ནས་སྡེ་དགེ་དཔར་མ་དག་པར་མཐོང་བས། འདིར་མ་དཔེ་གཙོ་བོར་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བྱུང་བ་རྩ་བར་བཞག་ཅིང་། དེར་བཞུགས་པ་དང་། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་དབར་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས། བོད་ནས་བསྒྲིགས་པའི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མར་ཆ་ཚང་བར་བཀོད་འདུག་པ་ལས། དག་ཆའི་ཁྱད་པར་མཐའ་དག་བཀོད་ན་གཅིག་ནས་ཤོག་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དང་། གཉིས་ནས་མཛེས་ཆའི་ཆ་ནས་ཀྱང་མི་འོས་པར་མཐོང་བས། འདིར་བསྟན་འགྱུར་དཔར་མ་གསུམ་གྱི་དག་ཆའི་ཁྱད་པར་གལ་ཆེའི་རིགས་ཏེ། གཞུང་གི་གོ་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཐོན་སྣང་བ་རྣམས་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དག་ཆ་བཅོས་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་། འགྱུར་མི་འདྲ་བ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཚད་ལྡན་དང་། གཞུང་རང་གི་འགྲོས་བཅས་ལ་བརྟགས་ཏེ་བཅོས་ཤིང་། འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་ཀྱང་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས། མ་དཔེ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སྐྱོན་དག་པོ་བཟོས་ཁྱུལ་ཡིན།

དེ་ཡང་གཞུང་ཚིགས་བཅད་དུ་བཞུགས་པ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དང་། «འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་»གཉིས་ལ། དེང་རབས་ཀྱི་སྲོལ་ལྟར། ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་བཏབ་ཅིང་། གཞུང་ཚིག་ལྷུག་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ། གཞུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་དཔེ་ཀློག་པ་པོར་ཕན་ན་སྙམ་སྟེ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་གཞུང་མཚམས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཤད་མང་ཙམ་བཏབ་ཡོད། སྡེ་བདུན་ཐམས་ཅད་ལ། ཀློག་པ་པོས་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲོམ་རགས་ཙམ་ཞིག་བློར་འཆར་ཐུབ་པར་དམིགས་ཏེ། གཞུང་སོ་སོར་གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་འབྱེད་པའི་ས་བཅད་གནད་ཆེ་བ་རྣམས་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་ས་བཅད་རིམ་པ་མཐོ་དམན་ལ། རྟགས་དམིགས་བསལ་རེ་བཏབ་སྟེ། རིམ་པ་དང་པོར་ཨང་རྟགས། ༡ ༢ ༣ སོགས་དང་། གཉིས་པར། ཀ ཁ ག སོགས། གསུམ་པ་དང་བཞི་པར། ༡) ༢) ༣) སོགས་དང་། ཀ) ཁ) ག) སོགས། རིམ་པ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པར། ༡] ༢] ༣] སོགས་དང་། ཀ] ཁ] ག] སོགས། རིམ་པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པར། (༡) (༢) (༣) སོགས་དང་། (ཀ) (ཁ) (ག) སོགས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་བརྗོད་ན།

༢ མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ།

ཁ འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད་པ།

༡) སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ) འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད།

ཁ) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད།

༡] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་མདོར་བསྟན།

༢] རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

ཀ] མདོར་བསྟན་པ།

ཁ] རྒྱས་པར་བཤད་པ།

(༡) སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ།

ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།»

«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»ནི། གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། སྡེ་བདུན་ལས་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱས་པ་ཤོས་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་འཕགས་བོད་གཉིས་ཀར། ཐོས་བསམ་གྱི་དཔྱད་པ་ཕྲ་ལ་ཟབ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་ཁྱད་འཕགས་ཅན་དུ་གྱུར་སྟབས། འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་དེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གང་གཟབ་ཞུས་ཁུལ་ཡིན། དེ་ཡང་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་རྩ་ཚིག་ལེགས་སྦྱར་ནང་མཇལ་དུ་ཡོད་མེད། ད་ལྟ་ཡོད་པ་དེ་ནི། གཙོ་བོ་མ་ནོར་ཐན་ན་དིན་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་འགྲེལ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་ལོགས་སུ་བཀར་བ་ཡིན་པས།[8] མཐའ་

8 ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་དེ། ༡༩༣༠ ནང་བོད་དུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་འཚོལ་བར་ཆེད་དུ་ཕེབས་པའི་རྒྱ་གར་མཁས་པ་ར་ཧུ་ལས། ཐོག་མར་ ༡༩༣༨ ལོར་རྒྱ་གར་བི་ཧར་དུ་དཔར་དུ་བཏབ། ཁོང་གིས་«རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་ལེགས་སྦྱར་

གཅིག་ཏུ་ཆོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཛད་པའི་གཞུང་དེ་དེ་ག་རང་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ལྟ་ནའང་ཉི་ཧོང་གི་མཁས་པ་ཡུ་ཤོ་མི་ཡ་ས་ཀ་ཝ་བས། ལེགས་སྦྱར་རྩ་བ་དེ་དང་བོད་འགྱུར་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ཞིག་བྱས་ཏེ། ༡༨༧༣ ལོར་དཔར་བཏབ་ཡོད་པས། འདིར་སྡེ་དགེའི་བོད་འགྱུར་དང་ཤན་སྦྱར་དེ་བསྡུར་ཏེ། རྩ་ཚིག་ལེགས་སྦྱར་དུ་བཞུགས་ལ་བོད་འགྱུར་ནང་མེད་པ་རྣམས་ངོས་བཟུང་། དེ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པའི་«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་»ལས་བྱུང་བ་ཚར་བླངས་ཏེ་འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་ཀྱང་བྱས། དེ་བཞིན་དུ་བོད་འགྱུར་ནང་ཡོད་མོད། ལེགས་སྦྱར་ནང་མེད་ཅིང་། རྩ་ཚིག་དངོས་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་བཀོད།[9] «རྣམ་འགྲེལ་»ལེའུ་དང་པོར་རང་འགྲེལ་ཡོད་པས། དེར་བཞུགས་པའི་རྩ་ཚིག་དང་། སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་བོད་འགྱུར་རྩ་ཚིག་དབར། འགྱུར་ཚིག་ཁྱད་ཡོད་པ་གནད་ཆེ་བ་རྣམས། ལེའུ་དང་པོའི་མཆན་གྱི་ནང་གསལ་བཤད་ཞུས་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་། དེང་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་རྣམ་རྒྱའི་མ་དཔེ་ནི། ཐོག་མར་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་། དེ་ལ་རྔོག་ལོ་ཆེན་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དག་བཅོས་ཞིབ་པར་མཛད་ལ། ཕྱིས་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་ཞུས་ཆེན་མཛད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཡིད་ཆེས་དང་གདེང་འཇོག་ཚད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས། གང་བྱུང་དུ་ད་ལྟའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་ལ་བསྡུར་ཏེ་བཅོས་འགྱུར་བྱེད་ན་མི་འཚམས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ།།

སྤྱིར་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ལོགས་སུ་དཔར་

ཀྱི་དཔེ་འཚོལ་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་མཛད་མིན་དང་། མ་དཔེ་མི་འདྲ་བ་གང་ལག་ཏུ་ཐོབ་མིན་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་རྣམས། སྔོན་གླེང་གི་གསལ་བཤད་ནང་ཐོན་པས་འདིར་མ་བཀོད། ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་(Manorathanadin) དུས་རབས་ལ་ད་ལྟ་ངེས་པ་ཐོབ་པ་བྱུང་མེད་མོད། གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་རྗེས་སུ་ཡིན་པ་ལ་རྩོད་པ་མེད།

9 དཔེར་ན་ལེའུ་གཉིས་པར། "འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྡན་ཕྱིར། །རྭ་ཅན་གླང་པོ་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད།།" ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་ལྟ་བུ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་ལ་མེད་པ་རྣམས་གཞུང་རང་གི་སྐབས་ཚིགས་ཕང་སོ་སོའི་ཐད་དུ་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཆན་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར་ལགས།

བཏབ་པའི་རྣམ་རྒྱའི་བོད་དཔེ་དུ་མར། གཞུང་མཚམས་སོ་སོ་ངོས་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་སྦྲུལ་ཤད་ ༈ འདི་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཏབ་འདུག་མོད། གཅིག་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མ་དཔེ་རང་ལ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ནས་འགྲེལ་བྱེད་སོ་སོས་གཞུང་མཚམས་འབྱེད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་དང་། གསུམ་ནས་སྦྲུལ་ཤད་མང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་རེའི་བོད་འགྱུར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་དེ་ཉིད་མིག་ལ་མ་མཛེས་པར་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས། འདིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་མཚམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཁག་ཁོ་ན་ལ་མ་གཏོགས་སྦྲུལ་ཤད་བཀོད་མེད་པ་མཁྱེན་འཚལ། འདིར་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱ་བར་གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་འབྱེད་པའི་ས་བཅད་རྣམས་ནི། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དེ། གཅིག་ནས་རང་ཉིད་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བ་དང་། གཉིས་ནས་དེང་འཆད་ཉན་ཡང་དར་ཁྱབ་ཆེ་བས། དེ་ལས་བཏུས་ལ། སྐབས་རེ་གཉིས་སུ་ས་བཅད་རིམ་པ་ཅུང་བཀུམ་ཡོད་པའང་མཁྱེན་འཚལ། སྤྱིར་གཞུང་འདིའི་ས་བཅད་བཀོད་སྟངས་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སོ་སོའི་འགྲེལ་པའི་ནང་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས།

རྣམ་རྒྱའི་ནང་སྐབས་འགར། དཔེར་ན་རང་དོན་ལེའུར། "རྗེས་དཔག་ཇི་སྐད་བཤད་ཇི་བཞིན།།" (༡/༥༡) ཞེས་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལེའུར། "རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།" (༣/༢༣༥) ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སྔ་མ་ཞིག་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ན་སྙམ་པ་བྱུང་མོད། འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པས་རང་སོར་མ་བཞག་ཀ་མེད་བྱུང་།

«རྣམ་འགྲེལ་»རྒྱ་བར་ཀློགའི་ཨང་གྲངས་བཀོད་སྟངས་ལ། སྤྱིར་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་ཚིགས་བཅད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས། གཞུང་རྩོམ་པ་པོ་རང་ནས་ཀློགའི་ཨང་གྲངས་བཀོད་མེད་པས། དེང་ཨང་གྲངས་ཡོད་པ་རྣམས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་རྗེས་ཀྱི་མཁས་པས་བྱས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་རང་དུ། སྐབས་འགར་ཀློག་གཅིག་གི་ནང་བརྗོད་བྱའི་དོན་མ་རྫོགས་པ་ཀློག་རྗེས་མའི་ཕྲང་པ

དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་མར་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་ནར་མར་དཀྲུས་གཅིག་ལ་རྩོམ་སྒྲིལ་ཐོན་ལ། འདིར་ནི་བོད་འགྱུར་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་སྟབས། ཤླཽཀའི་ཨང་གྲངས་འདེབས་སྟངས་དེ་བོད་ཡིག་རང་གི་འགྲོས་དང་གཙོ་བོར་བསྟུན་ཡོད། རང་དོན་ལེའུའི་སྐབས་སུ། རང་འགྲེལ་ལེགས་སྦྱར་ཞུས་བསྒྲིགས་སྤུས་དག་ཅིག་ཕྱི་མི་ཞིག་གིས་བྱས་ཡོད་པས།[10] དེར་ཡང་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་བསྟུར་ཏེ་ཤླཽཀའི་ཨང་གྲངས་རྣམས་ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་བཏབ་ཚུལ་ཡིན།

དེ་ལྟ་ན་འདིར་ཞུས་ཤིང་བསྒྲིགས་པའི་རྣམ་རྩ་དང་། མི་ཡ་ས་ཀའི་ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་འགྱུར་ཤན་སྦྱར་གཉིས་ཀྱི་དབར། ཤླཽཀའི་ཨང་གྲངས་འགོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར།

ལེགས་བོད་ཤན་སྦྱར་དུ། «རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱུན་»གྱི་ལེའུའི་གོ་རིམ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། དང་པོ་ཚད་གྲུབ། གཉིས་པ་མངོན་སུམ། གསུམ་པ་རང་དོན། བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཅས་སུ་བྱས་མེད། གཅིག་ནས་ཆོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་ལེའུར་རང་འགྲེལ་མཛད་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ནས་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལྷ་དབང་བློས་ཀྱང་། ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ། རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་བརྩིས་པ་དང་། གསུམ་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་«རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་འགྲེལ་བྱེད་མང་ཆེ་བས་ཀྱང་རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་བརྩི་བའི་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཚད་མར་བྱས་འདུག་པ་སོགས་ཀྱིས། འདིར་ཡང་ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་དང་། གཉིས་པ་ཚད་གྲུབ། གསུམ་པ་མངོན་སུམ་དང་། བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཅས་སུ་བཀྲིས་ཡོད།

ཤན་སྦྱར་དུ། རང་དོན་ལེའུ། ཤླཽཀ ༡༣༣ (༡/༡༣༣) ཚིགས་རྐང་བཞི་པ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། "དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱི།།" ཞེས་པ་ཤླཽཀ ༡༣༣ ཁོངས་སུ་བརྩིས། དེའི་

10 ར་ནི་ཨེ་རོ་གནོ་ལིས་(Raniero Gnoli)ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་ཞུས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་ ༡༩༦༠ དཔར་བཏབ།

དབང་གིས། ༡/༡༣༩ - ༡༣༧ མཇུག་རྫོགས་ཀྱི་བར། འདིར་བསྒྲིགས་པ་དང་ཨང་གྲངས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་།

ཤན་སྦྱར་དུ། "དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྲིད་དོ།།" ཞེས་པ། རྐང་པ་དང་པོར་བྱས་ཏེ། ༡/༡༩༥ ཚིགས་རྐང་ལྔ་པ་ཅན་དུ་བྱས་འདུག བོད་འགྱུར་གྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ན། དེ་ཤློ་ཀ་ ༡༩༩ རྐང་པ་ཐ་མར་བརྩིས་ན་ལེགས་པར་མཐོང་། དེ་ལྟ་ནའང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་གཞན་ལའང་མི་ཡ་ས་ཀའི་ལྟར་འདུག་པས་རང་སོར་བཞག

ཤན་སྦྱར་དུ། ༡/༣༢༤ ཀྱི་ཚིགས་རྐང་། "བརྡ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྱི།།" ཞེས་པ་རྒྱ་ཚིག་ཏུ་མ་བཅུག་པས། ཤློ་ཀ་དེ་རྐང་པ་བཞི་པ་ཅན་དུ་བྱས། ཁོ་བོས་བོད་འགྱུར་སྡེ་དགེ་ལྟར། རྒྱ་ཚིག་གི་ཁོངས་སུ་བཅིས་ཏེ་རྐང་པ་ལྔ་པ་ཅན་དུ་བྱས། དེ་ལྟར་ན་རང་དོན་ལེའུར་ལེགས་བོད་ཤན་སྦྱར་གྱི་ཤློ་ཀའི་ཨང་གྲངས་དང་འདིར་བསྒྲིགས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཐོན་མེད། ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་ལེགས་སྦྱར་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ་སྤུས་དག་ཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བྱུང་བ་དང་། འདིར་ཁོ་བོའི་ཤློ་ཀའི་ཨང་གྲངས་གཉིས་མཐུན་པར་བྱུང་བ་ལེགས་ཚར་མཐོང་།

ཤན་སྦྱར་དུ། ལེའུ་གཉིས་པ། ༢/༤ ཚིགས་རྐང་ལྔ་པ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། "རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ནི།།" ཞེས་པ། རྐང་པ་ཐ་མར་བཞག འདིར་ནི། ཚིགས་རྐང་འདི། ཤློ་ཀ ༢/༥ པའི་ཁོངས་སུ་བཅིས་ཏེ་ཤློ་ཀ་དེ་རྐང་པ་ལྔ་པ་ཅན་དུ་བྱས།

འདིར་ཁོ་བོས། གཞུང་གི་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཚན་དུ་བཀོད་པ་ལྟར། ༢/༡༣༩ ཚིགས་རྐང་དྲུག་པ་ཅན་དུ་བྱས་པས། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། ལེའུ་གཉིས་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས། མི་ཡ་ས་ཀའི་དེ་དང་ཚིགས་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་ཤློ་ཀའི་ཨང་གྲངས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཐོན།

ཤན་སྦྱར་ལྟར་ན། ལེའུ་གཉིས་པའི་ཚིགས་རྐང་ཐ་མ་གཉིས་གཅེར་བུར་ལུས་པས། ཤློ་ཀ་

༢༥༥ ཤང་པ་ཐུག་པ་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ། དེའི་ཁོངས་སུ་བཏང་། ཁོ་བོས་བསྒྲིགས་པའི་ནང་། ཚིག་ཤང་དེ་གཉིས་ཤོག ༢༥༧ ཁོངས་སུ་ཚུད་པས། འདིར་བསྒྲིགས་པ་ལ། ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་གྲུབ་ལ་ཤོག ༢༥༧ ཡོད།

ལེའུ་གསུམ་པར། ཟུར་མཆན་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱིང་རྟའི་འགྲེལ་པའི་ནང་བྱུང་བ་གཞིར་བཞག་བྱས་པས། དེར་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་ཚིག་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་ཚིག་ཏུ་ཕོར་བ་ཤོག ༣/༣༩༢ དེ་སྔོན་མ་ཡིན་པས། བོད་འགྱུར་རྩ་ཚིག་ཏུ་མེད་པ་རང་སོར་བཞག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཤོག ༣/༣༩༡ ནས་གྲངས་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཐོན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟུར་མཆན་དུ་ཡོད་པའི་ཤོག ༣/༥༡༡ དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་ཚིག་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་ཚིག་ཏུ་ཕོར་བ་ཡིན་པས། དེ་ནས་ཤོག་འི་ཨང་གྲངས་ལ་གྲངས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་བྱུང་།[11]

ལེའུ་བཞི་པའི་ཤོག་འི་ཨང་གྲངས་ལ། ཟུར་མཆན་དང་། འདིར་ཁོ་བོས་བསྒྲིགས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར། གཞན་དོན་ལེའུའི་གཞུང་དངོས་གཞིར། ཤོག ༢༥༥ ཡོད།

«ཚད་མ་རྣམ་ངེས།»

རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་དེ་ང་ཚོ་ མཇལ་དུ་མེད་མོད། ༡༩༨༩ ལས་མས་སུ་ལྷ་ས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་བཞུགས་པའི་དཔེ་ཐོ་བསྒྲིགས་པས། དེ་དུས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ཞིག་ཐོན་པ། རིམ་པས་ཕྱི་མི་ཚད་མ་རིག་པར་དོ་སྣང་ཅན་དག་གི་མིག་ལམ་དུ་ཕྱུར་ཏེ་མཐར། ༢༠༠༧ ལོར་རྣམ་ངེས་ལེའུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་དཔེ་ཞུས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་

11 གནད་འདི་ནང་པའི་ཚད་མ་རིག་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དམིགས་བསལ་རྒྱུས་མངའ་ལྡན་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཨ་རིའི་མཁས་པ་ཛོན་དུནྣེ་(John Dunne)ནས། ཉི་ཧོང་གི་མཁས་པ་ཏོ་ས་ཀི་ས་(Tosaki) རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་ལེགས་སྦྱར་ཞུས་བསྒྲིགས་དང་ཉི་ཧོང་གི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ནང་། གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་ཁོ་བོར་བརྗོད་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་ཛོན་ནས། ཁོ་བོས་འདིར་བསྒྲིགས་པ་དང་མི་ཡ་ས་ཀའི་ཟུར་མཆན་གཉིས་བར་ཁྱད་པར་ཐོན་པ་རྣམས་ལ། མ་ནོ་ར་ཐ་ན་དིན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་བསྡུར་ཞིབ་ཀྱིས་བརྟག་པ་བགྱིས་པར་རོགས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ།

དུ་བཏབ་འདུག་པ་ཁོ་བོའི་ལག་ཏུའང་སོན།[12] སྤྱིར་«རྣམ་ངེས་»ཀྱི་གཞུང་སྤྱི་ཁྱིངས་ཚིག་ལྷུག་ཏུ་ཡོད་མོད། ལེའུ་གསུམ་ཀའི་ནང་བསྡུས་དོན་ལྷ་ཙུར་བཀོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཛད་པའི་ཚིགས་བཅད་མི་ཉུང་བ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་བ་རྣམས་ལ། དོས་འཛིན་སླ་བའི་ཆེད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་ཕྱིས་དཔར་བཏབ་པ་དེའི་ནང་ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་བཀོད་འདུག་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འཁོད་པ་ཙམ་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་རྣམ་ངེས་ལེའུ་གཉིས་པའི་ཤློཀ ༨༩ “གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ཐོག་འགྱུར།།” ཞེས་སོགས་ལ་ལེགས་སྦྱར་ཞུས་བསྒྲིགས་ཀྱི་ནང་ཨང་གྲངས་འདེབས་རྒྱུ་ཆད་འདུག་པས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལེའུ་དེའི་ཤློཀ་ཨང་གྲངས་ལ་གཅིག་གིས་ཁྱད་ཐོན། ཚིགས་བཅད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་། མང་ཙམ་ཞིག་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དུ་བྱུང་བའི་རྩ་ཚིག་དང་ཁྱད་མེད་པས། དེ་རིགས་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཏེ་འོག་མཆན་དུ་རྣམ་རྩའི་ལེའུ་དང་ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་གང་ཡིན་གསལ་བཤད་བགྱིས་ཡོད།

སྤྱིར་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»ཀྱི་གཞུང་གི་སྤྱི་སྒྲོམ་ནི། འདིར་ས་བཅད་ལྟ་བུའི་དཀར་ཆག་རྒྱས་པ་ཞིག་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་རགས་ཙམ་རྟོགས་ཐུས་ལ། བསྟན་བཅོས་དེ་«རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་རྗེས་སུ་མཛད་པ་གཞུང་རང་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ། ལེའུའི་གོ་རིམ་ཡང་ཕྱོགས་གླང་གི་«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»ལྟར། དང་པོ་མངོན་སུམ། གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཅས་སུ་མཛད་ལ། གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་དེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལེའུའི་དབུར་ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ཁ་གསལ་བ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་«རྣམ་འགྲེལ་»དང་ཅུང་མི་འདྲ་བར། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དགག་པ་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་དང་། རང་དོན་ལེའུའི་ནང་གཞན་སེལ་དང་བརྡ་ཡུལ་གྱི་བཤད་པ

12 ཨེརྣསྟ་སྟེན་ཀེལླ་ནེར་(Ernst Steinkellner)གྱིས་བསྒྲིགས། ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་གསར་དུ་དཔར་བཏབ་པ་དེའི་ངོ་སྤྲོད་ཨིང་ཡིག་ནང་། པོ་ཏ་ལའི་དཔེ་དེ་ཇི་ལྟར་རྙེད་ཚུལ་དང་། གཞན་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ཐོར་བུ་མ་ཚང་བ་རེ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་སོགས་གསལ་བཤད་ཞིབ་པར་བཀོད། དཔེ་འདི་དཔར་བཏབ་ཡུལ་དང་ལོ་དུས། དེབ་ཀྱི་མིང་སོགས་གཞམ་གྱི་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ཐོ་ནང་ཡོད་པ་དེ་ནས་མཇུག་འཚལ།

རྒྱས་པོ་མེད་པ་སོགས། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད།

རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། བསྟན་འགྱུར་སྡེ་དགེ་དཔར་མ་དེ་ཉིད། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དཔར་མ་དང་ཁྱད་པར་མང་ཙམ་སྣང་བ་མ་ཟད། སྐབས་འགར་གཞུང་དུམ་བུ་ཆད་ལྷག་ཡོར་བའང་འདུག དེ་རིགས་རྣམས་རྩོག་ཞིབ་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཤིང་། ཡི་གེ་དག་མིན་དང་གཞུང་ཆད་ལྷག་སོགས་ལ་དཔར་མ་གསུམ་ནང་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ལ། ལམ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྣམ་ངེས་དར་ཊཱིཀ་དང་བཙོམ་ལྡན་གྱི་རིག་རལ་གྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལ་བསྟུན་ཏེ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་གོ་བ་ལེན་ཅི་ཐུབ་ཞུས། ད་དུང་དགོས་པ་མཆོད་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་«འཐད་ལྡན་»ལའང་བརྟགས་ཏེ་ཞུ་དག་སྤྲུས་གཙང་ཙམ་ཞིག་བགྱིས་ཁུལ་ཡིན། «རྣམ་ངེས་»ཀྱི་གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་འབྱེད་པའི་ས་བཅད་ནི། འདིར་བཙོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་«རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་»དེ་རྒྱས་བསྡུས་འཚམས་ཤིང་། ས་བཅད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའང་དེ་ཙམ་ཆེན་པོ་མེད་པས། འགྲེལ་པ་དེ་གཞིར་བཞག་གིས་བཀོད་ཡོད།

«ཚད་མ་རིགས་ཐིགས།»

འདིའི་ལེགས་སྒྱུར་མ་དཔེ་བཞུགས་པ་མ་ཟད། ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པའང་དཔེ་ལེགས་སྒྱུར་དུ་ཡོད། འདི་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་མང་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་། གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་དེའི་སྟེང་དུལ་བ་ལྷའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བསྟན་འགྱུར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལའང་ལེའུའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»དང་གཅིག་པས། གཞུང་འདི་«རྣམ་ངེས་»ཀྱི་བསྡུས་དོན་ལྟ་བུར་ཡོད། གཞན་ཡང་«རིགས་ཐིགས»འདི་རང་རེའི་བློ་རིག་དང་། རྟགས་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལྟ་བུ། ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཚད་མ་རིག་པ་ངོ་སྤྲོད་པའི་གཞུང་བསྡུས་ཤིང་ལག་ཏུ་འཆེར་བདེ་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། གཞུང་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཞིག་ནི། གཞན་དོན་ལེའུར་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ལས་བརྩམས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་རེ་རེ་ནས་གསལ་བར་

ཐོན་པ་དེ་ཡིན།[13] (དེབ་འདིའི་ཤོག ༩༠༩) ང་ཚོས་འདིར་«རིགས་ཐིགས་»ཀྱི་གཞུང་མཚམས་འབྱེད་པའི་ས་བཅད་རྣམས། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«རིགས་ཐིགས་དར་ཊཱིཀ་»ལས་བཏུས་ལ། གཞུང་རང་ཉིད་ཕྱིན་ཏུ་བསྡུས་སྟབས། ས་བཅད་ཀྱང་སྤྲོས་པ་རྒྱས་པོ་མི་དགོས་པར། ས་བཅད་ཆེ་ཁག་རྣམས་བཀོད་ཅིང་། སྐབས་འགར་ས་བཅད་ཀྱི་རིམ་པ་མཐོ་དམན་ཡང་རེ་གཉིས་བཀུམ་ཡོད། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«རིགས་ཐིགས་དར་ཊཱིཀ་»དེ་ནི། ཆོས་མཆོག་གི་རིགས་ཐིགས་འགྲེལ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པ་མ་ཟད། གཞུང་མཚམས་འབྱེད་སྟངས་ཀྱང་ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་དེ་གཞིར་བཞག་མཛད་འདུག་པ་མཚོན་འཚལ།

«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ།»

«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་»ལེགས་སྦྱར་གྱི་མ་དཔེ་ད་ལྟ་མཐལ་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་འདིའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའང་བོད་འགྱུར་མ་གཏོགས་མེད། བསྟན་འགྱུར་དུ་གཞུང་འདི་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་བཞུགས་ཏེ། གོང་དུ་སྨོས་པའི་དུལ་བ་ལྷའི་དེ་དང་། བྲམ་ཟེ་ཨ་ཙ་ཊས་བརྩམས་པའི་འགྲེལ་པ་ཕྱིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བཅས་སོ། །འདི་ལ་བོད་འགྲེལ་ཡོད་པ་ཕོ་བོས་མ་མཐོང་ལ། གཞུང་འདི་ཕྱིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། འདི་ནང་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀར་ཞལ་འཕངས་ཐོན་སྣང་བས། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྨོས་པའི་ཕྱིས་རྩོམ་ཡིན་པར་བསྒོན་དུ་མེད། འདིར་«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་»གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་རྣམས། དུལ་བ་ལྷའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཅད་བཀོད་ཡོད། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་»དང་དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུལ་ལྷས་མཛད་པ་གཉིས་ཀ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བསྒྱུར་ཅིང་། དེ་དུས་བོད་ལ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྩ་བ་བརྟན་པོ་ཚུགས་

13 ཞི་འཚོའི་རྩོད་རིགས་འགྲེལ་པར་ཡང་། (དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༨ ཤོག ༣༧༩) "དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ཐིགས་པར་རྒྱས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།" ཞེས་ཀྱང་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ཐོན།

མེད་པས། སྒྲ་ཐད་འགྱུར་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ལས། ཕྱིས་ཀྱི་རྔོག་ལོ་ཆེན་པོའི་ཚད་མའི་གཞུང་གི་འགྱུར་ལྷ་བྲ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་རིགས་ལམ་ལ་སྦྱངས་པ་ཐོན་པའི་ཚིག་སྦྱོར་འཁོད་ཐུབ་པ་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་སྐབས།[14] དཔེ་གླེག་དཀའ་བ་དང་། ཡི་གེའི་དག་ཆ་ལའང་དོགས་པ་ཡོད་པ་མང་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བས། འདིར་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་དཔར་མ་གྲུང་བསྒྲིགས་པ་དང་། དུལ་བ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་། ཨར་ཙ་ཊའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལ་བདུགས་ཏེ་ཞུ་དག་བགྱིས་ཡོད།

ཨར་ཙ་ཊའི་འགྲེལ་པར། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་»གཞུང་ལ། ལེའུ་དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས། གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས། གསུམ་པ་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། བཞི་པ་མཚན་ཉིད་ཚུལ་དྲུག་བཤད་པ་བཅས། ལེའུ་བཞིར་ཕྱེ་འདུག་པ་ལྟར། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་»གཞུང་འདི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། ཞར་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། གཞུང་གི་དབུར། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»རང་དོན་ལེའུའི་ཤློཀ་དང་པོ། "ཕྱོགས་ཆོས་དེས་ཁྱབ་པ་ཡི།།" ཞེས་པ་གཞུང་གི་མདོ་དོན་ནམ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ལྷ་བྲར་བཀོད་ལ། གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཤློཀ་དེའི་རྒྱས་འགྲེལ་དང་འཕྲོས་དོན་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ལྷ་བྲར་བརྩམས་སྣང་། འདིའི་ནང་རང་བཞིན་རྟགས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཐོན་ལ། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པའི་རྫས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ལ་བརྟེན་པ། རྒྱལ་དཔོག་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་རྣམས་བཀོད་དེ། དེ་དག་གི་བཀལ་ལན། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པ

14 རྔོག་ལོས་ཚད་མའི་གཞུང་བསྒྱུར་བ་ནི། ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པའི་ཚུལ། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་འགྱུར་བྱང་དུ། "སྒྲ་དོན་གཉི་ག་ཉམས་སུ་བདེར་ལོན་ཏེ། །ཚུན་སྦྱོལ་གྱིས་ནི་མ་བསླད་ལེགས་བསྒྱུར་བ།།" ཞེས་སོགས་བཀོད་པ་ལས་རགས་ཙམ་དཔོག་ནུས།

དང་། འཇིག་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་ལྷུག་པོར་འཕྲོད་པ་སོགས་ནི། གཞུང་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་དུ་མཐོང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐད་དུའང་། རྒྱུ་འབྲས་དང་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་གཞི་ལ། གཅིག་དམིགས་པས་གཅིག་གོ་ཏེ་འགལ་ཟླ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་མ་དམིགས་པས་གཅིག་གོ་ཏེ་འབྲེལ་ཟླ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་དགག་པ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྒྲ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ། གཞན་གྱིས་འདོད་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་སོགས་ལ་བརྟག་སྟེ། མ་དམིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་གང་ཚད་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས་པས། གཞུང་འདིའི་ནང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གོ་དོན་ལ་བཤད་པ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་། མཐར་ཚུལ་དྲུག་གི་སྐོར་ལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་འདི་ནང་བརྟག་པ་མཛད་པ་ལྟ་བུ་གང་དུའང་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་»གཞུང་འདི། ནང་པའི་ཚད་མ་པ་རྣམས་ནས་རྩིགས་ཆེན་པོར་བྱ་འོས་པའི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་གདོན་མི་ཟའོ།།

«འབྲེལ་བ་བརྟག་པ།»

གཞུང་འདི་ལ་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་འགྲེལ་ཡོད་ལ། དེའི་སྟེང་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ཤཾ་ཀར་ཨ་ནནྡས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་རྒྱས་བསྡུས་ཤིན་ཏུ་འཚམས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་བསྟན་འགྱུར་དུ་མཇལ་དུ་ཡོད། འདིར་ནི་རྩ་ཚིག་ལ་ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་བཏབ་ཅིང་། «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་»རང་འགྲེལ་ལའང་། ཤློཀ་སོ་སོའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་མཚམས་ངོས་བཟུང་སྟེ་རྩ་ཚིག་དངོས་སུ་ཐོན་པ་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་སླ་བའི་ཕྱིར་འོག་ཐིག་བཀོད་ཡོད། རྩ་བ་རང་ལ། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་པར་བྱུང་བའི་རྩ་ཚིག་དང་འགྱུར་གྱི་ཚིག་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་རྣམས། གཞུང་ཀློག་པ་པོར་གོ་བ་ལེན་པར་ཕན་ངེས་པས། རེ་རེ་ནས་ངོས་བཟུང་སྟེ་འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། གཞུང་འདིའི་ས་བཅད་ནི། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་

དར་ཊཱི་ཀ་»ལ་བརྟེན་ཏེ་བཀོད། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་གཞུང་འདི་གཙོ་བོ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»རང་དོན་ལེའུར་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀར་སྒྲུབ་པ་ལས་འཕྲོས་པར་བཞེད།

«རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ།»

གཞུང་འདི་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་ཞིག་བསྒྱུར་འགྱུར་དུ་བཞུགས་ལ། འདིར་གཞུང་དེ་ཞུས་ཤིང་བསྒྲིགས་སྐབས་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཁྱད་པར་«རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་»གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་རྣམས་འབྱེད་པའི་ས་བཅད་རྣམས་ནི། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་«མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་»དེ་ཡིན་ཏུ་འཐུག་པ་བདེ་བས། དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། དུལ་བ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་ནས་ཀྱང་ལེགས་ཆ་བླངས་ཏེ་བཀོད་ཡོད། གཞུང་འདི་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཀར། ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་རིག་པ་ལ་རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་རྩོད་པའི་ལན་དུ་མཛད་པར་གྲགས་པ་བཅས་སོ།།

«རྩོད་པའི་རིགས་པ།»

གཞུང་འདི་ཉིད་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཞི་འཚོས་མཛད་པ་གཉིས་ལེགས་སྦྱར་དུ་བཞུགས་ཤིང་། གཞུང་དེར་བསྒྱུར་འགྱུར་དུ་དུལ་བ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་ཞིག་དང་། ཞི་བ་འཚོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བཅས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཡོད། རྩོད་རིགས་རྩ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ལ། ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། འབྲོ་སེང་དཀར་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བས། འགྲེལ་པར་ཚིག་ཟིན་ལ་ཐོན་པའི་རྩ་ཚིག་རྣམས་སྐབས་མང་པོར་འགྱུར་མི་འདྲ་བས་དོན་འཛིན་ཅུང་དཀའ་བ་མ་ཚད། ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པའི་ནང་དུ་འང་གཞུང་གི་ཚིག་འགྲེལ་ཆ་ཚང་བ་མི་བཞུགས་པ་དང་། ལྷག་པར་རིག་པ་ཅན་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནད་ཉེར་གཉིས་འགོག་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏུ་བསྡུས་

པ་དང་། རིག་རལ་གྱི་འགྲེལ་པའང་དོན་འགྲེལ་གཙོ་བོ་ལས་ཚིག་འགྲེལ་ཞིབ་མོ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས། རྩ་བའི་གཞུང་ལ་དོགས་པ་ཡོད་རིགས་འགའ་ཙམ་རང་སོར་མ་འཇོག་ཀ་མེད་བྱུང་། རྩོད་རིགས་ཀྱི་གཞུང་དུ། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཐད་དུ། ཕྱོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་པའི་གནོད་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་རྩོད་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་ཕྱེན་པ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྒྲ་བློ་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཐད་དུ། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་རྒྱས་བསྡུས་མཚམས་པ་དམིགས་བསལ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲ་སྣ་ཚོགས་དོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཅིག་དོན་གཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ། དེའི་ཐད་དུ་སྒྲ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཚོགས་པའི་སྒྲ། དེ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་བཅས་གསུམ་དུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་གྲངས་ཅན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་དོན་སྟོན་པ་སོགས། རང་རེའི་གཞན་སེལ་གྱི་གོ་དོན་ལ་ཕན་པའི་གནད་མང་ཙམ་ཞིག་གཞུང་འདིར་བཞུགས།

འདིར་«རྩོད་པའི་རིགས་པའི»གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་འབྱེད་སྐབས་ལ། གཙོ་བོར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་ཕྱིས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་བཏབ་ཡོད་པའི་ནང་བྱུང་བ་ལ་དཔེ་བླངས་ཏེ། ས་བཅད་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱི་རྩོད་རིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། དེར་དགོས་གཞི་ཡོད་རིགས་དང་། དེ་ཙམ་གསལ་པོ་མེད་པ་རྣམས་ལ། ཞི་བ་འཚོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་བརྟགས་ཏེ་དེ་ལས་ལེགས་ཆ་བླངས་ཏེ་བཅོས་ནས་འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་ཞུས་ཡོད།

«རྩོད་རིགས་»ཀྱི་གཞུང་ལ་སྐབས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་རིགས་པས་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། (དེབ་འདིའི་ཤོག ༩༨༥ ནས་) གཉིས་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་བཅས་སོ།(ཤོག ༥༣༧ ནས་)།དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོར། རང་ལུགས་ཀྱི་འཐད་པའི་ཚར་

བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པར་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གྲགས་རང་ལུགས་ལ་ནི། ཀྲོལ་ཕྱི་ཀྲོལ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེས་ཏེ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ༡ དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་ཀྲོལ་བ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་དང་། (ཤོག ༩༥) ༢ སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཀྲོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་བཅས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ། (ཤོག ༥༢༧) དང་པོ་ལ་ནང་གསེས་ལྔ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཉིས་བཅས་བསྡོམས་པས། རིགས་པས་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལ། གཤམ་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་གྲངས་བདུན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་སྣང་།

ཀྲོལ་བ་ལ་བརྟེན་པ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ།	ཕྱིར་ཀྲོལ་ལ་བརྟེན་པ། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ།
༡ གཏན་ཚིགས་ཡེ་མི་སྨྲ་བའམ་སྨྲ་ཡང་སྒྲུབ་པ་མེད་པ།	༡ ཐོབས་པ་མེད་པ།
༢ ཚུལ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་མི་བརྗོད་པ།	༢ སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ།
༣ དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ།	
༤ མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཏོད་པ།	
༥ སྐབས་ཀྱི་རྩོད་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ།	

«རྩོད་རིགས་»ཀྱི་སྐབས་གཉིས་པར། རྒྱང་མིག་པའམ་གཱོ་ཏམ་མར་གྲགས་པའི་སློབ་དཔོན་དེའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་མདོ་ནྱཱ་ཡ་སཱུ་ཏྲ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར། ཕྱི་རོལ་པའི་སློབ་དཔོན་བླ་ཚ་ཡ་ན་དང་། ཨུ་དྱོ་ཏ་ཀ་ར་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་བྱས་པ་རྣམས་བཀོད་དེ། རིག་པ་ཅན་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་རེ་རེ་ལ་བརྟག་ཏེ་དགག་བཞག་མཛད་པ་བཅས་ནི། གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་ཁོག་རགས་ཙམ་མོ།།

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་སྙེ་ཚེ་ཁག་གཅིག

དེ་ཡང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མའི་སྐོར་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་མཛད་རྗེས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྒྲ་དོན་གྱི་སྐོར་ལ་དམིགས་བསལ་བཞེད་པ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་ཚུལ་ཞིབ་པར་ཞུ་འོས་སོད། གཅིག་

ནས་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་ནས་སྐབས་གཞན་དུ་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འཐོབ་ངེས་པས་འདིར་རྒྱས་པར་མི་སྤྲོ། འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་གྲགས་ཆེ་བ་འགའ་ཙམ་ཞིག་འགོ་སྨྲོས་པའི་ཚུལ་དུ་ཞུའོ།།

༧ དེ་ལ་ཐོག་མར། ཕྱོགས་གླང་གིས་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལ། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་གཉིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་དང་མི་མཐུན་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་གྲུབ་པར། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་གཉིས་སྒྲུབ་ངག་སོ་སོར་བརྗོད་མི་དགོས་པར། སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་སུ་ངེས་པ། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལས་ཡིན་པ་སོགས་རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་ཡང་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་སྟེ། གཅིག་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་ཤོས་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡོག་པའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཐུན་མིན་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་རྒྱས་པར་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་དང་། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པར»བྱུང་བ་ལྟར་ལགས། གནད་དོན་འདི་བསྡུས་ནས་སྟོན་པར། «རྣམ་འགྲེལ»རང་འགྲེལ་ལས། "མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་ལྡོག་པར་འདོད་པས་ནི་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།"[15]ཞེས་བྱུང་། འདིའི་ཐད་དུ"རང་བཞིན་འབྲེལ་པ"ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ།

༣ དེ་ཡང་གང་ཡོད་ན་གཏན་ཚིགས་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་འགྲོ་གཉིས་གང་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་ལའང་། ནང་གསེས་

15 «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ།» དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ ཤོག ༩༧༣

ཛ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་བློས་ལྡོག་ཆས་ཕྱེད་པའི་རིགས་ཤིག་དང་། ཡང་ཤ་པ་དང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱ་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་པའི་རིགས་ལ་ཡོད་པའི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། མེ་དུའི་རྒྱུ་འབྲས་ལྟ་བུ་དེ་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བ་བཅས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་ཐོག་མར་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་སྣང་། གནད་འདི། "རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་འམ། །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས།།" ཞེས་པ་ནས། "ཡིན་ན་གོས་ལ་མཚོན་བཞིན་ནོ།།" (རྣམ་རྒྱ། ༡/༣༡-༣༢) ཞེས་སོགས་དང་། ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཕ་སྐད་ལ་གྲགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཉི་ཚེ་བ་རྣམས་གོ་བྱེད་ཀྱི་གཞིར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་«འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་»རྒྱ་འགྲེལ་དུ་དམིགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན།

༣ ཕྱོགས་གླང་གིས་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་མོད། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ནང་གསེས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཞིག་ཏུ་སྣང་། དེ་ཡང་འབྲེལ་པ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། འབྲེལ་པ་དེ་ལྡན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལའང་། "གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ།།" (རྣམ་རྒྱ། ༡/༡) ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་«རྣམ་ངེས།» «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་»བཅས་སུ་གསུམ་ཁོ་ནར་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབས། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་ཡང་སྒྲུབ་པར་མཛད་དེ། «ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་»ལས། "འདི་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པའོ། །གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།།" (དེབ་འདིའི་ཤོག ༣༤༠) ཞེས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ།།

༤ གཞན་ཡང་ཕྱིར་མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འོག་ཏུ་སྟེ། ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པར་ངེས་པར་འཇོག་དགོས་པས། «རྣམ་འགྲེལ་»ཙམ་མིན་

པར། «རྣམ་ངེས་»དང་། «རིགས་ཐིགས།» «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ།» «རྩོད་རིགས་»བཅས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ཆེ་ཁག་ལྔའི་ནང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དང་རྣམ་གྲངས་ནན་གྱིས་གསུངས་པའང་། སློབ་དཔོན་འདིའི་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་མཛད་པ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་།

༥ དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཞེད་པ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི། གཞན་སེལ་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་ཐད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་སེལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་རིག་པ་ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་ཤུཀྲ་ཀ་ར་(༥༥༠-༦༣༥ ཡས་མས།)དང་། དཔྱོད་པ་བའི་སློབ་དཔོན་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་(དུས་རབས་བདུན་པ།)སོགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱས་པ་ལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རྩོད་སྤོང་མཛད་པ་ཙམ་མིན་པར། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་སྐོར་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་བཤད་པ་མཛད་ཡོད་པ་ནི། ཕྱོགས་གླང་གི་«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»གཞན་སེལ་ལེའུ་དང་། ཆོས་གྲགས་ཀྱི་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྡུར་ནས་བརྟགས་ན་དཔོག་ནུས། དེ་ཡང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་དོན་ལ། དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་བཅས་གསུམ་དུ་གནས་པ་དང་། (རྣམ་རྒྱ། ༡/༣༠༥) རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་གཏན་ནས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དཔེར་ན་ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། འདི་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་འདྲ་བློ་དང་གིས་སྐྱེ་བ་ནི། རང་འཛིན་གྱི་བློས་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤིང་གི་གསལ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་མཚུངས་པར་སྐྱེ་བ་སྟེ། ཤིང་འཛིན་དབང་མངོན་དང་། དེས་དྲངས་པའི་འདི་ཤིང་ངོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བློ་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྐྱེ་ནུས་པ་ལས་བྱུང་བར་བཤྲུབས་པར་མཛད། (རྣམ་རྒྱ། ༡/༤༣) སྤྱིར་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མོད། ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དེ་བསྒྲིབས་ཏེ་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློས་ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་འཛིན་ལ། (རྣམ་རྒྱ། ༡/༦༡-༦༣) དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་ཐོགས་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་

བྱུང་བར་གསུངས། (རྣམ་རྒྱ། ༡/༣༠༥) གཞན་ཡང་དམིགས་རྐྱེན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དང་། བདག་རྐྱེན་མིག་དབང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཤེས་པ་སོགས་གསུམ་ལ་དོན་དངོས་པོར་སྨྲ་ཐོག་ནས་ཁྱབ་པའི་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཞིག་མེད་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་མོད། དེ་གསུམ་ཀས་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྨན་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་བསལ་ཆོས་ཤིག་མེད་ནའང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་མཐུན་དུ་ཚ་བ་འཇོམས་ནུས་པ་དཔེར་མཛད་དེ། (རྣམ་རྒྱ། ༡/༧༣-༧༩) ཤིང་གི་གསལ་བ་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནང་ཕན་ཚུན་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱི་དོན་གཞན་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པར་གསུངས། གཞན་སེལ་གྱི་སྐོར་འདི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རང་དོན་ལེའུར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མ་ཚད། ཚད་གྲུབ་ལེའུར་ཡང་བསྡུས་ཙམ་ཐོན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལེའུར་ཡང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ནང་པའི་ཚད་མ་པ་ལྷ་ཤཀ་དང་། ཆོས་མཆོག ཞི་བ་འཚོ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་ནང་ཕན་ཚུན་ཅུང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡོད་ཚུལ་སོགས། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གནས་འགའ་ཙམ་ཡོད་མོད། སྐབས་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

༨ རྣམ་རྒྱར་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས། འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་«ཚད་མ་རྣམ་ངེས»དང་། «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ།» «རྩོད་པའི་རིགས་པ»བཅས་སུའང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཆས་སུ་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པ་སོགས་ལས་བརྩམས་པའི་བཤད་པ་རྒྱས་ཙམ་ཐོན། འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་གཞན་ཞིག་ནི། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོའི་དོན་ལྡོག་ཏུ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ལ། (རྣམ་རྒྱ། ༡/༡༧༨ དང་། ༣/༣) དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་པའང་། རང་འབྲས་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། དོན་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཚམས་ཀྱང་འདིའི

སྙེང་ནས་འཇོག ཚུལ་འདི་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྔོན་གྱི་ནང་པའི་སློབ་དཔོན་སུ་གང་གི་གསུང་དུའང་མི་སྣང་།

༧ «རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཕྱོགས་གླང་གི་«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བརྩམས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོད། དོན་ལ་ལེའུ་དེས་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གནད་རྣམས་ཐབས་སུ་བསྙེན་ཏེ། རང་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་བདེན་བཞི་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་སོགས། མདོར་ན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཚད་མར་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད། ལེའུ་འདིའི་དབུར། "ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།།" (རྣམ་རྒྱ། ༣/༡) ཞེས་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པའང་སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་དང་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་བདེན་སྣང་། ལེའུ་འདིའི་ནང་ཞར་བྱུང་དུ། དབང་ཕྱུག་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་རིགས་པས་བཀག་པ་དང་། ལུས་ཡིད་བློའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་རྒྱས་པར་འགོག་ཚུལ། དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་བློ་རྣམས་བསྒོམས་པས་གོམས་པ་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་པ་སོགས་ཡོད་པས། ལེའུ་འདི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་བྱུང་།

༨ «རྣམ་འགྲེལ་»མངོན་སུམ་ལེའུར། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ལའང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པར་མཛད། འདིའི་ཐད་དུ

ཀྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅིང་། (རྣམ་རྒྱ། ༣/༡༡-༥༠) རང་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པར་གྲུབ་པར་གསུངས། ཀྱི་མཚན་ལའང་། "དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་ཀྱི་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ།།" (རྣམ་རྒྱ། ༣/༥༡ ག་ང) ཞེས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་གླང་གིས་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མ་འཁྲུལ་བ་བསྣན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ།[16] འདིའི་དབང་གིས་སློབ་དཔོན་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་འཇོག་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཐོན་སྙམ་པ་ཁོ་བོས་བསམས།

༨ མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། རྟོག་པའི་དོན་ལྡོག་ལ། «རྣམ་འགྲེལ་»དུ། "ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན།།" (རྣམ་རྒྱ། ༣/༢༨༧) ཞེས་སྒྲ་དོན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་རྟོག་པར་མཛད་ཅིང་། «རྣམ་ངེས་»དང་། «རིགས་ཐིགས་»གཉིས་སུ་དེའི་དོན་གསལ་དུ་བཏང་སྟེ། "རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ།"[17] ཞེས་དེང་རང་ཅག་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་"སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག"ཅེས་པའི་དོན་ལྡོག་དེ་གསལ་བར་གསུངས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལའང་། སློབ་དཔོན་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཤད་པ་ཞིག་ནི། "ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྡུས་ནས།།" (རྣམ་རྒྱ། ༣/༡༢༩-༢༥) ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཡིད་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་གཞན་ལ་འགྲོ་བ་ཚར་བསྡུས་ནས། ནང་གི་བདག་ཉིད་རྟོག་པའི་རླུང་གི་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པའི་ཚེའང་། མིག་གི་ཤེས་པས་མདུན་ན་

16 «ཚད་མ་རྣམ་ངེས།» ཤོག ༡༨༩ "དེ་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །རབ་རིབ་དང་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པའི་འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་བ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ།།" ཞེས་བྱུང་།

17 «ཚད་མ་རྣམ་ངེས།» ཤོག ༡༨༨ དང་། «རིགས་ཐིགས་»སུ། ཤོག ༣༨༧ "རྟོག་པ་ནི། ཤེས་པ་ལ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་སྣང་བསྟེ།" ཞེས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་།

ཡོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་བློ་གནས་པ་དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚེ་སྔ་དོན་འཛིན་པ་དང་། དེ་དེའོ་སྙམ་པ་སོགས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཉམས་མྱོང་བྲལ་དུ་འགྲུབ་ཚུལ་ཐུན་མིན་ཞིག་གསུངས།

༡༠ གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་ལེའུར་རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ལས་འཕྲོས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་འགོག་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། (རྣམ་རྒྱ། ༣/༣༣-༥༢) རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀར་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་བཤད་པར་མཐོང་།

༡༡ «རྣམ་འགྲེལ་»ལེའུ་བཞི་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི། ཕྱོགས་གླང་གི་«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་ལེའུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཤློ་ཀ་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱོགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་། དེ་བཞིན་དུ་«ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུའི་ཤློ་ཀ ༢ པར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དགུ་གསུངས་པ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་མཐའ་གཅོད་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་ནུས། དེ་ཡང་ལེའུ་བཞིའི་པའི་ཤློ་ཀ ༡-༣༧ བར་གྱིས། «ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུ། ཤློ་ཀ ༡ པོའི་བཤད་པ་དང་། ཤློ་ཀ ༣༢-༡༢༢ བར་གྱིས། «ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུ། ཤློ་ཀ ༢ པར་གསུངས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པ་བསྟན་ལ། ཤློ་ཀ ༡༢༥-༢༨༥ སྐེ་མཇུག་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས། «ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུ། ཤློ་ཀ ༢ པའི་དོན་རྒྱས་པར་མཐའ་བཅད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ། «ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»སུ་གཞན་དོན་ལེའུ་རྒྱས་པར་བཞུགས་པས། སྐབས་འགར་«རྣམ་འགྲེལ་»དུ་མ་གསལ་བ་དེར་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའང་ཤེས་དགོས།

༡༢ དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་རིག་པར་གསར་གཏོད་མཛད་པ་གནད་ཆེ་བ

ཞིག་ཏེ། གྲོལ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་རྩོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རྒྱལ་ཕམ་དུ་འགྱུར་བའི་རྩོད་པའི་གནས་གང་ཡིན་མིན་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ལ། དྲང་སྲོང་རྐང་མིག་གི་རིག་པ་ཅན་པའི་མདོ་ལས་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་བཤད་པ། ཕྱིས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བླ་ཚ་ཡ་ན་དང་། ཤུ་དྱོ་ཏ་ཀ་ར་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཞིབ་ཏུ་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ། སློབ་དཔོན་ཕྱིས་མཐའ་ཆོད་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་པས་དཔྱད་དེ། རང་ལུགས་ལ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་རྣམས་གྲོལ་ཕྱི་གྲོལ་གཉིས་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ཡང་ཞི་བ་འཚོའི་རྩོད་རིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱིས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་«རྩོད་སྒྲུབ་»དང་། ཕྱོགས་གླང་གི་«རིག་པ་ཅན་པ་བརྟག་པའི་»གཞུང་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ལ། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གཉིས་བསྟན་འགྱུར་དུ་མ་བཞུགས་ལ། ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་དེ་སྔ་ཙམ་ནས་མཇལ་དུ་མེད་པར་གྱུར་སྣང་།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་ཐུན་མིན་མཛད་རྗེས་ཁག་གཅིག་སྨྲོས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཏེ། ཞིབ་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ཕན་ཚུན་གུང་བསྒྲིགས་ནས་བརྟགས་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ།།

མཐའ་དོན་དུ། འདིར་ཚད་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཛད་རྗེས་མཐྲན་གྱི་དོ་ཟླ་མེད་པ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གཞུང་། ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་བཅས། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ། ཞུས་དག་གཙང་དེས་ཐོག དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲིལ་ལྟར་གཞུང་ཚིགས་བཅད་ཅན་རྣམས་ལ་ཀློགའི་ཨང་གྲངས་བཀོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་གློག་པ་པོས་གཞུང་སོ་སོའི་སྤྱིའི་སྒྲོམ་ཁོག་ཏུ་ཆུད་ཐུབ་པར་གཙོ་བོར་དམིགས་ཏེ། གཞུང་སོ་སོར་གཞུང་མཚམས་ཆེ་ཁག་འབྱེད་པའི་ས་བཅད་ཀྱང་

བཏབ་པ་སོགས་ཀྱིས། ཚད་མ་རིག་པའི་རྩ་གཞུང་དེ་བདུན་སྲུས་དག་པོར་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་བཏབ་ཡོད།

དེ་ཡང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་དཔར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སློབ་ཁྲིད་གནང་བའི་དགེ་རྒན་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རིག་པའི་མཁས་པ་རྣམས་བཅས་ལ། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དཔེ་ཡིད་ཆེས་གདེངས་འཛོག་འཕེར་བ་ཞིག་འབྱུལ་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན། ཞར་དུ་རང་ཉིད་ལའང་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་གླེགས་བམ་ཚད་ལྡན་གློག་བདེ་བ་རྒྱུན་བཅང་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་རེ་འདུན་ཞིག་ཆེས་ཐུ་ཙམ་ནས་ཡོད་པ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཀུན་སློང་གིས་ཀུང་བསྐུལ་བ་ལགས། གང་ལྟར་ཡང་ད་ལམ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དཔེ་དེབ་འདི་ཉིད་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཚད་མ་རིག་པའི་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད། ཡར་ངོའི་ཟླ་བ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་སྨོན་འདུན་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

དེ་ལྟར་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་ངོ་སྤྲོད་ལས་འཕྲོས་པའི་འབེལ་གཏམ་འདི་བཞིན། གཞོན་དུས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཡ་གྱལ་དཔལ་ལྡན་ཤར་རྩེ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་གྲྭ་ཚང་དུ། སྐྱབས་རྗེ་ངེ་སྨད་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ཟླ་ཏི་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་«རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»ཀྱི་མཇུག་ཁྲིད་ཞིབ་ཏུ་ཉོས་ཤིང་། རྒྱ་གར་སྟོད་ཕྱོགས་སུ་འཛད་དཀྱུན་ཆོས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྩོད་གྲྭར་ཡང་ཐེངས་འགའ་ཙམ་བཅར་བའི་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཀུང་སྐབས་དུ་མར་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱིས་པའི་དལ་

བ་དང་དུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མ་རིག་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིགས་པའི་ལམ་པོ་ཆེར་གཉིད་ནས་ཡིད་སྨོན་ཐོབ་པའི་རིགས་པར་སྨྲ་བ། གླང་རི་བ་ལྷ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པས། ཕྱི་ལོ། ༢༠༡༥ ཟླ་ཚེས་ལ་གུས་སྤྲོ་དང་བཅས་བྲིས་པ་དགེའོ།། །།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

༡ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ས་བཅད།

དང་པོ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པ་དམ་བཅའི་ཤློཀ -------- 21

གཉིས་པ། བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ།

ལེའུ་དང་པོ། རང་དོན་རྗེས་དཔག

དང་པོ། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། (ཤློཀ ༡-༣༣༨) ------------ 21

༡ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། (ཤློཀ ༡)

༢ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། (༢-༡༩)

ཀ གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། (༢-༦) -- 22

ཁ གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྒྲུབ་པ། (༧-༡༩) -------------------------------- 22

༣ མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༡༥-༣༣༨) ---- 23

ཀ རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ། (༡༥-༩༢)

༡) མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག (༡༥-༢༢)

༢) བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན། (༢༣-༣༠) -------------------------------- 23

༣) དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ། (༣༡-༣༣)

ཁ འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་བཤད་པ། (༣༩-༣༣༨) སོག -------------- 25

༡) སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༣༩-༡༨༦)

ཀ) འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད། (༣༩-༣༤) -----------------------25

ཁ) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད། (༣༨-༡༨༧) ------------------ 25

༡] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཚད་མ་མདོར་བསྟན། (༣༨)

༢] རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།(༩༠-༡༤༥) ------------------- 25

ཀ] མདོར་བསྟན་པ། (༩༠-༩༢)

ཁ] རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༩༣-༡༤༥) ----------------------------26

(༡) སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ། (༤༣-༡༡༣ཁ)

(ཀ) སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ། (༤༣-༥༨) -------------26

(ཁ) སྒྲ་རྟོག་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པ། (༥༩-༡༡༣ཁ) ------------27

[༡] ལོག་རྟོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤོང་། (༥༩-༦༧)

[༢] གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་གཟུང་བ། (༦༨-༩༡) -------------------- 28

[༣] བརྡའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ།[1] (༩༢-༡༡༣ཁ) ------------------31

(ག) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༡༡༣ག-༡༢༩)

[༡] རྟགས་པ་ཡན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ། (༡༡༣ག-༡༢༡) ---------33

[༢] རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། (༡༢༢-༡༢༨)

[༣] དངོས་པོ་སྒྲས་བརྗོད་ན་སྒྲ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ། (༡༢༩-༡༨༤) --35

[ཀ] སྒྲ་དང་ཚད་མ་སྔ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། (༡༢༩-༡༣༠) --------- 35

[ཁ] སེལ་བ་སྒྲ་བ་ལ་ཐ་སྙད་ཀུན་འཐད་པ། (༡༣༡-༡༨༤) ---------------35

«༡» སེལ་བ་སྒྲ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་འཐད་པ། (༡༣༡-༡༣༤)

«༢» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པ། (༡༣༥-༡༨༤) -----------36

«ཀ» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ། (༡༣༥-༡༤༣)

«ཁ» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མི་འཐད་པ། (༡༤༣-༡༤༩) -- 37

«ག» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་བློ་མི་འཐད་པ། (༡༥༠-༡༨༤)

<༡>སྤྱི་བློའི་ངོ་བོ་དགག་པ། (༡༥༠-༡༥༦) --------------------37

<༢>སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ། (༡༥༧-༡༦༣) --------------38

<༣>རང་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༡༦༣-༡༨༤) --------------------39

1 ཐར་གསལ་དུ་ས་བཅད་བཀྲམ་སྐབས། འདི་ལ། བརྡའི་ཡུལ་དོན་གཟུང་བ། ཞེས་བྱུང་།

གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག (༡༦༣-༡༨༠) ------------ 39

རིགས་པ་དེས་གཅེར་བུའང་ཁེགས་པར་བསྟན། (༡༨༡-༡༨༤)

(༢) དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པ། (༡༨༥)

༣] རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ། (༡༨༦-༡༩༣) ------41

༤] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ། (༡༩༣-༡༩༦)

༢) སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དོན་བསྡུ་བ། (༡༩༧)

༣) དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད། (༡༩༨-༢༣༩)

ཀ) དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དངོས། (༡༩༨-༢༠༤) --------------------43

ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༢༠༥-༢༣༩)

༡] རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་སྤོང་། (༢༠༥-༢༡༢)

༢] མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༢༡༣-༢༣༧)

ག] ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག (༢༡༣-༢༣༥)

[༡] སྐྱེས་བུའི་ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག (༢༡༣-༢༢༣) -44

[༢] མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པ། (༢༢༤-༢༣༥)

[ག] སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག (༢༢༤-༢༥༨)

«༡» རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག (༢༢༤-༢༣༨) -------------------46

«༢» རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དགག (༢༣༩-༢༥༨)

«ཀ» མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ། (༢༣༩-༢༤༦)

«ཁ» ཡི་གེ་དང་ཚིག་ལ་བརྟགས་ནས་མ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པ།

(༢༤༧-༢༥༨) ----------------------------------48

<༡>ཡི་གེ་མ་བྱས་པ་དགག (༢༤༧ ཀ ཁ)

<༢>ངག་མ་བྱས་པ་དགག (༢༤༧ག-༢༦༨) -------------------48

ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་མ་བྱས་པའི་ངག་དགག (༢༤༧ག-༢༥༨)

ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་མ་བྱས་པའི་དག་དགག (༢༥༩-༢༦༨)

«༣» རིག་བྱེད་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག (༢༦༩-༢༨༣) ------------------51

«ཀ» རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ། (༢༦༩-༢༨༢)

<༡>རྒྱ་བ་དང་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དགོད། (༢༦༩)

<༢>དེ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ། (༢༧༠-༢༨༢)

«ཁ» དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ། (༢༨༣)

«ག» རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གཞན་དགག་པ། (༢༨༤-༣༢༩)

<༡>སྔར་གྱི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པ་གཞན་བསྟན། (༢༨༤-༢༨༦) ------- 52

<༢>རྟགས་གཞན་དགག་པ། (༢༨༧-༢༩༡)

<༣>སྔགས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག (༢༩༢-༣༢༩)

རིག་བྱེད་ཀྱི་སྔགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག (༢༩༢-༣༠༠)

སྔགས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ། (༣༠༡-༣༠༧)

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ། (༣༠༨-༣༢༩)

[ཁ] ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག (༣༣༠-༣༣༥) -----57

ཁ] ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སྤྱིར་དགག (༣༣༦-༣༣༧)

ག] ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོག་པའི་དོན་བསྡུ། (༣༣༨-༣༣༩)

གཉིས་པ། ལོག་རྟོགས་ལྷན་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ། (༣༤༠) -------------59

ལེའུ་གཉིས་པ། ཚད་མ་གྲུབ་པ།

༡ ཐུབ་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ། (༡-༢༤༣) ------------------------------60

ཀ ལུགས་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། (༡-༡༩༨ཁ)

༡) ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་། (༡-༣༣)

ཀ) ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།། (༡-༨) ------------------------------------60

ཁ) ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ། (༥-༣༣) ----------------- 60

༡] ཚད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་ལ་སྦྱར་བ། (༥)

༢] གྱུར་པའི་དོན། (༤-༣༣)

ཀ] གྱུར་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

ཁ] དེ་ལ་རྩོད་བ་སྤང་བ། (༤-༣༣)

(༡) ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག (༤-༢༤)

(ཀ) དབང་ཕྱུག་གི་ངོ་བོ་དགག (༤-༧) ---------------------61

(ཁ) དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག (༡༠-༢༤) ---------------61

(༢) ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་སྒྲུབ། (༢༧-༣༣) ----63

༢) ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་། (༣༩-༡༩༨ཀ)

ཀ) ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི་བསྒྲུབ་པ། (༣༩-༡༩༥)

༡] བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ། (༣༩-༡༣༡)

ཀ] བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། (༣༩ ཀ) ---------64

ཁ] དེ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ། (༣༩ཁ-༡༣༡)

(༡) སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་དགག (༣༩ཁ-༡༡༤)
(ཀ) སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད། (༣༩ ག-༩༩) --------------64
(ཁ) སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག (༩༥-༡༡༨) ----------------65
[༡] མདོར་བསྟན། (༩༥-༥༠)
[༢] སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད། (༥༡-༥༠ ༡༣༡)
[ཀ] ལུས་ཡིད་བློའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག (༥༡-༡༡༣) ----------66
«༡» ལུས་ཀྱིས་ཡིད་བློའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག (༥༡-༤༣)
«ཀ» ལུས་ཡིད་བློའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག (༥༡-༧༢)
«ཁ» ལུས་ཡིད་བློའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག (༧༣-༤༣) -------------------------------------68
«༢» རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག (༤༩-༡༡༣)
«ཀ» ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་དེ་ཡིན་པ་དགག (༤༩-༡༠༢) ----------69
«ཁ» རྡུལ་ཕྲན་དེ་ཡིན་པ་དགག (༡༠༣-༡༡༣) ------------------71
[ཁ] བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤོང་བ། (༡༡༩-༡༡༨) ---------------------72
(༢) གོམས་པ་སྲིད་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་སྲིད་པ་དགག (༡༢༠-༡༣༡)
༢] དེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ། (༡༣༢-༡༣༤)
༣] དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གྲུབ་ཚུལ། (༡༣༨-༡༩༥)
ཀ] རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས། (༡༣༨-༡༩༩) ------------------75
ཁ] གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པ། (ཤློཀ ༡༩༥) ---------------------76
ཁ) དེ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ། (༡༩༦ ཀ)
ཁ ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འབྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན། (༡༩༦ཀ-༢༤༣) -- 76

༡) དེ་དག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ། (༡༤༦ཀ-༢༨༢)

ཀ) སྐྱོབ་པའི་རང་བཞིན་བསྒྲུབ་པ། (༡༤༦ཀ-༢༨༠) -------------------------76

༡] བདེན་པ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (༡༤༦ཀ-༢༨༠)

ཀ] སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ། (༡༤༦ ག-༡༧༩) ----------------------76

ཁ] ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། (༡༨༠-༡༩༠) ------------------------79

ག] འགོག་པའི་བདེན་པ།'(༡༩༡-༢༠༥) -------------------------80

ང] ལམ་གྱི་བདེན་པ། (༢༠༦-༢༨༠) ----------------------------82

(༡) ལམ་དང་རིག་པའི་རྣམ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན། (༢༠༦-༢༡༧)

(༢) སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ། (༢༡༨-༢༥༧)

(ཀ) བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན། (༢༡༨-༢༢༠) -------------83

(ཁ) བདག་ཁས་བླངས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་།
(༢༢༡-༢༥༧)

(༣) ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ། (༢༥༨-༢༨༠)

(ཀ) དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལུང་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་། (༢༥༨-༢༧༣) -----------87

(ཁ) ལས་དང་ལུས་ཟད་བྱེད་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ། (༢༧༤-༢༨༠) ---------89

ཁ) དེ་ལས་བདེ་གཤེགས། སྟོན་པ། བརྩེ་བ་བཅས་འགྲུབ་ཚུལ། (༢༨༡-༢༨༢) ---------90

༢) དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ། (ཟློག ༢༨༣)

༣ དེ་ལ་ཚད་མའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ། (༢༨༤-༢༨༦) -------------90

ལེའུ་གསུམ་པ། མངོན་སུམ།

༡ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག (༡-༡༢༢) ----------------91

ཀ ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ། (༡-༧༥)

༡) གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། (༡-༦༢)

ཀ) གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་པ་དགག (༡-༢)

ཁ) གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། (༣-༡༠) ------------------------91

༡] མདོར་བསྟན། (༣-༡༠)

༢] རྒྱས་བཤད། (༡༡-༥༩ཁ)

ཀ] སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག (༡༡-༥༠) --------------------92

(༡) དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་པ། (༡༡-༣༤)

(༢) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ། (༣༨-༩༨) -----------------95

(༣) དོན་བསྡུ་བ། (༥༠) -------------------------------96

ཁ] རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་ནས་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ། (༥༡-༥༩ཁ)

ག) རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན། (༥༩ཀ-༦༢) ----- 96

༡] རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོས་པ། (༥༩ཀ-༥༩ཁ)

༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༥༩ག-༦༢)

༢) གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། (༦༣-༧༥) -------------- 97

ཀ) དངོས། (༦༣-༦༩ཁ)

ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༦༩ག-༧༥)

ཁ དེར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་སྤོང་། (༧༦-༡༢༢)

༡) གྲངས་ལ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ། (༧༦-༧༨ཁ) ---------------------99

༢) དེ་སུན་དབྱུང་བ། (༧༨ག-༡༢༢)

ཀ) རང་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཕྱུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག (༧༩-༡༡༧)

1] ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ། (༧༩ག-༡༠༡ཁ)

2] རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན། (༡༠༡ག-༡༡༠)

3] གཞན་དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག་པ། (༡༡༡-༡༡༧) -----------------103

ཁ) ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་ཕྱུང་གསུམ་པར་དགག (༡༡༨-༡༢༢) -----------103

2 མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག (༡༢༣-༣༠༠) -----------104

ཀ མངོན་སུམ་བཤད་པ། (༡༢༣-༢༨༧)

1) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། (༡༢༣-༡༩༠)

ཀ) མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པ། (༡༢༣-༡༧༦) --------------------------104

1] སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ། (༡༢༣-༡༤༠)

ཀ] མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ། (༡༢༣-༡༢༥)

ཁ] མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ། (༡༢༦-༡༤༠) --------104

(1) དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ། (༡༢༦-༡༣༢)

(2) མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག (༡༣༣-༡༤༠) -----------105

2] ཞར་བྱུང་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག (༡༤༡-༡༤༤) -----------------106

3] རང་གི་རྟོག་བྲལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། (༡༤༥-༡༧༦)

ཀ] དབང་ཤེས་དོན་སྤྱིར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག (༡༤༥-༡༧༣)

ཁ] དབང་ཤེས་སྒྲ་སྤྱིར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག (༡༧༤-༡༧༦) -------------109

ཁ) མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་དགོད་པ།[2] (༡༧༧-༡༩༠) -----------110

1] རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༡༧༧-༡༩༠ཁ)

ཀ] གཟུགས་འཛིན་སྔོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ། (༡༧༧-༡༧༩)

2 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། ས་བཅད་བཀྲམ་སྐབས་འདི་ལ། དབང་ཤེས་རྟོགས་བཅས་དགག་པ། ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

ཁ] འདས་པ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡༤༠-༡༤༢) ---------------110

ག] རང་མཚན་མཐོང་བའི་བློ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡༤༣-༡༨༠ཁ)

༢] དོན་བསྡུ་བ། (ག ང)

༢) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། (༡༨༡-༢༤༤) ------------------111

ཀ) དབང་པོའི་མངོན་སུམ། (༡༨༡-༢༣༤)

༡] དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པ་སྤང་། (༡༨༡-༡༨༣) --------------111

༢] རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་། (༡༨༤-༢༣༠)

ཀ] མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་། (༡༨༤-༡༨༥) ------------------------112

ཁ] དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་། (༡༨༦-༢༠༧)

ག] མདོའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༢༠༤-༢༣༠) ------------- 113

(༡) སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༢༠༤-༢༢༩)

(ཀ) རྩོད་པ། (༢༠༤)

(ཁ) དེའི་ལན། (༢༠༨-༢༢༩)

«༡» ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ།
(༢༠༨-༢༡༨)

«༢» དོན་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་གདབ་པ། (༢༢༠-༢༢༩)

(༢) ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་ལ་གནོད་པ་
གཞན་བསྟན། (༢༢༥-༢༣༠) ------------------------------115

༣] ལོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དགག
(༢༣༡-༢༣༤) --116

ཁ) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། (༢༣༨-༢༩༤) ----------------------------------116

༡] རྩོད་པ། (༢༣༨)

༢] རྩོད་པ་དེའི་ལན། (༢༩༠-༢༩༣) ------------------------------117

༣] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༢༤༤-༢༤༨)

ག) རང་རིག་མངོན་སུམ། (༢༤༩-༢༨༠) ------------------------------ 118

༡] མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། (སྐོར ༢༤༩)

༢] མཚན་གཞི་བསྒྲུབ་པ། (༢༥༠-༢༨༠) ------------------------118

ཀ] བདེ་སོགས་ནང་གི་ཞེན་ཡོར་འདོད་པ་དགག (༢༥༠-༢༦༧)

ཁ] བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཞེན་ཡོར་འདོད་པ་དགག (༢༦༨-༢༨༠)

ང) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། (༢༨༡-༢༨༧) ------------------------------ 121

ཁ མངོན་སུམ་ལྐ་སྣང་བཤད་པ། (༢༨༨-༣༠༠) ---------------------- 122

༡) མངོན་སུམ་ལྐར་སྣང་གི་དབྱེ་བ། (སྐོར ༢༨༨)

༢) དེ་ལྐར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། (༢༨༩-༣༠༠)

ཀ) རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྐར་སྣང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། (༢༨༩-༢༩༩)

ཁ) རྟོག་མེད་ལྐར་སྣང་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ། (༣༠༠)

༣ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག (༣༠༡-༥༣༩)

ཀ ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད། (༣༠༡-༣༦༦) -----------------------123

༡) བྱེ་བྲག་སྨྲའི་རྣམ་གཞག (སྐོར ༣༠༡)

༢) ཚད་འབྲས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། (༣༠༢-༣༦༦)

ཀ) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོ། ---------------------------------123

༡] མདོར་བསྟན་པ། (༣༠༢-༣༠༤)

༢] རྒྱས་པར་བཤད། (༣༠༥-༣༡༩)

ཀ] རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག (༣༠༥-༣༠༩) -------------------124

ཁ] གཞན་ལུགས་དགག (༣༡༠-༣༡༧)

ག] རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༣༡༨-༣༡༩)

ཁ) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས། (༣༢༠-༣༤༠) ----- 125

༡] ཕྱི་རོལ་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག (༣༢༠-༣༣༢)

༢] ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད། (༣༣༣-༣༤༠)

ག) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ། (༣༤༡-༣༦༦) ----------------------127

༡] ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག (༣༤༡-༣༥༢)

ཀ] འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པ། (༣༤༡-༣༤༥)

ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༣༤༦-༣༥༠) ---------------------------128

ག] གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པ། (༣༥༡-༣༥༢)

༢] ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ། (༣༥༣-༣༦༦) ----------129

ཁ ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་བསྒྲུབ་པ།[3] (༣༦༧-༥༣༩) ---130

༡) བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། (༣༦༧-༤༢༤)

ཀ) ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ། (༣༦༧-༤༢༡)

༡] དོན་ཁས་བླངས་ནས་བསྒྲུབ་པ། (༣༦༧-༤༠༦)

ཀ] ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ། (༣༦༧-༣༩༧) ---------130

(༡) ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ། (༣༦༧-༣༧༧)

(༢) དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ། (༣༧༨-༣༨༦) --------------131

(༣) ཕྱོགས་གླང་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་རིགས་པ་གཞན་བསྣན་པ།(༣༨༧-༣༩༦) -- 132

(ཀ) བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ།(༣༨༧-༣༩༠ག)

(ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༣༩༠ང-༣༩༦) ------------------133

(ག) དོན་བསྡུ་བ། (༣༩༧)

3 ས་བཅད་འདི་ལ་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་ཐོག་མར་བཀྲམ་སྐབས། "དེ་ཉིད་བརྒལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ།" ཞེས་བྱུང་།

ཁ] རྣམ་འགྲེལ་མཛོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༣༩༦-༤༠༦)

(༡) དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ།(༣༩༦-༤༠༡)

(༢) དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ། (༤༠༢-༤༠༦)

༢] ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་བློ་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ། (༤༠༧-༤༡༥) ----135

༣] བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༤༡༦-༤༢༡)

ཁ) དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ། (༤༢༢-༤༢༤) --- 136

༢) རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། (༤༢༥-༥༣༩) ------------------------ 137

ཀ) རིགས་པ་སྔ་མས་བསྒྲུབ་པ། (ཤློཀ ༤༢༥)

ཁ) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ། (༤༢༦-༥༣༩)

༡] སྒྲོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་བ་དགག (༤༢༦-༤༩༣)

ཀ] བློ་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ། (༤༢༦-༤༥༩) -137

(༡) བློ་སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟག་ལ་དགག (༤༢༦-༤༣༧ཁ)

(༢) དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟག་ལ་དགག (༤༣༧ག-༤༤༦)

(༣) རང་རིག་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (༤༤༧-༤༥༩)

ཁ] རང་བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། (༤༦༠-༤༩༣) -------------140

(༡) རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད།
(༤༦༠-༤༧༢ཁ)

(༢) རང་བློ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་ན་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འཐད་པ།
(༤༧༢ག-༤༩༣) ------------------------------ 142

༢] དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་བསྒྲུབ་པ། (༤༩༤-༥༣༩)

ཀ] རང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།
(༤༩༤-༥༡༠) ------------------------------------- 143

(༡) ཐལ་བ་དགོད། (༤༩༤-༤༩༦ཁ)

(༣) དེའི་ལན་དགག་པ། (༤༨༦ག-༥༡༠)

(ཀ) ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་པོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད། (༤༨༦ག-༤༨༩)

(ཁ) དུ་མས་ཉན་བློ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་ལ་དགག (༤༩༠-༥༡༠)

«༡» དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་སྐྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག (༤༩༠-༥༠༥) ----------------------------------144

«༢» དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་སྐྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ། (༥༠༦-༥༡༠) ----------------------------145

ཁ] ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༥༡༡-༥༣༩)

(༡) ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་བློ་འཕོ་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད། (༥༡༡-༥༣༦) ----146

(ཀ) ཐལ་བ་དགོད་ཅིང་དེའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ། (༥༡༡-༥༡༧)

(ཁ) ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག (༥༡༨-༥༣༤) -------147

(ག) དོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་ལན་དགག (༥༣༥-༥༣༦)

(༢) རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༥༣༧-༥༣༩) -------------- 149

ལེའུ་བཞི་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག

༡ རྗོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན། (༡-༢༧) ----------------------------150

ཀ རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ། (༡-༡༣)

ཁ དོན་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ། (༡༣-༡༤)

ག གསལ་བྱེད་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ། (༡༥-༢༧) ----------------------------151

༢ བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན། (༢༨-༢༨༥)

ཀ ཕྱོགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་རང་བཞིན། (༢༨-༡༨༨)

༡) རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། (༢༨-༡༦༣) ----------------152

ཀ) མདོར་བསྟན (༢༨-༣༠)

ཁ) རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༣༠-༡༦༣)

༡] འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༣༡-༤༡)

ཀ] ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད། (༣༡-༣༣) ---------------------153

ཁ] རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ། (༣༤-༤༡)

༢] རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༤༢-༩༠) -------------------154

ཀ] རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་དངོས། (༤༢-༨༦) -----------------------154

(༡) དགོས་པ་མདོར་བསྟན། (ཤློཀ ༤༢)

(༢) རྒྱས་པར་བཤད། (༤༣-༡༦༣)

(ཀ) གཞན་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག (༤༣-༤༧) ------ 54

(ཁ) རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག (༤༨-༧༢ཁ) ----- 155

(ག) མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སྤུན་དབྱུང་བ། (༧༢ག-༨༣)

(༣) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ། (༨༤-༨༦) -------------158

ཁ] ཞར་བྱུང་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། (༨༧-༨༩) ----------------- 158

ཀ] རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། (ཤློ་ཀ ༩༠)

ཁ] མ་བསམ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༩༡-༡༦༣) ---------------159

ཀ] སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསམ་བ། (༩༡-༡༣༥)

(༡) མདོར་བསྟན། (༩༡-༩༢)

(༢) རྒྱས་བཤད། (༩༣-༡༣༥)

(ཀ) ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསམ་བ། (༩༣-༡༠༨) --------------------159

[༡] ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། (༩༣-༡༠༥)

[༢] ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་། (༡༠༦-༡༠༨)

(ཁ) གྲགས་པས་མ་བསམ་བ། (༡༠༩-༡༣༠) ---------------------161

[༡] གྲགས་པས་བསམ་བའི་ཚུལ། (༡༠༩-༡༢༣)

[༢] གྲགས་པའི་དབྱེ་བ། (༡༢༤-༡༢༨)

[༣] རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༡༢༩-༡༣༠)

(ག) མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསམ་བ། (༡༣༡-༡༣༥) -------------------163

ཁ] གཞི་གང་ལ་ཚད་མས་མ་བསམ་བ། (༡༣༦-༡༥༠)

(༡) རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྨོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་བཤད། (༡༣༦-༡༤༨) ----- 164

(༢) ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༡༤༩-༡༥༠)

ག] ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ། (༡༥༡-༡༦༣) --165

༢) གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། (༡༦༤-༡༧༣)

༣) གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པ། (༡༧༣-༡༨༨)

ཁ དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། (༡༨༩-༢༨༥) --------169

༡) མདོར་བསྟན། (ཤློ་ཀ ༡༨༩)

༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༡༩༠-༢༨༥) -------------------------------169

ཀ) ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཟུང་གི་དོན་བཤད་པ། (༡༩༠-༡༩༤) ------------------169

ཁ) ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དཀར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ། (༡༩༥-༢༨༥) ------------------ 170

༡] མདོར་བསྟན། (ཤློ་ཀ ༡༩༥)

༢] རྒྱས་བཤད། (༡༩༦-༢༨༥)

ཀ] ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ། (༡༩༦-༢༠༤)

ཁ] ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྨྲོསཔའི་དགོས་པ། (༢༠༥-༢༥༩) ------171

(༡) སྒྲོགས་སོགས་ལྡོག་ཁྱབ་ཅན་དུ་མི་འཐད། (༢༠༥-༢༡༧)

(༢) དེ་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྒྲུབ་པ། (༢༡༨-༢༥༨)

(༣) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ། (ཤློ་ཀ ༢༥༩) ---------------176

ག] མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྨྲོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༢༦༠-༢༨༥)

(༡) རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༢༦༠-༢༦༢)

(༣) རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༢༦༣-༢༦༩)

(༣) མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (༢༧༠-༢༨༥) ----------------178

(ཀ) སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དོན། (༢༧༠-༢༧༥)

(ཁ) མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན། (༢༧༦-༢༧༧)

(ག) མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ། (༢༧༨-༢༨༥) -------------179

གསུམ་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ། (༢༨༦-༢༨༧) ----------------------179

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་མཱ་ཎ་བཱར་ཏི་ཀཱ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཪྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཞིང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐུ་མངའ་བ།།

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག །ཀུན་ནས་འགྱེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས།།

དོན་དུ་མི་གཉེར་ཕྲ་ནར་མ་ཟད་ཕྲག་དོག་དྲི་མ་དག་གིས་སྡང་བར་ཡང་།།

ཡོངས་གྱུར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པའང་མེད།།

སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས།།

དང་པོ། རང་དོན་གྱི་ལེའུ།

༡ རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

༡ ༈ ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན།།

༢ མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། ཀ གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

༢ རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི།།
གཏན་ཚིགས་རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་། །འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་།།
༣ ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན།།
གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན།།
༤ འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་བལྟར་རུང་བའི།།
བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །མེད་དོན་ཅན་མི་[1]དམིགས་རྣམ་བཞི།།

---

1 ཅན་མིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༥ དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱུ། །དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་དེ།།
རྒྱུ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །མེད་ན་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
༦ འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་འདོད།།
གཞན་དུ་འཁྲུལ་འགྱུར་མི་གྲང་བ། །སྐྲབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན།།

ཁ གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྒྲུབ་པ།

༧ རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ།།
དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད།།
༨ ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནུས་པ་རྣམས། །འགྱུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བུ་ལ།།
མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གེགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།
༩ ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ།།
རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན།།
༡༠ ནུས་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། །རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱུ།།
དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟོགས། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས།།
༡༡ རྒྱུ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ།།
ལྷག་མ་དང་ལྡན་ནུས་མེད་ཕྱིར། །ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་བཞིན།།
༡༢ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཙམ་གྱིས[2]འབྲས་སྒྲི་མཐོང་བ་ལས།།
གདན་ཚིགས་ཤེས་པ་ཚད་ལྟར་སྣང་། །ཚིག་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན།།
༡༣ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་མིན།།
འཁྲུལ་པ་སྲིད་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །སྒྲུ་བའི་འབྲས་ནི་ཚོས་པ་བཞིན།།
༡༤ གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །ལྡོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ།།
དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྡན་ཞེས་བརྗོད།།

2 ཙམ་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣ མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ།

༡) མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག

༡༥ ༀ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བཟློག་དོན་དང་།།
འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན།།
༡༦ འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །མི་མཐུན་ཆོས་བརྗོད་གང་ཡིན་པ།།
གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་ཅན་དེ། །དེ་མ་སྨོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༡༧ མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། །དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ།།
ཇི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བརྗོད་ན། །དེ་ཚེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས།།
༡༨ གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་ལྟག་ལྡན་འཁྲུལ་ཅན་ཡིན།།
ལྡོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཚིགས་འགྱུར། །མ་གྲུབ་སྒྲུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན།།
༡༩ ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་མ་མཐོང་ཕྱིར།།
ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཅེ་ན། །ད་ནི་མ་མཐོང་ལས་མེད་མིན།།
༢༠ དེ་བཞིན་དུ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྲིད།།
མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག་མཐོང་བ་ལ། །མི་ལྡན་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན།།
༢༡ ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །རྫས་ལ་ནུས་པ་ཐ་དད་སྣང་།།
དེ་ལ་གཅིག་མཐོང་གཞན་ལ་དེ། །ཡོད་པར་ངེས་པ་རིགས་མ་ཡིན།།
༢༢ བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །མེད་པར་རབ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པའི།།
མ་དམིགས་གང་ཡིན་དེ་ཁོ་ན། །གཏན་ཚིགས་མེད་སྒྲུབ་ཡིན་ནམ་ཅི།།

༢) བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན།

༢༣ དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །རྩ་བ་ཉིད་ཀྱིས་[3]རྩ་བ་ཉིད།།
ལྡོག་པར་འགྱུར་བའམ་རྒྱུ་ཡིས་ནི། །འབྲས་བུ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།

3 རྩ་བ་ཉིད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༤ དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར།།
མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །ཕྱུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི།།
༢༥ དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། །ཇི་ལྟ་གཞན་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར།།
མི་ལ་ཕྱུགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི།།
༢༦ དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ངེས་པར་འདི་ལ་གཞི་མི་འདོད།།
དེ་དག་མེད་ནའང་དེ་མེད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་ཕྱིར།།
༢༧ དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱུ་དངོས་དེ་དག་མི་ཤེས་ལ།།
སྟོན་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་ཟད།།
༢༨ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བླས་པས།།
དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
༢༩ དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་དག །མེད་པས་འགག་འ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཡང་།།[4]
གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་དམིགས་པར་ནི། །རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་།།
༣༠ དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །བཤད་ཀྱང་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ།།
དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་པ། །མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེའི་སྦྱོར་སྒོ་ནས།།

༣) དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ་བ།

༣༡ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའམ། །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན།།
༣༢ གཞན་དུ་གཞན་ན་གཞན་དག་དང་། །ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་།།
དོན་གཞན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་[5]ཆོས། །ཡིན་ན་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་ནོ།།
༣༣ ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད།།
ཕྱིས་འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཉིད་མིན། །འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་ངེས།།

4 མེད་པས་འགག་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

5 ཅན་གྱིས། སྣར་ཐང་།

ཁ འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ༡) སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་བཤད།

ཀ) འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་་བྱེད།

༣༤ ༗ མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །འབྲས་བུས[6]ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར།།
དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར།།
༣༥ རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར།།
དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ།།
༣༦ གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྒྲི་བོའི་མེའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ།།
འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན། །ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་།།
༣༧ དུ་བའི་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། །དེ་ཡི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྡན།།
དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་ལས། །འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར།།
༣༨ རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་།།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱུ་ཅན། །དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་།།[7]
བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ཁ) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད། ༡] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མདོར་བསྟན།

༣༩ ༗ རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཡོད་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན།།
དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག །མེད་འགྱུར་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ།།

༢] རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། ཀ] མདོར་བསྟན་པ།

༤༠ ༗ གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར།།
མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན།།
༤༡ དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྡོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི།།

6 འབྲས་བུའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

7 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློཀ ༣༨ རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལས། །ཞེས་པ་དོན་བསྡུར་་མཛད།

རིགས་དཔེ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་ཕྱེད།།
༤༢ དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཚོས། །གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ།།
དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས།།

ཁ] རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༡) སྒྲུབ་པའི་སྒྲ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་སྒྲུབ་པ།

(ཀ) སྒྲ་རྟོག་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ།

༤༣ ࿐ དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ།།
ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
༤༤ གཟུགས་ཚོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་རྣམ་པ་ལྟར།།
གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྲོར་མི་བྱེད་ན།།
༤༥ དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད།།
འཁྲུལ་པས་ངེས་པར་མི་བྱེད་པས། །སྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན།།[8]
བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
༤༦ རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །འཛིན་ན་ཚོས་གཅིག་ངེས་གྱུར་པས།།
ཚོས་ཀུན་འཛིན་ཏེ་སེལ་བ་ལ། །ཉེས་པ་འདིར་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར།།
༤༧ དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྟགས་སེལ་བའི། །ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།།
གཞན་དུ་ཚོས་ཅན་གྲུབ་གྱུར་ན། །དེ་ལས་མ་གྲུབ་གཞན་ཅི་ཡོད།།[9]
༤༨ མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །ཕྱི་ཡི་དོན་ཅན་རྣམ་རྟོག་པ།།
གཞན་གྱི་ཆ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ། །དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན།།
༤༩ ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར།།
འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན།།
༥༠ ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་།།

8 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློ་ཀ ༥༥ དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་པ་དོན་བསྡུར་མཛད།
9 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློ་ཀ་འདི་ལ། བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ཞེས་བྱུང་།

སྒྲ་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ན་དེས། །དེ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན།།
༥༡ གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་པུ་བ། །སྒྲའམ་བློ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན།།
གཞན་ཡུལ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར།།[10]
༥༢ གང་གི་ལྟར་ན་བློས་ཁྱད་པར། །སྣ་ཚོགས་ཅན་དོན་ཐ་དད་འཛིན།།
ཁྱད་པར་སྣ་ཚོགས་ལ་ཕན་པའི། །ཡན་ལག་ནུས་ལས་དབྱེར་མེད་པའི།།
༥༣ བདག་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀུན་བཟུང་ན། །ཕན་བྱའི་བྱེ་བྲག་གང་མ་ངེས།
དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར། །གཅིག་ཤེས་ན་ནི་གཉིས་ཀ་བཟུང་།
༥༤ ཆོས་ཕན་ནུས་རྣམས་ཐ་དད་ན། །དེ་དག་དེའི་ཅི་ཡིན་གལ་ཏེ།།
དེ་ཡིས་དེ་དག་ལ་ཕན་མེད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར།།
༥༥ གཅིག་ལ་ཕན་བྱེད་བཟུང་ན་ནི། །དེ་ལ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ།།
ཕན་པ་གཞན་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་བཟུང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་བཟུང་།།[11]
༥༦ གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། །བཟུང་བ་ལ་ཡང་གཞན་འདོད་ན།།
དེ་ནི་རྣམ་གཅོད་ཡུལ་ཅན་གྲུབ། །དེ་ལས་གཞན་པའང་དེ་དང་འདྲ།།
༥༧ སྒྲོ་འདོགས་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་ནི། །འཇུག་ཕྱིར་གཞན་ཡང་ངོ་བོ་གང་།།
ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ཡུལ་ཡིན།།
༥༨ ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བཟུང་བ་ལའང་།།
ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྒྱུ་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

(ཁ) སྒྲ་རྟོག་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པ།

[༡] ལོག་ལྡོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤོང་།

༥༩ ༈ དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི།།

10 རང་འགྲེལ་དུ། ཆ་ཤས་སྒྲོ་འདོགས། ཞེས་པ་ནས། འདི་བར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།

11 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློ་ཀ་འདི་ལ། བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་བྱུང་།

སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཉིད་དག་[12]ནི། །བརྡ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན།།
༨༠ གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཕན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས།།
རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་[13]འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད།།
༨༡ ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤྲོང་བ་དང་། །མི་སྤྲོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི།།
བརྡ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི།།
༨༢ ཀུན་ལ་རྫས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད་དོ།།[14]
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
༨༣ དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་པས། །དེ་ལ་ཕན་པའམ་བྱེད་ལྡན་ནམ།།
གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་མེད་དོ།།
༨༤ དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། །དེ་ལྡན་ཕྱོགས་ལ་བརྗོད་པ་བསལ།།
རིགས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག །ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར།།
༨༥ གང་དག་གི་ཚིག་དངོས་པོའི་དབང་། །ལྟར་བརྗོད་བརྗོད་འདོད་མི་བརྟེན་པ།།
དེ་དག་ལ་ནི་དྲུག་པ་དང་། །ཚིགས་དབྱེ་ལ་སོགས་ཀླན་ཀ་རིགས།།
༨༦ ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །ཚིག་གང་སྒྲ་[15]པོས་ཇི་ལྟ་བུར།།
བརྗོད་བྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ། །དེ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་བྱེད་ཡིན།།
༨༧ བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དྲུག་ལ་སོགས། །ཐ་དད་དངོས་མིན་བཞག་པའམ།།
ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་མཁའ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད།།

[༣] གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་བཟུང་བ།

༨༨ ཐ ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ།།

12 ཉིད་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

13 ཐ་དད་རྣམ་དབྱེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

14 དེ་ཉིད་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

15 ཚིག་གང་སྒྲས། སྣར་ཐང་།

གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ།།
༦༩ སྒྲིབ་བྱེད་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྒྲིབས་པ་ཡིས།།
དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །ཐ་དད་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་།།
༧༠ དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ན། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།།
དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད།།
༧༡ གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད།།
ཤེས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། །ཇི་ལྟར་དོན་གཞན་འབྲང་བར་འགྱུར།།
༧༢ དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ལོག་པ།།
མིང་དོན་གང་ལྡན་ལན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་འདི་ཡི་[16]ས་བོན་ཡིན།།
༧༣ གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་སྒྲུབ་ལ་འགའ་ཞིག་ནི།།
ཐ་དད་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །དེས་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན།།
༧༤ དཔེར་སྨན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ལྷན་ཅིག་པའམ་སོ་སོ་ཡིས།།
རིམས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་པར། །མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་བཞིན།།
༧༥ ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་སྤྱིས་མ་ཡིན། །དེ་དག་ཞིང་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་།།
ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །བརྟན་པས་ཕན་འདོགས་མེད་ཕྱིར་ཡང་།།
༧༦ རང་བཞིན་དེ་འཛིན་རྣམ་རྟོག་བློ།[17] །དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་ཅན་འདྲ།།
དེ་ཡི་འབྲས་ཅན་མིན་དོན་ལས། །ཐ་དད་མཐར་ཐུག་སྐྱེ་བ་གང་།།
༧༧ དེ་ལ་ངོ་བོ་ཕྱི་རོལ་དང་། །གཅིག་ལྟ་གཞན་ལས་ལོག་ལྟ་བུར།།
སྣང་བ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མེད་ཕྱིར་དེ་ཉིད་མིན།།
༧༨ ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །འདི་ལྟར་སྔོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན།།
དེས་ན་ཐ་དད་མིན་ལྟ་བུར། །དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལོག་པར་ཡང་།།

16 ཐ་དད་པ་འདིའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

17 རང་འགྲེལ་དུ། རང་བཞིན་དེ་འཛིན། ཞེས་པ་ནས། ནས་ ཤློཀ ༩༡ དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ནས་ལོག །ཅེས་པ་མཇུག་ རྫོགས་ཀྱི་བར། བསྡུ་བའི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།

༧༩ སྣང་སྟེ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། །གཞི་མཐུན་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དག་གི།།
ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིས། །ཐ་སྙད་ནོར་དོན་ཅན་རྒྱུས་བྱེད།།
༨༠ དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཀུན་ཡང་། །ཕན་ཚུན་མེད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ།།
དེས་ན་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དང་། །གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ།།
༨༡ དངོས་པོ་རྟེན་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། །རྗེས་དཔག་ཇི་སྐད་བཤད་ཇི་བཞིན།།
འཁྲུལ་པར་འདྲ་ཡང་གཞན་ལས་མིན། །མར་མེའི་འོད་ལས་ནོར་བུར་བཞིན།།
༨༢ དེ་ལ་དུ་མའང་འབྲས་གཅིག་ཅན། །དེ་འབྲས་ཅན་མིན་གཞན་རྟེན་ཅན།།
བརྗོད་དང་ཤེས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ། །ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད།།
༨༣ དེ་བཞིན་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད། །དེ་དངོས་ཡོངས་སུ་བསྟུན་པའི་ཕྱིར།།
དེ་འབྲས་ཅན་མིན་[18]དོན་ལས་ནི། །ཐ་དད་པས་ཆོས་སྣ་ཚོགས་ཤེས།།
༨༤ སྒྲ་དོན་འདི་དང་གཞི་མཐུན་ཉིད། །ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུར།།
གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །དངོས་ལ་འདི་ནི་མི་སྲིད་དོ།།
༨༥ ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་ཅི་འདྲ།།
དེ་ཉིད་དོན་ནི་མ་བརྟགས་པར། །འཇིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ།།
༨༦ དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཀུན་བཞག་པ།།
དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན།།
༨༧ དམ་པའི་དོན་གྱི་དོན་རྣམས་ནི། །རང་གིས་[19]འདྲེ་དང་ཐ་དད་མེད།།
དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མ་བློ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན།།
༨༨ དེ་སྤྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བའི། །བྱེ་བྲག་འདི་ནི་བློ་དོན་ལ།།
དེ་ཉིད་ལ་གཞན་ལས་ལྡོག་པས། །ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་ཏུ་བརྟག །
༨༩ བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་རྟོག་པ་ལ། །དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་པའི་ཕྱིར།།

18 དེ་འབྲས་ཅན་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

19 རང་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཁྱད་པར་སྤྱི་དང་འདྲེས་པ་འདིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་བྱ་མིན།།
༩༠ དེ་ནི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི། །རྣམ་སོགས་ཅིར་ཡང་གཟུང་བྱ་མིན།།
བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་མང་པོ་རྣམས། །དེ་གཅིག་ལ་ནི་མི་རུང་ཕྱིར།།
༩༡ དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག །དེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་བྱེད་པའི།།
སྒྲ་ཡོད་མ་ཡིན་རྟོག་པ་ཡང་། །སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ།།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

[༡] བརྡའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ།

༩༢ ༀ སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡར་བཏགས་སྔོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས།།
དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡར་མ་ཡིན།།
༩༣ ཅི་ནས་སྐྱེས་བུ་དོན་བྱེད་པར། །ནུས་པ་ཤེས་ནས་དེ་བསྒྲུབ་[20]ཕྱིར།།
འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེས་དོན་རྣམས་ལ། །རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད།།
༩༤ དེ་ལ་རིགས་དོན་བྱེད་རུང་མིན། །དེ་ལྡན་ནུས་པ་དེ་ཡང་ནི།།
ཅི་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྦྱོར་མི་བྱེད། །གལ་ཏེ་མཐའ་ཡས་ཕྱིར་འདི་མཚུངས།།
༩༥ དེ་བྱེད་དེ་བྱེད་མ་ཡིན་ལས། །ལོག་པར་མཚུངས་ལ་ཅིས་མ་བྱས།།
དེ་ལྡན་ཉེས་མཚུངས་ཕྱིར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙེ་རིགས་གཞན་མི་དགོས་སོ།།
༩༦ དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །འཇུག་འགྱུར་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་བརྗོད་དེ།།
དེ་ཡིས་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །མི་གཅོད་ན་ནི་དེ་ཇི་ལྟར།།
༩༧ གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡོད། །སྒྲ་རྣམས་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ།།
ཟད་པ་མིན་ནམ་ཁྱེད་ལ་དེར། །སྤྱི་གཞན་གྱིས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།།
༩༨ གསལ་བ་རྣམས་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི།།
དོན་རྣམས་མཐོང་ནས་གཞན་མཐོང་ཡང་། །དེ་ལས་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཡི།།
༩༩ ཡུལ་ཅན་གྱི་ནི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས། །ལྷན་ཅིག་སྦྱར་ནས་ངོ་ཤེས་བྱེད།།

20 སྒྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཞན་གྱི་ལྟར་ནའང་བློ་དེ་ནི། །ཕྱི་ནི་འབའ་ཞིག་ཉིད་ལས་མིན།།
༡༠༠ རྟག་ཏུ་དེ་ཙམ་རྣམ་ཤེས་ན། །གསལ་བ་མི་ཤེས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།
དེ་ཡི་ཚེ་ན་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་ལྡན་འབྲེལ་པ་མ་བཟུང་ཕྱིར།།
༡༠༡ དེ་དང་ལྡན་ངེས་མི་འགྱུར་བས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས།།
གལ་ཏེ་དངོས་གཅིག་གྲོགས་བྱེད་པའི། །གསལ་རྣམས་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཞེ་ན།།
༡༠༢ དངོས་པོ་གཅིག་ངེས་དེ་རྣམས་ཀྱི། །ཐ་དད་པ་ཉིད་སེལ་ཏམ་ཅི།།
ཐ་དད་ཕྱིར་ཡང་དེ་རྣམས་ལ། །གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུར་མི་འདོད།།
༡༠༣ གལ་ཏེ་དུ་མའང་གཅིག་ལྟོས་ནས། །ཐ་དད་མིན་བློ་སྐྱེད་[21]ཅེ་ན།།
དེ་དག་སོ་སོ་མེད་པར་ཡང་། །དེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱ་བའི།།
༡༠༤ བློ་ལ་དེ་རྣམས་ནུས་མེད་ཕྱིར། །བློ་ཡིས་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན།།
སྤྲ་སོགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ། །ནུས་པ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།།
༡༠༥ ཚོགས་ལའང་ནུས་གྲུབ་གསལ་བ་ལ། །ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་དེ་ལྟར་མིན།།
གལ་ཏེ་དེ་དག་གང་ཉུང་ལ། །ལྟོས་ནས་ངེས་[22]ནུས་འབའ་ཞིག་མིན།།
༡༠༦ དེ་དག་དེ་གཅིག་ལ་ཕན་ན། །ཇི་ལྟར་བློ་གཅིག་ཉིད་ལ་མིན།།
འདི་དེ་རྣམས་ཀྱི་[23]འབྲས་བུར་འགྱུར། །ཕན་འདོགས་གང་ཡིན་སྐྱེད་པ་ཡིན།།
༡༠༧ གལ་ཏེ་ཐ་དད་མིན་སྣང་[24]བློ། །ཐ་དད་རྣམས་ལ་མི་འདོད་ན།།
བློ་ཡི་སྣང་བ་ཐ་དད་དེ། །དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༨ གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་ན་ནི། །ཇི་ལྟར་ཐ་དད་བློས་གཟུང་བྱ།།
འབྲས་བུ་གཅིག་འདྲ་དེ་དག་གི །འབྲས་བློ་དེ་ཡང་ཐ་དད་དོ།།

21 བསྐྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
22 ལྟོས་ནས་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
23 རྣམས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
24 མི་སྣང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༠༩ ཞེ་ན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་རྒྱུའི་ཕྱིར། །བློ་ནི་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིས།།[25]
བློ་གཅིག་རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་ཡིས། །གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད།།
༡༡༠ དེ་ཡང་དེ་འབྲས་ཅན་མིན་བྲལ། །དེ་ལས་གཞན་པ་རྗེས་འགྲོ་བའི།།
དངོས་མ་མཐོང་ཕྱིར་བཀག་ཕྱིར་ཡང་། །བརྡ་ནི་དེ་རིགས་དོན་ཅན་ཡིན།།
༡༡༡ དེ་བྱེད་མིན་ལ་དེ་བྱེད་དང་། །འདྲ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན།།
དངོས་པོ་ཐ་དད་དངོས་ཙམ་གྱི། །ས་བོན་ཅན་དོན་མེད་པའི་བློ།།
༡༡༢ སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་དེ་མི་བྱེད། །ཡོངས་སྤྲངས་ཡན་ལག་ངོ་བོའི་ཕྱིར།།
དངོས་པོ་ཐ་དད་རྟེན་ཅན་ཕྱིར། །དོན་ལ་མི་སླུ་ཡོད་པར་འདོད།།
༡༡༣ དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཏེ།[26]།དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར།།

(ག) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལས། [༡] རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

༄ ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་དག
༡༡༤ ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་གཅིག་འཛིན་པ། །མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར།།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་བརྡར་བཏགས་པ། །མི་སྲིད་ངོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲ།།
༡༡༥ དེ་དག་གི་ནི་བརྡར་འདོགས་ལ། །ཤིང་མིན་རྣམ་པར་གཅོད་དམ་མིན།།
གལ་ཏེ་རྣམ་གཅོད་ཤིང་གི་དོན། །འཛིན་པ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས།།
༡༡༦ བརྡ་ལས་དེ་དག་མི་སེལ་ན། །ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས།།
དེ་ཡོངས་སྤྲངས་ནས་འཇུག་པར་ནི། །མི་འགྱུར་ཤིང་གི་ཁྱད་པར་བཞིན།།
༡༡༧ གལ་ཏེ་གཞན་བཀག་མི་སྲིད་པར།།མདུན་གནས་གཅིག་གཅིག་རབ་བསྟན་ནས།།
འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྡ་བྱེད་ལ། །ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཚེ་ན་ཡང་།།
༡༡༨ དེ་རྟོགས་འགྱུར་ལ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་སྙམ་ན།།
འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་འདི་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱའི་ཐལ་བ་ལྡོག་པ་མེད།།

---

25 ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

26 དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དེ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་དེ། །དེ་བྱེད་བརྟེན་པའི་ངོ་བོའི་བྱེད། །རང་འགྲེལ།

༡༡༩ གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི། །གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་པོས།།
དེ་དང་དེ་མིན་རྒྱུ་དོན་རྣམས། །བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད།།
༡༢༠ བློ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་དངོས། །བློ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དང་།།
རྒྱུ་མིན་ངོ་བོ་བྲལ་བ་དང་། །ངོ་བོ་གཅིག་འདྲར་བདག་ཉིད་ཀྱིས།།
༡༢༡ ཐ་དད་པར་ནི་ཤེས་འགྱུར་བས། །ཐ་དད་པ་ལ་སྐད་སྦྱོར་ཏེ།།
དེ་ལས་དེ་རྟོགས་འགྱུར་བའི་བློ། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས།།

[༢] རྗོད་བྱེད་ཚིག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

༡༢༢ བློ་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཟློག་ནས། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར།།
སྒྲ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །དེ་དོན་ངེས་པར་གཟུང་ཕྱིར་རོ།།
༡༢༣ གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་འགྱུར། །ངེས་ན་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་ཚིག
ཐ་སྙད་དུ་ནི་འཛོག་རྣམས་ལ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད།།
༡༢༤ གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །དེ་རྣམ་[27]བཟློག་ནས་དེ་དག་ལས།།
ཐ་དད་ཁྱད་པར་མཚུངས་པའི་རྒྱུ། །རྣམ་པ་སྣང་བ་ཅན་ལ་འགོད།།[28]
༡༢༥ དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིས། །དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག
རྟོགས་འགྱུར་ཞེས་པས་རབ་ཏུ་བཤད། །འདི་ལའང་ངོ་བོ་ཙུང་ཟད་མེད།།
༡༢༦ སྒྲ་རྣམས་ལས་དེ་རྟོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གཞན་བཟློག་རྟོགས་འགྱུར་དེ་ལ་ནི།།
འགའ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ། །རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གཞན་འགའ་མེད།།
༡༢༧ སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི།།
དངོས་མེད་དངོས་པོ་ལྡན་ཉིད་དུ། །མཐོང་བ་བློ་ཡིས་བསླད་པ་ཡིན།།
༡༢༨ དེ་ཉིད་ཕྱིར་འདི་དོན་དམ་མིན། །གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ།།

27 དེ་རྣམས། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

28 རང་འགྲེལ། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །དེ་རྣམས་བཟློག་ནས་ཁྱད་པར་གྱི། །དེ་ལས་ཐ་དད་རྣམ་པ་ནི། །མཚུངས་པ་སྣང་བ་ཅན་ལ་འགོད། །ཞེས་བྱུང་།

དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །ཐ་དད་ཅེས[29]ནི་བརྗོད་ཕྱིར་རོ།།

[༢] དངོས་པོ་སྒྲས་བརྗོད་ན་སྒྲ་དང་ཚད་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ།

[ཀ] སྒྲ་དང་ཚད་མ་ཕྱ་ཕྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ།

༡༢༩ འདྲེས་པའི[30]དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན། །སྒྲའམ་རྟགས་ནི་གཅིག་པུ་ཡིས།།
བྱ་བྱེད་དེ་ལ་བཅད་པ་ཡི།[31]།དངོས་པོའི་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།།
༡༣༠ གང་གིས་རྗོད[32]པར་བྱེད་པ་ལས། །མ་ལུས་པར་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ།།
དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཡིན་དེས་ན། །འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འགྱུར།།

[ཁ] སེལ་བ་སྒྲུབ་ལ་ཐ་སྙད་ཀུན་འཐད་པ།

«༡» སེལ་བ་སྒྲུབ་ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་འཐད་པ།

༡༣༡ རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །གང་ཚེ་གཞན་མི་སྤྲོང་བར་གནས།།
དེས་ནི་དེ་ཁྱབ[33]གཅིག་པུའང་སྣང་། །དེ་ཚེ་བློ་ཡི་ངོར་བྱས་ནས།།
༡༣༢ གཞི་མཐུན་པ་ནི་ཉིད་དུ་འགྱུར། །སྒྲ་ནི་རྣམ་གཅོད་བྱེད་པ་ན།།
དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་རེག་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱའོ།།
༡༣༣ དངོས་པོ་གཅིག་ནི་རྗོད་བྱེད་མིན། །བློ་ལ་སྣང་མིན་སྣང་རུང་ལ།།
དངོས་པོ་མེད་པས་དེས་ཕྱིར་རོ།།[34]

29 ཐ་དད་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

30 འདྲེས་པ། རང་འགྲེལ།

31 ཡིས། སྣར་ཐང་།

32 གང་གི་བརྗོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གང་གི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། །དངོས་པོའི་ནུས་པ་མ་ལུས་པ།། རྟོགས་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྒྲ །འབྲས་བུ་དུ་མ་རྟེན་གཅིག་འགྱུར། །རང་འགྲེལ།

33 དེས་ཁྱབ། སྣར་ཐང་།

34 རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས་འདི་བར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད་ཅིང་། དེར་ཡང་སློག་ཐ་མ་འདི་ལ་ཚིགས་རྐང་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་། ལེགས་བོད་ཏན་སྒྱུར་དུ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱི། །ཞེས་པ་སློག ༡༣༣ ཁོངས་སུ་བཅིས་འདུག་པས། དེའི་དབང་གིས། ༡/༡༣༩ - ༡༣༧ མཇུག་རྫོགས་ཀྱི་བར། འདིར་བཀྲིགས་པ་དང་ཏན་སྒྱུར་གཉིས་ཨང་གྲངས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་།

༡༣༤ དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱི། །སྒྲ་རྣམས་དང་ནི་བློ་ཉིད་ཀྱང་།།
སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་ཏེ། །དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་ཕྱིར།།

«༣» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་མི་འཐད་པ།

«ཀ» དེ་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ།

༡༣༥ དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཐ་དད་བློ་གང་ལས།།
གཅིག་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི །དོན་གཅིག་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན།།
༡༣༦ ཐ་དད་ཡྱུར་[35]ན་དབྱེར་མེད་པའི། །ཐ་སྙད་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་འགྱུར།།
ལྡོག་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད།།
༡༣༧ དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཡོངས་བསྟན་ཕྱིར། །ཐ་དད་འབྲས་བུ་གཅིག་དག་ལ།།
ཐུན་པོས་སྒྲ་གཅིག་བརྟར་བྱས་པ། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན།།
ལྡོག་པ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན།།[36]
༡༣༨ ཐ་དད་པ་དག་བསྟན་པ་ནི། །དཀའ་དང་མི་ནུས་འབྲས་མེད་ཕྱིར།།
དངོས་པོ་ལ་མིན་དངོས་པོ་ཀུན། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར།།
༡༣༩ ཁྲ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན།།
དེ་འབྲས་ཡིན་[37]མིན་ལས་བཟློག་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན།།
༡༤༠ དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་། །སྒྲ་ཡི་ཐ་དད་མི་རིགས་སོ།།
དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་འདོད་ན་ཡང་། །དེ་འབྲས་མེད་ལས་ཐ་དད་ཉིད།།
༡༤༡ དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པས་[38]གཟུགས། །རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་ཅན།།
གང་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་འབྲས་དེ། །སྟོན་པ་དག་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར།།

35 འགྱུར། སྣར་ཐང་།
36 རང་འགྲེལ་དུ་ཞུགས་པའི་རྩ་ཚིག་གི་འགྱུར་ལའང་། ཤློཀ་འདི་ལ་ཚིགས་རྐང་ལྔ་བྱུང་།
37 འབྲས་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
38 སོགས་པ་གཟུགས། །རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༩༢ འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཀུན་རྟོགས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྤྱི་ལས་ནི།།
ཐ་དད་མེད་དུ་ཐེན་ན་ཡང་། །བརྗོད་ལས་ཐུང་བ་བསྟེད་པར་བྱ།།

«ཁ» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མི་འཐད་པ།

༡༩༣ གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། །མང་པོ་དག་ལའང་མཉན་པ་གཅིག
གནས་པ་རྟེན་ནམ་གསལ་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་མི་རིགས་སོ།།
༡༩༤ རྟག་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟེན་མིན་ལྟུང་བའི་ཚུལ་ཅན་གྱི།།
རྒྱ་ཕུག་སོགས་ལའང་དེ་ཡི་ཡུལ། །སྐྱེད་པ་འཁར་གཞོང་སོགས་པས་ནུས།།[39]
༡༩༥ དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་མེད་ན་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར།།
གནས་མིན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པ་ཡི།།
རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་མི་རིགས་ཉིད།།
༡༩༦ བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རུང་བའི། །དོན་དུ་གཞན་གྱི་ངོར་བྱེད་གང་།།
གསལ་བྱ་ཡིན་ལ་རུང་ཉིད་ཀྱི། །བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱུ་རུ་འདོད།།
༡༩༧ འདི་ནི་ཐ་ནས་རུང་ཉིད་ན། །དེ་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་སྟེ།།
འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི། །སྤྱི་ལྡན་པ་ལས་གང་ལས་ཡིན།།
༡༩༨ མིག་སྣང་སོགས་བཞིན་གསལ་བ་ལས། །དབང་པོའང་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།།
དེ་ནི་ཡོད་མེད་དུས་དག་ལ། །རྟོགས་པ་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༩༩ རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གསལ་བྱེད་ཀུང་། །གལ་ཏེ་རིགས་དང་ལྡན་འདོད་ན།།
སྒྲོན་མེ་ལ་སོགས་གསལ་བྱེད་ནི། །བ་ལང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྡན་འཐོབ།།[40]

«ག» དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་སྤྱི་བློ་མི་འཐད་པ། <༡>སྤྱི་བློའི་ངོ་བོ་དགག་པ།

༡༥༠ གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཡོད་ཉིད་དེའི།།
ཐོན་མེད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ནི། །སྤྱི་ཡི་བློ་གྲོས་ཇི་ལྟར་ཡིན།།

39 རང་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་ཚིག་གི་འགྱུར་ལ། ཕན་འདོགས་མེད་ཕྱིར་རྟེན་མིན་ཏེ། །ལྟུང་བ་ཡི་ནི་ཚུལ་ཅན་གྱི། །འབྲས་སོགས་དེ་ཡུལ་བསྐྱེད་པ་ནི། །འཁར་གཞོང་ལ་སོགས་ནུས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ།།

40 ཐོབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༥༡ གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་ནི། །གཞན་ལ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་ཕྱིར།།
གཞན་ཉིད་མིན་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། །གཞན་ཉིད་ན་ཡང་རྟེན་མིན་ཕྱིར།།
༡༥༢ མི་འགྲོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན།[41] །ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྡན་པའང་མིན།།
རྟེན་ལྡོ་མ་ནི་ཡོངས་[42]མི་འདོར། །ཀྱེ་མ་ཡོངས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན།།
༡༥༣ གཞན་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་ནི།[43] །རང་གི་གནས་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་།།
དེ་ལས་གནས་གཞན་སྐྱེ་བ་ལ། །གནས་ན་ཨེན་ཏུ་རིགས་པར་ལྡན།།
༡༥༤ གང་ན་དངོས་དེ་གནས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་འབྲེལ་པའང་མ་ཡིན་ལ།།
དེ་དག་ཡུལ་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ། །ཅི་ག་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ།།
༡༥༥ གལ་ཏེ་ཀུན་ན་རིགས་ཡོད་ན། །གཅིག་ཏུ་གསལ་བས་དེ་གསལ་ཉིད།།
ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཀུན་དུ་མཐོང་། །དེ་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་མིན།།
༡༥༦ གསལ་བྱེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །གསལ་བྱ་ཡང་དག་རྟོགས་པ་མིན།།
སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བཟློག་པར་འདོད།།

<༢>སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ།

༡༥༧ ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་པར་ཡང་། །འཆད་པ་པོ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན།།
ཐ་དད་ཕྱིར་ན་ལས་རྒྱུ་མིན། །འདི་ཡི་རིགས་མིན་ལས་འབྲེལ་ཕྱིར།།
༡༥༨ མཉན་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིར། །ལས་ཀྱང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
འབྲེལ་པ་མེད་ཕྱིར་སྒྲ་ཡི་རྒྱུ། །སྤྱི་[44]ཡིན་མི་རིགས་མིན་པ་མིན།།
༡༥༩ ཏ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་ལས་མེད་ནའང་། །ཤེས་བརྗོད་དག་གི་མ་ཡིན་ཏེ།།
རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་ནུས་པའང་མིན།།

---

41 དེ་ནི་དེ་ན་ཡོད་པ་མིན། །རང་འགྲེལ།

42 ཡོད། པེ་ཅིང་། གང་། སྣར་ཐང་།

43 རང་འགྲེལ་དུ། འདི་ནས་ཤློག་གཉིས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད། འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ།

44 ཅི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ་དུ། ལས་ནི་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །སྤྱི་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་ཡི་རྒྱུ་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་།

༡༧༠ གལ་ཏེ་འཆད་པོ་ཉིད་སོགས་ཀྱི། །དང་པོ་ཉིད་དུ་དེ་ཡོད་སོགས།།
བཞིན་དུ་གསལ་འགྱུར་མིན་ན་ནི། །ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་ཕྱིས་མི་འགྱུར།།
༡༧༡ བྱ་བས་ཕན་འདོགས་ལྟོས་གསལ་བྱེད། །ཡིན་ན་འགྱུར་མེད་ལྟོས་པ་མེད།།
འདི་ནི་ཕྱུལ་བྱུང་ཡོད་ན་ཡང་། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས།།
༡༧༢ ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན་ན་རིགས། །ཉེ་བ་གང་གིས་འགའ་ཞིག་ལ།།
རབ་འཇུག་གཞན་ལ་མིན་དེ་ཉིད། །སྔ་དང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།[45]

<༣>རང་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལས། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ།

༡༧༣ གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་སྤངས་པ་ཡིས། །དངོས་པོའི་རྗེས་འགྲོ་གཞན་མེད་ན།།
གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིར་མིན།[46] །ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཕྱིར་ཞེ་ན།།
༡༧༤ གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་མ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ན།།
བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡོད་མེད་འགྱུར།།
༡༧༥ ཐ་དད་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ། །མི་འགྲོ་ཁྱད་པར་རྣམ་ངེས་བྲལ།།
གཅིག་དང་བྲལ་ན་འབྲས་མེད་ཕྱིར། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་དག་འབྱུང་།།
༡༧༦ དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན།།
དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་གང་ཞིག །རྗེས་འགྲོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་།།
༡༧༧ དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །འགའ་ཞིག་རྒྱུ་ཡིན་གཞན་པ་མིན།།
རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཐ་དད་པ། །མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར།།
༡༧༨ དེ་ལས་ཐ་དད་པས་དེ་ལྟར། །མི་འགྱུར་ཞེ་ན་གཅིག་འཇིག་ཚེ།།
བདག་གནས་ན་ནི་དེ་ཡི་མིན། །དེས་ན་ སྐྱི་ཁྱད་བློར་མི་འགྱུར།།
༡༧༩ ལྡོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པ་མིན།།
སྐྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསླད་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སྤུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད།།

45 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློཀ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།
46 གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིར་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༧༠ དེ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་ཇོ་བོ་གང་། །དེ་ལས་གཞན་པས་ཇི་ལྟར་སྐྱེད།།
ཐ་དད་ཁྱད་པར་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད། །དེ་ལ་[47]ཐ་དད་མིན་པའང་ཡོད།།
༡༧༡ ཅེ་ན་དེས་དེ་སྐྱེད་མིན་བརྗོད། །སྣང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས།།
ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་དེ་ཉིད་དོན། །དེ་ནི་གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན།།
༡༧༢ དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་བཤད། །དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད།།
དེ་ནི་བླང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན།།
༡༧༣ ཇི་ལྟར་ཐ་དད་མེད་ཁྱད་མེད། །ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀུན་སྒྲུབ་མིན།།
དེ་བཞིན་ཐ་དད་ཁྱད་མེད་ནའང་། །ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།
༡༧༤ ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཡི། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར།།
ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །བྱེད་དང་མི་བྱེད་འགལ་བར་འགྱུར།།
༡༧༥ ཐ་དད་ཡོད་དེའི་ཕྱིར་བྱ་མེད། །ཅེ་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་མི་བྱེད།།
འོན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བྱེད་པོ་ཉིད། །དེ་ཅི་དངོས་དེ་ཉིད་ཀྱིའམ།།
༡༧༦ དེ་ལྡན་དངོས་པོ་ཕན་ཏུ་ནི། །ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་བའམ།།
འདྲ་དང་མི་འདྲའི་བདག་ཉིད་ཅན། །རྣམ་གྲངས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་འགྱུར།།
༡༧༧ དེ་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་ཞེ་ན། །བདག་ཉིད་གང་གིས་དེ་དག་གི།[48]
ཁྱད་པར་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཐ་དད་ན།།
༡༧༨ ཐ་དད་ཉིད་འགྱུར་དེ་ལྟ་ནའང་། །ཇི་ལྟར་བུམ་སོགས་ཕན་ཚུན་བཞིན།།
སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པའང་། །སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མི་འགྱུར།།
༡༧༩ གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །བསྒྲུབ་བྱ་དེ་འབྲས་འདོད་པ་ཅན།།
སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར། །དེ་རྟེན་ཐ་དད་ཐ་དད་མེད།།

47 དེ་ལས། སྣར་ཐང་། ཐ་དད་ཁྱད་པར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། །དེ་དག་ཐ་དད་མེད་པར་ཡོད། །རང་འགྲེལ།

48 དེ་དག་གིས། སྣར་ཐང་།

༡༨༠ དཔྱད་བྱ་རང་བདག་ཉིད་ཐ་དད། །ཕྱོག་པ་མཚུངས་པ་འདི་[49]དག་ནི།།
ཡོད་ཉིད་དངོས་པོ་[50]རྗེས་འགྲོ་མེད། །འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།

རིགས་པ་དེས་གཅེར་བུ་པའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ།

༡༨༡ དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཛེམ་མེད་པ། །སྨན་སྤྲུལ་གང་ཅིའང་རུང་སྨྲ་བ།།
དེ་དག་ཀུང་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །མཐའ་གཅིག་པ་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།
༡༨༢ ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བསལ་བའི་ཕྱིར།།
ཞོ་འཐུང་ཞེས་ནི་བསྐུལ་བ་ན། །ཅི་ཕྱིར་རྔ་མོ་ལ་མི་རྒྱུག
༡༨༣ འོན་ཏེ་ཕྱལ་བྱུང་འགའ་ཞིག་ཡོད། །གང་གིས་ཁྱད་པར་འཇུག་འགྱུར་ན།།
དེ་ཉིད་ཞོ་ཡིན་དེ་གཞན་ལ། །མེད་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མིན་གཞན་མིན།།
༡༨༤ ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ། བློ་སྒྲ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར།།
ཐ་དད་བསྡུས་པར་[51]སྒྲ་བ་ལ། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྲིད་འགྱུར།།

(༣) དགག་པའི་སྒྲ་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབབ་མེད་དུ་གྲུབ་པ།

༡༨༥ ༄ དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དཔྱད་བྱ་ཉིད།།
མ་ཡིན་སྒྲ་ནི་དེ་དག་ཉིད། །རྣམ་གཅོད་རྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ།།

༣] རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

༡༨༦ ༄ རང་བཞིན་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ལ། །ཕྱོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ།།
བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་དེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན།།
༡༨༧ གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་མིན།།
ཁྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ནི། །གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱ་དག་ལས་ཉམས།།
༡༨༨ ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཙམ་དུ་ནི། །བསྒྲུབ་བྱ་སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ།།

---

49 ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

50 དངོས་པོའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

51 བསྡུས་པས། སྣར་ཐང་། ཐ་དད་བསྡུས་པ་སྒྲ་བ་ན། །དེ་མེད་ཕྱིར་ན་སྲིད་མ་ཡིན། །རང་འགྲེལ།

དོན་འགའ་ཞིག་ཡང་[52]འགྲུབ་མི་འགྱུར། །འདི་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་མེད།།
༡༨༩ ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་ན་འདིར། །གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཅན་འགྱུར།།
ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ན་དེས། །ཁྱད་པར་དག་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར།།
༡༩༠ དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གཟུང་མེད་པར། །དངོས་པོ་ཙམ་ནི་སྒྲུབ་པ་ན།།
དེ་ཙམ་ཁྱབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་མེད།།
༡༩༡ མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཚོས་མེད། །གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་འཁྲུལ་པ་ཅན།།
མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་ཡིན་ན། །ཡོད་དེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར།།
༡༩༢ རང་བཞིན་སྒྲུབ་[53]པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ངེས་པ་ཡིན།།
རང་བཞིན་ངེས་པ་གོ་བྱ་ཡིན། །འདི་ལྡོག་པ་ན་དེ་ལྡོག་བྱེད།།

༩] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱུས་པར་བཤད་ནས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ།

༡༩༣ ༈ དཔེར་ན་མི་རྟག་ཉིད་བྱས་པའམ། །མ་བྱས་པས་ན་མི་འཇིག་བཞིན།།
རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད།།
༡༩༤ དངོས་པོ་ལྡོས་དང་བཅས་རྣམས་ནི། །ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་།།
དེ་[54]རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་མི་སྲིད་འགྱུར།།
༡༩༥ དེས་ན་འབྲས་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། །འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་སླ་རྣམས་ཀྱི།།
འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན།།[55]
༡༩༦ དེ་རྒྱུ་ཉུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར།།
གང་ལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་དེ་ལས། །གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར།།

52 ཞིག་ཀྱང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

53 རང་བཞིན་གྲུབ་པ་གོ་བྱེད་ཡིན། །དེ་ལ་ཁྱབ་བྱ་ངེས་པ་ཡི། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ་དུ། ཤློ་ཀ་འདི་ལ། གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གོ་བྱེད་ཡིན། །དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ནི། །རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ། །དེའི་ཆོས་ངེས་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། །ཅེས་བྱུང་།

54 དེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

55 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློ་ཀ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།

༢) སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དོན་བསྡུ་བ།

༡༩༧ ༉ ངེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །རྗེས་སུ་དཔོག་གང་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།
འབྲས་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ལས།[56]།རང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་ངེས་ཕྱིར།།

༣) དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད། ཀ) དངོས།

༡༩༨ ༉ འདུག་པ་བློ་ལྡོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ན།།
འདུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས། །མི་དམིགས་པ་ནི་ཚད་མར་བཤད།།
༡༩༩ བསྟན་བཅོས་སྐབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །དོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ།།
རྟགས་མེད་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ནི། །མི་དམིགས་ཕྱིར་ན་ཇི་ལྟར་མེད།།
༢༠༠ ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར།།
རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །ལ་ལ་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར།།[57]
༢༠༡ རང་བཞིན་ཤེས་བྱེད་མི་ཤེས་ལ། །རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།
རྒྱུ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བུ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད།།
༢༠༢ དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྟགས་ཅན་ལ། །རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན།།
གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་གིས། །དེ་མེད་པར་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༢༠༣ སྣང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱུ། །མི་སྲིད་པར་ནི་གྱུར་པ་ན།།
སྣང་རུང་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི། །དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༢༠༤ འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཕྱིར།།
དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར།།

ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ༡] རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་ངེས་ལ་རྩོད་སྤོང་།

༢༠༥ ༉ ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྒྲིབས་པ།།
ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ། །སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ།།

56 དེ་དག་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

57 དག་ཏུ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དག་ཏུའང་འགྱུར། རང་འགྲེལ།

༣༠༦ དེ་དངོས་ཉེར་ལེན་མེད་པ་ཅན། །སྒྲུབ་ལ་དེ་མི་དམིགས་པ་ནི།།
དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ནི། །མེད་པ་མ་ཡིན་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར།།
༣༠༧ དོན་དམ་གཅིག་ཏུ་འདྲུག་ཉིད་ཅན།[58] །མཐོང་བའི་ཏྲེ་བྲག་ཐ་དད་པའི།།
དོན་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་རྣམས་ནི། །རྒྱུ་མེད་ཅན་འདྲུག་མི་འགྱུར་དང་།།
༣༠༨ འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་། །ཚིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྗུན་པ་ཡི།།
དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཕྱིར། །དེ་དག་བློ་དོན་ཡུལ་ཅན་འདོད།།
༣༠༩ སྒྲ་དོན་བསྟོན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། །ཚོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར།།
ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། །ཡན་གར་ཆོས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༣༡༠ སྒྲ་དོན་བསྟོན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏྲེ་བྲག་གིས།།
དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་བྱ་[59]སྟེ། །འདི་ལས་འབྲས་འབྱུང་རག་ལས་ཕྱིར།།
༣༡༡ དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།
མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་མི་བཟང་ཞེས། །འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཅི་ཕན།།
༣༡༢ རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །སྒྲ་ཡི་དོན་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན།།
དངོས་རྟེན་མ་གྲུབ་འདི་ཚོས་སུ། །རིག་པ་སྒྲ་བས་གསུངས་པ་ཡིན།།

༣] མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་ཏྲེ་བྲག་ཏུ་རྟོད་པ་སྤང་བ།

ཀ] ཚིག་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག

[༡] སྐྱེས་བུའི་ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག

༣༡༣ ཀྵ སྒྲ་རྣམས་དངོས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཉིད་མེད་ཕྱིར།།
དེ་ལས་དོན་གྲུབ་མིན་དེ་དག །སྨྲ་བོའི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད།།
༣༡༤ ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད།།[60]

58 རང་འགྲེལ་དུ། འདི་ནས་ཤློཀ་གཉིས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།

59 དཔྱད་པ། ཕེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

60 ཚིགས་རྐང་འདི་གཉིས་ལེགས་སྦྱར་རྩ་ཚིག་ཏུ་མེད་ཅིང་། རང་འགྲེལ་དུ་འང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་གསུང་དྲངས་པ་ལྟ་བུར་མཛད་འདུག་པས། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ་གཉིས་པ། ཤློཀ ༥ པ། ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར་ལ།

འབྲེལ་པ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །རྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་དག །

ཡོངས་བརྟགས་དབང་དུ་བྱས་ཡིན་གྱི།།དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་བྱས་མིན།།

༢༡༥ མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །དོན་དེ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དང་།།

རྗེས་སུ་དཔག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། །གནོད་མེད་འདི་ཡི་[61]མི་སླུ་བའོ།།

༢༡༦ ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ནའང་།།

གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་དུ་གསུངས།།

༢༡༧ བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས།།

གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན།།

༢༡༨ རྐྱེས་བུ་ཕྱུལ་བྱུང་ལ་ལྟོས་པ། །ཇི་བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས།།

གལ་ཏེ་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ། །ཤེས་པར་ནུས་ན་དོན་འདི་འདོད།།

༢༡༩ འདི་ནི་འདི་ལྟའམ་མིན་ནོ་ཞེས། །གཞན་ལ་སྐྱོན་ལྡན་སྐྱོན་མེད་པའམ།།

ཚད་མ་རྣམས་ནི་རྙེད་དཀའི་ཕྱིར། །རྟོགས་དཀའ་ཞེས་ནི་གཞན་གྱིས་ཤེས།།

༢༢༠ འགྲིབ་དང་ཕྱུལ་བྱུང་བརྟེན་པ་ཀུན། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར།།

དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར།།

༢༢༡ འཆི་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ལོག་གིས།།

འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་བཟློག་སྟེ།[62]།བློ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ།།

༢༢༢ ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན།།

དེ་མ་རིག་དེར་དེ་ལ་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་འབྱུང་།།

༢༢༣ དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉེས་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ནི་གཏི་མུག་ཡིན་པར་གསུངས།།

གཞན་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྟེ། །དེ་སྤངས་པ་ན་སྤོང་ཕྱིར་རོ།།

ཡིད་ཆེས་ཚིག་ཀྱང་མི་སླུ་བར། །མཚུངས་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས། འདི་གཉིས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྩ་ཚིག་མིན་ནོད། འདིར་བོད་དཔེ་རང་སོར་བཞག་སྟེ་ཀློག་ཆང་པ་དྲུག་པར་བྱས།

61 འདི་ཡིས། སྣར་ཐང་། གནོད་མེད་འདི་ནི་མི་སླུ་བའོ། །རང་འགྲེལ།

62 མི་བཟློག་སྟེ། པེ་ཅིང་། བཟློགས་ཏེ། སྣར་ཐང་།

[༢] མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པ།

[ཀ] སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག «༡» རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག

༢༢༤ ༄ ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར།།
སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་བདེན་དོན་ཅན། །ཞེས་ནི་ལ་ལ་རྗོད་པར་བྱེད།།
༢༢༥ ཚིག་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །ཡོན་ཏན་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར།།
སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ལོག་པའི་དོན། །ཅིས་མིན་ཞེས་ནི་གཞན་དག་བརྗོད།།
༢༢༦ དོན་ཤེས་བྱེད་པ་དག་གི་རྒྱུ། །བརྡ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པས།།
ཚིག་རྣམས་སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་ཡང་། །དེ་ཕྱིར་ལོག་པ་ཉིད་དུ་སྲིད།།
༢༢༧ འབྲེལ་པ་སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་ན། །བརྡ་རིག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
བརྡ་ལས་དེ་ནི་གསལ་ཡིན་ན། །བརྟགས་པ་གཞན་དག་ནུས་མེད་འགྱུར།།
༢༨ ཚིག་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་ངེས་ན། །དོན་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
དོན་དུ་མ་དང་མཐོན་འབྲེལ་ན། །འགལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།།
༢༢༩ སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་། །ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་དོན་མེད་འགྱུར།།
ཐ་དད་རྣམས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡང་། །རྣམ་པར་གཞག་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་བརྗོད།།
༢༣༠ སྐྱེས་བུས་ལེགས་པར་མ་བྱས་པ།[63]།རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དོན་མེད་འགྱུར།།
ལེགས་བྱས་ཁས་ལེན་ན་འདི་ནི། །དངོས་སུ་གླང་ཆེན་ཁྲུས་འདྲར་འགྱུར།།[64]
༢༣༡ འབྲེལ་པ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །འབྲེལ་པ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དོན་དང་སྒྲ་ཡི་དེ། །སྐྱེས་བུའི་བློ་ཡིས་ལེགས་པར་བྱས།།
༢༣༢ དོན་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་ན་ནི། །སྒྲ་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་དག །
རྣམ་པར་བཟློག་པར་མི་རིགས་སོ། །རྣམ་བརྟགས་འབྲེལ་ལ་ཉེས་འདི་མེད།།

---

63 མ་བྱས་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། པས། །རང་འགྲེལ།

64 རང་འགྲེལ་དུ། ཤློ་ཀ་འདི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།

༡༣༣ གལ་ཏེ་རྟེན་འདི་[65]འཇིག་ན་ཡང་། །འཇིག་མིན་རྟག་ཕྱིར་རིགས་དང་འདྲ།།
རྟག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནུས་པ་གང་། །གང་གིས་དེ་རྟེན་[66]འདོད་པ་ཡིན།།
༡༣༤ ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིས།[67]།ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་ཚོགས་ན།།
དེ་སྐྱེད་པར་ནི་ཉུང་ཉིད་ཕྱིར། །རིག་པ་ཤེས་པས་བྱམ་སོགས་ཀྱང་།།
༡༣༥ སྐྱེ་བ་ལ་ནི་གསལ་བར་འདོད། །འགྱུར་བ་མེད་རྣམས་ཁྱད་མེད་པས།།
གསལ་བྱེད་རང་གིས་[68]དོན་ཅི་བྱས། །གང་ཕྱིར་དེས་དེ་གསལ་འདོད་པ།།
༡༣༦ འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་ཉིད་གྱུར་མོད། །ཐ་དད་ཕྱིར་བློ་སྒྲ་ཚོགས་འགྱུར།།
དེ་ལས་ཐ་དད་མིན་དེ་ཉིད། །འདི་ལས་གཞན་དངོས་ཡོད་མ་ཡིན།།
༡༣༧ དངོས་པོའི་[69]ཇོ་བོ་ཐ་དད་ཕྱིར། །འབྲེལ་པ་རྟོག་པས་བྱས་པ་ཡིན།།
ཡོད་རྫས་གཞན་ལ་རག་ལུས་པའམ། །གཞན་གྱི་འབྲེལ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
༡༣༨ ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར་ཞིང་། །ཚིག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ།།
དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་པ་འདི། །ཇི་ལྟ་བུར་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།།

«༡» རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་་དགག «ཀ» མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན།

༡༣༩ བྱེད་པ་པོ་རྣམས་མི་དྲན་ཕྱིར། །སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཀྱང་འདོད་ལོ།།
འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་དན་པའི་མུན་པས་ཁྱབ།།
༡༤༠ ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འདི་གཞན་ལས། །མ་ཐོས་པར་ནི་ཡི་གེ་དང་།།
ཚིག་བཀོད་པ་ནི་བརྗོད་ནུས་མེད། །དེ་ལྟར་གཞན་ལའང་འགའ་ཞིག་སྨྲ།།
༡༤༡ སྲེལ་བ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་ཡང་། །མན་ངག་ལས་གཞན་གཞན་དག་གིས།།

65 རྟེན་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།
66 བརྟེན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གང་གིས་བརྟེན་དེ་འདོད་པ་ཡིན། །རང་འགྲེལ།
67 བྱེད་པ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
68 རང་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།
69 དངོས་པོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འདོན་པ་གང་མཐོང་གང་གིས་ན། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར་རྗེས་མི་དཔོག
༣༩༢ རིགས་གང་གང་ལས་གྲུབ་པ་དེ།[70] །ཁྱད་པར་མེད་དེ་མེ་ཤིང་བཞིན།།
རྒྱ་མ་མཐོང་བ་ཅན་གཞན་ཡང་། །དེ་ལས་འགྱུར་བར་ཡང་དག་ཤེས།།
༣༩༣ དེ་ལ་འབྲས་མཚུངས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་དག་ནི་མ་བསྟན་པར།།
གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྦྲོས་པ་གང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཅན།།
༣༩༤ རྣམ་ཀུན་ཐོག་མེད་གྲུབ་གྱུར་མོད། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་མིན་རྟེན་ཅན་མིན།།
དེ་ཕྱིར་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཉིད། །གཞན་ཡང་མི་ལ་མི་བརྟེན་འགྱུར།།
༣༩༥ ཀླ་ཀློ་ལ་སོགས་ཐ་སྙད་དང་། །མེད་པར་སྨྲ་བའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་།།
ཐོག་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་བཞིན་འགྱུར། །སྔོན་འདུས་[71]བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར།།
༣༩༦ དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཉིད། །གྲུབ་ནའང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
དོན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཁྱད་པར་རྣམས། །མཐོང་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དག་ཀྱང་ཡིན།།

«ཁ» ཡི་གེ་དང་ཚིག་ལ་བརྟགས་ནས་མ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པ། <༡>ཡི་གེ་མབྱས་པ་དགག

༣༩༧ ཡིག་རྣམས་གཞན་དང་ཁྱད་མེད་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་འབྲས་ཅིར་འགྱུར།།

<༢>ངག་མ་བྱས་པ་དགག་པ། ཡི་གེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་མ་བྱས་པའི་ངག་དགག

ངག་ནི་ཡི་གེ་ལས་ཐ་དད། །ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་ཕྱིར།།
༣༩༨ ཡན་ལག་ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན། །དེ་རྣམས་ཐ་དད་དོན་མེད་ཉིད།།
དེ་དངོས་ཅན་མིན་དེ་དངོས་ཅན། །བརྟགས་པ་སེང་གེ་ཉིད་སོགས་བཞིན།།
༣༩༩ རེ་རེ་དོན་བཅས་ཉིད་ཡིན་ནམ།[72] །ཏུ་མ་ཉིད་བཏགས་ལོག་པ་ཡིན།།
ཡན་ལག་གཅིག་ནི་རྟོགས་པས་ཀྱང་། །ངག་གི་དོན་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

70 སྡེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རིགས་གང་གང་ལས་གྲུབ་པ་དེས། །རང་འགྲེལ།

71 སྔོན་དུས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། སྔོན་ལེགས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །རང་འགྲེལ།

72 ཡིན་ནའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

༢༥༠ ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རྟོགས་[73]པ་ནའང་། །དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་རྟུང་ངོ་།།
གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད། །རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཕྱིར།།
༢༥༡ མི་རྟག་ན་ནི་རྗོལ་བྱུང་ཕྱིར། །དེ་ཅི་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན།།
རྟག་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་ནི། །དམིགས་འགྱུར་སྒྲིབ་གཡོགས་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༢༥༢ གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་འགའ་ཞིག །མ་ཚང་ཐོས་པ་མིན་ཞེ་ན།།
ཅིས་ཀྱང་གཞན་སྟོས་ཡིན་སླ་སྟེ། །ངེས་པ་དག་ནི་འགལ་བ་ཡིན།།
༢༥༣ གལ་ཏེ་དེ་དག་ཁྱབ་བྱེད་མིན། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དམིགས་མི་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་ཁྱབ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར།།
༢༥༤ འདུས་བྱས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །འགྱུར་མེད་གང་གིས་འདུ་བྱེད་འགྱུར།།
དབང་པོ་ལེགས་པར་བྱས་གྱུར་ན། །དེས་ཀྱང་མ་ལུས་ཐོས་པར་འགྱུར།།
༢༥༥ གལ་ཏེ་ལེགས་བྱས་ཁྱད་པར་ལས། །ཐ་དད་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ངེས་ཡིན།།
སྒྲ་ཡི་ཚོགས་པ་དུ་མ་ཡི། །ཅ་ཅོ་ཇི་ལྟར་ཐོས་པར་འགྱུར།།
༢༥༦ དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྒྲ་ཡན་གར། །ཐོས་འགྱུར་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་ན།།
སྒྲ་ལས་ཐ་དད་ཡོད་དོ་ཞེས། །འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དད་བྱ།།
༢༥༧ སྒྲ་གཞན་དག་ནི་གནས་པ་ན། །རྗོད་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ཡིན།།
ཡང་ན་ཉམས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་ཐ་དད་སྒྲ་རྟོགས་འགྱུར།།
༢༥༨ ཉེས་པ་གང་དང་གང་གིས་ཀྱང་། །སྒྲ་ཙམ་རྗོད་བྱེད་མི་འདོད་པ།།[74]
སྒྲ་ཙམ་དག་གིས་གསལ་བ་ནི།[75]།ཇི་ལྟར་རྗོད་བྱེད་ལ་དེ་མེད།།

ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་བྱས་པའི་ངག་དགག

༢༥༩ གལ་ཏེ་ཡི་གེ་རིམ་པ་དག །ཡིག་རྣམས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་མིན།།

73 ཅིག་ཅར་ཐོས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

74 མི་འདོད་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྗོད་བྱེད་མིན་དེའང་སྒྲ་ཙམ་འདོད། །རང་འགྲེལ།

75 གསལ་བ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མེད། །གོ་རིམས་གཞན་ནི་འགལ་ཕྱིར་རོ།།
༣༦༠ ཁྱབ་དང་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གོ་རིམས་མེད།།
མི་རྟག་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི། །སྒྲོན་ཡང་སྔར་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།།
༣༦༡ གསལ་བའི་རིམ་པའང་དག་མིན་ཏེ། །རྟག་ལ་གསལ་བ་གསལ་[76]ཕྱིར་རོ།།
བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་ཉིད་ལས། །དེ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་འབྲས་ཉིད་ཡིན།།
༣༦༢ གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རབ་[77]ཤེས་པས། །གཞན་བློའི་རྒྱུ་ནི་གསལ་བྱེད་འདོད།།
དཔེར་ན་སྒྲོན་བཞིན་གཞན་དུ་ནའང་། །བྱེད་པོ་ལས་འདི་ཁྱད་པར་ཅི།།
༣༦༣ བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཡི། །བྱ་བ་ལས་ནི་ངེས་པར་ཡང་།།
དམིགས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གསལ་བྱེད་ལ་དེ་མི་སྲིད་ཕྱིར།།
༣༦༤ གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ངོ་བོའི། །སྒྲིབ་བྱེད་བྲལ་བ་གསལ་[78]ཡིན་ན།།
ཅི་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི། །ཚོགས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་ཙང་འགྱུར།།
༣༦༥ སྒྲ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་དག་ཀྱང་གསལ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁས་ལེན་ན། །རྒྱུ་རྣམས་ཀུན་ནི་དོན་མེད་ཉིད།།
༣༦༦ ངོ་ཤེས་པ་དང་ཡོང་སྦྱོར་སོགས། །གང་ཡིན་སྒྲུབ་བྱེད་འདོད་ན་ནི།།
དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་རྣམས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་རོ།།
༣༦༧ རྟགས་ངན་གཞན་ཡང་སྤུན་དབྱུང་བྱ། །བློ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན།།
ཁས་བླངས་མངོན་སུམ་གྲགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅིག་ཅར་གནོད།།
༣༦༨ ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཐ་དད་པའི། །རིམ་པའང་གསལ་བར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།།
དེ་ནི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ན། །ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་མིན།།

76 བསལ་བ་བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྟག་པའི་གསལ་བ་གསལ་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ།

77 དོན་ལ་རང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

78 བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གསལ་ཡིན་ནའང་། རང་འགྲེལ།

«༣» རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་པ་དགག་པ་ལས།

«ཀ» དེ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ། <༡> རྒྱ་བ་དང་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དགོད།

༢༦༩ ༈ འཛིན་པ་ཡོད་ཙམ་འབྲེལ་པ་ཅན། །ཉིད་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་ཉིད།།
མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །སྐྱེ་ན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།

<༢> དེ་མིརྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ།

༢༧༠ ཤིང་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ཉིད་འདི་ཡིས་[79]འཛིན་ཅེ་ན།།
ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་གཞན་འཛིན་འགྱུར། །ལྷ་སྦྱེ་ཅི་ཕྱིར་ཤིང་མི་སྣང་།།
༢༧༡ དེས་གཟུང་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན་མིན། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་མི་སྒྲིབ་སྟེ།།
སྐྱེ་ཕྱིར་འཛིན་པ་འཛིན་ཅན་འགྱུར། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཤིང་མཐོང་འགྱུར།།
༢༧༢ གལ་ཏེ་གསོད་བྱེད་བསད་པ་ན། །ནག་པ་སླར་འབྱུང་མིན་ཇི་བཞིན།།
འདི་ལའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། །གསོད་བྱེད་བསད་[80]པ་ཉིད་མ་ཡིན།།
༢༧༣ འཛིན་པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། །ཤིང་ཉིད་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།།
དེ་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་མིན་ཉིད། །འདི་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པའང་མེད།།
༢༧༤ འཛིན་པ་རྒྱུ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །རྟག་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིན་པ་དག
ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །མེད་པ་རྟག་ཉིད་གང་ལས་ཡིན།།
༢༧༥ མེད་ལ་དངོས་འཛིན་མེད་ཉིད་ཀྱི། །ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རུང་སྟེ།།
གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ཡིས། །འཛིན་པ་དག་ནི་མི་འདོད་དོ།།
༢༧༦ དངོས་འཛིན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར། །དེ་ཤེས་དོན་དུ་སེམས་ཀྱིས་ནི།།
དེ་ཡི་ཐ་དད་སྒྲོ་བཏགས་ནས། །གནས་སྐབས་དེ་རྒྱུ་མེད་ཅན་བཤད།།
༢༧༧ མེད་པ་[81]རང་ཉིད་ལས་ཡོད་ནའང་། །རྣམ་རྟོག་འདི་ནི་མཚུངས་ཤེ་ན།།

79 འདི་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གལ་ཏེ་དེ་ཡི་གཞན་འཛིན་ཞེས། །རང་འགྲེལ།

80 གསད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གསོད་བྱེད་བསད་མེད་ཕྱིར་མ་ཡིན། རང་འགྲེལ།

81 མེད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་ཡི་ཚུང་ཟད་འགྱུར་མེད་དེ། །མེད་པར་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན།།
༢༧༨ ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདི་འགྱུར་ཏེ། །བསྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ།།[82]
མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། །དངོས་པོ་མིན་ཞེས་བྱ་བའང་ཡིན།།[83]
༢༧༩ གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཚུང་ཟད་ཅིག །ཡོད་ན་གཞན་ལ་ལྟོས་འགྱུར་གྱི།།
དངོས་གང་ཚུང་ཟད་མི་བྱེད་ལ། །ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟོས་འགྱུར།།
༢༨༠ དེས་ནི་རྒྱུ་མེད་ཅན་ཡིན་ནའང་། །མ་སྐྱེས་པ་ལས་འཇིག་འགྱུར་ཕྱིར།།
ཡོད་པ་ཉིད་དང་འཇིག་ཡིན་སྐྱོན། །ཏ་ཙང་ཐལ་བ་བསལ་བ་ཡིན།།
༢༨༡ ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཉིད། །ཐོགས་བཅས་ཉིད་འདོད་དེ་བཞིན་དུ།།
ཡོད་རྣམས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། །སྐྱེ་ལྡན་མིན་པ་མིན་ཅེ་ན།།
༢༨༢ རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ལས། །འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་སྟེ།།
ཐ་དད་རྒྱུ་རྣམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར། །མི་རྟག་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད།།

«ཁ» ངེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།

༢༨༣ དེ་ཕྱིར་དེ་རྣམས་འབྲེལ་པ་ཡང་། །རྟག་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན།།
སྒྲ་ཡི་ནུས་པའང་སྔར་བཤད་པའི། །འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན།།

«ག» རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གཞན་དགག་པ།

<༡> སྔར་གྱི་རྟགས་ལ་མ་ངེས་པ་གཞན་བསྟན།

༢༨༤ ༀ སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་ཉིད། །ཇི་བཞིན་དོན་ཤེས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།
སྐྱེས་བུའི་ཉེས་པས་སྐྱོན་མེད་པའི། །མེ་སོགས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་།།
༢༨༥ དེ་ནི་མ་བྱས་པར་འདོད་ན། །ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར།།
རྟག་པ་དག་ལ་[84]དངོས་ནུས་པ། །འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན།།

---

82 ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་འདིར་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲུབ་པ་དངོས་དང་འཕེལ་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཡོད་ལ་རྣམ་རྟོག་དེར་འགྱུར་ཏེ། །བྱ་བ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ།

83 རང་འགྲེལ། མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། །དངོས་འགྱུར་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།།

84 དག་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

༣༨༦ རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །སྒྲོ་བཏགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་བློ་དག །
འགའ་ཞིག་དེ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི། །དོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན།།

<༢> རྟགས་གཞན་དགག་པ།

༣༨༧ གལ་ཏེ་བྱས་དག་ལོག་ཉིད་དུ། །མཐོང་ཉིད་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་པའི།།
ཚིག་ནི་བདེན་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། །བཟློག་པས་འགལ་བ་ཁྱབ་ཕྱིར་རོ།།
༣༨༨ མེད་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་ནའང་། །དེ་ནི་ཡོད་པར་དོགས་འགྱུར་ཏེ།།
དངོས་པོ་འགལ་བ་དག་ལ་ཡང་། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།
༣༨༩ ཀུན་ལ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས། །མི་འགྲུབ་ཅེས་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་ན། །ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།
༣༩༠ གལ་ཏེ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་དང་། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉིད།།
དེ་དེས་འབྲས་ཅན་ཤེས་པ་ཡིས། །གྲུབ་པར་གྱུར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།
༣༩༡ གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །བཟློག་པ་ཉིད་བརྗོད་དེ་ཉིད་ནི།།
འདི་ཡི་ཆོས་མཐུན་འགྱུར་[85]དེས་ན། །གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་རྗེས་འགྲོ་ཅན།།

<༣> ཐགས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ཐགས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དགག

༣༩༢ འགའ་ཡིས་བརྫ་བྱས་ཉིད་ཡིན་ན། །ཐགས་རྣམས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།
ཅི་སྟེ་དངོས་པོའི་ནུས་ཡིན་ན། །ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་གཞན་ལའང་འགྱུར།།
༣༩༣ དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡི། །བཀོད་པའང་ཐར་ནི་བསལ་བ་ཡིན།།
དེ་དོན་རྟག་ཏུ་འགྲུབ་འགྱུར་ཏེ། །སྟོས་པ་ཡིན་ན་ནུས་མེད་འགྱུར།།
༣༩༤ གལ་ཏེ་དངོས་ནུས་དེ་འདྲ་ན། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར།།[86]
ལེགས་བྱས་མིན་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོའི། །ཁྱད་པར་ལ་ཡང་སྟོས་མི་རུང་།།
༣༩༥ དངོས་པོ་འདུས་བྱས་པ་ཡི་ཡང་། །དངོས་པོའི་ཐ་དད་ཐ་དད་བྱེད།།

85 ཕྱོགས་མཐུན་གྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཕྱོགས་མཐུན་འགྱུར་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ།
86 སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བྱེད་པོའི་ཁྱད་པར་ལས་ཉུས་པ། །ངེས་པ་མ་ཡིན་བརྡ་ལས་འགྱུར།།
༢༩༦ ཁྱད་པར་བྱར་མེད་ཅན་ཡིན་ན། །ཅི་ཞིག་བྱེད་ནས་བྱེད་པོར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་མངོན་གསལ་སྦྱོར་ཡིན་ན། །དེ་ནི་གོང་དུ་བསལ་ཟིན་ཏོ།།
༢༩༧ གང་ལས་བློ་དེ་གསལ་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་འབྲས་བུར་གལ་ཏེ་སྦྱོར།།
སྨྲ་བ་པོ་གསལ་རྒྱུ་ཡིན་པས། །ཉན་པ་པོ་ཡང་འབྲས་འབྲེལ་འགྱུར།།
༢༩༨ མངོན་པར་གསལ་མིན་སྒྲ་དག་གི།[87] །བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའམ།།
ཡིད་ཀྱི་བཟླས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །སྒྲ་ནི་རྣ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན།།
༢༩༩ བརྒྱུད་པས་དེ་ལས་བསྐྱེད་ཉིད་ཕྱིར། །བློ་དེའང་གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།།
གལ་ཏེ་དོན་ཅན་ཡིན་མི་འགྲུབ། །རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱིར་རོ།།
༣༠༠ རང་དང་སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་རྣམས། །ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ[88]བརྗོད་འདོད་ནས།།
བརྡ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །མི་འགལ་དངོས་པོ་ལ་མ་ཡིན།།

ཐགས་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་སྒྲུབ་པ།

༣༠༡ གལ་ཏེ་གོ་རིམས་མེད་ན་ནི། །རོ་དང་མཚོ་ཞེས་ཐོས་པ་ལས།།
འབྲས་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཅན་ཡོད།།
༣༠༢ ཡི་གེ་ཀུན་སློང་ཤེས་པ་ལས། །སྐྱེས་ལ་ཤེས་པས་སྒྲ་སྐྱེའོ།།[89]
དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། །རྣ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༣༠༣ ཤེས་དེས་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཅན། །དེ་ཐོས་སྒྱུར་མིན་ཐོས་པ་ཅན།།
དེ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། །ཕྱིས་ནི་བདག་ཉིད་ལ་དྲན་བྱེད།།
༣༠༤ དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འཛིན་སེམས་ཀྱི། །ཡིག་རྣམས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡི།།
གོ་རིམས་དག་ནི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། །དེ་དག་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཉིད།།

87 དག་གིས། སྣར་ཐང་། སྒྲ་དག་ནི། རང་འགྲེལ།

88 གཅིག་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གཅིག་ཏུ་བརྗོད་འདོད་པས། རང་འགྲེལ།

89 སྐྱེས་པ་ཤེས་པས་སྒྲ་གང་སྐྱེས། །རང་འགྲེལ།

༡༠༥ དེ་ཕྱིར་ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དེ། །ཚིག་དང་ཚིག་ལས་[90]གཞན་ཉིད་དེ།།
བྱེད་པོའི་འདུ་བྱེད་ལས་ཐ་དད། །ལྷན་ཅིག་འབྲས་བུས་[91]ཁྱད་པར་བྱེད།།
༡༠༦ ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་དེ་འདང་། །སྦྲེལ་བར་བྱེད་ལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ།།
འདོད་དང་མི་འགལ་གྲུབ་ཅན་གྱི། །གོ་རིམས་གནས་པ་འགལ་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༧ སྐྱེས་བུ་དང་ནི་ཡི་གེ་རྣམས། །རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།།
ཡི་གེའི་རིམ་ཀུན་སྐྱེས་བུ་ལས།[92]།མེ་དང་ཤིང་གི་རིགས་པ་བཞིན།།

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པ།

༡༠༨ ཤེས་མཐུ་དག་གིས་སྔགས་ཤེས་པའི། །གོ་རིམས་བྱེད་རྩལ་ཅན་སྐྱེས་བུ།།
ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་གྲུབ་སྟེ། །གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༩ གང་ཡང་རྒྱུད་རིག་འགའ་ཞིག་གིས། །གསང་སྔགས་འགའ་ཞིག་བྱེད་འགྱུར་བ།།
དེ་དག་གིས་དེ་གཙོ་བོའི་མཐུ། །དེ་[93]བཤད་རིགས་པ་འཇུག་ཕྱིར་རོ།།
༡༡༠ འབྲས་བུ་འདོད་པས་སྔགས་རྣམས་ནི། །བྱས་དང་སྐྱེས་བུས་བྱས་བརྗོད་བྱ།།
སྐྱེས་བུ་ནུས་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན།།
༡༡༡ བློ་དབང་སྨྲ་དང་སྐྱེས་བུ་ཉིད། །ལ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་གང་བརྗོད་པ།།
ཚད་ལྟར་སྣང་ཡིན་ལྷག་ལྡན་པས། །ཇི་བཞིན་དོན་རྟོགས་ཡོད་མ་ཡིན།།
༡༡༢ སྒྲ་ནི་ངོ་བོ་འདི་དོན་དང་། །འདི་དོན་མིན་ཞེས་རྗོད་མི་བྱེད།།
སྐྱེས་བུས་དོན་འདི་བརྟགས་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ལྡན།།
༡༡༣ དེ་གཅིག་དེ་ཉིད་རིག་[94]གཞན་མིན། །ཁྱད་པར་ཡང་ནི་སུ་ཡིས་བྱས།།

90 ཚིག་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

91 འབྲས་བུའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

92 སྐྱེས་བུ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། སྐྱེས་བུས་ཡིག་ཀུན་གོ་རིམ་སྟེ། །རང་འགྲེལ།

93 དེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

94 དེ་ཉིད་རིགས། པེ་ཅིང་། རང་འགྲེལ།

དེ་བཞིན་སྐྱེས་ཉིད་རྣམ་འགས་ཀྱང་། །ཚྱེད་ཅི་ཤེས་ལྡན་འགའ་མི་འདོད།།
༣༡༤ གལ་ཏེ་གང་ཞིག་ཚད་མ་ཡིས། །མི་སླུ་དེ་དོན་རིག་ཡིན་ན།།
ཤིན་ཏུ་ཪྙོག་ཏུ་གྱུར་རྣམས་ལ། །ཚད་མ་ཡོད་པ་སྲིད་མ་ཡིན།།
༣༡༥ གང་གི་ཞིག་ནི་ཚད་མ་ཡི།[95]།མི་སླུ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་ཞིག །
དེ་ལུང་ཞེས་ཐོབ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་དོན་མེད་ཡིན།།
༣༡༦ གལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཪྙོག་གྱུར་དོན། །ལུང་མེད་པར་ནི་ཤེས་སྲིད་ན།།
དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་རིག་འགའ། །ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མངོན་འདོད་འགྱུར།།
༣༡༧ བདག་ཉིད་འདོད་ཆགས་སོགས་ལྡན་པའམ། །གཞན་ལས་རིག་བྱེད་དོན་རིག་
མིན། །རིག་བྱེད་རིག་པར་བྱེད་མིན་ན། །རིག་བྱེད་དོན་ནི་གང་ལས་རྟོགས།།
༣༡༨ དེས་ན་མཐོ་རིས་འདོད་མེ་ལ། །སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལས།།[96]
ཁྱི་ཤ་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། །དོན་མིན་ཞེས་འདི་ཚད་མ་གང་།།
༣༡༩ འཇིག་རྟེན་ཞིག་རབ་གྲགས་ཤེ་ན། །དེ་ལ་སྣ་ཚོགས་དོན་ཅན་སྒྲའི།།
གང་གི་[97]དོན་འདི་རྣམ་དབྱེ་བ། །དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་མཐོང་གང་།།
༣༢༠ གྲགས་མིན་དོན་བརྗོད་མཐོ་རིས་གང་། །ལྷ་མོ་ལ་སོགས་སྒྲ་མཐོང་ངོ་།།
དེ་འདྲའི་སྒྲ་གཞན་དག་ལ་ནི། །དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དུ་འགྱུར།།
༣༢༡ གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་རྣམས་ཞིག །དེ་ཡང་ཚད་མར་མི་འདོད་ན།།
སླར་ཡང་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ། །སྔང་འདོད་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།།
༣༢༢ གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ལས་བརྒལ་བའི། །རྟོག་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།།
རབ་གྲགས་ཚད་མ་ཉིད་མིན་ཕྱིར། །དེར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད།།
༣༢༣ གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གྱི། །ངེས་ལ་དོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི།།

95 ཚད་མ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཚད་མ་ཡིས། །མི་སླུ་བ་ཅན་དེ་བྱས་ཞིག །རང་འགྲེལ།
96 ཐོས་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།
97 གང་གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

གང་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲ་རྣམས་དོན། །སྣ་ཚོགས་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་མཐོང་།།
༡༢༤ ངེས་བྱེད་མ་མཐོང་བ་དག་གིས། །སྣ་ཚོགས་ཤུས་ཅན་སྒྲ་རང་ཉིད།།
ངེས་པར་དོགས་པ་འགྱུར་བ་སྟེ། །གཞན་དུ་མི་སྲིད་མེད་ཕྱིར་རོ།།[98]
༡༢༥ འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས། །སྲོང་དུམ་འདི་ནི་སྒྲ་འགྱུར་ཞེས།།
གཞན་ནི་བདག་ཉིད་སྒྲ་དེ་ལྟར། །དེ་དག་བྱེ་བྲག་བརྟག་པར་གྱིས།།
༡༢༦ ཐམས་ཅད་ལ་རུང་དོན་གཅིག་གི། །གསལ་བྱེད་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན།།
བརྗོད་འདོད་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པ། །གང་གིས་དབང་པོ་ལས་འདས་ཤེས།།
༡༢༧ བརྗོད་འདོད་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། །བརྡ་ནི་དེ་ཡི་གསལ་བྱེད་ཡིན།།
དེ་ནི་སྐྱེས་མིན་ལ་མེད་ན། །དེ་དོན་གཅིག་ཅན་དེ་གང་ལས།།
༡༢༨ རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ངེས་ཡིན་ན། །གཞན་ལ་དེས་ཀྱང་མི་རུང་ངོ་།།
བརྡ་ཡང་དོན་མེད་ཅན་ཉིད་འགྱུར། །བརྡ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྱི།།
གསལ་བའི་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན།།[99]
༡༢༩ གང་ལ་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པ། །དེ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་གང་།།
དེས་ན་བརྡ་ནི་རུང་བ་ཉིད། །འདོད་པ་ཁོ་ན་གསལ་མི་འགྱུར།།[100]
བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

[༡] ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་བསླུ་བས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ།

༡༣༠ ༈ གང་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དཔེར།།
མེས་གྲང་བཟློག་དག་བདེན་པ་བཞིན། །དེ་སྐད་གཞན་དག་ཟེར་རོ་ལོ།།
༡༣༡ རོ་འདྲ་ཪོ་བོ་མཚུངས་ཉིད་ཕྱིར། །སྣོད་གཅིག་ལ་ཡང་ཚོས་པ་བཞིན།།

98 རང་འགྲེལ་དུ། ངེས་བྱེས་མ་མཐོང་བ་དག་གིས། །ཞེས་པ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་བཀོད། འགྱུར་ཚུང་མི་འདྲ།

99 ཤན་སྦྱར་དུ་ཚིགས་རྐང་འདི་མ་འཁོད་མོད། རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བའི་རྩ་ཚིག་ལའང་། སྒྲོག་འདི་ལ་ཚིགས་རྐང་ལྷ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་རང་སོར་བཞག

100 སྒྲོག་འདི། རང་འགྲེལ་དུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དུ་མཛད།

ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །རིག་པ་ཤེས་པས་འདི་འདྲ་བཀག །
༡༣༢ སྐྱེས་བུ་རྟག་པ་བྱེད་པོ་ཉིད། །དངོས་རྣམས་རྟག་དང་དབང་པོ་འདས།།
དབང་པོས་གཟུང་བྱ་དང་དངོས་རྣམས། །རྒྱུ་དང་གནས་འཛིག་མི་མཉམ་དང་།།
༡༣༣ གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །རྣམ་པར་གསལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལམ།།
ལུང་ལ་ལྟོས་པ་རྗེས་དཔག་དང་། །འགལ་བ་དག་ནི་རྗོད་བྱེད་པ།།
༡༣༤ འགལ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་བསལ་ཞིང་། །བསྟན་བཅོས་དོན་ཡང་མ་བསྟན་ལ།།
དེ་བདེན་དོན་ཅེས་·[101]ཁས་ལེན་པ། །གཡེམ་མ་ལྡུ་ཅོར་གྱིས་རྒྱལ་ལོ།།
༡༣༥ གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཚད་གྲུབ་ན། །ངོ་ན་འདི་ལ་ཚད་མིན་ཅེ།།
སྐྱེས་བུ་མང་དུ་སྨྲ་བ་ལ། །བདེན་པའི་དོན་གཅིག་མེད་པ་མིན།།

ཁ] ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་སྐབ་བྱེད་ཡིན་པ་སྤྱིར་དགག་པ།

༡༣༦ ༀ རྗོད་པ་པོ་ལ་སྨྲ་གནས་པས། །འདི་དངོས་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་མིན།།
འདི་ལས་རྣམ་པར་བཟློག་པས་ཀྱང་། །འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
༡༣༧ རྗོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་·[102]འཇུག་པ་ནི། །བརྗོད་བྱ་མཐོང་བས་བྱེད་ཅེ་ན།།
ཕན་ཚུན་དག་ནི་འགལ་བའི་དོན། །དེ་ནི་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

ག] ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་སྐབ་བྱེད་འགོག་པའི་དོན་བསྡུ།

༡༣༨ ༀ དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་པོ་རྣམས། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་·[103]རྣམ་འགའ་ཡང་།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་མི་འགྲུབ་ན། །དེ་ལས་དོན་གང་ངེས་པ་ཡིན།།
༡༣༩ དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ལོག་ན་ཡང་། །དངོས་པོ་མེད་པར་འགྲུབ་·[104]མི་འགྱུར།།
ངེས་ན་མེད་ངེས་འབྲས་བུ་ཅན། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འགྲུབ་བོ།།

101 མ་དཔེར། དོན་བཅས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ་ལྟར་བཅོས།

102 རྣམས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག །རང་འགྲེལ།

103 ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྟོགས་པ་པོ་ཡི་རྣམ་འགས་ཀྱང་། །རང་འགྲེལ།

104 གྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རང་འགྲེལ།

གཉིས་པ། ལོག་རྟོགས་བླུན་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ།

༣༩༠ ༈ རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་ནི་འགས་བྱེད་སྨྲ།།
ཁྲུས་ལས་ཆོས་འདོད་དང་ནི་རིགས་སྨྲས་དྲེགས།།
སྡིག་པ་གཞོམ་ཕྱིར་གདུང་བ་རྩོམ་ཞེས་པ།།
བླུན་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྔ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ།། །།

གཉིས་པ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ།

༡ ཐུབ་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ།

ཀ ལུགས་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

༡) ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་།

ཀ) ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

༡ ༈ ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི།།
མི་སླུ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། །མངོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་ཕྱིར་རོ།།
༢ སྒྲ་བ་པོ་ཡི་བྱེད་པའི་ཡུལ། །དོན་གང་བློ་ལ་རབ་གསལ་བ།།
དེ་ལ་སྒྲ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཅན་མིན།།
༣ གཟུང་བ་འཛིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ནི། །མི་འདོད་བློ་ནི་ཚད་མ་ཉིད།།
བླང་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་ཕྱིར་དང་།།
༤ ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། །བློ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར།།
དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས།།
༥ ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །བསྟན་བཅོས་རྨོངས་པ་ཟློག་བྱེད་ཡིན།།
མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ།།
༦ སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ།།
ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ། ༡] ཚད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་ལ་སྦྱར་བ།

༧ ༈ དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། ༈ །མ་སྐྱེས་པ་ནི་བཟློག་དོན་དུ།།

༢] གྱུར་པའི་དོན།[105] ཀ] གྱུར་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ཚད་ཡིན་རིགས།།

---

105 ས་བཅད་འདི། ༈ མ་སྐྱེས་པ་ནི་བཟློག་དོན་དུ། །ཞེས་པ་ནས་ཡིན་མོད། ཚིགས་རྐང་མ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་གཤམ་དུ་བཀོད།

ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

(༡) ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག (ཀ) དབང་ཕྱུག་གི་ངོ་བོ་དགག

༨ ༰ ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཚད་ཕྱིར་དང་།།
ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ནི་མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་རོ།།
༩ རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ནི།[106]།རྟག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཕྱིར།།
ལྟོས་པ་མི་རུང་བ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་འགས་ཕན་གདགས་བྱ་མིན་ཕྱིར།།
མི་རྟག་ན་ཡང་ཚད་མེད་ཉིད།།

(ཁ) དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག

༡༠ སྡོད་འཇུག་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། །དོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག །
འདོད་པ་གྲུབ་པའམ་དཔེ་མ་གྲུབ། །ཡང་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན།།
༡༡ བྱིན་རླབས་[107]ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན། །དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་རབ་གྲུབ་པ།།
དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་གང་ཡིན། །དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་នོ།།
༡༢ ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་གྲུབ་པ། །སྒྲ་མཚུངས་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར།།
རྗེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱ་བོའི་རྫས་ལས་མེ་བཞིན་ནོ།།
༡༣ དེ་ལྟ་མིན་ན་རྫ་མཁན་གྱིས། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་འཛིམ་པ་ཡི།།
རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གྲོག་མཁར་ཡང་དེས་བྱས་གྲུབ་འགྱུར།།
༡༤ བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་ཕྱིར་འབྲས་བུ། །སྤྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ།།
འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཐ་དད་སྐྱོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད།།
༡༥ རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གྲུབ་པ། །སྒྲ་ཡི་སྤྱི་ནི་མཐོང་བ་ལས།།
སྒྲུབ་བྱེད་མི་རིགས་དག་ལ་སོགས། །གོ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྭ་ཅན་བཞིན།།

---

106 ཟིན་བྲིས་སུ། ཚིགས་རྐང་དང་པོ་འདི་ཤློཀ ༨ པའི་རྐང་པ་ཐ་མར་བྱས་ཏེ། ཤློཀ ༨ པ་ཚིགས་རྐང་ལྔ་པ་ཅན་དུ་བྱས་སོད། འདིར་བོད་འགྱུར་གྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤློཀ ༩ པའི་ཁོངས་སུ་བཅུག

107 བྱིན་བརླབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༦ རྗོད་[108]པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །སྒྲ་རྣམས་གང་ལའང་མེད་མ་ཡིན།།
དེ་ཡོད་པས་ནི་དོན་གྲུབ་ན། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་གྲུབ།།
༡༧ འདིས་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་ཀྱི། །མི་རྟག་སོགས་ཕྱིར་ཡང་སེམས་མེད།།
སོགས་དང་ཕུན་པ་བཕུས་ན་ནི། །འཆི་ཕྱིར་སེམས་ལྡན་དཔྱད་པ་ཡིན།།
༡༨ དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། །ཚུལ་འདི་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་ཀྱང་།།
ཁྱད་པར་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །སྒྲ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་བཞིན།།
༡༩ སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར།།
ཙུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས། །ལུས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན།།
༢༠ དེ་ཉིད་འཁྲུལ་ལ་སོགས་ཡིན་ན། །སྒྲ་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་ན་ཡང་།།
སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱེད་ལྡན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དངོས་ལས་དངོས་པོ་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།
༢༠ཁ འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་ལག་ལྡན་ཕྱིར། །ཟླ་ཅན་གླང་པོ་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད།།
འདི་ཡི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ནི། །གྲགས་པ་ཡིན་གྱིས་བརྗོད་འདོད་མིན།།[109]
༢༡ ཇི་ལྟར་དངོས་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ཉིད་གང་གི་ཚེ།།
རྒྱུ་མིན་གང་གིས་དེ་ནི་རྒྱུར། །འདོད་ལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་མི་འདོད།།
༢༢ མཚོན་དང་སྔན་སོགས་འབྲེལ་པ་ལས། །ནག་པའི་རྨ་དང་འདྲུབས་ཡིན་ན།།
འབྲེལ་མེད་སྔོང་དུམ་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོག་[110]མི་བྱེད།།
༢༣ རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་ནི། །བྱེད་པར་ཡང་ནི་མི་རུང་ངོ་།།
རྟག་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ནུས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ།།

108 བརྗོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

109 གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་མིན། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཤློ་ཀ་འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆ་ཚིག་དང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་ནང་དུའང་མ་བྱུང་། བོད་འགྱུར་དུ་གང་ནས་ཐྣངས་བརྟག་དགོས་ལ། འདིར་ཤློ་ཀའི་ཨང་གྲངས་ལ་མི་གནོད་ཕྱིར་ ༢༠ཁ་ པར་བྱས་ཡོད།

110 རྟོགས། པེ་ཅིང་།

༢༤ གང་དག་ཡོད་ན་གང་འགྱུར་ཉིད། །དེ་དག་ལས་གཞན་དེ་ཡི་རྒྱུ།།[111]
རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ། །རྒྱུ་རྣམས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར།།
༢༥ སྦྱུ་གུ་སྐྱེད་ལ་ས་ལ་སོགས། །རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་གྱུར་ནས་ནི།།[112]
རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལེགས་བྱས་པ་ན། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།
༢༦ གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དབང་པོ། །ཚོགས་པ་ཁྱད་མེད་བློ་རྒྱུ་ཡིན།།
དེ་ལྟར་འདི་ཡིན་ཞེ་ན་མིན། །དེ་ལས་[113]ཁྱད་པར་ཡོད་ཕྱིར་རོ།།
༢༧ སོ་སོ་སོ་སོར་ནུས་མེད་རྣམས། །རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པས་ན།།
ཚོགས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་འགྱུར་བས། །དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༢༨ དེ་ཕྱིར་སོ་སོར་གང་ནུས་མེད། །ཚོགས་ན་ཡོན་ཏན་སྲིད་འགྱུར་བ།།
དེ་དག་རྒྱུ་ཡིན་དབང་ལྷུག་སོགས། མ་ཡིན་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།།

(༢) ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྒྲུབ།

༢༩ ༈ ཚད་མ་སློག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།།
ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད།།
༣༠ མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །འཁྲུལ་པར་དོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས།།
དེས་བཤད་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཤེས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ཚོལ་བར་བྱེད།།
༣༡ དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་བསྒྲུབ་བྱ་རུ། །གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་དཔྱད་བྱའི།།[114]
འདི་ཡིས་སྲིན་བུའི་གྲངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད།།
༣༢ བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ།།
གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ།།

---

111 དེ་ཡི་རྒྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

112 འགྱུར་ན་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

113 དེ་ལའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པ།

114 རྣམ་དཔྱད་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༣ རིང་པོ་མཐོང་བའམ་མིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་[115]མཐོང་བ་ཡིན།།
གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན། །ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་བསྟེན་པར་གྱིས།།

ར) ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་དེར་བསྒྲོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་།

ཀ) ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་བཞི་བསྒྲུབ་པ། ༡] བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ངོས་གཟུང་བ།

ཀ] བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

༣༤ ༴ སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེས་གོམས་ལས་དེ། ༴ །བློ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།།

ཁ] དེ་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ལས།[116] (༡) སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་དགག་པ།

(ཀ) སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ།

གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །མ་ཡིན་རྟེན་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ།།
༣༥ སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། །འབྱུང་རྒྱབ་དབང་པོ་བློ་དག་ནི།།
རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། །ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན།།
༣༦ ཏ་ཅན་ཐལ་ཕྱིར་མཚམས་སྦྱོར་བར། །ཐུས་ལྡན་མཐོང་བ་གང་དེ་ལ།།
ཅི་ཞིག་ཡོད་འགྱུར་[117]གང་མེད་པ། །གང་གིས་ཕྱི་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མེད།།
༣༧ གང་དུ་རྡོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ། །སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི།།
ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ས་བོན་བདག
༣༨ དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་རང་རིགས་ལ། །ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་ཡིན་ན།།
ཇི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན། །ཀུན་འགྱུར་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༣༩ དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གནོད་ན། །ཡིད་བློ་ལ་གནོད་ཡོད་མ་ཡིན།།
འདི་བསྒྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་། །འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན།།
༤༠ དེ་ཕྱིར་བློ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །བློ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ།།

115 འདོད་པ་འདི་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

116 ས་བཅད་འདི་རྣམས། "བློ་ནི་ལུས་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར།།" ཞེས་པའི་ཚིགས་རྐང་ལ་སྦྲུལ་ཤད་བཏབ་པ་ལྟར། དེ་ནས་བརྩི་དགོས། འདིར་མཛེས་ཆར་མི་གནོད་ཕྱིར་ཚིག་རྐང་དེའི་གཤམ་དུ་བཀོད་ཡོད།

117 ཡོད་གྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན།།
༤༡ དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་གྱུར་ན། །ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
དེ་ཡི་ཤེས་པས་ཕན་འདོགས་ཕྱིར། །ཡིད་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད།།
༤༢ གལ་ཏེ་དབང་པོ་མེད་པར་བློ། །མ་ཡིན་དེ་ཡང་དེ་མེད་པར།།
དེ་ལྟའང་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཉིད་པས། །དེ་ཕྱིར་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཅན་ཡིན།།
༤༣ རིམ་ཅན་མིན་ལས་རིམ་ཅན་མིན། །ཁྱད་པར་ཅན་མིན་ལྟོས་པའང་མེད།།
ལུས་ལས་རིམ་གྱིས་བློ་འགྱུར་ན། །དེའི་ཡང་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱེད།།
༤༤ སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ནི། །སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཐོན་མེད་དེའི།།
རྒྱུ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱུ། །ཐམས་ཅད་ཚེ་ན་མཐོང་བ་ཉིད།།

(ཁ) སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། [༡] མདོར་བསྟན།

༤༥ ༈ ཐ་མའི་སེམས་ནི་སེམས་གཞན་དང་། །མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་ཅི་ཡོད།།
དགྲ་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང་། །གང་ལས་མཚམས་སྦྱོར་མེད་པར་འདོད།།
༤༦ ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། །གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དམ་ཅི།།
གལ་ཏེ་དེ་རྒྱུ་བྲལ་ཕྱིར་ན། །དེ་ཉིད་འདིར་ནི་ཅིས་མ་བརྗོད།།
༤༧ དེ་བློ་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ཕྱིར། །དབང་པོ་བཅས་ལས་ཡིད་ཤེས་མིན།།
ཤེས་སྐྱེད་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཀུན་ལས་ཀྱང་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༤༨ སེམས་མེད་ཉིད་ཕྱིར་གཞན་ལས་མིན། །རྒྱུ་གཅིག་ཕྱིར་ན་ལྷན་ཅིག་གནས།།
དབང་བཞིན་གཟུགས་དང་རོ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༤༩ རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །གང་ཞིག་ཡོད་པས་ཕན་འདོགས་བྱེད།།
དེ་རྒྱུ་དེ་ཕྱིར་བདུན་པ་དང་། །སྐྱེས་ཕྱིར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན།།
༥༠ འགའ་ཞིག་ཚེ་ན་སེམས་རྒྱུན་ལ། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པའང་[118]ཡིན་སླ་སྟེ།།
བུམ་སོགས་ལ་ནི་མེ་སོགས་བཞིན། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ལྡོག་པ་མིན།།

118 བྱེད་པ། པེ་ཅིན། སྣར་ཐང་།

[༢] རྒྱས་བཤད། [ཀ] ལུས་བློའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག

«༡» ལུས་ཀྱི་ཡིད་བློའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག «ཀ» ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དགག

༥༡ ལུས་ནི་གནས་པ་ཉིད་ན་སེམས། །ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།།
དེ་ཡོད་ཡོད་དང་དབང་གྱུར་[119]ཕྱིར། །དེ་ལས་འབྱུང་རྟེན་དེ་མ་ཡིན།།
༥༢ རླུང་འཕྱིན་པ་དང་འདྲེན་པ་ནི། །འབད་རྩོལ་མེད་པར་གང་ལས་ཡིན།།
དེ་དག་ཕྲལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་ལས། །ཕྲལ་བྱུང་འགྲིབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
༥༣ དེ་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བ་མཚུངས། །སེམས་རྒྱུ་ཡིན་ན་མཚུངས་མ་ཡིན།།
གནས་པའི་འཕེན་བྱེད་གཞན་དག་ཀྱང་། །གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ནི་ཡིན་པར་འདོད།།
༥༤ གལ་ཏེ་སྡོང་བུ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཉེས་པས་མི་མཐུན་ལུས་རྒྱུ་མིན།།
ཤི་བས་ཉེས་པ་ཉམས་གྱུར་ཚེ།[120]།སླར་ཡང་འཚོ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར།།
༥༥ གལ་ཏེ་མེ་ནི་ལྡོག་ན་ཡང་། །ཤིང་གི་འགྱུར་བ་མི་ལྡོག་བཞིན།།
དེ་ནི་ལྡོག་པ་མེད་ཅེ་ན། །མ་ཡིན་གསོ་སྦྱོར་ཡོད་ཕྱིར་རོ།།
༥༦ སླར་མི་འབྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ནི། །ལ་ལར་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད།།
འགའ་ཞིག་ལྡོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་དཔེར། །ཤིང་དང་གསེར་ལ་མེ་བཞིན་ནོ།།
༥༧ དང་པོ་ཆུང་ཡང་ལྡོག་པ་མིན། །སླར་ལྡོག་ཏུང་བར་འགྱུར་བྱས་[121]གང་།།
དེ་ནི་སླར་ཡང་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །གསེར་གྱི་སྲ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ།།
༥༨ ཅུང་ཟད་གསོ་བྱ་མིན་བཟློད་པ། །འཆོས་བྱེད་རྙེད་པར་དཀའ་ཕྱིར་རམ།།
ཚེ་ཟད་ཕྱིར་རོ་ཉེས་འབའ་ཞིག །ཡིན་ན་གསོ་མིན་མེད་པ་གཉིས།།[122]
༥༩ ཤི་བའི་དུག་སོགས་ལྡོག་ཕྱིར་རམ། །དེ་ཡི་སོས་ཟིན་བཅད་ལས་ཀྱང་།།

119 དབང་འགྱུར། པེ་ཅིང་།

120 ཉེས་པས་ཉམས་འགྱུར་ཚེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

121 འགྱུར་བྱ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

122 མེད་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བས་ན། །དེ་ཅིས་སྔར་ཡང་འཚོ་མི་འགྱུར།།
༧༠ ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྱུར་བར་ནི།།
བྱེད་པར་མི་ནུས་དཔེར་འཛིམ་པ། །འགྱུར་བ་མེད་པར་བུམ་སོགས་བཞིན།།
༧༡ དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་འགྱུར་བ།།
དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། །བ་གླང་བ་མེན་ལ་སོགས་བཞིན།།
༧༢ སེམས་དང་ལུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས།།
སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་གནས། །མེ་དང་ཟངས་མའི་ཞུ་ཉིད་བཞིན།།
༧༣ ཡོད་མེད་དག་ལ་རྟེན་མེད་ཕྱིར།[123]།མ་ཡིན་ཡོད་པའི་གནས་རྒྱུ་ནི།།
རྟེན་ཡིན་ཞེས་ན་འདི་རྟེན་མེད། །གནས་པ་པོ་ལས་གཞན་མིན་ཕྱིར།།
༧༤ གཞན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྒྱུ་ཉིད། །དེས་ནི་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་བྱས།།
འཇིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དེ་འཇིག་རྒྱུ་ལས་འདོད།།
༧༥ དེ་ལའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པ་ཡིན། །གནས་པའི་རྒྱུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱས།།
གལ་ཏེ་འཇིག་རྒྱུ་ཟླད་པར་དུ། །དེས་གནས་འཇིག་པ་དངོས་ཚོས་ཉིད།།
༧༦ ཡོད་པ་འདི་གནོད་མེད་ཕྱིར་དང་། །གནས་པའི་རྒྱུས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།།
གལ་ཏེ་དཔེར་ན་ཆུ་སོགས་ཀྱི། །རྟེན་བཞིན་ཞེ་ན་འདི་ལའང་མཚུངས།།
༧༧ དངོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ནི། །འཇིག་ན་དངོས་རྒྱུན་[124]དེ་ལྟ་བུར།།
སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར་དེ་རྟེན་ཡིན། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རིགས་མ་ཡིན།།
༧༨ འབོ་བ་ཡི་ནི་གེགས་བྱེད་ཕྱིར། །ཆུ་སོགས་ཀྱི་ནི་རྟེན་འགྱུར་གྱི།།
འགྲོ་བ་མེད་ཅན་ཡོན་ཏན་སྤྱི། །ལས་རྣམས་ལ་ནི་རྟེན་ཅི་དགོས།།
༧༩ འདིས་ནི་འཁྲིད་པ་འདུ་བ་དང་། །འཁྲིད་པ་འདུ་བ་ཅན་རྒྱུ་དང་།།

123 བརྟེན་མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟེན་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་རྟེན་མེད། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
124 དངོས་རྒྱུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གནས་ཉིད། །རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་གསལ་[125]བ་ཡིན།།

༧༠ གལ་ཏེ་གཞན་ལས་དངོས་འཇིག་ན། །དེ་ཡི་གནས་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་བྱ།།
དེ་གཞན་མེད་པར་འཇིག་ན་ཡང་། །གནས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ནུས་མེད་ཡིན།།

༧༡ རྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་གནས་ལྡན་དང་། །སྐྱེ་བ་ཅན་ཀུན་རྟེན་བཅས་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །འགའ་ཞིག་ཚེ་ནའང་འཇིག་མི་འགྱུར།།

༧༢ གལ་ཏེ་རང་འཇིག་དང་ཚུལ་བདག །ཡིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་།།
གལ་ཏེ་རང་འཇིག་དང་ཚུལ་བདག །མིན་ན་དེ་གནས་བྱེད་གཞན་གང་།།

«༡» ལུས་ཡིད་བློའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག

༧༣ ལུས་ཀྱི་ཕྱུལ་བྱུང་འཕྲིབ་མེད་པར། །བློ་ཡི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས།།
ཤེས་རབ་ལ་སོགས་ཕྱུལ་ཕྱུང་དང་། །འཕྲིབ་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན།།

༧༤ འདི་ནི་མར་མེའི་འོད་ལ་སོགས། །རྟེན་[126]པ་རྣམས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན།།
དེ་ལས་ཀྱང་འདི་ཁྱད་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་པར་མིན།།

༧༥ འགའ་ཚེ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི། །འཕེལ་བ་བདེ་སྡུག་ལས་སྐྱེས་ཡིན།།
དེ་ཡང་ཁམས་སྙོམས་ལ་སོགས་པ། །ནང་གི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ལས།།

༧༦ འདིས་ནི་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ།[127]།དྲན་པ་ཉམས་སོགས་བཤད་པ་ཡིན།།
ནང་དོན་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི། །བློས་ནི་འགྱུར་བར་བྱེད་ཕྱིར་རོ།།

༧༧ དཔེར་རྒྱུད་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ། །སྟག་ཉིད་དང་ནི་ཁྲག་ལ་སོགས།།
ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་བ་ལས། །རྨོངས་པ་ལ་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་བཞིན།།

༧༨ དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་ཀྱི། །འདུ་བྱེད་ཀྱིས་[128]ནི་རྗེས་འཇུག་པའི།།

125 བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

126 བརྟེན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

127 ལ་སོགས་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

128 འདུ་བྱེད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སེམས་ནི་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ཕྱིར་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།།

༧༩ ཇི་ལྟར་སེམས་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས། །ཐོས་སོགས་འདུ་བྱེད་སེམས་ལ་ནི།།

དུས་གསལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ལུས་ལ་[129]ཡོན་ཏན་འགྱུར།།

༨༠ བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པས། །སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཀྲི་མིན་པར།།

བདེ་སྡུག་དེར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །དམན་པའི་གནས་[130]ནི་ཡོངས་སུ་ལེན།།

༨༡ སྡུག་བསྔལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བློ་དང་། །སྲེད་པ་ཀུན་ནས་འཆིང་བ་ནི།།

སྐྱེ་རྒྱུ་གང་ལ་དེ་མེད་པ། །དེ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

༨༢ གལ་ཏེ་འགྲོ་འོང་མ་མཐོང་ན། །དབང་པོ་མི་གསལ་ཕྱིར་མ་མཐོང་།།

དཔེར་ན་མིག་མི་གསལ་བ་ཡིས། །དུ་བ་ཆུང་དུ་མི་མཐོང་བཞིན།།

༨༣ ལུས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །འགའ་ཞིག་ལ་ལར་ཐོགས་མེད་དེ།།

ཆུ་བཞིན་གསེར་ལ་དངུལ་ཆུ་བཞིན། །མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན།།

«༢» རྟེན་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ།

«ཀ» ལུས་རགས་པའི་ཆ་མེད་ཡིད་བློའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ།

༨༤ ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །གཡོ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་འགལ་བ་ཅན།།

ལས་ནི་གཅིག་ལ་མི་རུང་ཕྱིར། །གཞན་དུ་ཐ་དད་གྲུབ་པར་འགྱུར།།

༨༥ གཅིག་བསྒྲིབས་པ་ན་ཐམས་ཅད་དག །བསྒྲིབས་པར་འགྱུར་བའམ་མ་བསྒྲིབས་ན།།

མཐོང་འགྱུར་གཅིག་ཆོན་གྱིས་བསྒྱུར་ན། །བསྒྱུར་བའམ་མ་བསྒྱུར་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

༨༦ དེ་ཕྱིར་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡོད་མིན། །དུ་མ་ཉིད་ན་རྫས་བཞིན།།

ཁྱད་མེད་ཕྱིར་དང་ཕྲ་རབ་ཕྱིར། །རྟོགས་མིན་ཞེ་ན་ཁྱད་མེད་པར།།

༨༧ མ་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྟུལ་ལྡན་མིན།།

འདིས་ནི་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ། །མེད་པ་དག་ཀུང་བསལ་བ་ཡིན།།

129 ལུས་ལའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

130 དམན་པའི་སེམས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༨༨ དངུལ་ཆུ་གསེར་དང་འདྲེས་པའམ། །རྫོ་ཚོན་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་སྣང་།།
དབང་སོགས་སོ་སོར་ནུས་མེད་རྣམས། །རྟོགས་པ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
༨༩ ལྡན་ལས་ཞེ་ན་འདིར་ཐལ་མཚུངས། །གལ་ཏེ་གསེར་དང་དངུལ་ཆུ་ནི།།
ལྡན་པས་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། །རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་རྟོགས།།
༩༠ རོ་གཟུགས་ལ་སོགས་ལྡན་པར་འགལ། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས།།
འདོད་ན་བློ་ཐ་དད་པར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་འཕྲེང་རིང་ཞེས་བྱར་འགྱུར།།
༩༡ དེ་ལྡན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། །བརྗོད་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པར།།
གྲངས་ལྡན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་བློ་ལ་མི་སྣང་ངོ་།།
༩༢ སྤྱི་ཤེས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི། །རྗེས་འབྲང་རྣམ་རྟོག་བཏགས་དོན་ཅན།།
དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ།[131] །ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་དག་ལ་བཞིན།།
༩༣ གལ་ཏེ་འདིར་ནི་བཏགས་འདོད་ན། །རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་དེ་འདོད་པ།།
དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་དག་གི་རྒྱུས་ཅིས་མི་འདོད།།
༩༤ གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ཉེར་བཏགས་མིན། །ཐ་དད་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་ཞེས།།
བྱ་ཉིད་གང་ལས་ཐ་དད་པ། །མེད་ལ་ཐ་དད་དོན་མེད་ན།།
༩༥ དོན་གཞན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མིན་ཡང་། །དཀར་ལ་སོགས་པ་གྲངས་སོགས་དང་།།
ལྡན་པའི་སྒྲ་ནི་རྣམ་གྲངས་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་ལའང་དོན་གཞན་ན།།
༩༦ ཡོན་ཏན་རྫས་ནི་ཁྱད་མེད་འགྱུར། །དོན་གཞན་མིན་ཡང་ལྡོག་པ་ཡི།།
དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། །ལས་རྫས་མིན་པའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ།།
༩༧ དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས། །གྲངས་སོགས་དེ་དང་ལྡན་པ་ལས།།
ཐ་དད་བཞིན་དུ་བསྟན་གང་དེའང་། །ཆོས་གཞན་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
༩༨ དེ་ཙམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ། །གཞན་ཀུན་འཕངས་པ་མེད་པར་ནི།།
ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས། །ཐ་དད་ཆོས་བཞིན་རྗོད་པར་བྱེད།།

131 སོགས་པའམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༩ དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། །འཕེན་ཕྱིར་སོར་སོ་ལྡན་འགྱུར་ཞེས།།
ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་བརྡར་ནི་བྱས་པ་ཡིན།།
༡༠༠ གཟུགས་སོགས་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། །སྒྲོང་བས་དེ་མཚུངས་འབྲས་བུ་ཡི།།
རྒྱུ་མིན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བུམ་པའི་སྒྲ་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།།
༡༠༡ དེས་ན་བུམ་པ་གཟུགས་སོ་ཞེས། །གཞི་གཅིག་པ་ཅན་སྒྲ་མ་ཡིན།།
དེས་ན་འདི་ནི་རིགས་དང་ནི། །ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན།།
༡༠༢ དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། །བུམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་སོགས་ཞེས།།
དེ་ནུས་ཁྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད། །ཕྱོགས་འདིས་གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱ།།

«ཁ» རྡུལ་ལྡན་ཡིད་བློའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ།

༡༠༣ མ་ལུས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། །ཡན་ལག་གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་མིན།།
རེ་རེ་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །ཅིག་ཅར་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར།།[132]
༡༠༤ དུ་མ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །འབྱུང་རྡུབ་དག་ནི་ངེས་བྱེད་མིན།།
གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་མང་གསལ་འགྱུར། །དེ་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་ཉེ་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༥ གལ་ཏེ་དུ་མའི་རྒྱུ་མིན་ན། །རིམ་གྱིས་ཀྱང་མིན་ཁྱད་མེད་ཕྱིར།།
དབུགས་གཅིག་ལ་ཡང་དོན་དུ་མ། །འཛིན་ཕྱིར་དེ་ལས་ངེས་མ་ཡིན།།
༡༠༦ དུ་མ་བློ་གཅིག་གིས་ཤེས་ན། །དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ཉིད་འགྱུར་ཏེ།།
འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་ཀྱང་། །མི་འགྱུར་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༧ རང་རིགས་མིན་པའི་དུས་ཅན་གྱི། །དབུགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དག །
གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་རྟོགས་[133]བྱེད་ན།།
༡༠༨ གོ་རིམས་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མེད་པར། །དེ་དག་རིམ་ལྡན་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
རང་རིགས་སྔ་མ་རྒྱུ་ཉིད་ན། །དང་པོ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།།

132 འབྱུང་བར་གྱུར། སྣར་ཐང་།

133 རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༠༩ དེ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་ཡིན། །དབུགས་འབྱུང་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར།།
ཡོད་ཀྱང་དུ་མ་ཉིད་དུ་ངེས། །དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ།།
༡༡༠ གལ་ཏེ་དུ་མའང་གཅིག་དུས་ཅན། །སེམས་གཅིག་གི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ན།།
དབུགས་རྒྱུ་ཞན་པ་ལ་སོགས་སུ། །གཅིག་མ་ཚང་ནའང་མི་འབྱུང་འགྱུར།།
༡༡༡ ཅི་སྟེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་རྒྱུ་ཡིན། །ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་ཡོད་འགྱུར།།
གང་ཞིག་གང་གི་[134]ཐ་དད་ལས། །ཐ་དད་མིན་དེ་དེ་འབྲས་མིན།།
༡༡༢ རྣམ་ཤེས་ནུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།།
རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་[135]ཆགས་པ་ཡིས། །ནུས་མེད་དོན་གཞན་མི་འཛིན་ཕྱིར།།
༡༡༣ གལ་ཏེ་ལུས་ལས་ཅིག་ཅར་བློ། །སྐྱེས་ཤིང་ཕྱིས་ནི་རང་རིག་ལས།།
ངེས་ན་ལུས་ཀྱིས་[136]ནུས་པ་ནི། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ལྡོག་པ་ཡིན།།

[ཁ] དེ་བཀག་པ་ལ་གནོད་པ་སྤང་བ།

༡༡༤ གལ་ཏེ་ལུས་ནི་ལྡོག་པ་ན། །རྟེན་མིན་ཕྱིར་ན་སེམས་འབབ་ཞིག །
གནས་འགྱུར་ཞེ་ན་གལ་ཏེ་དེའི། །རྒྱུ་འདྲ་ཐོབ་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན།།
༡༡༥ གནས་རྒྱུ་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་ན། །ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ།།
ལུས་གཞན་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན།།[137]
༡༡༦ དེ་ཡི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་དང་། །རྒྱུ་ཉིད་འགོག་ལ་མི་དམིགས་པ།།
ངེས་འབྱེད་[138]མིན་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །དབང་སོགས་ཀྱང་ནི་ལྷག་ལྡན་ཡིན།།
༡༡༧ དབང་པོ་ཐ་མ་རང་རིགས་ལས། །ནུས་པ་དག་ནི་མཐོང་བ་ཡིན།།

134 གང་གིས་ཐ་དད་ལས། ཐ་དད་མིན་ཏེ་དེ་འབྲས་མིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

135 དོན་གཞན། ཞེས་པའི་སྐབས་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀར། པེ་སྣར་དུ། དོན་ཅན། ཞེས་བྱུང་།

136 ལུས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

137 འདི་ལ་ཚིགས་རྐང་གསུམ་ལས་མེད་ལ། ལེགས་སྦྱར་རྩ་ཚིག་ལའང་མི་སྣང་མོད། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་ལྟར་ན། ཚིགས་རྐང་ཐ་མ། "དེ་ཡི་ཚེ་ནི་འགའ་ཞིག་གནས།།" ཞེས་པ་ཞིག་བསྣན་དགོས་སྙམ་པས་བཏགས

138 ངེས་བྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འགྱུར་བ་མཐོང་ཕྱིར་གཞན་དང་གཞན། །སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཉིད།།
༡༡༨ གལ་ཏེ་ལུས་ལས་དེ་སྐྱེ་ན། །ཐ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར།།
སེམས་ལས་ཞེ་ན་ལུས་གཞན་ཡང་། །འདི་ཉིད་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
༡༡༩ དེས་ན་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཐ་མ་ཡི་ནི་སེམས་རྣམས་ཀུན།།
མཚམས་སྦྱོར་མེད་པ་མིན་དེའི་ཕྱིར། །དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལྷག་ལྡན་འདོད།།

(༢) སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

༡༢༠ ༈ གོམས་ལས་ཁྱད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། །མཆོངས་དང་ཆུ་ཡི་དྲོད་བཞིན་དུ།།
རང་བཞིན་ལས་འདས་མིན་ཞེ་ན། །བྱས་ཏེ་གལ་ཏེ་སླར་ཡང་ནི།།
༡༢༡ འབད་རྩོལ་ལ་ནི་ལྟོས་འགྱུར་རམ། །རྟེན་མི་བརྟན་པ་ཉིད་འགྱུར་ན།།
ཁྱད་པར་དག་ནི་མི་འཕེལ་ན། །རང་བཞིན་དེ་འདྲ་འང་མ་ཡིན་ཏེ།།
༡༢༢ དེ་ལ་ཕན་འདོགས་ནུས་པ་རྣམས། །ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་དག་ལ་ནི།།
སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །རྟག་ཏུ་རྟེན་གནས་མ་ཡིན་ཕྱིར།།
༡༢༣ ཁྱད་པར་འཕེལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད། །མིན་ཕྱིར་གང་ཚེ་བྱས་གྱུར་པ།།
ཡང་རྩོལ་ལ་ལྟོས་མི་འགྱུར་ན། །རྩོལ་གཞན་ཁྱད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།།
༡༢༤ སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་འགྱུར་ཏེ།།
མེ་ལ་སོགས་པས་ཤིང་དག་དང་། །དངུལ་ཆུ་དང་ནི་གསེར་སོགས་བཞིན།།
༡༢༥ དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་དེ། །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་ཡོན་ཏན་ཡིན།།[139]
དེས་ན་རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་དང་། །ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
༡༢༦ གང་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས། །བརྩེ་བ་ལ་སོགས་བློ་དེ་དག །གོམས་པར་གྱུར་ན་གང་ལ་གནས།།
༡༢༧ དེ་ལྟར་མཆོངས་ཉིད་ལ་[140]མཆོངས་མིན།།དེ་རྒྱུ་སྦྱོབས་དང་འབད་རྩོལ་དག །

139 མ་དཔེར། ལས་སྐྱེས་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་ཡོན་ཏན་མིན། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

140 ཉིད་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ནུས་པ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །མཆོངས་པ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན།།
༡༢༨ དེ་ནི་དང་པོ་ཕྱིས་ཉིད་[141]དུ། །མཆོངས་མིན་ལུས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར།།
རྩོལ་བས་རིམ་གྱིས་མི་མཐུན་པ། །བསལ་ན་རང་སྟོབས་ཉིད་དུ་གནས།།
༡༢༩ བརྩེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། །གལ་ཏེ་རང་ས་བོན་རྒྱུ་ཅན།།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་གནོད་མེད་ན། །སེམས་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར།།
༡༣༠ འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྔ་མ་དང་། །སྔ་མའི་སེམས་ཆོས་བརྩེ་བ་དང་།།
ཆགས་བྲལ་བློ་སོགས་གཞན་དག་གི །གསལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ་བ་ཡིན།།
༡༣༡ གོམས་ལས་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ། །ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན།།[142]

༢] དེ་ལས་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་ཚུལ།

༡༣༢ ༈ བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར།།ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད།།
ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན།།
༡༣༣ ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱོད་པ། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས།།
སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་མི་རྟག །ལ་སོགས་རང་བཞིན་རྟོག་[143]པར་མཛད།།
༡༣༤ གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱུ་གནས་ན། །འབྲས་ཕྱོག་གཟིགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
དེ་རྒྱུ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བརྟག་པ་མཛད།།
རྒྱུ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ངེས་འགྱུར།།[144]

141 ཕྱིས་བཞིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

142 ཤློ་ཀ་འདི་ལ་བོད་འགྱུར་རྩ་བར་ཚིག་རྐང་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་དུ། "རང་གི་དོན་ལ་བརྩོན་མེད་པར། །གཞན་དོན་ལ་དགའ་བདག་ཉིད་ཅན། །གོམས་ལས་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ། །ཆགས་བྲལ་ཆགས་དང་ཡིད་ལོག་བཞིན།།" ཞེས་བྱུང་།

143 རྟོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

144 ཚིགས་རྐང་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལེགས་སྦྱར་རྩ་ཚིག་ཏུ་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ཡོད་མོད། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་དུ་མི་སྣང་བས་བརྟག འདིར་དེ་གཉིས་ཤློ་ཀ ༡༣༥ ཁོངས་སུ་བྱས་ཡོད། ཕན་སྦྱར་དུ། རྒྱུ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ཤློ་ཀ ༡༣༥ རྐང་དང་པོར་བྱས་པས། འདི་ནས་ལེའུ་གཉིས་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཚིགས་རྐང་གཉིས་ཀྱིས་ཤློ་ཀའི་ཨང་གྲངས་རྩིས་སྟངས་ལ་ཁྱད་ཐོན།

༡༣༥ བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱས་པ། །འདུས་བྱས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་ནི།།
རྒྱུ་ཡིན་དེ་ཡི་གནོད་བྱེད་ནི། །བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན།།
༡༣༦ རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་ལས།།
དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།།
༡༣༧ དེས་ན་ཐུགས་ཀྱང་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཡི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡིན།།
ཐུབ་ཆེན་གཞན་དོན་འཇུག་ཅན་གྱི། །བསེ་རུ་ལ་སོགས་ཁྱད་འདི་ཡིན།།
༡༣༨ དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད།།
གྲུབ་ལས་དང་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱུ་རུ་བཤད།།

ཁ] དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་གྲུབ་ཚུལ། ག] རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་བདེ་གཤེགས།

༡༣༩ ༔ རྒྱུ་སྤངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེ་གཤེགས།།ཉིད་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་རྟེན་མིན་ཕྱིར།།
ལེགས་ཡིན་དེ་ནི་བདག་མེད་པ། །མཐོང་བའམ་སྤྱོར་བ་ལས་ཡིན་ནོ།།
༡༤༠ སྐྱེ་དང་སྐྱོན་ནི་ཀུན་འབྱུང་དག །སླར་ཡང་ལྡོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན།།
བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སླར་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༡༤༡ དེ་བདེན་ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ལུས་ངག་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན།།
ཉོན་མོངས་མེད་དང་ནད་མེད་དང་། །ལམ་བཤད་མི་གསལ་ཉིད་ལུས་ཡིན།།
༡༤༢ གོམས་ཕྱིར་མ་ལུས་སྤངས་པ་ཉིད། །ཁ་ཅིག་སླ་སོགས་ཕྱིར་ན་སྐྱོན།།
ཟད་མིན་ཞེས་ཟེར་འདི་ལྡོག་ལ། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ཕྱིར་འཁྲུལ།།
༡༤༣ རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར།།
སྐྱོན་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གྲང་ན།།
༡༤༤ རྒྱུ་ཡོད་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་ཡི་ནི། །གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང་།།
རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། །དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན།།

ཁ] གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱོབ་པ།

༡༤༥ ༈ སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ།།འབྲས་མེད་ཕྱིར་ན་བརྫུན་མི་གསུང་།།
ཐུགས་བརྩེ་ལྡན་ཕྱིར་རྩོམ་ཀུན་ཡང་། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) དེ་ལས་ཚད་མར་གྲུབ་པ།

༡༤༦ ༈ དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན་༈ཡང་ན་སྐྱོབ།[145]།བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པའོ།།

ཁ ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འགྲོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ།

༡) དེ་དག་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འགྲུབ་ཚུལ། ཀ) སྐྱོབ་པའི་རང་བཞིན་བསྒྲུབ་པ།

༡] བདེན་བཞི་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཀ] སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ།

སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ།།
༡༤༧ མཐོང་ཕྱིར་འདོད་རྒྱལ་ཉིད་མིན་ཏེ། །རྒྱུ་མེད་སྐྱེ་བ་འགལ་ཕྱིར་རོ།།
འབྲེལ་ཕྱིར་རླུང་སོགས་ཆོས་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཕྱིར།།
༡༤༨ སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན་དེ་ཡི་ཆོས། །དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅིས་མ་མཐོང་།།
ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་ནི། །ཐལ་ཕྱིར་ཀུན་གྱི་ཆོས་མ་ཡིན།།
༡༤༩ གཟུགས་སོགས་བཞིན་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན།།
ལས་རྣམས་བདག་པོ་མ་ཡིན་ན། །དེར་ཡང་རྟོད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན།།
༡༥༠ ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཆོས་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་ན་གོ།
ནུས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པས་ན། །འབྲས་བུ་མི་མཚུངས་གང་ལས་ཡིན།།
༡༥༡ སྐྱོན་རྣམས་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་། །ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་མ་གྲུབ་ཉིད།།
མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་ཡིས། །འགྱུར་ཕྱིར་ཀུན་ལས་སྐྱེ་བའང་མིན།།
༡༥༢ རྒྱུ་ནི་འཕེལ་བར་གྱུར་བ་ན། །འབྲས་བུ་འགྲིབ་པར་མི་རུང་སྟེ།།
ཚ་བ་སོགས་བཞིན་ཆགས་སོགས་ཀྱི། །འགྱུར་བ་བདེ་སྡུག་ལས་སྐྱེས་ཡིན།།
༡༥༣ ཆ་མི་མཉམ་སྐྱེས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེད་ན།།

145 ༈ ཡང་ན་སྐྱོབ། ཞེས་པ་ནས། ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འགྲོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པའི་ས་བཅད་འགོད་དགོས་སོད། རྩ་བའི་ཚིགས་རྐང་དུམ་བུར་ཆད་ཉེན་པས། ས་བཅད་གཤམ་དུ་བཀོད།

ཅེས་རྐྱེད་སྦྲོས་ཕྱིག་ཆ་མཉམ་ལས། །ཁྱུ་འཕེལ་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་ཡིན།།
༡༥༤ ཆ་མིན་མཉམ་ལ་ཆགས་ཅན་མཐོང་། །གཞན་ནི་ཆ་མཉམ་ན་ཡང་ཡིན།།
གཞན་ནི་ཟད་ནས་ཁྲག་འཛག་ཀྱང་། །བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཁྱུ་ངེས་མེད།།
༡༥༥ དེ་གཅིག་ལ་ཆགས་དྲག་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡན་ལག །
མ་ཡིན་ཀུན་མ་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པ་མེད་པར་འབྱུང་[146]བའང་མིན།།
༡༥༦ ཡོན་ཏན་མི་འཛིན་པ་ལའང་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་འཛིན་དེ་ཡང་།།
ཡན་ལག་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ཅན་འགྱུར་ཏེ།།
རྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།།[147]
༡༥༧ གནས་སྐབས་གང་ལ་ཆགས་ཅན་འདོད།།དེ་འདྲ་ཞེ་སྡང་ཅན་མི་འགྱུར།།
དེ་གཉིས་ངོ་བོ་མི་མཚུངས་ཕྱིར། །འདི་ལ་ངེས་པར་མཐོང་བའང་མེད།།
༡༥༨ གང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ། །རིགས་མཐུན་བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ལ།།
རག་ལས་པས་ནི་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བ་མེད།།
༡༥༩ འདིས་ནི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་བཀག །རྟེན་ཡང་བཀག་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ།།
དཀར་པོ་ལ་སོགས་ས་སོགས་ལ། །བརྟེན་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༦༠ དེ་རྟེན་སྒྲ་ཡང་རྒྱུ་དོན་ནམ། །ཡང་ན་རང་གི་རྟེན་དག་དང་།།
དབྱེར་མེད་པར་ནི་གནས་པའི་ཕྱིར། །རྟེན་ཡིན་གཞན་དུ་འཐད་མ་ཡིན།།
༡༦༡ གལ་ཏེ་སྨྱོས་སོགས་ནུས་པ་བཞིན། །དབྱེར་ཡོད་ཅེ་ན་དངོས་པོ་ལས།།
ནུས་པ་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན། །དངོས་པོ་འཇིག་འགྱུར་རྟེན་ཆད་པར།།
༡༦༢ གནས་ན་རྟེན་[148]པ་འཇིག་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་དེ་མཚུངས་ཞེ་ན་མིན།།
སྣང་བ་ཐ་དད་ཅན་རྟོགས་པས། །འབྱུང་སེམས་ཐ་དད་ཉིད་ཕྱིར་རོ།།

146 འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

147 ཤློ་ཀ་འདི་ལ་«རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་»དུའང་ཊཱི་ཀ་ཀ་ཀང་ལྡ་ཐུང་།

148 གནས་ན་བརྟེན་པ། ཞེས་དང་། སྣང་བ་ཐ་དད་ཅན་རྟོག་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༦༣ ཇི་སྲིད་ལུས་ནི་འགྱུར་བར་དུ།།གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ཡིད་ངོ་བོ།།
མཚུངས་འགྱུར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། །དོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཉིད་གང་།།
༡༦༤ གང་ཚེ་ལུས་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས།།[149]
བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། །དེས་ན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཡིན།།
༡༦༥ རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ།།[150]
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །རྣམ་ཤེས་ནུས་ལྡན་ཕྱིར་འདོད་ན།།
༡༦༦ རྡུ་སོགས་རྡེ་ན་གླང་ཆེན་བརྒྱ། །སྲོན་ཆེ་མ་མཐོང་ཡོད་དོ་ཞེས།།
དེ་སྐད་གྲངས་ཅན་ཕྱུགས་ལས་གཞན། །ངོ་མཚར་བཅས་པ་སུ་བརྗོད་རྩོལ།།
༡༦༧ རྒྱུ་ནི་ལན་བརྒྱར་རྣམ་ཕྱེ་ཡང་། །ངོ་བོ་གང་ཞིག་སྣང་གྱུར་པའི།།
ངོ་བོ་དེ་ནི་སྔར་མི་སྣང་། །ཇི་ལྟར་དེ་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར།།
༡༦༨ སྔ་ན་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལས།[151]།ཆགས་སོགས་ငེས་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར།།
འབྱུང་བའི་བདག་ལས་མ་འདས་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཀུན་ཆགས་སོགས་ལྡན་ན།།
༡༦༩ ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་མཚུངས་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འབྱུང་ཁྱད་ལས་ཡིན་ན།།
འབྱུང་རྣམས་སྲོག་ཆགས་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །ཁྱད་པར་འདི་རྟེན་གང་ཡིན་པ།།
༡༧༠ དེ་ནི་ཕྱུལ་བྱུང་འཁྲིབ་པ་བཞིན། །དེ་ཡོད་པ་ལས་དེ་མེད་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཐ་དད་ཀྱང་། །རྒྱུ་མཚུངས་བདག་ཉིད་མི་ལྡོག་ཕྱིར།།
༡༧༡ མིན་ན་བདག་ཉིད་འདྲ་རྒྱུའི་ཕྱིར། །ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་འདྲ་བར་འགྱུར།།
མཚུངས་བདག་ལས་བྱུང་བ་གླང་གི །ཤེས་པའང་འདིར་ཡང་ས་སོགས་ལ།།
༡༧༢ སྲོག་ཆགས་ཉིད་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི། །རིམ་པ་ལ་ལར་ཡོད་མ་ཡིན།།
རྫོ་རིམ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་། །རྫོ་མེད་མེ་འགའ་ཡོད་མིན་པ།།

---

149 འགའ་ཞིག་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

150 གྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

151 འབྱུང་བ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༧༣ དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཞེ་ན་མིན། །དྲོ་ལས་མེ་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ།།
གང་ཞིག་གཞན་ཡོད་ཡོན་ཏན་ནི། །ཁྱད་པར་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ།།
༡༧༤ དེ་དག་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ནི། །ལ་ལར་ཆད་འགྱུར་[152]དཀར་སོགས་བཞིན།།
གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་ངེས་མིན་ཏེ། །དེ་དག་འབྱུང་དང་དབྱེར་མེད་ཕྱིར།།
༡༧༥ གལ་ཏེ་དེ་མཚུངས་ཕྱེ་ན་མིན། །ཆགས་སོགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཐལ་ཕྱིར།།
རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །ཡུལ་ཡང་ངེས་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༧༦ སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆགས་སོགས་ངེས་པ་མེད་པའམ།།
རྒྱུ་ནི་ཉེ་ཕྱིར་བློ་རྣམས་ཀུན། །ཐམས་ཅད་ཀུན་ཚེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
༡༧༧ དེ་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་ཉེས་པའི་རྟེན་ཕྱིར་དང་།།
རྒྱུ་དབང་ཕྱིར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། །བདག་མིན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའང་མིན།།
༡༧༨ རྒྱུ་མིན་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་མིན། །རྟག་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལས་དུ་མ་ནི། །དུས་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་མི་འགྱུར།།
༡༧༩ རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་ཚོགས་ན་ཡང་། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
རྒྱུ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་རྟག་རྣམས་ལ་ཡོད་མིན།།

ཁ] ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་བཤད་པ།

༡༨༠ ༈ རེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྡུག་བསྔལ་འདི་རྒྱུ་བཅས་ཉིད་གྲུབ།།
རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར།།
༡༨༡ ཇི་ལྟར་ཚེར་མ་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྣོ་བ་ཉིད་སོགས་རྒྱུ་མེད་པ།།
དེ་ལྟར་འདི་དག་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཞེས་ནི་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་བརྗོད།།
༡༨༢ གང་ཡོད་ཉིད་ནའང་གང་སྐྱེ་བའམ། །གང་འགྱུར་ན་ཡང་རྣམ་འགྱུར་བ།།
དེ་ནི་དེ་རྒྱུ་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད།།
༡༨༣ རིག་པ་གཟུགས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། །མཐོང་བ་ལ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན།།

152 མ་དཔེར། འཆད་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

རྟག་རྣམས་བཀག་ཅིང་དབང་ཕྱུག་ལ། །སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྲིད་མིན་ཏེ།།
༡༨༤ ནུས་མེད་ཕྱིར་རོ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྲིད་འདོད་རྒྱུ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར།།
མི་རྣམས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།[153]།ཡོངས་འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས།།
༡༨༥ དེ་ནི་སྲིད་འདོད་གང་ཕྱིར་ཡང་། །སྲོག་ཆགས་བདེ་སྡུག་ཐོབ་པ་དང་།།
འདོར་འདོད་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི། །འདོད་དང་འཛིག་སྲེད་ཡིན་པར་འདོད།།
༡༨༦ བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས། །བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས།།
ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་སྲེད་པ་སྲིད་རྟེན་ཡིན།།
༡༨༧ ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར།།ཞེས་ནི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།།
ལུས་མེད་ཆགས་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ལུས་ལས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་།།
༡༨༨ རྒྱུ་མཚན་ཁས་བླངས་ཕྱིར་ན་འདོད། །ཉེར་ལེན་ཉིད་ནི་བསལ་བ་ཡིན།།
རིགས་འདི་རྗེས་སུ་འདོད་ན་ནི། །རང་ཉིད་རང་འདོད་ལ་གནོད་འགྱུར།།
༡༨༩ གལ་ཏེ་སྐྱེ་ལ་ཆགས་མཐོང་ཕྱིར། །སྐྱེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞེ་ན།།
སྐལ་མཉམ་སྐྱེ་ཕྱིར་ཐར་གྲུབ་ཡིན། །མི་ཤེས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་།།
༡༩༠ མ་བརྗོད་སྲེད་པ་ཉིད་བཤད་པ། །རྒྱུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་།།
དེ་མ་ཐག་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མིན། །དེ་ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར་རོ།།

ག] འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ།

༡༩༡ ༀ དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ།[154]།རྒྱུ་ལ་གེགས་སོགས་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།
འཁོར་ཕྱིར་ཐར་པ་མེད་ཅེ་ན། །མ་ཡིན་འདོད་དང་མ་གྲུབ་ཕྱིར།།
༡༩༢ ཇི་སྲིད་བདག་ཆགས་མ་བཅོམ་ཞིང་། །དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་འགྱུར་བ།།
དེ་སྲིད་སྡུག་བསྔལ་སྙོ་བཏགས་ནས། །རང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པ་མེད།།
༡༩༣ གྲོལ་བ་པོ་ནི་མེད་ན་ཡང་། །ལོག་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཞོམ་ཕྱིར་བརྩོན།།

153 ཁྱད་པར་བཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

154 མ་དཔེར། གཏན་དུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ། གཏན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཡོད་ལ། གཞུང་དོན་ལ་བརྟག་ནའང་། གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་དགོས་པས་བཅོས།

འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན།།
༡༩༤ འཕངས་ལས་[155]ཐོག་མེད་འདོད་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པའི་སྲེད་ལས་རྣམ་བཀྲལ་བའི།།
ལས་གཞན་འཕེན་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ།།
༡༩༥ སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ལ་འགལ་མེད་པས། །འདུ་བྱེད་སྔ་མ་འཇུག་པ་ཅན།།
དངོས་ཆོས་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་དེ།[156]།སེམས་ཅན་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན།།
༡༩༦ དེ་བདག་མིན་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །བདག་གཞན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལས་ཆགས།།
སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་རིག་ཙམ་ལས་ནི། །བརྩེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༡༩༧ གཏི་མུག་ཉེས་པའི་རྩ་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན།།
དེ་མེད་ཉེས་རྒྱུ་ལས་ཁྲོ་མིན། །དེས་ན་བརྩེ་བ་ཉེས་མེད་འདོད།།
༡༩༨ གྲོལ་མེད་མ་ཡིན་མངོན་འདུ་བྱེད། །ཟད་ནས་གཞན་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཕྱིར།།
འདུ་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཟད་ན། །གང་དེ་གནས་པ་ཉེས་མེད་ཉིད།།
༡༩༩ སྙིང་རྗེ་དམན་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཡང་། །གནས་པའི་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད།།
གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་པ། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན།།
༢༠༠ གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བྲལ་ཕྱིར། །ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་མེད་འགྱུར།།
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར། །སྤངས་ནའང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད།།
༢༠༡ བདེ་བར་གྱུར་པའམ་སྡུག་བསྔལ་བར། །མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན།།
ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་གང་དེ། །སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་[157]ལྷན་ཅིག་སྐྱེས།།
༢༠༢ ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་ནི། །འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་མ་ཡིན།།
བདག་ལ་སྲེད་[158]པ་མེད་པར་ཡང་། །བདེ་བ་འདོད་པས་མངོན་རྒྱུག་མིན།།

155 འཕངས་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

156 སྐྱེ་བ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

157 སེམས་ཅན་ལ་ལྟ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

158 ཆགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༠༣ སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ནི། །འཆིང་ཡིན་རྟག་ལ་དེ་གང་ལས།།
སྡུག་བསྔལ་མི་སྐྱེ་[159]རྒྱུ་ཉིད་ནི། །ཐར་ཡིན་རྟག་ལ་དེ་གང་ལས།།
༣༠༤ མི་རྟག་ཉིད་དུ་བརྗོད་མེད་གང་། །དེ་ནི་འགའ་ཡིའང་རྒྱུ་མ་ཡིན།།
བརྗོད་བྱ་མིན་ལའང་བཅིངས་དང་ཐར། །ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
༣༠༥ གང་གི་རང་བཞིན་འཇིག་མེད་པ། །དེ་ལ་མཁས་རྣམས་རྟག་ཅེས་བརྗོད།།
དེས་ན་ངོ་ཚའི་ལྟ་བ་འདི། །སྤྲོངས་ལ་དེ་ནི་རྟག་པར་སྨྲོས།།

ང] ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པ། (༡) ལམ་དང་རིག་པའི་རྣམ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ།

༣༠༦ ༀ བཤད་ཟིན་ལམ་དེ་གོམས་པ་ལས། །གནས་གྱུར་གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་ཀྱང་།།
ལམ་བཞིན་སྐྱོན་ནི་འབྱུང་ཞེ་ན། །མ་ཡིན་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༣༠༧ རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཆོས། །ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་དང་།།
ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་དེ། །འདི་ཡིས་[160]སྐྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན།།
༣༠༨ རང་བཞིན་འདི་ཡིན་འདི་ལས་དེ། །རྐྱེན་གཞན་གྱིས་ནི་གོལ་འགྱུར་ཞིང་།།
ལྡོག་པ་ལ་ནི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས། །མི་བརྟན་སྒྲུལ་གྱི་བློ་བཞིན་ནོ།།
༣༠༩ སེམས་ཀྱི་[161]རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ།།
དེ་ཕྱིར་སྔར་ཡང་ནུས་མེད་རྣམས། །དེ་བདག་[162]གྱུར་ལ་ཕྱིས་ནུས་མེད།།
༣༡༠ ནུས་ཡོད་ན་ཡང་གནོད་པ་ཅན། །སྐྱེད་ནུས་སྙིང་པོ་ཅན་དངོས་ལ།།
ཡུན་དུ་གནས་ནུས་ཡོད་མིན་ཏེ། །ས་སྙོན་ལ་ནི་མེ་བཞིན་ནོ།།
༣༡༡ འཚེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །རང་བཞིན་ལ་ནི་ཕྱིན་ལོག་གིས།།
འབད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་ལྡོག་སྟེ། །བློ་ནི་དེ་ཕྱོགས་འཛིན་ཕྱིར་རོ།།

---

159 མི་བསྐྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

160 འདི་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

161 སེམས་འདིའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

162 དེ་དག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༡༢ བདག་འཛིན་རྒྱུ་གཅིག་ཅན་ཉིད་དང་། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར།།
འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་ན་ཡང་གནོད་མ་ཡིན།།
༢༡༣ བྱམས་སོགས་རྨོངས་དང་འགལ་མེད་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཚར་གཅོད་མིན།།
ཉེས་ཀུན་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན། །དེ་ཡང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་ཡིན།།
༢༡༤ རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར།།
ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན།།
༢༡༥ འགལ་བ་གང་ཡིན་འདིར་བཤད་བྱ། །སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར།།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་ཀུན་དང་། །འགལ་བར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༢༡༦ ཟད་མིན་སྲོག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཕྱིར། །གཟུགས་སོགས་བཞིན་མིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར།།
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བ་ན། །ལྡོག་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།
༢༡༧ ཉེས་པ་རྣམ་པར་འགགས་པ་ནི།[163]།སྲ་ཞིང་སླར་ཡང་སྐྱེ་མེད་དེ།།
དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་དང་། །ཐལ་བ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་ཕྱིར།།

(༢) སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ། (ཀ) བདག་འཛིན་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ།

༢༡༨ གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་ཞེས་རྟག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར།།
ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྲེད་འགྱུར་ཏེ། །སྲེད་པས་སྐྱོན་རྣམས་སྒྲིབ་པར་བྱེད།།
༢༡༩ ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྲེད་པ། །ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལེན།།
དེས་ན་བདག་ལ་མངོན་ཆགས་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར།།
༢༢༠ བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་།།
འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར།།

(ཁ) བདག་ཁས་བླངས་ནས་བདག་གི་བ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བ་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་།

༢༢༡ ངེས་པར་བདག་ལ་ཆགས་པ་ནི། །བདག་གི་ལ་ཆགས་མི་འབྲལ་ཞིང་།།
ཉེས་མེད་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་། །བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

163 འགགས་པ་ན། ཞེས་དང་། སྲ་བཞིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་མེད་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༢༢ གལ་ཏེ་ཆགས་པ་སྐྱོན་བཅས་ན། །དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་དེ་སྤོང་འགྱུར།།
འདི་ཡུལ་སྲུན་སྤྱང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན།།
༢༢༣ ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །འདོད་དང་སྡང་སོགས་སྤོང་བ་ནི།།
དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་གང་གིས་མིན།།
༢༢༤ ཆགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆགས་མིན་གྱི། །དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིན།།
མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་ བཟློག་པར་བྱེད།།
༢༢༥ ཆགས་ལ་སྐྱོན་ཡང་གང་ཞིག་མཐོང་། །གལ་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་རྟེན་ཞེ་ན།།
དེ་ལྟའང་འདི་ལ་ཆགས་བྲལ་མིན། །བདག་གིར་མཐོང་ཕྱིར་དཔེར་བདག་བཞིན།།
༢༢༦ གལ་ཏེ་དེ་མེད་བདག་སྡུག་བསྔལ། །རྒྱུ་མིན་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ།།
དེ་ལྟར་གཉིས་ཀའང་སྐྱོན་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ལ་ཆགས་བྲལ་མིན།།[164]
༢༢༧ གལ་ཏེ་སྦྲུལ་བཟུང་ཡན་ལག་བཞིན། །སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་སྤོང་འགྱུར་ན།།
བདག་གི་བ་བློ་བཅོམ་པས་འདི། །འདོར་བ་ཡིན་གྱི་བཟློག་ལ་མིན།།[165]
༢༢༨ དབང་པོ་ལ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། །རྟེན་ཉིད་དུ་ནི་བཟུང་བ་ལ།།
རང་བློ་གང་གིས་བཟློག་འགྱུར་ཏེ།[166]།དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་དེ་གང་ལས།།
༢༢༩ ལུས་ལས་བོག་པའི་སྐྲ་སོགས་ལ། །ཡིད་བྱུང་བློ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་།།
གཞན་ལ་ཞེན་བཅས་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན།།
༢༣༠ དེ་ལ་འདུ་སོགས་འབྲེལ་པ་ལས། །རང་གི་བློ་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བའི།།
འབྲེལ་ཏེ་[167]དེ་བཞིན་ཉིད་གནས་ཕྱིར། །མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྤོང་མི་འགྱུར།།
༢༣༡ འདུ་བ་ལ་སོགས་མེད་ན་ཡང་། །ཕན་འདོགས་ཉིད་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད།།

164 ཆགས་བྲལ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

165 ཡིན་གྱིས་བཟློག་ལས་མིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

166 བཟློགས་འགྱུར་དེ། པེ་ཅིང་། བཟློགས་འགྱུར་ཏེ། སྣར་ཐང་།

167 འབྲེལ་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་ཕྱིར་སོར་མོ་བཞིན། །རང་གི་བློ་ནི་མི་འགྱུར་ན།།
༢༣༢ གཅིག་ཏུ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་མིན། །ཕལ་ཆེར་དུག་བཅས་ཟས་བཞིན་ནོ།།
ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་ཆགས་པས། །དེ་འགལ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྱུར།།
༢༣༣ ཁྱད་པར་ཅན་བདེ་ལ་སྲེད་པས། །བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོངས་སུ་སྤོང་།།
བསམ་མེད་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། །ཇི་ལྟར་རྙེད་བཞིན་ལ་འཇུག་སྟེ།།
༢༣༤ བྱད་མེད་དག་ནི་མ་རྙེད་པར། །དུད་འགྲོ་ལ་འདོད་སྤྱོད་མཐོང་བཞིན།།
བདག་ནི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཏེ།[168]།ཇི་ལྟར་དེ་ནི་འཇིག་པར་འདོད།།
༢༣༥ སྤོང་བ་དང་ནི་ཐ་སྙད་དང་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་ལོག་པ།།
ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །ཞེན་པའི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་མིན།།
༢༣༦ རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་འཛིན་ནི། །བདག་ལ་ཆགས་པ་བསྐྱེན་པར་བྱེད།།[169]
དེ་ནི་བདག་གིར་ཞེན་པ་ཡི། །ས་བོན་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་གནས།།
༢༣༧ བརྟེན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་བརྟེན་ནས། །འཇུག་ལྡན་བདག་གི་བ་ལ་ནི།།
ཆགས་བྲལ་གེགས་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། །དེ་ཡི་སྐྱོན་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡིན།།
༢༣༨ གལ་ཏེ་བདག་ལའང་ཆགས་བྲལ་ན། །ད་ནི་ཆགས་བྲལ་གང་ཡིན་མེད།།
དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བདག་འདོར་བ།[170]།སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་འགྱུར།།
༢༣༩ དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་བསྒོམས་པས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་ནི་རྣམ་ཤེས་བྱེད།།
དེ་ནི་ལྡང་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆགས་བྲལ་མེད།།
༢༤༠ གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཡིས། །སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་བློ་ལྡོག་ཀྱང་།།
དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་མི་འགྱུར་ཏེ། །འདོད་ལྡན་བུད་མེད་གཞན་ལ་བཞིན།།

168 གང་ཡིན་དེ། སྣར་ཐང་།

169 བདག་ལ་ཆགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

170 མ་དཔེར། བདག་འདོད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༢༤༡ བླང་དང་དོར་བྱའི་ཁྱད་ཡོད་ན། །གཅིག་ལས་བྱུང་[171]བའི་ཆགས་གང་ཡིན།།
དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཆེ། །ཆགས་པ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཡིན།།
༢༤༢ སྐྱོན་མེད་ཡུལ་ཅན་ཆགས་པ་དང་། །སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཡིན།།
འགྲོ་བའང་དེ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ན། །ད་ནི་གང་ལ་ཆགས་བྲལ་འགྱུར།།
༢༤༣ དེར་དེ་སྐྱོན་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ན། །དེ་ནི་བདག་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན།།
དེར་དེའི་སྐྱོན་ལ་ཆགས་བྲལ་མེད། །ད་ནི་གང་ལ་དེ་ཆགས་བྲལ།།
༢༤༤ ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེན་པ་ཉེས་པ་མཐོང་བས་འཛིག །
དེ་ལྟར་དབང་སོགས་ལ་དེ་མིན། །ཕྱིས་སོགས་ལ་ཡང་མཐོང་ཕྱིར་དང་།།
༢༤༥ སྐྱོན་ལྡན་ལ་ཡང་ཡོད་ཕྱིར་དང་། །ཡོན་ཏན་ལྡན་ཡང་གཞན་དག་ལ།།
མེད་ཕྱིར་འདས་པ་ལ་སོགས་པ། །བདག་གི་བ་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༢༤༦ དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བདག་གི་བའི། །བློ་རྒྱུའང་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་མིན།།[172]
དེ་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མིན་མཐོང་བས། །དེ་ཡང་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༤༧ གཞན་ཡང་ཡོད་མིན་ཡོན་ཏན་ནི། །སྒྲོ་འདོགས་ཆགས་པས་དེར་ཡང་མཐོང་།།
དེས་ན་དེ་རྒྱུ་གནོད་མེད་ཅན། །བསྒྲུབས་པས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད།།
༢༤༨ མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང་། །སྐྱེ་འཇིག་བློ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།།
སྐྱེ་བོ་འདི་ཡིས་དབང་སོགས་ལས། །བདག་ནི་ཐ་དད་གྱུར་པར་ཤེས།།
༢༤༩ དེ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་མཐོང་བས་ཀྱང་། །ཆགས་མིན་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ།།
དམིགས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ལ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་ཆགས་འགྱུར།།
༢༥༠ གང་ཞིག་ད་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བས། །ཡིད་འབྱུང་དེ་འདྲ་སྡང་ཡིན་གྱི།།
ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་དེ་ཆེ་ཡང་། །ཆགས་ཡོད་སྐབས་གཞན་ཚོལ་ཕྱིར་རོ།།
༢༥༡ ཞེ་སྡང་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཅན་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་སྲིད་ཙམ་དུ་གནས།།

---

171 གཅིག་ལ་འབྱུང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

172 མཐོང་བ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་ལོག་ན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི།[173]།རང་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་བརྟེན་འགྱུར།།
༣༥༢ བླང་དང་དོར་བྱ་ཐབས་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཉམ་སྙོམས་ཅན།།
ཅཱན་སྡེའུ་མཚུངས་པ་ལ། །ཆགས་བྲལ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།།
༣༥༣ འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་ལ་དགོངས་ནས། །སྡུག་བསྔལ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན།།
ངེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས། །དེ་ནི་བདག་མེད་ལྟ་བརྟེན་ཡིན།།
༣༥༤ སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །སྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྡུག་བསྔལ། །སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས།།
༣༥༥ ཆགས་བྲལ་མིན་དང་སྲེད་ལྡན་དང་། །རྩོམ་པ་ཀུན་ལ་བརྟེན་པ་དེ།།
ཉོན་མོངས་ལས་ལས་གྲོལ་མ་ཡིན། །དེའང་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ།།
༣༥༦ བདག་གི་ཉིད་ནི་མི་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཟ་བ་པོ་ཡང་མེད།།
བྱ་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་ཅན། །དེ་ཚེ་དེ་ཡི་བདག་ཀྱང་མེད།།
༣༥༧ དེ་ཕྱིར་གྲོལ་འདོད་ཐོག་མེད་པའི། །རྒྱུ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས།།
བྱུང་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དག །རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས།།

(༣) ངེས་འབྱིན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ། (ཀ) དབང་ཕྱུག་གི་བཀའ་ལུང་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་།

༣༥༨ ལུང་ནི་དེ་ལྟའི་དངོས་ཡིན་པའི། །རྒྱུ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ནི།།
ལུང་ཙམ་གྱིས་ནི་གྲོལ་བར་ཡང་། །བླ་བ་ཡོངས་སུ་མགུ་བྱེད་མིན།།
༣༥༩ ས་བོན་སོགས་གྲུབ་ཚོ་ག་ནི། །སྐྱེས་བུ་མི་སྐྱེད་[174]པར་ནུས་མིན།།
ཏིལ་མར་བསྲུས་དང་མེས་བསྲེགས་སོགས། །ལས་ཀྱང་[175]གྲོལ་བར་ཐལ་ཕྱིར་རོ།།
༣༦༠ སྡར་སྒྲོ་བ་དག་ཕྱིས་ཡང་ཕྱིར། །སྡིག་པ་བཅོམ་པར་བྱས་པ་མིན།།
འདི་ཡི་སྐྲོ་ཉིད་མེད་འགྱུར་ཀྱི། །ལུས་ཅན་མིན་ཕྱིར་སྡིག་སྐྲོ་མིན།།

173 རང་ཉིད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་།

174 སྐྱེས་བུ་མིན་སྐྱེད། པེ་ཅིང་། མིན་བསྐྱེད། སྣར་ཐང་།

175 མ་དཔེར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༢༦༡ ལོག་ཤེས་དང་ནི་དེ་ལས་བྱུང་། །སྲིད་པ་སེམས་པའི་དབང་དག་གིས།།
དམན་གནས་འགྲོ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་བཅད་འགྲོ་མི་འགྱུར།།
༢༦༢ དེ་ཙམ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་ལ་དེ་དག་ཉིད་ནུས་ཡིན།།
སེམས་པ་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །ཡིན་ཕྱིར་སྐྱེ་རྒྱུ་ཉམས་པ་མེད།།
༢༦༣ འགྲོ་དང་རྟོགས་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་ནི་མ་མཐོང་བ་ལས་འགྱུར།།
མ་མཐོང་ཞིག་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མེད། །དེས་ན་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་མིན།།
༢༦༤ ཡོད་དང་མེད་པའི་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །བྱེད་པ་སྐྱེད་ལ་བློ་ཡི་ནི།།
ནུས་མཐོང་གཞན་གྱིས་[176]མ་ཡིན་ན། །དེ་ཡོད་དེ་དག་ཅིས་མི་འགྲོ།
༢༦༥ གལ་ཏེ་དེ་དག་ནུས་མེད་ན། །དབང་སོགས་བྱས་མ་ཐག་དེ་དག
སེམས་པའི་དབང་གིས་འཛིན་དང་འཇུག །གཡེང་དང་འགོག་པ་མེད་པར་འགྱུར།།
༢༦༦ ཅི་སྟེ་དེ་ཚེ་བློ་མེད་ཕྱིར། །མི་འགྱུར་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱི་[177]བློ།།
མཚམས་སྦྱོར་དེ་རྣམས་ནུས་མེད་ན། །གསོན་པ་ཉིད་ནའང་ནུས་མེད་འགྱུར།།
༢༦༧ གཉེན་པོ་དང་ནི་རང་གི་ཕྱོགས། །འཕེལ་ན་[178]འགྲིབ་དང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར།།
ཉེས་རྒྱུན་རང་གི་ས་བོན་ཅན། །དབང་བསྒྱུར་བ་ལས་ལྡོག་པ་མེད།།
༢༦༨ རྟག་པ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རིམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་།།
བྱེད་དང་མི་བྱེད་པ་དག་ནི། །འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་བྱེད་པ་འགལ།།
༢༦༩ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའང་གཅིག་པར་འགྱུར། །དེ་དག་དེ་ལས་ཐ་དད་ན།།
བྱེད་པོ་ཟ་བོ་ཉམས་པར་འགྱུར། །ནུས་པ་ཡང་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན།།
༢༧༠ གཞན་གྱིས་དྲན་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས། །ཐལ་བ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།།
འགའི་ཡང་དྲན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་སྔོང་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་།།

176 གཞན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
177 རྣམས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
178 འཕེལ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༧༡ བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟན་པ་དང་།[179]།བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས།།
ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག །ཀྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲེད།།
༢༧༢ དེ་ཉིད་ལས་[180]ནི་དེ་འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན།།
ལེགས་བསྒོམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་ཡིས། །སྲེད་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་འཛོམས་བྱེད།།
༢༧༣ ལས་དང་ལུས་དག་གནས་ན་ཡང་། །གཅིག་མེད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་གསུམ་ཅན།།
སྐྱེ་བ་[181]སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ས་བོན་མེད་པར་སྨྱུ་གུ་བཞིན།།

(ཁ) ལས་དང་ལུས་ཟད་བྱེད་ཙམ་གྲོལ་ལམ་དུ་མི་རུང་བ།

༢༧༤ ལས་དང་ལུས་དག་སྤོང་མིན་ཏེ། །གཉེན་པོ་དག་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་།།
ནུས་མེད་ཕྱིར་རོ་སྲེད་པ་ནི། །ཡོད་ན་སླར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།།
༢༧༥ གཉིས་ཟད་དོན་དུ་འབད་ན་ཡང་། །ལས་ཟད་དུབ་པ་དོན་མེད་ཡིན།།
འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ལས་རྣམས་ནུས་པ་ཐ་དད་དུ།།
༢༧༦ རྗེས་དཔོག་དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དངོས་གཅིག་གིས་མི་མཛད།།
རྣམ་འགས་དེ་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ནི། །ཆུང་འགྱུར་རིགས་མི་མཐུན་ཅན་མིན།།
༢༧༧ འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི། །ཅི་སྟེ་དཀའ་ཐུབ་ནུས་པ་ཡིས།།
ནུས་པ་འདྲེས་པ་ཟད་པ་ན། །ཉོན་མོངས་ཆ་འགའ་སྤོང་བའམ།།
ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཀུན་སྤང་འགྱུར།།[182]
༢༧༨ གལ་ཏེ་དཀའ་ཐུབ་ཉོན་མོངས་ལས། །གཞན་འདོད་ཉོན་མོངས་ཉིད་ཅེ་ན།།
དེ་ནི་ལས་འབྲས་ཡིན་ཕྱིར་འདིས། །ནུས་པ་འདྲེས་སོགས་འགྱུར་མ་ཡིན།།

179 མ་དཔེར། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་། སྣར་ཐང་ལྟར་བཅོས།

180 དེ་ཉིད་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

181 སྐྱེས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

182 ཀུན་སྤོང་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཤློཀ་འདི་ལ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་དུ་འང་ཚིགས་རྐང་ལྔ་བྱུང་། དེར། འབྲས་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ནི། །ཞེས་དང་། ནུས་པ་འདྲེས་པ་ཟད་པས་ན། །ཞེས་གཉིས་ཀར་བྱེད་སྒྲ་འཕོད། གཞན་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དུ། ནུས་པ་འདྲེས་པ་ཟད་པ་ན། །ཞེས་པའི་ཚིགས་རྐང་དེ་མེད།

༢༧༩ སྐྱེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །གང་ཡང་སྐྱོན་རྣམས་འགོག་བྱེད་པ།།
དེས་སྐྱེད་ལས་ལ་ནུས་འགྱུར་གྱི། །ཇི་ལྟར་བྱས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར།།

༢༨༠ ལས་ལས་ཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱོན་ལྡན་བྱེད་འགྱུར་བཟློག་ལས་མིན།།
ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ནི། །བདེ་བ་ལས་ཀྱང་འདོད་མི་འགྱུར།།

ཁ) དེ་ལས་བདེ་གཤེགས། སྟོན་པ། བཅྫེ་བ་བཅས་འགྲུབ་ཚུལ།

༢༨༡ ༈ སྦྱོབ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བརྟན་དང་། །མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཁྱེན་པར་གྲུབ།།
གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དང་སློབ།།

༢༨༢ མི་སློབ་ལས་ལྷག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་དོན་མཁྱེན་སྦྱོར་དེ་སྟོན་པ།།
དེ་ལས་བཅྫེ་ཡིན་གཞན་དོན་དོར། །དོན་གྲུབ་[183]མཛད་པ་མི་འདོར་ཕྱིར།།

ཀ) དེ་དག་ཀུན་ལས་ཚད་མར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ།

༢༨༣ ༈ བཅྫེ་བས་ལེགས་དང་ཡེ་ཤེས་ལས། །བདེན་པ་གསུང་མཛད་སྦྲུབ་བྱེད་བཅས།།
དེ་གསུང་བར་ཡང་མངོན་སྦྱོར་ལྡན། །གང་ཕྱིར་དེས་ན་ཚད་མ་ཉིད།།

༢ དེ་ལ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པ།

༢༨༤ ༈ དེ་ལྟའི་དངོས་དོན་བསྟོད་པ་ནི། །དེ་ཡི་བསྟན་པ་ཉིད་ལས་ནི།།
ཚད་མའི་དེ་ཉིད་གྲུབ་དོན་དེ།[184]།རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་བཟློག་ཕྱིར།།

༢༨༥ ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་[185]ཆོས་ཅན།།
ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་མར་ནི། །འདི་ཡི་སྦྱོར་བའང་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།

༢༨༦ མེད་ན་མི་འབྱུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །རྟགས་ནི་རྗེས་དཔག་རྟེན་ཡིན་ནོ།།
བསྒྲུབ་བྱས་གཏན་ཚིགས་ཁྱབ་པ་ནི། །བསྟན་ཕྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལེའུ་གཉིས་པའོ།།   །།

183 དོན་སྒྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

184 དོན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

185 ཐམས་ཅད་འགོག །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གསུམ་པ། མངོན་སུམ་ལེའུ།

༡ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

ཀ ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ།

༡) གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། ཀ) གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་པ་དགག

༡ ༄ གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།།
སྐྲ་ཟླ་ལ་སོགས་དོན་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༢ འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར།།
རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །བློ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ༡] མདོར་བསྟན།

༣ ༄ དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན།།
གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད།།
༤ ༄ གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནུས་མེད་ན། །ས་བོན་སོགས་ནི་མྱུག་སོགས་ལ།།
ནུས་མཐོང་གལ་ཏེ་དེ་ཀུན་རྫོབ། །འདོད་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འགྱུར།།
༥ གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་དེ་ཡོད་ན། །སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །
བློ་ལ་མ་མཐོང་ཕྱིར་མིན་ཏེ། །མིག་དང་གཟུགས་སོགས་བློ་བཞིན་ནོ།།
༦ ངེས་ནི་བརྗོད་དང་རྩོལ་བ་སོགས། །ནང་གི་ཡན་ལག་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར།།
བུམ་པ་འདེགས་དང་སྤྱི་དང་ནི། །གྲངས་སོགས་བློ་ནི་བཤད་པ་ཡིན།།
༧ སྐྲ་ཟླ་སོགས་ནི་སྤྱི་མིན་ཏེ། །དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
ཤེས་བྱར་འཛིན་ཕྱིར་མེད་པ་ལ། །ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་མི་འགྱུར།།
༨ དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར[186]སྣང་བ་ཉིད།།
ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །སྐྲ་སོགས་ཞེས་བྱའི་བློ་དག་ནི།།
༩ སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། །སྐྲར་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ།།

186 བསལ་བའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ཤེས་ངོ་བོའི། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར།།
༡༠ དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི།།
ཀུན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །དེ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ།།

༢] གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་རྒྱས་བཤད།

ཀ] སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ། (༡) དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་པ།

༡༡ ༀ བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །དབང་སོགས་འབྲས་བཅས་ཉིད་ཕྱིར་རོ།།
མིང་སོགས་བརྗོད་ན་འཆད་པོ་དང་། །ཉན་པོ་བརྗོད་བྱ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན།།
༡༢ མིང་སོགས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན། །དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་དོན་ལ་ཚུལ་འདྲ་ལས། །འབྲེལ་འཇུག་ཀྱུར་[187]ན་དུས་ཀུན་དང་།།
༡༣ ཡུལ་ལ་འབྲེལ་མིན་ཤེས་པ་ལ། །མཚུངས་མིན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ།།
སྐྱེ་[188]ཕྱིར་གཞན་ལ་དེ་མེད་དེ། །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡི།།
༡༤ བློ་ནི་ཁས་ལེན་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཁས་ལེན་ན་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལས།།
ཐ་དད་པ་ན་[189]ཚད་ཅན་མིན། །ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༥ ཤེས་ཀུན་དོན་ལྡན་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འཐད་མིན་རྨི་སོགས་རྣམ་གཞན་དུ།།
མཐོང་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་མིན། །སྒྲོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་ཕྱིར་རོ།།
༡༦ ཐོགས་མེད་ཕྱིར་ན་[190]སྒྲ་སོགས་མིན། །རང་ཡུལ་[191]གནས་པས་མི་ཤེས་པ།།
རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། །དེས་ནི་མིང་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན།།
༡༧ མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་འདོད་པ། །།དེ་ཉིད་དོན་ལྡན་གང་གིས་འདོད།།
གལ་ཏེ་དོན་ནུས་མཐོང་ཕྱིར་ན། །གཞན་པ་དོན་མེད་ཅན་ཐོབ་འགྱུར།།

---

187 འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

188 སྐྱེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

189 ཐ་དད་པ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

190 ཐོག་མེད་ཕྱིར་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

191 རང་ཡུལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༨ འབྲེལ་མེད་ན་ཡང་འཇུག་མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལྡན་ན།།
འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དོན་དང་དེ་ནི་ཟད་ཕྱིར་རོ།།
༡༩ སྒྲ་ཡིས་སྤྱི་ནི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཐལ་བར་མི་འདོད་ན།།
དེ་མིན་སྤྱི་ནི་ཡན་གར་བ། །བརྗོད་མེད་ཕྱིར་རོ་[192]བརྗོད་ན་ཡང་།།
༢༠ དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། །དེས་ན་རྟག་ཏུ་དམིགས་འགྱུར་ཏེ།།
རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རོ་གལ་ཏེ་ཡང་། །གསལ་ལས་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་ཡིན།།
༢༡ བདག་ལ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ན།[193]།ནུས་པ་གང་དེ་ནུས་ཉིད་ཡིན།།
གལ་ཏེ་འགའ་ཚེ་ནུས་མེད་ན། །དེ་ནི་ཀུན་ཚེ་ནུས་མེད་འགྱུར།།
༢༢ དེ་ཡིས་[194]ནུས་པའམ་ནུས་མེད་པ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གནས་པ།།
རྟག་ཕྱིར་བཙོས་སུ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་ཟད་བྱ་ཕྱིར་ནུས་པ་གང་།།
༢༣ སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་དེ་དང་། །རྗེས་འབྲེལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི།།
རྣམ་པའི་ཆ་ནི་རྣམ་ངེས་གང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་གང་གིས་སྦྱལ།།
༢༤ གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་དོན་ཉིད། །ཕྱིར་ན་དབང་པོ་དོན་མེད་མིན།།
དེ་དངོས་གཅིག་ཕྱིར་སྒྲ་སོགས་ལས། །ཐ་དད་སྣང་བློ་གང་ལས་ཡིན།།
༢༥ རིགས་ལྡན་རིགས་མིན་གང་གི་ཕྱིར། །གསལ་བའི་ངོ་བོ་གཞན་རྟེན་མེད།།
གལ་ཏེ་ཐ་དད་གྲུབ་ཅེ་ན། །ཉོས་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྗོད།།
༢༦ རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་རག་ལས་མེད་པར་ཡང་།།
རྟོག་པ་ཡིས་[195]ནི་འབྲེལ་པར་བྱེད། །འབྲས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཅི་ཞིག
༢༧ གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་འབྲེལ་མེད། །དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ།།

192 མིན་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
193 བསྐྱེད་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
194 དེ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
195 རྟོགས་པ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

མེད་པའི་རིགས་སུ་ཐལ་མི་འགྱུར། །དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།

༢༨ དེ་ཕྱིར་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་ནས། །ངོ་བོ་མེད་པའི་རིགས་བརྟགས་པ།།

ཁྱད་པར་དེ་ལ་འཇུག་དོན་ཅན། །སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན།།

༢༩ དེ་ལ་ངོ་བོར་[196]སྣང་བའམ། །དོན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ།།

གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཐོག་མེད་པའི། །དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡིན།།

༣༠ དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན། །གཞན་ལས་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།།

སྒྲ་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་མེད།།

༣༡ ངོ་བོ་མེད་ཅན་སྤྱི་བློ་ལ། །སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་ཕྱིར་དང་།།

དོན་ལ་འཁྲུལ་བའམ་[197]མེད་པ་ནི། །སྤྱིར་འདོད་དེ་ཡང་བཤད་ཕྱིར་དང་།།

༣༢ དེ་ཉིད་དུ་ན་དོན་དངོས་སུ། །མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན།།

ངོ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན། །གལ་ཏེ་བརྗོད་བྱ་འགའ་ཞིག་ལས།།

༣༣ དངོས་འདོད་དངོས་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡང་། །བརྗོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན།།

ཉེར་ལེན་ཐ་དད་ཕྱིར་གཞན་དུ། །བརྗོད་པར་བྱ་མིན་ཉེར་བརྟགས་ཕྱིར།།

༣༤ འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི། །དོན་ལའང་[198]སྤྱི་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི།།

མཉན་པ་དག་ནི་འཇུག་འགྱུར་ན། །ཡོད་པ་མེད་ཚེས་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

༣༥ གལ་ཏེ་ཉེར་བརྟགས་ལས་དེ་འདོད། །གང་ཞིག་སྣམ་སོགས་ལ་མེད་ལ།།

ད་ལྟར་བ་ཡི་བུམ་པ་ཡི། །དངོས་མེད་དང་ནི་ཉེ་བ་གང་།།

༣༦ བློ་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་འཇུག་པ། །རྟག་ཏུ་དངོས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ལ།།

སེང་གེ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པའང་འཇིག་རྟེན་ཡོད།།

༣༧ དོན་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིས། །གང་ལ་གྲགས་པས་སྒྲ་བཀོད་པ།།

---

196 ངོ་བོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

197 འཁྲུལ་པ། ཞེས་དང་། སྤྱི་འདོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

198 དོན་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་ལ་དེ་དངོས་[199]དེ་མཚུངས་ཕྱིར། །འཁྲུལ་རྟོག་ཅན་གཞན་ཕལ་པ་ཡིན།།
༣༨ ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ནུས་མེད་ལ། །མེད་ཅེའམ་རྟོག་པ་ཇི་བཞིན་དུ།།
ནུས་ལའང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི། །མཉན་པ་སྐྱེ་བོས་བྱས་པ་ཡིན།།

(༢) སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིསདགག་པ།

༣༩ ཞིག་ལ་[200]གྲྭ་ལས་གློ་ཇི་འདྲ། །སྣང་བ་དེ་འདྲ་མ་ཞིག་ལའང་།།
རྣ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས། །དོན་ཡོད་ཅན་ལ་དེ་དག་མེད།།
༤༠ སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །སེམས་གཉིས་དག་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན།།
དེ་འབའ་ཞིག་ནི་འཛིན་བྱེད་པ། །ཐེར་ནི་རྣམ་པར་བཟློག་ཟིན་ཏོ།།
༤༡ ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །ཁྱད་མེད་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་དངོས་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
༤༢ གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པ་ཡི། །དངོས་དེ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཉིད།།
དེ་དག་གི་ཞེས་འབྲེལ་མེད་འགྱུར། །ཞིག་པ་ལ་ནི་སྐྱུན་དབྱུང་མེད།།
༤༣ དེ་ཕྱིར་མཚུངས་ཉིད་སྤྱི་འདི་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།།
དེ་འབྲས་ཤེ་ན་དུ་མ་དང་། །འཇིག་འགྱུར་དེ་ཡང་འདོད་མ་ཡིན།།
༤༤ འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་དང་ནི། །རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིར་ན་རྟག་ཉིད་མིན།།
རིགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མིན་ཕྱིར་ན། །མ་འབྲེལ་པ་དང་དངོས་མེད་འགྱུར།།
༤༥ དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡིན།[201]།ཤེས་པ་གང་དེ་བརྗོད་དག་ལ།།
སྟོས་པ་མ་ཡིན་སྤྱི་ཡི་ནི། །བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མེད།།
༤༦ དངོས་གཉིས་མཐོང་ལ་བློ་འགའ་ཞིག །བརྗོད་མེད་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད།།

199 དེ་ལ་དངོས་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

200 ཞིག་ལས། སྣར་ཐང་།

201 སྟོབས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་དེ།[202]།དོན་ཉེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན།།

༤༧ ཇི་ལྟར་རིགས་མེད་ཤེས་པ་ཡི། །འབྲས་ཅན་མིག་སོགས་ཉེ་འདོད་བཞིན།།

གང་གིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡིས། །རིགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན།།

༤༨ རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ། །དེ་དངོས་སྣང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ།།

གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་དབང་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་ན།།

༤༩ དེ་ལུས་སྣང་འགྱུར་རིགས་རྣམས་ནི། །མ་ཡིན་ཡན་གར་མཐོང་མིན་ཕྱིར།།

གསལ་འཛིན་ཚེ་ནའང་[203]དེ་སྒྲ་དང་། །ངོ་བོ་ལས་གཞན་སྣང་བ་མེད།།

(༣) སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ།

༥༠ དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཤེས་ཙམ་གྱི། །དོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་ནུང་ངོ་།།

དེ་མི་ནུང་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད། །དེ་ནི་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན།།

ཁ] རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་ནས་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ།

༥༡ ༄ ཇི་སྐད་བཤད་ལས་བཟློག་གང་ཡིན། །དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད།།

དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་སྤྱི་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ།།

༥༢ གལ་ཏེ་དངོས་བརྟེན་དངོས་འབྲེལ་ཕྱིར། །དངོས་པོ་ཤེས་འགྱུར་ཞེ་ན་མིན།།

ལན་བཏབ་ཕྱིར་དང་འདས་སོགས་ལ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།

༥༣ གལ་ཏེ་དངོས་ཆོས་ཉིད་ཉམས་ན། །དངོས་པོར་འཛིན་པ་སྤོན་འགྲོ་ཅན།།

དེ་ཤེས་ཡིན་ཕྱིར་ཉེས་འདི་མེད། ༄།རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ།།[204]

ག) རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ།

༡] རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོས་པ།

༥༤ ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་རྣམས་ཀྱི། །དོན་བྱ་དེ་ལས་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།

---

202 གང་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

203 ཚེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

204 རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་འདི་ནས་བྱེད་དགོས་མོད། དཀྱུས་སུ་འཇུག་ན་ཚིགས་རྐང་གྲུར་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བས་གཏམ་དུ་བཀོད།

༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད།།
༥༥ ཛི་བཞིན་མངོན་ཞེན་མིན་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད།།
གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་ནི། །རྟོགས་ན་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་མིན།།[205]
༥༦ བསམ་པ་ལ་ནི་བསླུ་མེད་ཕྱིར། །འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད།།
རྣམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མཐོང་། །ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་ལན་བཏབ་ཟིན།།
༥༧ ནོར་བུ་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་ལ། །ནོར་བུའི་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུག་པ།།
ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད།།
༥༨ དེ་ལྟར་ཇི་བཞིན་དོན་མེད་ནའང་། །རྗེས་དཔག་དང་ནི་དེར་སྣང་དག །
དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་བས། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག །
༥༩ གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས། །རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་བློ།།
དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །དེ་ལས་གཞན་དངོས་དབང་པོ་འདས།།
༦༠ མ་མཐོང་བདག་ཉིད་ངོ་བོ་དེ། །རྟོག་[206]པའི་རྟེན་ནི་དོན་གཞན་ཡིན།།
གལ་ཏེ་དེ་རྟེན་དང་འབྲེལ་ཅན། །ཡིན་ན་དེ་ཆོ་ག་བྱེད་ཉིད།།
༦༡ དེ་ཆོ་ག་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས།།
དེས་ན་ཤོག་ སྒྱུར་དོན་ཐམས་ཅད། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
༦༢ འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་ལས་ནི། །ཆོས་ཅན་ལ་རྟོགས་[207]སྐྱེ་བ་གང་།།
དེ་ནི་རྗེས་དཔག་ཤོག་སྒྱུར་གྱི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན།།

༣) གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། ཀ) དངོས།

༦༣ ༀ མངོན་སུམ་ཤོག་ཏུ་སྒྱུར་པ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།

205 ཚད་མ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

206 རྟོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

207 རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས། །ཚད་མ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་དང་།།
༦༤ གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །གསུམ་གཅིག་གྲངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན།།

ཁ) རྟོད་པ་སྤང་བ།

མེད་པ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་ཕོ་བོའང་འདོད།།
༦༥ མེད་པའང་ངེས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ནི། །མིན་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དམ།།
དེ་ངེས་ཚད་མ་གཉིས་པ་ཉིད། །མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་བློ་མིན་ཏེ།།
༦༦ དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། །དོན་གྱི་ནུས་ལ་ལྟོས་མེད་ན།།
བར་ཆོད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
༦༧ གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཉིད་ལྡོག་ལས། །མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།།
འགལ་བའམ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་དང་། །རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན།།[208]
༦༨ གཞན་སེམས་དག་ནི་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །ཚད་མ་གཉིས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན།།
སྨྲ་སོགས་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གྲུབ།།
༦༩ བསླུ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་ཉིད། །གལ་ཏེ་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི།།
འཁྲུལ་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་མེད་ཅེ་ན། །རྟགས་ལོག་[209]མཐོང་ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲ།།
༧༠ གང་ལས་འགའ་ཞེ་དངོས་འགའ་ལ།།དེ་ཡི་རྟོགས་པ་[210]གྲུབ་གྱུར་པ།།
དེ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའམ། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་གདོན་མི་ཟ།།
༧༡ རང་གི་རྒྱུའམ་ངོ་བོ་དག །མེད་པར་དོན་ནི་སྲིད་མིན་པ།།
དེ་དག་རང་བཞིན་མཐོང་གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་གཞན་དུའང་མཚན་ཉིད་ཡིན།།
༧༢ ལྟར་ཏུང་རང་གི་ངོ་བོའམ། །རང་རྒྱུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་གཞན་དག །
ཡོད་པར་སྣང་བ་མེད་ན་ནི། །དེ་དང་ལྡན་པའང་ཅི་ལྟར་ཡོད།།

208 ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

209 རྟགས་ལོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

210 རྟོགས་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༧༣ ཕྱི་ཡི་བློ་ནི་ཚད་མིན་ན། །མེད་པ་ཐོབ་འགྱུར་པ་རོལ་གྱི།།
དངོས་བཞིན་གལ་ཏེ་དབང་རྣམས་ཀྱིས། །དུས་གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་ཧེ་ན།།
༧༤ དེ་མིན་དབང་དང་ནུས་སོགས་ལ། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་མི་སྲིད་ཕྱིར།
མེད་པ་[211]རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། །བློ་དང་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་འགྱུར།།
༧༥ རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ།།
རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྒྲོ་འདོགས་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད།།

ཁ དེར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་སྤོང་། ༡) གྲངས་ལ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ།

༧༦ ཀྱཻ གཞལ་བྱ་[212]ངེས་ན་ཁ་དོག་ནི། །མི་རྟག་ཉིད་དུ་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
དེ་བློ་ཚད་མ་གཞན་འགྱུར་ཏེ། །རྟགས་མེད་པར་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ།།
༧༧ ཁྱད་པར་མཐོང་ལ་རྟགས་དང་ནི། །འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
དེ་ནི་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱ་མང་ཕྱིར་ཚད་མ་རྣམས།།
༧༨ མང་པོ་ཉིད་དམ་གཅིག་ལ་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ཏེ།།
གཅིག་གསུམ་གྲངས་ཀྱང་སེལ་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་བཞིན།།
༧༩ ཡུལ་ངེས་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ།།

༢) དེ་སུན་དབྱུང་བ། ཀ) རང་སྤྱི་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཕྱུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག

༡] ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ།

སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ།།
༨༠ དངོས་མེད་ངོ་བོ་མིན་དེ་ཉིད། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ།།[213]
གཞན་ལས་གཞན་གྲུབ་མིན་ཞེ་ན། །མིན་ཏེ་དེ་ཉིད་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།
༨༡ དངོས་གང་ཅི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི།།

211 མེད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

212 གཞལ་བྱས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

213 སྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ལ་གཞན་གྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་དེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ།།

༡༢ དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ། །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ།།
འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་སླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན།།

༡༣ དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་དེ་དག །དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།།
དེ་དངོས་སླུ་བྱེད་ཉིད་མིན་ཡང་། །འཁྲུལ་པར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན།།

༡༤ དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟོགས་བྱ་ལ། །ཁྱབ་བྱེད་དེ་ཡི་ངོ་བོའམ།།
རྒྱུ་དག་ཁྱབ་པར་བྱ་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་དེ་བློའི་ཡིན།།

༡༥ དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན།།
ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །དོན་གྱི་བཟློག་པ་ཉིད་ལས་ཡིན།།

༡༦ དགག་ལ་དེའམ་དེ་རྒྱུ་དང་། །འགལ་བར་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་ཡིན།།
དེ་ཡང་དེ་ཡི་ཚད་མ་ཉིད། །མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།

༡༧ གཞན་དུ་དངོས་གཅིག་ཡོད་བརྗོད་པས། །གཞན་མེད་དེ་ནི་[214]གང་ལས་རྟོགས།།
འགལ་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་།།

༡༨ ཅིས་འགྲུབ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེ་ན་དེ་ཡང་གང་ལས་འདོད།།
སྣང་བ་མཐོང་མེད་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན།།

༡༩ དེ་ཕྱིར་རང་སྒྲས་[215]བརྗོད་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།
གང་ལ་དེ་ནི་ཚད་མིན་དེས། །དགག་པ་རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱ་མིན།།

༢༠ དེས་ན་[216]དེ་དང་འགལ་དོན་གྱི། །འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་བཤད་པ་ཡིན།།
ཀུན་ལ་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད།།

---

214 དེ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་དུ་འང་། ཚིགས་རྐང་འདི་གསུམ་དང་འོག་གི་ཚིགས་རྐང་བཞི་བཅས། རྐང་པ་བདུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བཀོད་འདུག་པས། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཤློཀ་གཉིས་ཚིགས་རྐང་བདུན་དུ་བསྒྱུར་བར་སྣང་།

215 རང་སྒྲ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

216 དེས་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༡ འགལ་དང་དེ་ནི་ཐབས་བཅས་པ། །གྲུབ་དང་བཀག་པ་མེད་པར་ནི།།
དགག་ལ་ཚད་སྨ་གང་ཡིན་དེ།[217]།རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་མིན་དེ།།
༩༢ སྨ་ལ་སོགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་དང་། །འཇིག་རྟེན་གཞན་སོགས་མེད་སྒྲུབ་བཞིན།།
དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་རྣམས་དང་། །འགལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༩༣ གལ་ཏེ་སྨ་པོ་རིག་ཡིན་ན། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་གང་།།
དེ་འདྲ་མི་དམིགས་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་བརྗོད།།
༩༤ མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ། །ངེས་བྱེད་མིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད།།
དེ་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ། །ཡོད་མེད་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
༩༥ འགལ་དེ་ཚོས་ནི་ཐ་དད་དམ། །ཐ་དད་མེད་ལ་རབ་སྦྱོར་ཏེ།།
ཁ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། །མེ་དང་སྐྱེ་ལ་ཡོད་གནོད་བཞིན།།
༩༦ ཇི་ལྟར་དངོས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འདོད།།
དེ་བཞིན་དངོས་ཉིད་རང་ལྡོག་ན། །དངོས་རྣམས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
༩༧ དེས་ནི་རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ཚོས། །ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས།།
གང་རུང་ཉིད་སོགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། །ཅི་ཡང་རུང་ལ་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།
༩༨ དེ་ལའང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས། །ཁྱབ་བྱ་ལྡོག་པའི་གོ་བྱེད་འདོད།།
གལ་ཏེ་རང་གི་ལྡོག་པ་ནི། །རྣམ་འགར་ཡོངས་སུ་བཅད་ནའོ།།
༩༩ མེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཚད་མེད་རྟགས་སུ་བརྗོད་གང་ཡིན།།
དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྔོངས་དོན་ཏེ། །གནག་རྫི་མོ་བར་གྲགས་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༠ མི་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག །མེད་ལ་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན།།
དེ་ཡང་སྣང་བར་འདོད་པ་ཡི། །རྒྱུའམ་རང་བཞིན་སྣང་མེད་ཉིད།།
༡༠༡ རྗེས་སུ་དཔག་པས་མི་རྟག་སོགས། །འཛིན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་འདོད།།

217 གང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཅན་མིན་ཏེ། པེ་ཅིང་།

༢] རྒྱས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན་པ།

གཞན་དུ་གཟུང་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན།།
༡༠༢ དངོས་ལས་མི་རྟག་གཞན་དུ་མེད། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལས་ཐར་གྲུབ།།
དུ་མའི་དངོས་དེ་བརྗོད་བྱ་མིན། །རྟོག་པས་བསྐྱེད་ཆོས་བརྗོད་བྱ་ཡིན།།
༡༠༣ སྤྱི་ཡི་རྟེན་ནི་གྲུབ་པ་ན། །སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན།།
དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་དེ། །རབ་ཏུ་གྲུབ་ཕྱིར་རྗེས་དཔོག་ཡིན།།
༡༠༤ འདྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ།།
འཁྲུལ་ཕྱིར་སྒོང་གི་ཐ་དད་བཞིན། །ཐ་དད་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༥ འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྱིས་པར་གྱི། །སྐྱེ་བོས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་དང་ནི།།
འབྲེལ་མེད་མར་མེ་ལ་སོགས་ཀྱི། །འཇིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་གཅོད་ཉིད།།
༡༠༦ ཤུས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ། །ཕྱུར་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་མེད་པས།།
འབྲས་བུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྔོངས་ཕྱུར[218]ངེས་གསལ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༠༧ དེ་ཉིད་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན།།
བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད།།
༡༠༨ ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྡོག་པ་ཡིས། །ཐ་དད་མེད་དོན་དེ་ལ་ནི།།
ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་བློ་དང་། །ཇི་ལྟར་བརྟར[219]བཏགས་པ་ཡི་སྒྲ།།
༡༠༩ ཐ་དད་རྟེན་ཅན་བཞིན་འཇུག་འགྱུར། །འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་ཡིས་ནི།།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་ནི། །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བློ་སྐྱེད་བྱེད།།
༡༡༠ ཡང་ན་འདིར་ནི[220]མི་དམིགས་པའི། །རྟགས་ལས་འཇིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན།།
ཐར་བྱུང་དངོས་པོ་མེད་གྱུར་པ། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།།

218 སྔོངས་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

219 བརྟ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

220 འདིར་ཡང་། ཞེས་དང་། རྟགས་ལས་འཇིག་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢] གཞན་དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག

༡༡༡ གང་གི་མཐའ་གཉིས་ཆོད་ཡོད་པའམ། །འབྲེལ་པ་བརྗོད་པའི་དང་ཚུལ་ཅན།།
མི་རྟག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ། །དེ་མཐའ་དེ་དག་གང་ལ་བརྗོད།།
༡༡༢ གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱིར་མེད་ཡིན་ན། །དེ་ཉིད་མི་རྟག་ཅེས་མ་ཡིན།།
རྡུག་པ་སོགས་སྦྱོར་མི་རུང་ཕྱིར། །ཞེ་ན་མཐའ་ལ་དེ་ཅི་ལྟར།།
༡༡༣ ཡོད་ཉིད་དང་འབྲེལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། །མཐའ་ཡིས་ཁྱད་པར་འགྱུར་བ་མིན།།[221]
གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་ཡིན་ན། །ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ།།
༡༡༤ འབྲེལ་མེད་ཕྱིར་རོ་དེ་ཡིས་ནི། །དངོས་པོ་ལྷུར་མེད་འདོད་མིན་པས།།
དེ་ལ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན། །བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་ཕྱིར།།
༡༡༥ ཡོད་པ་ཉིད་དང་རང་རྒྱུ་དང་། །འབྲེལ་བྱེད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཞེས་གྲགས།
ཡོད་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་དེ་ཡང་། །རྟག་ན་འོ་ན་འདི་འབྲས་གང་།།
༡༡༦ གང་ཞིག་མེད་པ་དེ་བྱེད་ནི།[222]།དངོས་པོ་ལྷུར་མེད་ལྡན་མིན་ཏེ།།
འབྲེལ་པ་ཁས་ལེན་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་རིལ་འདི་རྟག་པར་འགྱུར།།
༡༡༧ དེ་ཕྱིར་མེད་དོན་གྱི་འདོགས་པ། །བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་ཅན་བློ་ནི།།
ཐ་དད་མེད་དོན་མངོན་འདོད་ཅན། །སྒྲ་ལའང་ལྡོག་བའི་རྟེན་ཡིན་ནོ།།

༼ཁ༽ ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་ཕྱུང་གསུམ་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།

༡༡༨ སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ།།
མཐོང་དང་མཚུངས་པར་དེ་འཛིན་ཕྱིར། །ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན།།
༡༡༩ གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་པའི། །ཕྱིར་ན་སྤྱི་འཛིན་མིན་ཞེ་ན།།
དཔེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་གྲུབ་དེ་ལ། །ཚད་མ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།།
༡༢༠ གལ་ཏེ་བརྗོད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན།།

221 འགྱུར་བ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

222 དེ་བྱེད་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གལ་ཏེ་མཐོང་ལ་དེ་དངོས་ནི། །ཚད་མས་གྲུབ་ན་དངོས་གཞན་ལ།།
༡༣༡ དེ་ཉིད་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག །དེས་གྲུབ་ཚད་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན།།
མངོན་སུམ་ཅིག་ཤོས་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར། །གཅིག་གྲུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་གྲུབ།།[223]
༡༣༢ གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི།[224]།ཞེན་པ་མཁས་པས་དྲན་པར་ཤེས།།
གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །དྲན་མིན་མ་ཡིན་འཁྲུལ་ཕྱིར་རོ།།

༣ མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ཀ མངོན་སུམ་བཤད་པ།

༡) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཀ) མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པ།

༡] སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ། ཀ] མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ།

༡༣༣ ༄ མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བར་ནི། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།
ཀུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མིང་རྟེན་ཅན། །སོ་སོ་[225]རང་གིས་རིག་བྱ་ཡིན།།
༡༣༤ ཐམས་ཅད་ལས་[226]ནི་སེམས་བསྡུས་ནས། །ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར།།
གནས་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་ནི། །མཐོང་བའི་བློ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན།།
༡༣༥ སླར་ཡང་ཅུང་ཟད་རྣམ་རྟོག་ན། །ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་གྱུར།།[227]
ཅེས་རིག་ སྔར་བཤད་གནས་སྐབས་ཀྱི། །དབང་པོའི་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དོ།།

ཁ] རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ། (༡) དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ།

༡༣༦ གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། །གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་མི་འགྱུར།།
དེ་ལས་སྤྱི་གཞན་ཐ་དད་པ། །ཡོད་མིན་ཐ་དད་བློ་མེད་ཕྱིར།།
༡༣༧ དེ་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་བློ། །ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཡིན།།
ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་སྒྲ་དག་ནི། །འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ།།

---

223 ཀའང་འགྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

224 སྦྱོར་བ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

225 ཀུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མི་བརྟེན་ཅན། །སོ་སོར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

226 ལ་ནི། ཞེས་དང་། གཡོ་མེད་པས། ཞེས་དང་། མིག་གི་གཟུགས་དག་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

227 འགྱུར། ཞེས་དང་། ཅེས་རིགས། ཞེས་དང་། དབང་པོའི་རྟོག་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༢༨ ཁྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ན། །བརྡ་འཇུག་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ།།
སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ཡང་གང་དེ་ཉིད། །དེ་རྣམས་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བར་བྱེད།།
༡༢༩ དེའི་འདི་ཞེས་ནི་འབྲེལ་པ་ལ། །དོན་སྣང་བ་ནི་གང་ཡིན་པ།།
དེ་དག་ཉིད་ནི་འབྲེལ་ཡིན་ན། །དེ་ནི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།།
༡༣༠ དེ་ཚེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡི། །དོན་སྣང་བ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ།།
ཤེས་སྣང་ཐ་དད་པ་ཡིས་ནི། །དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
༡༣༡ མིག་ལ་དོན་སྣང་བ་ན་ཡང་། །འདི་ཞེས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་གང་།།
དེ་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་སྦྱོར་[228]བྱེད་ཀྱི། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༣༢ དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། །གཞན་དག་ཙམ་གྱིས་སྣང་མེད་ཕྱིར།།
འབྲེལ་བ་མ་བྱས་ཅན་མིན་ཏེ། །རང་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ།།

(༣) མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།

༡༣༣ རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ།།
འཇུག་པ་མྱུར་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན།།
༡༣༤ གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པས། །མཐོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར་ཞེ་ན།།
གཞན་གྱི་འང་རིགས་ནི་ཐ་དད་པའི། །རྣམ་པར་རྟོག་ཚེ་ཇི་ལྟར་མིན།།
༡༣༥ གལ་ཏེ་མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན། །དངོས་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་འདོད་ན།།
དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར།།
༡༣༦ འདིར་དོན་ཀུན་དང་ཅིག་ཅར་དུ། །འདུས་ཅན་དབང་རྣམས་ཡོད་པ་ན།།
བླ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་ན་ཡང་། །ཆོད་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་བློ།།
༡༣༧ གང་དེ་མིང་གི་མཐར་ཐུག་པའི། །ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་འདྲེས་ཕྱིར།།
ཆོད་པར་སྣང་བ་དེ་ངོ་མཚར། །དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་ཅིག་ཅར་འགྱུར།།
༡༣༨ སྣང་བ་ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། །བར་བཅས་བར་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན།།

228 སྒྲ་ཡི་སྦྱོར། པེ་ཅིང་། ཡི། སྦྱར། སྣར་ཐང་།

ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་། །ལམ་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
༡༨༩ ལ་ལར་ཀུན་ཏུ་ཆགས་སེམས་ཅན། །དོན་ཉེ་བ་ལའང་འཛིན་མེད་གང་།།
ཆགས་པས་གཞན་སྐྱེས་[229]ཤུས་ཉམས་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩོད་འདི་ཡོད།།
༡༩༠ མགལ་མེ་ལ་སོགས་མྱུར་འཇུག་པའི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་གནོད་པ་ཅན།།
མིག་ལས་འཁོར་ལོར་འཁྲུལ་སྐྱེ་ཡི། །དེ་མཐོང་མཚམས་སྦྱོར་ལས་མ་ཡིན།།

༢] ཞར་བྱུང་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།

༡༩༡ ལ་ལ་དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་ཕྱིར། །བྱིས་པའི་བློ་བཞིན་རྟོག་མེད་དང་།།
བྱིས་པའི་རྟོག་མེད་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ། །བརྡ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་སྨྲ་བ།།
༡༩༢ དེ་དག་གི་ནི་རྟོག་མེད་ཕྱིར། །བྱིས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར།།
བརྡ་ཡི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་རོ།།
༡༩༣ གལ་ཏེ་བརྡ་ལ་མ་བྱུང་བའི། །ཡིད་ཡོད་དེས་ན་དེ་འདོད་ན།།
དེ་བཞིན་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་འགྱུར། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ལྷག་ལྡན་ཡིན།།
༡༩༤ བྱིས་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་གང་ཡིན། །དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་བརྗོད་བྱ་སྟེ།།
དབང་པོའི་བློ་ནི་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྦྱོང་སོགས་བཤད་པ་ཡིན།།

༣] རང་གི་རྟོག་བྲལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།

ཀ] དབང་ཤེས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།

༡༩༥ ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་གཞི། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི།།
བཟུང་ནས་དེ་དག་སྡོམ་བྱས་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།།
༡༩༦ དཔེར་དབྱུག་ཅན་བཞིན་རིགས་སོགས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
དེ་ལྡན་སྦྱོར་བ་ཡོད་མིན་པ། །དེས་ན་འདི་ལ་རྟོག་པའང་མེད།།
༡༩༧ རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང་། །དེ་ཡང་སྒྲ་དང་གསལ་བར་སྣང་།།
ཁ་དོག་དབྱིབས་ཡིག་རྣམ་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་བ་ལང་ཉིད་དུ་བརྗོད།།

---

229 གཞན་བསྐྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༤༨ དེ་ཉིད་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། །མིག་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་མེད་དེ།།
སྣང་བ་གཉིས་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །བློ་ཐ་དད་པའང་རྟོགས་པར་དཀའ།།
༡༤༩ དབང་པོས་འཁྲུལ་འདུ་འཛིན་མེད་ཕྱིར། །འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས།།
སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས། །སྒྲ་འདི་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱས།།
༡༥༠ བ་ལང་ལ་ནྭ་ཞེས་འཛིག་རྟེན། །ནྭ་ལ་བ་ལང་འཛིག་རྟེན་མིན།།
བ་ལང་ཞེས་བྱ་[230]ཡན་ལག་ནི། །ལྷག་མ་རྣམ་བཅད་དམིགས་མེད་ཕྱིར།།
༡༥༡ སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྣམ་བུ། །འདི་ཞེས་སྣལ་མ་འདུས་བྱས་ལས།།
ཕྱིས་འབྱུང་འབྲས་བུར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། །ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན།།
༡༥༢ འགའ་ཡིས་རྒྱུ་སྒྲ་བཏགས་པའམ། །སྒྲ་ཡི་རྟེན་ནི་སྟོན་པ་ན།།
སྣལ་མ་གཅིག་ནི་བཀར་བྱས་ལ། །འབྲས་ལ་སྣལ་མ་ཞེས་འཇུག་འགྱུར།།
༡༥༣ ཕན་གདགས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དམ། །རྣམ་པར་ཆད་མེད་སྣང་བ་ཉིད།།
འབྲེལ་མེད་ཅན་ཤེས་དང་པོ་ཡི། །བརྡ་ལ་[231]སྦྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས།།
༡༥༤ དངོས་པོ་ལས་ནི་ཐ་དད་ཅན། །རིགས་སོགས་ལ་ནི་རྗེས་དཔག་མེད།།
དབྱུག་པ་ཅན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལའང་། །ཀུན་རྫོབ་པ་ལས་ཐ་སྙད་འདོགས།།
༡༥༥ དངོས་པོ་ཁང་བཟང་འཕྲེང་སོགས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན།།
གལ་ཏེ་ཁང་པ་ལྡན་ཡིན་ན། །དེ་འཕྲེང་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།།
༡༥༦ གལ་ཏེ་རིགས་ཡིན་ཁང་གཅིག་ཀྱང་། །ཤིང་བཞིན་འཕྲེང་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར།།
འཕྲེང་མང་པོ་ལ་དེ་ཡི་སྒྲ། །ཅི་ལྟར་རིགས་ལ་རིགས་མེད་ཕྱིར།།
༡༥༧ འཕྲེང་སོགས་ལ་ནི་ཆེན་པོ་སོགས། །ཉེར་བཏགས་ལས་འདོད་གང་ཡིན་པ།།
དངོས་དང་ཁྱད་མེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི།[232]།གཟུང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཉེར་བཏགས་མིན།།

230 ཞེས་བྱའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

231 བརྡ་ཡི། པེ་ཅིང་།

232 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༥༨ དངོས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལའང་། །རྒྱུ་གཞན་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས།།
ཟླུག་རྣམས་ལ་ནི་ཅིག་དོན་སྒྲ། །རྒྱུ་གཞན་གང་ལ་ལྟོས་པར་མཐོང་།།

༡༥༩ ཇི་ལྟར་གྲགས་ལས་གྲུབ་གང་ཡིན། །དངོས་དང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།།
གང་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་ཕལ་པ། །དངོས་ལ་[233]དངོས་མེད་བཏགས་ཕྱིར་རོ།།

༡༦༠ གྲགས་པ་བརྡ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགྲོ་ཅན།།
ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ། །སྦེབ་སྦྱོར་མིང་དང་སྒྲ་ཚ་བཞིན།།

༡༦༡ ཐ་དད་ཀྱང་གང་དངོས་ཆོས་ཀྱིས།[234]།དེ་འདྲའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ཡི་ནི།།
དོན་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་དེས། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།

༡༦༢ ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པར་ནི། །རྟོགས་ལ་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་མེད་བྲལ་བ། །རྗེས་འགྲོ་དངོས་གཅིག་ཡོད་མ་ཡིན།།

༡༦༣ དངོས་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དངོས་ལ་མཉན་པ་དེ་མཐའ་ཅན།།
ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་རྣམ་གཅོད་ལ། །རེག་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་དེ་ནི།།

༡༦༤ རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས་དང་འབྲེལ།།
དེས་ན་གཞན་སེལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བརྗོད།།

༡༦༥ ལྡོག་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དག་ལས། །ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་།།
གང་དེའང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འཁྲུལ་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ཡིན།།

༡༦༦ དེ་ནི་མཉན་པས་བརྗོད་པ་ན། །དོན་གྱི་ཆ་གང་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །བརྡ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར།།

༡༦༧ སྒྲས་དོན་ཆ་ནི་ཅི་བརྗོད་ཅེས། །དེ་ལ་གཞན་སེལ་བརྗོད་པར་བྱ།།
རྣམ་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་མེད། །དེ་བརྗོད་ཅི་ལྟར་དོན་བརྟེན་[235]ཡིན།།

233 དངོས་ལའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

234 དངོས་ཆོས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

235 རྟེན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༦༨ རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྒྲས་[236]རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་པས།།
སྐྱུལ་དེ་འང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན། །བློ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༦༩ དེ་དངོས་སྒྲོ་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཞན་ལས་བཟློག་པ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་།།
སྒྲ་དོན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཅེས། །བརྗོད་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད།།
༡༧༠ ཤེས་པ་སྒྲ་ཡིས་དེས་སྐྱུལ་པ། །དེ་དག་ལོག་པར་སྣང་བ་ཉིད།།
དོན་གྱི་ཆ་ལ་འདི་རྗེས་འགྲོ། །དེ་ལྟར་མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད།།
༡༧༡ དེ་ཕྱིར་བརྡ་ཡི་དུས་ན་ཡང་། །རང་ཉིད་མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅན།།
བསྟན་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།[237]།གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར།།
༡༧༢ གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལ་ལྟོས་དང་། །ལ་ལར་དེ་མཐོང་ལ་ལྟོས་ཕྱིར།།
གཞན་སེལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི། །དེ་ནི་དངོས་ལ་མི་རུང་ངོ་།།
༡༧༣ དེ་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྡན་ནི། །ཡོད་མིན་དོན་དང་དེ་དག་ལ།།
མཉན་པ་འབྲེལ་མིན་གཞན་ལས་ནི། །ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར།།

[ཁ] དབང་ཤེས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།

༡༧༤ བརྡ་དྲན་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །མཐོང་བ་སྲེ་བྱེད་བདག་ཉིད་ཅན།།
སྔ་ཕྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི། །མིག་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ཅི་ལྟར།།
༡༧༥ གཞན་ལ་འདུག་སེམས་ཅན་གྱི་ཡང་། །མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་གྱུར་པ།།
དེར་ནི་གསལ་བར་དེ་ཡི་བརྡ། །མི་འཛིན་དེས་བསྐྱེད་རྟོག་པའང་མེད།།
༡༧༦ གང་ལ་སྒྲ་ནི་དེས་འགོད་པ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
དེས་ན་དབང་སྐྱེས་འདོད་པ་ཡིས། །འདུག་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་མཐོང་མི་འགྱུར།།

236 ཅན་སྒྲ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

237 འབྲེལ་པ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(ཁ) མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་དགོད་པ།

༡] རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཀ] གཟུགས་འཛིན་སྦྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ།

༡༧༧ ༈ གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་མཐོང་བ་ན། །དེ་[238]བློ་ཞེས་ནི་ཇི་ལྟར་མཐོང་།།
དེ་ཡིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའང་ཡོད། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཅི་ལྟར་ཡིན།།
༡༧༨ དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་ཡིན་ན་ནི། །རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད།།
དེས་ནི་དུས་མཚུངས་རྣམ་པར་ཤེས། །གཞན་གྱིས་སྦྱོང་བ་བསྟན་པ་ཡིན།།
༡༧༩ འདས་པ་ལ་ནི་དྲན་པར་འགྱུར། །སྦྱོང་བ་མེད་ལ་དེ་ཅི་ལྟར།།
རང་བློའི་བློ་དང་གཞན་གྱི་བློ། །ཡོངས་གཅོད་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར།།

ཁ] འདས་པ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།

༡༨༠ ༈ དོན་རིག་འདས་པ་དཔེ་དག་དང་། །བྲལ་ཞིང་རྟགས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ།།
ཅིས་གྲུབ་གང་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །མངོན་སུམ་མ་ཡིན་རྟགས་ཅན་མིན།།
༡༨༡ གལ་ཏེ་དེ་ཡི་ཇོ་བོར་ནི། །སྣང་ཅན་དེ་མ་ཐག་པའི་བློས།།
གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ན། །ཕྱི་བློ་དེ་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར།།
༡༨༢ ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྦྱོང་དེ་རྟོག་མེད།།
དེ་བཞིན་བརྗོད་བྱ་མི་ནུས་པ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར།།

ག] རང་མཚན་མཐོང་བའི་བློ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།

༡༨༣ སྤྱི་བརྗོད་དང་ལྡན་ཅན་སྒྲ་དང་། །རྟོག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་ན།།
རྟོག་པ་མེད་པ་མེད་ན་ནི། །ཁྱད་པར་གང་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༡༨༤ གལ་ཏེ་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་། །ཡོད་ན་དེ་དང་མཚུངས་རྒྱུ་ཅན།།
ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འབྲས་བདག་ཉིད། །ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་ཡིན།།
༡༨༥ ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །བརྡ་དྲན་པ་ལས་སྦྱོར་བ་ཡིན།།
དེ་བཞིན་བརྡ་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །དངོས་ནུས་ཉིད་ལས་མིག་བློར་འགྱུར།།

238 དེས་བློ། ཞེས་དང་། དེ་ཡི་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་ཡོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༨༧ གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་བརྡ་དྲན་ལ། །ལྟོས་ནས་དབང་པོའི་བློ་དག་ལ།།
ཤུས་འགྱུར་ལྟོས་མེད་མ་ཡིན་ན། །རྟགས་བཞིན་དྲན་པ་ཉིད་ལ་འགྱུར།།
༡༨༨ དེ་ནི་དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །དྲན་ལས་དབང་བློ་འགྱུར་བའམ་མིན།།
དེ་ལས་དུས་གཞན་དུས་ཡང་འགྱུར། །ལ་ལར་རྣམ་གཡེང་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།
༡༨༩ གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་གཉིས་རྒྱུ་ཡིན། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཐར་ཉིད་འགྱུར།།
དབང་པོའི་བློ་རྒྱུ་གཞན་ཡིན་ན། །དེ་ལ་[239]དྲན་པ་དོན་མེད་འགྱུར།།
༡༨༩ བརྡ་དྲན་ཇི་ལྟར་བརྡར་བཏགས་པ། །གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་།།
ཁྱད་པར་བརྡར་བཏགས་མེད་འཛིན་ན། །དེ་ལ་དྲན་པ་དོན་ཅི་ཡོད།།
༡༩༠ སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ནི། །ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་མི་རུང་ངོ་།།

ཌ] མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ།

དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ། །བརྟེན་ནས་མིག་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།

༢) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། ཀ) དབང་པོའི་མངོན་སུམ།

༡] དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

༡༩༡ ༔ གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། །དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཤུས་ཡིན།།
འོ་ན་ཅི་ཕྱིར་གཉིས་རག་ལས། །སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེས་མི་བརྗོད།།
༡༩༢ གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །ཐ་སྙད་དེས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན།།
དབང་པོའི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་ཡོད། །སྦྱར་བར་བྱ་བའང་དེ་ཚེས་ཡིན།།
༡༩༣ དེ་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འདི་ལ་ནི། །སྦྱར་བྱ་རང་བཞིན་རྟགས་ཡིན་ཏེ།།
ཁྱབ་[240]པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི། །ལོག་པའི་ཕྱིར་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར།།

239 དེ་ལའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
240 ཁྱད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣] རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ལས། ཀ] མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

༡༩༤ བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན། །དེ་སྤྱི་དེ་ལ་[241]དབང་པོའི་བློ།།
སྤྱི་བློ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་། །རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ།།
༡༩༥ དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་འབྲེལ་ཕྱིར། །རྒྱུ་ལ་ལྡན་གཞན་གང་སྐྱེ་འགྱུར་བ།།
དེ་དག་བསགས་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན།།

ཁ] སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

༡༩༦ རྒྱུ་ལ་ལྡན་གཞན་དག་མེད་པར་ནི། །རྒྱུ་ལ་ལྡན་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་མེད།།
ཤེས་དེ་གཅིག་ལ་ངེས་མིན་ཕྱིར། །སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད།།
༡༩༧ གལ་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་། །ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་མ་ཡིན།།
ཏིལ་སོགས་ཐ་དད་ལ་ཇི་ལྟར། །ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཡིན།།
༡༩༨ འདི་ལ་མགྱོགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།[242]།རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ།།
ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་[243]འཛིན་མི་འགྱུར། །བློ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།།
དུས་མཚུངས་ཅི་ལྟར་དེ་དག་ལ།།
༡༩༩ འགའ་ཞིག་རིམ་མིན་སྣང་བ་དང་། །གཞན་ནི་རིམ་ལྡན་སྣང་བར་འགྱུར།།
དེ་ཕྱིར་དོན་ཀུན་འཛིན་པ་ལ། །འདི་ནི་རིམ་མིན་ཐལ་བར་འགྱུར།།
༢༠༠ ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་ལ་སོགས་གཟུགས། །དུ་མའང་ཇི་ལྟར་[244]སྣང་བར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དེ་གཅིག་ན། །དེ་བས་ཆོས་འདི་ངོ་མཚར་ཆེ།།
༢༠༡ སྣ་ཚོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མིན། །དཔེར་ན་ནོར་བུའི་གཟུགས་དེ་བཞིན།།
སྔོ་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། །སྣམ་ཁྲ་ལ་སོགས་དག་ལའང་མཚུངས།།

241 དེ་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

242 ཚིག་རྐང་འདི་སྒྲིག་སྟེ་མའི་རྐང་པ་ཐ་མར་བྱས་ན་ལེགས་པར་མཐོང་སྙོད། ཤན་སྦྱར་ལྟརབཞག

243 རིམ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

244 མ་དཔེར། ཇི་ཡང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༣༠༢ གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡན་ལག་གཟུགས། །འབའ་ཞིག་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞེ་ན།།
གལ་ཏེ་སྔོ་སོགས་སྣང་བ་ཡི། །ཁྲ་བོ་གཞན་མཐོང་ངོ་མཚར་རོ།།
༣༠༣ དུས་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། །མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དག་ལས།།[245]
གཅིག་ནི་རིམ་ལྡན་དོན་མང་དང་། །གཅིག་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་གིས།།
༣༠༤ བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དོན་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད།།
གལ་ཏེ་དེ་རྒྱུ་མིན་ཞེ་ན། །ཐ་དད་གཞག་འདི་གང་གིས་འགྲུབ།།
༣༠༥ རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་རྫས་མེད་ཕྱིར། །རི་མོ་སོགས་བློ་སྣ་ཚོགས་མིན།།
གཟུགས་མེད་ཕྱིར་ལྡན་སྣ་ཚོགས་མིན། །ཉེ་བར་བརྟགས་ལ་བརྟེན་པའང་མིན།།
༣༠༦ རེ་རེ་སྣ་ཚོགས་མིན་ཕྱིར་རོ། །རིམ་བཞིན་དུ་ནི་བཟུང་བ་ལ།།
སྣ་ཚོགས་བློ་ཡིས་བསྲེས་མིན་ཏེ། །གཅིག་གིས་དུ་མ་མི་འཛིན་ཕྱིར།།
༣༠༧ དེ་ཕྱིར་གཅིག་དོན་དུ་མ་ཅན། །གང་ཕྱིར་དོན་གཅིག་རྟོག་[246]པ་ནའང་།།
གཞན་དག་མཐོང་བ་དེ་ཕྱིར་ཡང་། །རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན།།

ག] མདོའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

(༡) སྤར་བཤད་པའི་སྐབ་ཅེད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། (ཀ) རྩོད་པ།

༣༠༨ སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་ན།།
རེ་ཞིག་གཅིག་པུའི་བློ་དེ་ཉིད། །སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་ཅི་ལྟར་སྣང་།།

(ཀ) དེའི་ལན། «༡» ཕྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་པ།

༣༠༩ ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་བྲལ་[247]ཞེས།།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་འོངས་པ་ཡིན།།
༣༡༠ གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་དེ་ཅིར་འགྱུར། །བློ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

245 བློ་དག་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

246 དོན་གཅིག་རྟགས། པེ་ཅིང་། དེ་ནི་གཅིག་རྟོགས། སྣར་ཐང་།

247 མ་དཔེར། རྣམ་འབྲེལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གལ་ཏེ་དོན་རྣམས་བདག་ཉིད་འདི་ར། །འདོད་ན་དེ་ལ་ངས་ཅི་བྱ།།
༢༡༡ དེ་ཕྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །རགས་སྣང་ཡོད་མིན་དེ་བདག་ཉིད།།
གཅིག་ལ་བཀག་པ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
༢༡༢ ཡོངས་གཅོད་ནང་ཡིན་ཕྱི་རོལ་ལྟར། །གནས་པ་འདི་ནི་ཆ་གཞན་ཡིན།།
ཐ་དད་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཡི། །ཐ་དད་སྣང་བ་བསླད་པ་ཉིད།།
༢༡༣ དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡིའང་དེ་ཉིད་ཡིན།།
༢༡༤ དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། །དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།།
དེ་ནི་བསླད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་བསླད་འགྱུར།།
༢༡༥ གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།
དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད།།
༢༡༦ ཕུང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི།།
ཁྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བྲལ།།
༢༡༧ མ་རིག་གིས་བསླད་བདག་ཉིད་ལ། །ཇི་ལྟའི་རང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས༔།
རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ། །སྐྱེ་འགྱུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན།།
༢༡༨ ཕ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།[248]།དེ་ཉིད་དེ་ནི་རིག་མ་ཡིན།།
གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསླད་པ་དག །མེད་ན་དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༢༡༩ དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྙོམས་ཅན། །གླང་ཆེན་གཟིགས་ལྟངས་ཉིད་མཛད་ནས།།
འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འགའ་ཞིག་གིས།[249]།ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད།།

«༢» ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་གདབ་པ།

༢༢༠ ཤེས་པ་སྔོ་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ། །ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་རྟེན་མེད།།

248 ཐམས་ཅད་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

249 འབའ་ཞིག་གིས། པེ་ཅིང་།

མཐོང་ནུས་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཚེ། །རྣམ་དབྱེ་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར།།
༣༣༡ ཤེས་གང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་སྣོང་བ་ཡིན།།
དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། །སྣ་ཚོགས་གཅིག་གི[250]ངོ་བོར་འགྱུར།།
༣༣༢ རས་སོགས་གཟུགས་ནི་གཅིག་ཡིན་ན། །དེ་བཞིན་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར།།
ཐ་དད་ཅན་ནི་རྣམ་བསལ[251]བ། །ཐ་དད་མེད་པ་གཞན་མཐོང་མེད།།
༣༣༣ གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཁྱད་པར་སྐྱེས་ཀྱུར་མང་པོ་དག
ཅིག་ཅར་བློ་ཡི་རྒྱུར་འགྱུར་ཡང་། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
༣༣༤ རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅི་འང་མེད།།
དེ་ལ་བློ་ནི་གང་དུ་སྣང་། །དེ་ནི་དེ་ཡི་གཟུང་བར་བརྗོད།།

(༣) ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་པ།

༣༣༥ ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་བཅས། །ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་ཅན་བཟུང་ཡིན།།
སྐྱོག་ཁལ་སོགས་མཐོང་མེད་པར་ནི། །བ་གླང་ཤེས་པ་མཐོང་བ་མེད།།
༣༣༦ གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དག །ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་ན་ཡང་།།
ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་རྫོགས་འཛིན་མིན། །ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ལྡན་པའང་མིན།།
༣༣༧ ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར།།
ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཉེར་བཟུང་གང་། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་འཛིན་འགྱུར།།
༣༣༨ རང་གིས[252]དངོས་པོ་གཞན་དག་ལས། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་སོགས།།
ཐ་དད་བྱེད་པའང་མ་བཟུང་ཕྱིར། །གཞན་གཞན་མཐོང་ཡང་བློ་གཅིག་འགྱུར།།
༣༣༩ ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་ནི། །གཟུང་ཕྱིར་དུ་མ་རྟོགས[253]འགྱུར་ན།།

---

250 གཅིག་གིས། པེ་ཅིན་། སྣར་ཐང་།

251 རྣམ་གསལ། པེ་ཅིན་། སྣར་ཐང་།

252 རང་གི པེ་ཅིན་། སྣར་ཐང་།

253 གཏོགས། པེ་ཅིན་། སྣར་ཐང་།

འགྱུར་མོད་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་། །འདི་དག་གི་འབྲེལ་འཆོལ་བར་འགྱུར།།
༣༣༠ སྒྲ་སོགས་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། །ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པར་གྲུབ།།
བཀོད་པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར། །བཀོད་པ་འཛིན་པ་མི་རུང་ཕྱིར།།

༣] ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ།

༣༣༡ ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ། །གང་དང་གང་ལས་ལོག་དེ་ལས།།
ཐ་དད་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ཅན། །དེ་ནི་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད།།
༣༣༢ བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ། །སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་དེ་དག་ནི།།
རྟོག་པ་མེད་སེམས་སྣ་ཚོགས་མིན། །རེས་འགའ་པ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།།
༣༣༣ གལ་ཏེ་དཀར་སོགས་ཡོད་གྱུར་ཀྱང་། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅི་འདྲ་བ།།
དེ་ནི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་མིན་ཏེ། །ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཕྱིར།།
༣༣༤ བློ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་། །རྟེན་སྣ་ཚོགས་པས་དེར་འགྱུར་ན།།
ད་ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་སེམས། །ཐ་དད་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས།།
༣༣༥ སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་དང་གཞན། །སྐྱེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི།།
དངོས་དེ་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ། །སྣང་བ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན།།
༣༣༦ མཐོང་བ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ནི། །བརྗོད་དང་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར།།
མཐོང་ལས་བ་གླང་ལ་སོགས་པའི། །ངོ་ཤེས་པ་ནི་བསློག་པ་ཡིན།།
༣༣༧ བ་ལང་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལ། །རིགས་སོགས་བརྗོད་དང་རྣམ་རྟོག་དག །
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལས་རྗེས་དཔོག་གང་། །དེ་ཡང་འདི་ཡིས་སུན་ཕྱུང་ངོ་།།
༣༣༨ མཐོང་བ་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ཡང་། །ངོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི།།
རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།

ཁ) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། ༡] རྗོད་པ།

༣༣༩ ༄ ཕྱིར་སྐྱོང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན། །ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན།།
མ་མཐོང་འཛིན་ན་ལོང་བ་ལ། །སོགས་པ་ཡིས་ཀྱང་དོན་མཐོང་འགྱུར།།

༢] རྟོད་པ་དེའི་ལན།

༣༩༠ སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།།
སྐད་ཅིག་མིན་ན་མཚན་ཉིད་ནི། །ཁྱད་པར་བཅས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར།།
༣༩༡ བྱ་བ་བསྒྲུབས་ཅན་ལས་ལ་ནི། །ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་ལ།།
དབང་པོ་ཅན་ནམ་གཞན་དག་ནི། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་འདོད།།
༣༩༢ དངོས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་བློའང་། །ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར།།
གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱ་མིན་ན། །དེ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་ཕྱིར་རོ།།
༣༩༣ དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཅན།།
ཡིད་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན།།

༣] དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ།

༣༩༤ རང་དོན་རྗེས་འགྲོའི་དོན་ལྟོས་ཅན། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཕྱིར་འདི་གཞན་འཛིན་ན་ཡང་། །ངེས་པ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན།།
༣༩༥ དེ་དང་བྱེད་དུས་མཚུངས་མེད་ཅན། །རང་ཤེས་དུས་ཅན་དོན་དག་ནི།།
ཅི་ལྟར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡི། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།།
༣༩༦ མེད་པ་སྔར་ནུས་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྦྱོར་ཕྱིར།།
རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྔར་ཡོད་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་རང་བློ་བཅས་དོན་མིན།།
༣༩༧ དུས་ཐ་དད་པས་[254]ཇི་ལྟར་འཛིན། །ཞེ་ན་རིག་པ་ཤེས་པ་ཡིས།།
ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཇོག་ནུས་པའི། །རྒྱུ་ཉིད་ལ་ནི་གཟུང་བར་ཤེས།།
༣༩༨ རྒྱུ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། །འབྲས་བུ་རྗེས་བྱེད་སྐྱེ་བ་གང་།།
དེ་ནི་དེ་ཡི་ཟ་བོ་དེ། །བཞག་དང་གཟུང་[255]ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།།

254 ཐ་དད་པ། ཞེས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

255 བཟུང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཀ) རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ༡] མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།

༣༤༩ ༄ བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་བསྙེན། །བརྡ་བྱེད་པར་ནི་ནུས་མ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རང་རིག་ནི། །བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན།།

༢] མཚན་གཞི་བསྒྲུབ་པ། ཀ] བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ།

༣༥༠ གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་མིན་དེ་དག །རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟར་རིག
དོན་གཅིག་ལ་བརྟེན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི།[256]།རིག་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར།།
༣༥༡ དེ་དང་དེ་མིན་རང་བཞིན་ཅན། །དེ་དང་དེ་མིན་དངོས་རྒྱུས་བསྐྱེད།།
རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ལས་གཞན་མིན་སྐྱེས། །བདེ་སོགས་དེ་ཅིས་ཤེས་མ་ཡིན།
༣༥༢ དོན་བཅས་དབང་པོ་རུང་བ་དང་། །བདག་ཉིད་ཇི་ལྟའི་སེམས་ཡོད་ན།།
བདེ་བ་ལ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་། །ཡིད་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན།།
༣༥༣ དེ་དག་མེད་དང་ཡོད་པ་ན། །འགའ་ལ་བདེ་ལ་སོགས་དང་བློ།།
སྐྱེ་དང་མི་སྐྱེ་མཐོང་དེའི་ཕྱིར། །དེ་ལས་དེ་སྐྱེ་གཞན་ལས་མིན།།
༣༥༤ དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས། །བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན།།
དཔེར་ན་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །གསལ་དང་མི་གསལ་ཐེ་ཚོམ་བཞིན།།
༣༥༥ དོན་གང་[257]ཉེ་བས་བློ་དང་ནི། །བདེ་སོགས་དེ་དག་སྐྱེ་འགྱུར་བ།།
དེ་བོར་ནས་ནི་བདེ་སོགས་ཉིད། །དེས་ནི་ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༣༥༦ རིམ་གྱིས་འཛིན་ན་དེ་སྒྲོང་བ། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་སྣང་མི་འགྱུར།།
མགྱོགས་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་མཚུངས་ཕྱིར། །སྒྲོང་བ་མེད་པར་ཅིས་མ་ཡིན།།
༣༥༧ གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་།།
བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་དོན་དག་ལས། །སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ནུས་གྲུབ་མེད་ཕྱིར།།
༣༥༨ གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་། །ནུས་པ་ཡིན་ན་སྔོ་སོགས་བཞིན།།

256 རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

257 དོན་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར། །དེ་རྒྱུའི་དོན་ནི་མ་བཟུང་བར།།
༣༥༩ དེ་སྙོང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ། །དོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད་འཛིན་ན།།
བདེ་སོགས་ཀྱི་ནི་ནུས་པ་ཅི། །གང་ཕྱིར་དེས་བསྐྱེད་བློ་མི་འདོད།།
༣༦༠ དོན་མེད་པར་ནི་བདེ་ལ་སོགས། །མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྙོང་ན་ནི།།
གཟུགས་སོགས་བྱད་མེད་སོགས་ཁྱད་པར། །ནམ་ཡང་མིག་གིས་འཛིན་མི་འགྱུར།།
༣༦༡ ནང་གི་ཡན་ལག་ནུས་པའི་དོན། །ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་མཐོང་མི་འགྱུར།།
དོན་འཛིན་ན་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས། །བདེ་བ་ལ་སོགས་སྙོང་མི་འགྱུར།།
༣༦༢ ཡུལ་དེ་དང་ནི་དེ་ཡོད་ལས། །བློ་ནི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ན་ནི།།
ཅིག་ཅར་དོན་ནི་ཡོད་པ་ན། །བདེ་སྡུག་དག་ནི་རིག་པར་འགྱུར།།
༣༦༣ ནང་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ཡང་། །ཡོད་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་འབྱུང་།།
གཅིག་པོ་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡི། །ཉེར་ལེན་མིན་པར་འདོད་ཅེ་ན།།
༣༦༤ གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱུ།།
བདག་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཡིན་ན། །དེ་ནི་འགལ་བ་དག་ལའང་མཐོང་།།
༣༦༥ དཔེར་ན་སྣང་གཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དག །
གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་དང་། །མཐུན་པ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན།།
༣༦༦ དེ་ཕྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། །འཚོས་པའི་དོན་ནི་སྣང་བ་དང་།།
དེ་སྙོང་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདོགས། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན།།
རང་བདག་རིག་བྱེད་འདི་དག་ནི། །དོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད།།[258]
༣༦༧ དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་དག་གི། །རང་གི་བདག་གྱུར་དེས་སྙོང་ཡིན།།
དེས་ན་དོན་སྙོང་བར་བཤད་དེ། །དམིགས་པ་ཉིད་ནི་དེར་སྣང་བའོ།།

[ཁ] བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ།

༣༦༨ འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན། །གནས་ཉིད་དང་ནི་སེམས་མེད་དང་།།

258 ཤློཀ་འདི་ལ་བོད་འགྱུར་དུ་ཚིགས་རྐང་དྲུག་བྱུང་།

གཟུང་བར་སྣ་སྟེ་དེ་ཡི་ཡང་། །ཅིག་ཅར་གཉིས་འཛིན་མི་རིགས་སོ།།
༡༦༩ སྔོ་སོགས་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་དང་། །གཅིག་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འཛིན་ཞེ་ན།།
ཐ་དད་སྣང་ཅན་སེམས་ཀྱིས་ནི། །གཟུང་དེ་ཅི་ལྟར་ཐ་མི་དད།།
༡༧༠ ཕྱི་དེར་ཁྱད་པར་ཡོད་མིན་ཡང་། །གོམས་པ་ཡི་ནི་ཁྱད་པར་ལས།།
བློ་ལ་དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ།།
༡༧༡ གལ་ཏེ་བློ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་ཡིན་པས་མི་འགལ་ན།།
ད་ནི་ཕྱི་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཅི་ལྟར་རྟོགས།།
༡༧༢ གལ་ཏེ་རིགས་ནི་ཐ་དད་དག །གཟུང་འཛིན་མིན་ན་སྐྱེས་བུ་ནི།།
ཀུན་གྱི་འཛིན་བྱེད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཉམས།།
༡༧༣ འདིས་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསལ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ།།
གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཡོད་ན་དེ་[259]ནི་གཞན་ལའང་འགྱུར།།
༡༧༤ དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ནང་ཉིད་དང་། །སྐྱོང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་རང་བཞིན་སྐྱོང་མ་ཡིན།[260]།དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྐྱོང་མ་ཡིན།།
༡༧༥ གལ་ཏེ་དེ་རང་བཞིན་མིན་པ། །སྐྱོང་བས་བློ་གནས་དེ་རིག་ན།།
མངོན་སུམ་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། །སྐྱོང་བ་མ་གཏོགས་འདི་བློ་གང་།།
༡༧༦ དེ་དང་དེ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་སྐྱོང་བ།།
གཅིག་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་མཐོང་གི། །བར་དུ་གཞན་ནི་མ་མཐོང་ངོ་།།
༡༧༧ ལྷགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །འདྲེས་པས་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན།།
དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་ཀུན་ལ། །ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་ཉམས།།
༡༧༨ ཐ་དད་མེད་སྐྱོང་གཅིག་ཡིན་ན། །དེ་ལྟར་གང་མིན་དེ་ཐ་དད།།
ཅན་གྲུབ་འདི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ན། །ཐ་དད་སྒྲུབ་བྱེད་འགྲུབ་མ་ཡིན།།

---

259 ཡོད་ལའང་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

260 མ་དཔེར། སྐྱོང་བ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༢༧༩ སྤྲུག་བསྡུལ་དཀར་སོགས་ཐ་དད་སྣང་། །ཐ་དད་མ་ཡིན་བློ་སྦྱོང་ཉི།།
ཐ་དད་མེད་སྣང་ཐ་དད་ན། །ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་རྟེན་ཅི།།[261]
༢༨༠ གཅིག་ཆེ་གསལ་བས་བསྒྲིབས་ན་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུན་དག་ལ།།
ཐ་དད་པར་ཉི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན།།

ང) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

༢༨༡ ༈ རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་བསྒོམས་བྱུང་ཡིན།།
རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་བས། །གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན།།
༢༨༢ འདོད་འཇིགས་མྱ་ངན་གྱིས་བརྫམས་དང་། །རྐུན་པོ་རྨི་སོགས་ཀྱིས་བསླད་
པས།[262]།མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་ནི། །ཡང་དག་མིན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར།།
༢༨༣ རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་ནི། །དོན་གསལ་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན།།
རྨི་ལམ་ན་ཡང་དྲན་པ་དེ། །དེ་འདྲའི་དོན་ལྡན་མིན་པར་དྲན།།
༢༨༤ མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པའང་བསྒོམས་པ་ཡི།།
སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་རྟོག་མེད་དང་། །གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་།།
༢༨༥ དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་གྱུར་པ།།
བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་བློ་འབྲས་ཅན།།
༢༨༦ དེ་ལ་སྔར་བཤད[263]དངོས་པོ་བཞིན། །བསླུ་བ་མེད་ཅན་གང་ཡིན་དེ།།
བསྒོམས་བྱུང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད། །ལྷག་མ་ཉེ་བར་བསླད་པ་ཡིན།།
༢༨༧ ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན།།
རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་དོན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ།།

261 རྟེན་ཅིང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

262 བསླད་པ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་མིན་པའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

263 སྔར་དཔྱད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཁ མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། ༡) ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ།

༢༨༨ ༈ མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞི། །རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་དང་།།
རྟེན་བསླད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན། །རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

༢) དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། ཀ) རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ།

༢༨༩ དབང་སྐྱེས་མིན་པར་གྲུབ་དོན་དུ། །གཉིས་བཤད་འཁྲུལ་པ་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།
རྗེས་དཔག་སོགས་གྲུབ་བརྗོད་པ་ནི། །སྔ་མ་གཉིས་ཉིད་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ།།
༢༩༠ བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ། །སྒྲོ་འདོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག །
མངོན་སུམ་ཉེར་འཇུག་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །འགའ་ཚེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།
༢༩༡ ཇི་ལྟར་ཨོག་ཏུ་གྱུར་དོན་ཅན། །དྲན་པ་ལ་སོགས་རྟོག་པ་འདི།།
བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་དང་ཚུལ་ཅན། །མངོན་སུམ་དོན་ལ་འཛིན་མི་བྱེད།།
༢༩༢ དེ་ལྟར་ཉམས་མྱོང་དྲན་མེད་བར། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ།།
ཤེས་ཡོད་མིན་པས་དེ་ཡང་ནི། །མངོན་སུམ་ལས་ནི་ཡོངས་ཉམས་འགྱུར།།
༢༩༣ འདིར་ནི་བཞི་པ་དམིགས་བསལ་ཏེ། །དེར་ནི་ཉེར་གནོད་ལས་[264]སྐྱེས་བརྗོད།།
དེ་ལ་རབ་རིབ་འབའ་ཞིག་ནི། །ཉེར་གནོད་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
༢༩༤ དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཁ་ཅིག །སྔོ་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་བློའི།།[265]
དབང་པོའང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི། །གཞུང་འདི་དང་ནི་དེ་དག་འགལ།།
༢༩༥ གལ་ཏེ་བརྒྱུད་པས་རྒྱུ་ཡིན་ན། །དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག །
དཔྱད་པ་འདི་ལ་ཡིད་ཀྱི་ནི། །སྐབས་སུ་ཅི་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༢༩༦ དབང་རྟེན་གང་ཡིན་གལ་ཏེ་གང་། །དབང་པོ་ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན།།
དེ་མཚུངས་གལ་ཏེ་འགྱུར་ལྡན་ན། །དེ་འདི་ཉིད་ན་ཅི་ཕྱིར་འགོག

264 གནོད་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

265 བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༩༧ འདིར་[266]ཡང་སྒྲུལ་སོགས་འཁྲུལ་པ་བཞིན། །དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་།།
ལྡོག་འགྱུར་དབང་པོའི་བསྙད་པ་ནི། །ལོག་ཀྱང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།།
༢༩༨ དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནི། །བརྗོད་པ་དག་གིས་འགའ་ཆེ་འཛོག །
མཐོང་བ་དྲན་ལ་ལྟོས་འགྱུར་ཞིང་། །ཡོངས་སུ་གསལ་བར་སྣང་མི་འགྱུར།།
༢༩༩ གཉིད་ལོག་པའམ་སད་པ་ན། །གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང་།།
དེ་ནི་རྟོག་མེད་གཉི་གར་ཡང་། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན།།

ཁ) རྟོག་མེད་ལྟར་སྣང་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ།

༣༠༠ དེ་ཕྱིར་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་། །ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྟེ།།
བསླུ་བའི་ཕྱིར་ རོ་དེ་དོན་དུའང་། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བཤད།།
༣ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

ཀ ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡) བྱ་བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག

༣༠༡ ༀ བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ལས་ཀུན་གྱི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དག
ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་གང་ལས་འབྲས། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་བྱེད།།

ཀ) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོ། ༡] མདོར་བསྟན་པ།

༣༠༢ ༀ དེ་ལ་ཉམས་སྨྲོང་ཙམ་དུ་ནི། །འདྲ་བའི་བདག་ཅན་ཤེས་པ་ནི།།
གང་གི་[267]ལས་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་འབྱེད་དེ་བདག་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༣༠༣ བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་རྒྱུ་དག་ལ། །ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་ཀྱི།།
ལས་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་འདི། །ཐ་དད་པར་ནི་ངེས་བྱེད་མིན།།
༣༠༤ དེ་ཕྱིར་འདི་བདག་ཐ་དད་པ། །གང་ལས་འདི་འདིའི་རྟོགས་པ་ཞེས།།
བྱེད་པ་ཡི་ནི་ལས་ངེས་ཏེ། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྲུབ།།

266 འདི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

267 གང་གིས། པེ་ཅིང་། བདག་གིས། སྣར་ཐང་།

༣] ཚད་འབྲས་དང་པོ་རྒྱས་བཤད། ཀ] རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པ།

༣༠༥ རྣམ་འགགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི། །ཐ་དད་པར་ནི་བྱེད་ན་ཡང་།།
འདི་ནི་དོན་དང་འབྲེལ་བྱེད་པ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་མིན།།
༣༠༦ དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད།།
སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ནི། །དེ་ལས་དང་འབྲེལ་མི་འགྲུབ་པོ།།
༣༠༧ དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མིན།།
དེ་ཡི་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་དེ། །དོན་རྟོགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི།།
༣༠༨ བྱེད་པས་རང་གི་ལས་ལ་ནི། །བྱེད་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་།།
བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་ཕྱིར།།
༣༠༩ དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།།
བྱ་བ་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། །འཛིག་རྟེན་རྒྱུ་གཟུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད།།

ཁ] གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༣༡༠ དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་། །ཁྱད་པར་ཀྱི་ནི་བློ་དེ་དག
བྱ་བ་ལ་ནི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ།།
༣༡༡ བྱ་བ་ལ་ནི་བྱེད་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ཡང་།།
ཐ་མའི་ཐ་དད་བྱེད་གང་དེ། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་པར་འདོད།།
༣༡༢ ཀུན་གྱི་མཚུངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདི་འདྲ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་མིན།།
དེ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་མེད། །འདི་འདི་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས།།
༣༡༣ འདིས་ནི་ལྷག་མ་བཤད་པ་ཡིན། །དེ་དངོས་མེད་ན་ཁྱད་པར་གྱི།།
བློ་ཡང་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །བློ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།།
༣༡༤ བྱ་བ་དང་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས། །ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མི་འདོད་དོ།།
དོན་གཅིག་ཡིན་ན་གཉིས་དོན་མེད། །རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར།།
༣༡༥ བློ་ནི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་འགྱུར་ན། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར།།

དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཆ་དག་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞག
༣༡༦ བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་འབྲེལ་ན་ཡང་། །ཚོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བའི།།
ངེས་པ་དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །འབྲེལ་པ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༣༡༧ དེ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་གང་ལས། །ཐ་དད་དེ་འདིའི་ཚད་མ་ཉིད།།
འདུས་བྱས་ལས་ནི་མིན་དེའི་དངོས། །མིད་ན་དེ་ཡང་གཞག་མེད་ཕྱིར།།

ག] རྟོད་པ་སྤང་བ།

༣༡༨ གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར། །འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་བདེན་ཏེ།།
ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་ཕྱིར། །དངོས་སུ་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད།།
༣༡༩ བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག །ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས།།
ཐ་དད་འདོད་པའི་དངོས་རྣམས་ལ།[268]།གྲོ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ༡] ཕྱི་རོལ་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།

༣༢༠ ༈ དོན་རིག་གང་ཡིན་སོ་སོར་རིག །མངོན་སུམ་གང་ཡིན་འདི་ཉིད་དོ།།
དེ་ནི་གང་གིས་དོན་རིག་ཡིན། །དེ་འདྲ་ལས་ཡིན་འཁྲུལ་པར་འགྱུར།།
༣༢༡ འོན་ཏེ་འདི་སྔོན་དེ་གང་ལས། །འདི་ནི་དེ་ཉིད་རྣམ་དབྱོད་ཡིན།།
རྟུལ་ལྡན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །རགས་པར་སྣང་བ་དེ་འདྲར་བྱེད།།
༣༢༢ དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དོན་དངོས་མིན། །ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པས།།
དེ་སྔོན་བ་ཡི་ཇོ་བོ་ཉིད། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་ནུས་མ་ཡིན།།
༣༢༣ དེ་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་། །གལ་ཏེ་སྔོན་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།།
དོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་སྔོན་འགྱུར།
༣༢༤ འདི་མཐོང་འདི་ཐོས་ཞེས་བྱ་བར། །གང་ལ་བློ་ནི་ངེས་པ་དེ།།
དེས་སྔོན་ཡིན་ན་གང་གིས་དེ། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་འདོད་པ།།

268 དངོས་རྣམས་ལའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༢༥ སྣང་དང་མཐོང་བ་དེ་དག་གི། །ཉེ་བ་དེ་ཉིད་[269]དཔྱད་བྱ་ཡིན།།
དེ་དག་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྟ་བ་པོ་ཡི་ངེས་དེ་ཡིན།།
༣༢༦ དེ་ཡི་སྤྱོད་དེ་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་ཡང་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་མིན།།
མངོན་སུམ་སོ་སོ་རིག་བྱ་ཡིན།[270]།དེ་ཡི་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཡིན།།
༣༢༧ དེས་ན་ཉམས་སྤྱོད་བྱ་གཞན་མེད། །དེ་ལའང་སྤྱོད་བ་གཞན་ཡོད་མིན།།
དེར་ཡང་[271]བརྟད་པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན།།
༣༢༨ དེ་ཡི་དངོས་དེ་སྔོ་སོགས་ཕྱིར། །རང་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའང་དེ།།
རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱོད་གྱུར་ཀྱང་། །སྔོ་སོགས་སྤྱོད་བར་སྣང་བ་ཡིན།།
༣༢༩ ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན།།
རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་འདོད། །དེ་ལྟར་བློ་བདག་རིག་ཅན་ཡིན།།
༣༣༠ དེ་ཡི་རིག་བྱ་དོན་གཞན་ན། །ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་འཐད་པར་དཀའ།།
རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །གྲྭ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན།།
༣༣༡ གང་ཚེ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་ཕྱེ་བའི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བསྒྲུད་པ་ཅན།།
ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་པས་མཐོང་གྱུར་པ།[272]།དེ་ལྟར་འདི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ།།
༣༣༢ དེ་ཚེ་གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བརྟད་བྱ་མིན།།
དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད།།

༢] ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད་པ།

༣༣༣ གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་གྱུར་ན། །ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ཡང་མེད།།
ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་སྤྱོད་གྱུར་བ། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཅི་བརྗོད་འགྱུར།།

269 དེ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

270 མངོན་སུམ་སོ་སོར་རིག་བྱ་ཡང་། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

271 དེར་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

272 མཐོང་འགྱུར་བ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་འདི་རྣམས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༣༤ གལ་ཏེ་བློ་ནི་དེ་རྣམ་ཅན། །རྣམ་པ་རྗེས་ཞུགས་ཅན་དེ་ཡོད།།
དེ་ནི་ཕྱི་འམ་གཞན་ལས་ཞེས།[273]།འདི་ནི་དཔྱད་པར་རིགས་པ་ཡིན།།
༡༣༥ མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ། །མི་འཛིན་དེ་འཛིན་ན་འཛིན་ཕྱིར།།
སྔོན་པོར་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོད་མིན།།
༡༣༦ འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གི། །བག་ཆགས་རབ་ཏུ་སད་བྱེད་པ།།
དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་རྣམ་ངེས་ཀྱི། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༣༧ དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་དང་།།
དྲན་པས་འདི་ཡི་རྣམ་པ་གཉིས། །སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན།།
༡༣༨ གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱུ་ཡི་ཡུལ། །གཞན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ།།[274]
དེ་ཡི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་ཡིན།།
༡༣༩ གང་ཚེ་ཤེས་ཆ་དོན་དུ་ནི། །གཞག་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡུལ་བཅས་པ།།
དེ་ཚེ་བདག་ཉིད་ཉམས་སྤྱོད་གང་། །དེ་ཉིད་དོན་དུ་རྣམ་པར་ངེས།།
༡༤༠ གལ་ཏེ་འདི་བདག་འདོད་རྣམ་[275]དང་། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤྱོད་གྱུར་ན།།
འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་ངེས་ཀྱང་། །དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན།།[276]

ག) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ།

༡] ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག ཀ] འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ།

༡༤༡ ༈ ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་དེ།།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར།།[277]

---

273 གཞན་ལས་ཤེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

274 མི་འདོད་པའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

275 འདོད་རྣམས་དང་། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འགྱུར་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

276 མ་དཔེར། འགྱུར་བ་མིན། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

277 ལེགས་སྦྱར་རྩ་ཚིག་ལ། ཤློཀ ༡༤༡ འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། "གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དོན་མེད་པས། །གང་རིག་གལ་ཏེ་རྐྱེན་མེད་པས། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རིག་ན། །ཕྱི་ཉིད་རིག་པ་ཅིས་མི་འདོད།།" ཞེས་པའི་ཤློཀ་སྔོན་མ་ཞིག་བྱུང་

༣༩༢ ཁས་བླངས་ན་ཡང་གཉིས་པོ་དག །ཐ་དད་པར་ནི་སྦྱོང་མི་འགྱུར།།
མ་མཐོང་བསྒྲིབས་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། །དོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
༣༩༣ དུ་མའི་བདག་ཉིད་དངོས་དེ་ལ། །གཅིག་གི་བདག་ཏུ་མཐོང་བྱེད་པ།།
མ་མཐོང་བ་དེ་ཅི་ལྟར་ན། །དོན་མཐོང་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༣༩༤ གལ་ཏེ་འདོད་དང་མི་འདོད་པར། །སྣང་བ་རྟོག་ཡིན་དོན་བློ་མིན།།
དེ་ལའང་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པར། །མཚམས་སྦྱོར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན།།
༣༩༥ དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་སྙོང་འབྲས་ཡིན་རིགས།།
གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་[278]རང་བཞིན། །དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་ངེས།།

ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

༣༩༦ དེའི་ཚེ་དོན་སྣང་འདི་ཉིད་ནི། །ཚད་ཡིན་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནི།།
དོན་གཞན་མིན་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ལ། །འཛིན་བདག་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན།།[279]
༣༩༧ གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་དེ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར།།
འདི་ནི་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན།།
༣༩༨ དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དོན་རིག་འདོད། །འདི་ལྟར་དོན་བདག་སྣང་མ་ཡིན།།
དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་བློ་ལ་ནི། །གནས་དོན་དེ་ཡི་བྱ་བ་དེ།།
༣༩༩ གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ནི། །གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་གསལ།།
དོན་འཇོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད།།
༣༥༠ དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མིན། །རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན།།

ཡང་། ཉི་ཏོང་གི་མཁས་པ་ཊོ་ཀོ་ཏུས་བཟག་པ་ལྟར། ལྷ་ཟག་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པར་མི་སྣང་བས། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ཡིད་ཀྱི་ཟིང་རྟའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཚིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ་བཙུག་པར་བཟག་པ་བདེན་སྙམ། འདི་ནས་བཟུང་། ལེའུ་འདིའི་ཤློཀ ༥༧༠ བར་ཟན་སྒྱུར་གྱི་རྩ་ཚིག་དང་འདིར་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་ལ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཐོན།

278 འདིའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

279 བྱ་བ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །དོན་རིག་དེ་བདག་ཉིད་ཕྱིར་རོ།།

ག] གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པ།

༡༥༡ དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཤེས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན།།[280]
རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད།།
༡༥༢ ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར། །དོན་དངོས་མེད་པར་སྣང་ཅན་དེ།།
ཇི་ལྟར་དོན་འཛིན་ཞེ་ན་བདེན། །དེ་འདྲ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ།།

༢] ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ།

༡༥༣ བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས།།
གཟུང་དང་འཛིན་པ་མྱོང་བ་དག །ཐ་དད་ལྡན་བཞིན་རྟོགས་[281]པར་འགྱུར།།
༡༥༤ དཔེར་ན་དབང་པོ་ཐུགས་སོགས་ཀྱིས། །བསླད་པ་རྣམས་ལ་འཛིམ་དུམ་སོགས།།
དེ་ཡི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་[282]ཡང་། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བཞིན་ན།།
༡༥༥ དེ་དག་མ་བསླད་མིག་ཅན་གྱིས། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
དཔེར་ན་ཐག་རིང་སྨྱ་རམ་ན། །ཆུང་ངུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན།།
༡༥༦ གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་།།
འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྣང་བཞིན་བྱས།།
༡༥༧ དེ་ལྟ་མིན་ན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །ངོ་བོར་སྣང་ཅན་དངོས་གཅིག་ལ།།
རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་འགྱུར་ཏེ། །གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་ཕྱིར་རོ།།
༡༥༨ གཞན་ལ་གཞན་ཉིད་ཉམས་ཕྱིར་དང་། །རང་བཞིན་མཐོང་མེད་ཕྱིར་གཅིག་མིན།།
བློ་དངོས་ཐ་དད་མེད་མཐོང་ཕྱིར། །ཐ་དད་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར།།
༡༥༩ གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད།།

280 སྣང་བ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

281 ལྡན་ཞིང་རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

282 བྲལ་ན། ཞེས་དང་། སྣང་བ་བཞིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད།།
༡༧༠ ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །དེ་བདག་མིན་ལ་དེ་བདག་ཏུ།།
ཞེན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི །འཁྲུལ་སྐྱེ་འདི་ལ་དེ་མེད་དེ།།
༡༧༡ འགྲོ་བ་འདི་ལ་དེ་བདག་ཉིད། །གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
ནང་གི་བརྫུན་པ་ལས་བྱུང་གང་། །དེ་ནི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བས།།
༡༧༢ རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ལོག་ཏུ། །སྣང་བ་ཅན་འདི་འང་ཡོད་པ་ཡིན།།
ཆོས་མཐུན་མཐོང་སོགས་ཅན་ཉིད་ལ། །ཧྲོས་མེད་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན།།
༡༧༣ དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་གཅོད་པ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ།།
དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར་བདག་རིག །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།
༡༧༤ དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱོང་བཞིན། །རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན།།
གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ།།
༡༧༥ དེ་ལའང་ཉམས་སྐྱོང་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བདག་སྐྱོང་བར་རུང་།།[283]
དེ་ལྟར་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་བདག །གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན།།
༡༧༦ བདག་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས། །ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ།།
རུང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཚད་མ་དང་། །རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད།།

ཁ ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་བསྒྲུབ་པ། ༡) བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ།
ཀ) ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་''པའི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ། ༡] དོན་ཁས་བླངས་ནས་སྒྲུབ་པ།
ཀ] ཕྱོགས་སྔ་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ། (༡) དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ།

༡༧༧ ༰ ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དག །
དེ་ལས་གཞན་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཡང་། །རྣམ་འགགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར།།
༡༧༨ དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། །བུ་སྐྱེ་བ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་།།
དེ་ནི་ཕ་མ་གཅིག་གི་གཟུགས། །འཛིན་འགྱུར་གཞན་འགའི་མ་ཡིན་བཞིན།།

283 སྐྱོང་བར་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༦༩ དེ་ལས་གཞན་དང་ཡུལ་དག་ནི། །དེ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་།།
དེ་ཆས་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་འདོད་དེ། །དེ་མེད་པར་ནི་དེར་མི་འགྱུར།།
༣༧༠ དོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི། །དོན་རྣམས་མེད་པར་དོགས་ན་ཡང་།།
འདས་པའི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཚུལ་གཉིས་རང་རིག་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༣༧༡ སྔོ་སོགས་ཐ་དད་ཅན་སྣང་ཕྱིར། །དེ་ལྡན་མིན་རིགས་དོན་མ་ཡིན།།
རིགས་དེའང་མི་རྟག་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རྟག་ནའང་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན།།
༣༧༢ མིང་སོགས་སྦྱར་ནི་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཚུལ་འདི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ།།
འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིར། །དོན་གྱི་ནུས་པ་གྲུབ་མ་ཡིན།།
༣༧༣ རྣམ་པ་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི། །དྲན་ཡིན་དེ་ཡང་སྔོན་ལས་བྱུང་།།[284]
དེ་ཡང་དོན་རྣམས་སྔོང་ན་དེ། །དེ་ནི་ཅི་ལྟར་དེ་ལྡན་འགྱུར།།
༣༧༤ དེ་ཚེ་མེད་ཕྱིར་དོན་ལས་མིན། །དེ་ལྟར་སྔོང་ལའང་དེར་འགྱུར་རོ།།
རྣམ་པ་དེ་ནི་དོན་གྱི་མིན། །གསལ་བའི་རྣམ་པས་དབེན་ཕྱིར་རོ།།
༣༧༥ རྣམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། །གཞན་གྱིས་དེ་བཞིན་རྟོགས་[285]པར་འགྱུར།།
བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། །བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
༣༧༦ རེ་རེ་དག་དང་འབྲེལ་ན་ནི། །མཚམས་སྦྱོར་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ།།
དོན་གཅིག་མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། །འཆད་པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དག་གི།
༣༧༧ གལ་ཏེ་འདྲ་ལས་དེ་གཅིག་པར། །ཐ་སྙད་ཡོད་ན་དེར་སྣང་མིན།།
ཐ་དད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་གཟུང་། །དེ་ཚེ་བློ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར།།

(༣) དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ།

༣༧༨ ཉམས་སྒྲོང་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་ནི། །ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་གྱུར་པ།།
རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་འགྱུར།།

284 དྲན་ཡིན་དེ་བཞིན་ཡང་སྔོང་བ། །སྣར་ཐང་།
285 རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༧༩ གཞན་དུ་དེ་རྣམ་ཅན་མིན་ན། །ཅི་ལྟར་ཤེས་ལ་གནས་པར་འགྱུར།།
འདི་ལྟར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡི། །ཤེས་པ་རྣམ་གཅིག་ལྷག་པ་ཉིད།།
༡༨༠ དོན་གྱི་ངོ་བོས་རྣམ་གཉིས་དང་། །བདག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ།།[286]
གཉིས་པ་དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡི། །ཤེས་པ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༡༨༡ དོན་འབྲས་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་དྲན་ན། །དོན་དྲན་ཕྱིར་ན་འཁྲུལ་པ་ཡིས།།
གལ་ཏེ་སྲེ་ན་སྣང་བ་དང་། །ཡིད་ཅེད་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ།།
༡༨༢ དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པར་འགྱུར།།
དེ་ཕྱིར་ཛ་མཁན་ལ་སོགས་པ། །མེད་པར་ཅུམ་པ་དྲན་མི་འགྱུར།།
༡༨༣ ཁྱད་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ནི། །དོན་དང་འདྲེ་བ་བསྙེན་པ་དེ།།[287]
འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར་ཏེ། མཚེ་མ་སོགས་ལ་མཐོང་ཕྱིར་ཕྱིར་རོ།།
༡༨༤ དང་པོའི་རང་བཞིན་གཉིས་མིན་ན། །གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ནི།།
རྣམ་གནས་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡི། །སེམས་ཀྱིས་འཆེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
༡༨༥ དེ་ཕྱིར་སྔོ་སོགས་ངོ་བོ་རུ། །མདུན་ན་གནས་པར་འགྱུར་བའི་བློ།།
དོན་སྲེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན། །བློ་གཉིས་པས་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར།།
༡༨༦ གཞན་དུ་དང་པོ་གཅིག་པུ་ཉིད། །དོན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི།།
སྔ་མའི་དོན་དང་འབྲེལ་མཐོང་མེད། །ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མིན།།

(༣) ཕྱོགས་སྔ་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་རིགས་པ་གཞན་བརྣན་པ།

(ཀ) བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ།

༡༨༧ ངེས་པར་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྨྲོང་འགྱུར་བའི།།[288]
ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།

286 འབའ་ཞིག་ཏུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

287 བརྟེན་པ་དེ། ཞེས་དང་། མཚེ་མ་ལ་སོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

288 གྱུར་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༨༨ རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་བློ་བ་གཉིས། །མེད་པར་ཐ་དད་མཐོང་བ་བཞིན།།
ཐོ་སེར་ཐ་དད་དག་ལ་ནི། །སྔོན་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
༡༨༩ སྔོན་བ་མེད་པར་དོན་འགའ་འམ། །དོན་མེད་པ་ཡི་[289]སྔོན་བ་ཡང་།།
སྔོན་བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བ། །དེས་ན་དེ་དག་ཐ་དད་མིན།།
༡༩༠ དེ་ཕྱིར་ཤེས་དུས་སྣང་བ་ཡི། །དོན་ནི་ཤེས་ལས་གཞན་མིན་པ།།
བཟློག་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཉིད། ༢ [290]།རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་།།

(ཁ) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

༡༩༡ དབང་པོའི་བློ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་རྒྱུ་ནི་རྗེས་དཔོག་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག །རྐྱེན་ལས་ངེས་པར་མི་སྨྲ་ནའོ།།
༡༩༢ ས་བོན་ལས་ནི་སྨྱུག་སྐྱེ་དང་། །ཏུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཞེས།།
དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་དོན་རྟེན་ཅན། །བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་གནས་པ་གང་།།
༡༩༣ དེ་ཡང་གལ་ཏེ་དེའི་ངོ་བོར། །སྣང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་འབྲེལ་བའི།།
བློ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་བྱེད་ན། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
༡༩༤ ཏུ་བ་མེས་བསྐྱེད་འགྱུར་བ་མིན། །དེ་ཕྱིར་འབྲས་ལས་རྒྱུ་རྟོགས་མིན།།
དེ་རྒྱུ་དག་ནི་ཡིན་ན་ཡང་། །གང་ལས་ངེས་པར་རྟོགས་[291]པར་འགྱུར།།
༡༩༥ དེ་ལའང་ཏུ་བར་སྣང་བའི་བློས། །བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཅན།།
མེར་སྣང་བ་ཡི་བློ་ཉིད་ནི། །རྟོགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༩༦ སེམས་རྒྱུད་དེར་ཏུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་ཏུ་བར་ནི།།
སྣང་བའི་བློ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་ཏུ་བ་ཡིན།།

289 དོན་མེད་པར་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

290 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་འདི་ནས་དགོས་མོད། ཐད་ཀར་བཀྲུག་ན་ཚིགས་བཅད་གྱུར་ཉེན་པས། འོག་ཏུ་བཀོད།

291 རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(ག) དོན་བསྡུ་བ།

༣༩༧ མཁས་པ་རྣམས་ལ་བརྗོད་འདི་ཡོད། །ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ།།
ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་བའི་ངེས་པས་འགྲུབ།།[292]

ཁ] རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།

(༡) དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ།

༣༩༨ དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གསལ་དང་། །མི་གསལ་འབྲེས་མ་ལ་སོགས་པ།།
སྣང་བ་ཐ་དད་འཛིན་པ་ཡི། །ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་སོ།།
༤༩༩ དེ་དོན་ལ་དེར་སྣང་མིན་ན། །དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།།
དེ་ཡི་དོན་ཅན་ཡིད་ཀུན་ནི། །རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།།
༤༠༠ དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོའི་རྗེས་བྱེད་པ།།
དེ་ནི་གཞན་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་། །ཆ་འགའ་ཡིས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།།
༤༠༡ འདི་ལྟར་ཕ་ལ་བརྟེན་ནས་བུ། །ཕ་དེ་ཡི་ནི་གཟུགས་ཡིན་ཡང་།།[293]
འགའ་ཞིག་ལས་ནི་ཆ་འགའ་ཡིས། །ཐ་དད་པར་ནི་དམིགས་པ་ཡིན།།

(༢) དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ།

༤༠༢ མར་མེ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན།།
སྔོ་དང་དམར་དང་མདངས་གསལ་བར། །མིག་མི་གསལ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར།།
༤༠༣ དེ་དེ་ཕྱི་རོལ་དངོས་ཡིན་ན། །དབང་པོ་གསལ་ལ་ཅི་ཕྱིར་མེད།།
ཡང་དག་མཐོང་ན་དེ་[294]མཐོང་བ། །དབང་པོ་ཉམས་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
༤༠༤ རབ་རིབ་ཀྱིས་སྨྲུངས་གསལ་བའི་མིག །དབང་པོ་ལས་འདས་མཐོང་དེ་ལ།།
གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཡང་། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་གསལ་མ་ཡིན།།

292 ངེས་པས་གྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

293 འཛིན་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

294 དེར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༠༥ སྣང་དབང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །གཞན་ནི་གཅིག་གི་ནུས་རྟོགས་པ།།
དེས་ན་གཞན་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན། །རྒྱུ་མིན་ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
༩༠༦ གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་བློ་རྒྱུ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་མར་མེ་ལ་ལྟོས་འགྱུར།།
མར་མེ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཡིན།།

༢] ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ།

༩༠༧ ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་ངོ་།།
གལ་ཏེ་སྣང་ཁྱད་ལས་དེར་འགྱུར། །དེ་ནི་ཚད་དང་མ་ཚད་དག །
༩༠༨ མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བས།།
དེ་ཆ་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ཐ་དད་ན།།
༩༠༩ ཕྱི་རོལ་དོན་གཅིག་མཐོང་བ་དང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན།།
ཕྲ་རྡུལ་དུ་མ་ཐ་དད་མཐོང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན།།
༩༡༠ གལ་ཏེ་སྣང་བ་གསལ་མི་གསལ།[295] །ཁྱད་པར་གྱིས་བློ་ཐ་དད་ན།།
གཞན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་མེད། །གང་ལས་ཐ་དད་པར་སྣང་འགྱུར།།
༩༡༡ སྣང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ། །སྒྲིབ་ཕྱིར་དེ་འདིར་ཅིས་མ་ཡིན།།
སྒྲིབ་ཕྱིར་སྣང་བའང་དེ་ལྟ་ཉིད། །གཞན་དུ་སྒྲིབ་མིན་ཡོད་པ་ཉིད།།
༩༡༢ ཟིན་ཏུ་ཉེ་ལ་སྣང་བ་ནི། །ཆེར་གསལ་དེ་[296]ཡང་སྣང་བར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན།།
༩༡༣ དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །བསྒྲིབ་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་སྣང་བ་ནི།།
སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྣང་འགྱུར། །དེ་མ་བསྒྲིབས་ན་ཅིག་ཅར་ནི།།
༩༡༤ གསལ་དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག །མཐོང་འགྱུར་མཐོང་མེད་ཀྱིས་གཅིག་བསྒྲིབས། །གང་གིས་དོན་དང་དོན་མིན་མེད། །དེ་ལ་མ་མཐོང་བས་ཅི་བྱེད།།

295 བསལ་མི་བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

296 དེར། སྣར་ཐང་།

༡༢༥ དེ་ཕྱིར་དོན་བརྟེན་སྐྱེས་གྱུར་པའི། །སྒྲོང་བ་ཇི་ལྟའི་རྒྱུ་བཞིན་དུ།།
རྣམ་པ་ཐ་དད་འཛིན་བྱེད་དེ། །ལྷག་མ་བློ་ངན་ལུགས་ངན་ཡིན།།

ཀ] བློ་ཚུལ་གཉིས་སྐྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།

༡༢༦ ཤེས་པ་སྒྲ་དང་མར་མེ་རྣམས། །མངོན་སུམ་དང་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱི།།
སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་[297]ཐ་མ་ཡི། །སྐད་ཅིག་རྣམས་ནི་ཞིག་པའི་ཕྱིར།།
༡༢༧ གང་གིས་ཤེས་ལ་མེད་གསལ་འགྱུར། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གཞན།།
གསལ་ན་དོན་ཀུན་གསལ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དེ་རྒྱུ་ལས་ངེས་ན།།
༡༢༨ ཤེས་ལ་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད། །ངེས་བྱས་ཤེས་ལ་[298]དེ་མེད་ཀྱང་།།
དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན།།
༡༢༩ ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན་གཞན་ནི། །ཕན་འདོགས་མིན་ཕྱིར་རྣམ་མི་བྱེད།།
ཤེས་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཡིས།[299]།རྣམ་འབྱེད་མིན་གསལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
༡༣༠ བརྟན་གང་ཛོ་ཛེ་ཛོ་སོགས་ཀྱི། །དོན་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར།།
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་ནི། །ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་སྐྱེད་པར་འགྱུར།།
༡༣༡ ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་ཕྱིར། །འདི་ཡི་དེ་དག་རིམ་འབྱུང་ན།།
སྐད་ཅིག་སོ་སོར་གཞན་ཡིན་བརྗོད། །འདིར་ཡང་སྐྱོན་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ།།

ཁ) དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པ།

༡༣༢ དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ལ། །བརྒྱད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
དེ་དོན་རང་བཞིན་ཉིད་མ་གྲུབ། །དེ་ཡང་ཡང་དག་དྲན་ལས་གྲུབ།།
༡༣༣ རང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས་ཕྱེ་མེད་ཅིང་། །ཐ་དད་པར་སྒྲོང་མེད་དེ་ལ།།
འདི་ནི་འདི་ལྟའམ་འདི་ལྟར་ནི། །མིན་ཞེས་ཐ་དད་འདི་མེད་འགྱུར།།

297 ཉིད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

298 ཤེས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

299 རང་རིག་རྣམ་པ་ཡི། ཞེས་དང་། རྣམ་བྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༢༤ ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ཐ་དད་འགའ་ཞིག་རྣམ་འབྱེད་མིན།།
ཐ་དད་གསལ་བ་མེད་པ་ལ། །རྣམ་འབྱེད་བློ་མེད་ཆེ་སོགས་བཞིན།།

༢) རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། ཀ) རིགས་པ་སྔ་མས་སྒྲུབ་པ།

༩༢༥ ༈ ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། །རང་རིག་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན།།
རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་སྣང་བ། །དེ་ཆེ་མྱོང་བར་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ༡] མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ།

ཀ] བློ་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ། (༡) བློ་སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟག་ལ་དགག

༩༢༦ ༈ དེ་དངོས་ཅན་གྱི་བློ་ཡིས་ནི། །ཤེས་འགགས་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན།།
དེས་རང་ངོ་བོའང་མྱོང་མེད་ཕྱིར། །ཉམས་མྱོང་མ་ལུས་ལྡོག་པར་འགྱུར།།
༩༢༧ དོན་དུ་སྣང་བ་དང་ལྡན་ཤེས། །དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་མངོན་ཕྱོགས་སྣང་།།
བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། །རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས།།
༩༢༨ ཡུལ་གང་གི་ནི་སྣང་བ་གང་། །དེས་དེ་མྱོང་མིན་ཞེས་པའང་འཐོབ།།
གལ་ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས། །མྱོང་གཞན་ཅི་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན།།
༩༢༩ འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ། །མྱོང་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་བློ་འདྲ་དེ་མྱོང་ན། །ད་ནི[300]འདྲ་ལས་མྱོང་མ་ཡིན།།
༩༣༠ དེ་ཡི་མྱོང་དེ་རང་ཉིད་དེ། །དེ་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཅན་མིན།།
བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱུར་འགྱུར།།
༩༣༡ རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེའི།[301]།མྱོང་བ་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་ལས།།
སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་གྲགས་ཡིན་གྱི། །གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་མྱོང་ལས་མིན།།
༩༣༢ བློ་ནི་སྔོ་སོགས་དངོས་ཡིན་ན། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་།།
བློ་ནི་སྔོ་སོགས་དངོས་མིན་ན། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་མྱོང་ཡིན།།

300 དེ་ནི། ཅོ་ནི།

301 རང་བཞིན་དེ། ཞེས་དང་། མྱོང་མ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༣༣ གང་ཚེ་སྒྲོང་བའི་བདག་ཉིད་ནི། །འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཅན་མ་ཡིན་ན།།
འདི་དེ་རང་ཉིད་གྲུབ་པས་ན། །དོན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྒྲུབ།།
༡༣༤ བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་འདྲ་ན་ནི། །ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་མིན་འགྱུར།།
ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་ན་ནི། །ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོང་འགྱུར།།
༡༣༥ ཇི་ལྟར་སྔོ་སོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྔོ་སོགས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་འདོད།།
དེ་བཞིན་ཉམས་སྒྲོང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར།།
༡༣༦ ཉམས་སྒྲོང་ཉམས་སུ་སྒྲོང་ངོ་ཞེས། །དོན་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་མིན་པ།།
དེ་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། །དོན་ལ་འང་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་མེད།།
༡༣༧ ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་ན། །སྒྲོང་ལ་མེད་པའང་ཅི་ཡི་ཕྱིར།།

(༣) དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟག་ལ་དགག

གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མཐོང་བ་ན། །དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡི།།
༡༣༨ རང་བཞིན་རིག་པ་གསལ་[302]བ་ནི། །སྐྱེས་པའི་སྣང་བ་འདི་གང་ཡིན།།
དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མངོན་གསལ་ལས། །གཞན་དངོས་འོན་ཏེ་བདག་ གྱུར་ཡིན།།
༡༣༩ གཞན་དངོས་ཡིན་ན་གསལ་བ་ནི། །གསལ་མིན་ཅི་ལྟར་དཀར་གསལ་འགྱུར།།
ཤེས་པ་གསལ་ཡིན་དེ་གསལ་མིན། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་གསལ་མ་ཡིན།།
༡༤༠ གསལ་བ་གསལ་གཞན་གྱིས་གསལ་ནའང་།[303]།ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་
ཕྱིར། །མཐོང་དང་འབྲེལ་པ་ཤེས་མེད་པ། །ཅི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་འགྱུར།།
༡༤༡ གང་ཕྱིར་གཉིས་ལས་གཅིག་རྟོགས་ཚེ། །གཉིས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་མ་ཡིན།།
གཉིས་དག་འབྲེལ་པར་མཐོང་བ་ན། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར།།
༡༤༢ གང་གིས་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ནི། །སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།།
དེ་ལ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། །འདི་འདྲ་བས་ན་རང་རིག་གྲུབ།།

302 རིག་པ་བསལ་བ་ནི། ཞེས་དང་། མངོན་བསལ་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

303 གསལ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༤༤༣ ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །ཅི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག །
འདྲ་བ་ལས་ནི་སྒྲོང་ཞེས་པའང་། །སྔར་ཉིད་རྣམ་པར་གསལ་བ་ཡིན།།
༤༤༤ མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲར་འཛིན་ན། །དོན་ནི་སྔར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས།།
ཅི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་[304]ངེས་འགྱུར།།
༤༤༥ འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ། །གང་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས་མཐོང་མེད།།
དེ་ཚེ་དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས། །དེ་དག་སྒྲོས་སུ་ག་ལ་ཡོད།།
༤༤༦ ཅི་སྟེ་རང་དངོས་[305]ཤོ་ན་དེ། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར།།
གང་ཕྱིར་དེ་མི་གསལ་ན་ནི། །དོན་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།།

(༣) རང་རིག་མེད་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

༤༤༧ བདག་རིག་མིན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ། །དོན་ཀུན་མཐོང་མེད་འདི་ཡིས་ནི།།
བློ་ནི་མངོན་སུམ་མིན་སྨྲ་བ། །གང་ཡིན་དེ་ལའང་ལན་བཏབ་པོ།།
༤༤༨ རྗེན་དམིགས་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །ཐ་དད་པར་ནི་འཇུག་པ་ཅན།།
བདེ་སྡུག་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི། །ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་དེ་དག་ནི།།
༤༤༩ བློ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་དད་གཞན། །དེ་ཤེས་གང་ཡིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་།།
རྟོགས་མེད་གཞན་གྱིས་རིག་ཡིན་ན། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྤྱོད་འགྱུར།།
༤༥༠ གལ་ཏེ་ངེས་བསྐྱེད་པ་དང་ངེར། །སྣང་བའི་བློ་རིག་གཞན་མིན་ན།།
དམིགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང་། །གཉིས་འདི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད།།
༤༥༡ ཅི་སྟེ་དེ་ལས་སྐྱེས་མིན་ཞིང་། །དེར་སྣང་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ན།།
བློ་དེ་ཡུལ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་མ་བཟུང་ན་སྤྱི་དག་ཀྱང་།།
༤༥༢ མི་འཛིན་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། །དངོས་མིན་ཞེས་ཀྱང་སྔར་བཤད་དོ།།
དེ་ཕྱིར་དོན་སྣང་བ་དེ་ནི། །བློ་དེ་ལས་གཞན་མིན་ངེས་ན།།

304 དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

305 མ་དཔེར། རབ་དངོས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༩༥༣ མངོན་སུམ་དང་ནི་བདག་རིག་གྲུབ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་།།
མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་མིན་ཞེ་ན། །དོན་མཚུངས་ཐ་དད་དེ་གང་ལས།།
༩༥༤ མ་མཐོང་དོན་གཅིག་ལྡན་སོགས་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་སྣོད་བ་[306]དེས་ཡིན་ན།།
གཞན་ནི་རྣམ་ཀུན་འཛིན་མི་འགྱུར། །སྣོད་བའི་དབྱེ་བའང་གསལ་ཟིན་ཏོ།།
༩༥༥ གང་དག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས། །གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ།།
སྣོད་ལ་ཉམས་སྣོད་མཚུངས་པས་ན། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གདུང་བར་འགྱུར།།
༩༥༦ གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་འདུས་མེད་པས། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི།།
དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་[307]མིན་ན། །སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཉིད་ནི།།
༩༥༧ སྡུག་བསྔལ་སྣོད་མིན་འོན་ཀྱང་ནི། །སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན།།
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་སྣོད་མིན་པར། །གདུང་དང་ཕན་འདོགས་རྒྱུ་མ་ཡིན།།
༩༥༨ གང་ཚེ་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི། །རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ནི།།
གདུང་ཡིན་དེ་དམིགས་ཤེས་ཡིན་པ།[308]།དེ་ཚེ་དེ་ལྟར་ཐལ་མི་འགྱུར།།
༩༥༩ དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམིགས་སྣོད་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན།།
དོན་དང་འདྲ་བ་དམིགས་པ་སྟེ། །རང་ཉིད་གསལ་བ་བདག་སྣོད་ཡིན།།

ཁ] རང་བློ་ཤོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།[309]

(༡) རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད།

༩༦༠ གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པས་ན། །བློ་ནི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
དེ་ཡང་དབང་པོ་དོན་ནམ་བློ། །ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་ལྟ་མར་འགྱུར།།
༩༦༡ རྒྱུ་འབྲས་ཚོགས་པ་འདི་དག་ལས། །འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་ཡོད་མིན་ཏེ།།

306 སྣོད་བའི་དེས་ཡིན་ན། ཞེས་དང་། བསལ་ཟིན་ཏོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

307 ལས་ནི་སྐྱེས། ཞེས་དང་། སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཉིད་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

308 མ་དཔེར། ཤེས་མིན་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

309 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། འདི་ལ། རང་བློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་འདོད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ།། ཞེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་ཕྱེ་ལ། འདིར་རིམ་པ་དེ་བཀུམ་ཡོད།

ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འཕྲུལ་ཕྱིར་དབང་པོ་མིན།།
༤༧༢ དོན་ཡང་དེ་བཞིན་བློ་ཡིད་བྱེད། །ཤེས་ཡིན་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ཉིད།།
མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཉིད་མིན། །གལ་ཏེ་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་པར།།
༤༧༣ འདོད་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་མིན་ནམ། །འདིས་ནི་གསལ་གྱུར་[310]དོན་གསལ་ཏེ།།
གསལ་བ་ཉམས་སུ་སྨྱོང་མིན་ན། །དེ་ཡིས་གསལ་འགྱུར་མི་རིས་ཕྱིར།།
༤༧༤ འོན་ཏེ་གསལ་ཏེ་དོན་ཉིད་ཀྱི།[311]།ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡིན་འདོད་ན།།
སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཛིག་མེད་པའི། །དོན་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད།།
༤༧༥ དེ་འདོད་ན་ཡང་ཤེས་སོ་སོར། །སྐད་ཅིག་འཛིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།།
དེའང་ཤེས་པའམ་ཤེས་མ་གྱུར། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་ན།།
༤༧༦ ཤེས་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་མེད་པར། །དེས་ཤེས་[312]ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས།།
ཤེས་གྱུར་ཉིད་དུ་བཅད་མེད་ཀྱང་། །དེ་ནི་ཅི་ལྟར་གོ་བྱེད་ཡིན།།
༤༧༧ མཐོང་བ་མཐོང་གྱུར་མིན་གཞན་གྱུར།[313]།མཐོང་གྱུར་འགར་ཡང་མཐོང་འགྱུར་
མེད། །ཁྱད་པར་དེ་གཞན་མཐོང་བ་ལའང་། །ཡོད་ཕྱིར་རང་བློ་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༤༧༨ དེ་ཕྱིར་རང་ཆོས་ལྟོས་མེད་ཅན། །དོན་ཆོས་ཡན་གར་བ་ལས་ནི།།
བློ་ནི་རྗེས་སུ་དཔོག་མ་ཡིན། །བློ་རྟགས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ།།
༤༧༩ རང་ཆོས་རང་བློ་ལས་གཞན་ཅི། །རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ།།
བློ་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །གཞན་སྐྱེས་དེ་ཡང་འཕྲུལ་པ་ཅན།།
༤༨༠ གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ནི་ལྔ་པོ་དང་། །དབང་པོ་དང་ནི་དམིགས་པ་དག
མ་གཏོགས་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་གཞན། །ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

310 གསལ་འགྱུར། ཞེས་དང་། གསལ་བར། ཞེས་དང་། དེ་ཡིས་གསལ་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

311 དོན་ཉིད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

312 དེ་ཤེས། ཞེས་དང་། ཤེས་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

313 མཐོང་བ་མཐོང་འགྱུར་མིན་གཞན་གྱིས། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༧༡ དེ་ལ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་འདས། །དོན་ལྟ་དག་ལ་[314]གཟུགས་མཐོང་ལས།།
སྐྱེས་པ་གཞན་དུ་སྲིད་བྲལ་བ། །གང་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད།།
༩༧༢ དེ་ལྟར་ཤེས་མེད་གང་ཡིན་དེ།[315]།རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་བབ་ཆོལ་ཡིན།།

(༢) རང་བློ་སྒོག་ཏུ་གྱུར་ན་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འཐད་པ།

རྟགས་ཡོད་ན་ཡང་དེ་དང་ནི། །ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་མཐོང་མེད་པར།།
༩༧༣ ཅི་ལྟར་རྟོགས་འགྱུར་རྟགས་དག་ནི། །མ་མཐོང་བ་ཡི་གསལ་བྱེད་མིན།།
རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་སྔར་དེ་ནི། །གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ན་ནི།།
༩༧༤ དེ་ལ་ཡང་ནི་དཔེ་གཞན་ཞིག །བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་ཐུག་མེད་འགྱུར།།
དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི། །དོན་ལས་ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་མིན།།
༩༧༥ དེ་མ་གྲུབ་པར་དོན་རང་ཉིད། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
མངོན་སུམ་བློ་དང་དེ་ལས་ནི། །བརྗོད་དང་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་མཐོང་ནས།།
༩༧༦ གཞན་སེམས་རྗེས་དཔག་མི་འགྱུར་ཏེ། །བདག་ལ་འབྲེལ་པ་མཐོང་མེད་ཕྱིར།།
ཡིད་ཀྱི་བློ་ལ་དོན་གྱི་རྟགས། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་ཕྱིར།།
༩༧༧ ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ནི་བློ་གཞན་གྱིས། །ཅི་ལྟར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར།།
གསལ་མིན་བདག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་གང་ལས་ཡིན།།
༩༧༨ ཡུལ་ནི་ཅི་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན། །གསལ་ལ་ངོ་བོ་འཕོ་ཕྱིར་རོ།།
གསལ་དེའང་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན།།
༩༧༩ དེ་ལྟར་བློ་ལ་བློ་འདོད་ན། །བློ་ནི་རང་ཉིད་རིག་པར་གྲུབ།།
དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡུལ་ཡང་ནི། །བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་མཚུངས་ཉིད།།
༩༨༠ དེའི་ཕྱིར་དེད་ཀྱི་བློ་རང་ཉིད། །གསལ་བའི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཞིང་།།
གཞན་དེར་ངོ་བོ་འཕོ་བ་ཡིས། །གསལ་བ་ན་ནི་རབ་གསལ་ཉིད།།

---

314 དག་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

315 མ་དཔེར། གང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༤༡༡ འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། །བློ་གཞན་རབ་ཏུ་གསལ་མི་འདོད།།
རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་ཕྱིར་དོན། །དེ་ཡི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཡིན།།
༤༡༢ དཔེར་སྒྲོན་གཉིས་བཞིན་མར་མེ་དང་། །བུམ་པ་དག་ཀྱང་དེར་བཏེན་ནས།།
གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ངོ་བོ་ཡིས། །ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་རྒྱུས་པར་བྱེད།།
༤༡༣ ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཙམ་གྱིས་ནི། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་མ་ཡིན།།
ངེས་ན་གང་ལས་འདིར་འགྱུར་བ། །གཞན་དེའང་མཐོང་བར་གདོན་མི་ཟ།།

༣] དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ།[316]

ཀ] རང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡) ཐལ་བ་དགོད།

༤༡༤ ༗ དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ།[317] །ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་ན་ནི།།
རིང་སོགས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༤༡༥ གནས་ན་གོ་རིམས་མེད་པས་ན། །བློ་ལ་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་ཕྱིར།།
ཡི་གེ་རིམ་མེད་རིང་མི་འགྱུར། །ཕན་ཚུན་འབྲེ་བ་མེད་པ་ཡི།།
༤༡༦ ཡིག་ཆ་རིམ་ལྡན་ཅི་སྟེར་ན། །རིམ་མེད་པ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད།།

(༢) དེའི་ལན་དགག་པ།

(ཀ) ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད།

 སྔ་མ་མཐའ་ཡི་བར་གནས་ན། །འོག་ཏུ་སྒྲ་ནི་[318]འཕེལ་བར་འགྱུར།།
༤༡༧ རིམ་མིན་འཛིན་ཕྱིར་ཐ་མར་ནི། །རིམ་ལྡན་བློ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར།།
དེ་འོག་ཡུལ་ནི་གནས་མེད་ཕྱིར། །བློ་ནི་རང་ཉིད་གནས་མ་ཡིན།།
༤༡༨ རང་ཉིད་གནས་ན་ཕྱིས་ཀྱང་དེ། །མི་འཇིག་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།།

---

316 ཐར་གསལ་དུ། འདི་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ། ཤློཀ ༤༡༤ཀ མདོར་བསྟན་དང་། ལྷག་མ་རྒྱས་བཤད་དུ་ཡོད་མོད། འདིར་རིམ་པ་དེ་བཀུམ་སྟེ་ས་བཅད་བཀོད།

317 བདག་རིག་འགྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

318 སྒྲ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡི་གེ་རིམ་མེད་ཅིག་ཅར་ནི། །སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདི་ཡོད།།
༩༧༩ ལན་ཅིག་བརྗལ་སྐྱེས་ཕྱིར་རྫོལ་བ། །ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་འགྱུར།།
ཡི་གེ་རྣམས་ནི་གསལ་བ་ལའང་། །སྐྱོན་འདི་རྗེས་སུ་གནས་པ་ཉིད།།

(ཁ) དུས་ཉན་བློ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་ལ་དགག

«༡» དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱས་གཞན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག

༩༨༠ དུ་མ་ཡིས་ནི་དེ་འཛིན་ན། །ཐ་མའི་བློ་གང་དེ་སྐྱོང་ལ།།
དེ་ཡང་རིང་པོར་འཛིན་མིན་པ། །དེས་ན་རིང་བློ་དྲན་མི་འགྱུར།།
༩༨༡ བློ་རྣམས་སོ་སོ་[319]ཐ་དད་དུ། །སྐྱོང་ན་དེ་སྒྲ་ཐོས་པ་ནི།།
ཚོད་པ་མེད་པར་སྣང་མི་འགྱུར། །སྦྱོར་བར་བྱེད་པའང་གསལ་བ་ཡིན།།
༩༨༢ གལ་ཏེ་ཚོད་པ་མཐོང་ཡང་འདི། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་འཕྲུལ་འགྱུར་ན།།
ཐུང་ངུ་གཉིས་ནི་བརྗོད་ན་ཡང་། །རྣམ་ཆད་མེད་པར་འཕྲུལ་པར་འགྱུར།།
༩༨༣ དབང་པོས་རྣམ་བཅད་[320]མཐོང་ན་ཡང་། །དབང་པོ་ལས་ཆད་མེད་སྒྲོ་འདོགས།།
མི་རུང་དབང་པོའི་བློ་རྣམས་ཀུན། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་ཕྱིར་རོ།།
༩༨༤ ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། །མིག་འཛུམས་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡིན།།
དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྟུལ་ཕྲན་ནི། །དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས།།
༩༨༥ རྟུལ་གཅིག་བགྲེས་དུས་ཆུང་བ་ཡི། །མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་འདོད།།
བློ་ཡང་སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཡི་གེ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༩༨༦ དེ་ཕྱིར་ཡི་གེ་གཟུགས་སོགས་ལ། །བློ་གཞན་གྱིས་ནི་ཚོད་ན་ཡང་།།
ཚོད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན། །ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་འགྱུར།།
༩༨༧ དབང་པོའི་འཁྲུལ་པ་ལས་གཞན་དུ། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བྱེད་པ།།
ཐ་དད་མཚོན་མེད་འཁྲུལ་པ་ཅན། །དྲན་ཡིན་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ཅན།།

319 སོ་སོའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

320 རྣམ་ཆད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༤༩༨ བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་དེ་ལ་ནི། །གསལ་བར་སྣང་ཉིད་ག་ལ་ཞིག །
དབང་པོས་བཟུང་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ། །ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༤༩༩ དབང་པོས་ཆོད་པ་མཐོང་ན[321]ཡང་། །གལ་ཏེ་རྟོག་པས་སྦྱོར་བྱེད་ན།།
དོན་དང་དེ་ཡི་སྦྱོང་བ་ནི། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྣང་བ་དག །
༥༠༠ རིགས་དམ་གནོད་པ་ཅན་མེད་ན། །ཆོད་པ་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས།།
གལ་ཏེ་བློ་ཉུས་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་ན་དེ་ནི་གང་ལས་འདོད།།
༥༠༡ ཅིག་ཅར་བློ་མཐོང་མེད་ཕྱིར་ན། །དེ་ཉིད་འདི་ལྟར་དཔྱད་བྱ་ཡིན།།
དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །ཉུས་པ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན།།
༥༠༢ འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས།།
འདིས་ནི་གང་ཞིག་མཐོང་དོན་ལ། །ངོ་ཤེས་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དག
༥༠༣ གསལ་བར་སྣང་བས་མངོན་སུམ་དུ། །རྟོག་པ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན།།
སྒྲ་དང་སྒྲོང་དང་མར་མེ་སོགས། །ཐ་དད་རྟོགས་པ་དག་ལ་ཡང་།།
༥༠༤ གསལ་སྣང་ཡོད་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་བློ། །ཅི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར།།
དེ་ཕྱིར་ངོ་ཤེས་པ་ལས་ནི། །ཡིག་སོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད།།
༥༠༥ སྔོན་སྔོང་དྲན་ལས[322]དེ་ཡི་ཚེས། །སྒྲོ་འདོགས་མེད་པར་དེ་ཉིད་ནི།།
འདི་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་དབང་སྐྱེས་ཡིན།།

«༣» དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་སྔོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

༥༠༦ དོན་དང་ཤེས་པའི་སྔོང་བ་དག །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འདོད་མིན་ཞིང་།།
དོན་དང་ཤེས་པའི་སྣང་བ་དག །སོ་སོར་རྟོགས་པའང་ཡོད་མ་ཡིན།།
༥༠༧ དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་དོན་འབའ་ཞིག །
བློ་རྣམས་གཅིག་གིས་གཟུང་མིན་ཏེ། །ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ།།

321 མཐོང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

322 དྲན་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༥༠༨ ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །སྦྱོང་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་མེད་པའི།།
དོན་དང་དོན་ཤེས་གང་དེ་དག །ཕྱི་ནས་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་དྲན།།

༥༠༩ དོན་དང་དོན་གྱི་ཡིད་དག་གི། །སྦྱོང་བ་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ལའང་།།
སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི། །བརྟད་པའི་སྐྱོན་འདི་གདོན་པར་དཀའ།།[323]

༥༡༠ འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །རྣམ་གཅིག་ཉིད་དམ་སྦྱོང་བ་གཅིག
རྟོགས་ཀྱི་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ནི། །སྦྱོང་ལ་སྦྱོང་བ་གཞན་མ་ཡིན།།

ཁ] ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།

(༡) ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་བློ་འཕོ་བ་མི་སྲིད་པར་རྒྱས་བཤད། (ཀ) ཐལ་བ་འགོད་ཅིང་དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ།

༥༡༡ ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་[324]རྗེས་སྦྱོང་བར། །འགྱུར་བ་དེ་ལའང་དྲན་པ་མཐོང་།།
དེ་ནི་གང་གིས་སྦྱོང་བ་ཡིན། །གལ་ཏེ་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ན།།

༥༡༢ ཤེས་རིག་འཕྲེང་བ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །འདི་སྐྱེད་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན།།
གལ་ཏེ་ཐ་བློ་དེ་ཉིད་ན། །ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་མི་འགྱུར།།

༥༡༣ གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ། །ཉེ་བར་སྐྱེད་བྱེད་བློ་དེ་དག །
མི་འཛིན་པར་ནི་ཤེས་ཕྱི་མ། །ཅི་ལྟར་གཞན་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར།།

༥༡༤ བདག་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་དུ།[325]།ངེས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ནི།།
དེ་དག་ལ་[326]གཞན་ཕྱི་ཡི་ནི། །ཡན་ལག་གང་གིས་གེགས་བྱེད་འགྱུར།།

༥༡༥ ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཉེ་བས་ཀྱང་། །དེ་ལ་གེགས་བྱེད་ནུས་མ་ཡིན།།
གཞན་དུ་ཡུལ་ནི་ཉེ་བ་ན། །འགས་ཀྱང་བློ་སྦྱོང་མི་འགྱུར་རོ།།

323 ཤན་སྦྱར་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་སྦྱར་རྩ་ཚིག་ལ། ཤློཀ ༥༡༠ འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། “དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་དོན་རིག་ཅིང་།། དེས་ན་དོན་སྣང་རིག་པ་ཡིན། །དོན་རིག་པ་ནི་དག་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།” ཞེས་པའི་ཤློཀ་སྔོན་མ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། «རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན»གྱི་ཚིག་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་འགྲེལ་པར་བསྟན་པར་བཤད་པ་བདེན་སྙམ་པས། འདིར་མཆན་དུ་བཞག་ཡོད། འདི་ནས་ཤན་སྦྱར་གྱི་རྩ་ཚིག་དང་བྲངས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཐོན།

324 གཞན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

325 རང་བཞིན་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

326 དེ་དག་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༥༡༦ དོན་དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་འགའ། །ཡོད་མིན་དེས་ན་རྒྱ་བ་ཉི།།
མེད་ན་བློ་ཡི་དྲན་པ་ཡང་། །མེད་ཕྱིར་འདོད་པ་ཨ་རེ་མཛེས།།
༥༡༧ འདས་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་དག་ལ། །དོན་ཉེ་བ་ཉི་[327]ཡོད་མིན་ལ།།
འཕོ་བའི་རྒྱུ་ཉི་མེད་པའི་ཕྱིར། །དོན་ལ་སྦྱོད་པ་མི་སྲིད་འགྱུར།།

(ཁ) ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག་པ།

༥༡༨ གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི། །ནུས་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་པ་ན།།
ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་འགྱུར་ན། །དོན་བློ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན།།
༥༡༩ སྔར་གྱི་བློ་ནི་ནུས་ཟད་ན། །དོན་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།།
བློ་སྔོན་མེད་པར་བློ་མ་ཡིན། །དོན་གཞན་ཆགས་ཞེས་ནུས་ཉམས་ན།།
ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་ཕྱིར།།[328]
༥༢༠ ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ཡང་། །ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས།།
ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། །ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མིན།།
༥༢༡ དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡིད་འཇུག་ནི། །མཚུངས་ལ་ཡིད་གཞན་ལྟོས་མི་འགྱུར།།
ཡིད་ཤེས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བས་ཀྱང་། །ལྟོས་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༥༢༢ ཡིད་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་ལ་ནི། །ཆགས་པ་གཞན་ལ་མི་འགྲོའི་ཕྱིར།།
ཤེས་གཞན་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན་མིན། །ལ་ལར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།།
༥༢༣ འཇུག་པ་མཚུངས་ལ་[329]མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་ཆེ་གཞན་ལྟོགས་མི་
འགྱུར། །བདག་ཡིད་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་ནི། །སྐྱེ་ནའང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
༥༢༤ གཅིག་ལས་བྱེ་བ་གཅིག་ཡིན་ནའང་། །ཅི་ལྟར་མར་མེ་དུ་མས་མཐོང་།།
རིམ་གྱིས་ཀྱང་ནུས་མེད་འགྱུར་ཏེ། །ཕྱིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ།།

327 དོན་ཉེ་བར་ནི། ཞེས་དང་། དོན་ལ་དཔྱོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

328 མ་གཏོགས་ཤེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཤློ་ཀ་འདི་བོད་འགྱུར་དུ་ཚིགས་རྐང་ལྔར་མཛད་པ་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་དུ་བྱུང་བའི་རྩ་ཚིག་དང་ཡང་མཐུན།

329 མཚུངས་པའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༥༢༥ འདིས་ལུས་སྐྱེས་བུ་བཟད་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ལས་དེས་ན།།
དེ་ཕྱིས་གང་ལས་བློ་ཉིད་ལས། །ཞེ་ན་ཡིན་མོད་འདོད་པ་ཉིད།།
༥༢༦ གཟུང་ལ་གཟུང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ལ།[330]།གཞན་མིན་སྐྱེད་བྱེད་ཉིན་མཚན་ཉིད།།
སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མེད། །ཆ་མེད་པ་ལ་ཕྲ་སོགས་མེད།།
༥༢༧ གཟུང་བའི་ནུས་པ་ཉམས་འགྱུར་གྱི། །སྐྱེད་བྱེད་བདག་ཉིད་གཞན་མིན་ན།།
གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་ནི། །གཟུང་ལས་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་མེད་དེ།།
༥༢༨ གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི། །བློ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་མེད།།
གཟུང་བའི་[331]མཚན་ཉིད་ལས་འདི་ཡི། །དེ་དངོས་དེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད།།
༥༢༩ བློ་ལའང་དེ་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་གནས།།
འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །སྔོན་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད།།
༥༣༠ གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི།།
མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ།།
༥༣༡ དེ་ལ་ཕྲ་སོགས་ངོ་བོ་ཡིས། །གཟུང་བ་གཟུང་མིན་[332]ཉིད་འགྱུར་ན།།
གཟུགས་སོགས་བློ་ལ་སྔར་མེད་གང་། །ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
༦༣༢ དེ་ཕྱིར་རང་བློ་འཛིན་འགྱུར་[333]ན། །དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཡི་སེམས།།
གང་ཡིན་དེ་ཉིད་འཛིན་འགྱུར་བ། །དེས་ན་དོན་གཞན་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
༥༣༣ ནུས་པ་དུ་མ་གཅིག་མེད་ཀྱང་། །དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས།།
གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད། །གལ་ཏེ་གཅིག་ལས་དུ་མ་མིན།།
༥༣༤ མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག །འབྲས་བུ་ཚོགས་པ་དག་ལས་བྱུང་།།

330 གཟུང་ལས་གཟུང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ལས། །ཞེས་དང་། ཆ་མེད་པ་ལའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
331 གཟུང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
332 གཟུང་བ་བཟུང་མིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
333 འཛིན་གྱུར་ན། ཞེས་དང་། འཛིན་གྱུར་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཅིག་ཀྱང་ཚོགས་པ་གཉིས་འགྱུར་ཕྱིར། །དེ་ཉི་ དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད།།

(ག) དོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཅིག་ཅར་ དུ་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པ།

༥༣༥ གལ་ཏེ་བློ་གཞན་དོན་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འཛིན་འགྱུར་ན།།
སྔ་ཕྱིར་[334]སྣང་བ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་དོན་གཅིག་ལ།།
༥༣༦ རྟག་ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡི། །བརྗོད་གཉིས་[335]རིམ་མིན་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།།
གཅིག་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སྣང་བར་འགྱུར། །བདག་དང་དེ་རིག་སྣང་བའི་ཕྱིར།།

(༢) རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།

༥༣༧ གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་འཕོ་བ་ན། །ཐ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་མིན་ན།།
གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་མྱོང་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར།།
༥༣༨ གལ་ཏེ་བདག་མྱོང་མངོན་སུམ་ཡིན། །གཞན་གྱིས་མྱོང་འགྱུར་[336]མ་ཡིན་ན།།
གང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད་འགྱུར་བ། །བདག་གིས་མྱོང་དེ་གང་ལས་གྲུབ།།
༥༣༩ གསལ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། །གསལ་བར་འདོད་པའི་གསལ་བ་མིན།།
གལ་ཏེ་གསལ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །གསལ་ན་འགྲོ་འདི་གསལ་བར་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

334 སྔ་ཕྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

335 མ་དཔེར། བརྗོད་ཉིད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན། བརྗོད་གཉིས། ཞེས་བཅོས།

336 མྱོང་གྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བཞི་པ། གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ།

༡ རྗོད་བྱེད་སྒྲུབ་ངག་གི་རང་བཞིན། ཀ རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ།

༡ ༀ གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་ཉིད་ཕྱིར། །བདག་མཐོང་མིན་ཡང་གཞན་དག་གིས།།
མཐོང་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག །དེ་སྲང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཚིག །
༢ ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཚིག །
ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །དེར་ནི་རྗེས་དཔག་འཇུག་མི་འགྱུར།།
༣ ལུང་ལ་གནོད་ཕྱིར་གཞན་ལ་ནི། །སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཚེ།།
དེ་ནི་ཚད་མིན་དེ་བས་ན། །དེས་གྲུབ་མ་ལུས་གྲུབ་མ་ཡིན།།
༤ གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ལྡན་ལ་གྲུབ། །ཅི་ན་གང་གི་ལུང་གང་ཡིན།།
ཚད་མས་གནོད་པར་གྱུར་པ་ཡི། །ལུང་དེ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༥ དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
དེ་ལས་གཞན་པ་ཁས་ལེན་ན། །དེ་དོར་ཡན་ལག་ཚད་མ་མིན།།
༦ རང་རྟོགས་གང་ལས་བྱུང་གྱུར་པ།[337]།སྒྲུབ་བྱེད་དེས་ནི་ཅེས་མ་བརྗོད།།
རིག་པ་གང་གིས་ལུང་འཛིན་པ། །དེ་ནི་འདིས་ཀྱང་ཅེས་མི་འཛིན།།
༧ སྔར་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་དག་གིས། །ཐ་མལ་པར་གྱུར་རྟོགས་པ་དང་།།
དབང་པོ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་དེ་དག །དེའི་དོན་ནུས་ཤེས་ལ་ནུས་ཡིན།།[338]
༨ གང་ཡང་འབྲེལ་པ་རྣམ་ཆད་ཅན། །ཕྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི།།
དོན་དེ་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། །སྒྲུབ་བྱེད་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད།།
༩ སྐྱེས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་མིན་འཛོག་ན།།
གཏན་ཚིགས་དེར་སྣང་མེད་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་དངོས་རྟེན་མིན་ཕྱིར་རོ།།
༡༠ དོན་ཡོད་ཤེས་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན། །མེད་པ་ཤེས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།

337 གྱུར་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

338 དེ་དོན་ནུས་ཤེས་ལས་ནུས་ཡིན། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡོད་ཀྱང་དངོས་དང་འབྲེལ་མེད་པའི། །རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་དང་མཚུངས།།
༡༡ རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བུ་འམ། །སྣང་བ་མཐོང་བ་མེད་ཉིད་རྟགས།།
འབྲེལ་དེ་དངོས་ལ་གྲུབ་ཡིན་ན། །རང་ལ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མ་གྲུབ།།
༡༢ གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ལས་རྟོགས་པར།[339]།མི་རིགས་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡིས།།ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར། །གཅིག་མེད་ན་གཞན་དགག[340]ཕྱིར་ཡིན།།

ཁ དོན་སློས་པའི་དགོས་པ།

༡༣ ༈ དོན་སློས་དེ་ནི་སྒྲ་དག་དང་། །རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་བདག་ཉིད་ཅན།།
རྟགས་ཉིད་མིན་པར་སྒྲུབ་དོན་ཏེ།[341]།དོན་ལས་དོན་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།
༡༤ རྟོག་དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི། །འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་དང་།།
དངོས་ལས་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །བཏགས་པ་དག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན།།

ག གསལ་བྱེད་སློས་པའི་དགོས་པ།

༡༥ ༈ དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ། །ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་ནུས་མེད།།
དེས་ན་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གནས་མ་ཡིན།།
༡༦ ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་སྨྲ་བ་པོའི། །བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ན།།[342]
ཚད་ཡིན་དེ་ལས་ཐེ་ཚོམ་དག །སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།
༡༧ བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད།།
གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་རང་ཉིད་ལ། །ནུས་པ་མེད་ཀྱང་ནུས་སྟོན་བྱེད།།
༡༨ གཏན་ཚིགས་དོན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །ནུས་མེད་དེ་ནི་བརྗོད་པར་བཤད།།
གལ་ཏེ་དེ་ལའང་ནུས་ཡོད་དེ། །གཏན་ཚིགས་ཚིག་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ན།།

339 ལས་རྟོགས་པའི། ཞེས་དང་། བརྟགས་པ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

340 གཞན་འགག པེ་ཅིང་། འགགས། སྣར་ཐང་།

341 གྲུབ་དོན་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

342 བྱེད་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༩ དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཤེས་པར། །འདོད་པས་སྐབས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། །དེ་མཚུངས་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར།།
༢༠ ནང་གི་ཡན་ལག་ཉུས་པ་ནི། །ཚུལ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་གནས།།
དེ་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཚིག་ལ་ཡང་དག་གནས།།
༢༡ གལ་ཏེ་ཡུལ་བསྟན་མེད་པར་ནི། །གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
ཡུལ་བསྟན་པ་དག་ཉིད་ལས་ནི། །ཉུས་པ་སྒྲུབ་[343]པར་འདོད་ཅེ་ན།།
༢༢ ཁྱབ་སྔོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །སྒྲ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན།།
མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཛིག་བློར་འགྱུར།།
༢༣ ཕྱོགས་བསྟན་པ་ནི་མེད་ན་ཡང་། །འགྲུབ་པ་ལ་ནི་གེགས་མེད་ཕྱིར།།
གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བ་ཉིད། །མ་བསྟན་མ་ཚང་ཡིན་པར་བརྗོད།།
༢༤ བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པར་དམ་བཅས་ནའང་། །སྒྲ་དེ་ལ་སྐྱོན་འཐད་མིན་ཏེ།།
སྒྲུབ་བྱེད་དབང་དུ་བྱས་ཉིད་ཀྱིས། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཐལ་མིན་ཕྱིར།།
༢༥ ཁྱད་པར་མེད་པར་བརྗོད་ན་ཡང་། །རིགས་གཅིག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ།།
གཞན་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་ཀུན། །དམ་བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར།།
༢༦ གལ་ཏེ་གྲུབ་བརྗོད་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིར། །གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་ན།།
ད་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་དག །ཅི་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཡིན།།
༢༧ ལྟར་སྣང་བཅས་སོགས་བཀོད་པ་དང་། །གཞན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གད་དེ།།
འདི་ལྟར་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད། །མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༢ བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན། ཀ ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་རང་བཞིན།

༡) རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། ཀ) མདོར་བསྟན།

༢༨ ༄ སྒྲུབ་བརྗོད་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད། །ཡིན་ཡང་རྫོངས་མེད་ཕྱིར་མཚན་ཉིད།།
ཇ་བོ་ཚིག་ཕྲད་བདག་ཉིད་འདོད། །ཚིག་གིས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞི།།

343 ཉུས་པ་གྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༩ མ་གྲུབ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་དོན་བརྗོད། །གྲོལ་བས་ཁས་བླངས་པ་བཟུང་ངོ་།།
མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་ཁྱབ། །བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད།།
༣༠ གཞན་འདོད་ཐམས་ཅད་བཟློག་ན་ཡང་། །འགྲེལ་པར་བདག་ཉིད་སྒྲ་བཤད་པ།།
དོགས་པའི་གནས་ནི་བཟློག་པ་སྟེ། །འདི་ནི་དེ་དོན་བྱས་པ་ཡིན།།

ཁ) རྒྱས་བཤད། ༡] འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ] ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད།

༣༡ ༓ དེ་ནི་ལྟོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་བརྗོད།།
མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ནི། །སྐབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༣༢ དེ་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡི། །སྐྱོན་ཡང་ཇི་སྐད་བདག་གཞན་ན།།
དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་བཞིན་ཏེ། །དེར་ནི་འདོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན།།
༣༣ གལ་ཏེ་གང་ལ་རྩོད་པ་ཡིན།[344]།སྒྲུབ་བཀོད་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ན།།
བསྒྲུབ་བྱ་ཅི་ཡིན་གཞན་དུ་ན། །མི་འདོད་པའམ་འབྲས་མེད་འགྱུར།།

ཁ] རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད།

༣༤ འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྦྱོར་བ་ལ། །རྗེས་འགྲོ་མེད་དང་འགལ་བ་དག །
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཅི་སྟེ་ཡང་། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྤྱིར་འདོད་ན།།
༣༥ དེ་ཉིད་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ལུས་མི་འགྱུར་ན་གྲུབ་མ་ཡིན།།
བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི། །འདི་དེ་མི་ཤེས་ཀྱིས་བསླད་ཡིན།།
༣༦ སྒྲ་དང་བུམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྟོག་[345]ན་འཛིག་ལའང་མཚུངས་ཤེ་ན།།
མ་ཡིན་འཛིག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིས། །སྒྲ་ནི་དེ་ལྟར་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།
༣༧ དེ་བཞིན་དོན་གཞན་ཡོད་གྱུར་ན། །བུམ་པའང་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར།།
མི་རྟག་སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན། །རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་མ་འབྲེལ་བ།།

344 བརྩོད་པ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

345 རྟོགས་ན། ཞེས་དང་། འཛིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིས། ཞེས་དང་། སྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༨ བཟློག་ཕྱིར་མ་ཡིན་མི་ལྡན་དང་། །གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་རྣམ་པ་གཉིས།།
མི་ལྡན་གཅོད་ཕྱིར་གཞན་དང་ནི། །རྟེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
༣༩ དེ་སྤྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཡིན་པས། །གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན།།
ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ནི། །རྟེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ལྡན་མིན།།
༤༠ འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་ཆོས་དག་གིས། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན།།
འགོག་པ་དག་ནི་བསལ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཅན་དེ་ལྟར་མི་བསྒྲུབ་ཕྱིར།།
༤༡ ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཚོགས་པ་དག །བསལ་བ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།།
གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་འདོད་མིན། །འདིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན།།

༢] རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཀ] དངོས། (༡) དགོས་པ་མདོར་བསྟན།

༤༢ ༈ ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཆོས་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་གཞག་ཀྱང་།།
བདག་ཉིད་འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྒྲ་སྨོས་སོ།།

(༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ། (ཀ) གཞན་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག

༤༣ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བཟུང་བས་དེ་གཅིག་ལ།།
རབ་ཏུ་གནོད་ནའང་[346]གཏན་ཚིགས་དང་། །དམ་བཅའ་བ་དག་སྐྱོན་འགྱུར་ན།།
༤༤ སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན། །དྲི་ཟའི་ཡོན་ཏན་བཟློག་པའི་ཕྱིར།།
གཏན་ཚིགས་འགལ་འགྱུར་སྐབས་མིན་ཕྱིར། །མིན་ན་དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས།།
༤༥ ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་འདིར་སྐབས་ཡིན། །དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་དོན་གནོད་ཉིད།།
ཆོས་ཅན་ཆོས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས། །ཅི་སྟེ་གྲོལ་འདོད་ཡིན་བརྗོད་ན།།
༤༦ གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས།།
ནན་གྱིས་ཁྲིད་འདི་འདོད་ཅེས་པ། །གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྤྱོད་པ་ཡིན།།
༤༧ འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་བརྗོད་དེ། །འཕྲུལ་བ་ཡིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་མིན་དོན་ལ། །གནོད་ཀྱང་གཞན་ལ་ཅི་ཞིག་གནོད།།

346 གནོད་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(ཁ) རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག

༤༨ རྗེས་དཔག་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། །ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བཤད།།
དེས་གྲུབ་དེ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ། །དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལྟོས་མ་ཡིན།།
༤༩ དེ་ཚེ་རྩོད་ངོར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ཚེ་ཁས་བླངས་མེད་ཕྱིར་མིན།།
འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཚེ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་མིན།།
༥༠ དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན། །དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར།།
འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཚེ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར།།
༥༡ དེས་གྲུབ་དོན་ལ་དེ་དང་ནི། །འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཕྱིར།།
གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ནི། །བསྟན་བཅོས་ལེན་པར་རིགས་ལྡན་ཡིན།།
༥༢ དེར་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གནོད་ཉིད།།
ཐྲང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་མིན་ཏེ། །ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ།།
༥༣ དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །གཟུང་ཞེས་ལུགས་འདི་གང་གིས་བྱས།།
ད་ནི་གྲུབ་མཐའ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །དུ་བས་མེ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
༥༤ སྐྱེ་བོ་རེང་པོར་སྐྱེས་གྱུར་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་ཉེས་པ་མ་མཐོང་ལ།།
གྲུབ་མཐའ་མི་བཟད་གདོན་འདི་ནི། །ཀྱེ་མ་སུ་ཡིས་བསྐྲོས་པ་ཡིན།།
༥༥ གལ་ཏེ་དཔེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀུན། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ལ།།
བསྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་འདས་ལུགས་ཡིན།།
༥༦ འབྲེལ་མེད་ཆོས་ནི་མ་གྲུབ་པས། །མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
དེ་གྲུབ་[347]ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་བརྗོད། །གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
༥༧ ཆོས་ཅན་ཆོས་ནི་མ་ལུས་པ། །དཔེར་བླངས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི།།
སྐྱེ་བོས་ཚིག་དང་དུད་སོགས་ལས། །སེམས་ལྡན་མེ་སོགས་རྗེས་དཔོག་བྱེད།།
༥༨ མི་འཁྲུལ་པས་ན་རང་བཞིན་དང་། །རྒྱུ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན།།

347 དེ་སྒྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འགའ་ཡི་སྒྲ་བ་ལ་གནོད་པས། །ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྡོག་མ་ཡིན།།
༥༩ དེ་ནི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡི།[348]།དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར།།
རྟོགས་པ་གཞན་དག་གཏན་ཚིགས་ངེས། །ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
༦༠ གཏན་ཚིག་བརྗོད་དམ་མ་བརྗོད་ཀྱང་། །འགལ་ན་གྲོལ་བས་འདིར་ཅི་བྱས།།
དེས་བརྗོད་ཉེས་པས་བསྟན་བཅོས་ལ། །གནོད་བྱེད་དུ་ནི་དེ་སྐྱེས་མིན།།
༦༡ གནོད་བྱེད་བརྗོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་མ་བརྗོད་ན་དེ་ཅི།།
གནོད་པ་མིན་ནམ་མི་རིགས་བྱེད། །མིན་ཏེ་ཅིས་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན།།
༦༢ གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཞན་དག་ལ། །རང་འདོད་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་མེད་ཕྱིར།།[349]
དོན་མེད་བརྗོད་པས་སྐྱོན་འགྱུར་ན། །དེ་སྒྲུབ་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཡིན།།
༦༣ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལར་འགའ། །རིགས་མིན་པས་ན་རིགས་སྒྲ་བ།།
གཞན་པ་དག་ཀྱང་འགོག་བྱེད་ཅེས། །བྱ་བ་རྒྱལ་རིགས་ལུགས་ཡིན་ནོ།།
༦༤ དོན་ཀུན་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་ནི། །སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན།།
དེས་ན་ཀུན་ཏུ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། །སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་གཞག་འདི་ཉམས་འགྱུར།།
༦༥ ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་དག །མི་རུང་ཕྱིར་ན་འགལ་ངེས་ལ།།
གནོད་འགྱུར་འདིར་ནི་དེ་འདྲ་བའི། །འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༦༦ དེ་དག་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ནི། །མིན་ཡང་བསྟན་བཅོས་དོན་སླད་ཕྱིར།།
འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གནོད་ཅེ་ན། །ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནོད་འགྱུར།།
༦༧ འབྲེལ་ཡོད་དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ། །གནོད་འགྱུར་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ།།
རྟགས་ཀུན་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། །སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དཔྱད་ཕྱིར་རོ།།
༦༨ མེད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་རྟོགས་མེད།།
འདིར་ནི་བསྟན་བཅོས་གནོད་འབབ་ཞིག །སྐྱོན་ཡིན་དེ་གཞན་བྱས་ལའང་མཚུངས།།

348 བསྒྲུབ་བྱ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

349 མ་དཔེར། སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༦༩ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ཕྱིར། །བསྟན་བཅོས་མཐོང་བ་མ་ལུས་བསྒྲུབ།།
དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྒྲ། །དམ་བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར།།
༧༠ གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་བརྗོད་པ། །མ་ཡིན་འདོད་པ་སྨོས་ཕྱིར་ན།།
བསྒྲུབ་བྱ་རིག་པས་ཐོབ་པ་[350]ནི། །ཚིག་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༧༡ མི་འདོད་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཞེ་ན། །གྲོལ་བ་མི་འདོད་ཆོས་གཞན་ཡང་།།
བསྒྲུབ་མིན་དེ་ཆེ་བསྒྲུབ་བྱ་བ། །མིན་ལ་གནོད་པས་ཅི་ཞིག་འགལ།།
༧༢ ཕྱོགས་མཚན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཅན་ཡིན།[351]།རང་ཉིད་སྒྲ་ཡང་དོན་མེད་འགྱུར།།

(ག) མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སྤུན་དབྱུང་བ།

བསྟན་བཅོས་འདོད་འཇུག་དོན་ཞེ་ན། །འོ་ན་དོགས་འདི་གང་ལས་ཡིན།།
༧༣ དེ་ནི་ཚད་མས་བཀག་མེད་ན། །འཛིན་པ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས།།
གལ་ཏེ་ཚད་མས་བཀག་ན་ཡང་། །ཚིག་ལས་གང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར།།
༧༤ དེ་དག་སྔར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་ནི། །རང་གི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན།།
དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་ཇི་ཞིག་ལྟར། །གཞན་འཛིན་པ་ནི་ཅིས་མི་ཐོབ།།
༧༥ འདོད་གནོད་མེད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན། །ཐུག་པ་མེད་པར་བསྟན་པས་ན།།
ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྒྲ་མཛད་དོ།།
༧༦ གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་ཁྱད་པར་དག །ཡོངས་སུ་སྤྲངས་ནས་རབ་གྲགས་པའི།།
ཆོས་ཅན་དག་ནི་གཟུང་དོན་དུ། །གཞན་ནི་རང་ཉིད་སྒྲ་བརྗོད་ཟེར།།
༧༧ དཔྱད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། །རབ་གྲགས་ཧྲེན་ནི་གྲུབ་གྱུར་ཏེ།།
རང་འདོད་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་སྟོད་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༧༨ ཅི་སྟེ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་བརྗོད་ན།།
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ། །ཞེས་བྱ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས།།

---

350 མཐོང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

351 དོན་ཅན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༧༩ གྲུབ་དང་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོར་ནི། །བསྟན་པ་དག་ནི་ཡོད་ཡིན་ན།།
བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲས་ལྡན་འགྱུར།།
༨༠ རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱི་ཡི་ནི། །ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན།།
འདིར་ནི་དེ་སྐད་མ་བསྟན་ཀྱང་། །ཕྱོགས་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་མེད།།
༨༡ གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས། །དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་དེ་མི་ནུས།།
ཅི་ཕྱིར་རྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར།[352]།འདི་དེ་དག་གི་སྐྱོན་མིན་ནམ།།
༨༢ ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ། །ཕྱོགས་སྐྱོན་འདོད་མིན་དེ་ལྟ་ནའང་།།
གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་ཉེས་པ་ཡང་། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ།།
༨༣ ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ལ་གནོད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ།།
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདོད་གཞན་མིན་ཏེ། །མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན།།

(༢) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ།

༨༤ རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། །ལྟོས་པ་མེད་པར་མ་ཁྱབ་དང་།།
ལོག་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན།།
༨༥ རང་ཉིད་ཚིག་ཟླད་ངོ་བོའི་སྒྲ། །མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག །
ལོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད།།
༨༦ བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད།།
བསལ་བ་གནོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།

ཁ] ཞར་བྱུང་ཚིག་ཟླད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

༨༧ རང་ཉིད་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། །ངེས་བཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང་།།
བྱེད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དུས་གཞན་གཅད་[353]ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན།།
༨༨ འདོད་རྐྱེན་འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། །འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཚིག་དག་ལ།།

352 མ་དཔེར། ཅི་ཕྱིར་བརྟགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

353 དུས་གཞན་བཅད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། །གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་འགོག
༨༩ རྫོད་བྱེད་མིན་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས། །དེས་ན་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་འདོད།།
བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །དེ་འདོད་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད།།

ག] རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།

༩༠ དེས་ན་མི་འདོད་དང་འབྲེལ་བའི། །འདོད་པ་ལ་ཡང་གནོད་པ་ན།།
ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་གནོད་མེད་ཕྱིར། །ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་ཉིད།།

༣] མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད།

ཀ] སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ། (༡) མདོར་བསྟན།

༩༡ ༀ ཁས་བླངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི། །དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད།།
གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་བཟློད་ཕྱིར། །བསལ་བ་གཏན་ཚིགས་ཉེན་མ་ཡིན།།
༩༢ རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད།།
དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས།།

(༢) རྒྱས་བཤད།

(ཀ) ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ། [༡] ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ།

༩༣ ༀ ཡང་དག་དེས་ལྡན་བརྗོད་འདོད་པ། །བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི།།
ཕྱིར་ན་རང་གི་ཚིག་དང་ནི། །བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན།།
༩༤ ཇི་ལྟར་བདག་ནི་ཚད་མིན་ན། །ཚིག་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ།།
དེ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་མི་བརྟེན་[354]ན། །དེར་གྲགས་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་།།
༩༥ མཚུངས་པར་བསྟན་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དེའི། །སྐབས་རྟེན་ཉིད་ལ་གནོད་བྱེད་ཅེས།།
དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་འདི། །རང་གི་ཚིག་དང་ལྷན་ཅིག་བཤད།།
༩༦ དེས་ན་འདི་ལ་དཔེ་དག་ཀྱང་། །མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།།
ཚད་མ་རྣམས་ནི་ཡོད་མིན་ན། །བསྟན་བཅོས་ཚིག་མི་རུང་ཕྱིར་རོ།།

354 མི་བརྟན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༧ རང་ཚིག་འགལ་ལ་གསལ་བའི་དཔེ། །ལུང་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན།།
དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཚོས། །བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་ཡིན།།
༩༨ དེ་ལ་རྟེན་མིན་དངོས་པོ་ལ། །བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བརྗོད་ན་ཡང་།།
གནོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག །ཉུས་པ་མཚུངས་ཕྱིར་གེགས་བྱེད་འགྱུར།།
༩༩ དཔེར་ན་རང་གི་ཚིག་བཞིན་ཏེ། །དེ་ཡང་དེ་ཆེ་རང་ཚིག་བདག
དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་འགྱུར།།
༡༠༠ དེ་ལྟ་མིན་ན་རིགས་བྲལ་གྱི། །དམ་བཅའ་ཉུས་པ་མཚུངས་པ་ཡི།།[355]
དམ་བཅའ་ཇི་བཞིན་དོན་ཅན་གྱི། །རྗེས་དཔག་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་གནོད།།
༡༠༡ ལུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། །སྔར་ཉིད་རྣམ་པར་བཟློག་པ་ཡིན།།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁས་བླངས་ནས། །དཔྱོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་འདི་འདོད།།
༡༠༢ དེས་ན་གནོད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ལས། །ཁས་བླངས་ཕྱིར་རོལ་གྱུར་མིན་ཡང་།།
ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡི། །ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན།།
༡༠༣ དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐལ་ཆེས་པའམ། །ལོགས་ཤིག་བྱས་པ་དོན་མེད་འགྱུར།།
རང་གི་ཚིག་ཀྱང་ཐ་དད་པ། །ཚིག་ཙམ་བརྗོད་ལ་གེགས་བྱེད་ཡིན།།
༡༠༤ དེ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ནི། །ཁས་བླངས་ཕྱིར་ན་དངོས་ཀུན་ལ།།
གནོད་བྱེད་ཅེ་ན་གལ་ཏེ་དེ། །མི་འདོད་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི།།
༡༠༥ རང་ཚིག་འགལ་ན་རང་ཚིག་དང་། །བསྟན་བཅོས་འགལ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར།།
སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་ན་འདི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་ཉིད།།

[༣] ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་།

༡༠༦ དེས་ན་རབ་གྲགས་དོན་དག་ལ། །བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་ཉེས་པ་མེད།།
སྒྲོག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི། །ཅི་འདོད་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག
༡༠༧ འདི་ལ་བརྟག་པ་ཕལ་ཆེར་ནི། །འགལ་བ་བརྗོད་ཡིན་འདི་ལྟ་སྟེ།།

355 མཚུངས་པ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་རྒྱ་བ་དང་། །ཁྲུས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་[356]དག་འགྱུར་བའོ།།
༡༠༨ མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས།།
གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར།།

(ཁ) གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། [༡] གྲགས་པས་བསལ་བའི་ཚུལ།

༡༠༩ ༄ སྐྱེས་བུའི་འདོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །འདོད་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དོན་ལ།།
བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གནོད་མེད་དག །སྐྱེ་བོ་རྣམས་འདོད་ཡིད་ཆེས་ཡིན།།
༡༡༠ ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད།།
མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཛལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད།།
༡༡༡ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན། །འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་དགག་མེད་པ།།
བྱས་དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། །སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་།།
༡༡༢ དོན་ཅམ་དང་ནི་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །བྱུང་བའམ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་བ།།
སྒྲ་ཡི་རུང་བ་ཉིད་དེ་ཡིས། །མི་མཐུན་པ་དག་གནོད་པར་འགྱུར།།
༡༡༣ གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། །རུང་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བས་ཉིད་ལས།།
དེ་ལ་སྒྲ་ཀུན་འབྲེལ་དེས་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན།།
༡༡༤ གཞན་དུ་འདིར་ནི་གནོད་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་མིན་[357]མི་འགྱུར།།
དེ་འགོག་རྗེས་དཔག་ལས་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲ་དོན་ལ་དབང་འཇུག་མེད་ཕྱིར།།
༡༡༥ གང་ལ་ཡོད་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ། །རྟགས་རྣམས་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་ཅེས།།
དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པ། །འབྲས་བུ་དང་ནི་ལྡན་པར་འདོད།།
༡༡༦ སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན། །དེ་ཡང་འདོད་ཙམ་བརྟེན་པ་ཡིན།།
སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་པ་མི་འགྲུབ་མིན།[358]།དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས།།

356 མ་དཔེར། ཁྲུས་ཀྱིས་ཆོས་དག་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

357 མ་དཔེར། ཐུན་མོང་ཉིད་མི་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

358 གྲུབ་པ་མ་གྲུབ་མིན། པེ་ཅིང་། སྒྲུབ་པ་མ་གྲུབ་མིན། སྣར་ཐང་།

༡༡༧ རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསྒྲུབ་རྣམས་ལ། །འགལ་བ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན།།
མེད་པར་སྟོན་ཡིན་དེ་ལྟ་བུའི། །གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཕྱིར་རོ།།
༡༡༨ ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་བརྗོད་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན།།
དེས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །གྲགས་པ་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ཉིད།།
༡༡༩ དེས་ན་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས།།
ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། །དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བསྟན།།
༡༢༠ རི་བོང་ཅན་ཟླར་མི་འདོད་པ། །དེ་གྲགས་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར།།
དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་དཔེ་མེད་ཅན། །དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་འདོད།།
༡༢༡ དཔེ་འདི་ཉིད་དབང་བྱས་ནས་ནི། །དེ་སྐད་བཤད་མིན་མཚན་ཉིད་ཕྱིར།།
དེ་བཞིན་དུ་ཧྲིག་ཤིང་མིན་ཞེས། །བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གནོད་ཕྱིར་རོ།།
༡༢༢ འདིར་ཡང་གཞུར་དཔྱལ་སོགས་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།།
བརྡ་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ལ།[359] །ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི།།
༡༢༣ གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་ན། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན།།
གྲགས་གྲུབ་ཁས་ལེན་རི་བོང་ཅན། །མ་ཡིན་པ་ལའང་བཟློག་མེད་ཕྱིར།།

[༢] གྲགས་པའི་དབྱེ་བ།

༡༢༤ ཧཱུྃ དངོས་པོ་ལ་ནི་གྲུབ་པ་དེ། །རི་བོང་ཅན་ལའང་བཟློག་པ་མེད།།
དངོས་དེ་མེད་ན་རི་ཅན་ལ། །བཟློག་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
༡༢༥ དེའི་ཕྱིར་དངོས་དེས་མེད་བརྡ་ཅན། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི།།[360]
རྗུང་བ་དོན་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འདོད་ལ་གེགས་བྱེད་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༡༢༥ཁ གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་ན། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན།།

359 འགྱུར་བ་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

360 ཆོས་རྣམས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། །རི་བོང་ཅན་ལའང་བཟློག་མེད་ཕྱིར།།[361]
༡༢༦ རུང་བ་ཉིད་དེ་འགོག་པ་ལ། །བརྗོད་འགོག་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི།།
གྲགས་པ་ཞེས་བྱའི་རྗེས་སུ་དཔག །རུང་བ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གནོད་བྱེད།།
༡༢༧ འདིས་ནི་བརྗོད་རྗེས་འཇུག་པ་ཡི། །སྒྲ་རྣམས་ལ་[362]ནི་དོན་ངེས་པ།།
ཡོད་མིན་ཅེས་བརྗོད་དེ་དག་རྣམས། །དེར་འགོག་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན།།
༡༢༨ དེས་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྒྲ་ཡི། །དོན་རྣམ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན།།
དོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། །གནོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན།།

[༣] རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༡༢༩ དེས་ན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། །བསྟན་ཕྱིར་གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ལས།།
ཕྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །ཐ་དད་བྱས་ཡིན་ཐྱ་མ་བཞིན།།
༡༣༠ གྲུབ་པ་ཐ་དད་བཤད་པ་ལ། །དགོས་པ་བསྟན་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི།།
རྒྱུ་དང་བཅས་པར་རབ་བརྗོད་དེ། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གནོད་ལ་མིན།།

(ཀ) མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ།

༡༣༡ ༈ མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་འདི་ལ་ཡང་། །སྒྲ་ནི་ཏུ་མའི་དངོས་ཉིད་དུ།།
གྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག །སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་སྣང་བ་ཡི།།
༡༣༢ བློ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཉན་ལ་གཉིས་མེད་སྣང་གྱུར་པ།།
དེ་དོན་དོན་བཤད་འདི་ཉིད་ནི། །ཕྱོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་འགྱུར།།
༡༣༣ ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་དོན། །ལྷག་མ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།།
སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།།
༡༣༤ དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།།

361 བོད་འགྱུར་དུ། ཤློ་ཀ་ ༡༢༥ མཇུག་ཏུ། ཤློ་ཀ་ འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་མོད། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚ་ཚིག་ཏུ་མ་བཞུགས་པས། ཐལ་ཆེར་གོང་གི་ཤློ་ཀ་ ༡༢༣ ཐུབ་འགྱུར་ཤོར་སྣང་། དེ་ལྟ་ནའང་བོད་འགྱུར་གྱི་དཔེ་ཚང་མར་འདུག་པས། གཞུང་རང་དུ་བཞག་སྟེ་ཤློ་ཀའི་ཨང་གྲངས་མི་འཁྲུག་ཕྱིར་ ༡༢༥ཁ་ པར་བྱས་ཡོད།

362 སྒྲ་རྣམས་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཕྱིར་ཡང་གནོད་པ་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉན་བྱ་སྨོས་པས་བསྟན་པ་ཡིན།།
༡༣༥ རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱའི་དངོས་མིན་ཕྱིར། །གྲུབ་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་དང་།།
དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། །མཉན་བྱས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད།།

[ཁ] གཞི་གང་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་བཤད་པ།

(༡) རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྨོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་བཤད།

༡༣༦ ༄ ཀུན་ཏུ་གྲོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི། །བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན།།
ཆོས་དེ་ལྡན་ལ་གནོད་འགྱུར་གྱི། །ཆོས་གཞན་གྱི་ནི་ཆོས་ཅན་མིན།།
༡༣༧ གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ནི། །གནོད་ཀྱང་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག །
དོན་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། །རང་གི་ཆོས་ཅན་སྨོས་པས་ནི།།
༡༣༨ ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གནོད་པས་ཀྱང་། །གནོད་འགྱུར་ཞེས་ནི་གྲུབ་དོན་ཏེ།།
རྟེན་ནི་འགལ་བར་གྱུར་པ་ཡིས། །དེ་བརྟེན་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར།།
༡༣༩ གཞན་དུ་དེ་ལྟའི་རྣམ་ཅན་ཆོས། །བསྒྲུབ་བྱ་[363]ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།།
དེ་གནོད་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་པ། །དེས་ན་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྨོས།།
༡༤༠ འདི་ཡང་དོན་གྱིས་གྲུབ་མིན་ནམ། །བདེན་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ནི།།
འབའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་ནི། །སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་ཏོ།།
༡༤༡ དཔེར་ན་མཁའ་སོགས་གཞན་དག་གིས། །སྟོན་མེད་རང་བཞིན་སྐྱེད་མེད་མིན།།
ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱུ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་སུན་འབྱིན་པ།།
༡༤༢ དེ་བཞིན་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི། །ངོ་བོའང་དངོས་མེད་ཅེས་བརྗོད་བཞིན།།
དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། །གནོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད།།
༡༤༣ འདིས་ནི་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། །ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་གང་།།
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། །དེ་ལ་གནོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན།།
༡༤༤ དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་འབའ་ཞིག་མིན།།

363 བསྒྲུབ་བྱའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འདིར་གནོད། །ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱུ་མིན་ཕྱིར།།
༡༤༥ བདེ་སོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ནུས་མིན། །མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྔ་མ་བཞིན།།
གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཏན་ཚིགས་ནི། །དེས་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད།།
༡༤༦ རིམ་བཞིན་བྱེད་དང་མི་རྟག་ཉིད། །འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས།།
ལྡོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ན། །འདི་ནི་ལྷག་ལྡན་ཁྱད་པར་འདོད།།
༡༤༧ གང་ཕྱིར་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོས། །བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཕྱིར་དེ་རྟེན་[364]ནི།།
གནོད་ཡིན་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་དམ། །གཞན་རྟེན་ལ་མིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།
༡༤༨ རང་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་ཆོས་གཞན་ལ། །གནོད་པས་གནོད་མིན་ཞེས་བསྟན་པ།།
དེ་བཞིན་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱིས། །ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཞེས་བརྗོད།།

(༢) ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༡༤༩ སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ནི་གནོད་འགྱུར་བ།།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་དམ་བཅའ་བ། །ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཡིན།།
༡༥༠ ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་སྐྱོན། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དང་།།
རྗེས་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །རྟེན་སོགས་མ་གྲུབ་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན།།

ག] ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༡༥༡ ༈ འདིས་[365]སྒྲུབ་ཡན་ལག་བྱུར་པ་ཡི། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་།།
ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། །གནོད་པ་དག་ནི་བསྟན་པ་ཡིན།།
༡༥༢ དེ་ལ་དོན་ནི་བསྟན་པ་ཡི། །དོན་དུ་དཔེ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད།།
ལྡན་དོན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། །མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་གཞན་ཡོད་ཡིན།།[366]
༡༥༣ མ་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་ལ། །དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད།།

364 དེ་བརྟེན། པེ་ཅིང་།

365 འདི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

366 མ་དཔེར། གཞན་ཡོད་མིན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མ་མཐོང་བ་ལ་འབྲས་མེད་པ། །མཐོང་ན་ཡན་ལག་ཅན་སྒྲུབ་འདོད།།

༡༥༤ ཁྱད་པར་ཅན་མིན་གཞན་ཡོད་ནི། །སྒྲུབ་ན་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད།།

གལ་ཏེ་འདི་སྤྱི་ལོག་འགྲོར་འགྱུར། །སྲང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར།།

༡༥༥ དེས་ན་ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་འདུ་བ་ཅན་རྒྱུ་མིན།།

དེ་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་དག །མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་དེ་མཐོང་མིན།།

༡༥༦ དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ། །ཁྱད་པར་གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན།།

ཐྲ་མོ་ནས་བརྩམས་རྫས་འཕྲེང་དག །བཅལ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྫས་གཞན་གྱི།།

༡༥༧ སྤྱི་ཉིད་མི་རྟོགས་རས་བལ་གྱི། །འདབ་བཞག་བཞིན་ཞེས་གཞན་དག་ཟེར།།

དེ་ཡི་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་དང་། །སོ་སོར་ལྡན་པའི་རྒྱུལ་ཚོགས་དག

༡༥༨ སོ་སོར་ལྡན་ཅིག་བཅལ་བ་ན། །དེ་ཕྱིར་ཁྱད་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།།

མ་ཤ་ལ་སོགས་རིམ་པ་ཡིས། །གྲངས་མཚུངས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ་།།

༡༥༩ གལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་ནས་བརྩམས་ཏེ། །ཚོགས་ཆེན་གོང་ནས་གོང་དུ་ནི།།

འཕེལ་ལྡན་འབྲས་བུའི་འཕྲེང་བ་ཡི། །སྤྱི་བ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན།།[367]

༡༦༠ ཡུངས་ཀར་བར་གྱི་སྤྱིད་དག་ཀྱང་། །ཆུང་ངུ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས།།

འབྲས་བུའི་སྤྱིད་ནི་མི་རྟོགས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ཉིད་གཞལ་བྱར་འགྱུར།།

༡༦༡ དོན་དེ་མཐོང་མེད་རས་འདབ་བཞིན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུའང་རྟོགས་པ་མེད།།

སྤྱིད་ཉིད་རྟོགས་མེད་བཞིན་དུ་དེའི། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།།

༡༦༢ མ་ཤ་ལ་སོགས་ལྷག་ཡོད་མིན། །དམའ་མེད་དེ་ནི་ཉེར་མཚོན་ཏེ།།

གཟུགས་སོགས་ལྷག་དང་ལྷག་ཅི་བཞིན། །རང་གི་དབང་པོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར།།

༡༦༣ ཁས་བླངས་རང་གི་ཚིག་སོགས་ཀྱིས། །གནོད་པ་དག་ནི་སྲིད་པས་ན།།

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི། །དཔེར་བརྗོད་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ།།

367 མ་ཡིན་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢) གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།

༡༦༤ ༄ བྱ་བ་དུས་གསུམ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། །དེ་ལྟའི་བདག་མིན་གཞན་དག་ལ།།
དེ་ལྟར་བཀོད་དེ་དེ་ཡི་ཚེ། །མི་འདོད་ན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར།།
༡༦༥ ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱིས་[368]མ་གྲུབ་པ། །ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲ། །འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་མིན།།
༡༦༦ དེས་ན་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་དག །མ་གྲུབ་དཔེར་ནི་བྱས་པ་ཡིན།།
གཞན་དུ་རི་བོང་རྭ་ལ་སོགས། །མ་གྲུབ་ཀུན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར།།
༡༦༧ ཐམས་ཅད་རྣམ་འགས་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །དེས་ན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི།།
ཁྱད་པར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡི། །ལན་གྱིས་རྣམ་འབྱེད་ནུས་མ་ཡིན།།
༡༦༨ སྒྲ་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཅེས་ཐུང་མིན།།
གང་གིས་ཁས་བླངས་མཚན་ཉིད་འགྱུར། །དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས།།
༡༦༩ ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན།།
བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཚེ་གཏན་ཚིགས་དང་། །དཔེ་ཡི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་འགྱུར།།
༡༧༠ མི་སྲིད་ཕྱིར་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་འདོད།།
བསྟན་བཅོས་ཅི་བྱ་ཅི་རིགས་པར། །རང་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།[369]
༡༧༡ སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཉིད་ལས། །དོན་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས།།
གཏན་ཚིགས་སོགས་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་དགོས་པའང་མེད།།
༡༧༢ སྒྲར་དེས་བཟུང་ན་དེ་ཡིས་ནི། །དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དོན་མེད།།
དེ་ཕྱིར་ཤུགས་ཀྱིས་དེར་བརྗོད་པས། །ཁྱབ་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས།།

༣) གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པ།

༡༧༣ ༄ འགལ་བ་འདོད་དང་འབྲེལ་མེད་དེ། །ཕན་མེད་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ།།

368 སྐབས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

369 མ་དཔེར། འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

དེ་ལྟ་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན། །ཐམས་ཅད་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར།།
༡༧༤ ཕྱོགས་སྐྱོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི། །མ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
འདོད་པ་མེད་ན་[370]མ་གྲུབ་ཡིན། །མི་རྟགས་གཏན་ཚིགས་དང་ལྡན་པས།།
༡༧༥ སྒྲ་ལ་དེ་ལྟར་རྗོད་བྱེད་ན། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་བཟློག་པར་འགྱུར།།
འདི་ལ་དཔེ་བསྟན་པ་ཉིད་ལས། །དོན་གཞན་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡོད།།
༡༧༦ ཁྱད་པར་ལ་ནི་གཞན་བརྗོད་ནས། །སྤྱི་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ན།།
དེ་ཁྱབ་མ་ཡིན་སྤྱི་རྗེས་སུ། །འཇུག་ལ་འབྲས་བུའང་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
༡༧༧ དེ་ཕྱིར་སྒྲ་ལ་གནས་པ་ཡི། །མི་རྟག་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་ཞེས་གསུངས།།
ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འགལ་སླ་བས། །སྒྲ་ནི་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན།།
༡༧༨ སྤྱི་ནི་ཁྱད་པར་མི་སྲོང་ཕྱིར། །དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དཔེར་ན་སྐབས་འགར་ཤིང་ཤ་པ། །ཉིད་ནི་ཤིང་མིན་ཞེས་པ་བཞིན།།
༡༧༩ ཐམས་ཅད་མཉན་པ་གཅིག་ཉིད་ལ། །འཇུག་པ་འགོག་འགྱུར་དེ་ཙམ་གྱིས།།
ཐམས་ཅད་མིན་མིན་ཁྱད་པར་ཀུན། །དེ་མེད་[371]ན་དེ་མེད་འགྱུར་ཕྱིར།།
༡༨༠ ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་གཏན་ཚིགས་དངོས་གྱུར་ནི།།
ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་རང་སྒྲུབ་བྱེད་མ་གྲུབ།།
༡༨༡ དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆོས་དང་ནི། །ཆོས་ཅན་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
ཀུན་ལ་ཉེས་མཚུངས་ཤེ་ན་མིན། །ལྡོག་པ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཕྱིར་རོ།།
༡༨༢ དོན་དམ་པར་ནི་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་མ་གྲུབ་ཕྱིར།།
ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་འགོག་པར་འགྱུར།།
༡༨༣ དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི།།
ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན།།

370 འདོད་ལ་མེད་ནའང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

371 དེ་མིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡༨༤ བདག་ཉིད་ཅི་ལྟའི་ཐ་དད་ཀྱི། །མཐར་ཐུག་ཤེས་ལ་ཐ་དད་པར།།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་རྟེན་ཡིན་ནོ།།
༡༨༥ འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ། །ཐ་དད་བློ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅན།།[372]
ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། །བྱས་པ་ངེས་ན་མ་གྲུབ་བསྟན།།
༡༨༦ ངེས་ན་བྱེ་བྲག་སྤྱི་ཆོས་ཐ། །དད་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཉིད།།
དཔེར་ན་རྩོལ་བྱུང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །རྩོལ་བྱུང་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་བཞིན།།
༡༨༧ ཕྱོགས་ཡན་ལག་ནའང་གནོད་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མ་གྲུབ་མིན།།
དཔེར་ན་གོང་བུ་རྭ་ཅན་འདི། །རྭ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་རྟ་མིན་བཞིན།།
༡༨༨ ཡང་ན་དེ་རྟོགས་ནས་ལྡོག་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱའི་དུས་སུ་ཡན་ལག་མིན།།
ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཡང་། །དམ་བཅའི་དོན་དུ་འཐད་མ་ཡིན།།

ཁ དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༡) མདོར་བསྟན།

༡༨༩ ༈ གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། །བདེ་བར་བཟུང་བ་གྲུབ་བྱའི་ཕྱིར།།
ཕྱོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས། །མདོར་བསྡུས་པ་ནི་གསུངས་པ་ཡིན།།

༢) རྒྱས་བཤད། ཀ) ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་བཟུང་གི་དོན་བཤད་པ།

༡༩༠ ༈ ཆོས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཐ་དད་པར། །བྱེད་པས་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་པ།།[373]
ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་བྱེད།།
༡༩༡ ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དག་དང་། །བྱ་བ་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད།།
དེ་སྦྱར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༡༩༢ གང་ཕྱིར་དག་འབྲས་རྣམ་གཅོད་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པའམ།།
སྲིད་སྒྲུབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་འམ། །སྔོན་པོ་མཚོ་སྐྱེས་འགྱུར་ཞེས་བཞིན།།
༡༩༣ དེར་ཡང་ཟླ་བོ་རྣམ་གཅོད་པ། །དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ།།

372 འདིར་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གཞག་པ། །ཐ་དད་བློ་དང་འབྲེལ་མེད་ཕྱིར། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

373 གཞན་ལྡན་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་དུའང་ཤློཀ་འདི་ལ་ཚིགས་རྐང་གསུམ་བྱུང་བ་མཐུན།

དེ་ལྟར་གྲགས་དང་ཉུས་པ་དང་། །སྒྲ་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར།།
༡༩༤ དེས་ན་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་པས། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན།།
དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས། །རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཧེན་མིན།།

ཁ) ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དཀྱུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ། ༡] མདོར་བསྟན།

༡༩༥ ༈ རང་བཞིན་འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་ལྡོག་པ་གཉིས།།
རྗོད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྤྱི་དག་སྟེ། །ལྟག་མ་ལྡོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།

༢] རྒྱས་བཤད། ཀ] ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

༡༩༦ ༈ རང་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱིས་ནི། །གོ་བྱ་ལ་ཁྱབ་ཡོད་མིན་ཏེ།།
རྒྱུ་ནི་འཁྲུལ་པ་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གཉིས་སུ་འདུག །
༡༩༧ སྔར་ཡོད་པ་ཡི་ཤེས་པ་ནི། །རྩལ་[374]མ་ཐག་བྱུང་ངེས་མིན་ཏེ།།
སྒྲིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྒྲ་ལ་དེ། །རྣམ་ཀུན་ཉེར་སྦྱོར་མིན་ཕྱིར་རོ།།
༡༩༨ ལྟོས་པ་མེད་པར་འགའ་ཞིག་ཚེ། །འབྲས་མི་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་པ་འདི་འདྲ་རེས་འགའ་བའི། །འབྲས་བུར་གྲུབ་པས་དེ་རྟགས་ཡིན།།
༡༩༩ འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་ཉིད། །གྲུབ་ཀྱང་ཐ་དད་བྱས་པ་ནི།།
འབྲས་དང་ལྷན་ཅིག་བསྟན་པ་ན། །ཐམས་ཅད་དེ་འདྲར་ཤེས་མི་འགྱུར།།
༢༠༠ རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་དོན།[375]།གཏན་ཚིགས་བརྗོད་བྱས་རྟོགས་དོན་དུ།།
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་བཤད་དེ། །མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད།།
༢༠༡ དེས་འདིར་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི།།རང་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་བརྟེན་པའང་བཤད།།
དེས་ན་རྩོལ་ལས་གསལ་བ་དང་། །སྐྱེ་བ་འདྲ་བར་དཔེར་བརྗོད་དོ།།
༢༠༢ ཡོད་པ་གང་མེད་མི་འབྱུང་བའམ། །རང་བདག་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་།།
དེ་ནི་དེ་དང་འཁྲུལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱའི་དོན་དུ་འདི་རབ་ཕྱེ།།

374 བཅལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

375 མ་དཔེར། བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྣར་ཐང་ལྟར་བཅོས།

༣༠༣ ལྡན་པ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ། །དེ་འདྲའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་མིན་པ།།
དེ་དག་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཚིགས་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན།།
༣༠༤ འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།
ངེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན། །ངེས་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།

ཁ] ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

(༡) སྲོག་སོགས་ལྡོག་ཁྱབ་ཅན་དུ་མི་འཐད།

༣༠༥ ༈ ལྡོག་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན་པར་བརྗོད།།
དེ་ཡང་འབྲེལ་པ་མེད་ལ་མེད། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྗེས་འགྲོ་གནས།།
༣༠༦ རང་གི་བདག་གམ་རྒྱུ་དངོས་ནི། །གྲུབ་ན་ལྡོག་པ་གྲུབ་འགྱུར་བ།།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱད་པར་ནི། །ལྡོག་མེད་རྗེས་འགྲོ་འང་ཡོད་མ་ཡིན།།
༣༠༧ མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྡོག་པའང་[376]འབའ་ཞིག་ཅན་དུ་བཤད།།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་པ། །གཞན་དུ་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར།།
༣༠༨ གལ་ཏེ་བདག་ནི་ལྡོག་པ་ཡིས། །སྲོག་སོགས་དག་ནི་ལྡོག་འགྱུར་ན།།
སྲོག་སོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ། །ཁྱབ་འགྱུར་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
༣༠༩ གཞན་ལྡོག་པར་ནི་གྱུར་པ་ཡིས། །གཞན་ལྡོག་པར་ནི་མི་རུང་ཕྱིར།།
དེ་བདག་དེ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་དམིགས་པས[377]ན།།
༣༡༠ དེ་དམིགས་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡང་། །མ་རྟོགས་ན་འདི་གྲུབ་པར་འགྱུར།།
ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་དེ་གྲུབ་མེད།།
༣༡༡ གཞན་ལ་མཐོང་མེད་ངོ་བོ་ཅན། །ལུས་སོགས་ལ་མེད་ཅེས་གང་ལས།།
ལྡོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡི། །ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པའང་ཅི་ལྟར་ཡིན།།

376 ལྡོག་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

377 དམིགས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༡༢ སྒྲིག་སོགས་ལ་ལར་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།[378]
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་མཐོང་ན། །ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༢༡༣ རྒྱུ་གང་ཞིག་ནི་མེད་པ་ཡིས། །བུམ་པ་ལ་སོགས་[379]མཐོང་མེད་པ།།
ལུས་ལའང་གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན། །ལུས་ལ་མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན།།
༢༡༤ གལ་ཏེ་རྫུང་ཟད་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ཐ་དད་པར་ཡང་དེར་རྟོག་ན།།
གཞལ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་བུམ་སོགས་རྣམས། །བདག་དང་བཅས་པར་ཅིས་མི་དཔོག །
༢༡༥ མི་འདོད་ཅེ་ན་ཚད་མ་ཉིད། །འདོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།།
དེ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་དང་། །དངོས་མེད་རྣམ་གཞག་གང་གིས་ནུས།།
༢༡༦ སྲོག་དང་མིག་འབྱེད་ལ་སོགས་ནི། །ཟུན་འདོད་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེས་ཡིན།།
དེ་དག་ཡུལ་དབང་བློ་ལས་བྱུང་། །དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་རྐྱེན་ལ་ནི།།
༢༡༧ ཉེས་པ་རང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་། །དེ་ཙམ་ལས་འདི་བདག་དངོས་འདི།།
རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ཡིན།[380]།གཞན་དུ་རྟོག་ན་ཐུག་པ་མེད།།

(༢) དེ་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པ།

༢༡༨ འབྲེལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉན་བྱ་དང་། །སྲོག་སོགས་འདི་ནི་མཚུངས་པར་འགྱུར།།
མ་ཡིན་ལྡོག་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། །འདི་ནི་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།།
༢༡༩ ཅི་ལྟར་སྒྲུབ་མིན་ཉིད་ལས་དེ། །ལྡོག་མིན་འོ་ན་དོན་གྱིས་དེ།།
བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འཇུག་མིན་དེ་ལྟར། །བརྗོད་འགྱུར་དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས།།
༢༢༠ སྒྲུབ་མིན་ཉིད་ལས་རྣམ་བཅད་ཅེས། །བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནས་བརྗོད་པ་ཡིན།།
དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དོན་གོ་བས། །གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བརྗོད།།

---

378 སྡེ་དགེའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་རྩ་ཚིག་ཏུ། ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཚིགས་རྐང་འདི་མ་བྱུང་ཡང་། ད་ལྟའི་ལེགས་སྦྱར་དུ་བྱུང་བ་མ་ཟད། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དུའང་བྱུང་བས་འདིར་བསྣན། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་དུ་ནི། ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་།

379 བུམ་པ་ལ་སྒྲིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

380 ལ་རྟེན་མིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༢༡ དེ་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལས།[381] །འདི་འདྲའི་མི་འཁྲུལ་གྲུབ་མ་ཡིན།།
བཀག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། །སྒྲུབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག
༢༢༢ བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ལས་ལྡོག་མེད་པ། །དེས་ན་སྒྲུབ་མིན་ཉིད་ལ་མེད།།
མེད་ཅེས་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། །ཅི་ལྟར་མེད་ལས་ལྡོག་པར་འདོད།།
༢༢༣ ལྡོག་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། །དངོས་ཡོད་མེད་ནའང་ཡོད་ཡིན་ལ།།[382]
དངོས་པོ་མེད་པའང་ཡོད་མིན་ཞེས། །ཀླུན་པོ་ཡི་ནི་དཔྱོད་ལ་ལྟོས།།
༢༢༤ གལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྡོག་མེད་ན། །གཏན་ཚིགས་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི།།
དེ་ཡང་མིན་ན་ལྡོག་བཀག་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ན་ཅི་སྟེ་འགོག
༢༢༥ སྒྲུབ་དང་དགག་པ་མ་གཏོགས་པར། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན།།
ཡོད་མིན་དེ་ཡང་མེད་པ་ལས། །མེད་ཕྱིར་འདིར་ནི་མི་སྒྲ་ཐོབ།།
༢༢༦ ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མེད། །དེ་ནི་མེད་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན།།
རིགས་པ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་ལ། །དགག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར།།
༢༢༧ གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་འགོག་ཅེ་ན། །ཅི་ལྟར་དེ་ཡོད་དེ་ལྟར་ནི།།
མི་འགོག་ཅི་ལྟར་དེ་མེད་པ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འགོག་མི་འགྱུར།།
༢༢༨ དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། །ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ།།
བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན།།
༢༢༩ དེ་འདྲ་མེད་ནའང་[383]ཆོས་ཅན་དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྣང་།།
དེ་ཡང་སྒྲ་འཇུག་པ་ཉིད་ལས། །ཡོད་ཅེས་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་འདོད།།
༢༣༠ དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྣམས་ཀྱི། །ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབས་སམ་བཀག་པ་ན།།
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པ་དང་། །བཀག་འགྱུར་བདག་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར།།

381 མེད་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

382 ཡོད་མིན་ལ། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

383 མེད་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༣༡ ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན། །བཀག་པ་དང་ནི་བསྒྲུབས་པ་བཞིན།།
བསྒྲུབ་པ་དང་ནི་དགག་པ་དག[384]།ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་མི་འགྱུར།།
༣༣༢ སྣ་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ། །ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ནི་དབང་བྱས་ཏེ།།
གཅིག་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་བཏེན་དང་།[385]།གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང་།།
༣༣༣ འགོག་ན་དེ་ཡིས་དབེན་པ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་ལྟ་བུར།།
མེད་པ་ཡི་ནི་དོན་ཅན་གྱི། །ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བློས་བརྟན་པ།།
༣༣༤ དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་བརྟགས་པར། །ཐ་དད་དོན་ཏེན་ཁས་ལེན་པ།།
ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གནོད་མི་འགྱུར།།
༣༣༥ དེ་འབྲས་ཅན་དང་དེ་འབྲས་མེད། །དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་དོན་གཅིག །
ཐ་དད་རྟེན་ཅན་འཕེལ་བ་དང་། །འཁྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡི།།[386]
༣༣༦ བསླད་པ་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །འབྲེལ་པ་འགལ་ལས་དེ་ལྡན་ཉིད།།
མིན་ཡང་མཐོང་བས་སྒྲོར་དེས་ན། །དེ་དག་བསླད་པའང་ཤེས་མ་ཡིན།།
༣༣༧ ཡོད་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །དེ་མེད་མ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར།།
ཁས་བླངས་ཚད་མ་མིན་པ་ལས། །མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རིགས་མ་ཡིན།།
༣༣༨ མེད་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་། །མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།
དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཕྱིར་ཏེ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པར་ཡང་།།
༣༣༩ ཕྱང་པོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ནི། །ངེས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ནི།།
ལྡོག་གྲུབ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། །མཐོང་མེད་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།
༣༤༠ གསལ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་། །དེ་ཡི་རིགས་གྱུར་དོན་ཡོད་པས།།
མ་མཐོང་བས་འགར་ངེས་མེད་དེ། །མཁྲེགས་པ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆོད་བཞིན།།

384 བསྒྲུབས་པ་དང་ནི་བཀག་པ་དག །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

385 གཅིག་གྲུབ་པ་ལ་དེ་རྟེན་དང་། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

386 བྱེད་པ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢༤༡ ཡོད་ལ་འགལ་བ་མ་མཐོང་ན། །ཐེ་ཚོམ་གང་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར།།
དེ་ཡང་ལ་ལར་དེ་འབྲས་དང་། །བདག་ཏུ་ངེས་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད།།
༢༤༢ ངེས་ན་བདག་མེད་པ་ལས་ཀྱང་། །འདི་ནི་ལྡོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།
ལྡོག་ཏུ་ཆུག་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། །བདག་མེད་མེད་ལས་བདག་མི་འགྱུར།།
༢༤༣ གང་གིས་དེ་ནི་ལྡོག་མེད་ལ།[387]།ངེས་པར་དངོས་པོར་འདོད་མ་ཡིན།།
དཔེར་ན་སྲོག་སོགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། །ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་མིན་བཞིན།།
༢༤༤ གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལས། །ལྡོག་མེད་དེ་རྒྱུས་རྗེས་འགྲོ་ཅན།།
རྗེས་འགྲོ་ཅན་མིན་ལྡོག་མིན་ན། །བདག་མེད་མ་ཡིན་བདག་བཅས་མིན།།
༢༤༥ འཇུག་ལ་གང་གི[388]རང་བདག་ཉིད། །གང་མེད་མི་འབྱུང་ཅན་གྲུབ་པ།།
དེ་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལྡོག་བྱེད་དེ།[389]།འཇུག་པ་ན་ཡང་འཇུག་བྱེད་ཡིན།།
༢༤༦ མེད་ན་མི་འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན།།
འབྲས་བུ་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ། །དེ་དག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད།།
༢༤༧ དེ་ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མེད་ཕྱིར། །དོན་གཞན་རྟོགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།
རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ན། །དེ་དག་མེད་པར་མི་སྲིད་ཕྱིར།།
༢༤༨ འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་རྣམས། །རྒྱུ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།།
དེ་དག་མེད་པར་གཞན་ལས་བྱུང་། །ཅི་ལྟར་ངེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་ཡིན།།
༢༤༩ ཚོགས་པའི་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དངོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད།།
གལ་ཏེ་ཐ་དད་བྱེད་མིན་ན། །འགྲོ་འདི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར།།
༢༥༠ འདི་ཐ་དད་བྱེད་ཐ་དད་བྱེད། །མིན་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཉམས།།
གཅིག་ནི་རང་བཞིན་དུ་མ་ན། །མེ་དང་མེ་མིན་རང་བཞིན་གཉིས།།

387 ལྡོག་མེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

388 གང་གིས། སྣར་ཐང་།

389 ལྡོག་མེད་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༥༡ དེས་ན་གཞན་ནི་དེས་བསྐྱེད་པའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་དེ་ཉིད།།
དེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན། །དེ་ནི་དེ་ལས་ཅི་ལྟར་འབྱུང་།།
༣༥༢ དེ་ལྟར་[390]རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག །ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཉིད།།
དེས་ན་རང་བཞིན་མཐོང་བ་བཞིན། །འབྲས་མཐོང་ན་ཡང་དེ་རྟོགས་འགྱུར།།
༣༥༣ ཆུ་དང་འོ་མ་རྡུལ་འགྱུར་བཞིན། །དུ་མ་ལས་གཅིག་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
གསེར་ནུས་གང་ལས་རྡུལ་འགྱུར་ཏེ། །གཉི་གའང་གཅིག་ཉིད་ཅི་འདི་ནི།།
༣༥༤ ཐ་དད་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ། །ཐ་དད་གསེར་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར།[391]།དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བློ།།
ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་བརྗོད།།
༣༥༥ དེ་བཞིན་མེ་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཆ་གང་གིས་ནི་མེར་རྟོགས་པའི།།
རྟེན་ཡིན་དེས་ནི་དུ་བསྐྱེད་པ། །དེས་ནི་[392]དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན།།
༣༥༦ མེར་ཤེས་ཡན་ལག་གཞན་ལས་ནི། །སྔོས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།།
དུ་བ་དེ་ལ་འཁྲུལ་མེད་ཅན། །དེ་ལྟར་འབྲས་གཞན་དེ་བཞིན་འགྱུབ།།
༣༥༧ དུ་བ་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་ཡི། །ཡན་ལག་རྟེན་ལ་མེར་འཛོག་ཕྱིར།།
གལ་ཏེ་མེ་མིན་དེ་དུ་མིན། །གལ་ཏེ་དེ་དུ་མེ་དེ་ཉིད།།
༣༥༨ ཅི་ལྟར་རང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས། །རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར།།
ཤེས་བྱ་འཇིག་དང་བྱས་པ་ཉིད། །གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་བཞིན་ནོ།།

(༣) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ།

༣༥༩ ལྡོག་ཅན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་བརྗོད་མཛད་ལས།།
གཏན་ཚིགས་མིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡི། །ཚུལ་འདིས་ཐམས་ཅད་དཔག་པར་བྱ།།

390 དེ་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

391 ལེགས་སྦྱར་ཆ་ཚིག་ནང་ཚིགས་རྐང་འདི་མི་འབྱུང་ལ། ཚད་མ་རྒྱན་དུའང་ཤློག་འདི་ཚིགས་རྐང་བཞི་པ་ཅན་དུ་འདུག་པས། བོད་འགྱུར་དུ་ཚིགས་རྐང་འདི་གང་ལས་བླངས་བརྟག

392 དེས་ན། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ག] མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

(༡) རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༣༨༠ ༈ རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་ལྡོག་ཉིད་ཀྱིས། །དོན་ལྡོག་པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས།།
མི་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་པར་ནི་མ་བཤད་དོ།།
༣༨༡ དེ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མཐོང་མེད་ལས། །སྲོག་སོགས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཤད་པས། །བསྟར་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན།།
༣༨༢ འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་བླངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད།།
སྒྲུབ་བྱེད་ཐ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ།།

(༢) རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༣༨༣ དེ་ལ་དམིགས་རུང་རྣམས་ཀྱི་ནི། །ཡོད་པ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མིན།།
དེ་ཕྱིར་མི་ཤེས་ཤེས་བྱའི་ཕྱིར། །མི་དམིགས་དཔེ་གཅིག་བཞེད་པ་ཡིན།།
༣༨༤ ཡུལ་མེད་ཕྱིར་དེར་ཡུལ་ཅན་ནི། །ཤེས་བརྗོད་ཐེ་ཚོམ་འགོག་འགྱུར་ཏེ།།
དཔེར་ན་སྲེག་པར་བྱེད་མིན་ཕྱིར། །མེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན།།
༣༨༥ དམིགས་སུ་རུང་བའི་མེད་པ་ནི། །མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལས་དེའི། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ།།
༣༨༦ སྣང་བ་མ་མཐོང་ན་མེད་ཅེས། །བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་གྲུབ་པས།།
དེ་འབྲས་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་ནི། །བློ་སྒྲ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྲུབ།།[393]
༣༨༧ ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་སྤོངས་པས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ།།
གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་ལས། །བརྡ་དྲན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ།།
༣༨༨ ཅི་ལྟར་མཐོང་དང་མ་མཐོང་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་ཉིད་སྒྲུབ་བཞིན་ཏེ།།
དེ་གཉིས་ལ་ནི་འབྲས་སོགས་སྒྲ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།།

---

393 མེད་པར་གྲུབ། པེ་ཅིང་།

༢༦༩ རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་བསྒྲུབས་[394]པས་ན། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར།།
གཏན་ཚིགས་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལས། །ཐ་དད་པར་ནི་དཔེར་མ་བརྗོད།།

(༣) མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (ཀ) སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དོན།

༢༧༠ གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱའམ།།
མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅན་གྱི། །བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
༢༧༡ མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། །དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་རྟོགས།།
དེ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་མྱོང་ནི། །འདི་ནི་ཐ་དད་བློ་རྒྱུ་ཡིན།།
༢༧༢ དེ་ཕྱིར་བློ་དབྱེ་རང་ཉིད་ལས། །གྲུབ་འགྱུར་དེ་དག་གིས་དེའི་དོན།།
དེ་ལྟ་མིན་ན་ཐུག་མེད་ཕྱིར། །འགའ་ཡང་ཐ་དད་གྲུབ་[395]མི་འགྱུར།།
༢༧༣ རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་མྱོང་ལས། །གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་ཉིད།།
༢༧༤ དེས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། །རང་ཉིད་མངོན་སུམ་ལས་རྟོགས་པས།།
རང་ཉིད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅན། །དེ་མེད་རྣམ་གཞག་གོ་བྱེད་ཡིན།།
༢༧༥ གཞན་དུ་དོན་གྱི་མེད་པ་ཉིད། །མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར།།

(ཁ) མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན།

༢༧༦ མི་སྣང་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །གཞན་དུ་གཞག་པ་[396]འགོག་འགྱུར་དཔེར།།
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པའི། །རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན།།
༢༧༧ འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན་འདིས་ནི། །ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་ནུས་མ་ཡིན།།
ངེས་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ལ། །དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།།

394 འབྲས་བུ་སྒྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

395 ཐ་དད་འགྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

396 མི་སྣང་ངེས་པར་མི་རུང་ཕྱིར། །གཞན་དུ་གཞག་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(ག) མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

༣༧༨ རང་གི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་དེའི། །རང་གི་ངོ་བོའི་སྦྱོར་བའམ། །
དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ། །
༣༧༩ ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། །
ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཕྱིར་ཡང་། །ངེས་གྱུར་དང་ནི་ལྟོས་བཅས་བཞིན། །
༣༨༠ རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཉེ་བར་ནི། །གདོན་མི་ཟ་བར་ག་ལ་ཡོད། །
དངོས་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ཡིན་ན། །བརྒྱུད་པའི་དབང་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །
༣༨༡ གལ་ཏེ་རྒྱུ་དེས་འཇིག་པ་གཞན། །བསྐྱེད་པས་དེ་ནི་འཇིག་འགྱུར་ན། །
དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཇིག་པ་ཡི། །དང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཅི་ཞིག་འགྱུར། །
༣༨༢ དེ་ནི་བདག་ཉིད་གྲུབ་གྱུར་ན། །བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་། །
བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་མིན་ན། །དེ་ཡིས་[397]ལྟོས་བྱ་གང་ཅི་ཞིག
༣༨༣ ལྟོས་མེད་དངོས་པོ་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །
དཔེར་ན་དེ་ཉིད་འཇིག་ཀ་མར། །སྡོད་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་བཞིན། །
༣༨༤ ལྟོས་པ་མེད་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་། །དངོས་པོ་ཡོད་མིན་འགྱུར་ཞེ་ན། །
དེ་ལྟར་གྱུར་ཏེ་དངོས་ཉིད་ཡིན། །དངོས་མེད་དེ་ལྟར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །
༣༨༥ གང་དག་དེ་ཡོད་གཞན་ལྟོས་མེད། །དེ་དག་དེ་ཡོད་ལ་དེས་ཡིན། །
འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །མེད་པ་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བཞིན། །
༣༨༦ ཧཱུྃ བློ་ཡི་ནུས་པ་ཆུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་མེད་ཅན། །བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཆོག་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་མེད་ལྡན། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་ལེགས་བཤད་སྨྲར་འཛིན་བྱེད་པ་མི་སྙེད་པ་ཅན་ཕོ་བོའི་གཞུང་། །རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཐིམ་ཞིང་ནུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

397 དེ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༨༧ ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་མཁས་ལྷ་བ་དན་པའི་ཚང་ཚིང་བསྲེག །
འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཡང་དག་རིག་པའི་ལམ་སྟོན་པ།།
གཞུང་ལུགས་ཉིན་བྱེད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྡན་བློ་དན་ཉིད་སྲིང་འཛིགས་པ་སྤྲངས།།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བློ་མིག་རྣམ་དག་མཁས་པའི་པཱུ་ཀྲུས་བྱེད་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའོ།། །།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་ནི། ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་གཞུང་ལུགས་དན་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཕྱིན་ཏུ་འབྲུལ་པར་འདུག་པ་སྐན་པའི་གྲགས་པས་སའི་སྙེང་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

(འགྱུར་བྱང་།)

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་བྷུ་ཏི་ཤྲཱི་ཤཱནྟི་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར། ཡང་པཎྜི་ཏ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དང་། དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞུང་ཐད་བཅོས།
དཔལ་ལྡན་དམ་པའི་ལས་ལ་མངོན་དགེས་པ། །སྐྱིད་མེད་ཆེ་བའི་བདག་ཅན་རྒྱལ་པོ་མཆོག །དགེ་བའི་ཐུགས་མངའ་དེས་པ་ས་སྐྱོང་བ། །མི་ཡི་བདག་པོ་དབང་ལྡེའི་བཀས་བསྐུལ་ནས། །བརྩོན་ལྡན་ལྷག་པར་དཔྱོད་ལྡན་འཆད་པོ་དང་། །ཉན་པོ་གྲོལ་དང་ཕྱིར་གྲོལ་དོན་དེས་དང་། །འབྲེལ་གཏམ་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་སྒྲོང་བྱའི་ཕྱིར།། འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱུར་རྒྱན་འདི་བསྒྱུར། །ལྟ་དན་ཀུན་སེལ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །དོན་དམ་རྣམ་དཔྱོད་ལྷུར་ལེན་བསྟན་བཅོས་འདི། །གཞུང་མང་དོན་དགའ་སྐྲབ་པར་དགའ་ན་ཡང་། །འབྲས་བུ་ཆེ་ཕྱིར་འབབ་པར་རིགས་པ་ཡིན། །ལོག་པའི་རྒྱུན་ཕྱོགས་རྗེས་སུ་གཞོལ་གྱུར་པ། །ལྟ་བའི་ཚུ་བོ་བཟློག་པར་དགའ་མོད་ཀྱི། །ཡང་དག་རིག་པས་ལེགས་པར་བརྡ་སྤྲད་ན། །འགའ་ཡི་ཡིད་ལ་ཅི་སྟེ་འབབ་མི་འགྱུར། །སྒྲ་དོན་གཉི་ག་ཉམས་སུ་བདེར་ཡོན་ཏེ། །ཟུན་སྤྲུལ་གྱིས་ནི་མ་བསླད་ལེགས་བསྒྱུར་བ། །ཐོན་གྱི་སྒྱུར་བྱེད་དམ་པ་དེ་དག་གི། །དྲི་ཅམ་བྲོ་བ་ད་ལྟ་ཁོ་བོར་ཟད།།དཔལ་ལྡན་ཁ་ཆེའི་རིག་པ་བའི།། གཙུག་གི་ནོར་བུ་སྐལ་ལྡན་ནི། །རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་ལ་ཐོས་ནས། །བློ་ལྡན་བཟང་པོས་འདི་བསྒྱུར་རོ།།
གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཡུལ་འཁོར་ལོ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ། གྲུབ་པའི་གནས་སུ་གྲགས་པའི་འདབས། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཞེས་བྱ་བར། ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ།། དུས་ཕྱིས་སའི་སྙེང་ན་འགྲན་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཁས་པ་བསོད་སྙོམས་པ་ཆེན་པོ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

ཚད་མ་རྣམ་ངེས།

༢ ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ས་བཅད།

ལེའུ་དང་པོ། མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཇུག་པ།

༡ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བརྗོད་པ། ---------- 189

༢ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ། ---------- 189

ཀ དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

ཁ གྲངས་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་དགག་པ།

༡) གྲངས་མང་བར་སྨྲ་བ་དགག་པ།

༢) གྲངས་ཉུང་བར་སྨྲ་བ་དགག་པ། ----------191

༣ གཉིས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ----------193

ཀ མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་པ།

༡) མངོན་སུམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། ----------194

༢) མངོན་སུམ་སོ་སོའི་དོན་ལས། ----------194

ཀ) དབང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ---------- 194

༡] ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ----------194

ཀ] གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དགག་པ།

སྒྲ་སྦྱོར་གྱི་རྟོག་པ་དགག ----------194

དོན་སྦྱོར་གྱི་རྟོག་པ་དགག ---------- 195

ཁ] མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ། ---------- 199

༢] མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ། ----------201

༣] རྟོག་མེད་ལ་སྐྱོན་སྤང་བ།

ཁ) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ---------- 203

ག) རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ---------- 204

༡] རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ།

༢] དེ་ལ་རྟོག་པ་དགག་པ།

༣] རིག་བྱ་ཤེས་པར་སྒྲུབ་པ། -- 205

རིག་པ་ཅན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚུངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ།

གྲངས་ཅན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ། -------------------- 207

ང) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ། -- 211

༣ མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། -- 212

༤.ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་བཤད་པ། -- 214

ཀ དོན་རིག་ཚད་འབྲས་བཀོད་ནས་དགག་པ། -- 216

༡) ལུགས་དེ་དགོད་པ།

༢) དོན་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་དགག་པ།

ཁ རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་བཀོད་ནས་སྒྲུབ་པ། -- 218

༡) ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་མེད་པར་བསྟན་པ། -- 218

༢) སྣང་བ་སེམས་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ། -- 221

༣) སེམས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ། -- 223

༤) སེམས་ཙམ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། -- 224

ལེའུ་གཉིས་པ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་རྣམ་ངེས།

༡ རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་དབྱེ་བ། -- 226

༢ རང་དོན་རྗེས་དཔག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། -- 226

ཀ མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ། -- 226

ཁ འཁྲུལ་བ་དང་ཚད་མ་མི་འགལ་བར་བཤད་པ། -- 227

ག ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པ། -- 228

ང དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། -- 228

ཅ སྤྱོད་ཡུལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཤད་པ། -- 229

ཆ ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། -- 229

༣ རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་རྟགས་བཤད་པ། -- 229

ཀ། མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

༡) སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༢) ལྡོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། -- 231

ཀ) ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།

ཁ) དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ།

ག) ལྡོག་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

ང) ལྡོག་པ་ལ་ལོག་རྟོགས་དགག་པ།

ཁ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། --- 234

༡) དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན།

༢) དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ།

ཀ) མ་དམིགས་པ་བཤད་པ། -- 236

༡] སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ།

༢] མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འཆད་པ།

ཀ] བསྐལ་དོན་མི་དམིགས་པས་དགག་མི་ནུས་པ། ---------------------- 241

ཁ] ལུང་ཚད་མར་རྟོགས་པ་དགག་པ། ------------------------------ 243

(༡) སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ལུང་དགག་པ།

(༢) སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ། --------- 244

སྒྲའི་ངོ་བོ་རྟག་ཕྱིར་མ་བྱས་པ་དགག་པ།

མ་བྱས་ན་རྫོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ།

རྫོད་བྱེད་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་འཛིག་པ། ------ 247

ག] དེས་ན་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། -------------------- 249

༣] མི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

ཁ) རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ། -- 250

༡] དེའི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ།

༢] ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ། -- 250

༣] གོ་བྱེད་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ།

༤] སྒྲའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

༥] རྟགས་དང་ཆོས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ།

ཀ] ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ། -------------------------------- 252

ཁ] གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ།

ག] ཕྱང་སོགས་ལ་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཅི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པ།

ང] ལྟོས་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

ཅ] ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ།

ག) འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། -- 259

༡] དོན་གཞན་ལ་འབྲས་བུ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ།

༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

༣] དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ།

ག རྟགས་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ། -- 264

༡) འབྲས་རང་གི་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་སྤྱིར་བཤད་པ།

༢) རང་བཞིན་གྱི་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༣) མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

ཀ) དེ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ།

ཁ) མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ། -- 268

རང་སྡེ་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ།

ཐུན་མོང་དུ་རིགས་པའི་གནོད་པ་བརྗོད་པ།

༤) གང་ཞིག་ལོག་པས་གང་ལྡོག་པ་བཤད་པ། --- 273

༥) དེ་དག་ལོག་པ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ། ------------------------------------ 275

ལེའུ་གསུམ་པ། གཞན་དོན་རྣམ་ངེས།

༡ སྒྲུབ་པ་བཤད་པ། -- 276

ཀ སྒྲུབ་པའི་ངག་བཤད་པ།

༡) རང་གིས་མཐོང་བ་བཤད་པ།

༢) དོན་བཤད་པ། -- 280

༣) རབ་གསལ་བྱེད་བཤད་པ།

ཁ བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བཤད་པ། -- 283

༡) མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

༢) མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ།

ཀ) འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད། --- 284

༡] ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་ནས་དེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་བཟློད་པ།

༢] སྐྱོན་དེ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ------------------- 285

༣] མི་འདོད་པའི་སྒྲོ་བཀག་པས་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ།

ཁ) རང་ཉིད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད། ---289

ག) མ་བསལ་བས་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད། -------------------------------------- 297

༡] མ་བསལ་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ།

༢] ཡིད་ཆེས་པས་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ----------------------- 298

༣] གྲགས་པས་བསལ་བ་བཤད་པ། --------------------------------- 302

༤] མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་བཤད་པ། ----------------------------- 306

༥] རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་བཤད་པ།

ག སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། --- 308

༡) གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བཤད་པ།

ཀ) ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དགུར་བསྟན་པ།

ཁ) གཏན་ཚིགས་དགུར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ།

༡] མདོར་བསྟན་པ།

༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ] གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ། ----------314

(༡) མདོར་བསྟན།

(༢) རྒྱས་བཤད།

(ཀ) མདོར་བསྟན། རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་སུ་སྦྱབ་པ།

(ཁ) རྟགས་དཔེར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ། ------------ 318

(ག) འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ།

(ང) མི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་དུ་བསྡུ་བ། ------------------- 318

[༡] བསྡུ་ཚུལ་དངོས།

[༢] བསྡུ་བྱའི་མི་དམིགས་པ་བཤད་པ། -------------------- 320

མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན།

གཏན་ཚིགས་དེ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དགག

སྐབས་ཡང་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

[༣] མི་དམིགས་པ་ལ་རྩོད་སྤོང་། ------------------------- 326

ཀུན་བརྟགས་དགོག་པའི་མི་དམིགས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

ཡོད་པ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱར་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། ---- 329

ཁ] ཁྱད་པར་དང་སྤྱི་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ། ---------------------- 336

ག] གཏན་ཚིགས་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། ------------------ 336

༢) ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ། --- 338

༣) གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་སྤུན་དབྱུང་བ། --- 343
ཀ) མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟནཔ།

ཁ) ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ག) ཕྱེ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། -- 344

༡] ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་བཤད་པ།

དམ་བཅའ་ལ་ཐ་དད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ། ---------- 344

ཐ་མི་དད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ། ---------- 348

གཞི་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་གྲུབ་པ།

ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ།

༢] ལྡོག་པའི་སྐྱོན་བཤད་པ། ---------- 355

གཏན་ཚིགས་གཉིས་དཔེར་བརྗོད་པ།

དགག་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་སྒྲུབ་པ། ---------- 356

སྒྲུབ་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་སྒྲུབ་པ། ---------- 357

༣] རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་བཤད་པ། ---------- 360

ཀ] ཚུལ་གཉིས་ཕྱིན་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་འགལ་བ།

ཁ] ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ---------- 362

ག] གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། ---------- 363

སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

དེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པ།

ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དགག་པ།

རྗེས་འགྲོ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྟགས་དགག་པ། ---------- 370

༤] འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་བཤད་པ། ---------- 373

ང དཔེ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ། ---------- 375

༢ སྨུན་འབྱིན་བཤད་པ། ---------- 377

ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་མཱ་ཎ་བི་ནི་ཤྩ་ཡ། བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

༈ གང་ལ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིན་རྗེས་གཟུང་དེ་ནི་དཔལ་ལྡན་དྲི་མེད་བློ་མངའ་སྟེ།།
འཇིག་རྟེན་བློ་གྲོས་ལྡན་པོ་འདིས་ནི་དེ་ཚིག་བརླིང་བ་གསལ་བར་མི་ཤེས་པས།།
ཉེར་བསྟེན་འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་མཛད་[1]དེ་ལ་སྙོམས་པས་ཅུང་ཟད་སྨད་བྱས་ནའང་།།
དོན་མིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་བརྩེ་བས་དེ་ཡི་ལུགས་ནི་གསལ་བར་བྱ།།

༡ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བརྗོད་པ།

༈ ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྔོན་[2]དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན། དེ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམ་མོ།།

༢ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས། ཀ དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

༈ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ༡ མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཅེས་བྱ་བའོ། །འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ གྲངས་གཞན་དུ་སྒྲུ་བ་དགག་པ་ལས། ༡) མང་བར་སྒྲུ་བ་དགག་པ།

༈ གལ་ཏེ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་འདུས་པའི་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། །འབྲེལ་བ་ནི།

---

1 ཉེར་བསྟན་འཇིག་རྟེན་རྒྱས་མཛད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

2 མ་དཔེར། མངོན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གཞན་ལས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ། །འདྲ་བའི་བདག་ཏུ་རྟོགས་ཕྱིར་རོ།། དོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་དེ། མངོན་སུམ་དང་། ཤྙོག་ཏུ་གྱུར་བའོ། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཤེས་པའི་སྣང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་སྟེ། དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཞན་ནི་བློ་ལ་དངོས་སུ་རང་གི་ངོ་བོ་འཇོག་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་མཐོང་བ་ན་གཞན་རྟོགས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲེལ་བ་ལས་སྒྲིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་གཉིས་པོ་ན་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྟོགས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེའི་འབྲེལ་བ་པོ་ན་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། །འོན་ཀྱང་གཟུང་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྒྲ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་དེ་ལ་མཐོང་ན[3]འོ་ན་དོན་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་པའམ་འགོག་པར་བྱེད། གང་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ལ་དྲན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་དང་རྟགས་མེད་པར་དེ་རང་ཉིད་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཅི། གནས་སྐབས་འདི་ཉིད་ལ་བྱེ་བྲག་ཀྱང་ཡོད་དམ། དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའམ་འགོག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་དག་ལས[4]དོན་འགྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དེར་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྨྲ་བ་པོའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གོ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

---

3 མ་མཐོང་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

4 དེ་དག་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འོ་ན་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་། མི་དམིགས་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡུལ་བསྟན་པས་ཞུགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པར་རིགས་པ་མི་དམིགས་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་ན་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་མཚན་ཉེ་བར་བསྟན་པས་རྨོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ལ་ལ་ཕ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལ་ལ་ཕ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་གྲུབ་པ་[5]མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་འཁྲུལ་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༣) ཐ་དངས་ཅུང་བར་སྨྲ་བ་དགག་པ།

༄ གཞན་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

༡ ཚད་དང་ཅིག་ཤོས་སྤྱི་གཞག་དང་། །གཞན་བློ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་དང་།།
འགའ་ཞིག་འགོག་པར་བྱེད་ཕྱིར་ཡང་། །ཚད་མ་གཞན་ནི་ སྲིད་པ་ཉིད།།

དེ་ཤེས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་འཇུག་པ་ལ་སླུ་བ་དང་མི་སླུ་བ་དག་དམིགས་ནས། ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་མི་འཁྲུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཁོ་ན་

[5] རང་གིས་སྒྲུབ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་ཡིན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁྱབ་པར་[6]སྨྲ་བ་ན། ཆོས་མཐོང་བ་ལས་ཅི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྙོང་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཚད་མའམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ལ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་མཚོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་གཞན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པར་མི་དབང་བའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །བྱེད་ན་ཡང་རང་གི་འཇུག་པ་ལ་རང་གི་ཚིག་གིས་ཅོ་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་འདོར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་སྤངས་ན་འཇུག་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཉིད་ནི་བློ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་ཀྱང་བློའི་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཙམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་སོ། །འདི་འགའ་ཞིག་ཏུ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱིས་[7]ནུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་དེའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྟོས་ན་ནི་ཚད་[8]པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལོག་པ་ལས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ངེས་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་འདི་ནི་ཉམས་སོ། །དེ་ལོག་ན་ནི་གང་ལས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཉིད་མི་

---

6 མ་དཔེ་དང་། པེ་སྣར་སོགས་སུ། ཁྱད་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། འགྲེལ་པ་དང་བསྡུན་ན། ཁྱབ་པ། ཞེས་དགོས་པས་བཅོས།

7 དོན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

8 མ་དཔེར། ཆོས། བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

འབྲེལ་བའི་མི་དམིགས་པ་[9]ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟགས་ཉིད་དོ།།

འགའ་ཞིག་མི་སྣང་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་འབྲེལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་མ་མཚོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།

༡ མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། མི་འབྱུང་བ་ལས་ཚད་མ་ཉིད།།

འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་དེའི། །རྒྱུ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས།།

མངོན་སུམ་ཡང་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཉིད་ལས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སླུ་བ་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ལས་བྱུང་བའམ་མ་བྱུང་བའི་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ངེས་པར་མི་སླུ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལས་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དོན་མཐོང་བ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་མཐོང་བ་དེ་ཡང་དོན་ཡིན་ནམ་ཤེས་པ་ཡིན། དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གཞན་ཡོད་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་གཞན་ངེས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་[10]མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ཉིད་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དག་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

---

9 མ་དཔེར། དམིགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

10 ཡོད་པར་འགྱུར། མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཞེས་བཅོས་དགོས་སམ་བརྟག

ལེའུ་དང་པོ། མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཇུག་པ།

༡ གཉིས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ མངོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་པ་ལས། ༡) མངོན་སུམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

༄ དེ་ལ། ༤ མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །རབ་རིབ་དང་། མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པའི་འཁྲུག་[11]པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་བ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ། །རྟོག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་མངོན་པར་བརྗོད་ཅན་གྱི། ཤེས་པ་རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བའོ།།

༢) མངོན་སུམ་སོ་སོའི་དོན་ལས། ཀ) དབང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

༡] རོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལས། ཀ] གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དགག་པ།

ཐ་སྙོར་གྱི་རྟོག་པ་དགག

༄ དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །ཡང་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་དེ་སྣང་བ་ན་དེ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དོན་ལ་སྒྲ་ཡོད་པའམ། དེའི་བདག་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རིག་པའི་ཆོས་འདི་ནི་དོན་ལ་རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དོན་རྟག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་རྣམས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉེ་བར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ན་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མདུན་དུ་བྱེད་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དོན་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག

11 འཁྲུལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པ་ཅན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དོན་གྱི་ནུས་པ་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ལས། དབང་པོའི་དོན་མ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཅན། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འགའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ལྷན་ཅིག་གམ། སོ་སོར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ།།

གཞན་ཡང་། ༥ དོན་ནི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ནའང་། །གཞན་ཡང་སྒྲ་སྦྱོར་དྲན་པ་ལ།།
གལ་ཏེ་དབང་པོའི་བློ་ལྟོས་ན། །དོན་དེ་ཆོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།

གང་གི་ཕྱིར་བརྡའི་དུས་ན་གོམས་པའི་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མ་དྲན་པ་ནི་དེ་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་དེ་སྒྲ་གཞན་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱིས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བས་བྱས་པའི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་སད་པ་མེད་པར་ཡང་སྒྲའི་ཁྱད་པར་དྲན་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་དེས་མ་བྱས་ན་དེའི་མིང་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དྲན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་ཉེ་བར་སྦྱོར་པའི་དེ་མ་ཐག་པའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་རོ།།

དེའི་ཕྱིར། ༦ གང་ཚོན་བློ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །ཉེར་སྦྱོར་ཁྱད་པར་མེད་[12]པའི་
ཕྱིར། །དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་འགྱུར། བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་པས་ནུས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། དོན་མེད་ན་ཡང་མིག་བློར་འགྱུར། །དོན་བློ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། དྲན་པས་སད་པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། བློ་ནི་ཕན་པ་མེད་པ་དེ་ཡོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དོ། །དོན་གྱི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བས་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་བརྗོད་པ་དྲན་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་རྟོག་[13]པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

དོན་སྦྱོར་གྱི་རྟོག་པ་དགག

གཞན་ཡང་། ༧ ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་
ལུགས་ནི། །གཟུང་སྟེ་དེ་ལྟར་བསྒོམས་བྱས་ནས། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱིས་གཞན་དུ་

12 མ་དཔེར། ཁྱད་པར་བྱེད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

13 མ་དཔེར། རྟོགས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མིན།།[14]

ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཤེས་ན་ནི་དེ་བསྒོམས་ནས་འཛིན་པས། འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དང་འབྲེལ་བ་དང་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་རྣམས་མི་ཤེས་ན་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་ནི་འདི་ལ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དེ།[15] རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དང་འབྲེལ་པ་དག་མི་སྣང་བས་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འོ་མ་དག་བཞིན་ནོ།།

གང་ལ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡང་འཛིན་པ་ནི།

༨ བརྡ་དྲན་པ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི། །མཐོང་བ་སྤུད་པའི་བདག་ཅན་དེ།།

སྔ་ཕྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི། །མིག་ཤེས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལ་འདི་ཙམ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་དོན་ཉེ་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པས་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། དངོས་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པ་དང་། དཔོག་པ་དང་མི་དཔོག་པ་དང་། དོན་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་མི་ལྟོས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་[16]འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་མི་འཛིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ལ་སོགས་

14 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༣/༡༩༥ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ། མ་དཔེར། བསྒོམས་བྱས་ན། ཞེས་བྱུང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

15 ཉིད་དོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

16 མ་དཔེར། དབང་པོའི་ཤེས་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དབང་པོའི་ཤེས་པས། ཞེས་བཅོས།

པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། འདས་པ་དང་། སྒྲའི་ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་དོན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༩ དེ་ནི་རྟོག་[17]པས་བླངས་[18]ན་ཡང་། །འདོད་པས་ལྡོག་དང་ཉེ་བ་ཡི།།

དོན་ལ་བློ་ནི་ལྟོས་མེད་འགྱུར། །གཞན་ཡང་འདི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པས་བསླད་བ་ཡིན་ན་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ཅན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་འདོད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་བཟློག་པར་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་བློ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལ་བ་ལང་གི་བློ་བཟློག་ཅིང་རྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་ཀྱང་བ་ལང་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དོན་ཉེ་བ་ལས་མི་ལྟོས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དོན་ཉེ་བ་ཉིད་ལས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་མིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་འདི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འགྱུར་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་མངོན་སུམ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་ཉེ་བ་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

༡༠ དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །མེད་དང་ཐ་དད་མེད་པ་ལའང་།།

རིག་[19]པ་ལས་ཀྱང་བློ་དེར་འགྱུར། །དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཅི་ཡོད། དེའི་ནུས་པ་ནི་དེ་ལས་དངོས་སུ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱུད་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ནི་འདས་པ་ལས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་ཡང་རིག་པ་ལས་འདི་བུམ་པ་ཞེས་རྟོག་པས་ནི། འདི་མངོན་

17 རྟོགས། ཞེས་འདིའི་ཐད་དུ་སྐབས་འགའ་ཙམ་་བྱུང་ཡང་། རྟོག ཅེས་དགོས་པས་བཅོས།

18 བསླད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

19 རེག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྲུམ་དང་ལྡན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་རེག་དེ་རྫས་ཡིན་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ནི་རེག་པ་ཡང་ཡིན་པས་རེག་ནས་འཛིན་ཏོ་ཞེ་ན།

༡༢ མ་ཡིན་འདི་ནི་བུམ་པ་ཞེས། །ཤེས་ལ་ཁ་དོག་སྣང་ཕྱིར་རོ།།

འདི་བུམ་པའོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་རེག་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་པ་ན་ཁ་དོག་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཟུགས་དང་རེག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་།

གང་ཞིག་ཡོད་ལ་གང་མཐོང་བ། །དེ་མཐོང་བ་ལས་དེ་ཡི་སྒྲ།།

༡༣ དྲན་རིགས་དེ་རྟོགས་མེད་ན་ནི། །སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་དྲན།།

དེ་མ་དྲན་ན་དེ་དང་དོན། །བསྲེས་ནས་རིག་པ་དེ་ཇི་ལྟར།།

གལ་ཏེ་རང་གི་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་ཉིད་ཤེས་པས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་ན། ད་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་བརྗོད་པ་ཡང་ལྡོག[20]པར་འགྱུར་ཏེ། རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དྲན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དོན་མཐོང་བ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བ་ལ་མཐོང་བའི་སྒྲ་དྲན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ་མེ་དང་དུ་བ་བཞིན་ནོ། །འདིས་སྒྲ་མེད་པར་དོན་མི་མཐོང་ཞིང་མ་མཐོང་ན་ཡང་སྒྲའི་ཁྱད་པར་མི་དྲན་ལ་མ་དྲན་ན་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དོ། །མ་སྦྱར་ན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

དོན་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་[21]ནང་གི་འདུ་བྱེད་སད་པར་བྱས་པ་དེས་དྲན་པར་འགྱུར་གྱི། དོན་མཐོང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བརྡ་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་པས་དེའི་འབྲེལ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་ནི་དོན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྡའི་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་

20 མ་དཔེར། ཏོགས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

21 ཉིད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་བཟླ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བུ་སོ་སོ་ལ་དོན་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་ན་འདི་སྒྲ་མ་སྦྱར་བའི་དོན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ] མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ།

ཡང་ན་དབང་པོའི་བློ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར། ༡༣ ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྡུས་ནས། །ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར། །གནས་ནའང་མིག་གིས་གཟུགས་དག་ནི། །མཐོང་བའི་བློ་དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན།།[22]

བརྗོད་པའི་སྐད་བ་མེད་པའི་སྐད་བ་ནི་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། གང་གིས་[23]ཡོད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་རིག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

༡༤ སླར་ཡང་ཅུང་ཟད་རྣམ་རྟོག་ན། །ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་འགྱུར།།

ཞེས་རིག་ཐུར་བཤད་རང་བཞིན་གྱིས། །དབང་པོ་ལས་རྟོགས་ལ་མིན་ནོ།།[24]

ཡང་དེ་བསྡུས་པ་ལས་སེམས་ལངས་ཏེ། །ཅུང་ཟད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན། ཁོ་བོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་སྔོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྡུས་པའི་མཐོང་བ་ལ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ། དེས་ན་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་

22 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༣/ ༡༣༤

23 གང་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

24 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༣/ ༡༣༥

རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའམ། མཐོང་བ་ལ་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་སྣང་བས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བྲལ་བས་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་གིས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་བློ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་དོན་ནམ། བློ་གང་གི་ནང་དུ་འདུ། དོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་ནི་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདྲུག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ལ། གསལ་བའི་དོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདི་གཞན་འགའ་ཞིག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དང་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་ཡང་བློ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤྲོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཕན་པ་དང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ།། འདི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་ལ་རྟོགས་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

དོན་མ་ཤེས་པར་བློ་མི་འགྲུབ་པས་ན་དེ་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གིས་འདི་སྐད་སྨྲ་བའི་ཚིག་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་རྟ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་བསྒྲགས་པས་ལྷན་པོ་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བློའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་བློ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བསྒྲགས་པར་འོས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དོན་ཤེས་པ་ནི་བློའི་རྟགས་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དབང་པོ་དང་དོན་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཁྲུལ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་སྟེ། དེ་ཡུལ་གཞན་ལ་

སེམས་གཏད་ཅིང་ནུས་པ་ཉམས་པར་གྱུར་ན་གཞན་ལ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །ཡུལ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གསལ་བ་དེ་ཉིད་བློ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །གསལ་བ་ནི་བློ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློས་མ་བསྐྱེད་ན་ཇི་ལྟར་བློའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་[25]གཞན་གྱི་བློ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་གྲུབ་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་ནི་བློ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་བརྗོད་པ་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་ཡིན་នོ།།

༣] མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།

༡༥ དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། །སྒྲ་ཡིས་དོན་ནི་མཐོང་བ་བཞིན།།

བློ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་བརྗོད་མེད་རྟོགས་བྱེད་ཡིན།།

ཡང་མངོན་སུམ་དེ་ནི་རྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲས་བློ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲའི་ཡུལ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་མི་ཉམས་པས་མེད་པའི་དོན་སྣང་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲི་ལ་རོའི་བློ་བཞིན་དང་། གཟུགས་ལ་མིག་གི་བློ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་གཏོད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།

25 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡང་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། གང་ལ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་པར་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དབང་པོའི་དོན་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།

༡༦ གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། །གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་མཐོང་བའི་
ཕྱིར།།

གང་གི་ཕྱིར་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དང་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༡༧ དེ་ལས་སྤྱི་གཞན་ཐ་དད་ནི། །ཡོད་མིན་ཐ་དད་བློ་མེད་ཕྱིར།།

གང་ལས་སྒྲ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ལས་ཐ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་ནི་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་ནི་བློ་ཐ་དད་པ་མཐོང་སྟེ། འབྱུང་པོ་དང་མགུལ་ཆིངས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པར་རྟོགས་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་གཅིག་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་མ་རྟོགས་པས་འགྲོ་བ་གཅིག་དང་དུ་མ་ར་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྤྱི་སྣང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

དེ་ལ་[26]གཞན་ལ་བློ་དང་ནི། །སྒྲ་འཇུག་ཕྱིར་ན་མི་རྟོགས་མིན།།

བློ་དང་སྒྲ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མི་རྟེན་པའི་ཁྱད་པར་འདི་སྤྱི་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ཅི་ལྟར་མི་རྟོགས་ཞེས་བྱ། གང་ལས་གང་ལ་སྒྲ་དང་བློ་འཇུག་པ་དེ་མ་རྟོགས་པར་ནི་དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དབྱུག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བདག་ཉིད་ལས་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར། ཡུལ་ཅན་ཉིད། །དེ་ལ་སྤྱི་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་བློ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་

26 དེ་ལས། ཞེས་དང་། མི་རྟོགས་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

༣] རྟོག་མེད་ལ་སྐྱོན་སྤང་བ།

འོ་ན་ད་ནི་མངོན་སུམ་མ་ངེས་པའི་[27]བདག་ཉིད་ལས་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར། འདི་འོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་ན་ནི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་ནི་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར།

༡༨ དོན་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་རྣམས་ལ། །མྱོང་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི།།
དྲན་པས་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན།།

མངོན་སུམ་དོན་ལ་ལྟ་བ་ཙམ་ཡིན་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་མྱོང་བ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པ་ལས། དེ་མཐོང་བ་ཉིད་ན་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པའི་ས་བོན་འཇོག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལས་འདི་སད་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་བག་ཆགས་འཇུག་ཅིང་དེ་ལས་ཀྱང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

(ཁ) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

༄ ༡༩ དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས། །བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག །
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱང་ངོ་། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བར་སྨྲ་རོ།།

རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་[28]དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།།

རང་གི་ཤེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་དང་བྱེད་པའི་དུས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་དོན་

---

27 མ་དཔེར། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་མ་ངེས་པའི། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

28 མ་དཔེར། ཅམ་གྱི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་དུས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པས་ཐར་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ནུས་པའི་དུས་ན་ཡང་འབྲས་བུ་རྫོགས་ཟིན་པས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡུལ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་འགལ་ལོ།།

༡༠ དུས་ཐ་དད་པ་ཇི་ལྟར་གཟུང་། །ཞེ་ན་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ནི།།

འཛོག་པར་ནུས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལ། །གཟུང་བར་འཐད་པ་ཤེས་པས་རིག །

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

འདི་ཚད་མ་སྔ་མའི་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པའི་གཟུང་བ་འཛིན་པ་ནི་དྲན་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཅན་གྱི་བློ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་ལྟོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ལྟོས་ན་ཡང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ནི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ག) རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ༡] རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ།

༡༡ བདེ་བ་ལ་སོགས་རང་རིག་རྣམས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་རིག་པ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་མོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གསལ་བ་བསྟན་པའི་དོན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༢] དེ་ལ་རྟོག་པ་དགག་པ།

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

༢༡ གཞན་ལ་བརྟེན་མིན་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །བདེ་སོགས་རྣམས་ལ་བརྗོད་ནུས་མིན།།[29]

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མ་རིག་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་འདི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་སྔོན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་པར་གཟོ་བ་ན་ཡུལ་དང་དེ་ཐ་དད་པ་མེད་པས་ན་རིག་པ་ཡང་འགགས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་བརྗོད་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདས་པའི་རང་བཞིན་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་བརྗོད་དོན་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རང་རིག་ནི། །བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན།།

བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་བརྗོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།།

༣] རིག་བྱ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ།

རིགས་པ་ཅན་ལ་རྒྱ་མཚུངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་ཡང་།

༢༣ དེ་དང་དེ་མིན་རང་བཞིན་ཅན། །དེ་དེ་མིན་དངོས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས།།

29 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༣/༢༩༨ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

དེས་ཤེས་ཐ་དད་མེད་རྒྱུས་བསྐྱེད། །བདེ་སོགས་ཅི་ཕྱིར་ཤེས་མ་ཡིན།།[30]
དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ཏེ། དཔེར་ན་སྦྲུལ་ལའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ནི་དེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལས་ནི་གཞན་ཡིན་នོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའོ། །བློ་བུར་བ་ཉིད་ལ་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་ཚོགས་པ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་མེད་པར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལ། དབང་པོ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཚོགས་ཀྱང་གཉིད་ལ་སོགས་པས་བསྙད་པའི་བློ་ཅན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་འདི་དག་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་དེའི་འབྲས་བུའི་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པ་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།

འདུས་བྱས་པ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཤུས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ལ་གཞན་རྒྱུར་བརྟགས་ན་ནི་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། འདུས་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར་རུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་རྟོགས་ཏེ། ནང་གི་བྱེད་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་

30 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢༥༢ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གོམས་པ་གཡེར་བ་དང་ཞན་པ་[31]ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྒྱུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དང་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

གྲངས་ཅན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ།

གཞན་དག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནང་མ་ཡིན་ལ། སེམས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་།

༢༣ ཕྱི་རོལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་། །དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་།།

གོམས་པས་ཁྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །བདེ་སོགས་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མིན།།

གང་གི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཁྱད་པར་ལ་མི་ལྟོས་པར་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ནི་བློ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

༢༩ མྱོང་ཕྱིར་སེམས་པ་དེའི་རང་བཞིན། །མ་ཡིན་མྱོང་བ་མིན་ཕྱིར་རོ།།

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སེམས་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། མྱོང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་མྱོང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་འདིའི་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཐལ་

31 མ་དཔེར། གཞན་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བར་འགྱུར་བས་དེ་སྔོན་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྟེ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཕྱིས་ཀྱང་དེའི་བདག་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡང་སེམས་ལ་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདིའི་ཉེས་པ་གཞན་ཡིན་ཏེ།འདྲ་བ་མེད་པར་ནི་སྔོན་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གང་གི་ཕྱིར་རིག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དེའི་སྔོན་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་ན་ཐམས་ཅད་རིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་འདྲ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །སིམ་པར་སྔོན་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ།།[32]

ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྔོན་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་བ་ནི་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་නོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཡང་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་གཅིག་ཏུ་ནང་ན་ཉམས་སུ་སྔོན་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་ངོ། །འདིའི་བདག་ཉིད་འདི་འཛོག་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡིན་པར་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱད་པར་མེད་ཁྱད་པར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ནི་བློ་ཡིན་གྱི་སྔོན་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག །ཞེན་པའོ། །སྔོན་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག །ཉམས་སུ་སྔོན་བའོ། །འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དོན་ནི་སྔོན་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་སྔོན་བ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་བ་མེད་པའི་འདྲ་བ་བློའོ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་བརྗོད་དགོས་སོ། །ནང་གི་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པའམ། རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

32 འགྲུབ་བོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བསྒྲུགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིན་ཅི་དང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡུལ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡང་སྔོན་བར་[33]མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་སེམས་པ་མེད་པ་དེས་དོན་རྣམ་པར་འཛོག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བློའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཚིག་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་སེམས་པ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡི་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པའི། །བློ་ནི་རྟོགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ནི་དགའ་བ་དང་ཞུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་[34]རྣམ་པ་དུ་མར་གཅིག་ཏུ་སྔོན་བ་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་མིང་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་བྱེད་ལ་རག་གོ།།

སྔོན་བ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ་བློའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་[35]ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་ཡོད་པ་ལས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཅན་གྱི་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡང་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པ་ཉིད་དེ། ཐར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུལ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ན་ཐ་སྙད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡོད་པ་གཞན་ནི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བློ་

33 སྔོན་བའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

34 མ་དཔེར། རྣམ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

35 མ་དཔེ་དང་། པེ་སྣར་སོགས་སུ། ཡིན་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མ་ཡིན་པར། ཞེས་དགོས་སྙམ་པས་བརྟག

གཞན་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་གཞན་པ་ཉི་མ་ཡིན་ནོ།།

༡༥ ལྟགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །འབྲེས་པས་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན།།[36]

སེམས་པ་དང་ནི་ཞེན་པ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་འབྲེས་པས་རྣམ་པར་བསླད་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྟགས་ཀྱི་གོང་བུ་དང་མེ་བཞིན་ཏེ། དེའི་གཟུགས་དང་རེག་པ་ནི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དངོས་ཀུན་ལ། །ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་གཞག་ཉམས།།

དོན་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲེས་པར་དོགས་པར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཨེ་མའོ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྒྱུ་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་འཇོག

༡༦ ཐ་དད་མེད་རིག་གཅིག་ཡིན་ན། །དེ་ལྟར་གང་ཡིན་དེ་ཐ་དད།།[37]
འགྲུབ་པར་འགྱུར་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།[38]།ཐ་དད་སྒྲུབ་བྱེད་འགྲུབ་མི་འགྱུར།།
༡༧ དཀར་སྟུག་ལ་སོགས་ཐ་དད་སྣང་། །ཐ་དད་མ་ཡིན་བློ་མྱོང་ནི།།
ཐ་དད་མེད་སྣང་ཐ་དད་ན། །ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་རྟེན་ཅིང་།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

ལྟགས་ཀྱི་གོང་བུ་ལ་ཡང་མེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་དོན་[39]གཅིག་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྫས་དག་འབྲེས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྫས་དེའི་རྒྱུན་རྣམ་པར་གནས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྡོག་ཅིང་། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཅན་གྱི་གྲང་བའི་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་

36 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༣/༡༧༧

37 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༣/༡༧༦-༡༧༨ འགྱུར་ཚིག་ཅུང་མི་འདྲ།

38 སྒྲུབ་བྱེད་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

39 གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྣམས་ལས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཟུར་བ་གཞན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནང་ཡིན་ཞིང་ སྲིད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

ང) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

༄ ༢༨ འཇིགས་སོགས་བཞིན་དུ་བསྒོམས་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་བར་སྣང་
བྱུར་པའི། །ཤེས་གང་སླུ་བ་ཅན་མིན་པ། །རྟོག་མེད་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མོ།།

ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་གཟུང་བ་ངེས་པའི་དོན་རིགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ རྣམ་པར་གཞག་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྫོགས་པ་ན། འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཕྱིན་ ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་ པའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁོ་བོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ པ་བཞིན་ནོ།།[40]

༢༩ འདོད་འཇིགས་མྱ་ངན་གྱིས་བརླམས་དང་། །ཆོམ་རྐུན་རྨི་སོགས་ཀྱིས་བསླད་
པས། །ཡང་དག་མིན་པའང་མདུན་ན་ནི། །གནས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་འགྱུར་
ཏེ།།[41]

༣༠ བསླད་པ་ཇི་བཞིན་གྲུས་པ་ནི། །སྐྲུབ་པ་རབ་ཏུ་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།
སྐོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ། །དེ་ལྟའི་འཇུག་པ་མ་མཐོང་ཕྱིར།།
༣༡ དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་གྱུར་པ།།
སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོགས་བློ་འབྲས་བྱ།།[42]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

འདི་ལྟར་མི་སྡུག་པ་དང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་

40 འདི་རྣམ་འགྲེལ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་དགོངས།

41 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢༨༡ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

42 གོང་མཚུངས། ༡/༢༨༧ འགྱུར་ཚིག་ཅུང་མི་འདྲ།

ཅན་ལ་ཡང་། བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྟོག་པ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར།

༡༢ རྣམ་རྟོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ། །དོན་གསལ་སྣང་བ་ཡོད་མ་ཡིན།།[43]

རྣམ་པར་བསླད་པའི་བློ་ཡང་རུང་སྟེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་དོན་གསལ་བ་ཉིད་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་འདི་ནི་གསལ་བར་སྣང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར།

རྨི་ལམ་ན་ཡང་དྲན་པ་སྟེ། །དེ་འདྲའི་དོན་ལྡན་མི་དྲན་པར།།[44]

གཉིད་ཀྱིས་བསླད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་འབྱུང་ལ། དེ་དག་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཅན་དུ་ནི་དྲན་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བསླད་པའམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

༡ མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།

༢ འོ་ན་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

༡༡ རྣམ་རྟོག་དངོས་མི་སྣང་ཕྱིར་དང་། །ཉེ་བར་བསླད་པ་སླུ་བའི་ཕྱིར།།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པར་གཉིས་སུ་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ནི་དངོས་པོ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེའི་སྣང་བ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།[45]།རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྣང་བ་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་

43 གོང་མཚུངས། ༡/༢༨༧ ཀ ཁ འགྱུར་གྱི་ཚིག་མི་འདྲ།

44 གོང་མཚུངས། ༡/༢༨༧ ག ང རྣམ་རྒྱར། འདི་འདྲའི་དོན་ལྡན་མིན་པར་དྲན། །ཞེས་བྱུང་།

45 གོང་དུ་ཤོག ཐད་དུ། ཞེས་བྱུང་བ་ལ་དགོངས།

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཉེ་བར་བསླད་པ་ཡང་སྟེ། དབང་སྐྱེས་ཀྱང་། གཞན་ལས་ངེས་ཁྱད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་བར་བསླད་པ་གང་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་སླུ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བའོ། །འདིས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསླད་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཅིག་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འཁྲུལ་བ་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ནི་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ཕྱུར་ན་འགྱུར་བའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ལས་སྐྱེས་པའི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ན། སྦྲུལ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་བ་ལྟར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་ལྡོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་མི་ལྡོག[46]པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་འདི་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུའོ་ཞེས་བྱ་བས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྡེ་ཚན་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཅད་དེ། རབ་རིབ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་དུ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།[47]

46 མ་དཔེར། ལྡོག་པར་ཐལ། ཞེས་བྱུང་མོད། འཐད་ལྡན་ལྟར། (ཤོག ༡༠༧༩) མི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཞེས་དགོས་པས་བཅོས།

47 འཐད་ལྡན། (ཤོག ༡༠༧༨) ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐབས་པ་ལས་གཞན་རྟོད་པ་སྐབས་པར་ཡང་། ཞེས་སོ།།

༤ ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

ཀ དོན་རིག་ཚད་འབྲས་བཀོད་ནས་དགག་པ། ༡) ལུགས་དེ་དགོད་པ།

༈ ཡང་ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ད་ནི་ཚད་མ་གང་ཞིག་ཡིན། །གང་ལས་བར་ཆད་མེད་པར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་འདིའི་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལ།

༣༩ འདི་ཡི་དོན་དང་འབྲེལ་བྱེད་པ། །དོན་གྱི་རང་བཞིན་མིན་པ་མེད།།[48]

དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིས། །ཚད་མ་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད།།

གང་གི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གང་ལས་གང་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གང་གིས་འདི་ནི་འདི་འོ་ཞེས་ལས་སོ་སོ་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡང་དབང་པོ་དང་དོན་དང་ཐྲད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་དེའི་ཁྱད་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ། །ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གང་ལས་འདིའི་རྟོགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདིའི་ལས་ལ་ངེས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་នོ། །ཤེས་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་འདི་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་གཞན་ལ་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལྟར་དོན་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་

---

48 རྣམ་འགྲེལ། ༣/༣༠༥ ག་ང-༣༠༧ ཀ་ཁ འགྱུར་གྱི་ཚིག་མི་འདྲ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བྱེ་བྲག་གང་ལས་རྟོགས་པ་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟར་མི་སྟོན། དེ་ནི་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་නོ་ཞེ་ན། འདིའི་བདག་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པ་མེད་པས། འདི་ནི་འདིའི་ཡིན་གྱི་འདིའི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

༣༥ དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད།།
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡིན་ན། །དེ་ཡི་ལས་དང་འབྲེལ་མི་འགྲུབ།།
༣༦ དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མིན།།
དེ་ཡི་བདག་ཉིད་འཛིན་དེ་ནི། །དོན་རྟོགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི།།
༣༧ བྱེད་པས་རང་གི་ལས་ལ་ནི། །བྱེད་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་།།
རང་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་གཞག་ཕྱིར།།[49]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

འདིས་ནི་དབང་པོ་དང་ཐྲད་པ་དང་། དོན་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་སྤྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ལས་དང་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་དུ་མ་ཆོད་པ་[50]མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་ཡང་ཐ་མའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་འདི་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ན་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ།།

དབང་པོ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།[51] རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་

49 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྣམས་རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༠༧ -༡༠༩ དང་གཅིག

50 བར་དུ་ཆོད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

51 མ་དཔེར། ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལ་ལྟ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་དོན་ལ་ལྟ་བ་[52]དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡུལ་ཐ་དད་པ་འགལ་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་གཉིས་དག་དོན་མེད་དོ། །རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་བཀག་པ་ཡང་ཡིན་නོ། །ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ལ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཤེས་པའི་ཆ་དག་ནི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་གཅིག་པས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་འདི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐ་དད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐད་པ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ།[53] བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐད་ཀྱང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་ཁྱད་པར་འདི་ནི་བློའི་སྣང་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཚད་མར་རིགས་སོ།།

༣) དོན་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་དགག་པ།

དེ་ནས་གང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དོན་རིག་པ་འདི་གང་ཞིག མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དོ། །སྔོན་བ་ཡོད་པ་འདིའི་དོན་དེ་རིག་པ་ཡིན་པར་གང་གིས་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་བ་དག་གིས་སོ། །འོ་ན་ནི་ཡུལ་མཚུངས་པའི་ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་ད་འདིས་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྨྲོང་། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ཉིད་རྗེས་སུ་

52 མ་དཔེར། ལྟ། ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་སྣོད། ལྟ་བ། ཞེས་དགོས་པས་བཅོས།

53 མ་དཔེར། ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

རྟོགས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་བསྒྲུས་པའམ་མཉན་ནོ་ཞེས་མཐོང་བའམ་ཐོས་པ་དག་ལས་གང་ལ་ངེས་པའི་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དེའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དེ་དེའི་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་དེ་དག་གི་[54]ཉེ་བ་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལྟ་བ་པོའི་ངེས་པ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་ནི་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྣང་བ་རགས་པའི་རྣམ་པར་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་འདི་ཡང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མང་པོའི་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གཅིག་ནི་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡུལ་རགས་པ་གཅིག་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལག་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་གཡོ་བར་འགྱུར་རོ། །མི་གཡོ་ན་ཡང་གཡོ་བ་དང་མི་གཡོ་བ་དག་སོ་སོར་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རས་དང་ཆུ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་བསྒྲིབས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་བསྒྲིབས་པར་ཐལ་ཏེ། ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ནི་འགའ་ཡང་མ་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་མ་ཚང་བ་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་བསྒྲིབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱེད་བསྒྲིབས་ཀྱང་མ་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྔར་མ་ཕྱིན་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མ་མཐོང་བ་ལ་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པ་མེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་མཐོང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་འདི་མི་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཡན་ལག་ཕྱུང་ཟད་གཅིག་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི་ཡན་ལག་ཕྱུང་ཟད་གཅིག་མཐོང་བ་ཡང་

54 དེ་དག་གིས། སྣར་ཐང་།

དེ་བཞིན་དུ་རྡངས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་ཁ་བསྒྱུར་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཁ་བསྒྱུར་བའམ་མ་བསྒྱུར་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་ཁ་བསྒྱུར་ན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྒྱུར་བ་དང་མ་བསྒྱུར་བར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་དོན་གཅིག་པུ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་བཀོད་ནས་སྒྲུབ་པ།

༡) ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་མེད་པར་བསྟན་པ།

༈ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ༣༨ བློ་ཡིས་ཉམས་སྨྲོང་བྱ་གཞན་མེད། །དེ་ཡི་སྨྲོང་བ་གཞན་ཡོད་མིན། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་བསལ།། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་ཕྱིར། །འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྨྲོང་བ་མ་ཡིན་ལ། འདིའི་ཡང་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་སྨྲོང་བ་ནི་བློའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་འགའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་མངོན་སུམ་དུ་སོ་སོར་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་སྨྲོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཉམས་སུ་སྨྲོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

༣༩ རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །སྒྲ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐ་དད་བཞིན།།
གང་ཚེ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་ལྡེ་བའི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བསླད་པ་ཅན།།
༤༠ ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་པས་མཐོང་གྱུར་པ། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་གཞག་བྱས་པ།།
དེ་ཚེ་གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བརྩད་བྱ་མིན།།[55]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

55 རྣམ་འགྲེལ། ༣/༣༣༡-༢༣ དང་གཅིག

དེ་ཚེ་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་འདོད།། [56] གང་དག་གི་བློ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་རིག་པར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་[57]དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་འདོད་པའི་རྣམ་པའམ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་གྱུར་ན། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་འབྲས་བུར་རིགས་སོ།།

དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ནི་དུ་མར་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་གཅིག་གི་ཡིད་དུ་འོང་ལ་གཞན་གྱི་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་སྣང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་པོའི་བློ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་ཚེ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་པ་ནི་རང་རིག་པ་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ནོ།།

འདིའི་སྐབས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གནས་པ་ནི་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་ལས་འདི་ནི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པར་བལྟའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་དང་[58]ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

---

56 གོང་མཚུངས། ༡/༡༡༡ དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད།།

57 མ་དཔེར། དེའི་རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་བྱུང་མོད། དཔེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

58 འབྲས་བུ་དག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༩༡ རང་བཞིན་སེམས་པ་ཡིན་ན་ནི། །དོན་རིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར།།

རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་བཤད། །དེ་དང་འདྲ་པའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་།།

༩༢ ཤེས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན།།

དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར།།

༩༣ དོན་དངོས་མེད་པར་སྣང་ཅན་དེ། །ཇི་ལྟར་དོན་འཛིན་ཞེ་ན་བདེན།།

ངས་ཀྱང་དེ་འདྲ་མི་ཤེས་སོ།།[59]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གནས་ཤེ་ན། འདི་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་នོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།[60]།ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནི་རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ན་མཚོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་མཚོན་པ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

༩༤ བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས།།

གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་རྣམས། །ཐ་དད་བཅས་བཞིན་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ།།

༩༥ དཔེར་ན་དབང་པོ་སྔགས་སོགས་ཀྱིས། །བསླད་པ་རྣམས་ལ་འཇིམ་དུམ་

སོགས། །དེ་ཡི་གཟུགས་དང་བྲལ་ན་ཡང་། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བ་བཞིན།།

༩༦ མིག་མ་བསླད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །དེ་དག་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་ཕྱིར།།

ཇི་ལྟར་ཐག་རིང་སྒྱུ་དམ་ན། །ཆུང་དུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན།།

༩༧ གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་རྣམས། །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་།།

འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བྱས།།

---

59 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ།༣/༣༥༡-༥༣ དང་གཅིག

60 རྣམ་ངེས་དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། (ཤོག ༢༧༠) འདི་གོང་དུ་ཤློ་ཀ ༣༩ཀ “རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད།།” ཅེས་པ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད།

༤༨ གཞན་དུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ། །རང་བཞིན་དུ་མར་སྣང་བ་ཡི།།
རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་འགྱུར་ཏེ། །གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་ཕྱིར་དང་།།
༤༩ གཞན་གྱིས་གཞན་ཉིད་ཉམས་ཕྱིར་རོ། །དངོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར་གཅིག་མ་
ཡིན། །བློ་དངོས་ཐ་དད་མི་མཐོང་བས། །ཐ་དད་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར།།
༥༠ གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་དེ་དངོས་མེད།།
གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད།།
༥༡ ཆོས་མཐུན་པ་ནི་མཐོང་བ་ལས། །དེ་བདག་མིན་ལ་དེ་བདག་ཏུ།།
ཞེན་པ་ཡིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ན། །འཁྲུལ་སྐྱེ་འདིར་ནི་དེ་མེད་དེ།།
༥༢ འགྲོ་བ་འདི་ལ་དེའི་བདག་ཉིད། །གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཡང་ཡོད་ན་ནང་གི་ནི། །བསླད་པ་ལས་བྱུང་གང་ཡིན་དེ།།
༥༣ ཉེས་པས་བསྐྱེད་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་འགྱུར་ཏེ།།
ཆོས་མཐུན་མཐོང་སོགས་ཅན་ཉིད་ལ། །ལྟོས་མེད་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན།།[61]
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

༢) སྣང་བ་སེམས་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་པ།

འདི་དག་[62]རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ཚད་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ཉིད་ཅི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[63]

གཞན་ཡང་། ༥༤ ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་
ཡིན།།

གང་གི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། སྔོན་པོ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་དོན་

61 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ། ༣/༣༥༧-༦༣ བར་དང་གཅིག

62 མ་དཔེར། འདི། ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

63 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༢༩༡) “བཤད་ཟིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དགག་པའི་སྐབས་སུའོ།།” ཞེས་སོ།།

གཞན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ལས་རྣམ་པ་གཅིག་མ་དམིགས་ན་གཞན་དམིགས་པ་མེད་དོ། །རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ལ་ནི་འདི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དང་སྣང་བ་དག་ལ་ནི་དེའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་དམ། དབང་པོ་རུང་བར་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་མེད་པར་གཟུགས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་གཟུགས་དང་ལྷན་ཅིག་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་སྣང་བ་འགའ་ཞིག་ཀུང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་བ་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་རིག་པ་དག་ངེས་པ་ཉིད་དོ། །ཐ་དད་པ་ལ་ནི་དེ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་བཞིན་ནོ།།

ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཐུར་དམིགས་ལ་རིགས་པ་ནི་ཕྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དེ་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར།།

ཡུལ་ཡོད་པས་ནི་ཡུལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེའི་དམིགས་པ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་དང་མི་ལྡན་པས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་དོན་རབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཤུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོད་ཀུང་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིག་པ་འགའ་ཡང་མི་དམིགས་ན་རིག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རིག་པ་གཞན་གྱིས་[64]དམིགས་སོ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ཡུལ་དེ་རང་དམིགས་པའི་ཚེ་

64 མ་དཔེར། གཞན་གྱི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

ན་ནི་སྒྲུབ་པར་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་ལ། གཞན་དམིགས་པའི་དུས་སུ་ནི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དམིགས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ནི་མ་གྲུབ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གཞན་གྱི་ཚེ་ན་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས་ལེགས་པར་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་སོ། །རིག་པ་ཡང་གཞན་གྱིས་དམིགས་ལ། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ན་ནི་རིག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འདིས་དོན་འགའ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལོང་བ་དང་ལྐུགས་པར་འགྱུར་རོ།།

འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་འགྲུབ་སྟེ། གཅིག་གི་བྱ་བ་ལ་རིག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསལ་[65]བའོ།། གང་དེ་གཞན་འགའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ནི་དོན་གཞན་དུ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་གསལ་བའི་ཕྱིར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ན་ཡང་རང་དང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་བཞིན་ནོ།།

༣) སེམས་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ།

དེའི་ཕྱིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རང་རིག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འདོད་དེ། དེ་ལས་དེའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༥༥ དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་ཚོར་བཞིན། །དེར་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན།།

65 འདི་དང་གཞམ་དུ་སྐབས་གཉིས་སུ། བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ།།

༥༦ དེ་ལའང་ཉམས་མྱོང་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བདག་མྱོང་བར་རུང་།།

དེ་ཕྱིར་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་བདག །གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན།།

༥༧ འཛིན་པ་ཡི་ནི་རྣམ་པ་དང་། །བདག་ལ་རུང་བར་བརྗོད་པ་ཡིས།།

ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ། །ཚད་མ་རང་བདག་རིག་པར་བརྗོད།།[66]

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

༥༨ དེ་ཕྱིར་སྣང་དོན་བློ་དེ་དག །ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་མིན།།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་དང་རིག་པ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་དང་དེ་རིག་པ་དག་ཐ་དད་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་བློ་ནི་ཚུལ་གཉིས་པ། དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དག་གིས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱིས་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཐ་མི་དད་ན། དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ཕྱི་རོལ་ཕྱོགས་པ་ལས་གྲུབ་འགྱུར། །ནུས་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་གཞན་མ་ཚང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཕྱིའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདིར་འགའ་ཞིག་ཏེ་བར་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པས་འབྲས་བུ་ལྡོག་པར་མི་སྲུན་ནི་འགྱུར་རོ།།

༩) སེམས་ཙམ་ལ་རྟོད་པ་སྤོང་བ།

དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་བཟློག་པ་ན་བསླད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་ཇི་ལྟར་སྲ་སྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་བསླད་པའི་བག་ཆགས་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་མཁས་པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་མཐོང་བས། གཅིག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། གཞན་ནི་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་འབྲལ་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ནི། ཐ་སྙད་ལ་མི་སླུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འདིར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།།

66 རྣམ་འགྲེལ། ༣/༣༧༥-༧༧ འགྱུར་ཚིག་ཅུང་མི་འདྲ།

འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་ཕ་རོལ་རྟོགས་པས་འཇིག་རྟེན་སླུ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱས་པས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པས་དབེན་ཞིང་དྲི་མ་མེད་ལ་ཐོག་པ་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཆ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

མངོན་སུམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ།། །།

ལེའུ་གཉིས་པ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་རྣམ་པར་ངེས་པ།

༡ རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་དབྱེ་བ།

༄ ༡ རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནོ། །ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དང་[67]གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་རྟགས་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྟགས་འདི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་གཞན་བརྗོད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་དེ་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཤེས་པ་ལ་དེ་དེས་དེ་ཉིད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ངག་གི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱས་པ་ཉིད་དེ། གཞན་དུ་བརྗོད་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གང་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚིག་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཉེ་བར་བསྟན་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་བྱིས་པས་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་མ་ཁྲབ་པ་དང་ལྡོག་པ་དག་གིས་སྒྲ་བ་མཐོང་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བར་རྟོགས་པ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་བློས་པའི་ཚིག་དག་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

༢ རང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། ཀ མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པ།

༄ དེ་ལ། རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །མཚན་ཉིད་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་

67 མ་དཔེར། གཞན་དང་། ཞེས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྐར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཕྱི་གྲོལ་དང་གྲོལ་བ་ལ་སྦྱར་དགོས།

བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཁ འབྲེལ་བ་དང་ཚད་མ་མི་འགལ་བར་བཤད་པ།

དེ་ནི། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་ཕྱིར། །འབྲེལ་ཀྱང་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད།། རང་གི་སྣང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་། དོན་དང་འབྲེལ་པ་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་នོ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ནམ་འབྲས་བུ་ནི་ཛ་བོ་དང་[68]རྒྱུ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་མེད་ན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པའམ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཛ་བོ་དང་རྒྱུ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་དོ། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

༢ འདི་ལྟར་དངོས་གང་ཇི་ལྟ་བ། །དེ་ནི་དེ་འདྲའི་རྟགས་སེམས་ཀྱིས།།
རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལས་ངེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ།།
༣ དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ། །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་དང་།།
འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་སླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན།།
༤ དེ་དངོས་སླུ་བྱེད་ཉིད་མིན་ཡང་། །དེ་ཡི་ཛ་བོས་སྟོང་དེ་ལ།།
དེ་ཡི་ཛ་བོ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། །འཁྲུལ་པར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན།།[69]
༥ ནོར་བུ་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་ལ། །ནོར་བུ་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུག་པ།།
ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད།།
༦ དེ་བཞིན་རྗེས་དཔག་དེར་སྣང་དག །ཇི་བཞིན་དོན་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་།།

68 ཛ་བོ་དང་། ཞེས་པ་པེ་ཅིང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བསྣན།

69 རྣམ་འགྲེལ། ༣/༤༧-༤༣

དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་པས། །ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག །[70]
ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ག ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ༴ མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི། །ཚད་མ་གཉི་ག་དངོས་པོ་ཡི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཤེས་ནས་ཇི་ལྟར་འོས་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པས་ཡིན་གྱི་ཞེན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ནི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འགགས་ཀྱང་དེ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་ཅུང་ཟད་འགྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མི་སླུ་བ་ཉིད་ནི་འདིའི་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོའི་རྟགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ།།

ང དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་[71]སྣང་བ་ཐ་དད་པས། །གཅིག་ལ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།། དོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན། །ཕན་ཚུན་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་པར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[72]།དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པར་[73]ཚད་མའི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བཤད་ཀྱི། ཚད་མའི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་འདིར་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཉིད་དུ་བལྟའི། ཡུལ་དུ་མ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་དེའི་སྣང་བ་རང་གི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་

70 གོང་མཚུངས། ༣/༥༢-༥༣

71 མ་དཔེར། ཀྱི་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

72 མ་དཔེར། འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

73 ཐ་དད་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་ཡང་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཅ སྤྱོད་ཡུལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་གཉིས་ཀའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། ད་ནི་ཇི་ལྟར་རྟགས་ལས་སྤྱི་རྟོགས་ལ། གཞན་ལས་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ།

༈ དེ་བཞིན་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པའི། །དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་རབ་སྒྲུབ་ཕྱིར།།

རྟགས་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། །ཁྱད་པར་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།

དགོས་པ་གང་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་པས་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་ཙམ་རྟགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། དེ་ལས་ཐ་དད་པ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཆ ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

ཅིག་ཤོས་ནི། ཁྱད་པར་གཞན་འཛིན་པས་དབེན་པས་ན་སོ་སོར་གནས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལག་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལ་མི་སླུ་བར་ནི་གཉི་ག་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ནི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དོ།།

༣ རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུ་རྟགས་བཤད་པ་ལས། ཀ མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

༡) སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༄ ཚུལ་གསུམ་པ་ནི། ༈ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་པ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཅན་

དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ངོ་། །ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གཞན་ན་ཡོད་པར་འགལ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་མི་བྱེད་ན་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༡༠ ཆོས་ཀྱི་ཚིག་ཕྲད་ཐ་དད་པར། །བྱེད་པས་མི་ལྡན་པ་དང་ནི།།
གཞན་པ་དག་དང་ལྡན་པ་དང་། །གཏམ་མི་ལྡན་ཉིད་རྣམ་གཅོད་བྱེད།།
༡༡ ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དག་དང་། །བྱ་བ་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད།།
དེ་སྒྲུར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་ཡི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
༡༢ གང་ཕྱིར་དག་འབྲས་རྣམ་གཅོད་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པའམ།།
སྲིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་བྱའམ། །སྔོན་པོ་མཚོ་སྐྱེས་འགྱུར་ཉིད་བཞིན།།
༡༣ དེར་ཡང་ཟླ་པོ་རྣམ་གཅོད་པའི། །དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ།།
དེ་ལྟར་གྲགས་དང་ནུས་པ་དང་། །སྒྲ་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར།།
༡༤ དེས་ན་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་པ། །ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན།།
དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས། །རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཅན་མིན།།[74]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཞན་ཡང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་ཡིན་ན། གཅིག་དེར་འགྱུར་ན་གཞན་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་པའི་ཚིག་ཕྲད་དང་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ངེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་གྲུབ་པ་

74 རྣམ་འགྲེལ། ༤/༡༩༡-༩༥ རྣམ་འགྲེལ་དུ། ༤/༡༩༡ ཚིག་རྐང་གསུམ་པ་ཅན་དུ་སྒྱུར།

ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་གྲུབ་[75]པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་[76]གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་སྤྱད་པའི་ངེས་པར་གཟུང་བས་ནི་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དང་པོ་རང་ལ་བྱ་གཉིས་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ། ན་ར་དང་ནི་ཤྲེད་མེད་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

༢) ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། ཀ) ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།

༄ བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་[77]ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེའི་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མར་སྨོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟའོ། །

ཁ) དེ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ།

དོན་གཞན་དང་རང་བཞིན་དག་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་བལྟར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །མི་དམིགས་པ་ཡང་བཟློག་པ་ལ་མངོན་སུམ་འཇུག་པ་ཕྱོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ག) ཕྱོག་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཕྱོག་པ་འགྲུབ་མོད་ཀྱི། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

75 མ་དཔེར། གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

76 མ་དཔེར། ངེས་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

77 མི་མཐུན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་ལ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པར་དོགས་པ་ནི་མེད་དོ།། འགལ་བ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལ་འགོག་ན་ནི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ན། གང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་མེས་དྲོ་བ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས། འགལ་བ་ཁོ་ན་དེ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པ་འདི་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྨྲར་བས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བ་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲར་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཀྱང་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ང) ལྡོག་པ་ལ་ལོག་རྟོགས་དགག་པ།

གལ་ཏེ་མཉན་པར་བྱེད་པ་[78]ཉིད་ལྡོག་པ་ཡིན་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་འགའ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་སྐྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་ཉིད་ལས་མི་རྟག་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོའི་ཆོས་དང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་པར་དོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་སྐྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་ངག་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་ནུས་པའི་

78 བྱ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ཀྱི། རྒྱལ་བསྡུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། ཡང་ན་དོན་གྱིས་གོ་བས་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ།།

གཞན་དག་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། མེད་པ་ནི་གཞི་ལ་སོགས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེའོ། །རེ་ཞིག་ཕྱོགས་དག་ཀྱང་གང་མི་རིག་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་མི་སྦྱོད་ན་འདི་ནི་ཕྱོགས་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སྨོད་པའི་ཕྱིར་ན་བདག་ཉིད་མི་ཤེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། འདི་ལྡོག་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་སྟོན་ཅིང་གཞན་དག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གསལ་བར་རྒྱལ་པོའི་ཚོས་ལུགས་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་མི་སྨྲ་ན་ནི་གཞན་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ལ། སྨྲ་ན་ཡང་སྐྱོན་འདི་སྤང་བར་མི་ནུས་སོ།།

མེད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་མི་འགོག་ན་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་དོ་ཞེས། ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ཇི་ལྟར་འདོད།

༡༥ [ལྡོག་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན།][79]།དངོས་ཡོད་མེད་ལའང་ཡོད་ཡིན་ལ།།
དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོད་མིན་ཞེས། ། བློན་པོ་ཡི་ནི་སྦྱོད་ལ་སྟོས།།
༡༦ གལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྡོག་མེད་ན། །གཏན་ཚིགས་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི།།
དེ་ཡང་མིན་ན་འདི་ཉིད་ནི། །དགག་ཡིན་ལྡོག་པ་ཅི་སྟེ་འགོག
༡༧ སྒྲུབ་དང་དགག་པ་མ་གཏོགས་པ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན།།
ཡོད་མིན་དེ་ཡང་མེད་པ་ལ། །མེད་ཕྱིར་འདི་ལ་མི་སྨྲ་འཐོབ།།
༡༨ ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མེད། །དེ་ནི་མེད་པ་ལའང་ཡོད་པ་མིན།།
རིགས་པ་འདི་ཡིས་འཁྲོ་བ་ལ། །དགག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར།།
༡༩ གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་འགོག་ཅེ་ན། །ཇི་ལྟར་དེ་ཡོད་དེ་ལྟར་ནི།།
མི་འགོག་ཇི་ལྟར་དེ་མེད་པ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འགོག་མི་འགྱུར།།

79 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢༢༣ རྣམ་ངེས་རང་དུ། ཚིག་རྐང་དང་པོ་འདི་མ་བྱུང་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ནས་བཀོད།

༢༠ དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་བརྟེན་པ། །ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ།།
བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན།།
༢༡ དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དེ། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྣང་།།
དེ་ཡང་སྒྲ་འཇུག་པ་ཉིད་ཕྱིར། །ཡོད་ཅེས་ཐ་སྙད་བརྟེན་པར་འདོད།།
༢༢ དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྣམས་ཀྱིས། །ཆོས་གཅིག་སྒྲུབ་དང་འགོག་པ་ན།།
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པ་དང་། །བཀག་འགྱུར་བདག་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར།།
༢༣ ཐ་དད་མིན་ན་གཞན་དང་གཞན། །བཀག་པ་དང་ནི་བསྒྲུབས་པ་བཞིན།།
བསྒྲུབས་པ་དང་ནི་བཀག་པ་དག །ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་མི་འགྱུར།།
༢༤ སྣ་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ། །ཆོས་ཅན་གཅིག་གིས་དབང་བྱས་ཏེ།།
གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟེན་དང་། །གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང་།།
༢༥ འགོག་ན་དེ་ཡིས་[80]དབེན་པ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་ལྟ་བུར།།
མེད་པ་ཡི་ནི་དོན་ཅན་གྱི། །ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བློས་བརྟན་པ།།
༢༦ དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་བརྟགས་པར། །ཐ་དད་དོན་བརྟེན་ཁས་ལེན་པས།།
ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ། །འཛིག་རྟེན་དོན་ལ་གནོད་པ་མེད།།
༢༧ དེ་འབྲས་ཅན་དང་དེ་འབྲས་མེད། །དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་དོན་གཅིག །
ཐ་དད་རྟེན་ཅན་འཕེལ་བ་དང་། །འགྲིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡི།།
༢༨ བསྟན་པ་དེ་དང་དེ་དག་གི། །འབྲེལ་པ་འགའ་ལས་དེ་ལྡན་ཉིད།།
མིན་ཡང་མཐོང་བར་སྦྱོར་དེས་ན། །དེ་དག་བསྟན་པའང་ཤེས་མ་ཡིན།།[81]
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།།

ཁ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། ༡) སྤྱིར་བསྟན།

༈ མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་པའི། །གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་མི་དམིགས་དང་།།

80 མ་དཔེར། དེ་ཡིད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

81 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ། ༩/༢༢༣-༢༧ དང་གཅིག འགྱུར་ཚིག་ཕྲན་མི་འདྲ།

བདག་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་གསུམ།[82]།ཞོ་ནའོ། །རྟགས་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །དཔེར་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱུར་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་ཡོད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་ཤ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཤིང་ངོ་། །དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།།

རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་ནི་དོན་གྱི་འཁྲུལ་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀུན་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐམས་ཅད་ནི། བློ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཁོ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་ཐ་དད་པ་བློས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ཀུང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བློའི་བྱེ་བྲག་རང་དགའ་བ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་རྗེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གོ་ན་ནི་[83]མི་འཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།།

༢༩ གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར།།
མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན།།
༣༠ དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྡོག་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི།།
རིགས་དབྱེ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ནི། །རྟོགས་ཕྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་དབྱེ།།

82 ཚིགས་རྐང་འདི་རྣམས་ལེགས་སྦྱར་ཞུས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་དཔེར། གོང་དུ་ཤོག ༢༢༩ འཐད་དུ་བྱུང་བའི། ཤློག ༩ “རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། ངེས་པ།” ཞེས་པའི་རྐང་པ་ལྷག་མར་ངོས་བཟུང་འདུག་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེ་གར་བྱས།

83 +དོན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣༡ དེས་ན་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །གང་གིས་གོ་བར་གྱུར་པ་[84]དེ།།

དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས།།[85]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

འབྲས་བུ་ཡང་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ནི། དངོས་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེར་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ།།

༢) དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ།

ཀ) མ་དམིགས་པ་བཤད་པ། ༡] སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ།

༄ ༣༢ མེད་པར་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན། །མ་དམིགས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མི་དམིགས་པ་ནི། དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ལ་ཡུལ་ཡོད་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དམིགས་པ་མེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པ་མི་དམིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་བས་མི་དམིགས་པ་དོན་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་དམིགས་པས་མི་དམིགས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱིས་མི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡོད་པས་མེད་པ་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ།

གང་གི་ཚེ་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་པ

84 འགྱུར་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

85 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༩༠-༩༢

དེའི་ཚེ་ཡུལ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་དང་ཐ་སྙད་དག་རྫོགས་པའམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདི་ནི་བ་ལང་ཡིན་ཏེ། ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རྫོགས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་མ་རྫོགས་པ་དག་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལོག་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། མི་དམིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལོག་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན། དམིགས་པ་ལོག་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ལོག་ཀྱང་རྒྱུ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཡོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་གཞན་ཚང་བ་ན་དམིགས་པར་རུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཚོགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་དུས་ན་མེད་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དམིགས་པ་ན་དེ་མི་དམིགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུ་དང་ལྡན་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གམ། གཉིས་ག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདུས་བྱས་ན་ནི་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དང་འཛིན་རུང་བ་ཉིད་ནི་འདིའི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པའི་མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །དེས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།།

འདིས་ནི་འདིར་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན[86]ཡིན་པར་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་དམིགས་པས

86 མ་དཔེར། དེའི་མཚན་ཅན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གཞན་བཞིན་ནོ།།

རེ་ཞིག་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་། འབྲུག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་བཞི།[87]།དགག་པ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། འགའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པས་སམ་འགག་པས་སོ།།

སྒྲུབ་ན་ཡང་འགལ་བའམ་མི་འགལ་བ་ཞིག་སྒྲུབ་གྲང་ན། མི་འགལ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པར་འགལ་བ་མེད་པས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་ཡང་མི་དམིགས་པ་མེད་པར་འགལ་བ་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་ཅན་[88]འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་ལ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་གཅིག་དམིགས་པས་གཞན་མི་དམིགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པ་མ་བཀག་པ་ཅན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་བཀག་པས་གཞན་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་གྲུབ་པ་ཉིད་དེ། དགག་པ་ནི་[89]མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དོན་གཞན་དགག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གམ། གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་གྲང་ན། དེ་ལ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་མེད་པས་གཞན་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །འབྲས་བུ་མི་དམིགས་ཀྱང་རྒྱུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པར་ག་ལ་འགྱུར། ནུས་པ་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་མི་ནུས་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །ནུས་པ་ལས་ནི་གེགས་བྱ་བར་

87 དེ་བཞི་ནི་རྣམ་ངེས་རང་དུ་འོག་ཏུ་རེ་རེ་ནས་དཔེ་བཀོད་ལ། དེ་རྣམས་རྣམ་ངེས་དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། (སྡོད་ཆ། ཤོག ༩༡༨) ༡ རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། ༢ འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས། ༣ རྒྱུ་མ་དམིགས་པ། ༤ རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་བཅས་བཞིར་ངོས་འཛིན་མཛད།

88 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༣༤༩) རྒྱུ་མ་ཟད་པ་ཅན། ཞེས་བྱུང་།

89 མ་དཔེར། མི་དམིགས་པ་གྲུབ་ཉིད་དགག་པ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།

ཡང་མི་གནས་ཏེ། ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་གེགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པ་ནི་གེགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ལས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱུ་ལས་ཁྱབ་པ་དང་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས། དེ་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུའི་རྗེས་སུ་ལ་བསམས་ནས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེའི་ངོ་བོ་ཁྱབ་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པས་ནི་མེད་པར་ཡང་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་བྱ་བའི་མེད་པར་སྒྲུབ་དེའི་ཚེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་སྒོ་ནས་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་ནི། གོ་བར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་གཞན་ནི་མེད་དོ།།

དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས[90]རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། འགལ་བ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་གྲུབ་པ་ཡང

90 མ་དཔེར། བྱེ་བྲག་གི ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་ན་བ་མོའི་རེག་པ་མེད་དེ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་མ་དམིགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། བལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅོ་ནའི་དེ་དག་དང་དེ་འགལ་བ་དག་དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཉེ་བ་ལས་མ་གྲུབ་པ་དང་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དག་ལ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་འགལ་བ་དག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣༣ སྣང་བ་མཐོང་བ་མེད་པ་དང་། །དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི།།

རྒྱུ་མི་སྲིད་པར་གྱུར་པ་ན།[91] །དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

གལ་ཏེ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་ཀྱང་མེད་པར་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུ་དམིགས་པས་ཅི་སྟེ་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། ཤིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ལས་དེ་མེད་པར་གོ་བར་འགྱུར་བ་རྒྱུ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་རྩོམ་པར་མ་ངེས་པས་ན་གྲང་བ་བཟློག་པའི་མེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི། སྟོད་པ[92]མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་བར་དུ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་སྲིད་ཀྱི། མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་གེགས་

91 གྱུར་པ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

92 མ་དཔེར། གདོད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མེད་པས་རྟགས་དེ་མཐོང་བ་ལས་འབྲེལ་པ་[93]དྲན་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པ་ན་མཐའི་སྐད་ཅིག་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚོན་རོལ་དུ་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གིས་རྒྱུ་ལས་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འགྲུབ་བོ། །

རྒྱུ་མཚན་དག་འགལ་ན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་འགལ་བ་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་རྒྱུ་མེ་ནི། གྲང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གྲང་བ་རྒྱུན་ཆད་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདི་ནི་སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་མེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་སྔར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །[94]

༣༩ འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །དུས་ལ་སོགས་པ་ལྟོས་པར་འདོད། །

གཞན་དུ་འཁྲུལ་འགྱུར་མི་གྲང་བ། །སྐྲབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །[95]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༢] མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འཆད་པ། བསྐལ་དོན་མི་དམིགས་པས་དགག་མི་ནུས་པ།

༤༠ བསྐལ་པ་རྣམས་ལ་ནི། མེད་པར་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་

93 མ་དཔེར། འབྲས་བུ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན། འབྲེལ་པ། ཞེས་བཅོས།

94 རྣམ་ངེས་དར་ཊཱི་ཀ ༡། (སྟོད་ཆ། ཤོག ༤༣༥) “རྣམ་པ་བཅུར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར།” ཞེས་བཀྲལ།

95 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༧/༨

བཞིན་གྱིས་བསྐལ་པས་ན། བསྐལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་མི་དམིགས་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ[96]མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་པའམ། འདས་པའམ་འོངས་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཇི་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལོག་པ་ནི་འདི་ཧྲགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་དང་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལོག་པ་ཉིད་ཚད་མར་བྱེད་པ་ན་སྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བསྐལ་པ་བདག་ལས་ཡང་ཡོད་ན་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཡོད་ན་ནི་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ལུང་རྣམས་ལས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འཇུག་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་དེར་ཡང་དོན་མང་པོ་དག་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ངེས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཅན་འགའ་ཞིག་གམ། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མེད་པའི་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐལ་པ་དག་ལ་ནི་རང་གི་མཐུས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གདོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཚད་མ་གསུམ་ལོག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཡང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་ནམ།

96 འགོག་པར་བྱེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དག་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་དཔེར་ན་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། ལྟའི་ཁྱད་པར་དག་མེད་པའམ། སྦྱིན་པ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོང་བའི་སེམས་ནི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་ཚོད་པ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་བ་དང་ཁྱི་སྐྱོན་པའི་དུག་གི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འབྱུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་མི་དམིགས་པ་ཙམ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྱུང་བ་ལ་ཚད་མ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་ཚད་མ་སྲིད་པས་མི་སྲོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རང་བཞིན་ནམ་དོན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་རིམ་གྱིས་འགའ་ཞིག་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ] ལུང་ཚད་མར་རྟོགས་པ་དགག་པ་ལས། སྐྱེས་བུས་བྱས་པའི་ལུང་དགག་པ།

གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་འགྱུར་བ་སྒྲ་རྣམས་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོས་ནི་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ལ། །དེས་བསྟན་པའི་ལུང་ནི་མི་སླུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད། །ཤེས་པར་ནུས་ན་དོན་འདི་འདོད།།[97]

རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཅན་ལུང་དམ་ལུང་མ་ཡིན་པ་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་

97 འདི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེར་སློག ༡༣ ཀྱི་ཚིགས་རྐང་ཐ་མ་གཉིས་སུ་བརྩིས།

འཇུག་པར་འདོད་པས་ཡིན་གྱི། ཞེན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་བུ་བརྟགས་ནས་འཇུག་ན་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། མི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ངེས་པའི་རྟགས་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། རང་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་གྲང་ན། ཐ་སྙད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་བློ་ཕྱོན་དུ་བཏང་ནས་གཞན་དུ་བྱ་བར་ནུས་ཏེ། །སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཀྱང་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་རྟགས་འཆོལ་བའི་[98]ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད།

སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ།

སྒྲའི་ངོ་བོ་རྟག་ཅིང་མ་བྱས་པ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་ཤེས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་ནི་ལུང་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བརྗོད་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་གཏོང་བ་དག་ནི། རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་པ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་ཏུ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་རེས་འགའ་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཞན་བྱེད་ན་ནི་དེའི་ཞེས་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་པ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཅི་ཞིག་འབྲེལ། གལ་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་པ་མེད་ན་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ། །བདག་ཉིད་གཞན་ཡིན་ན་ནི་བཀྲལ་ཞིང་བརྟགས་པ་མཚུངས་པ་དང་ཐུག་

98 མ་དཔེར། རྟགས་འཆོལ་བའི། པེ་སྣར། ཚོལ་བའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། (སྡོད་ཆ། ཤོག ༩༥༧) "རྟགས་འཆོལ་བ་སྟེ་འཁྲུལ་བ།" ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་དག་སྐྱམ་པས་བཅོས།

པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ལྟོས་ན་ནི་ཐལ་བ་ཐ་མར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་དམིགས་སུ་རུང་བའི་བདག་ཉིད་རེས་འགའ་བ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་དེ་ནི་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

མ་བྱས་ན་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་གཞན་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །སྒྲའི་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང[99]འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་རུང་བ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་གཅིག་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་དེས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཕན་བཏགས་པའི་དབང་པོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཕན་མི་འདོགས་པ་ནི་ལྟོས་པར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གཞན་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ནས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་གང་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། འདི་ལྟར་སྣ་ལུའི་ས་བོན་ལས་ནི་ནས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་མི་འབྱུང་གི །འོན་ཀྱང་ནས་ས་བོན་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་རུང་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་ན་འདི་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་བོ། །དོན་དང་ལྡན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལས་ནི་ཤེས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ནི་དོན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྦྱར་བས་ན་དེས་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་ནི[100]དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

---

99 མ་དཔེར། རང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

100 མ་དཔེར། ཡིན་པས་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། མ་ཡིན་པས་ནི། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གལ་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྒྲའི་རང་བཞིན་ནི་དོན་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ནི་འདི་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།[101] ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་གིས་དེར་འབྲེལ་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ཉིད་ལས་མ་འདས་ཏེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་འདས་ནས་ནི་ངེས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནུས་པ་ཡང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།། དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལས་དོན་རྣམས་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཞེས་འབྲེལ་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། རང་གི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ངེས་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱེད་དོ།།

གལ་ཏེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲོན་མས་གཟུགས་བཞིན་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་འདི་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སྒྲོན་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དང་རྟགས་དག་ནི་དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་ཡུལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་མཐོང་བ་དང་རྗེད་པ་དག་གིས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་མང་པོ་དག་ལ་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ལ་མཐོང་བ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་མཐོང་ན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁྱད་པར་གཞན་ལ་མཐོང་ན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་ཡང་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དོན་གཞན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀ་ལི་དང་མ་རི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དག་ལ་

101 མ་དཔེར། ཤེས་བྱེད་ནུས་པའི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

འགྲོ་ཕྱིན་བ་དང་། ཡུལ་དབུས་པ་དག་གིས་བསྐོ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཆར་འབབ་པ་དང་། གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ན། རྟགས་བཞིན་དུ་དེའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཅན་མི་འཁྲུལ་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་བསྟན་པ་མེད་ན་ནི་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བར་བསྟན་ན་ནི་སྒྲ་རྣམས་དོན་ལ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པའི་རང་དབང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྩོད་པ་འདི་རྒྱས་པར་ནི་ཁོ་བོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་འདིར་མི་སྤྲོའོ།།

རྗོད་བྱེད་ཡིན་ན་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་འཇིག་པ།

༣༥ བདག་ཉིད་ཆགས་སོགས་ལྡན་པའམ། །གཞན་ལས་རིག་བྱེད་དོན་རིག་མིན།།
རིག་བྱེད་རིག་པར་བྱེད་མིན་ན། །རིག་བྱེད་དོན་ནི་གང་ལས་རྟོགས།།
༣༦ དེས་ན་མཐོ་རིས་འདོད་མེ་ལ། །སྦྱིན་སྲེག་སྦྱིན་ཞེས་ཐོས་པ་ན།།
ཁྱི་ཤ་ཟོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི། །དོན་མིན་ཞེས་འདིར་ཚད་མ་གང་།།
༣༧ འཇིག་རྟེན་ཚིག་གྲགས་ཞེ་ན་འདིར། །དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་མཐོང་གང་། །སྣ་ཚོགས་དོན་ཅན་སྒྲ་རྣམས་ལ།།གང་གིས་དོན་འདི་རྣམ་འབྱེད་ནུས།།
༣༨ མཐོ་རིས་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་སྒྲ། །གྲགས་པ་[102]མ་ཡིན་དོན་བརྗོད་མཐོང་།།
དེ་འདྲའི་སྒྲ་གཞན་དག་ལ་ནི། །དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དུ་འགྱུར།།[103]
༣༩ དོན་དང་ལྡན་བར་མ་གྲུབ་པ། །དེ་རབ་འགྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ།།
རང་དོན་མ་གྲུབ་ནུས་མེད་དེ། །བརྒྱལ་ཞིང་བརྟགས་པ་མཚུངས་ཕྱིར་རོ།།
༤༠ གྲགས་པའང་མི་ཡི་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་ནི་ཚད་མར་མི་འདོད་དང་།།
དེ་ལས་དོན་ཡང་རྟོགས་བྱེད་པའི། ། སྔང་འདོད་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།།

102 གྲགས་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

103 ཤློག ༣༥ ནས་ ༤༢ བར་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༡༧-༢༣

༤༡ གལ་ཏེ་གྲགས་པ་ལས་བཟླས་བར། །རྟོག་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།།
རབ་གྲགས་ཚད་མ་ཉིད་མིན་ཕྱིར། །དེར་འཛིན་པ་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད།།
༤༢ གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནི། །དེས་ལ་དོགས་སྐྱེད་བྱེད་པ་དེ།།
གང་ཕྱིར་དེ་ལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །དོན་ལ་སྒྲ་འཇུག་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།[104]
༤༣ གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་གང་ལ། །རིགས་པས་གནོད་མེད་དེ་བཟུང་ན།།
རིགས་ལས་གནོད་པ་ཡོད་མིན་པའི། །ཚུར་གྱི་བྱ་དེ་ཅིས་མི་འཛིན།།
༤༤ དབང་པོ་འདས་ལ་ལུང་དོན་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལས་གཞན་རིགས་པ་མེད།།
དེ་ཡི་དོན་ཡང་གནས་མེད་ཕྱིར། །འདི་ལ་རིགས་པ་སྲིད་མ་ཡིན།།
༤༥ རྣམ་གཞན་མི་སྲིད་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ནུས་ཅན་སྒྲས།།
ངེས་བྱེད་མཐོང་བ་མེད་པ་རྣམས། །གདོན་མི་ཟ་བར་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར།།[105]
༤༦ འགའ་ཞིག་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ཞེས། །སྟོང་དུམ་འདི་སྒྲ་ཞེས་ཟེར་དང་།།
གཞན་དག་བདག་ཉིད་སྒྲ་དེ་ལྟར། །དེ་གཉིས་བྱེ་བྲག་བརྟགས་པར་གྱིས།།
༤༧ ཐམས་ཅད་ལ་ཚུང་དོན་གཅིག་གི། །གསལ་བྱེད་ངེས་པ་གང་ལ་ཡིན།།
བརྗོད་འདོད་རྗོད་བྱེད་མ་གཏོགས་པས། །གང་གིས་དབང་པོ་ལས་འདས་ཤེས།།
༤༨ བརྗོད་འདོད་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། །བརྡ་ནི་དེ་ཡི་གསལ་བྱེད་ཡིན།།
དེ་ནི་སྐྱེ་མིན་ལ་མེད་ན། །དེ་དོན་གཅིག་ཅན་དེ་གང་ལས།།
༤༩ ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་ན་དེས། །གཞན་དུ་སྒྱུར་བའང་མེད་འགྱུར་ཞིང་།།
བརྡ་ཡང་དོན་མེད་འགྱུར་བ་ཡིན། །གསལ་ནའང་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན།།
༥༠ གང་ལ་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་པ། །དེ་ལས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་གང་།།
ངེས་ན་འདི་ལ་མི་འདོད་པའི། །ཚུང་བ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བྱེད་འགྱུར།།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།།

104 ཤློཀ་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས། རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༢༣-༢༤ དང་གཅིག

105 ཤློཀ ༤༥ ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་མཇུག་རྫོགས་ཀྱི་བར། རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༢༤-༢༨ དང་གཅིག འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ།

ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སླུ་བས་ཀྱང་ལུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་[106]སྨྲའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་འཁྲུལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་ནི་མ་ངེས་པ་ཉིད་དོ།།

གལ་ཏེ་སྦྱོར་བའི་ཕྱུགས་ཉིད་ལས་[107]སྒྲ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དང་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མེད་ན་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་རབ་ཏུ་འགྲུབ་ཀྱང་འདོད་པ་འདོགས་པ་མེད་པས། འཇིག་རྟེན་ན་གཞན་དུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་ལོག་ཀྱང་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ག] ངེས་ན་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ།

མངོན་སུམ་ལོག་པའི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཡོད་ན་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དེ་མེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལོག་པ་ཚད་མར་བྱེད་པ་ནི། ངེས་གཟུང་བར་འོས་པ་ཉིད་དགག་པར་རིགས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༣] མི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

༥༡ འཇུག་པ་བློ་སྔོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་ནི་མེ་འཇུག་འབྲས་ཅན་འདོད།། [108]

བསྐལ་བའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྒྲ་དང་། ཐ་སྙད་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ནི་འཇུག་པའི་འབྲས་ཅན་ཏེ། །དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་མཐོང་ཕྱིར་རོ།།

106 དུ། ཞེས་པའི་ལ་དོན་མ་དཔེར་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བཀོད།

107 མ་དཔེར། གལ་ཏེ་སྦྱོང་བའི་ཕྱུགས་ཉིད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

108 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༩༨ ཀཁ དེར། འཇུག་པ་བློ་སྔོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་ན། །ཞེས་བྱུང་།

མི་དམིགས་པ་སྔ་མ་ནི་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དམིགས་པ་འདི་གཉིས་ནི། རང་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་དག་གིས་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་དུ་ནི་འདྲ་སྟེ། གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ལ། གཞན་ལ་ནི་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གཉིས་པ་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དགག་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མར་བཤད་ཀྱི། ལྡོག་པ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ངེས་པ་ལས་ནི་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་ལས། ༡] དེའི་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ།

༈ ༥༣ དེ་ཡོད་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །བདག་ཉིད་གཏན་ཚིགས་རང་བཞིན་ཡིན།།

འདི་ལྟར་དོན་གྱི་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྟོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

༢] ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ།

དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགོད་པ་ན།

ཁྱད་པར་ལྟོས་དང་དག་པ་སྟེ། །འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན།།[109]

ཉེ་བར་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱས་པའི་སྒྲ་འདི་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་

109 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༤༧༨

བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་གཞན་དེ་དག་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་នོ། །འདིས་ནི་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་ལ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མ་ལྟོས་པར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱོགས་འདིས་གཞན་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

༡] གོ་བྱེད་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ།

རང་བཞིན་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ནི་དེའི་ཚེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པའམ་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ངེས་ན། དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་མ་རྟོགས་ན་རང་གི་དོན་བྱ་བ་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་ནི་རང་ལོག་པ་ན་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདི་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ན་[110]དེ་ལྟ་ན་འདི་དེའི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱ་བ་དང་། གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

༤] སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་གཏན་ཚིགས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པར་འདི་གཉིས་དོན་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་མཐོང་བ་ལས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་

110 མ་དཔེར། གལ་ཏེ་འདི་མེད་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནོ། །འདིར་ཕྱུགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཕྱོགས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཐོག་པ་ཅན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན་[111]སྒྲ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བྱས་པ་དེ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ན་དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་མ་བརྗོད་དོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་ངེས་པ་ནི་དེ་ལོག་པས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ངེས་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

༥] རྟགས་དང་ཆོས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ།

ད་ནི་གང་གིས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་བྱས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།

༥༧ རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་དངོས་པོ།།[112]

འཇིག་པ་དེའི་ངོ་བོ་རྒྱུ་ལས་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པའི་ངང་ཅན་ཡིན་ནོ།།

111 མ་དཔེར། ཡིན་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན། མ་ཡིན་ན། ཞེས་བཅོས།

112 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༨༧ གང དེར། རང་གི་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་།

ཇི་སྐད། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི། །ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐོང་།[113]།དངོས་པོ་འཇིག་པ་ནི་སྐྱོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་པ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ནས་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པས་འགའ་ཞིག་མི་འཇིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་རྣམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཚང་བ་དང་གེགས་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༥༩ དེས་ན་འབྲས་བུ་གནས་མེད་ཕྱིར། །འཇིག་པ་རྒྱུ་ལྡན་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི།།
འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐམས་ཅད་དག །འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན།།[114]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་སྐྱོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་མས་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱོས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེའི་ངོ་བོར་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ས་དང་ས་བོན་དང་ཆུའི་ཚོགས་པ་དག་ཀྱང་ངེས་འགའ་སྨྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་[115]པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དངོས་པོ་ནི་འགའ་ལ་ཡང་སྐྱོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཐ་མས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བར་དུ་ཆོད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་སྨྱུ་གུའི་རྒྱུ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཐ་མ་དག་ནི་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པར་ནུས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ

113 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༩༩ ཀཁ དངོས་པོ་སྐྱོན་དང་བཅས་རྣམས་ནི། །ཞེས་བྱུང་།

114 གོང་མཚུངས། ༡/༡༩༥

115 མ་དཔེར། སྨྱུ་གུ་བསྐྱེད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན། སྨྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད། ཅེས་བཅོས།

མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གལ་ཏེ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྨྱུ་གུའི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་དག་ནི་རེས་འགའ་དེ་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ནི་སྨྱུ་གུའི་ས་བོན་གྱི་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་[116]རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་བྱས་པའམ་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་འཇིག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མེད་པས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན། འཇིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྨྱུ་གུའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་དེའི་རྒྱུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུའི་ནུས་པ་ངེས་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་རྟོགས་[117]པ་ཉིད་དོ།།

དོན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཡང་བློ་བྱུར་བར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལྟོས་པ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་དང་དུས་དང་རྫས་ངེས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་གང་གིས་འདི་དག་འགའ་ཞིག་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ངེས་པའི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་སོ། །འདིར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །སྐྱེ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མེད་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་མེད་པས་མི་མཚུངས་སོ།།

གནོད་པ་ཅན་གྱིས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ།

གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང

116 མ་དཔེར། དེ་ཉིད་མེད་པའི་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

117 མ་དཔེར། རྟོག ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་མ་ལུས་པར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ནི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་མི་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནུས་པ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཐ་ན་ཤེས་བྱ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ཡང་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་དུ་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིམ་པ་མེད་ན་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཤེས་ན་དེའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བས་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མ་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་བྱེད་ཀྱང་རྐྱེན་དང་བྲལ་བས་ཡིན་གྱི། མ་བྲལ་ན་ནི་བྱེད་པ་ཉིད་དོ།།

སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་བྱེད་པར་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་ཡོད་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པ་ནི་སྲོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པ་དེ་ནི་ཡོད་པའི་

མཚན་ཉིད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

༥༥ དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན།།[118]

དེ་ལ་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན། །འགལ་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་མེད།།

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ཕུང་སོགས་ལ་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཅི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པ།

ཡང་ན་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ། །དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཚད་མ་མེད་པས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འདུས་བྱས་གང་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་ལྔའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ནི་འཕོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པ་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟོས་པ་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། མཚན་མ་ཉེ་བར་རྟོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་།ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པར་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་དག་ནི་རང་གི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་ཀྱང་ཕུང་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །འདིས་ནི་ཡོད་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

118 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༧༨ ཀཁ

ལྟོས་མེད་ལ་རྟོད་པ་སྤྲོང་བ།

འོ་ན་ད་ནི་འཇིག་པ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་གདན་ཚིགས་གཞན་[119]ཁོ་ནས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་དེས་ཁྱབ་པ་ནི་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །འཇིག་པ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་རྒྱུ་མ་ཚང་བས་མི་འཇིག་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་ཁྱབ་པ་ཡང་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་འདིས་ནི་འཇིག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་འགྱུར་བ་འགལ་བས་ན་དེ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གལ་ཏེ་རེས་འགའམ་འགའ་ཞིག་ལ་འགྱུར་ན་ནི། དུས་དང་རྫས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་ནི་འཇིག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཡོད་པའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་འབྱུང་ན་ནི་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ཡོད་པ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་འགའ་ཞིག་ལ་[120]འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་པའམ་མ་ཡིན་པ་དེ་གང་ལ་ཡང་ཟད་འབྲེལ་པའམ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་འདི་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ན་ནི། ངེས་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་འགའ་ཡང་[121]གློ་བུར་བ་མ་ཡིན་នོ། །འོ་ན་ད་ནི་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

119 མ་དཔེར། གདན་ཚིགས་པ་གཞན། ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།

120 མ་དཔེར། འགའ་ཞིག་ལ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། བེ་སྣར་ཡོད་པས་བསྣན།

121 འགར་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཞན་ཡང་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི། དངོས་པོ་ཉིད་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིའི་རང་བཞིན་དེ་ཕྱིས་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི་སྔར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ཡང་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱིས་དེའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་འཇོག་སྟེ། མི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བས་དུག་ཏུ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འཇིག་པ་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཚུལ་གཞན་བཤད་པ།

ཡང་ཇི་ལྟར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ༥༨
དེ་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། [122]།ཡང་གི་སྒྲས་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བཀག་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཇི་ལྟར་ནུས་པ་མེད་ཅེ་ན། དངོས་པོ་གྲུབ་ན་ནི་དེ་རྒྱུས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་བྱེད་ན་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་འཇིག་པར་བྱེད་པས་གཞན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་མི་བྱེད་པས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ནི་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཇི་ལྟར་བྱ་བ་འགོག་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་སེམས་ཏེ། དེས་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འདི་ནི་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་བོ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མེད་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱ་བ་དགག་པར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པ་འདི་ལྟོས་པར་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དངོས་པོ་འཇིག་པ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ།།

122 འདི་དང་འོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚིགས་རྐང་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༩༨ དང་གཅིག འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

དེའི་ཕྱིར། གང་ལ་འགྱུར་བ་གྲུབ་པ་དེ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་[123]འགྱུར་དེ་ལས།།
གཞན་ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར། །འགའ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཞན་དག་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་ཚད་མ་དག་གིས་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དངོས་པོའི་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེས་ཡང་བདག་ཉིད་བོར་ནས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར།

ག) འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ།

༡] དོན་གཞན་ལ་འབྲས་བུ་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ།

༄ དོན་གཞན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་གཞན་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་དེ་དེའི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟེན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དུ་བའི་རྟེན་ནི་ས་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ནི་མེ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དུ་བའམ། དེའི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཉིད་དོ།།

༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་ཐམས་

123 གང་ལས་འགྱུར་བ་གྲུབ་པ་དེ། །ཞེས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཅན་དུ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་[124]གོ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར།

༥༧ རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཇི་སྙེད་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི།།[125]

དེ་དག་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་དེ་དག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཁོ་ནས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚ་ཟས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་རྣགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱི་རྣམས་བཟུང་ན་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་རྗོད་པར་འདོད་ན་ནི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ།།

༡] དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ།

གལ་ཏེ་དུ་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་འཁྲུལ་ན་འདི། རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར།།

དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མི་དམིགས་པ་ལས་གང་ཞིག་གང་དག་དམིགས་ན་དམིགས་ལ། དེ་ལས་གཅིག་མ་ཚང་ན་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་ཡོད་དོ། །ལན་ཅིག་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་དེ་དེའི་འབྲས་བུར་འགྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལན་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་མེ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་བས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བུད་ཤིང་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཅན་བའི་རིག་པའི་ཁྱད་པར་ནི་མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་འབྱུང་ན་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གང་མེད་པར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་བ་ཡང་

124 མ་དཔེར། གོ་བར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་ཡོད་པས་བསྣན།

125 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣ ཀ ཁ “གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཐད་དུ་བཀོད་པའི་རྟོགས་སློང་རྣམས། འགྱུར་གྱི་ཁྱད་ཙམ་མ་གཏོགས་ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུའང་བྱུང་།

སེ་མེད་པར་འབྱུང་སྟེ།[126] དེས་ན་དེའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་མེ་ཡོད་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དེའམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འདྲ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།[127]།དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་ན་ནི་དེ་དག་གི་ནུས་པ་མ་ངེས་པས། རྒྱུའི་ཐ་དད་པ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་དག་གི་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དུ་བ་ནི་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་དོན་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ༥༨ རྒྱུ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་
འགྱུར། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ།།[128]

དུ་བ་དེ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་ན་ནི། ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་འབྱུང་བ་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དུས་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེད་པའི་དུས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དངོས་པོ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་

126 སེ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

127 ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

128 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༥

པའི་དུས་དག་ན་དེ་འབྱུང་བ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།[129] ཡུལ་དང་དུས་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ཉིད་འདྲ་བ་ཅན་དག་ནི། དེ་དང་ལྡན་པ་དང་ཡང་ཅིག་ཤོས་དག་ཏུ་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རུང་བ་ཉིད་དེ་ཡང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ནམ་ཅི། དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་དུས་འགའ་ཞིག་ཐྲངས་ནས་ཡུལ་དང་དུས་གཞན་དག་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་ཕན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་ངེར་ངེས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པའི་ཕྱིར་གང་ན་དུ་བ་དེ་ལན་ཅིག་མཐོང་ལ། མ་ཚང་ན་མ་མཐོང་བ་ནི་འདིའི་ངེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལན་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ངེར་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་གཞན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། འབྱུང་ན་ནི་དུ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་ནི་ངེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ན་ནི་དེ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་ལན་འགའ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དེ་དུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ།།

༥༩ གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྒྲི་བོ་མེའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ།།
འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མིན། །ཇི་ལྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་།།
༦༠ དུ་བའི་རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་མེ། །དེ་ཡི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྡན།།
དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱུ་མིན་ལས། །འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར།།[130]
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།།

འོ་ན་ད་ནི་ཇི་ལྟར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་

129 མ་དཔེར། རུང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ཉིད། ཅེས་སོགས་སུ་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

130 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༦-༢

ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། གཅིག་པུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའམ། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཚོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་གོ །ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུའི་རང་གི་ངོ་བོ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་མེད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཡང་ཙང་ཟད་ལྷི་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཞུཊྲལ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ལ་དེ་ལ་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཀྱང་། རང་གི་ས་བོན་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཅན་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་དང་སྡོང་བུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚུ་ཤིང་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གསལ་བ་ཁོ་ནར་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་འབྱེད་དོ།། འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་དེ་མ་ཐག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྫས་རང་བཞིན་མཚུངས་པ་རྣམས་ལ་[131]འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཚུ་ཤིང་སྡོང་བུ་ལས་སྐྱེ་བ་དག་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་དང་སྡོང་བུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་དེ་དག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ལ་ཅི་འདྲ་བ་མཐོང་བ་དེ་ལས་ནི་དེ་འདྲ་བ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒྱུ་བརྒྱུད་པ་དག་ནི་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་པས་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ།།

རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་འབའ་ཞིག་ནི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་གཞན་ཡང་ཡིན་ཏེ། བཙོས་མ་དང་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ནོར་བུ་དང་ནུ་ཏིག་དང་བྱི་རུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མེ་ཏོག་ཐ་དད་པ་སྟེ། སྔོན་པོ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཅན་གྱི་ཟླུར་བ་ཀ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ། འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཀར་གོ་ཏ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རོ་ལས་ཏེ།

131 རྣམ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ནགས་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་ག་གོན་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ནུས་པ་སྟེ། རིག་པ་དང་སྦྱངས་པས་འབྲུ་བའི་ཨ་རུ་ར་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ། །རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་མེད་ན་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

༥༡ རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་ལས། །གང་ཞིག་གང་གི་རྗེས་འགྲོར་མཐོང་།།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་རྒྱུ་ཅན།[132]།དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་།།[133]

ག ཧྲགས་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ།

༡) འབྲས་རང་གི་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་སྤྱིར་བཤད་པ།

༄ ༥༢ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་འམ། །རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ་སྟེ། །མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན།།
༥༣ གཞན་དུ་གཞན་ནི་གཞན་དག་དང་། །ངེས་པར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་གང་།།
དོན་གཞན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས། །ཡིན་ན་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་ནོ།།[134]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

༢) རང་བཞིན་གྱི་མི་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༄ གཞན་ཡང་། ༥༤ ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་
གཞན་ཉིད།།[135]

དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པའམ། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འགལ་བར་གནས་པའམ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའོ། །དེས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུབ་ན་ནི་འགའ་ཡང་གང་

132 མ་དཔེར། དུ་རྒྱུ་ཅན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

133 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༨

134 གོང་མཚུངས། ༡/༣༡-༣༢

135 གོང་མཚུངས། ༡/༣༣ ཀ ཁ

ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མེད་པས་རིལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ། མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ། དོན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱུ་དོན་ཐ་དད་པ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དངོས་པོའི་དུས་ན་མི་རྟག་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཕྱིས་འགྲུབ་བར་འགྱུར་བ་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚིག་ཐ་དད་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཁྱད་པར་གཞན་སྟོན་པ་དང་མི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།[136]

འདིའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་མཐོང་བཞིན་དུ་ཡང་བློ་ཞན་[137]པ་ཡོད་པ་དམིགས་པས་རྟག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་དོགས་པས་བསླུས་པའམ། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བས་བསླུས་པས་མི་རྟོགས་སོ། །སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདི་མི་དམིགས་པས་[138]མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ངེས་པའི་དུས་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་[139]གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་ནམ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོན་གཞན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་ན་ནི་དེ་ཉིད་འདིའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་གཡོ་ན་ནི་དོན་

---

136 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༥༨-༦༧ རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས། རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་ཏོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

137 གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

138 ཕྱིར་ཕྱིས་འདི་མི་དམིགས། པེ་ཅིང་། ཕྱིར་ཕྱིས་འདི་ནི་དམིགས། སྣར་ཐང་།

139 དེ་ལྟར་ན། པེ་ཅིང་། ལྟ་ན། སྣར་ཐང་།

གཞན་དང་ལྡན་ཡང་དེའི་ངོ་བོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མི་རྟག་པ་ཉིད་དམ་ཆོས་གཞན་དེ་ཡང་དོན་གཞན་ལས་བྱུང་བ་ན་རྒྱུ་ཡིན་པའམ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྲང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ།

ཕྱིས་འབྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཉིད་མིན། །འབྲས་བུ་ན་ཡང་ག་ལ་དེས།། [140]

དེ་དངོས་པོ་གྲུབ་ནས་ཕྱིས་དོན་གཞན་ལས་འབྱུང་ན་ཇི་ལྟར་དེའི་རྒྱུ་ཡིན། གཞན་གྱི་ཕན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱུ་ལ་གནོད་མི་ཟ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་པ་དང་དེ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པོ། དེ་ལས་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་མི་དགོས་པས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་སྔ་མ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མི་འཛིགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༣) མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། ཀ) དེ་ལ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པ།

༄ ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་མི་དཔོག འདི་ལྟར་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་འགར་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ལ། མ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་དེས་ན་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

༨༥ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཙམ་གྱིས་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་མིན།།

འཁྲུལ་པ་སྲིད་པ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །སྨྲ་བའི་འབྲས་ནི་ཚོས་པ་བཞིན།། [141]

མང་པོ་ཞིག་ཚོས་པར་མཐོང་། ཡང་སྨྲ་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཚོས་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། འཁྲུལ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་འདི་དང་ཚོས་པའི་རྒྱུ་འདྲ་བ་དག་ཚོས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན

---

140 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༣ ག ང

141 གོང་མཚུངས། ༡/༡༣

རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

༦༦ གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། །ལྡོག་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་པ། །[142]

དེའི་ལྡོག་པ་དེ་ནི་མ་ངེས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པ་མ་མཐོང་ཙམ། །དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྡན་ཞེས་བརྗོད། །མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་ལྡོག་པར་འདོད་པས་ནི་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །[143]

༦༧ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་ལྡོག་དོན་དང་། །

འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །[144]

འབྲེལ་པ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། ངེས་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པས་ནི་འགལ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་བསལ་ལོ། །ལྡོག་པ་ངེས་པས་ནི་མ་ངེས་པའོ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་འགོག་པའོ། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་གོ།

142 གོང་མཚུངས། ༡/༡༩

143 མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཚིག་ཕྲེང་འདིའི་མཇུག་རྫོགས་ཀྱི་བར་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱུང་། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ་ནི། མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡོད།

144 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༥

ཁ) མ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ། ༡] རང་སྡེ་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ལྡོག་ཁྱབ་མི་བརྗོད་པར་ཐལ་བ།

༄ འབྲེལ་པ་མེད་པར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ན་ནི། རོ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གཉི་ག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རིགས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།[145] ཆོས་མི་མཐུན་པ་སྨོས་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་རོ།། གལ་ཏེ་དེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་ན་ནི་དེ་མ་སྨོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྔར་བརྗོད་པས་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བའི་འབྲེལ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ལ་དྲན་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མཐོང་བ་མ་རྟོགས་པར་ནི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་དྲན་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་རིགས་ན། མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་མཐོང་བས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དོ།།

གལ་ཏེ་མ་དམིགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་པས་དེའི་དོན་དུ་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མ་དམིགས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རྟོགས་ན་བརྗོད་པས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་མི་དམིགས་པ་ནི་གཞན་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཙང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་མ་དམིགས་པས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྣང་བ་མ་མཐོང་ན་ནི་མེད་པར་རིགས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལ་ལར་འདོད་རྒྱལ་དུ་དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་འབྲེལ་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏ་ཙང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ལྡོག་པར་འདོད་པས་དེ་ལ་གང་གིས་ན་འདི་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་བརྗོད་དགོས་སོ།།

145 དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༨༤ མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཀྱང་། །དེ་མེད་ཁོ་ན་མིན་གལ་ཏེ།།
ཇི་ལྟར་མེད་རིགས་དེ་བརྗོད་ན། །དེ་ཚེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས།།[146]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྡན་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ།

དེ་མེད་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་།

༨༥ གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ལྷག་ལྡན་འབྲེལ་ཅན་ཡིན།། [147]

དཔེར་ན་འབྲས་བུ་འདི་དག་ནི་སྨིན་པའམ་རོ་འདི་བྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟོས་པ་དང་འདྲ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡང་ཟོས་པས་ལས་གཞན་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལས་གཏན་ཚིགས་མི་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པ་ཡིན།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པར་དོགས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་སུ་བྱས་པའི་ཡུལ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ན་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུར་དོགས་མེད་ན་ནི་ཁ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་ཞུགས་པས་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མ་ཞུགས་པར་གནོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དོ། །ལྡོག་པ་ནི་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ནི་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་སོ། །མི་དམིགས་པས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཀྱང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པས། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མེད་པ་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་នོ།།

146 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༧

147 གོང་མཚུངས། ༡/༡༤ ཀ ཁ གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྡོག་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཤློཀ་འདི་ལ། ལེགས་སྦྱར་ཞུས་བསྒྲིགས་ཀྱི་དཔེར་ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་བཏབ་མི་འདུག་ཀྱང་དགོས་པས། འདི་ནས་ཤློཀའི་ཨང་གྲངས་ལ་གྲངས་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཐོན།

གསུམ་པ་སྒྲོག་ལྡན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་། ཟློག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཚིགས་འགྱུར།[148]།གསོན་པའི་ལུས་འདི་ནི་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲོག་[149]ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལོག་ན་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ཟློག་པས། བདག་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བསྙད་མི་རུང་བ་མི་དམིགས་པས་མེད་པ་མ་གྲུབ་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་ཟློག་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བདག་འགྲུབ། གཞན་བདག་མེད་པ་ཚད་མ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པ་ཡིན། ཁས་བླངས་པས་བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་དེ་ལ་མེད་པས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྗོད་པར་བྱེད་པས་ནི། བདག་ལུང་ལས་གྲུབ་པར་ཁས་བླང་བར་འགྱུར་གྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཟློག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྐྱོན་དུ་མི་སྨྲ་བར་ཐལ་བ།

གང་ཡང་། མ་གྲུབ་སྨྲ་བ། དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།[150]།ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་། བརྗོད་བྱ་མིན། མི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟློག་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་མ་བཟློག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཅི་རིགས་པར་ཞེས་སྨོས་པའི་ཕྱིར་མ་བཟློག་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་

148 གོང་མཚུངས། ཤློཀ ༡༨ ག

149 མ་དཔེར། སྒྲོག ཅེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་བསྣན།

150 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ། ༣ དཔེ་བསྡུར་མ། ཤོག ༡༢༨ “དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་བྱའོ།།” ཞེས་བྱུང་བ་དེར་དགོངས།

བས་ལྡོག་པ་མེད་པར་དགོངས་ཏེ། དེ་དགག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྔ་པ་མཉན་བྱ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བ།

མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དག་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ལྡོག་པས། དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་དེ་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་བྱེད།

གལ་ཏེ་གཉི་ག་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་རྣམས་ནི་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་པས་གཞན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དགག་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དག་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ད་ནི་མ་མཐོང་བ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་སྲིད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་གནོད་པ་སྲིད་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཉིད་སྐྱུན་རྫུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དོ།།

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་མཐོང་བས་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་མི་བཟློད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་མ་བཟློད་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཡུལ་ནི་བསྟན་པར་བྱའོ།།

དྲུག་པ་ས་ལ་རེག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པར་ཐལ་བ།

གང་ཡང་གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྣང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང

རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ།[151] ཇི་ལྟར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པས་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དགག་པར་རིགས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིར་བཟུང་ནས་དགག་པ་སྨྲས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ཤིང་བལ་དང་རྗོ་བ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་རེག་པ་ཐ་དད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དགག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༢] ཐུན་མོང་དུ་རིགས་པའི་གནོད་པ་བརྗོད་པ།

༄ གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཅི་ཞིག་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡང་དེ་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་རྫས་ཁ་ཅིག་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་གཞན་ན་གཞན་དུ་ཡང་སྣང་ངོ་། །དཔེར་ན་སྨན་ཁ་ཅིག་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ནི་རོ་དང་ནུས་པ་དང་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་ལས་ནི་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དུས་དང་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་དེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཁྱད་པར་སྲིད་པ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱུ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ཏུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱེད་པ་པོ་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་ཚིག་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་འདུ་བྱེད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གང་གིས་ན་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཆོས་མཐུན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

151 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ། ༢ (དད་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར། ཤོག ༢༢༨) དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་རྒྱང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས་པར་རིག་རལ་འགྲེལ་པར་(ཤོག ༢༥༢)བཤད།

མཐུན་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། སྐྱེས་བུ་དག་ནི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པར་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྲིད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཡང་གནོད་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལ། མ་མཐོང་བ་དང་ནི་གནོད་པར་བྱ་བ་དང་། གནོད་པར་བྱེད་པ་མི་བྱེད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་ཀྱང་ཁྱབ་པ་རྣམས་བལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ཐང་བར་འོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

ཚིག་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ལྟར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བལྟར་མི་རུང་བ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་ཁྱད་པར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་ཡང་བྱ་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲྀ་མངོན་སུམ་པ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་འཁྲུལ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་དག་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་གི་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུས་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་ནི་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

༩) གང་ཞིག་ལོག་པས་གང་ལྡོག་པ་བཤད་པ།

༄ ༧༠ དེའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད།།[152]

ལྡོག་པར་བྱེད་པའམ། དཔེར་ན་ཤིང་གིས་ཤིང་ཤ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་

152 རྣམ་འགྲེལ། ༧/༢༣ ཀ ཁ

བཞིན་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་དོ། །རྒྱུ་ཡིས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ལོག་པ་ན་ཡང་འབྲས་བུ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉི་གར་ཡང་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་ཟློག་གོ།

༣༡ དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་ཟློག་པར་འགྱུར།།
མི་ལ་རྟ་མི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །ཕྱུགས་ཀྱང་བདོག་པ་མིན་ནམ་ཅི།།
༣༢ དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་ཉེ་བར་འགྱུར།།
མི་ལ་ཕྱུགས་ནི་བདོག་ཅེས་ཏེ། །དེ་བཞིན་རྟ་ཡང་བདོག་གམ་ཅི།།[153]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནས་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་དམ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།

མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་དཔེ་དག་གིས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ངེས་པར་འདི་ལས་གཞི་མི་འདོད།[154]།དཔེ་ལ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེའི་ངོ་བོར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བས་སྟོན་ཏེ། བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་དཔེས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །ཚད་མ་དེས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོར་ཏེ། །དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དོན་གཞན་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་རབ་ཏུ་གྲུབ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཉིད་མེད་ལ། མེ་མེད་ན་ཡང་དུ་བ་སྟེ།

153 གོང་མཚུངས། ༡/༢༣-༢༩

154 གོང་མཚུངས། ༡/༢༨ ཀ ཁ རྐང་པ་འདི་གཉིས་ལ་ལེགས་སྦྱར་ཞུས་བསྒྲིགས་སུ་ཐོགའི་ཨང་གྲངས་བཏབ་མེད་པ་ལྟར་བཞག

འདི་ལྟར་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུ་མེད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་གཞི་མེད་པར་ཡང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལ་ལྟོག་པ་རབ་ཏུ་འགྲུབ་བོ།།

༥) དེ་དག་གི་ལོག་པ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ།

༄ ༧༣ དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་དང་། །མེད་པ་འགའ་ཞིག་དགག་པའི་ཡང་། །གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ།[155] དེ་དག་ཁོ་ན་ལྡོག་པ་ན་རང་དང་འབྲེལ་བ་ལྡོག་པར་བྱེད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་དོན་འགའ་ཞིག་དགག་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལོག་པས་གཞན་ལོག་བར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པར་ནི། རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་། །དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་[156]ཐ་སྙད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་ཉིད་དགག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་[157]བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉི་གའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།།

དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་སྟེ། དམིགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་དང་། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དེ་ལྟར་ངེས་པར་མི་དམིགས་པའི་དེ་ནི། འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དབྱེ་བ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་རྣམ་པ་དུ་མར་བཤད་དོ།།

རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའོ།། །།

155 གོང་མཚུངས། ༡/༣༧༨

156 མ་དཔེར། ཀྱི། ཞེས་པའི་འབྲེལ་སྒྲ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བསྣན།

157 མ་དཔེར། རྒྱུ་དང་ཁྱད་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ལེའུ་གསུམ་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རྣམ་པར་ངེས་པ།

༄ གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད།[158]།ཇི་ལྟར་རང་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ལྟར། གཞན་ལ་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༡ སྒྲུབ་པ་བཤད་པ།

ཀ སྒྲུབ་ངག་བཤད་པ་ལས། ༡) རང་གིས་མཐོང་བ་བཤད་པ།

༄ འདིར་རང་གིས་མཐོང་དོན། ཞེས་སྨོས་པ་ནི། ལུང་ལས་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ནི། སྒྲུབ་མིན་དོན་མེད་ལས་ཀྱང་འགྱུབ་པ་མིན། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཇི་ལྟར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་། གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བློ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཚིག་གི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚིག་ཙམ་གྱིས་དོན་གྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལུང་གི་ཚད་མ་བསམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།[159]།འདི་ལ་མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་མེད་ན་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །མི་སླུ་བ་ཡོད་ན་ནི་ངེས་གྲུབ་པ་ཕ་རོལ་འགའ་ཞིག

158 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༡ ཀ ཁ

159 གོང་དུ་རང་དོན་ལེའུ། ཤོག ༢༩༣ ཐད་དུ་ལྟུང་བ་ལ་དགོངས་།

ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁས་བླངས་ནས་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བརྟགས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པས་ནི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལུང་དེ་ལ་གནོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཚེ་འདི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། དེ་གྲུབ་པ་ནི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་འགྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ལུང་དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གི་ལུང་གང་ཡིན། ཚད་མས་གནོད་པ་ལུང་ཉིད་དུ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

༡ སྐྱེ་བོ་རེང་བུར་སྐྱེས་གྱུར་ཅིང་། །ཡོན་ཏན་ཉེས་པ་མ་མཐོང་ལ།།

ཀྱེ་མ་གྲུབ་མཐའ་མི་བཟད་པའི། །གདོན་དེ་སུ་ཡིས་བསྒོས་པ་ཡིན།།[160]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁས་བླངས་ནས་སྤང་བའི་ཡན་ལག་གི་ལུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ན་རྟོགས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཁས་བླངས་པ་ལུང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ནི་དངོས་པོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་[161]འདོད་པས་གཏན་ཚིགས་དང་དེར་སྣང་བ་དག་གིས་[162]དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འཛིན་པ་ན། ད་ནི་དངོས་པོ་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཅི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། གང་ལས་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་ཀྱང་དངོས་པོས་མ་བྱས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་ཁྱད་

160 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༣༩ འགྱུར་ཙུང་མི་འདྲ། མ་དཔེར། དགོས་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

161 མ་དཔེར། སྐྱེས་བུས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་འབྲེལ་སྒྲར་བཅོས།

162 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[163]།ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་མི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་ལས་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར། གཞན་གྱིས་ནི་ཕ་རོལ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པས་ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པ་དཔེར་ན་དུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་གཅིག་པོ་ནི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་གསལ་བ་གཅིག་དང་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་མ་བཅད་པ་རང་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་ལྡན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆོས་གཅིག་ཁས་བླངས་ན་ཆོས་གཞན་ཁས་བླངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་ཆོས་གཉི་ག་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་དེ་ལྟ་ཡང་དངོས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ནི་[164]ཇི་ལྟར་མི་སྲིད་པའི་དོན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁས་ལེན་ན་གཞན་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཟློག་པར་དཀའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་གཞན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམ་བཅས་པ་ལ་ཁས་བླངས་པ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་པའི་དུས་ན་འགའ་ཡང་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གང་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི་དེ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འོངས་བའི་དོན་གཞན་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་ཁས་བླངས་ན་སྒྲོན་མ་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྟ་བ་གཞན་དུ་གནས་

163 ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

164 མ་དཔེར། ད་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

པས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེའི་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ཡིན་པས་དེར་དོན་ཇི་སྐྲེད་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་མཐའ་དག་ཁས་བླང་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་ནི་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འདི་ཡང་འགྱུར་བའམ། མ་ཡིན་ན་ནི་གཉི་ག་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་བའམ། གཏན་ཚིགས་ཡོད་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་བླངས་པས་རིགས་པ་ལ་གནོད་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆོས་གཅིག་ཁས་ལེན་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ནི་རིགས་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་མེད་ཀྱང་འདི་ནི་རྩ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། བཟློག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལ་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་འདིར་ཡང་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་སུ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་ཅན་དང་དེ་གཉིས་འགལ་བ་མ་གྲུབ་པས་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐར་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་འབྱུང་བ་ལས་གཅིག་ཡོད་པས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་ཅན་དང་མི་རྟག་པ་དག་དང་སེམས་པ་ཡོད་པ་ལ་ནི་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ལ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་དང་བྲལ་བར་ཁས་བླངས་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་དང་དེ་ཡོད་པ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

སློབ་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་[165]ཡན་ལག་ཅན་དགག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་དོན་འདི་ཉིད་རྣམ་པ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བཀོད་པས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཉིད་དང་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་གཅིག་ཁས་བླངས་པ་གཞན་[166]བཏང་བ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཁས་བླངས་ནས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣) དོན་བཤད་པ།

༈ དོན་མེད་པར་རྟོག་པས་[167]སྒྲ་བཏགས་པ་ཡང་རྟགས་[168]མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་འམ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་དངོས་པོ་ལ་ནི་སྒྲ་དང་བུམ་པ་གཉིས་སམ། སྒྲ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཉེ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་གིས་ཉེ་བ་དང་བསྐལ་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་ཡང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་ཡོན་ཏན་འགལ་བ་བསྡུ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་

165 འཐད་ལྡན་དུ། (ཚེ ཤོག ༣༧) "དེ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་འགོག་པའི་གཞུང་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ།" ཞེས་བྱུང་ལ། དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། "སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་གླང་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་།" ཞེས་བྱུང་།

166 མ་དཔེར། གཞན། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བསྣན།

167 རྟོག་པ། མ་དཔེ། རྟོགས་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

168 མ་དཔེར། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ལྟར་བཅོས། འཐད་ལྡན་ལྟར་ན། (ཚེ། ཤོག ༣༨) འདིར་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དགོས་སྙམ་བཏག

ནི་དོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དག་ཉེ་བ་དང་བསྐལ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་ན་ནི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ནས། གོང་བུ་འདི་ནི་རྭ་ཅན་ཡིན་ཏེ་བ་ལང་དང་བ་མིན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།

ཅི་སྟེ་ཡང་དས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དེའི་ཚེ་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཙམ་ཞིག་འགྲུབ་ཀྱི། དེ་ལས་དོན་འགྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ལྟར་གང་ལ་དེའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་དེར་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ནི་བལྟ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་དས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བ་དང་། ལུང་ལས་གྲུབ་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་ནི་སྨྲ་བ་པོའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༢ རྗོག་དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི། །འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་དང་།།

དངོས་པོ་ལ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །དེས་བྱས་པ་ནི་འཁྲུལ་བ་ཡིན།།[169]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

༣) རབ་གསལ་བྱེད་བཤད་པ།

༈ ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བསྟན་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱིས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་དེ་ལ་གྲུབ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་དངོས་སུ་ནི།

༣ དོན་གྱི་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ། །ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་ནུས་མེད།།

169 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༡༩ ཚིག་རྐང་གསུམ་པ། དངོས་པོའང་གཞན་དུ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེས་ན་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གནས་མ་ཡིན།།[170] དོན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[171]།འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལས་ནི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མཐོང་གི ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༤ བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད།།

གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་རང་ཉིད་ལ། །ནུས་པ་མེད་ཀྱང་ནུས་སྟོན་བྱེད།།[172] བརྒྱུད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་ནི་རང་ཉིད་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་ནུས་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་[173]ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར།[174] དེ་ཡང་ནུས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ཐེ་ཚོམ་ལས་ཕྱེས་པར་འདོད་པ་དང་། སྐབས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །མི་མཐུན་པའི་ཚིག་ཙམ་ལས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་གཉེན་པོ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་འཇུག་པས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་དོན་འགྲུབ་པའི་ནུས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དྲན་པ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཚིག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་མ་བསྟན་ན་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་ཡུལ་

170 གོང་མཚུངས། ༤/༡༥ འགྱུར་ཚུང་མི་འདྲ།

171 མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

172 རྣམ་འགྲེལ། ༤/༡༨ འགྱུར་ཚུང་མི་འདྲ།

173 མ་དཔེར། བརྗོད་པར་བྱ་བ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྣར་ཐང་ལྟར་བཅོས། བརྗོད་པར་བྱེད་པ། པེ་ཅིང་།

174 མ་དཔེར། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་དེ་མེད་ཀྱང་གང་རུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་། སྒྲ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།[175]།དེས་ན་ཕྱོགས་ནི་མ་བརྗོད་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་སྨྲས་ན་སྒྲུབ་པ་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

ཁ བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བཤད་པ། ༡) མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

༤ ཁོ་ན་ད་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བསྟན་པ་མེད་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་།

༥ ཇོ་བོ་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་བྱ། །རང་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བའོ།།[176]

འདིར་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཚིག་ཕྲད་དང་། འདོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བཞིས།

མ་གྲུབ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་དོན་བརྗོད། །གྲོལ་བས་ཁས་བླངས་པ་བཟུང་ངོ་།།

ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གྲུབ་པ་དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དཔེར་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དཔེ་དག་དང་། སྐབས་ཀྱི་རྗེན་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ཀྱང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་གྲོལ་བའི་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

175 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

176 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༣༥ ག་ང - ༩/༣༥༨ ཀ་ཁ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

༣) མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ། ཀ) འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ།

༡] ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་ནས་དེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ།

༄ ད་ནི་ཇི་ལྟར་མ་ཐོས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པེ་ན། སྐབས་ཀྱིས་སོ། །དཔེར་ན་འདུས་པ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ན་བདག་གི་དོན་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་མ་སྨྲས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འདོད་པས་ཁྱབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་སྨོས་སོ། །དེ་ཉིད་ལྟོས་པ་ལས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ན། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ།[177] མིག་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དག་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བར་བྱ་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན།[178] གང་གིས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་[179]པར་འགྱུར་བ་འབྲེལ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་དང་དཔེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་[180]སྟོང་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་དེ་ཉིད་ནི་འགར་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

སྨྲས་པའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ན་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་གྱི། གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་[181]མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་

177 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

178 མ་དཔེར། ན། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བལྟར་བསྣན།

179 མ་དཔེར། ཕན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན། འཕེན། ཞེས་བཅོས།

180 མ་དཔེར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་དུ་བཅོས།

181 མ་དཔེར། ཁྱབ་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མེད་ན་ནི་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་འཇུག་པས། དེ་ལས་བཟློག་པ་བསྒྲུབ་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་འདོད་པ་ཉིད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་བདག་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི་དེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གང་ལ་རྩོད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཀོད་པ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡིན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པའམ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲའི་ངོ་བོ་ནི་མིང་ཅན་དང་འབྲེལ་པའི་སྒོན་རོལ་ནས་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱིས་དོན་དང་ལྡན་པར་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ལྡན་པར་ཡང་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མི་འདོད་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའམ། དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གཞན་གྱི་དོན་ཙམ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གྲུབ་ཀྱང་བདག་གི་དོན་ནི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་འདུས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ནི་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་སྨྲས་ཀྱང་འདོད་པས་ཁྱབ་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དཔེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༢] སྐྱོན་དེ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

འདིས་ནི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ནི་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས། གཉིས་པ་དང་

བཅས་པས་ཡིན་ཏེ། ཕྱུགྲུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྟོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁོན་ཏེ་ཕྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནི་དེ་མི་འཕེན་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཡིན། ཡང་ན་ནི་མི་འདོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་དེས་དེ་འགྲུབ། འགྲུབ་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡུལ་མ་ཡིན། ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། རང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་རྣམ་པས་ཇི་ལྟར་མ་རེག་པར་འགྱུར། དེས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲུབ་པ་ནི་[182]སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་ཆེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་སྲུན་འབྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གསལ་བར་རྒྱལ་པོའི་གྲ་སའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གྲུབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་གྱི་[183]རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྲུན་འབྱིན་པས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཕྱི་སྒྲུབ་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉི་ག་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྲིད་ན་གང་ཡང་རུང་བ་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཟའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། །གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཟ་མི་སྲིད་པའམ་འདོད་པ་མེད་ན་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་གང་ཡང་རུང་བ་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞུགས་ཀྱིས་ལུས་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་[184]ནོ་ཞེས་དག་གི་དོན་དུ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཚིག་འདི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།

---

182 མ་དཔེར། གྲུབ་པ་ནི། ཞེས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་བསྣན།

183 མ་དཔེར། དོན་གྱིས། ཞེས་བྱེད་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་འབྲེལ་སྒྲར་བཅོས།

184 འཕེན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བྱམ་པ་བདག་ཉིད་ནི་དེ་མ་ཡིན་པ་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་ན། གང་ཡང་རུང་བ་[185]སྨོས་པའི་ཕྱུགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འདིའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱི་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་མི་སྲིད་ན་དེའི་སྤྱི་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་རིགས་[186]ཉིད་དམ། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེ་མིག་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་[187]ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[188] དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་བྱམ་པ་དང་ལུས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས། སྤྱིར་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་དོགས་པ་བྱམ་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཟས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྦྱིན་ལ་མ་ཡིན་ཞིང་མཆོད་སྦྱིན་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་སྲིད་དམ། ལྷ་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་ལ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་

185 མ། པེ་ཅིང་། ལ། སྣར་ཐང་།

186 མ་དཔེར། རིག ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

187 རྣ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

188 མ་དཔེར། ཕྱིར། ཞེས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་ཡོད་པས་བསྣན།

ན། མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་སྒོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་[189]ཐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཡང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན་གང་ཡང་རུང་བ་སྒོམས་པ་འདི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཅིག་ཟ་ཡང་གང་ཡང་རུང་བ་ཟའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བུམ་པ་ཁོ་ནའམ་ལུས་ཁོ་ནས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པར་ནི་མི་འདོད་དོ། །སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་གཅིག་ལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་བསྡུ་བ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཡིན་ན་ད་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་པར་ནུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཚིག་གི་ཚུལ་ནི་གསོག་ཡིན་ནོ།།

འདིས་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་[190]བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གཉི་གར་ཡང་སྲིད་པ་མི་འགལ་ན་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་གྱི།[191] ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།[192] རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དོན་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱོར་བརྗོད་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཡང་། ལུས་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་བུམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་འོངས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་རི་འམ་ཤིང་ལ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲ་ཉེ་བར་བྱས་པ་ཉིད་ནི་སྤྱིའི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐབས་དང་ཤུགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒྲ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་

189 ཉིད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

190 བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

191 མ་དཔེར། ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

192 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗོགས་ཚིག་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཞིན་ལྷག་བཅས་སུ་བཅོས།

གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་[193]མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ལས་གཅིག་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྒྲ་དང་བུམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྟོགས་ན་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་གྲུབ་པས་ན་སྒྲ་དེ་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགའ་ཞིག་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པས་ཁས་ལེན་ན་གང་ཡང་རུང་བ་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

༡] མི་འདོད་པའི་སྤྱི་བཀག་པས་མི་གནོད་པར་བསྟན་པ།

འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱར་བརྗོད་པ་འདིས་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག་འགོག་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའམ་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱི་བཀག་པ་ནི་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ་དེ་ལྟར་གྱུར་པར་འདོད་ན་ནི། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན་ལ་སྒྲུབ་པའམ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་སྤྱི་གྲུབ་པའམ་གནོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོ།།

(ཁ) རང་ཉིད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡] རང་ལུགས་བཤད་པ།

༄ རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ནི། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཆོས་དུ་མ་རྣམ་པར

193 མ་དཔེར། གཉི་གའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གཞག་ཀྱང་བདག་ཉིད་[194]འདོད་པ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟློག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་མདོ་མཛད་པས་རང་གི་འགྲེལ་པར།[195] རང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁས་བླངས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ།[196]།ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་དོགས་པའི་གནས་བཟློག་པར་བཤད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།

ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མཐོང་བ་ཉིད་དེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་[197]གནོད་ན་ཡང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་བ་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་བྱས་པ་ཉིད་ནི།[198] སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དྲི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཟློག་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །མི་མཚུངས་ཏེ་འདིར་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ཁོ་ན་ནས་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་དོ།།

འོན་ཏེ་གྲོལ་བས་ཀྱང་འདོད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་

194 མ་དཔེར། རང་ཉིད་བདག་ཉིད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། ཉིས་ལྡབ་ཡིན་ངེས་པས་གཅིག་ཕྱིས།

195 མ་དཔེར། རང་གི་འབྲེལ་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།

196 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ། ༣ (དད་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར། ཤོག ༡༧༥) བདག་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་སོགས་བྱུང་།

197 མ་དཔེར། ལ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

198 མ་དཔེར། ཉིད་ཀྱི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས། འགྲེལ་པ་ཁག་དང་བསྡུན་ན། ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་དགོས་སྙམ།

གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་ནི་དེའི་ངོ་བོ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དང་འཇུག་པ་དག་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་ནི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལས་འགྱུར་བ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་නོ། །བཟློག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་དགག་པ་འཇུག་ཀྱང་བླ་སྟེ། སྐབས་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ནན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པ་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བར་སྨྲོད་དོ།།

༦ གནས་སྐབས་འགའ་ཡི་[199]འདོད་འགྱུར་ཞིང་།།དེ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས།།
ནན་གྱིས་ཁྱོད་འདི་འདོད་ཅེས་པ། །གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྨྲོད་པ་ཡིན།།
༧ འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་[200]བརྗོད་དེ། །འཁྲུལ་པ་ཡིས་ནི་གནོད་པར་
འགྱུར། ། མེད་ན་མི་འབྱུང་མིན་དོན་ལ། །གནོད་ཀྱང་གཞན་ལ་ཅི་ཞིག་གནོད།།
༨ རྗེས་དཔག་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། །ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བཤད།།
དེས་གྲུབ་དེ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ། །དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལྟོས་མ་ཡིན།།
༩ དེ་ཚེ་གཅོད་དོར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ཚེ་ཁས་བླངས་མེད་ཕྱིར་མིན།།
འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་པས། །དེ་ཚེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྒྱུ་མིན།།
༡༠ དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན། །དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར།།
འདོད་པའི་དུས་ཡིན་[201]དེ་ཡི་ཚེ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར།།
༡༡ དེས་གྲུབ་དོན་ལ་དེ་དང་ནི། །འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཕྱིར།།
གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། །བསྟན་བཅོས་ལེན་པ་རིགས་ལྡན་ཡིན།།
༡༢ དེར་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གནོད་ཉིད།།

199 ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

200 མ་དཔེར། མིང་། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

201 དུས་མིན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུའང་། དུས་ཡིན། ཞེས་བྱུང་།

སྲང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་མིན་ཏེ། །ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ།།

༡༣ དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག །གཟུང་ཞེས་ལུགས་འདི་གང་གིས་བྱས།།

དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །དུ་བས་མེ་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར།།

༡༤ གལ་ཏེ་དཔེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀུན། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ལ།།

བསྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་འདས་ལུགས་ཡིན།།

༡༥ འབྲེལ་མེད་ཆོས་ནི་མ་གྲུབ་པས། །མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

དེ་སྒྲུབ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་བརྗོད། །གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡིན།།

༡༦ ཆོས་ཅན་ཆོས་ནི་མ་ལུས་པ། །དཔེར་བསྟན་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི། །འགྲོ་བ་

སོགས་དང་དུད་[202]སོགས་ལས། །སེམས་ལྡན་མེ་སོགས་རྗེས་དཔོག་བྱེད།།

༡༧ མི་འཁྲུལ་བས་ན་ངོ་བོ་དང་། །རྒྱུ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན།།

འགའ་ཡིས་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་ཀྱང་། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ལྡོག་མི་འགྱུར།།

༡༨ དེ་ནི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡི། །དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར།།

རྟོགས་པ་གཞན་དག་གཏན་ཚིགས་དེས། །ཅི་སྟེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།

༡༩ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལར་འགའ། །རིགས་མིན་པས་ན་རིགས་སྨྲ་བ།།

གཞན་པ་དག་ཀྱང་དགག་བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་རྒྱལ་རིགས་ལུགས་ཡིན་ནོ།།

༢༠ དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་བྱས་ནས། །སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པ་ནུས་མ་

ཡིན།།དེས་ན་ཀུན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞག་པ་འདི་ཉམས་འགྱུར།།[203]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།།

དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་གཅིག་ལས་གྲུབ་པ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་གནོད་པས་འགལ་བར་འདོད་ན། དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་

202 མ་དཔེར། དུས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

203 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་རྣམས། རྣམ་འགྲེལ། ༤/༤༦-༦༤ དང་གཅིག འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ།

ཕྱིར་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་[204]སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ནི་རང་གི་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་[205]འགོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་བྱས་ན་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་ན་ཡང་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། འགྱུར་མོད་ཡུལ་[206]ལ་དེ་ཙི་སྟེ་མི་འགྱུར། གནོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྫོད་པའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ལ་འགྱུར་གྱི།[207] གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པས་ན་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྫོད་པ་ཡང་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཚིག་ཟུར་སྨོས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་ཚིག་གིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ཀྱང་དོན་ཙུང་ཟད་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་དོ།།

---

204 མ་དཔེར། ཀྱིས། ཞེས་བྱེད་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

205 རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

206 ཡུལ་གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

207 མ་དཔེར། གཞན་གྱི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༢] གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་པས་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།[208] གང་གིས་དེའི་དོན་དུ་འབད་པར་བྱེད་པར་དོགས་པ་[209]འདི་ག་ལས་ཡིན། གལ་ཏེ་ཚད་མས་མ་བཟློག་ན་དེ་འཇུག་པ་སྲུས་བཟློག་ཅིང་། ཚད་མས་བཟློག་ན་ཡང་སུས་ཤིག་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་ནུས།

གཞན་དག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲངས་ནས་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་འདོད་པས་བརྟགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དོན་ལ་གཙོ་བོར་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་དོན་དག་ལ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། འགའ་ཡང་བཟློག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཀོད་པའི་ངོ་བོ་མཚུངས་པར་མ་གྲུབ་པ་ཅན་དག་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཏེ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་དགོས་ན།[210] བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ།།

རང་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མ་བརྗོད་ན་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བྱར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ

208 མ་དཔེར། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པས་འདོད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

209 མ་དཔེར། དགོས་པའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

210 དོགས་ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་འགྱུར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་སྤྲངས་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་དེ་སྐད་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཕྱོགས་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།

ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་ན་དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། དེ་ནི་མི་ནུས་སོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་ནི་ཁྱད་པར་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མཐའ་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་བཞིན་នོ།།

༣] ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

༣༡ རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་གསལ་བྱ་ལ། །སྐྱོན་པ་མེད་པར་མ་ཁྱབ་དང་།།
ཐོག་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན།།
༣༢ བདག་ཉིད་ཚིག་སྨྲད་ངོ་བོའི་སྒྲ། །མ་བསལ[211]བ་དང་བཅས་པ་རྣམས།།
ཐོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །འདོད་སྒྲས་མ་ཁྱབ་སེལ་བར་བྱེད།།
༣༣ བསྒྲུབ་བྱ་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད།།
བསལ་བ་གནོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༣༤ ལོག་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།།འདིར་ནི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མཛད་པ།།
འདོད་གནོད་མེད་དང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན། །ཐུག་པ་མེད་པ་སྟན་པ་ཡིན།།[212]

ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།།

འདིར་རང་ཉིད་དང་འདོད་པའི་སྒྲ་དག་གི་ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་རྟོགས་ཀྱང་།

211 མ་དཔེར། གསལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

212 ཀློག ༣༡-༣༣ རྣམ་འགྲེལ། ၄/༤༥-༤༨ དང་། ཐ་མ། ၄/༧༥ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་མཐའ་ཅན་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་འདོད་པའི་སྐད་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ནཱིཥྚེ་[213]ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཚིག་ལ་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པས་དེས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ།།

༩] དེ་དག་གིས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་བསལ་བར་བསྟན་པ།

གཞལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་རྗོད་པ་འདིས་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་འདོད་པ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་གནོད་ན་ཡང་ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དུས་སུ་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་པར་རྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།[214] དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་སུ། ཐ་དད་པ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྒྲ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའམ་ཕྱིར་གཞལ་བ་དེ་རྟོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན་ནི་དོན་དེ་[215]ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་མ་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ རྩ་གཏད་པར་མི་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉི་ག་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན། སྐབས་མ་ཡིན་པ་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པའི་སྐབས་

213 ནིཥྛ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འཐད་ལྡན་དུ། "འདོད་པའི་བྱིངས་ཞི་ཁ་ལ་ནིཥྛའི་རྐྱེན་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ།" ཞེས་སོ།།

214 མ་དཔེར། གསལ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

215 མ་དཔེར། དོན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་གྱིས་[216]སྒྲི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དེ་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཉིད་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་པོ་འདོད་པ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་རྟོགས་པ་[217]ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྤྱི་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་no། །ཁྱད་པར་གཞན་ལ་རྩོད་པ་མེད་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་རྩོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་མེད་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ནི་འགར་ཡང་གཞུང་ལུགས་ལ་མི་གནས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོར་བ་དག་ཀྱང་བསལ་བྲིན་ཏོ། །བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ཀྱང་སྐབས་ལས་འདས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེའི་ཕྱིར་སྐབས་སུ་གཏོགས་[218]པ་ཁྱད་མེད་པའི་ཆོས་ཙམ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲ་གཏད་པར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་པར་འགྱུར་རོ།།

ག) མ་བསལ་བས་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་བཤད། མ་བསལ་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བཤད་པ།

༄ ཁས་བླངས་པ་དེ་ཡང་། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཚུག་ན་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་དག་དང་། གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཁས་བླངས་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་ལ་དོན་སྣོས་པ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྤངས་ནས

216 མ་དཔེར། གྲི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

217 མ་དཔེར། ཀློག་པ། ཞེས་དང་། རྟོག་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

218 མ་དཔེར། རྟོགས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བསལ་[219]བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

༢༥ གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་ རྫོད་ཕྱིར།།བསལ་བ་གཏན་ཚིགས་རྟེན་མ་ཡིན།།[220]

བསལ་བ་ནི་ཚད་མ་དག་གིས་བཟློག་པ་ཡིན་པས་ བློ་བོའི་ཚད་མའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། བཟློག་པ་ལ་ཚད་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་དག་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྫོད་པ་ཡིན་ན་བསལ་བ་ལ་ནི་ཡུལ་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཡུལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད།།[221]

རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་དང་།[222] ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་ནི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། གྲགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཡིད་ཆེས་པས་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

བདག་གམ་གཞན་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དག་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚིག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་ན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དེ་ནི་རང་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཁས་བླངས་པའི་གེགས་བྱེད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་མཚུངས་པས་ན་རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་བརྟུས་ཏེ་གཅིག་

219 མ་དཔེར། འདི་དང་མཇུག་དེ་ཐག་ཏུ། གསལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། བསལ། ཞེས་པེ་སྐར་བཞིན་བཅོས།

220 རྣམ་འགྲེལ། ༤/༩༡ ག་ང

221 གོང་མཚུངས། ༤/༩༣ ཀ་ཁ

222 མ་དཔེར། རང་བཞིན་རང་རྟགས།ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྐར་བཞིན་བཅོས།

ཏུ་བརྗོད་དོ། །སྐབས་[223]ཀྱི་རྟེན་ཉིད་ལ་བསྟན་བཅོས་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་བརྗོད་པའི་དོན་ཏུ། ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་ཚིག་མི་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསྟན་བཅོས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེས་གྲགས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་རང་གི་ཚིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡང་འདྲ་བར་མཛད་དེ། ཚད་མ་རྣམས་མེད་ན་བསྟན་བཅོས་དང་ཚིག་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ལ་བསལ་[224]བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ལུང་ལ་ནི་འདི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། ཆོས་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྐྱེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནོད་ན་གཞི་མེད་པས་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་འགྱུར་དགོས་སོ།།

དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འཇུག་ངོགས་སུ་ཁྲུས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་བླངས་པའི་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་མཐོང་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དེ་སྐད་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཀག་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཁས་ལེན་པའི་རྟེན་གྱིས་[225]བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་གནོད་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲུས་ཀྱིས་དག་པར་སྨྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་རང་གི་ཚིག་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བ་ཅན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཆགས་པ་དང་། སྡང་བ་མེད་པ་དང་། མ་

223 མ་དཔེར། སྐོབས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

224 མ་དཔེར། གསལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

225 གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྫོངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱིག་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་དེས་ནི་ཁྲུས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིག་པ་དག་པར་བྱེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མ་ཟད་ན་འབྲས་བུ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངར་བ་དང་། བསིལ་བ་དང་། སྨྱམ་པ་དག་གིས་བད་ཀན་ལས་གྱུར་པའི་ནད་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལུང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་དག་ལ་ནི་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ཕལ་ཆེར་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དག་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་ཚད་མ་དང་། རང་གི་ཚིག་གིས་མི་གནོད་པ་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་ལྡན་པས་འགལ་བ་བརྗོད་ཀྱང་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གེགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉི་ག་སྟོབས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རང་གི་ཚིག་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ནི་དེའི་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅོས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམ་བཅའ་བ་སྟོབས་མཚུངས་པའམ།[226] རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལྡན་པ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་དམ་བཅས་པས་ཇི་ལྟར་གནོད་པར་འགྱུར། ལུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁས་བླངས་ནས་གཅོད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནོད་པར་བྱེད་པ་[227]ཁས་བླངས་པས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཁས་བླངས་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའམ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།རང་གི་ཚིག་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དེར་ཡང་

---

226 པེ་སྣར་གཉིས་སུ། འདིའི་མཇུག་ཏུ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་མཚུངས་པའམ། ཞེས་པའི་ཚིག་སྣོན་མ་བྱུང་།

227 མ་དཔེར། གནོད་པས་བྱེད་པས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གེགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞི་ཡོད་ན་གེགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུབ་པའི་ཚིག་ལ་ཚད་མ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་ཕན་ཚུན་དང་། གྲུབ་པའི་བྱུད་མེད་ལ་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་བྱ་སྐྱེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཆོས་དག་བཞིན་ནོ། །གང་དུ་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་དེར་གང་ལ་གང་གིས་གེགས་བྱ་སྟེ། སྐབས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་འཇོག་པས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་ནི་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བསྟན་བཅོས་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་[228]འོ་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་ཚད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་དེས་ན་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ད་འདི་ལ་དབྱེ་བ་ཅི་ཡོད། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་བརྗོད་ཅེ་ན། །ངག་གི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །ཐུ་མས་བཞག་པ་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐུར་ཁས་བླངས་པ་དང་ཞེས་བཤད་དོ། །ངག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དོན་དང་འགལ་བ་ནི་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།

ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་གེགས་བྱེད་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབས་མཆུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཅིག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་གེགས་བྱེད་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཡིན་པས་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། ཁས་བླངས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཚད་མ་དང་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་ཀྱི་ནའོ།།

228 ནོ། །པེ་ཅིང་།

འདིའི་[229]ཚད་མ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལས་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ལ། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚིག་ལས་ངེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚིག་སྐྱོན་ཡོན་ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་ཞིག་ཚིག་ཇི་ཙམ་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་གིས་ནི་རང་གིས་བསམ་པ་སྲིད་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཚད་མས་གནོད་ན་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་གཅིག་ལ་འགལ་བ་ཉེ་བར་སྟུད་ན་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ཚིག་གི་སྐྱོན་ཡོན་[230]གཙོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྗོད་པས་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་རང་གི་ཚིག་དང་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་ན། འོ་ན་ཐད་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཡུལ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གཞུང་ལུགས་འགའ་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་གང་ལ་སྤྱོད་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བའི་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཡང་གཞན་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྟེན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་གཞན་གྱི་ཁ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་ནས་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གྲགས་པས་བསལ་བ་བཤད་པ།

གྲགས་པ་ཡང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

229 མ་དཔེར། འདི་ནི། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

230 མ་དཔེར། ཡོན། མ་འབྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བསྣན།

སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་[231]ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པས་འདོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་དོན་རྣམས་ལ་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚིས་དེ་ནི་གྲགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དོ། །འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་སྒྲར་རུང་བ་ཡིན་ལ། བྱུང་བའམ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲའི་རུང་བ་ཉིད་དོན་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དེས་ནི་དེ་འགོག་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རུང་བའི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དེ་གྲུབ་པར་བཤད་དེ། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན། བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཡང་ཟླ་བོ་མ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་འདི་དགག་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་དམ། ཟླ་བོའི་ཚད་མ་མེད་པས་[232]ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འགོག་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་རུང་བ་ཉིད་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དཔེར་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྒྲས་གྲུབ་པ་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་།[233] ཞེས་གསུངས་སོ།།

231 མ་དཔེར། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་འདོད་པ་ཙམ། ཞེས་ཉིས་ལྡབ་བྱུང་།

232 མེད་པར།' པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

233 དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། (ཤོག ༡༧༨) "ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་སུ། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་སོ། །ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ། ༣ (དད་པེས་ཀྱི་འགྱུར།) ཤོག ༣༧༨

གེགས་ཡོད་པར་དོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱུན་རིང་པོར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕྱིས་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་ཙམ་གྱིས་དེ་མེད་པ་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མས་ངེས་པར་བཟློད་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱིས་གོ་བས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉི་ག་ཡང་ཚད་མར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་འབྲན་ཟླ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་ངེས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འཇོག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་[234]འགྱུར་རོ།།

རྫོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲན་ཟླ་མ་བསྟན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབྲན་ཟླ་མེད་དོ་ཞེས་འདི་འདྲ་བའི་ངེས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་དམ། མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་མཐོང་བ་ནི་གཞན་ལ་ལྡོག་པ་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།[235]།སྐྱེས་བུའི་[236]སྲིབས་པའི་དབང་གིས་ཚད་མ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྫོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གནས་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ངེས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་སྨོས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱིས་[237]རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི། དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲན་ཟླ་མི་

234 མ་དཔེར། ཚད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

235 དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། (སྣར་ཐ། ཤོག ༡༣༥) "ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།" ཞེས་སོ།།

236 སྐྱེས་བུས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

237 གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་རྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་འདི་ལ་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །འདིའི་ཡུལ་ནི་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་དག་གནོད་པར་བྱེད་པར་རྗོད་པ་ནི་དེ་ལས་ངེས་པར་རྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཉིས་པོ་བཅས་པ་སྲིད་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྗོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པར་རྗོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ནི་གྲགས་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗོད་པར་འགྱུར་རོ།། དེས་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་ཅན་ཟླ་བར་མི་འདོད་པ་དེ་གྲགས་པ་གཞན་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དཔེ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།།

གང་གི་ཕྱིར་དཔེ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཤིང་ཤ་པ་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ག་པུར་དང་དངུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །བརྡ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ན་དངོས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་མི་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་དེ་གྲུབ་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་དེ་མེད་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་བཟློག་ཀྱང་སྐྱོན་འགའ་ཡང་མེད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བརྡ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་རྣམས་ཀྱི་རྟུང་བ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདིས་ནི་སྒྲ་རྣམས་ནི་བརྡའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དོན་ལ་ངེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། འདི་དག་དེ་ལ་འགོག་ན་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༣༦ ངེས་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྒྲ་ཡི། །དོན་ནམ་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན། །
དོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། །གནོད་པ་མེད་པར་རྗོད་པ་ཡིན། །
༣༧ ངེས་ན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། །བསྟན་ཕྱིར་གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ལས། །
ཕྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །ཐ་དད་བྱས་ཡིན་སྔ་མ་ཡིན། །[238]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་བཤད་པ།

མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་ཡང་། རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱིས་[239]རང་བཞིན་གང་ཞིག་འདྲེས་པར་སྣང་བའི་བློ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་མེད་པས། ཉན་པ་ལ་གཉིས་མེད་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱོང་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་[240]ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་དོན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༣༨ རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དེ་ལ་དོན། །ལྷག་མ་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །
སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །
༣༩ ངེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །
ཕྲོང་ཡང་གནོད་པ་མེད་དོ་ཞེས། །མཉན་བྱ་སློས་པས་བསྟན་པ་ཡིན། །
༤༠ རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱའི་དངོས་མིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས་ན། །
དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། །མཉན་བྱས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་བཤད། །[241]

238 རྣམ་འགྲེལ། ༤/༡༣༨-༣༩

239 གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

240 མ་དཔེ་དང་། པེ་སྣར་སོགས་སུ། མཉན་པར་མི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཡིག་ནོར་དུ་ངེས་པས་བཅོས།

241 བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་འདི་གསུམ། རྣམ་འགྲེལ། ༤/༡༤༤-༤༦ དང་གཅིག

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་བཤད་པ།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། བརྟེགས་པ་བཟློད་པར་མཐོང་བ་དག་ལས་འཁྲུལ་པས་[242]དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཡང་མཐོང་བས་འགགས་པའི་བུམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པའི་བུམ་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེར་ཡང་གསལ་བ་བསྐལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་ལ། དེའི་གནས་སྐབས་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་នོ། །དེ་ནི་འགགས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྐལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནི་འདིར་[243]མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་នོ། །འདིའི་དམིགས་པར་བྱ་བ་དབུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་སྔོན་དང་ཕྱིམའི་མཐར་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི།[244] ཚིག་གི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གནོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི། སྙིང་སྟོབས་དང་རྩལ་དང་མྱུན་པ་དང་སེམས་པ་ཡོད་པ་དག་ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྟེན་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་[245]དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཞོ་ལ་སོགས་པ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་ལ། འོ་མ་ཡང་དེ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡིན་នོ།།

ཞོ་ལ་སོགས་པ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། མི་ནུས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི་རྗེས་

242 བརྟེགས་པར་བཟློད་པ་མཐོང་བ་དག་ལ་འཁྲུལ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

243 མ་དཔེར། འདིར། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བསྣན།

244 ན། སྣར་ཐང་།

245 མ་དཔེར། དོན་ལྟར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

 སྲུ་དཔག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཡོད་ན་བསྟར་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དཔྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་བཏང་བ་ཉིད་དེའི་འཇིག་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པ་ནི་འགལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། དེ་ལས་སྐྱེས་པས་ནི་རྒྱུ་དེ་དེ་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འགྲུབ་ཀྱི། དེའི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འོ་མ་ལས་རི་བོང་གི་རྭ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་མ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་ཞོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེའི་དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། རང་གི་རྒྱུས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐོག་མ་མེད་པ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་མི་སྐྱེ་ལ། གཞན་ལ་ནི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཅི་སྟེ་ཡང་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡིན། དེ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གཞན་ཡོད་ན་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཧ་ཅང་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་རོ།། འདིས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཡོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ག སྐྱབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ༡) དབྱེ་བ་སྤྱིར་བཤད་པ་ལས།

ཀ) ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དགུར་བསྟན་པ། ༡] ཚད་མ་མདོའི་ཚིག་དགོད་པ།

༄ བདེ་བླག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར[246]ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོར་བསྡུས་ནས་བརྗོད་པ།

246 ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

༣༡ ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་།།
རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ།།[247]

༢] དེ་རྣམ་པར་བཤད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ།

ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་པས་དེར་གཅིག་ཡིན་པས་དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་དང་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གཞི་ལྟ་འགྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཞེས་སློས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུབ་པོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པས་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབབ་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པས་སྨྲངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཤུགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྲང་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་མ་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྲིད་སྒྲུབ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[248]།ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉི་གའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རེ་རེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་

247 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ། ༣ (དད་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར།) ཤོག ༣༢༠

248 ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། འདིའི་བར། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་གྱི་དབུར་ཊཱིཀ་ཧྲི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱུང་།

འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉི་གའོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ།།

ད་ནི་ཇི་ལྟར་མེད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་བཀག་པ་ཙམ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བཟློག་པ་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བཟློག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སམ་ཤུགས་ཀྱིས་ལྡོག་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར། རང་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དག་གིས་ངེས་པར་གཟུང་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རང་བཞིན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གསལ་[249]བར་བྱེད་པ་དག་ནི་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་བཞིན་ནོ།།

མ་ངེས་པ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། མ་འབྲེལ་པ་ལས་རྟོགས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མ་ངེས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ཡང་འདིར་སྨྲུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ནི་གཉི་གའམ་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའམ། གཅིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྨུན་འབྱིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་། གཉི་ག་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་པས་གཉི་ག

249 བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ལས་ལྡོག་པ་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་།[250] གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་[251]ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དེ། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལས་གཞན་ལས་མ་བྱུང་བར་ངེས་ཤིང་ཡོན་ཏན་མཚུངས་བའི་སྐྱེས་བུ་དག་ལས་སྲིད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ངེས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།[252]།དེ་དང་ལྡན་པ་ངེས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི། གསུམ་པ་གང་ལ་དངོས་པོ་ཆོས་འདི་གནས་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལྡོག་པས་ནི་གཅིག་གི་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་[253]པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་པོ་འདི་གཅིག་ལ་[254]བསྡུས་པས་ནི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྡོག་པ་ངེས་ན་ཁྱད་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་གིས་བཟློག་ཅེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[255]

ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་སྲིབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མ་ངེས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ངོ་བོ་ངེས་པ་ནི་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་ངེས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ངེས་པ་

250 མ་དཔེར། ལྡོག་པ་ངེས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

251 མ་དཔེར། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

252 ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ། ༣ ཤོག ༡༣༡ "གང་བསྒྲུབ་བྱའིཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ངེས་ཁྱད་པར་ཇི་སྲིད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།" ཞེས་སོགས་སོ།།

253 ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

254 མ་དཔེར། གཅིག་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

255 དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། "ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།" ཞེས་བྱུང་།

ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།[256] གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པར་ནི་མ་ཟད་དེ། འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་པོའི་སྐྱོན་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་ཚང་བ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞིན་ནོ།། དེས་ངེས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་ཉིད་དོ།།

འོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་སུན་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པས་ནི་སུན་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ལ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་གཉི་ག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་འདིར་ཡང་ངེས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ངེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བ་ཕོ་ན་ངེས་པ་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དབྱེ་བ་ཉིད་བཤད་པ།

ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དགུ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་གོ །བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་གོ །མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །བྱས་བའི་ཕྱིར་རྟག་གོ །གསོན་པའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟག་གོ །མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའོ། །མི་རྟག་སྟེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དབྱེ་བ་ལ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པའམ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་

256 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

འགྱུར་ཏེ། མེད་པ་ནི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་མེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འགོག་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འདི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཆོས་གཞན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ལ། ཆོས་གཞན་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པར་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཆོས་མི་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །དགག་པའི་ཡུལ་གཞན་ཡིན་ཡང་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགའ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་མ་སྤངས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་འབྲེལ་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་དོ། །དེས་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆོས་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཆོས་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གཟུང་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ།།

ཁ) གཏན་ཚིགས་དགུར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། ༡] མདོར་བསྟན།

༄ ཡང་ཅྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ[257]དགུར་ཕྱེ་ཞེ་ན།
༣༢ རང་བཞིན་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་དོན་དུ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་གཉིས་བཟློག་པ་
གཉིས། །རྩོད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྤྱི་དག་སྟེ། །ལྷག་མ་ལྡོག་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།[258]

257 མ་དཔེར། རྣམས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན། རྣམ་པ། ཞེས་བཅོས།

258 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༡༩༥

༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། ཀ] གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

(༡) མདོར་བསྟན།

རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་ཁོ་ན་བདག་ཉིད་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། བཟློག་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟལ་[259]མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་། རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགལ་བ་གཉིས་བསྟན་ཏོ།།

(༢) རྒྱས་བཤད། (ཀ) རྩོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ།

རང་བཞིན་ལས་གཞན་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དེ། རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཡིན་ཙམ་གྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་བརྟལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རྩོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གནས་སོ།།

བརྟལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། སྔར་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ངེས་པར་བརྟལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་བྱེད་དང་དབང་པོ་དང་སྒྲ་དག་ལ་རྩོལ་བ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། འགའ་ཞིག་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེའི་བདག་ཉིད་ཉམས་པར་མ་བྱས་པར་ནུས་པ་བཟློག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ནི་ཕན་ཟད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕན་ཟད་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་གང་གི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའམ་གཞན་ཡིན།

གང་གིས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་

259 བཙལ། ཞེས་ པེ་སྣར་གཉིས་སུ་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་།

པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པའམ་ཉམས་པར་བྱས་ཤེ་ན། དེ་དག་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པར་ནི་མི་སྲིད་འི། འོན་ཀྱང་བྱམ་པའི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་ཕྲན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་སྣང་བ་དག་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟོས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ནུས་པའི་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་སྐྱེད་པའམ་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། དེ་དག་ཀྱང་ཐོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མཆོད་ན་ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་དུ་མ་ཆོད་པའི་ཡུལ་རུང་བ་དེ་དག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བར་ཆད་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་པས་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ། བར་ཆོད་ཞུགས་ན་སྔར་སྐྱེས་པའི་ནུས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་མེད་པས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གཞན་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱུ་མ་ཚང་བས་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པར་བརྗོད་ཀྱི། རུང་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་འཕོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ན་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་པར་[260]སྒྲིད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་ནུས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཚྱེན་པ་མ་ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གྱི་བར་ན་གནས་པའི་སྒྲིབ་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་[261]སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་ཐོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གང་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འདི་ཞེས་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་བ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག

260 མ་དཔེར། ཕན་ཚུན་འདོགས་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

261 མ་དཔེར། བྱེ་བྲག་གི ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

པས་སྤྲུལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མེར་ཉེ་བར་བཏགས་པས་ནི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་མཆོད་པ་[262]སྲེག་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེས་དངོས་པོ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྒྲིབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེས་ཁྱད་པར་བྱས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲ་རྟག་པ་རྣམས་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ཁྱད་པར་ཉམས་པའམ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཤེས་པ་[263]སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའམ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནམ་ཡང་གང་ལ་ཡང་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྙམ་དུ་སྒྲིབ་པས་རྟག་ཏུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མ་ཐོས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྟོགས་པ་ལ་དབང་པོ་ལ་ཕན་འདོགས་པའམ་གཞན་ཡང་རུང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་རེས་འགའ་འགའ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་རེས་འགའ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐོས་པ་ནི་དེས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་རྣམས་ནི་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་འདོགས་པའི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཐོབ་པ་དག་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་སྒྲ་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་བྱེད་ན་ནི་བྱེད་ལ་རག་སྟེ། སྔར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟོས་པར་བྱ་བའི་རྩོལ་བའམ། རྩོལ་བའི་ལེགས་པར་བྱས་པའི་དབང་པོའམ། གཞན་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པ

262 འཚེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

263 མ་དཔེར། ཤེས་པ། ཞེས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

ནི་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཕན་པ་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཞེས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ།[264]།དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཕན་པ་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་འདི་ནི་དབང་པོའམ་ཐད་པའམ་བདག་གམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། རང་གི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ཕྱུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིས་ནི་དབང་པོ་དང་སྒྲ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་དང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་ཕན་བཏགས་པས་ཀྱང་སྒྲའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་མ་འཕོས་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་ནུས་པ་འཐོབ་པའམ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྩོལ་བ་མ་བརྩམས་པ་དང་ཚད་པ་ན་ནི་ནམ་ཡང་མ་དམིགས་ཏེ། དེས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་ལ་འདི་ཕྱུང་ཟད་བྱེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུར་འགྲུབ་བོ།།

༣༣ ཐར་ཡོད་པ་ཡི་ཤེས་པ་ནི། །བརྩལ་མ་ཐག་འབྱུང་ངེས་མིན་ཏེ།།
སྒྲིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྒྲ་ལ་དེ། །རྣམ་ཀུན་ཉེར་སྦྱོར་མེད་ཕྱིར་རོ།།
༣༩ ལྟོས་པ་མེད་པ་རེས་འགའི་ཚེ། །འབྲས་བུ་མི་བྱེད་འགལ་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་པ་འདི་འདྲ་རེས་འགའ་བའི། །འབྲས་བུར་གྲུབ་པས་དེ་རྟགས་ཡིན།།[265]

264 རང་དོན་ལེའུ། གོང་དུ་ཤོག ཐད་ལ་དགོངས།

265 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༤/༡༥༧-༥༨

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །

(ཁ) གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པའི་དགོས་པ།

དཔེར་བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ལས་རང་བཞིན་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བཤད་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་ཊེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བཤད་དེ། མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་[266]པའི་རང་བཞིན་ཡང་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དཔེར་བརྗོད་པ་འདྲ་བར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་གསལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དག་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(ག) འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ།

༣༥ ཡོད་པ་གང་མེད་མི་འབྱུང་བའམ། །རང་བདག་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་། །
དེས་ནི་དེ་དང་འཁྲུལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱའི་དོན་དུ་དེ་རབ་ཕྱེ། །
༣༦ ལྡན་པ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ། །དེ་འདྲའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་མིན་པ། །
དེ་དག་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཚིགས་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། །
༣༧ འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། །
ངེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན། །ངེས་པ་མེད་ན་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །[267]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

(ང) མི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་དུ་བསྡུ་བ། [༡] དངོས།

གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་

266 མ་དཔེར། བརྟན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

267 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༣༠༣-༩

གཏན་ཚིགས་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་དཔེར་མ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་[268]གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར།

༡༨ དམིགས་རུང་མེད་པ་དག་ལ་ནི། །མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མེད་ཉིད།།
ངེས་ན་དེ་ཡོད་པ་ལས་དེའི། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་བསྒྲུབ།།[269]

བལྟར་རུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ལ། དེ་གྲུབ་པས་ནི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[270]

རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡོད་པར་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།

༡༩ བལྟར་རུང་མ་མཐོང་ལ་མེད་ཅེས། །བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་གྲུབ་པས།།
དེ་འབྲས་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་ནི། །བློ་སྒྲ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར།།[271]

གང་གིས་ངེས་པ་མེད་པར་འགྲུབ་པ་[272]ཐ་སྙད་ལ་གདོད་གཞུག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བལྟར་རུང་བའི་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་ཟིན་པ་ཉིད་དོ། །ཇི་བར་བརྗོད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དག་ལ་ཐ་སྙད་དེ་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཡུལ་ཅན་མི་དྲན་པ་དེ་དྲན་པར་བྱེད་དོ།[273]།མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གང་དུ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདིས་ཕྱར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པར་

268 མ་དཔེར། རང་བཞིན་གྱིས། ཞེས་བྱེད་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

269 གོང་མཚུངས། ៩/༣༧༥

270 གོང་དུ་རང་དོན་ལེའུར་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་པའི་ཐད་ལ་དགོངས་སྙམ།

271 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ༩/༣༧༨

272 མ་དཔེར། འགྲུབ་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རིག་རལ་དང་དར་ཊཱི་ཀ་ལྟར་ན། འགྱུར་བ། ཞེས་དགོས་སྙམ།

273 མ་དཔེར། ཡུལ་ཅན་མི་བརྟན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བལྟར་རུང་བ་མ་མཐོང་བར་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དག་གི་རུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཉིད་དེ། སྙོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་བཞིན་ནོ།།

༡༠ ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་སྤྲོངས་པས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ།།
གྲུབ་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་པས། །བརྡ་བསྟན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ།
༡༡ ཇི་ལྟར་མཐོང་དང་མ་མཐོང་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་བཞིན།།
དེ་གཉིས་ལ་ནི་འབྲས་སོགས་སྒྲ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།།
༡༢ རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་རབ་བསྒྲུབ་པ། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར།།
གཏན་ཚིགས་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལས། །ཐ་དད་པར་ནི་དཔེར་མ་བརྗོད།།[274]

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

མི་དམིགས་པ་ལས་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཉིད་བསྒྲུབ་བོ། །ཁྱབ་པ་ཡང་གཞན་དུ་ཐ་སྙད་དེ་ཙམ་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེད་པ་གྲུབ་པས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[275]

[༢] བསྡུ་བྱའི་མི་དམིགས་པ་བཤད་པ། མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན།

མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་གྲུབ་ཅིང་མེད་པ་དེ་[276]འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དེ་ནི་མེད་དེ། འདི་ལྟར།

༡༣ གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའམ།།
མི་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅན་གྱི། །བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།།[277]

274 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢༦༧-༦༨

275 གོང་དུ་ཤོག ༢༣༦-༣༧ ཐད་ལ་དགོངས་སྙམ།

276 མ་དཔེར། མེད་དེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

277 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢༧༠

གང་ལས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་འདི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཏེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ན་དེའི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེའམ། གཞན་མ་དམིགས་སོ་[278]ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

གང་གི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྣོང་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་ལ། སྣང་བའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་སྨྱོང་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་དོན་གྱིས་དོན་[279]ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་སྣང་བ་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་གཞན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་ནི་རང་གི་ཡོད་པ་དང་ཁྱད་པར་དག་གི་དེ་བསྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རང་གི་ཤེས་པའི་ཡོད་པ་དང་ཁྱད་པར་དག་གིས་ཏེ། དེས་ན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ནི་སྣང་བ་གཞན་གྱི་ཡོད་པ་དང་ཁྱད་པར་དག་ལས་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར།

༩༩ རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་ལས། །གཞན་གསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་ཉིད།།
༩༥ དེས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན།།[280]

གང་གི་ཕྱིར་མ་འབྲེལ་པ་ཉམས་སུ་སྨྱོང་བ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་གཞན་

278 མ་དཔེ་དང་། པེ་སྣར་སོགས་སུ། གཞན་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཞུང་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་བཅོས།

279 མ་དཔེར། དོན་གྱི་དོན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

280 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༡༧༣-༧༩ ཀ ཁ

གསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཕྱུགས་ཀྱིས་གཞན་ནམ་གཞན་སྤྱོང་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དམིགས་པ་ནི་གཞན་མི་དམིགས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཏན་ཚིགས་དེ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་དགག

གལ་ཏེ་རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་མེད་པའི་བློར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་ན་སྔུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བཙུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་དེ་ལྟར་བཙུག་པའི་ལག་པའི་ནང་གི་རེག་པའི་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་གི་རེག་པའི་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་གང་ལས་རྩོལ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་བླ་སྟེ། དའི་ལག་པ་བཙུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་མེད་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཡོད་པ་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་འགྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིད་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འགའ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ན་དབང་པོ་ནུས་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེར་འགའ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ན། ཞེས་བྱ་བས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པ་ཉམས་པ་མེད་པས་དམིགས་པའི་འཇུག་པ་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ནུས་པ་མ་ཉམས་པར[281]འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཅན་

281 མ་དཔེར། ཉམས་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

དམིགས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

༤༦ གཞན་དུ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ནི། །མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྱུར།།[282]

དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།[283] གལ་ཏེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྲུབ་ན། དེ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། དངོས་པོ་མེད་པ་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྔོན་བ་མེད་པ་ནི་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཡུལ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་གང་ལས་སྔོན་འདིར་འགྱུར་བ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ།[284] རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བུམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དེ་གང་ལས་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པ་འགའི་ཡང་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ནུས་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉམས་པ་མེད་པས་དེ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོས་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དངོས་པོ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དངོས་པོ་མེད་

282 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢༧༥

283 མ་དཔེར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

284 མ་དཔེར། ཡིན་ལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

པ་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་དངོས་པོ་ལས་མི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་རྒྱ་བཀག་པ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་དངོས་པོ་ཉིད་འགའ་ཞིག་མིང་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཕྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

མཐོང་བའི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་དེ་ལ་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཚད་མར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྣམ་པ་ངེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་དང་འདྲེས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་དབང་པོ་དང་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་[285]དེ་མ་ཐག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དགག་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ནི་འདི་ནི་སྔོན་པོ་ཡིན་གྱི་སེར་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ།།

༩༧ མི་སྣང་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །གཞན་དུ་གཞག་པ་འགོག་འགྱུར་དཔེར།།
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་ཀྱི། །རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན།།
༩༨ འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན་དེ་དག །ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་ནུས་མ་ཡིན།།
ངེས་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ལ། །དང་པོ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།།[286]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

 སླར་ཡང་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

༩༩ རང་གི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་དེའི། །རང་གི་ངོ་བོ་སྦྱོར་བའམ།།
དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །ཡོད་ན་ཡོད་ལས་མེད་ཕྱིར་རམ།།[287]

གང་གི་ཚེ་མེད་པར་ངེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་རང་

285 གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

286 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༣༧༦-༧༧ ཚིག་ཕྲང་ཐ་མ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།།

287 གོང་མཚུངས། ༩/༣༧༨

ཉིད་མེད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱོར་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་ཤིང་ཤ་པ་མེད་དེ་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་དགག་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྔར་དཔེར་བརྗོད་པ་བཞིན་នོ། །འགལ་བ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་གྲང་བ་དང་ཚ་བའི་རེག་པ་བཞིན་ནོ།།

༥༠ ཕན་ཚུན་ཕ་དད་གྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན།།[288]
ཡང་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ།།

ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། །སྔོས་བཅས་དང་ནི་ངེས་དངོས་བཞིན།།
ཡང་ན་གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་རྟགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟོས་པ་དང་ངེས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །ཚད་མ་ཡང་དེའི་རྒྱུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་[289]སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཁས་བླངས་པ་དག་ནི་འཇིག་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གང་གི་[290]ངོ་བོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་ནོ།།

དེའི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཚང་བ་དང་གེགས་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ལ་རག་ལས་

288 གོང་མཚུངས། ༩/༣༧༨ ཤློཀ་འདིའི་ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་གཉིས་འོག་ཏུ་བྱུང་།

289 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

290 མ་དཔེར། གི ཞེས་པའི་འབྲེལ་སྒྲ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

པ་དེ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆོས་མ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐུར་མེད་པ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།[291]

དེའམ་དེའི་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དེའི་ངོ་བོའམ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་ཅི་སྟེ་མི་འདོད། བརྒྱུད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། མཐར་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེའི་ངོ་བོར་ཤུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་རེས་འགའ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟོས་པ་མེད་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འགལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་མེད་པས་ངེས་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མས་ནི་འགལ་བ་ཆླ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གནོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཚད་མས་གནོད་པས་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། འགལ་བས་ཁྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་དོན་དུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉེ་བར་བཀོད་པས་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་དཔེར་བརྗོད་མ་ཐག་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་བཞིན་ནོ།།

[༣] མི་དམིགས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ཀུན་བརྟགས་འགོག་པའི་མི་དམིགས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

ཅི་སྟེ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའམ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་བཀག་པར་འགྱུར། ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དོན་དེ་དགག་པ་ལ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་མེད་པའི་བཀག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་འདི་ནི་མེད་དེ། འདི་ལྟར།

༥༧ ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་བསྒྲུབ་པ།།

291 མ་དཔེར། ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བྱུང་བ་བཞིན་བཅོས།

ཡོད་མེད་གཉིས་ག་ལ་བརྟེན་པ། །སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ།།

༥༣ དེ་དངོས་ཉེར་ལེན་ཅན་མིན་པར། །སྒྲུབ་ལ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུར།།

མི་དམིགས་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ནི། །མེད་པ་མ་ཡིན་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར།།[292]

སྒྲ་འདི་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཡུལ་[293]ཉིད་དུ་བདག་གིར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་[294]ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་འདོད་པས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་དེའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་གའི་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་གའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་[295]གཙོ་བོའི་སྒྲ་ལས་སྣང་བའི་དོན་འདི་དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ།། དེ་དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ།།

དོན་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་དང་འགགས་པའི་དོན་དག་ལ་ཡང་དེ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉུ་སྐྱེགས་བྱེད་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་སྣང་བའི་

292 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༠༥-༦

293 མ་དཔེར། ཡུལ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

294 མ་དཔེར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྟན་པ། ཞེས་དང་། པེ་སྣར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྟེན། ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།

295 རྣམས་ཅི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དར་ཏེ་ཀ་ལྟར་ན། རྣམས་ནི། ཞེས་དགོས་སྙམ་བརྟག

ཕྱིར་རོ།།

༥༣ གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་ལ་འཇུག་ན། །ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་གཞན་དག་གི།
དོན་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་རྣམས་དག །རྒྱུ་མེད་ཅན་འཇུག་མི་འགྱུར་ཞིང་།།
༥༤ འདས་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་། །ཚིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བརྗུན་པ་ཡི།།
དོན་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཕྱིར། །འདི་དག་བློ་དོན་ཡུལ་ཅན་འདོད།།[296]

ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བསྟན་པ་[297]ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བློ་ལ་བཞག་པའི་དོན་དུ་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་ན་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་། ༥༥ སྒྲ་དོན་བསྟན་པ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་འབྲས་འབྱུང་རག་ལས་ཕྱིར།།[298]

སྒྲའི་དོན་ནི་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཉམས་པའམ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་འདི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་དཔྱོད་[299]པ་ལ་འཇུག་པ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྣང་བ་སྤངས་ཏེ་གང་ལ་སྐྱེས་བུའི་དོན་འདི་འབྲེལ་པ་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་གནས་པར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་གྲང་བ་སེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲའི་དོན་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉམས་སུ་

296 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༠༧-༨ འགྱུར་གྱི་ཚིག་མི་འདྲ།

297 མ་དཔེར། བསྟེན་པ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དར་ཊཱི་ཀ་ལྟར། གཞུང་དོན་ལ་བརྟག་ན། བསྟན་པ། ཞེས་དགོས་པས་བཅོས།

298 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༣༡༠

299 མ་དཔེར། སྤྱོད། ཅེས་འབྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

སྒྲུབ་བར་འགྱུར་ཀྱང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་འདི་ནི་དེ་མི་ནུས་པ་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་མ་ནིང་གཟུགས་བཟང་བ་དང་ངན་པ་བརྟགས་པ་ལ་ལྷུར་གཉེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བརྟགས་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲའི་དོན་ཉིད་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་དེའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ།།

ཡོད་པ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱར་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་པ་སྤང་བ།

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་[300]དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཇིག་པ་ལ་བྱས་པ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་དུ། ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།[301]

དེ་ལ། ༥༨ གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་
མིན། །བྱེ་བྲག་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ནི། །གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱ་དག་འགལ་
ཉིད།།[302]

གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དམ་གཞན་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་ཡང་ཅི་སྟེ་མི་འདོད། དེ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། ཁྱད་པར་ནི་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགལ་བར་ནི་མ་ཟད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་

300 མ་དཔེ་དང་། པེ་སྣར། ཀྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། དར་ཊིཀ་ལྟར། བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

301 གོང་དུ་ལེའུ་གཉིས་པར། ཤོག ༣༥༠-༥༨ རངབཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།

302 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༤༧ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

སྐྱ་ཡང་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་འདི་ནི་མེད་དེ། འདི་ལྟར།

༥༧ དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་ནི། །སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབས་ན།།

དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །དེ་འདྲ་བ་ནི་བཀག་པ་མེད།།[303]

ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་བསྒྲུབས་ན་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་བསྟན་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རེ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདིའི་ཁྱད་པར་འགའ་ལ་ཡང་[304]མ་རེག་པར་སྨྲ་བས་[305]རང་གི་དོན་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གྱིས་ཟིན་པ་ཉིད་འདིས་[306]བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

༥༨ ཁྱད་པར་གྱིས་ཟིན་བསྒྲུབ་བྱ་འདིར། །གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་

འགྱུར། །དེས་ན་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ན། །ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་བ་ཡིན།།[307]

ཆོས་ཅན་གཙོ་བོའི་མཚན་ཉིད་དེ་གཅིག་པུ་དང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དམ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་རུང་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱུར་པ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ།། གང་ཡང་ཡོད་པ་ཙམ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པས་ནི་ཚུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་དོ།།

གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་

303 གོང་ཚུངས། ༡/༡༨༨ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

304 མ་དཔེར། འགལ་བ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

305 སྨྲས་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

306 འདི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དར་ཊཱི་ཀ་ལྟར་ན། འདིར། ཞེས་དགོས་སྙམ།

307 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༨༩ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

ལ་ཡང་མེ་ཡོད་པ་ལ་ནི་རྩོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གཞིའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཞི་དེས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།[308]།དེའི་ཕྱིར་དེར་ནི་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅད་པས་སྤྱི་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་នོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མེད་དེ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་ད་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཏེ་དེ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རམ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར།

གལ་ཏེ་བློས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ནི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཟད་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ན། དེ་ཡང་སྒྲའི་དོན་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།[309]།དེ་ལྟ་ཡིན་དང་ཇི་མ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲའི་དོན་རང་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གྲུབ་པ་དག་ལ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་འདི་དག་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་དོན་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི་དོན་ཡོད་པ་ཙམ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི།[310] ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་མེད་དོ། །གཞན་དུ་ནི་མེའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་དེར་མ་

308 གོང་གི་ཤོག ༢༡༠ ཐད་ལ་དགོངས།

309 མ་ཡིན་នོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

310 མ་དཔེར། གྱི། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེར་ཡང་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲི་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུས་ནི་འགའ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ། །གཞན་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ནི་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས། དུ་བ་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་མེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་དེ་ནི་གང་དུ་རང་ཉིད་སྣང་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེའི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པས་ནི་ཅི་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་མཐོང་བ་དང་འབྲེལ་པ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་འདོད་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མ་བསྟན་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་འདི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱུགས་ཉིད་ཀྱིས་[311]མེ་ཕྱོགས་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །འདིའི་ཁྱབ་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཕྱོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པ་འདི་ལ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཕྱོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་དམ་བཅའ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་སུས་ཟློག་པར་བྱེད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།

རྟགས་ནི་ཆོས་དང་མི་འབྲེལ་བར། །གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་སྟེ།།

དེ་ལ་རབ་གྲུབ་དེ་ལྡན་པར། །ཆོས་ཅན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།[312]།ཞེས་བཤད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་མེ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

༥༩ དེ་ཡི་ཁྱད་པར་གཟུང་མེད་པར། །དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་བྱེད་ལ།།
དེ་ཙམ་ཁྱབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡི། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་མེད།།[313]

311 མ་དཔེར། ཀྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

312 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༡༡ ཡིན་ལ། དེའི་མཇུག་ཏུ། “ཞེས་བཤད་དོ།” །ཞེས་ཕུང་དུ་བྲངས་པས་ཚིག་ཕྲང་འདི་རྣམས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་སློགའི་ཤངས་གྲངས་སུ་མ་བརྩིས།

313 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༡༩༠

རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་[314]ཡོངས་སུ་མ་གཟུང་བར་དངོས་པོ་ཙམ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ལ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉམས་པ་མེད་དོ།། དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་། ༨༠ མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡོད་ཆོས་མེད། །གཉི་ག་ལ་བརྟེན་འཁྲུལ་པ་དང་།།

མེད་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་འགྱུར་ན། །ཡོད་དེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན།།[315]

ཡོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་གྱི་རིགས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་སྟེ། མ་གྲུབ་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་དང་། འགལ་བའོ།།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་ན་ནི་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གང་ཞིག་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་པ་དེ་དེ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོར་མི་འདོད་དེ།[316] འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཞེས་ཆོས་ཅན་ལས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།[317]

ཅི་སྟེ་གཉི་གའི་ཆོས་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་། མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་དངོས་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ལྡོག་པ་ཙམ་ནི་མེད་པ་ལ་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུས་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་འགྱུར་

314 མ་དཔེར། རང་བཞིན་གྱི་ཁྱབ་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

315 གོང་མཚུངས། ༡/༡༩༡

316 མ་དཔེར། ཚིག་ཕྲང་འདི་ལ། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་པ་དེ་དེ་ཇི་ལྟར་དང་དངོས་པོར་མི་འདོད་དེ། ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་བས། ཚད་སྐྱོན་ཆེ་ཙམ་ཤོར་ལ། འདིར་པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བཀོད།

317 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༥༩-༨༣ བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ༩/༡༤༠-༤༡ ཐད་དུའང་གསུངས།

བ་བཞིན་ནོ།།

ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་ད་ནི་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནམ། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ད་ནི་ཇི་ལྟར་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགག་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་ལ་ནི་ལུས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གྱི་མ་བརྟ་ལས་བྱུང་པ་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་དོན་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ནི་དཀའ་བས་འཚོ་སྟེ། དེའི་བྲང་བརྟུངས་ཤིང་ཆོ་ངེས་བཏབ་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ།། བརྟ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་སྦྱར་བའི་དགོངས་པ[318]ཡང་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་གཉི་གར་ཡང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་རྟོགས་པ་ཡང་བརྟ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་དུ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དེ་ནི་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཡོད། སྲིད་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་སྲིད་པའི་དགོས་པ་རྣམ་པར་ཆད་པས་ཐོབ་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་བདག་གིར་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་། ཅི་ཞིག་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་བློས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཀྱང་འདིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རང་གི་ཚིག་གིས་གཉི་གའི་ཆོས་སུ་སྨྲས་པས་འདི་ཡོད་པ་ལས་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་། ཡོད་པ་ལ་ཡང་མི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་མ་ཡིན།

འཁྲུལ་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གཉི་གའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཕྱོགས་ཉིད་ནི་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་

318 དགོས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འདིར་གང་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པའོ།། །འོ་ན་དེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་གཉི་གའི་ཆོས་སུ་འགྱུར། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་[319]མི་འགྲུབ་པ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རྣམ་པར་གཞག་པས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཚད་མས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་ཆོས་དེའི་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཞིག་སྐྱེས་བུས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ན་གང་འགྲུབ་པའི་ཡུལ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དེས་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་འཇུག་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ན་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་གནོད་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་སྲུན་ཕྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།[320]།གནོད་པ་མེད་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་ངེས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟན་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་གི་དོན་དུ་མི་འགྲུབ། བསམ་པ་གང་ཞིག་གང་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་གང་ཞིག་གང་གིས་ཁྱབ་པའམ་མ་ཁྱབ་པ་དེའི་གོ་བར་བྱ་བའམ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་འདི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་མི་འགྲུབ་

319 གཏན་ཚིགས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

320 གོང་དུ་རང་དོན་ལེའུ། ཤོག ༣༧༡ ཐད་ལ་དགོངས།

ལ་གཞན་གྱི་ཆེ་དེས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།།

དངོས་པོ་ཙམ་ཁྱབ་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་ན་ནི་དེའི་གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཀ་ཡང་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་ཡོད་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཙམ་ཁྱབ་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱི་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཇི་ཞིག་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེས་ཁྱབ་པ་ངེས་ན་[321]འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རང་གི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ལས་བཟློག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་នོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་བཤད་དོ།།

ཁ] ཁྱད་པར་དང་སྤྱི་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

ཁྱད་པར་དང་སྤྱི་ནི་མ་ངེས་པ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་སྦྲ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ན་བཤད་པར་བྱའོ།།

ག] གཏན་ཚིགས་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་[322]ལྡོག་པ་གཙོར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་བཤད་དོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ནི་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལས་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལས་ནི་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལྡོག་པ་མེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འབའ་ཞིག

321 མ་དཔེར། དེས་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དར་ཊཱི་ཀ་ལྟར། ངེས་ན། ཞེས་བཅོས།

322 གཏན་ཚིགས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རེག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་འགྱུར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགའ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་ལྡོག་པ་སྟོབས་ཆུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྡོག་པར་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡོད་པ་ཙམ་དང་མཉམ་པ་དང་གཙོ་ཆེ་བས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་བཟློག་པས་ཁྱབ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་རྟག[323]པ་དང་མེ་མེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ལྡོག་པ་རྟོགས་ན། ངག་འདིའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་འདི་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་དེ་ཉིད་མི་མཐུན་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་དག་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་གོ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་མོད། བར་གྱི་སྤྱི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ལྡོག་པ་བསྒྲུབས་པས་སྐྱོན་པར་བྱེད་དོ།།

---

323 མ་དཔེར། རྟོགས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༣) ཡང་དག་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ།

༄ འོ་ན་རྒྱུ་ནུས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་ཞེ་ན།

༦༡ ནུས་པའི་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ།།

དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད།།[324]

འདི་ཡང་ཇི་ལྟར་ཉེ་བ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པས་ནི་ངོ་བོ་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ནུང་བ་ཉིད་འགའ་ཞིག[325]རྗེས་སུ་དཔོག་ལ། ནུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཚོགས་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་ན་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུའི་རྫས་ཚོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་ནུས་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་འདིར་གེགས་བྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ནུང་བ་ཉིད་ནི་རྫས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །རྒྱུ་ཚོགས་པ་འདི་ནུས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ནུས་པ་འགྱུར་བའི་རྐྱེན་ལྟོས་པར་བྱ་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ནུས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་རིགས་སྔ་མ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་པའི་ནུང་བ་ཉིད་ནི་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ནུང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུ་ཚོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། མ་ཚོགས་པ་ལ་ནི་ཟིན་ཏུ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་ཡང་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།

324 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༢ དང་མཚུངས། དེར་ནི། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། །ཞེས་བྱུང་།

325 འབའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དཔེར་ན་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་བློ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ང་དང་ངའི་ཞེས་མ་མཐོང་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཉེས་པ་རྣམས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ཡང་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྟགས་འདི་ལྡོག་མ་དང་ལྡན་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་མ་གྱུར་པ་གཞན་རོ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་།

༧༢ ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ།།

རྒྱུ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན།།[326]

དེ་ཡང་རྒྱུ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །རོའི་རྒྱུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ནུས་པ་ཞུགས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཞིང་རོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། མེ་བུད་ཤིང་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཞིང་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རང་གི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མེད་ན་རོ་མེད་པ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རོའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་འཇུག་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཇི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་རོས་དེ་ལྟ་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན་གཟུགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་འདས་པ་དང་དུས་གཅིག་པ་རྣམས་རྟོགས་ཀྱི། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཕྲོག་མ་མཐོང་བ་དང་ཉ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆར་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ

326 རྣམ་འགྲེལ། ༡/༨

དཔོག་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཚར་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་འགའ་ཞིག་གི་ནི་གྲོག་མ་ལ་སོགས་འཕྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་នོ། །གཟུགས་ལས་རེག་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་བ་ལང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྭ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་།

༧༡ ཚོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡི། །རྒྱུ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པས།།

དེ་དག་མེད་ན་དེ་མེད་ཕྱིར། །བ་ལང་ཉིད་ལས་རྭ་ཅན་ཡིན།།

སྙིག་ཤལ་དང་རྭ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ནི་བ་ལང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་ཉིད་ལས་རྭ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༧༩ ཚ་ཡི་བདག་ཉིད་དེ་འདྲ་བ། །གཞི་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།།

དེའི་འབྲས་ཡིན། ཚ་བརྟན་པ་མཐོང་ནས་གཏིང་མ་མཐོང་ཡང་གཞི་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་དེ། ཚའི་བདག་ཉིད་དེ་འདྲ་བ་ནི་གཞི་དེ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ཕན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པར་ནི་དེ་ལས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཕན་པ་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[327]

གལ་ཏེ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཚ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ལྡན་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར། དེ་དེ་དག་གི་ལྡན་པ་ཡིན། དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའམ་འབྲེལ་པ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་གྲང་ན། དེ་ཇི་ལྟར་གཅིག་ཉིད་ལ་

327 དར་ཊཱི་ཀ་ཏུ། (སྣར་ཐང་། ཤོག ༥༦༣) “རྒྱུས་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་ཕན་པ་འབྲས་བུ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལ་ཡང་། དེའི་ཕན་པ་ཞེས་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཕན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་སོ།།

འཕྲོད་པ་འདུའམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར། དེ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སོ་སོར་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྡན་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།[328] བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་[329]ཕན་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རང་[330]གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བྱེད་ན་ཡང་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉི་ག་ལྷར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཁར་གཞོང་དང་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་འདི་ཡང་རྒྱུ་ཕྲུག་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་དོ།།

དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ལ་སོགས་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱུད་པས་རྟོགས་[331]པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཡིན་གྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། གནས་པ་དོན་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་ཕན་པས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

328 མ་དཔེར། ཞེ་ན། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

329 ཀྱིས། སྣར་ཐང་།

330 མ་དཔེར། གང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

331 མ་དཔེར། རྟོག ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

སྣང་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གེགས་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་གནས་པར་བྱེད་པ་པོས་དེའི་སྣང་བའི་གེགས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་གེགས་ཡིན་ནོ། །གེགས་ཀྱི་མི་སྣང་བ་ལ་ཡང་དེས་གེགས་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དངོས་པོ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ཉམས་པ་དང་སྐྱེས་པ་མེད་པ་དེ་གོ་ཅི་སྟེ་མི་སྣང་ཞེས་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་སོ། །གེགས་ལས་ཁྱད་པར་གྲུབ་ན་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད[332]ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྣང་བའམ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།། གཞན་དག་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་བྱས་པ་ལ་ནི་གེགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཏོ།།

དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་མེད་པ་གེགས་ཡིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད། དེ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དངོས་པོའི་བྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་དེ་སྣང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་སྣང་བ་དེས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་རང་ཉིད་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གནམ་དུ་འཕངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་ཡིན་དང་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དེའི་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་འདི་གང་གིས་ཀྱང་གེགས་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྣང་བའི་གེགས་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཡུལ་མཚུངས་པར་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆུའི་དེ་འདྲ་བ་ནི་གཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གྲུབ་པོ།།

332 མ་དཔེར། བདག་ཉིད། ཅེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

ཚུ་སྐྱེར་ཡང་གནས་པ་ཚུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ །ཚུ་སྐྱེར་གྱི་གནས་པ་ནི་ཚུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ལུས་གནས་པ་ཐོབ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣) གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཕུན་དབྱེ་བ། ཀ) མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ།

༄ ༨༥ ཤེས་བྱེད་ཡན་ལག་མ་གྲུབ་ལ། །ཤེས་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་མིན་ཕྱིར།།

ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།

ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ། མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་བཞིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས[333]དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚང་མང་དུ་མཐོང་བའི་དུ་བ་ལས་རྒྱ་མཚོར་མེ་བཞིན་དུ་མ་འབྲེལ་བ་ལས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ལ། མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཆོས་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ) ཁྱད་པར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ། ༨༦ གཅིག་རབ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ན། །མ་གྲུབ་པ་དང་འཁྲུལ་པ་ཅན།།

གཉིས་མ་གྲུབ་བམ་ཐེ་ཚོམ་ན། །འགལ་བ་དང་ནི་འཁྲུལ་པ་ཅན།།

ཚུལ་རེ་རེ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།

---

333 མ་དཔེར། ཀྱི། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ག) ཕྱི་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། ༡] ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་བཤད་པ།

ཀ] དམ་བཅའ་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ།

ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་རྣམས་ནི་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤུན་པ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ན་[334]འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་བས་ཁས་མ་བླངས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཚེ་འགགས་པ་འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བ་ཁས་ལེན་ན་སེམས་པ་ཅན་དུ་ཇི་ལྟར་ཁས་མི་ལེན། འཆི་བའི་སྒྲ་འཇུག་པ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ནི་འདོད་པས་འཇུག་པས་དེའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་རྐྱམས་ལ་འཆི་བར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྲོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་ཤིང་དག་ལ་མ་གྲུབ་བོ། །དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་འདོད་པས་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོས་གོ་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

འདིས་ནི་བློ་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སེམས་པ་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བློ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཉིད་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་នོ། །དེར་ཡང་སྒྲ་ཙམ་འབབ་ཞིག་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གཞན་དག་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མེད་པའི་སྤྱི་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེ་གྲུབ་ན་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི་ལན་ལོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་འདི་གང་དང་འབྲེལ་པའི་དངོས་པོ་རྫུང་ཟད་གཅིག་གཉི་གས་ཀྱང་

334 བཏུས་ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྒྲིར་འདོད་པ་ཡིན་ན་[335]ལན་ལོག་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །བརྐལ་བ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་གཞན་དག་མི་རྟག་པར་མི་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་པ་ལའོ།།

གལ་ཏེ་ཞིག་པ་དང་བརྐལ་བ་དག་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་གཉི་ག་ལ་ཡང་སྒྲི་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་མི་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག མི་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་འདིས་གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྔར་ཆོས་གཞན་ཡིན་པ་མི་གསལ་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྔར་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡིན་ལ་ཉམས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལེགས་པར་[336]ཐ་སྙད་བྱས་སོ།།

འདིས་ནི་དེའི་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་བརྐལ་པ་དང་འདྲ་བ་སྒྲའི་དོན་དུ་སྨྲ་བ་དེ་ལ་ཡང་[337]ཡིན་ལ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན། གནས་སྐབས་ལྡོག་གི་གནས་སྐབས་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག ཆ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་དོན་བྱེད་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་བྱམ་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལོག་ན་གཞན་མ་ལོག་ཀྱང་འདི་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་བུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་[338]ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལོག་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་ཅན་མ་ལོག་པར་གནས་པ་ནི་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་ཀྱང་བུམ་པའི་དངོས་པོར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་

335 ཕྱིར་འདོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

336 ལོགས་པར་ཐ་སྙད། ཅེས་དགོས་སམ་བརྟག

337 +དེ་ཇི་ལྟར་ལྡོག་པ་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

338 མཚན་ཉིད་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཞན་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་པར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འདོད། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བར་གནོན་མི་ཟའོ།།

རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་མི་དད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཐ་དད་ན་རིམ་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཅི་ད་ནི་རིམ་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་གསལ་བས་ཁྱམ་པ་དང་ཞོ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཡིན་ནམ་ཅི། རིམ་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་བ་ལ་ཐ་མི་དད་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ན་འགལ་བ་ཡང་ཅི་ཡིན། རིམ་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་མ་གྲུབ་པར་དེ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཆེར་རིམ་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐ་མི་དད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་རིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལ་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པའི་ཁྱད་པར་སྲུངས་ཀྱང་རྒྱུ་དག་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཡིན་པ་ལྟར། གང་ལ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་འདི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཐ་དད་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཞིག་པ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཤིང་དང་སྐྱེས་བུ་དག་ལ་འཆི་བའི་སྒྲ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གང་ཞིག་མཐོང་བས་སྲོག་ཆགས་གཞན་ལ་ཤི་བར་རྟོགས་པ་[339]དེ་འདྲ་བར་ཤིང་དག་ལ་དམིགས་ན་[340]དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་འཆི་བའི་སྒྲར་བརྗོད་ན། དེ་ལ་ཡང་གང་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་བརྟག་པར་

339 མ་དཔེར། གཞན་ལས་ཤི་བར་རྟོག་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

340 མ་དཔེར། དམིགས་ནས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བྱའོ།།[341]

དེ་བཞིན་དུ་དབྱིབས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྗོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཁང་བཟངས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྗེས་སུ་[342]འཇུག་པ་ཅན་གང་ཞིག་མཐོང་ན་བྱེད་པ་པོ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། བྱས་པའི་བློར་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་།

༦༧ དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་བྱིན་རླབས་པོ། །ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན་གྲུབ་པ།།
དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་གང་ཡིན། །དེ་ནི་རིག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
༦༨ དངོས་ཐ་དད་ལས་རབ་གྲུབ་པ། །སྒྲ་ཐ་དད་ལས་མ་གྲུབ་པོ།།
རྗེས་དཔོག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྐྱེ་བོའི་རྫས་ལ་མེ་བཞིན་ནོ།།
༦༩ དེ་ལྟར་མིན་ན་རྫ་མཁན་གྱིས། །བྱུམ་པ་ལ་སོགས་འཛིམ་པ་ཡི།།
རྣམ་འགྱུར་གཞན་ཞིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གྲོག་མཁར་ཡང་དེས་བྱས་གྲུབ་
འགྱུར།།[343]
༧༠ བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་འགྲོ་ཕྱིར་འབྲས་བུ། །གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱས་ཡིན་ན།།
འབྲེལ་པ་ཅན་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཐ་དད་སྐྱོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད།།
༧༡ རིགས་གཞན་ལ་ནི་རབ་གྲུབ་པ། །སྒྲ་ཡི་སྒྲི་ནི་མཐོང་བ་ལས།།
སྒྲུབ་བྱེད་མི་རིགས་དག་ལ་སོགས། །གོ་ཉིད་ཉིད་ན་རྭ་ཅན་བཞིན།།
༧༢ བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར། །སྒྲ་རྣམས་གང་ལའང་མེད་མ་
ཡིན། །དེ་ཡོད་པས་ནི་དོན་གྲུབ་ན། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་འགྲུབ།།
༧༣ དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་ན། །ཚུལ་འདི་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་ཀྱང་།།
ཁྱད་པར་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། །སྒྲ་ཡི་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་བཞིན།།

341 མ་དཔེར། སེམས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བརྟག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྐྲར་བཞིན་བཅོས།

342 རྗེས་སུ། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་སོད། པེ་སྐྲར་དུ་བྱུང་བས་བསྣན།

343 གྲུབ་བོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྐྲར་བཞིན་བཅོས།

༧༩ སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །གྲུབ་ན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར།།
ཞུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པ། །ལུས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་བཞིན།།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།།[344]

དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་བར་སྒྲ་བ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་མཐོང་བ་ལ་ཁས་བླངས་པས་མ་གྲུབ་པར་རྩོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པའམ་དེའི་ངོ་བོ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་ན་མངོན་པར་གསལ་བར་སྒྲ་བ་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ལ་ནི་མ་ཡེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དཔེར་བརྗོད་པ་མ་སྨྲས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བཤད་དོ།།

ཁ] དམ་བཅའ་ལས་ཐ་མི་དད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ།

གང་ཡང་དཔེར་ན་སྒྲས་མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གྲུབ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་རང་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་ཉིད་དེའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་[345]ནི་མེད་དོ། །དེ་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཉིད་ན་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་

344 རྣམ་འགྲེལ། ༣/༡༡-༡༨ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

345 མ་དཔེར། བསྙེན་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་མ་གྲུབ་བོ།།

སྒྲ་ཅི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། སྒྲ་གྲུབ་སྟེ་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་དོ། །སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྲ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ཡང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །རྟག་ཏུ་དེའི་ངོ་བོར་[346]གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ད་ཅི་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་འམ། སྔོན་མ་ལ་སོགས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོར་ཪུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ན་དེ་ལྟར་གསལ་བས་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་པོ་ལ་ཐ་དད་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།[347] །རྟགས་རང་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་ནི་རྟགས་ཅན་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཆོས་ཅན་གྱི་རང་གི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་ཐལ་བ་འདིར་འགྱུར་རོ།།

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་[348]བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་དེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དོན་དམ་པར་[349]རྣམ་པར་དཔྱད་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ།།

346 མ་དཔེར། ངོ་བོ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

347 དེའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ནི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

348 མ་དཔེར། ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

349 མ་དཔེར། དོན་དམ་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

༧༥ བདག་ཉིད་ཇི་ལྟའི་ཐ་དད་ཀྱི། །མཐར་ཐུག་ཤེས་ལ་ཐ་དད་པར།།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཉེན་ཡིན་ནོ།།
༧༦ འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གཞག་པ། །ཐ་དད་བློ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅན།།
བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། །གཞག་པ་དེས་ན་མ་གྲུབ་བརྙན།།[350]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ནི་གཏན་ཚིགས་སུ་གཉི་ག་ལ་མ་གྲུབ་བོ།།

ཆོས་མ་གྲུབ་པ།

འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས་གྲུབ་ན། དེ་ནི་ཐ་མ་ཁོ་ནར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་བརྗོད་དོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པ་ཡང་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་པ།

འོ་ན་གང་གི་ཚེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་བོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱོགས་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན། གང་ལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ[351]དེ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །འོ་ན་ནི་དེ་འདོད་པས་གཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། དངོས་པོའི་དབང་གི་རྣམ་བར་གནས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེལ་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེ་ལྟ་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཡང་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མི་

350 རྣམ་འགྲེལ། ༤/༡༢༤-༢༥

351 མ་དཔེར། ཕྱོགས་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་གང་ཞིག་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་འདོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་[352]ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་ན་གང་གི་དོན་དུ་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་[353]མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་མེད་པར་གཉི་ག་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པར་མ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་འདི་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་[354]ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མ་ངེས་པ་ལ་ངེས་པར་འགྱུར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲས་ནི་[355]ལྡོག་པ་མ་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པ་ལ་ལྡོག་པར་ངེས། གང་གི་ཕྱིར་འདི་འདིར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་འདི་ན་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པར་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ་དག་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་[356]ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།[357]།དེ་དག་ལས་གཅིག་ལྡོག་པ་ནི་གཞན་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མི་རྟག་པ་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་[358]མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ།

---

352 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། ཞེས་དགག་སྒྲ་དགོས་སམ་བརྟག

353 +མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

354 མ་དཔེར། ཀྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་རྣར་བཞིན་བཅོས།

355 མ་དཔེར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

356 མ་དཔེར། གསུམ་པ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

357 མ་དཔེ་དང་པེ་སྣར་དུ། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་མོད། འགྲེལ་པ་ཁག་དང་བསྟུན་ནས། ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོས།

358 མ་དཔེར། ཇི་ལྟར་མི་རྟག་པ་མེད་པ་ལ་ལྡོག ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

དེ་ཅི། ད་ནི་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ནི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་བརྗོད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པ་རྣམ་པར་གཅད་པའི་དོན་དུ་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་སྟོན་པའི་དུས་ན་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་འབའ་ཞིག་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཏུ་བསྟན་ན། རང་ཉིད་ཡོད་པ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་དེ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྗེས་ཐོགས་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འོངས་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ།།

བཟློག་པ་གཞན་ལས་རྣམ་གྲོལ་མ་གྲུབ་པ།

འོ་ན་དེ་ལས་བཟློག་པ་གཞན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་མེད་དེ། གཞན་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་བྲལ་བ་འབའ་ཞིག་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་གྱི། མེད་པ་འབའ་ཞིག་[359]དང་བྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་ནི་འདོད་པ་ཉིད་ལ་གནོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་གཞན་སྨོས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མ་ཐ་རའི་བུ་ལས་གཞན་པའི་བྲམ་ཟེ་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་ཐ་རའི་བུ་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ན་ནི་བྲམ་ཟེ་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ།།

མེད་པ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་མེད་པ་གཞན་དང་བྲལ་བར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ལ་ཕན་ཚུན་

359 འགག་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བས་འདི་འདི་ལས་ཐ་དད་པ་[360]ཡིན་ནོ་ཞེས་བློས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་ཡོད་ན་ཡང་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཀོད་པ་འདི་དག་བདག་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྒྲ་བ་པོ་དག་བརྗོད་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་སྟོན་པ་འདིས་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་པ་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་མེད་པ་གཞན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དམ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ།།

ཅི་སྟེ་ཡང་དེའི་མངོན་པར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་[361]ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། ཨོ་ན་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེའི་འདོད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ།[362] ཡང་འདོད་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་འདོད་པ་ཉིད་ལ་ནུས་པ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་འདོད་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་གི་ཕན་ཚུན་དབེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱེས་བུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་

---

360 མ་དཔེར། འདི་ལ་ཐ་དད་པ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

361 ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

362 མ་དཔེར། ཨོ་ན་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།[363]།ཕྱི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱོགས་དེའི་འདིས་སྒྲུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་བྱས་པའི་འཁྲུལ་པ་སྤངས་ཏེ། དོན་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཚུལ་གྱི་[364]རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའོ།།

ཚོལ་བྱུང་དམ་བཅའི་དོན་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ།

ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ། འདི་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་པ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་[365]བརྟེན་པའི་ཕྱིར་བློ་ཐ་མི་དད་པའི་ཡུལ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཉེ་བར་གཞག་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་ནི། ཆོས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མི་འགལ་ལོ།།

༥༥ ཁྱད་པར་སྤྱི་ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡིན་པར་འདོད།།
དཔེར་ན་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་སྒྲ། །ཚོལ་བྱུང་ཉིད་ཕྱིར་མི་རྟག་བཞིན།།
༥༦ ཕྱོགས་ཡན་ལག་ནའང་གནོད་མེད་ཕྱིར། །ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མ་གྲུབ་མིན།།
དཔེར་ན་གོང་བུ་རྭ་ཅན་བཞིན། །རྭ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་རྟ་མིན་བཞིན།།
༥༧ ཡང་ན་དེས་མཚོན་ནས་ཐོག་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱའི་དུས་སུ་ཡན་ལག་མིན།།
དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དམ་བཅའ་ཡི། །དོན་མིན་ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ།།[366]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

---

363 མ་དཔེར། ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

364 གྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

365 མ་དཔེར། ཐོག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

366 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༡༦༨-༦༦ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

ག] གཞི་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མ་གྲུབ་པ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ལ་[367]ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་རླངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དཔེར་ན་རི་སུལ་འདི་ན་རྨ་བྱ་ཡོད་དེ་[368]རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་གྲག་པའི་ཡུལ་མི་རྟོགས་པ་[369]ལྟ་བུའོ།།

ང] ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ།

ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་སྟེ། །དཔེར་ན་བདག་ནི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།

༢] ལྡོག་པའི་སྐྱོན་བཤད་པ། ཀ] ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པ།

དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྡོག་པའོ། །མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བསྟན་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལྟ་བུའོ།།

ཁ] ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། གཏན་ཚིགས་གཉིས་དཔེར་བརྗོད་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ནི་དཔེར་ན། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ནམ།[370] འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

367 མ་དཔེར། གཞི་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

368 རྨ་བྱ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

369 མ་དཔེར། ཡུལ་ཅན་མི་རྟོག་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

370 མ་ཡིན་པའམ། པེ་ཅིང་། ཡིན་པའམ། སྣར་ཐང་།

དགག་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་སྒྲུབ་པ།

འདིར་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྨྲ་བ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་བལྟར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྨྲ་བའང་ཡིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་འགྱུར་སྲིད། འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་འདིར་བློ་དང་མི་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཐུང་ན། འོ་ན་ཕའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལྡོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །སྨྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉི་ག་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྡོག་པ་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ནི་གཞན་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །མཚན་ཉིད་མི་འགལ་བ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཤེས་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་བོ།།

སྨྲ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་ཡང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་བས་དགག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ལ་རང་གིས་[371]རིག་པ་དེས་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་བཅད་དོ་ཞེ་ན།[372] གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་བསྒྲུབས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་མི་བསྒྲུབ་བོ་ཞེ་ན། རིགས་པ་མཚུངས་ན་ཅི་སྟེ་མི་སྒྲུབ། །ཡང་ན་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་གནོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་ལྡོག་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་མི་བསྒྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཁུགས་པ་དང་དེར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དག་གིས་མེད་

371 རང་གི པེ་ཅིང་། རིག་གི །སྣར་ཐང་།

372 གཅོད་དོ་ཞེ་ན། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པར་མ་གྲུབ་པ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་[373]སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་བལྟར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། གང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་བལྟར་མི་རུང་བ་རྣམས་ནི། རང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་དང་ཡང་འགལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

བདག་ཉིད་ནང་གི་ཆོས་གཞན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་དང་ལྡན་པར་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་པས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི།[374] བྱད་མེད་དང་དམངས་རིགས་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་མི་རྟོགས་པ་ནི་རིག་པ་ངལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གྲུབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་នོ། །ལྡར་བཤད་པའི་མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་། འདི་འདྲ་བའི་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།།

སྒྲུབ་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་སྒྲུབ་པ།

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ལས་མི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་མེད་ན་ཚིག་མེད་དོ་ཞེས་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི་མེད་དོ། །གཡོ་བ་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པར་འདོད་པ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ།།

རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བས་འཕངས་པ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་

373 མ་དཔེར། མེད་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

374 མ་དཔེར། ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་བུམ་པ་དེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས། འཐད་ལྡན་དུ། ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་།

ནི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དགའ་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང་[375]མི་མཐུན་པ་ལ་དེས་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཁྲུག་པ་ནི་ཞེ་སྡང་ངོ་། །གཉི་གའི་སྒོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཉིད་ནི་གཏི་མུག་གོ། །སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།[376]།དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྨྲ་བ་ལྟར་ཞེས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྨྲ་བས་ཚིག་ཙམ་ལས་ནི་མི་རྟོགས་སོ།།

ཁྱད་པར་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཆོལ་བས་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་[377]མི་སྨྲའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་དུ་འདོད་པ་མི་དགག་གོ[378]།རང་བཞིན་ནི་ཐ་དད་དེ།[379] མི་སྡུག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་མཚམས་འབྲེལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱོན་མེད་དོ། །སྙིང་རྗེ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པར་[380]བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ཀྱང་རིགས་མཐུན་པ་གོམས་པ་ལས་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱི་རྩོམ་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་

375 དང་། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

376 འདི་རིག་རལ་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༩༤༡) རྣམ་འགྲེལ། ༣/༡༤༨ ལ་དོས་བཟུང་།

377 མ་དཔེར། དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

378 མི་དག་གོ །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

379 མ་དཔེར། རངབཞིན་ནི་ཐ་མི་དད་དོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

380 མ་དཔེར། སོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐྱ་བ་པོ་བདག་ཉིད་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་དེ་རྗེས་སུ་དཔོག་ན་ཀ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་གཞན་རྗེས་སུ་མི་དཔོག་ན་འདི་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། མ་མཐོང་བ་ལ་ནི་བཛོད་ཟིན་ཏོ། །ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་འདིས་[381]ལྟར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ནི་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའམ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་གི གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཀློག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་ཚིག་གིས་ནི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་དག་[382]རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་ཡང་བདག་ལ་[383]མཐོང་བས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་འདི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འདིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྡུག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཚིག་ནི་དེ་ལྟར་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདོད་ཆགས་སྐྱེས་པར་རུང་བ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ལ་ཚིག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་རྗེས་སུ་དཔོག་ན། ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་བོ། །སེམས་པ་མེད་པ་ལྡོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པས་ནི་རྒྱུའི་ནུས་པ་མི་གྲུབ་བོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་ནུས་པ་དག་ཡོད་པ་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པ་ནི་སེམས་པ་མེད་པ་དག་ལ་མི་སྲིད་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་སེམས་པ་དང་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ནུས་པ་མཐོང་བའི་

381 མ་དཔེར། ཚུལ་རོལ་མཐོང་བ་འདི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

382 བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་དག ཅེས་པ་མ་དཔེར་མེད་སོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

383 མ་དཔེར། བདག་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

རྒྱུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་འོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཕན་མི་འདོགས་ན་ཇི་ལྟར་དེའི་ནུས་པས་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ནུས་པ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་དེས་མི་ནུས་པ་དེ་ལ་ནུས་པས་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་[384]རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ་དེར་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་ཅད་ན་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ལ་ལ་ན་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དང་དུས་དང་འདུ་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ལས་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་རུ་རའི་ཤིང་དག་ངོ་མས་བཅུས་ན་འབྲས་བུ་མངར་པོ་ཆགས་ལ་ཕལ་ཆེར་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་དུ་བདག་ལྟ་བུའི་སྨྲ་བ་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཡང་སྨྲ་བ་པོ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་དོན་[385]མེད་དོ།།

ཉ] རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་བཤད་པ། ཀ] ཚུལ་གཉིས་ཕྱིན་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་འགལ་བ།

དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཚུལ་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་པའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་མ་ངེས་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་མ་གྲུབ་ན་འགལ་བ་དང་། དཔེར་ན་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དང་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།[386] ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་འདི་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ

384 དེ་བས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

385 དོན། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བས་བསྣན།

386 མ་དཔེར། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་དང་ཏེ་ཀ་དང་ཡང་མཐུན་པས་བསྣན་ཏེ་བཅོས་ལ། མ་དཔེར་གཞུང་ཆད་པ་རྣམ་ངོས་འཛིན་སླ་བའི་ཕྱིར་ཡིག་ཆུང་དུ་བཀོད་ཡོད།

སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྨོས་ཤེ་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལས་འདི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་དང་སྨྲས་པ་དག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ནི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ།[387]།གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དོ།།[388]

དེའི་ཐ་དད་པ་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཏེ། ལ་ལར་ནི་བརྗོད་པ་དང་ཤུགས་དག་གིས། ལ་ལར་ནི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བར་གཞག་པས་ཡིན་ལ། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སུ་འགོག དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་འདོད་པ་མ་བརྗོད་པ་ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་འདོད་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།།

གལ་ཏེ་འདུས་པ་རྣམས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ངེས་པ

387 མ་དཔེར། བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

388 མ་དཔེར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ།[389] འདུས་པ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཡང་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཚོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གེགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་པ་ཉིད་དོ། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕན་འདོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་འདུས་པ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དག་ལས་[390]ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་རེ་རེ་ཞིང་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་ལ་རང་བཞིན་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་མའི་ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་གྱི། དུས་གཅིག་ཏུ་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཕན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་[391]མ་ཡིན་ནོ། །ཕན་པ་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་ཕན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ཕན་འདོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

[ཁ] ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ།

དང་གི་སྒྲས་ནི་གཉིས་ལས་གཅིག་མ་གྲུབ་ལ་[392]གཞན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པ་ལ་

389 མ་དཔེར། འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

390 མ་དཔེར། ཚིག་སྒྲུབ་འདིའི་འགོར། དེ་དག་ལས། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། གཞུང་ཆད་པ་རྣམས་པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

391 ཕན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། ཞེས་པ་མ་དཔེ་ལ་མེད་སྟོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

392 མ་དཔེར། མ་གྲུབ་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་[393]འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་བསྐལ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ།།

ག] གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ། སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་འཁྲུལ་པ་ཅན་གཉིས་ཞེས་སྙེགས་སོ། །གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གསོན་པའི་ལུས་ནི་[394]བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་སྒྲུབ་པ།

གང་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གནས་པར་འགྱུར་བ་བདག་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལས་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་[395]མེད་དེ། བདག་རྣམ་པར་གནས་པ་དང་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་ངེས་པ་མེད་དེ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།[396]།དེ་བས་ན་གསོན་པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་[397]དང་ལྡོག་པ་དག་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མི་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འབྲེལ་པ་

393 མ་དཔེར། དང་། མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བས་བསྣན།

394 མ་དཔེར། དུས་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

395 མ་དཔེར། ཕུང་པོ་བཞིན་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

396 མ་དཔེར། དེའི་བདག་ཉིད་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

397 འདིར་ཡིག་ཆུང་དུ་བཀོད་པ་རྣམས། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

ལས་ནི་དཔྱོད་པ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ལས་ནི་འདི་ཅི་ཞིག་དང་འབྲེལ་ཞེས་ཅི་ཞིག་དཔྱོད། དཔེར་ན་མ་འབྲེལ་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་མངལ་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་བུའི་ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་འདུས་པར་[398]མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ། །མི་རྟོགས་པ་གཉི་གར་རྟོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་གཉིས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་འགྱུར་གྱི། ནང་དུ་འདུས་ན་ཇི་ལྟར་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་ནི་ལོ་ན་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་नो།།

སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་ཡིན་ཏེ། བདག་བཀྲལ་བས་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་འགྲུབ་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་བདག་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ།།

ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དགག་པ།

གཞན་དག་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་གི་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྡོག་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལས་[399]ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་ལས་ལྡོག་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལྟར་ལྡོག་པ་གཅིག་ཏུ་

398 མ་དཔེར། ནང་དུ་འདུས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

399 ལས། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

ངེས་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ།[400]།མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉི་ག་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེའོ།།

ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་ངེས་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དོན་གྱིས་བདག་ལ་གནས་པ་གཞན་དང་མ་འབྲེལ་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་នོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་[401]ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་དག་ཀུང་མཐོང་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་བདག་[402]མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པ་བདག་ལོག་ཀྱང་འདི་ངེས་པར་ལྡོག་པར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་མེད་པ་ནི་འགའ་ཞིག་ལོག་ན་ངེས་[403]པར་ལྡོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁྱད་པར་ནི་ལྡོག་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་ལ་མི་སྲིད་པ་དེ་དམིགས་པས་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ནི་མི་རིགས་སོ།།

སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བདག་ལོག་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་[404]ཉེ་བར་མི་

---

400 མ་དཔེར། གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

401 +བདག་ཉིད་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

402 བདག ཅེས་པ་མ་དཔེར་མེད་འདུག པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

403 འདིར་ཡིག་ཆུང་དུ་བཀོད་པ་རྣམས། མ་དཔེར་མེད་འདུག པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དང་ཊཱི་ཀ་དང་ཡང་མཐུན་པས་བསྣན།

404 འདིའི་དོན་ནི། བདག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས། ཞེས་པ་ལ་གོ་དགོས།

སྒྱུར་བ་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ། དེ་ལས་བྱུང་བ་བདག་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་དེ་ལོག་ན་ལྡོག་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚེ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་[405]ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་མེད་པར་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། བཟློག་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་མི་འགྲུབ་བོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་བདག་མེད་པ་ཡང་གང་ཡིན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེ་ན། གཞན་དུ་མཐོང་བ་མེད་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་གང་ལས་ཡིན། དེས་ན་ལྡོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ལྡོག་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་ལ་ལར་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་མི་རྟོགས་སོ།།

གང་ཡང་གལ་ཏེ་གསོན་པོའི་ལུས་བདག་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་དམིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྒྱུ་ཡི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་བདག་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

མཐོང་ཡང་ལྡོག་པ་མ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་མི་འགྲུབ་བོ། །བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྡོག་པ་ལས་ནི་རྒྱུ་ཡི་ནུས་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱི། ནུས་པ་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པར་རྒྱུ་བློ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པར་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བས་ན་བདག་ལྡོག་པ་ནི་ནུས་པར་ཐེ་ཚོམ་

405 མ་དཔེར། བདག་མེད་པ་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

བློ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ལ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློའི་རྒྱུ་ནི་[406]བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ནུས་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཡང་[407]ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཞན་ལ་ཡེངས་སམ་འཁྲུག་པ་[408]ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འཆོལ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ནི་ནུས་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཡང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྔ་མ་སྔ་མ་ཡིན་ལ་བློ་ནི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདིའི་བདག་ཉིད་འགྲུབ་པ་ནི་དེ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་གཞན་རྟེན་ནི་[409]ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

༤༠ གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་འགྱུར་ཉིད། །དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་ཡི་རྒྱུར།།

རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ། །རྒྱུ་རྣམས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར།།[410]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཉན་བྱ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་ཡང་མཚུངས་སོ། །མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ལྡོག་པ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འཁྲུལ། དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་འདི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་

406 མ་དཔེར། མིག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་བློ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

407 མ་དཔེར། བདག་ཉིད་སྔ་མ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

408 འཁྲུལ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

409 མ་དཔེར། རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྟག་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

410 རྣམ་འགྲེལ། ༣/༣༩ འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

ལྟར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་མཚུངས།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས། འདི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་གཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་གཟུང་བའི་འབྲས་བུ་ཅིར་འགྱུར། གཅིག་ལ་ངེས་པར་གཟུང་བ་མེད་ན་ནི། ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།[411] །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་དོན་གོ་བས། དེ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་གཉི་ག་བསྟན་པར་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །གྲུབ་ན་ནི་ནན་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འགྲུབ་པར་བྱེད་དེ།[412] དགག་པ་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་[413]མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མེད་ཅེས་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཇི་ལྟར་འདོད། མེད་པ་བཀག་པའི་དངོས་པོ་ནི་མེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་[414]དངོས་པོ་བཀག་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྟ་རྣམས་དགའ་བ་ཤེས་རབ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་དགག་པ་མི་འདོད་པ་དང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དོན་འདི་ནི་མེད་པ་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེའི་ནང་དུ་བསམ་ཟིན་པ་དེས་ན་འདིར་མི་སྤྲོའོ།[415] །ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ།།

---

411 མ་དཔེར། ལྡོག་པ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

412 འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རྗོགས་ཚིག་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

413 མ་དཔེར། ལྡོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

414 མ་དཔེར། མེད་པ་བཀག་པ་དངོས་པོ་ནི་མེད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

415 དར་ཊཱི་ཀ་ལྟར་ན། འདི་གོང་དུ་ཚུལ་གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེའི་ནང་དུ་བསམ་ཟིན་པ་ལ་དགོངས།

གཞན་གྱིས་[416]དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁས་བླངས་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་ནས་ཆེད་མ་འཇུག་པར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་བདག་ཉུང་གིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་[417]ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་སྟེ། གཅིག་ལ་ངེས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལ་ལྡོག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ།། འདི་ལྟར་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་དེའི་རིགས་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྲ་བ་ལ་མཚོན་གྱིས་མི་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ། །འགལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཉིད་དོ། །བདག་མེད་པ་དང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟའོ།།

སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུའམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ན་བདག་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགལ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། དེ་ཡོད་པ་བདག་མེད་པར་ལྡོག་ཏུ་ཆུག་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་མེད་པ་མེད་པས། གསོན་པོའི་ལུས་བདག་དང་བཅས་པར་མི་འགྲུབ་པོ། །གང་གིས་ན་བདག་མེད་པ་མེད་པས་བདག་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་འདི་ལྡོག་པ་མེད་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྡོག་པ་མེད་ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

416 མ་དཔེར། གཞན་གྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

417 ལས། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

༤༡ གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལས། །ལྡོག་མེད་དེ་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོ་ཅན།།
གལ་ཏེ་ལྡོག་མེད་རྗེས་འགྲོ་མིན། །བདག་མེད་མ་ཡིན་བདག་བཅས་མིན།།[418]

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

གལ་ཏེ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་བདག་མེད་པས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་བདག་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་[419]སྒོ་ཁོ་ན་ནས་བདག་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཅི་ཡོད། དེ་དེ་ལ་མི་སྲིད་པས་རང་ཡོད་ན་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བདག་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་བདག་འགྲུབ་པ་ལ་ཅི་ཕན། ཡང་ན་བདག་ཉིད་ངེས་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྲོག་ལ་སོགས་པས་བདག་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཁ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བས་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཉིད་དོ།།

རྗེས་འགྲོ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྟགས་དགག་པ།

གཞལ་བྱ་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱར་པའི་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་སུ་སྨྲའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པའམ། ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་ཡིན་ན་ངེས་པར་གཟུང་བ་འདིའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཡིན། རྣམ་པར་གཅོད་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་ལྡོག་སྟེ། ལྡོག་པ་ནི་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ལྡོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མེད་དོ་ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དགག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མེད་

418 རྣམ་འགྲེལ། ༩/༢༩༩

419 མ་དཔེར། བསྒྲུབ་པའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

པ་ལས་ལྡོག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས། ཇི་སྐད་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དགག་ཅེས་འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འཛིན་པའི་དགག་པ་མེད་པ་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་གཅིག་པུ་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པར་དགག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་ནི་མེད་པ་ལའང་མི་འགལ་ལོ། །གཞི་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཅན་དགག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལན་བཏབ་ཟིན་ཏོ།[420]།དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གཞལ་བྱ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[421]

མེད་པ་ལ་ནི་ཆོས་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཆོས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་དེའི་ཆོས་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ཐ་སྙད་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་འདི་དག་ནི་བློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།[422]།འབྲེལ་པ་བློས་བྱས་པ་ནི་མེད་པ་ལ་ཡང་གང་གིས་བཟློག

དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་བརྟ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པ་དང༌། གཉི་ག་

420 རིག་རལ་ལྟར་ན། རྣམ་ངེས་རང་དོན་ལེའུ། ཤློཀ ༣༠ པ། “དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་བརྟེན་པ།།” ཞེས་སོགས་ལ་དགོངས།

421 གོང་དུ། ཤོག ༡༣༨ “ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ།།” ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།

422 རིག་རལ། (ཤོག ༥༠༨) རྣམ་འགྲེལ། ༡/༤༧ ལ་ངོས་བཟུང་ལ། དར་ཊཱིཀ་ཏུ་ནི། “འདི་རྣམ་འགྲེལ་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།” ཞེས་སོ།།

དང་།[423] གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་གནས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ངེས་པས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཛིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེས་དེ་ཇི་སྐད་ཡང་རུང་སྟེ། གཞལ་བྱར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་སླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་གལ་ཏེ་རང་གི་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་མེད་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་མེད་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་སྐད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་ཇི་སྐད་མེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་དང་རྭ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྭ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ལ་བཞད་གད་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་བཞད་གད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྭ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། རི་བོང་དང་རྭ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་གྱི་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད། གང་གིས་དེས[424]གནོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་རྭ་ཙམ་ལ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རི་བོང་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་འབྲེལ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་རྭ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་རྭ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྭ་ལ་འབྲེལ་པ་ཙམ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནམ། རང་བཞིན་ཡང་ཐ་དད་དེ་འབྲས་བུ་སོ་སོ་ལ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀླན་ཀ་འདི་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་རྭ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྭ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རི་བོང་གི་རྭ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཨོ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་སྨྲའོ། །ཡང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དགག་པར་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་ཡོད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་ཚུལ་ཡང་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁས་བླངས་

423 གཉི་ག་དང་། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་སྨོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་བསྣན།

424 དེས། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

པའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་བསྒྲུབས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་ཉིད་དང་ཡོར་བརྗོད་ན་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱ་བ་ཞིག་གོ།

༥] འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་བཤད་པ།

འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་བཤད་ན་དེ་འདིར་མ་བཤད་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་[425]མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་གམ། མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་མི་སྲིད་ལ། མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་གཞན་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེའི་དོན་དཔྱོད་པ་ན། འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་བསྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་བཤད་དེ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་འཁྲུལ་བས་དོན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་མི་སྲིད་དོ།།

(པེ་ལུ་ཀའི་ལུགས་བཀོད་ནས་དགག་པ།) འདི་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དག་དང་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་བདག་ཉིད་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐུན་པ་དང་འདུ་བ་དག་ལས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་གཞག་སྟེ། རྣམ་པར་ཆད་པ་དང་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་

---

425 མ་དཔེར། ལ། ཞེས་པ་མེད་སོད། པེ་སྐར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

རྟེན་པའི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྫོད་དོ། །སོ་སོ་བ་དང་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་དག་ལ་ནི་ལྡན་པ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡང་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་នོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ཡོད་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དེའི་ཡུལ་ལ་གནས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཉིད་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་རང་གི་རྟེན་ལ་ཁྱབ་པར་སྨྲ་བས་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བྱ་བ་མེད་པ་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་སྔོན་དེ་ན་མེད་པ་ན།[426] ཡུལ་གཞན་དུ་སྔ་ན་མེད་པ་ནི་གསལ་བ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དང་འབྲེལ་པར་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཐ་དད་པ་དག་དང་ཅིག་ཅར་འབྲེལ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །དེས་ན་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་གཅིག་གི་ཡུལ་གཞན་དུ་མ་སོང་བར་དེའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྔ་མ་ནི། མེད་པ་དག་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་པ་ནི་དེའི་བར་ཁྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

(ཕེ་ཐ་རའི་ལུགས་བཀོད་ནས་དགག་པ།) སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་ཡང་། སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལས་གསལ་བའི་བར་དག་ཏུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་མངོན་པར་གསལ་བ་སྟེ། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ལ་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་ཕྱིར། མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ། །མ་ཚོད་པ་དང་། ཐག་རིང་པོར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྒྲར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དང་། རང་གི་རྟེན་དང་དབང་པོ་འབྲེལ་བ་དང་། རྟེན་དང་འདུ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཡང་[427]ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མཚུངས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་དང་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་ནི་རྟེན་དང་ཡུལ་མཚུངས་པ་དང་། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་དད་མེད་པར་འགལ་

---

426 མེད་པ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

427 ཡུལ་ཐ་དད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡོ། །བལྟར་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་དང་རང་བཞིན་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བསྒྲུབས་པས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།།

བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་ནི་གཉིས་པོ་དག་གི་འགལ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་བས། དེ་དག་མི་འགལ་བར་མཐོང་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི། ཇི་ལྟར་འགལ་བ་དག་གཅིག་ལ་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེས་ཁྱབ་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་མི་སྲིད་དོ། །དེ་བས་ན་འདི་ནི་ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བརྗོད་པ་འདི་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་སྟེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའོ།[428]།འདི་ལ་ནི་ཚད་མ་ཅན་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་སྤྱི་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་། དབང་པོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟག་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཚད་མ་འདི་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་གེགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ལུང་ཉེ་བར་དགོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་ན་མཉན་བྱ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་དང་འབྲེལ་པ་མི་འཁྲུལ་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ།།

ང དཔེ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ།

༈ ༡༣ གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར། །དཔེ་ནི་ལོགས་ཤིག་བརྗོད་བྱ་མིན།།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པས། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་མཚན་ཉིད་ལོགས་

428 ཞེས་བྱའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཟིག་ཏུ་མ་བཤད་དེ། དེས་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བཤད་ལ། ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དག་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་བཤད་དོ།།

དེ་ཡང་སྔོན་པར་བྱེད་པས་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་[429]མེ་ཡོད་ལ། མེ་མེད་ན་ནི་གང་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚང་བང་དང་གཞན་པ་དག་བཞིན་ནོ། །གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ནི་བྱས་པ་མི་སྲིད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དག་གམ། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོའི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །དོན་འདི་བསྟན་ན་ཡང་དཔེ་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདིས་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་བཞིན་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བཞིན་དང་། བུམ་པ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིན་ཏེ། སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན། གང་སྨྲ་བ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་སྟེ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་པས་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བཞིན་དང་། ལས་བཞིན་དང་། ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས

429 མ་དཔེར། དེ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོག་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ཐོག་པ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་གོ་བས་འདི་དག་གསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མ་རིག་པར་རང་རྒྱུད་ཉིད་དུ་དཔེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ།

དེའི་ཚུལ་ལ་མ་རེག་ནའང་། །མ་འབྲེལ་ཕྱིར་ན་དོན་མེད་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་དཔེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མི་འཁྲུལ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ན་ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དོན་འགའ་ཞིག་དང་རྣམ་པ་འགས་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི། བདག་ཉིད་གཞན་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འགའ་ཞིག་དང་རྣམ་པ་འགས་མི་མཚུངས་པའི་དོན་ནི་མེད་དེ། དེས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ནི་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེས་[430]ཁྱབ་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་དང་། དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིའི་ཁྱབ་པ་ངེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དོན་མེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༡ སྐུན་འབྱིན་བཤད་པ། ཡང་དག་བཤད་པ།

༄ ༡༡ མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སྐུན་འབྱིན་ཡིན།།
མ་ཚང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་སྔར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྗོད་པ་ནི་སྐུན་འབྱིན་པ་སྟེ། དེས་པ་རྒོལ་བའི་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་སྐྱོན་མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་ཉིད་ནུས་པ་མེད་པས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་

430 མ་དཔེར། དེའི་ཕྱིར་དེས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སུན་འབྱིན་པ་དག་གིས་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་ནུས་པ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཚིག་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན། དེའི་བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གིས་ཡང་ལན་བཏབ་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་གེགས་མ་ཡིན་པས། སུན་འབྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་དག་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཐ་མ་སླས་པ་ལྡོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། སུན་འབྱིན་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་པ་ན་དེ་ལ་སྐྱོན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ།།

སུན་བྱིན་ལྟར་སྣང་།

༄ དེར་སྣང་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དོ། །སུན་འབྱིན་པར་སྣང་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དོ།།

ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན།།

ལན་ལོག་པ་ནི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་མཐའ་མེད་དེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་ན་སྒྲ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བས་ནི་དོན་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། སྐུར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅས་པའི་ཚིག་དག[431]འགལ་བས། དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། དཔེར་ན་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། ། དེ་ལྟ་བུ་

431 ཚིག་དང་། སྣར་ཐང་།

ལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་នོ། །སྲུན་འབྱིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་དོན་ལ་མི་བསྟོན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འགོག་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[432]

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་འགས་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ་ཞེ་ན། འདི་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཙང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ཡིན་ན་ནང་དུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་སྲུན་འབྱིན་པར་སྣང་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་ཟིན་པ་ཉིད་དོ།། དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་སྲུན་འབྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་གེགས་མ་ཡིན་པ་དང་། གེགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལན་ལྟར་སྣང་བ་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་སོ། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཏོ།།

༤༩ དོན་ཡོད་ལུགས་གཟིགས་[433]མདོ་དོན་འདི་རིགས་ཤེས།།
ལུང་ཡང་དོར་ནས་ངས་བཤད་ངེས་པར་ནི།།
རྣམ་དག་ཐུགས་དེའི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་དེ།།
མི་གསལ་བློ་ཅན་སྐྱེ་བོས་རྟོགས་མ་ཡིན།།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། ལེའུ་གསུམ་པའོ།། །།ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ། གཞུང་ལུགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་པར་འཇུག་པ། སྐྱོན་པའི་གྲགས་པས་སའི་སྙིང་མ་ལུས་པར་ཁྱབ་པ། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

རྒྱ་གར་གྱི་ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དུ་བསྒྱུར་བའོ།།

---

432 འཐད་ལྡན། (ཚེ ཨོག ༩༡༩) རྣམ་ངེས་ལེའུ། ༣/༥༥ "ཡོད་མེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།།" ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས་པར་གསུངས།

433 ལུགས་གཟུགས། པེ་ཅིང་།

ཚད་མ་རིགས་ཁིགས།

༣ ཚད་མ་རིགས་ཞིགས་ཀྱི་ས་བཅད།

ལེའུ་དང་པོ། མངོན་སུམ།

༡ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ། -- 387

༢ མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ། -- 387

ཀ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

ཁ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།

༣ ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ། -- 387

༤ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ། -------------------------------- 388

ལེའུ་གཉིས་པ། རང་དོན་རྗེས་དཔག

༡ རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ། -- 389

༢ རང་དོན་རྗེས་དཔག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། -- 389

ཀ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད།

ཁ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཤེས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

ག། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། -- 389

༡) དབྱེ་བ་དངོས།

༢) དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

༣) མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ། ----------- 390

ཀ) དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

ཁ) འབྲེལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྒྲུབ། ----------------- 390

ག) དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ------------------------ 390

༡] དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་ཚུལ།

༢] དགག་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

ཀ] སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

ཁ] རང་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་དགོས་པ། -------- 392
ག] དགག་པ་སྒྲུབ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པ། -------- 392

ལེའུ་གསུམ་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག

༡ སྐྱབ་ངག་བཤད་པ། -- 393
ཀ སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་བཤད་པ།
༡) རྫོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན།
ཀ) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད།
ཁ) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།
༡] ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག
༢] ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག
༣] སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕན་ཚུན་འཕེན་ཚུལ།
༢) ཕྱོགས་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། -------------------------------------- 396
༡] མདོར་བསྟན།
༢] སོ་སོར་བཤད་པ།
ཀ] ངོ་བོ།
ཁ] ཚིག་ཕྲད།
ག] རང་ཉིད།
ང] འདོད་པ།
ཅ] མ་བསལ་བ།
ཁ) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ། ------------------------- 397
ཁ སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། -- 397
༡) མདོར་བསྟན།
༢) རྒྱས་བཤད།
ཀ) མ་གྲུབ་པ།

ཁ) མ་ངེས་པ་དང་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས། ---------------------------------- 398

༡] དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ།

༢] ཡང་དག་ལྟག་ལྡན།

༣] འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས།

༤] འགལ་བ་ལྟག་ལྡན།

༥] ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ།

ག) གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་མཇུག་བསྡུ་བ། ------------------------------ 401

༣) དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་

དཔེ་མ་སྨོསཔའི་རྒྱུ་མཚན། -- 401

༡] དངོས།

༢] དཔེ་བརྗོད་པ།

ཀ] པེ་ལུ་ཀས་བཀོད་པའི་བཏན་ཚིགས།

ཁ] པེ་ཐ་རས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས།

ག སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དཔེ་བཤད་པ། -- 403

༡) ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་དཔེའི་མཚན་ཉིད་ལོགས་སུ་དངོས་སུ་སྨོས་མི་དགོས་པ།

༢) རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༣) ཁྱབ་པ་མི་སྟོན་ན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འགལ་བ།

༤) དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།

ཀ) མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་དགུ། -- 404

༡] དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།

༢] བློ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།

༣] སྒྲ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།

ཁ) མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་དགུ། --- 404

༡] དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།

༢] བློ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།

༡] ཐུན་མོང་ཞུགས་པ་གསུམ།
ག) དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ། ------------------------------------ 406
༢ སུན་འབྱིན་བཤད་པ།
ཀ སུན་འབྱིན་ཡང་དག་བཤད་པ། -- 406
ཁ སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། -- 406

ཚད་མ་རིགས་ཐིགས།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནྱཱ་ཡ་བིན་དུ་ནཱ་མ་པྲ་ཀ་ར་ཎ། བོད་སྐད་དུ། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

༡ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

༈ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན་དེ་བསྟན་ཏོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའོ།།

༢ མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག

(མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད།) དེ་ལ་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པའོ།། རྟོག་པ་ནི་ཤེས་པ་ལ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་སྣང་བ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་བའོ།། རབ་རིབ་དང་། མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པ་དང་། འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་པས་[1]འཁྲུལ་པ་མ་སྐྱེས་[2]པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ།།

(མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།) དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རིག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒོམ་པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པའོ།།

༣ མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག

དེའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། དོན་གང་ཉེ་བ་དང་མི་ཉེ་བ་དག་ལས་ཤེས་

---

1 དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ། (ཤོག ༡༣) “སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་མིག་སྔོན་པོར་གྱུར་པ་དང་། སེར་པོར་མཐོང་བ་སོགས་བསྡུའོ།།”

2 མ་བསྐྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་དུ་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་[3]མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།

༩ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེའི་ཚད་མ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་སྟེ་དང་པོའོ།། །།

3 མ་དཔེར། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་བྱུང་ཡང་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་བཞིན་བཅོས། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་། དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལེའུ་གཉིས་པ། བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ།

༡ རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ།

༄ རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ནོ།།

༢ རང་དོན་རྗེས་དཔག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཀ མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདིར་ཡང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་འདྲའོ།།

ཁ ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་མཐུན་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་མེད་པའོ།།

ག ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༡) དབྱེ་བ་དངོས།

ཚུལ་གསུམ་པོ་དག་ནི་རྟགས་གསུམ་[4]ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ།།

༢) (དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།) དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་གཞན་ཚང་བ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། རང་བཞིན་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རྐྱེན་

4 གསུམ་པོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་ནི་རང་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཤ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་ནི་དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཉ) མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ།

ཀ) དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།)

འདི་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པའོ། །གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།།

ཁ) འབྲེལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲུབ་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྒྲུབ།

རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན། དོན་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེར་མི་འཁྲུལ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྟགས་འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་། དངོས་སུ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁོ་ནས་དངོས་པོ་གྲུབ་བོ།།[5]

ག) དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་ཚུལ།

དགག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡང་[6]མི་དམིགས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་ན་ནི་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ནི་ཡུལ་དང་། དུས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་པའི་དོན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ། རང་གི་མངོན་སུམ་ལོག་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྣང་བར་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་སྐྱབ་པ་པོའི་མངོན་སུམ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་ལོག་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་

5 འགྲུབ་བོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

6 མ་དཔེར། དགག་པ་སྒྲུབ་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་མོད། དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཅོས། དགག་པ་འགྲུབ་པ་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྣད་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་[7]དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དགག་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། ༡ རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༢།འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༣།ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཤ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༤།རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ༥།འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༦།འགལ་བས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡང་འཇིག་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༧།འབྲས་བུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གྲང་བའི་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༨།ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བ་མོའི་རེག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༩།རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༡༠།རྒྱུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ༡༡།རྒྱུ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཕྱོགས་འདི་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་མི་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་དགག་པ་དག་གིས་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་ཀྱང་། བརྒྱད་པའི་སྒོ་

7 མ་དཔེར། ཀྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་བཞིན་བཅོས།

ནས་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་བསྡུ་[8]བར་འགྱུར་རོ།།

རང་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་དགོས་པ།

སྦྱོར་བ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཅོད་[9]པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། བདག་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་དབྱེ་བྲག་བསྟན་ཏོ།།

དགག་པ་སྒྲུབ་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པ།

མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས། དགག་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དག་ལས་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་དག་ལ་ནི་འགལ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐལ་པའི་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་[10]ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ལོག་ཀྱང་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རིགས་པའི་ཐིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། བདག་གི་དོན་[11]རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ།། །།

8 འདུ། པེ་ཅིང་། དུ། སྣར་ཐང་།

9 བཅད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

10 མ་དཔེར། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༩༡) "མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།" ཞེས་བྱུང་བ་དག་པས་བཅོས།

11 གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ལེའུ་གསུམ་པ། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ།

༡ སྐྱབ་དག་བཤད་པ། ཀ སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བཤད་པ།

༡) རྗོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན། ཀ) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད།

༄ གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ།

སྦྱོར་བའི་ཚིག་བྲག་གིས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྦྱོར་བའི་ཚིག་བྲག་མ་གཏོགས་པར་འདི་གཉིས་དོན་དུ་ནི་ཚིག་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

༡] ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་བྲག་གང་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་བུམ་པ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི།[12] གང་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་བཞིན་དག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །གང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་བྲག་གིས་[13]རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བའོ། །གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་ཚིག་བྲག་གིས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་

12 སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

13 ཚིག་བྲག་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

[14]ཕྱིར། གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱལ་[15]མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

ཡོད་པའམ། སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་འམ། བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ཅི་ལྟ་བུ་དག་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཙམ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་སུ་ན་དེ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གྲུབ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁྲུལ་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་མང་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ཐ] ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྒྲུབ་ངག

ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། འདི་ན་ནི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་བུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ་བྱས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྒྲ་ནི་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ། བྱས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་བའོ། །མེ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ལ། འདི་ན་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ།།

---

14 བྱེད་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

15 བཅལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡] སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འཕེན་ཚུལ།

སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འཕེན་ཚུལ།

དོན་གྱིས་ན་ཆོས་མཐུན་པས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་[16]གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་མེད་ན་ནི་ཅིག་ལོག་པས་གཞན་ངེས་པར་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྡོག་པ་བརྗོད་པས་འབྲེལ་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ལྡོག་པའི་ཚིག་གིས་ནི་འབྲེལ་པ་བསྟུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འབྲེལ་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ཡང་རུང་། ལྡོག་པའི་སྒོ་ཡང་རུང་སྟེ། ཚིག་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསྟན་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་བསྟན་པར་ངེས་པ་མེད་དོ།།

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འཕེན་ཚུལ།

མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་མི་དམིགས་ན། དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པོ།།

སྦྱོར་བ་འདི་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བསྟན་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། འདིར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་མ་དམིགས་པ་[17]དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། འདི་ན་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་

16 བསྒྲུབ་པ་བྱ་བ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར། "བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས།" ཞེས་བྱུང་།

17 མ་དཔེར། དམིགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར། མ་དམིགས་པ། ཞེས་བཅོས།

པ་བྱུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་ཕྱུགས་ཀྱིས། འདི་ན་བྱུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ཡོད་ལ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་པོ་ནར་འགྱུར་ན། འདི་ན་དེ་འདྲ་བའི་བྱུམ་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པས་ཕྱུགས་ཉིད་ཀྱིས། འདིར་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།།

༣) ཕྱུགས་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ༡] མདོར་བསྟན།

༈ ཕྱོགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་པོ་ན་དང་། བདག་ཉིད་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

༢] སོ་སོར་བཤད་པ།

(ཛ་བ།) རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་པོ་ནར་འདོད་པའོ།།

(ཚིག་སྦྲད།) རང་གི་ངོ་བོ་པོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་པོ་ན་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་ནར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་པོ་ནར་ནི་མི་འདོད་དོ།།

(རང་ཉིད།) བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེའི་ཆེ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པ་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པའོ།། དེས་ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་སྨྲས་ན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་དེ་བྱེད་པས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཆོས་མང་ཞིག་ཁས་ལེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་རྒོལ་བ་དེས་ཆོས་གང་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

(འདོད་པ།) འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གང་ལ་རྩོད་པས་སྒྲུབ་པ་བཀོད་པ་དེ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའོ། །དེ་ནི་ཚིག་ཏུ་མ་སྨྲས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྩོད་པའི་གཞི་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། འདིར་བདག་གི་དོན་ཞེས་མ་བརྗོད་ཀྱང་བདག་གི་དོན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྨྲས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

(མ་བསལ་བ།) མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་གང་ཞིག་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་། རང་གི་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་བསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་བུམ་པ་ནི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གྲགས་པས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ཚིག་གིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།[18] ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བ་བཞི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

(ཁ) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་པ་དང་། མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཚེ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་དང་། སྨྲས་པ་ཙམ་དང་། བསལ་བ་ལས་བཟློག་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྒོལ་བའི་འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ སྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། ༡) མདོར་བསྟན།

༄ གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ། ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལས། ཚུལ་གསུམ་ལས་གཅིག་མ་སྨྲས་ན་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།། སྨྲས་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་མ་གྲུབ་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་ངོ་།།

18 ལྟ་བུའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༣) རྒྱས་བཤད། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས།

ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་པའི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ། མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་གཉི་ག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ། ཤུན་པ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ནས་[19]འཆི་བ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཚེ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཆི་བ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཤིང་དག་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་གྲངས་ཅན་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་དང་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་རླངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲག་པའི་ཕྱིར་རི་སུལ་འདི་ན་རྨ་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་གྲག་པའི་ཡུལ་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལྟ་བུའོ།།

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ།

དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཡང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལའམ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་དག་ལྷག་ལྡན།

དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དཔེར་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའམ། འདོད་ཆགས་ལ་

19 བཤུས་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྨྲ་བ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། ཡུལ་ལྟར་མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྨྲ་བ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་[20]གང་ཡིན་པ་དེ་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྡོག་པ་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་སྟེ། གྲང་བ་དང་ཚ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུའོ།། གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་ཡང་། སྨྲ་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མི་འགལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་ཀྱང་[21]མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལོག་པས་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ལྡན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས།

ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའོ། །བྱས་པ་ཉིད་དང་། བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི། རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་བའི་གཏན་

20 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་།

21 མ་དཔེར། དམིགས་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་བཅོས།

ཚིགས་ལྷར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ།[22] འདི་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འགལ་བ་དག་ཡིན་នོ།།

འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་[23]མ་ཡིན་នམ། དཔེར་ན། འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགལ་བའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྨྲས་ཤེ་ན། འདི་གཉིས་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལོག་པར་བསྒྲུབས་པས་འདི་གཉིས་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་དང་སྨྲས་པ་གཉིས་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

འགལ་བ་ལྷག་ལྡན།

ཚུལ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་མ་གྲུབ་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་། མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྨྲ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།[24] འདི་ལ་ལྡོག་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་བསྐལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ།

ཚུལ་དེ་ཉིད་[25]ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསོན་པོའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་

22 ཡིན་នོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

23 གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དུལ་ལྷར། (ཤོག ༧༠) "འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་នམ།" ཞེས་བྱུང་།

24 ལྟ་བུའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

25 དེ་གཉིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དུལ་ལྷ། ཚུལ་དེ་གཉིས་ཉིད།

སྟེ།[26] བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལས། གང་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་མེད་དེ། བདག་གནས་པ་དང་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་གནས་པར་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། བདག་དང་བཅས་པའམ་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གསོན་པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དང་མ་བྲལ་བའོ། །བདག་གཅིག་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྡོག་པ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་གཅོད་པའི་[27]ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས། ཚུལ་རེ་རེའམ།[28] གཉིས་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པའམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་གསུམ་པོ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

༣) དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་་མ་སྨོསཔའི་རྒྱུ་མཚན།

(དངོས།) འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུར་བཤད་ན། དེ་འདིར་མ་སྨོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུའམ། རང་བཞིན་

26 ལྷ་བུའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

27 དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༧༩) “ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།” ཞེས་བྱུང་།

28 མ་དཔེར། ཚུལ་རེ་རེ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར་བྱུང་བ་ལྟར་བཅོས།

ནམ། མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་སློས་པ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་[29]མི་སྲིད་ལ། མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་གཞན་ནི་མེད་དོ།།

(གང་ལ་སྲིད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།) དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ན། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེའི་དོན་དཔྱད་པ་དག་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་ནི་སྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་བཤད་དོ། །བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་དོན་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་པས་རང་བཞིན་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འདུག་པ་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(དཔེ་བརྗོད་པ། པེ་ལུ་ཀས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས།)[30] འདིར་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་དང་། གཅིག་ཅར་དུ་[31]མངོན་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།། སྤྱི་ཡང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་པ་[32]རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་དང་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་ཏོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་བདག་ཉིད་[33]ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

(པེ་ཐ་རས་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས།) སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་ཡང་། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གང་ན་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་མེད་དེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་

---

29 སློས་པ་ལས་འགལ་བ་མི་སྲིད་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། སློས་པ་ལ་འགལ་བ་མི་སྲིད་ལ། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ།

30 ཏུལ་ལྷར། (ཤོག ༧༥) “འདིར་དཔེ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ།།” ཞེས་བྱུང་།

31 མ་དཔེར། གཅིག་ཅར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཅོས།

32 ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ།

33 དེའི་ཡུལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དེའི་ཡུལ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ།

པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གསལ་[34]བའི་བར་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་སྒྲི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མི་དམིགས་པ་འདི་དང་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པས། གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།།

ག སྒྲུབ་དགག་གི་ཡན་ལག་དཔེ་བཤད་པ།

༡) ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་དཔེའི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་སྨོས་མི་དགོས་པ།

༄ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྨོས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པས། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བརྗོད་དེ་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

༢) དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཏན་ཚིགས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པས། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ། མེ་མེད་ན་དུ་བ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་མང་དང་གཞན་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་དག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།།

༣) ཁྱབ་པ་མི་སྟོན་ན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་འགལ་བ།

གཞན་དུ་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཇི་སྐད་སྨོས་པའི་རྣམ་པ་དག་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །འབྲས་བུའི་རྟགས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའམ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ལ།

34 བསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༩) དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་དགུ་བཤད་པ།

(དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།) འདིས་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

(བློ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།) དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་། དཔེར་ན། སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

(གྲུབ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།) རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་གང་སྨྲ་བ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་པས་ཡིན་ནོ།།

མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་དགུ་བཤད་པ།

(དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།) ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། ལས་དང་། ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཅན་དག་ཡིན་ནོ།།

(བློ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།) དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས། ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་ཡིད་ཆེས་པ

མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་སུ་བྱུར་པ་ཚད་མ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྐར་མ་ཤེས་པ[35]ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱུ་མཆོག་དང་སྲོང་རིས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།[36]།ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

བསྒྲུབ་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་ན་གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་ཟེས་ནི་མི་འགའ་ཞིག་གི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཚིག་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། །ཚིག་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གཽ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཽ་ཏ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་ཀ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཁྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཁྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

35 མ་དཔེར། སྐར་མའི་ཤེས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་ཅིང་དང་། སྣར་ཐང་། ཧུལ་འཕྲེལ་ལྟར་བཅོས། དེར། (༡༨) སྐར་མ་ཤེས་པ་ནི་སྐར་མའི་དཔྱད་ཅེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། ཏ་ལླི་ཀླ་ཤླ་ཕ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱུང་།

36 ལྟ་བུ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(སྒྲ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་གསུམ།) ལྡོག་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྡོའི་དུམ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།[37] གལ་ཏེ་རྡོའི་དུམ་བུ་ལས་གཞི་ག་ལྡོག་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁྱབ་པར་ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡོག་པ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། དཔེར་ན་གང་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པའི་དོན་བསྡུ་བ།

དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དག་གིས་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་དབང་གིས་དེ་དག་བསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

༣ སུན་འབྱིན་བཤད་པ། ཀ སུན་འབྱིན་ཡང་དག

༄ མ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་པ་ནི། སུན་འབྱིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སྔར་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྗོད་པ་ནི་སུན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཕ་རོལ་པོ་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་བཤད་པ།

སུན་འབྱིན་པ་ལྟར་སྣང་བ་དག་ནི་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དག་ནི་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྫོགས་སོ།། །།པཎྜི་ཏ་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

37 ལྟ་བུའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཏན་ཚིགས་ཞིགས་པ།

༩ གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་ས་བཅད།

༡ རྩོམ་པ་དམ་བཅའ། ---- 411

༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག

༣ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ།

ཀ ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ།

༡) ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་པ།

༢) ཚུལ་ཕྱི་མ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་བཤད་པ།

ཁ ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ---- 412

ག ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ།

༤ ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་སོ་སོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

ཀ དང་པོ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། ---- 416

༡) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

༢) སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ།

༣) དམ་བཅའ་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ། ---- 417

༤) ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་སྒྲོས་པའི་རིམ་པ་ངེས་པ་བསལ་བ།

༥) དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ།

ཀ) འཇིག་པའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ། ---- 419

ཁ) གཞན་གྱིས་རང་གི་བསམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བ། ---- 421

ག) གཞན་གྱིས་ཚིག་གི་དོགས་པ་བསུ་བ། ---- 421

ང) བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོགས་པ་བསུ་བ། ---- 422

ཅ) རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པ།

ཆ) ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་ལ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་མེད་པ། ---- 424

ཇ) གཏན་ཚིགས་གཞན་བསྟན་པ།

ཉ) འཇིག་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ། ---- 427

ཏ) རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱ་འཛོག་པའི་ཚུལ།

ཐ) ཕ་རོལ་པོའི་ཀླན་ཀ་བཅལ་ཏེ་གནོད་པ་སྤང་བ། -- 428

ད) སྐད་ཅིག་མ་སྒྲུབ་པའི་ཐད་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་བ། -- 432

༧) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཀྱུས་མའི་མཇུག་བསྡུ་བ། -- 433

ཁ གཉིས་པ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། -------------------------------- 434

༡) འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ།

༢) གཞན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྒུས་ཏེ་ལན་འདེབས་པ།

༣) གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ། -- 435

༤) གཏན་ཚིགས་གཞན་རྒྱུའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་བཤད་པ།

ག གསུམ་པ། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། ---------------------------- 437

༡) མི་དམིགས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ།

ཀ) མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ།

ཁ) དགག་པ་འཇུག་པར་བསྟན་པ།

ག) མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་པར་བསྟན་པ། ----------------------------- 438

ང) ཕ་རོལ་པོའི་རྟོགས་པ་རིམ་གྱིས་བསྒུ་བ།

ཅ) གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་བཅད་པ་བསྟན་པ།

ཆ) ཞར་ལ་འོང་བ་རྫོགས་ནས་གཞུང་དཀྱུས་ལ་སྦྱར་བ། ---------------------------- 444

ཇ) ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དགག་པ། -------- 444

ཉ) དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་འགྲུབ་པ། ------------------ 445

༢) མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

༣) གཏན་ཚིགས་གསུམ་ཆར་བསྟན་ནས་མདོ་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་དང་སྦྱར་བ།

༥ གཏན་ཚིགས་ཚུལ་དྲུག་པ་དགག་པ། -- 446

ཀ ཚུལ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ།

ཁ གནོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དེ་བསལ་བ། ------------------------------------ 446

༡) མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བསྟན་ཟིན་པས་དགོས་པ་མེད་པ།
༢) གཞན་གྱི་ལན་གྱི་དོགས་པ་བསུས་ཏེ་དགག་པ། -- 447
༣) རྩལ་གཞན་གྱིས་བསལ་བ།
༤) མཇུག་བསྡུ་བ། -- 449
ག གྲངས་གཅིག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་བསལ་བ། -------------------------------------- 449
༡) གསོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་བསལ་བས་གྲངས་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཅན་ཡང་བསལ་བར་ཤེས་པ།
༢) བློ་བོའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་མི་སྲིད་པ་བསལ་བ།
༣) བློ་བོའི་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བ། ----------------------------------- 450
༤) མཇུག་བསྡུ་བ། -- 451
ང ཤེས་པ་ཉིད་བསལ་བ། -- 452
༡) ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པ།
༢) དེ་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་ངེས་པ་སྨྲས་མི་དགོས་པའི་རྩོད་སྤོང་།
༣) གཏན་ཚིགས་གཞན་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་པ། ---------------------------- 453
༤) རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ། --- 453
༥) མཇུག་བསྡུ་བ། -- 454

གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཧེ་ཏུ་བིན་དུ་ནཱ་མ་པྲ་ཀ་ར་ཎ། བོད་སྐད་དུ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

༡ གཞུང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༈ དོན་སྒོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོར་བསྡུས་ནས་འདི་བརྩམ་མོ།།

༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག

༈ ཕྱོགས་ཆོས་དེའི་ཆས་ཁྱབ་པ་ནི།[1] །གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན།།[2]

༣ གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ།

ཀ ཚུལ་གསུམ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལས། ༡) ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་བཤད་པ།

༈ ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཡན་ལག་ལ་སྤྱི་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན།[3] མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་གདགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཆོས་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་། རྟེན་ཆོས་ཅན་འགྲུབ་ལ།[4] ཆོས་

---

1 ཁྱབ་པ་ཡི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

2 རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུ། ཤློ་ཀ ༡

3 ཚུལ་དང་པོར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པའི་རྩོད་ལན་རྣམས་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ཚིག་འདྲ།

4 གལ་ཏེ་ཆོས་ནི་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་བརྗོད་པས་ཀྱང་རྟེན་ཅན་འགྲུབ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཅན་སྨོས་པས་ཀྱང་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་པོ་ཞེ་ན། དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆོས་ཁྱབ་པས་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྨོས་པས་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ། །བསྒྲུབ་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྨོས་སུ་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ལྡོག་པ་ལ་དེ་མེད་པར་གྲུབ་མོད་ཀྱི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་སྨོས་པ་བཞིན་དུ། དེའི་ཆོས་ཁྱབ་པ་སྨོས་པས། དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན[5]སྨོས་སུ་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ཡང་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡི་གེ་མཉམ་པས་སྒྲུབ་དཀའ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་གཞན་དུ་མི་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ཆེ་བྲག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནག་པ་གཞུ་ཐོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བྱིན་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་སྲིད་སྒྲུབ་གཞུ་ཐོགས་པ་ལྷ་བྱིན་ཞེས་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

༣) ཚུལ་ཕྱི་མ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་བཤད་པ་ནི།

དེའི་ཆ་ནི་དེའི་ཆོས་སོ། །ཁྱབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའམ། ཡང་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པའོ། །འདིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ། ལྡོག་པ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་གི་ཚད་མ་ཇི་ལྟ་བ་དག་གིས་ངེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ན། ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ལོག་ན་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྡོག་པ་ངེས་པ་དག་གིས་ནི། དེའི་ཆོས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ༡) ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི།

དེ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་སུམ་མམ། རྗེས་སུ་

---

5 +གི་ཆོས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དཔག་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་ངེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ན་དུ་བའམ། སྒྲ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །དུ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ། ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་རྟགས་ཤེས་པ་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་གང་དང་གང་གིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ། དེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་སྐྱེས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཐོང་ནས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པས་ནི། སྔོན་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་མཐོང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་དེ་སྒྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བ་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བྱེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཚད་མའམ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཚོལ་ན། སྤྱི་ནི་དོན་བྱེད་ནུང་ཟད་ཀྱང་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་དེའི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཟུང་བ་ཡིན་པས། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་མཐོང་ནས་སྔོན་པོའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་བཞིན་ཏེ། སྔོན་པོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ། དོན་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཟུང་བའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་སྔོན་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱིས་ནི། སྔོན་པོ་དོན་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་མ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་ནས་དེའི་མཐུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ནི། བྱ་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།[6] །ཚད་མ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པས། དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞུགས་ནས་མཐོང་[7]དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར།[8] ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་བྱེ་བྲག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་ནི་དེ་དག་གི་མཐུ་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །མེ་ཙམ་གྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་དུ་བ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་གཞལ་བའི་མེ་ཉེ་བ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཚད་མའི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

༣) རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དངོས་སུ་ན་དེའི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་བཟློག་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

6 མ་དཔེར། མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྣར་ཐང་དུ་བྱུང་བ་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

7 +སུམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

8 མ་དཔེར། ཕྱིར་རོ། ཕྱིར་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྫོགས་ཚིག་མེད་པར་བཅོས།

དེའི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་དམིགས་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་སྔོན་པོ་མི་དམིགས་པ་འདི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང་འདི་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་ནི་ཡོད། མེད་ན་ནི་མེད་བས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ནི་མངོན་སུམ་དང་མི་དམིགས་པའི་གྲུབ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ནི་དོན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་མེ་ཡོད་དེ། མེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པ་ཡང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་ཙམ་འཇིག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གཞན་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྡོག་པ་ངེས་པ་ཡང་། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དག་གིས་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་། ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་གྲུབ་ན། ཡུལ་བལྟར་རུང་བ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་མི་དམིགས་པས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་འགྲུབ་པའོ། །ཡུལ་བསྟན་པ་ཅན་མེད་པར་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྱུར་པ་གང་དུ་ཡང་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མ་བསྟན་པ་ཅན་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཙམ་གྲུབ་ན་འགྲུབ་པས་དེ་ལས[9]ནི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་དམིགས་པ་ཡུལ་ལྟར་རུང་བ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་དམིགས་པའི་ལོག་པ་ངེས་པ་ནི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ།།

ག ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ།

མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཅན་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུ་དང་། མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འགའ་

9 ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཞིག་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། མེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ལ་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཁོ་ནར། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་གཞན་ལ་མེད་པས།[10] འདི་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

༩ ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་སོ་སོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ།

ཀ དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ། ༡) རངབཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

༄ དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་ཅན་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་ལྡོག་པའི་ཚེ་བྲག་གིས་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་། དངོས་སུ་ན་གཏན་ཚིགས་ནི་རྟགས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། རང་བཞིན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ལས་མཚན་ཉིད་ལ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ལྟོས་ནས། དེ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་ཅན་གྱིས་[11]ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ། །གཞན་དག་ནི་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དེའི་ངོ་བོ་ཙམ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱང་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པས། ཁྱད་པར་གྱིས་དེ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་འཁྲུལ་པར་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་འཇིག་པ་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ།།

༢) རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བྲག་བསྟན་པ།

དེའི་སྦྱོར་བ་ནི་རྣམ་པར་གཉིས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །དཔེར་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་མེད་ན་ཡོད་པ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ན། སྒྲ་ནི་ཡོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ

10 མ་དཔེར། གཞན་ལ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

11 ཅན་གྱི། སྣར་ཐང་།

སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འམ། ལྡོག་པས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བསྡུས་ནས། ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱིས་[12]ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཡིན་ནོ།།

༣) དམ་བཅའ་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ།

འདིར་ནི་ཕྱོགས་ཁོ་ནས་དམ་བཅས་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གཞལ་བྱའི་དོན་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་ན། དེ་ཅི་ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ན་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཉེ་བར་དམིགས་པས་དེ་ལ་མེས་ཁྱབ་པ་དྲན་ན། དེའི་མཐུ་ཁོ་ནས་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ན་འདི་ལ་འགའ་ཡང་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་[13]རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོགས་ཏེ། ཚད་མ་མ་གཏོགས་[14]པར་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་[15]ན་ནི་རྟགས་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་བབ་ཅོལ་དུ་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་གཞལ་བྱ་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཕྱིས་དེ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་སྙམ་ན། རྟོགས་པའི་རིམ་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ན་ཡང་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆ་ཆུང་ངོ་།།

གལ་ཏེ་དགོས་པ་ཡུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཕན། གལ་ཏེ་གཞན་དུ་ན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི། ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ན། ཡུལ་ཉེ་བར་འགོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་ལ། ཁོ་བོ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མཐོང་ནས། དུས་སྟོན་གྱི་

12 ཅན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

13 +སྲར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

14 མ་དཔེ་དང་པེ་སྣར་དུ། མ་རྟོགས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་ལྟར། མ་གཏོགས། ཞེས་བཅོས།

15 གཏོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བྲམ་ཟེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་ཧན་པ་སྐྲུགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཁོ་བོས་བརྗོད་ཀྱང་བདག་ཉིད་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྟགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་གནས་སྐབས་འདི་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། དམ་བཅའ་བ་སྨོས་པ་མེད་པར་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་པ་སྨོས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། རང་ལ་ངེས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མེད་པར་ཡང་རྟོགས་ལ། གཞན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་ན། དོན་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་མ་བྱུང་བ་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དུ་ན་ཡང་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་སྨོས་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དགོས་སོ།།

འདིས་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པ་དང་། མཇུག་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བཏུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་ཁ་བྱའི་[16]ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བོར་ལ་མིག་ཧྲུམས་ཏེ། ཅི་འདི་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བཏུབ་བམ། འོན་ཏེ་མི་བཏུབ་ཅེས་སོམས་ཤིག བཏུབ་པ་ལྟར་ན་ནི་སྤྲོས་པའི་ཕྲེང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། སྒྲུབ་པའི་ཚིག་ལ་སྦྱོར་བ་འདི་ཙམ་ཁོ་ན་ཞིག་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

༩) ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་སྨྲོས་པའི་རིམ་པ་ངེས་པ་བསལ་བ།

འདི་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་འབྲེལ་པ་སྨོས་པ་དག་གི་རིམ་པ་ངེས་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་སྨོས་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་འབའ་ཞིག་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ། གཉི་ག་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཐ་དད་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་གཞན་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་ན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་བཞིན་ནོ། །དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལོག་ན་ཡང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྡོག་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཆོས་འདི་གཉིས་

16 དུལ་ལྷའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། (ཤོག ༡༡༢) “ཁ་བྱ་ནི་གཅེར་བུ་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཚིགས་ཆེན་པོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་མིང་འདྲི་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ།།” ཞེས་སོ།།

ཁོ་ན་བཟློག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ལས། མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་སྦྱར་བས་ཀྱང་གཉིས་པ་འཕེན་པས། སྦྱབ་པའི་ཚིག་གཅིག་ལ་གཉི་ག་སྦྱོར་བར་མི་འདོད་དེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་ན། དེ་མེད་ན་མེད་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་མེད་ན་མེད་པ་གྲུབ་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་[17]པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་སྦྱོར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་དེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། གཞན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡང་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།[18] གཞན་དང་འགལ་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༥) དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པ། ཀ) འཇིག་པའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ།

གང་གིས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་[19]ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅེ་ན། འཇིག་པའི་རྒྱུ་མི་ རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནས་འཇིག་པ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་པ་རྣམས་གཞན་ལས་འཇིག་པ་འབྱུང་བ་འདི་ནི་མེད་དེ། དེ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་པའི་རྒྱུས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཞིག་བྱེད་ན་ཡང་། དངོས་པོ་དེའི་སོ་ན་འདུག་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པས། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ནི་འདིའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།[20] དེའི་སོ་ན་འདུག་ན་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་པའི་རྒྱུས་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཁས་ལེན་ན། ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་རྣམ

17 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་།

18 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

19 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

20 མ་དཔེར། སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

པར་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་དགག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ནི། དངོས་པོ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འགའ་ཡང་མེད་དོ།།

དོན་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་འཇིག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་བདག་ཉིད་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ན་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། དེའི[21]ངོ་བོར་བྱ་བ་ལ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཏེ། གསལ་བ་དང་། གཤེར་བ་དང་། དྲོ་བ་དང་། སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་དང་འདྲའོ། །གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཡང་གསལ་བ་ལས་ངོ་བོར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་མེད་ན་བདག་ཉིད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་གལ་ཏེ་མི་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ། འདི་སྙམ་དུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་། ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་འབའ་ཞིག[22]གིས་ནི་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དངོས་པོ་འཇིག་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེ་གཉིས་པོ་ཐ་དད་པར་ངེས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མེད་པས། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཕྱིས་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ཡང་སྐྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐ་མ་གང་

21 མ་དཔེར། དེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

22 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་།

ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐོན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུད་ཉིད་ཡིན་པས་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེ་བས་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཐ་མ་དག་ནུས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་བཟློག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) གཞན་གྱིས་རང་གི་བསམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བ།

གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཤེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ནི་གང་གིས་ན་འདི་གཅིག་པུས་ཀྱང་ནུས་ན་བདག་ཅག་གིས[23]ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས། གཞན་དག་ཕྱོག་པར་འགྱུར་བ་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་ཞིང་བྱེད་པ་ཅན་དག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། སེམས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཅན་རང་གི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་འདུ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་ལས་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་ལ་ཀླན་ཀ་བཙལ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། གལ་ཏེ་ནུས་པ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བར་ནུས་ཀྱི། གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་པས། གཞན་དང་གཞན་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ག) གཞན་གྱིས་ཚིག་གི་གོ་སྐབས་ཀྱི་དོགས་པ་བསུ་བ།

གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་དག་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེ་ན། རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ལས་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་འཚོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འཇི་བའི་གོང་བུ་དང་། ཟ་མཁན་དང་། སྐུད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་བུམ་པར་འགྱུར་

23 མ་དཔེར། བདག་གིས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

བ་ལ། འཛིན་བའི་གོང་བུ་ལས་ནི་འཛིན་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། རྒྱ་མཁན་ལས་ནི་འཛིན་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་སྐྱུད་པ་ལས་ནི། འཛིན་བ་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།[24] དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཁན་ལས་ནི་འཛིན་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། འཛིན་བ་ལས་ཀྱང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་བ་དང་དབྱིབས་དག་ཕན་ཚུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་གཉིས་དབྱིབས་དང་འཛིན་བའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ང) བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དོགས་པ་བསུ་བ།

གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དབྱིབས་ནི་རྫས་ལས་གཞན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྒྱ་མཁན་དང་། འཛིན་བའི་ཉེ་བར་སྤྱོར་བའི་ཡུལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་འཛིན་བ་ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རྒྱ་མཁན་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་བྱེད། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་ནི་རྫས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་བྱེད་དོ།།

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱི་རྫས་དེ་དབྱིབས་དེའི་རྟེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའམ། དབྱིབས་དེ་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན། རྒྱ་མཁན་ལ་ལྟོས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་རུང་བ་ཁོ་ནས་སྡོན་ཡང་འཛིན་བའི་གོང་བུ་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་དུ་རུང་བ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་[25]དང་

24 ངོ་བོ་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

25 མ་དཔེར། དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྣར་ཐང་དུ་བྱུང་བ་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

འབྲེལ་པའི་ཁྱད་པར་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་འོ་ན་རྫས་འཛིན་བའི་རྟུང་བ་དེ་རྫ་མཁན་ལས་འགྱུར་བས་འདི་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ནི། སྣམ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་ཡང་རྐྱེན་དུ་མས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་འགའ་ཡོད་པས། འཛི་བ་དང་དབྱིབས་དག་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་མི་འདོད་དོ།།

དེས་ན་དངོས་སུ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་དག་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་འདིར་རྒྱུ་ཐ་དད་པའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདིར་རྒྱུ་ཐ་དད་པའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ།[26] དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་ནི་གཟུགས་འཛིན་དུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན། ཡུལ་ལས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་དག་ཏུ་འགྱུར་བས། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཡང་དེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཅ) རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པ།

རྒྱུའི་ནུས་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་སྐད་ཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཚད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནི། ཚོགས་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་གནས་པའི་གཞི་དག་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་དེ་མཐའ་དག་ལས་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དང་། གཟུགས་འཛིན་པར་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། ཡུལ་དང་ངོ་བོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངོ་

[26] མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཐོ་ཉིད་གཅིག་སྐྱེས་སོ།།

ཆ) ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་ལ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་མེད་པ།

གལ་ཏེ་ནུས་པ་འགོག་པ་མེད་པ་འབྲས་བུ་མཐུག་ཐོགས་པ་སྐད་ཅིག་པ་ཁྱད་པར་ དུ་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པ་དག་གི་རྐྱེན་རྣམས་ལ། ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་དོན་ ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་བོགས་འདྲིན་པ་སྐྱེད་པ་འབའ་ ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མང་པོ་དག་དོན་གཅིག་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ཡིན་ ཏེ། དཔེར་ན་ཚོགས་ཐ་མ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཉིད་དངོས་སུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ གཅིག་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་པར་འབྱུང་ བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་འབྱུང་ན་ ནི་ཐ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ལྷན་ ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་ལས་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ལ་སྔོན་དང་ཕྱིས་ དང་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ། གང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་ཐ་མ་ ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་པར་སྐད་ཅིག་པ་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་བ་གཅིག་པ་པོ་ ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནུས་པ་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། རང་གི་ རྒྱུ་དག་ལས་སོ།།

གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་འདི་རྐྱེན་གཞན་དང་ཉེ་བ་མེད་པ་པོ་ནར་ཅི་སྟེ་མི་སྐྱེད་དེ་ རེས་འགའ་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལ་ལར་གཅིག་པུས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ རོ་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྒྱུད་མ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པས།[27] སྐད་ཅིག་མ་རེ་ རེ་ལ་ནུས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དག་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པས་ངོ་བོ་འདྲ་བར་ཤེས་ མོད་ཀྱི། དེ་ལ་འདི་དག་གི་[28]ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་པོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འགའ་ཞིག་པོ་

27 འདུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༣༦༧) "རྐྱེན་དང་ལྡན་ནས།" ཞེས་བྱུང་།

28 དེ་ལས་འདི་དག་གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཟུགས་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་ཡུལ་ཚོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་ནུས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་ཡང་མེད། ཕྱིས་ཀྱང་མེད། སོ་སོ་ན་ཡང་མེད་པས། ནུས་ཀྱང་སྔོན་དང་ཕྱིས་ཀྱང་སོ་སོ་ན་ཡོད་པ་ལས་[29]འབྱུང་བའི་ཉེས་པ་དག་གིས་མི་གོས་སོ། །དེས་ན་[30]འདི་དག་ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནུས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནམ་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཚུལ་འདིས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།

དངོས་པོའི་ནུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་དག་ལ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་བརྟན་པ་[31]གཅིག་པུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས། ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་འགའ་ཞིག་[32]ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་འབའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་ནུས་སམ། མི་ནུས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱེད། མི་བསྐྱེད་ན་ཇི་ལྟར་ནུས། གལ་ཏེ་ཐག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣས་ཡུག་ལ་སོགས་པ་བྱ་བར་ནུས་མོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། བརྩེ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལྷུན་པོ་རྣམས་[33]དགའ་བ་སྐྱིད་དེ་བར་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱས་ཤིང་བྱས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་བྱེད་དུ་གཞུག་སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་

29 ཡོད་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

30 མ་དཔེར། དེ་དག་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

31 བརྟན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

32 འབའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

33 ལྷ་རྣམས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཤོག ༣༧༥ ལྷ་རྣམས། ཞེས་པར་བཀྲལ།

ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་འགོད་པར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།[34]།དེ་ལྟ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་བཟློག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་། །ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ན་སྔོན་ནུས་པ་མེད་པ་ལས་ནུས་པ་སྐྱེ་ན། ནུས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། སྔོན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལས་འབྲས་བུ[35]སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཛ) གཏན་ཚིགས་གཞན་བརྟན་པ།

གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་འབྲས་བུ་ཇི་སྟེ་སྐྱེད། བསྐྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། དེས་ན་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་སྨྲའོ། །མཐུ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བརྒྱ་ཞིག་ལ་འགའ་ཞིག་ཇི་ཞིག་ལྟར་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལས་འདས་ན། ཀྱེ་མ་མི་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་མེད་པ་ཅན[36]དུ་འགྱུར་བས་བསམ་པ་འདི་ནི་སེམས་ལ་གདུང་ངོ་། །ཁོ་བོ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལས་བདག་གིས་མཐོང་བས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་མི་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་མཐོང་ན་འདི་དག་ནི་སྐྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །འདི་ཡང་ཡོད་པར་བདེན་ན་དེ་དག་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན། རྐྱེན་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་མ་བསྐྱེད་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་འཁོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅི་དེ་དག་གི་མི་སྟོད་པར་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། ཐ་མའི་གནས་

34 ཏུལ་ལྟས། (ཤོག ༣༧༨) "འདི་ནི་གལ་ཏེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་དེར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།།" ཞེས་བྱུང་བས། དེབ་འདིའི་ཤོག ༩༩༣ ཐད་ལ་གཟིགས།

35 དངོས་པོ་ལས་དངོས་པོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

36 མ་དཔེར། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་ཏུལ་ལྟའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་ཆེ་བས་བཅོས།

སྐབས་དེ་ཁོ་ནའི་ཚེ་འབྱུང་ངམ། འོན་ཏེ་སྔོན་ཡང་ཡོད་དེ་མ་ཉམས་མ་བྱུང་བ་བརྟན་པ་གཅིག་པུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་འགའ་མེད་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཅི་དེ་མ་ཡང་ཡིན་མོ་གཞམ་ཡང་ཡིན་ནམ། མི་སྡོད་པར་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ། མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན། གལ་ཏེ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་ལྷན་ཅིག་པ་ཡིན་གྱི། འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་འབའ་ཞིག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་ཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འདིའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྔོན་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་ན། ཇི་ལྟར་རེས་འགའ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲལ། གང་གི་37དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་ཇི་སྟེ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྐྱེད། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཇི་ལྟར་མ་ཡིན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།[38]།ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏེ།[39] སྐད་ཅིག་མ་འབྱུང་བ་ཅན་དེ་ཇི་ལྟར་གཞན་དུ་འགྱུར། གང་ཞིག་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཐལ་བ་འདིར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དེའི་རྒྱུ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

༡) འཇིག་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ།

གང་ཞིག་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ནི་མི་སྡོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་ནི་ལྷན་ཅིག་པ་ཉིད་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པས། ལྷན་ཅིག་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་[40]འབའ་ཞིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཅི་ལྟར་

37 གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

38 མ་དཔེར། མ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

39 དུལ་ལྷས། (ཤོག ༣༧༣) “དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་ཡང་མེད། ཕྱིས་ཀྱང་མེད།” (དེབ་འདིའི་ཤོག ༩༣༧) ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ངོས་བཟུང་།

40 མ་དཔེར། སྐྱིའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

དེ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྐྱེད་པ་པོ་ན་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་སྐབས་དེ་ནི་འགལ་ལོ།།

གལ་ཏེ་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱེད་པ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་མི་སྲིད་པར་[41]སྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་སྐྱེད་པ་པོ་ནའོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་འབའ་ཞིག་ཀྱང་ནུས་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་གཞན་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་སྟེ། གཞན་ལ་མི་འཚོལ་བར་འདི་གསལ་བར་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འདིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གཞན་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་འབའ་ཞིག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲས་པ་ཡིན་ན། འདི་དག་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་ཐུག་དོག་གི་ཟུག་རྨུས་གནད་དུ་བརྒྱབ་པ་ཅན་འདི་འཆལ་ཞིང་འཁང་བར་ཟད་པས། བཏང་སྙོམས་སུ་དོར་བར་འོས་སོ།།

དེ་ལྟ་བས་ན་གཅིག་སྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་པ་རྣམས་པོ་ནའི་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སོ་ན་ཡོད་པ་ཕྲིད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་སྐྱེད་པར་ཕྲིད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

၇) རྒྱུན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འཇོག་པའི་ཚུལ།

གང་དུ་རྒྱུན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རྐྱེན་ཉིད་དུ་སྟོན་པ། དཔེར་ན་འབྲས་ཐུག་པོ་ཆེ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལས་འབྲས་ཆན་དང་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལས། མེ་དང་ཆུ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ནི། རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་ལ། རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པར་བཤད་ཀྱི། རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སྐད་ཅིག་པ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ཐུག་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་མི་འབྱུང་ན།

41 མ་དཔེར། མི་འདོད་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པའམ། སྣང་བ་ནས་ཟུན་ཁང་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་པོ་ལ་རང་གིས་ཕན་འདོགས་པ་དག་ལས་རྒྱུན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྱུང་ན་དོན་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཐོགས་པ་མེད་པར་སྐྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཕན་ཚུན་ལས་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་མེད་དེ། དེར་ནི་ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་རུང་བའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་ཅན་སྐྱེད་པ་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་གྲུབ་པས། །ཤེས་པའི་རྐྱེན་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་དོན་གཅིག་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གང་དུ་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་རྐྱེན་ཉིད་ཡིན་པ་[42]དེར་ནི། རྒྱུའི་རྒྱུན་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཐོབ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་རང་གི་ངང་གིས་ལོག་ན། དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་སྐད་ཅིག་མ་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རིམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྡན་པ་རྒྱུའི་ཚོགས་ཐ་མ་ལས་འབྲས་བུའི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་།།

ཐ) ཕ་རོལ་པོའི་ཀླན་ཀ་བཅལ་ཏེ་གནོད་པ་སྤང་བ།

ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས་ཁྱད་པར་[43]ཡང་དག་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ན་ནི། ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་མི་རུང་ངོ་། །ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་སྐྱེ་ན་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཕན་ཚུན་འབྱུང་བ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ལྟོས་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །འོན་ཏེ་ཁྱད་པར་འབྱུང་ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། རྟག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་གང་གིས་ན་འདི་དག་ཕན་ཚུན་བྱས་པའི་

42 མ་དཔེར། རྐྱེན་ཉིད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

43 མ་དཔེར། ཁྱད་པར། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་བསྣན།

ཁྱད་པར་དང་རྟག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ཕན་ཚུན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་། མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་པར་ཉུང་བར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་གི་འབྲས་བུ་གསལ་བ་དང་། བྲལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི་ལྷན་ཅིག་ཅིག་བྱེད་པ་དག་གིས་ཕན་མ་བཏགས་པ་ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།[44]

ཁོ་བོ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོ་བ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རིགས་པ་གོ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་ད་དུང་ཡང་སྨྲ་བར་བྱའོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་གང་གིས་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་སྐྱེད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཁྱད་པར་སྐྱེད་པ་ཁོ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དོན་གཅིག་བྱེད་པས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་ནས་ཁྱད་པར་མེད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་སོ་སོ་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་ཁྱད་པར་དེ་ལས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྐྱེན་གཞན་དང་གཞན་དག་གིས་ཇི་ལྟར་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ན་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཉུང་བ་ཅན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་དག་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་གང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་ནུས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྐྱེད་དེ། བྱེད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་སོ་སོ་ན་ཡོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་སྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གཞན་ཏེ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་སྟོད་པར་སྐྱེད་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།[45]

44 ཞེའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

45 མྱུ་གུ་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ། དུལ་ལྷས། (ཤོག ༣༨༧) "ལ་ལ་ནི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ལས་མི་སྐྱེ་ཡི། འོན་ཀྱང་ཚོགས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་ལ། ཡང་ལ་ལ་ནི་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ལས་ཏེ། མི་སྟོད་པར་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་བོ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་བཀྲལ།

འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དག་ལས་རྒྱུན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་མཇུག་ཐོགས་ཅན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེ་དག་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[46]

གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་དང་པོའི་རྒྱུ་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་མ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྐྱེད་ལ་ནི་རག་སྟེ། གལ་ཏེ་འདིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་མི་སྲིད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོ་ན་ཡོད་པ་སྲིད་པས་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།[47]།དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དག་ལས། དོན་གཅིག་བྱེད་པས་འགའ་ཡང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རེས་པ་མེད་དོ། །རྒྱུན་གྱིས་ཕན་འདོགས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

དངོས་པོའི་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཅན་ནི། ཕལ་ཆེར་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་[48]ཁྱད་བར་བསྐྱེད་པས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་རྟག་པར་སྨྲ་བའི་ལྟར་ན་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་

46 པེ་སྣར་གཉིས་སུ། འདིར། གལ་ཏེ་འདིའི་ངོ་བོ་དེ་མི་སྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོ་ན་ཡོད་པ་སྲིད་པས་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་བ་མ་དཔེར་མེད་ལ། ཏུལ་འགྲེལ་ཏུའང་མི་སྣང་བས་བཏག

47 ཏུལ་ལྷ། (ཤོག ༢༤༥) "དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་ཡང་མེད། ཕྱིས་ཀྱང་མེད།" (དེབ་འདིའི་ཤོག ༥༣༧) ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དོས་བཟུང་།

48 མ་དཔེར། ཀྱི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

ཛ་བོ་ཉིད་གཞན་ཞིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྔོན་ཡང་ཡོད་ན་ནི། མི་བསྐྱེད་པ་མི་རུང་ངོ་།།

ད) སྐད་ཅིག་མ་སྒྲུབ་པའི་ཐད་ཀྱི་དཀྱུས་མའི་མཇུག་བསྡུས་ཏེ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན་གང་གི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། ཕྱུར་ནས་ཡང་དེའི་དངོས་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི། འཇིག་པའི་རྒྱུ་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །དངོས་པོ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ སུས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པའི་རྒྱུ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། འོན་ཏེ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནར་མི་འགྱུར་བས་བརྟག་པ་སྔ་མར་ཟད་དེ། དེ་ལ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[49]

ཕ་རོལ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དེའི་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་སྔ་མ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པས་དེས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །འདིས་ནི་ཟངས་ལ་སོགས་པའི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མེ་ལ་སོགས་པ་ལས་[50]སླ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་སྔ་མ་རང་གི་ངང་གིས་འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞིག་ན། མེ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་སླ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རང་གིས་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་མི་སྲིད་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ནི་གཞན་གྱིས་འཇིག་ལ་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡང་མེད་དེ།

---

49 ཏུལ་ལྷས། (ཤོག ༣༤༧) བརྟག་པ་སྔ་མ་ཞེས་པ། མི་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཟད་པ་ལ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ལན་ནི་སྔར་བཏབ་ཟིན་པ་ལ་བཤད།

50 མེ་ལ་སོགས་པ་ལས། ཞེས་པའི་དོད་དུ། གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མི་ལ་སོགས་པ་ཡིན། པེ་ཅིང་། གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མི་ལ་སོགས་པ་ཡིས། སྣར་ཐང་། ཞེས་བྱུང་བ་བརྟག

དངོས་པོ་འཕོ་བ་ཁོ་ན་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལན་འདི་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའོ། །ཅི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་[51]མི་རྟག་པ་ཞིག་ཅེས་བརྟག་པར་བྱ་བ་ལ། ཐེར་རྟག་པར་གྱུར་ནས་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། རྟག་པར་འདོད་པ་ཐ་མ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་དང་། རང་གིས་འཛིག་པ་དང་། མི་འཛིག་པར་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཐ་མ་ལ་འཛིག་པའི་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་དོ། །ཐེར་རྟག་པར་གྱུར་ནས་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱིས་ཀྱང་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་དངོས་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པ་དང་མ་འབྲེལ་ན་འཛིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་འཛིག་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ལ་འཛིག་པ་ཡོད་པ་དང་། འདི་འཛིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཛིག་པའི་རྒྱུ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།[52]།དེས་ན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པ་ཡིན་ཡང་རུང་། མི་འཛིག་པ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། འཛིག་པའི་རྒྱུ་དགོས་པ་མེད་དོ།།

༧) རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཀྱུས་མའི་མཇུག་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོ་འཛིག་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་པ་ལོག་ན་ཡོད་པ་ལྡོག་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གྲུབ་པའོ། །གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ལ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་ནི་མེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྡོག་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོའི་

51 འོན་ཏེ། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་ཀྱང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

52 གོང་དུ། ཤོག ༤༣༣ "དོན་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་འཛིག་པ་ཡིན་ན།"ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།

མཚན་ཉིད་ནི་ཉུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉུས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། འགའ་ཡང་གང་དུ་ཉུས་པ་མེད་དེ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དག་གིས་དོན་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་བོ།།

ཁ གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས། ༡) འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ།

༈ དོན་གཞན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲས་བུ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༢) གཞན་གྱི་རྟོགས་པ་བསྲུས་ཏེ་ལན་འདེབས་པ།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྟགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།[53] མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་སྙེད་གཅིག་མེད་པར་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་དག་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་དེ་དག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་སྤྱི་རྣམས་འཛིན་ན། འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིའི་བརྗོད་པར་འདོད་ན། འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ།།

གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་རེས་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གོ་ག་ལས། ངེས་པ་མ་གྲུབ་ན།[54] དེ་ལྟ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་

53 འདིའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྟོགས་སློང་དང་པོ་གཉིས་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོར་བྱུང་བ་དང་ཚིག་སྦྱོར་ཤིན་ཏུ་འདྲ།

54 མ་དཔེ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་སོགས་སུ། ཞེས་བྱ་བ་གོ་ག་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར།

དང་། ཐོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་འབྱུང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། ལན་འགའ་ཡང་དེ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་དག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་དུ་བ་མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ལས་གཞན་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་དེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས། ལན་འགའ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་གཞན་བཞིན་ནོ། །ཚོགས་པས་ཀྱང་དེ་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་པ་གཞན་བཞིན་ནོ། །དུ་བ་ནི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་བ་དང་དུ་བ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་ན་ནི། དུ་བ་དང་དུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ནི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཡང་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འབྲས་བུས་རྒྱུར[55]འཁྲུལ་པ་མེད་དོ། །དེས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུས་ཁྱབ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཀ) གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟན་པ།

རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་རྨི་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཤ་ལུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོན་དེ་འདྲ་བའི་དང་པོའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པས།

(ཤོག ୧୦ཀ) “ཞེས་བྱ་བ་འདི་གོ་ག་ལས། ངེས་པ་མ་གྲུབ་ན།” ཞེས་བྱུང་བ་བདེ་བར་མཐོང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

55 མ་དཔེར། རྒྱུ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་ལ་དོན་བསྟན།

རྒྱུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་ན་ནི། འདམ་བུ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་ན་བ་ལང་གི་ཕྱི་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་གཟུགས་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ།།

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཀོ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཁྱད་པར་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རིགས་ཐ་དད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པ་འབྱུང་ན་ནི། རྒྱུའི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་འབྲས་བུའི་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་མ་ཡིན་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐ་དད་པ་[56]ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པས། ཐ་དད་་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།[57]།དེ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་འགའ་ཡང་མེད་པས། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ། མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རེས་འགའ་བ་ཡིན་ནོ།།

༩) གཏན་ཚིགས་གཞན་རྒྱུའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་བཤད་པ།

བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་གནས་པ་དང་ལྡན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གཟུང་གི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཀོ་ན་དེ་ལ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ལ། གཞན་ནི་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་འབྱུང་ན་ནི། དེ་

56 རྒྱུ་ཐ་དད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

57 མ་དཔེར། འདི་ལྟར་ཐ་དད་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ལ། པེ་སྣར་དུའང་ཚིག་ཙུང་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་ཚུལ་མཚུངས་པར་བྱུང་མོད། ཡིག་ནོར་དུ་ངེས་པས། འདུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་། གཞུང་གི་འགྲོས་ལ་བརྟགས་ནས་བཅོས།

བསྐྱེད་པར་ནུས་ན་ངེས་པ་མེད་པས་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བསྐྱེད་ནུས་པར་མཚུངས་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་འཁྲུལ་པ་མ་མཐོང་ངོ་།།

ག གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས།

༡) མི་དམིགས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ། ཀ) མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ།

༄ མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་དང་[58]དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཤེས་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པར་འཇུག་པས་བཟར་མི་རུང་བ་དང་རིག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རུང་བ་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) དགག་པ་འཇུག་པར་བསྟན་པ།

དེ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པར་རུང་བ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། ཐ་མ་བཞིན་ནོ། །རུང་བ་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།[59] གང་དུ་གང་ཞིག་དམིགས་ན་གང་ཞིག་ངེས་པར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཅིག་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ངེས་པར་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདིར་གཞན་ཉིད་ནི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཅན་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དག་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

58 མ་དཔེར། དམིགས་པ་དམིགས་པར་བྱེད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་ན། དང་སྒྲ་ཞིག་དགོས་པས་སྣན།

59 ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་འབའ་ཞིག་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་ཡིན་པས།[60] དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའམ། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ བླ་བོ་དངོས་པོ་མེད་པའམ། དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་នོ།།

ཇི་ལྟར་ན་གཞན་ཡོད་པ་དེ་མེད་པ་ཡིན། གང་གིས་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོའི་མི་དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། འདིར་ཅི་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་ཏེ།[61] དེ་སྒྲུབ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ག) མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་པར་བསྟན་པ།

འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། གཞན་ཡོད་པ་ཡང་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་སོ། །གཞན་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་གི་ཚད་མས་འགྲུབ་པའམ། དེ་གྲུབ་པས་དེ་མེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་ན། གང་གིས་ན་མི་དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པར་འགྲུབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར། གཞན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དེ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སོ་སོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་ཞིག་གཞན་ཡོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ན་གང་མི་འགྲུབ་པ་ནི་དེའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། མེ་དང་དུ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་དེའི་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཁོ་

60 +དེ་ཤེས་པའམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

61 བཤད་ཟིན་ཏོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ནས་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དེའི་རྟགས་ཡིན་ན་དེ་དང་དེར་འབྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དག་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་རྟགས་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའམ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོའམ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་གྲང་ན། དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དག་ལ་ནི་གང་གིས་ན་འདིའི་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་ལྟ་བུ་འགའ་ཡང་མེད་དོ།།

ང) ཕ་རོལ་པོའི་དོགས་པ་རིམ་གྱིས་བསལ་བ།

གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་དེ། སྒྲ་དང་དོན་འབྲེལ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྒྲ་དང་དོན་དག་ནི་དེ་སྔོན་ན་སྦྱོར་བས་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་གི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དམ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ན། རྣམ་པ་འདི་ཡང་འདི་ལ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན། དེ་གཉིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ན། དེ་ཉིད་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་ན་མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་མ་གྲུབ་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡོད་པ་ལས་མེད་པ་གྲུབ་ན་སྤྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་ན་[62]ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་སྟེ། འདི་སྙམ་དུ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱུར་པའི་མེད་པ་[63]སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཀྱི། འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་མི་སྒྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་དང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་

62 ཐམས་ཅད་ན། ཞེས་པ་པེ་སྣར་དུ་མ་བྱུང་།

63 +སྒྲུབ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དེ་གཞན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་གང་ཁོ་ན་ན་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་འདི་བུམ་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན། འདིར་གང་གིས་ན་སྐྱེ་ནི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ལ་ཁྱད་པར་ནི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དེའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅས་པའི་[64]ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཕྱོགས་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ན་བུམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་བུམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་དེ་གང་གི་རྟགས་ཡིན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྨོས་པ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་ཡོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འགལ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དེ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་ཡོད་པ་ལས་དངོས་པོ་མེད་པ་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་གང་དང་འགལ། གཞན་ཡོད་པ་དང་བློ་བོར་རོ། །ཅི་གང་གིས་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་འགལ་བའི་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་བློ་བོ་གཞལ་བར་འདོད་དམ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་བློ་བོ་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་འགལ་བ་མེད་དེ། ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་དེ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དག་ཇི་ལྟར་འགལ། དེ་བས་ན་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་སྐྱེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་སོ་ན་འདུག་གོ།

64 དམ་བཅའ་བའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་མེད་པ་དང་གཞན་ཡོད་པ་དག་འབྲེལ་པ་མེད་ན། གཞན་ཡོད་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།[65] འབྲེལ་པ་གང་ལས་ཀྱང་གཞན་ཡོད་པ་དེ་མེད་པའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཞན་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་སྔར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་པ་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་[66]རྣམ་པར་གནས་པ་དེ། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཉིད་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབའ་ཞིག་ཉིད་གཞན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས།[67] དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་མི་གཅོད་ན།[68] དེ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དག་རྣམ་པར་མ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་ལར་འགའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཐ་སྙད་གང་ཡིན་པ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེ་མཐོང་ཡང་གང་གིས་ན་ཚ་དོན་དུ་གཉེར་བ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་མེ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།[69]

གལ་ཏེ་མི་དམིགས་པས་ཚ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན། གལ་ཏེ་ཚ་དམིགས་པ་མེད་པ་[70]ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། མེད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའམ། རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྟོགས། དེའམ་

65 ཨར་ཙ་ཊས། (ཤོག ༥༨༡) འདི་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་གྱི་འདོད་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་། "དངོས་པོ་མེད་ལ་འདི་མི་འབྱུང་། །ཐ་དད་དེས་ན་དེ་དངོས་ཡིན།།" ཞེས་པ་དྲངས།

66 མ་དཔེར། གཅིག་པུ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

67 མ་ཡིན་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

68 མ་དཔེར། གཞན་རྣམས་མི་གཅོད་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

69 མ་དཔེར། འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མེ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་བཅོས།

70 +མཐོང་བ་ནི། པེ་ཅིང་། མཐོང་བ་ན། སྣར་ཐང་།

དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་རུང་འགའ་ཡང་མ་རྟོགས་པར་ཡང་ཡིན་ན་ནི། གཉིད་ལོག་པ་དང་། སྨྱོས་པ་དང་། བརྒྱལ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་། རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ཡང་ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་རྟོགས། གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།[71]།དེ་ལྟ་བས་ན་འདིས་མེ་མཐོང་ཡང་འདི་ནི་མེ་ཡིན་གྱི། ཆུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་ཤེས་པས། འདུག་པར་ཡང་མི་བྱ། འགྲོ་བར་ཡང་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། བཤལ་དཀའ་བའི་སྐབས་སུ་ཚུད་པར་འགྱུར་ཏོ།།

གལ་ཏེ་གཅིག་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ནས་གཞན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གཅིག་མཐོང་བས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་འབའ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཉིད་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ན། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་འདི་ལ་མ་རངས་པ་ལྟར་སྨྲོན། དེ་ལྟ་བས་ན་འཁྲམ་མ་མཐོང་བའི་བྱ་བཞིན་དུ་རིང་དུ་སོང་ཡང་ཕྱིར་འོང་དགོས་པས། གཉིང་མི་ཚུགས་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པས་ནི་ཆོག་གོ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཅིག་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཁོ་ནས་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་པ་འགྲུབ་ན། དེ་ན་ཁྱད་པར་མེད་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་རུང་བར་མཚུངས་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་མི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དེར་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྲུབ་པ[72]རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཅ) གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་བཅད་པ་བསྟན་པ།

དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྣང་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་བདག་ཉིད་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་នོ། །གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་

71 ཨར་ཙ་ཊའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༧༥) “རྒྱས་པར་ཚད་མ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་གི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་མ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་བྱས་ཟིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།།” ཞེས་བྱུང་།

72 མ་གྱུར་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པར་མ་བཅད་ན། འདུག་པ་དང་ལྡོག་པ་དག་མེད་པས་ཐལ་བ་ སྔ་མར་འགྱུར་རོ།། ཡུལ་དང་དུས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པ་དེ་བློས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ན་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་དོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་བཅད་པར་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་གདོང་དེ་དེས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་དེ་དེ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཉིད་དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་ཚད་མ་གཅིག་འདུག་པ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་བློའི་རྒྱུ་ཉིད་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་བོ། །དེ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར། དེས་དོན་དེ་རྣམ་པར་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟ་བས་ན། ཚད་མའི་བྱེད་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ལ་ཚད་མ་འདུག་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། རྣམ་པ་གསུམ་པ་གཞན་ནི་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་འདུག་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་རྣམ་པར་གཅོད་དེ། དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཉིད་དེ་ལས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དང་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྣང་ན་མི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་རིམ་དང་རིམ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་བཤད་པ་[73]ཡིན་ནོ།།

73 མ་དཔེར། རྣམ་པར་བཅད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པས

ཆ) ཞར་ལ་འོང་བ་རྫོགས་ནས་གཞུང་དཀྱུས་ལ་སྦྱར་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན། དེ་ལྟར་གཅིག་དམིགས་པས་དེའི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡུལ་དང་དུས་དག་ཏུ་གཞན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། དེའི་ཡུལ་དང་དུས་དག་ཏུའང་འགྱུར་ཏེ། རོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་རེས་འགའ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ་འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྲུབ་བོ།།[74]

ཇ) ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཞན་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་ཡང་། དེ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཉིད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། འབྲེལ་པ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་ཁོ་ན་ན་[75]དེ་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཡོད་པ་རྟོགས་ནས་འདོད་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་པ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ནི་དེ་མེད་པ་རྟོགས་ཏེ། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་ཆོད་པ་མེད་པར་འདི་ནི་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་གང་ཞིག་གང་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དེའི་རྟགས་ཡིན་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐད་དུ། གང་ན་གཞན་ཡོད་པའི་དམིགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ན་དེ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་ནི་མི་ནུས་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག

བཅས།

74 དུལ་ལྷས། (ཤོག ༩༩༡) “དུས་རེ་འགའ་ཡུལ་ལ་ལ་ཞིག་ཏུ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་མེད་པར་འགྲུབ་པ།” ཞེས་སོགས་སུ་བཀྲལ།

75 ན་ཡིག་ཉིས་སྦྲེབ་དེ་མ་དཔེ་དང་པེ་སྣར་བཅས་ཚང་མར་ཡོད་ལ། དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པར་ཡང་བྱུང་བས། གཉིས་པ་ལ་དོན་ལ་བྱ་དགོས།

ཕྱུ་དེ་ནི་གང་ན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་[76]རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་དཔེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོད་པ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དཔེ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྟགས་གང་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་བོ།།

༡) དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་འགྲུབ་པ།

མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་གཞན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཞར་ལ་འོངས་པས་ཆོག་གོ།

ཁ མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ།

མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་འགྲུབ་པ་ཡང་གཞན་ཡོད་པ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དག་དངོས་པོ་མེད་པའམ། དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་གྱུར་པས། ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པས་གྲུབ་པ་དག གཞན་དངོས་པོ་མེད་པའམ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་མེད་པར་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ཤོག་ཏུ

76 ཕྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

སྦྱོར་བ་ཡིན། རྟགས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དག་གལ་ཏེ་མེད་ན་གཞན་གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་པར་ངེས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདི་དག་སྦྱོར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།།

ག གཏན་ཚིགས་གསུམ་ཆར་བསྟན་ནས་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་གཞུང་དང་སྦྱར་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆས་ཁྱབ་པ་མཚན་ཉིད་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༥ གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། ཀ ལྟར་སྣང་ངོས་བཟུང་བ།

༈ གཞན་དག་ནི་གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་དྲུག་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ།[77] གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། གནོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དང་། གྲངས་གཅིག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཅན་ཉིད་དང་། ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ གནོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྟར་དེ་བསལ་བ།

༡) མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་བསྟན་ཟིན་པས་དགོས་པ་མེད་པ།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་གནོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ནི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འདི་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་གནོད་པར་ཞུགས་པ་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལས་ཟློག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པས། ཀྱེ་མ་དངོས་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཉམས་ང་བར་གྱུར་ཏོ།།

77 རང་རིས་ཡོངས་གྲགས་ལ་ལྟལ་སྣག་དབང་ཕྱུག་སྡེའི་འདོད་པར་བྱས་མོད། འདིར་ནི་ཨར་ཙ་ཊས། (ཤོག ༤༣༣) “རིག་པ་ཅན་དང་སྤྱོད་པ་བས་བསམས་པ་གཏན་ཚིགས་གཅིག་བུ་ཡོད་ཀྱང་ལྟལ་སྣག་དུ་འདོད་པས།” ཞེས་སོགས་སུ་བཀྲལ།

༣) གཞན་གྱི་ལན་གྱི་དོགས་པ་བསྩུས་ཏེ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་གཞན་ལ་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ན་ནི་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཅི་སྐྱེ་ཉོན་མོངས། འདི་མ་ཉེར་བཅིབས་ནས་བྱ་འཚོལ་བར་བྱེད་དམ། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་ཉེ་བར་བསྟན་ནས། ཆོས་ཅན་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཇི་སྐད་དུ་བྱ།

གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནོད་པ་མེད་པ་སྨོས་ཏེ། འདི་སྙམ་དུ་གང་གི་ཕྱིར། ཁོ་ནར་གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། ཚད་མ་དག་གིས་གནོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་དག་གནོད་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པས་གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་འཇུག་པར་ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། གནོད་པ་མེད་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འགྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་དོན་མེད་དོ། །གནོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་སྒྲུབ་པ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། གནོད་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ཡང་སྲིད་པས་གནོད་པ་མེད་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གནོད་པ་མེད་པ་ནི་གནོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།[78]།འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གནོད་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།[79] དེ་ཡང་ལ་ལར་གནོད་པ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་སྐྱོར་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

གཏན་ཚིགས་གནོད་པ་དམིགས་པ་ལའང་འཛིགས་ཀྱི། གནོད་པ་ལ་མི་འཛིགས་སམ། ཅི་ན་གང་གིས་ན་གནོད་པ་ཚོད་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ་མི་དམིགས་པ་ལའང་སྐྱོར་བར་འདོད། གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་གནོད་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ།

78 མ་དཔེར་ཚིག་སྒྲུབ་འདི་བྱུང་ཡང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་། གཞུང་གི་འགྲོས་ལ་བརྟགས་ན་མེད་ན་ལེགས་པར་མཐོང་སོ། པེ་ཅིང་དང་། སྣར་ཐང་དཔར་མར་ཡང་ཡོད་པས། མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག

79 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

མི་ལྟོས་པར་གནོད་པ་མི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བའམ། ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱར་བར་བྱ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ལ་ལར་གནོད་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དམ། ཅི་གང་གིས་ན་འདི་མེད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་སྦྱོར། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གནོད་པར་མ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད།[80] གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་འདིས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་ཁས་མ་བླངས་ན། འཇུག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་སྲིད་ན་ཡང་ཁས་བླངས་ནས། སྦྱོར་བ་དེ་བཞིན་དུ། གནོད་པ་མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །ཁས་ལེན་ན་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་གནོད་པ་ཡོད་ན་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྦྱར་ཀྱང་མི་ནུས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་བས། གནོད་པ་མི་སྲིད་པར་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་སྦྱོར་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གནོད་པ་མི་དམིགས་ན། ནུས་སོ་སྙམ་ན། དམིགས་པས་གནོད་པ་ལ་ཁྱབ་བམ་ཅེ་ན།[81] གང་གིས་ན་འདི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་གནོད་པ་སྲིད་པས་བྱས་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལོག་ན་གནོད་པ་ལྡོག དེ་ལྟ་ན་ཡང་གནོད་པ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་ན་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་ལོག་ཀྱང་གནོད་པ་མི་ལྡོག་ན་ནི། གཏན་ཚིགས་ནུས་པ་མེད་པ་དེའི་སོ་ན་འདུག་པས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དག་ལས་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་ཙང་ཟད་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་འཛིག་པར་ཡང་མི་བྱེད་པས། དེ་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གནོད་པ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་

80 མ་དཔེར། གནོད་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད། ཅེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

81 དམིགས་པ་གནོད་པ་ཡོད་ན་ཁྱབ་བམ་ཅེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བ་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་གནོད་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།།

༢) རྩལ་གཞན་གྱིས་བསལ་བ།

དེ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་ནམ་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སློས་པར་འོས་པར་འགྱུར་ན། གང་ཞིག་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་གང་ཞིག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་གྲང་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་གནོད་པ་སྲིད་པ་འདི་ནི་མེད་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། བཟློག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བ་དག་གི་ཡུལ་ལ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་པ་ནི། ལོགས་ཤིག་ཏུ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།[82]

༣) མཇུག་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན་གཏན་ཚིགས་སྦྱོར་བ་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་དོ། །དམ་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་སྦྱོར་བ་ཡང་མེད་པས་དམ་བཅས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།

ག ཁྲངས་གཅིག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་བསལ་བ།

༡) གོང་གི་དེ་བསལ་བས་ཁྲངས་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཅན་ཡང་བསལ་བར་ཤེས་པ།

འདིས་ནི་ཁྲངས་གཅིག་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཅན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ལྟ་བུ་གཅིག་ནི་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འགལ་བས་འདིར་གནོད་པ་དང་མཚུངས་སོ།།

༢) ཚྭ་བོའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་མི་སྲིད་པ་བསལ་བ།

གཞན་ཡང་། ཅི་དངོས་སུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚྭ་བོ་མི་སྲིད་པ་དེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་

82 མ་དཔེར། བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་དགག་ཚིག་ཡོད་པ་དུལ་ལྟ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

པའམ། བཟློག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བློ་བོ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན། ཅིར་འགྱུར། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བློ་བོ་མ་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི། ངེས་པར་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐེ་ཚོམ་ཅན་བཞིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས། འགའ་ཡང་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པ་ལ་བློ་བོ་སྲིད་པ་མཐོང་ན། བློ་བོ་མ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་དོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་བསལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པས། དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟ་ན་གྲངས་གཅིག་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཅན་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བར་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འགལ་བར་འདུ་ན་འགལ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཞིག་རྟོགས་ནས་བློ་བོ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་པ་དག་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དེའི་ངོ་བོ་ཡང་མི་སྟོན་ནམ། དེ་ལྟ་བས་ན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཐམས་ཅད་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་བོའི་གཏན་ཚིགས་མཐོང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་། དང་པོར་ཅིག་ཤོས་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །བློ་བོའི་གཏན་ཚིགས་སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་བརྟགས་ན་མཐོང་སྟེ། དེས་ན་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པ་དག་མ་ངེས་པས་མཚན་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ།།

༡) བློ་བོའི་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བ།

འོན་ཏེ་བློ་བོའི་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་འོ་ན

ནི་གང་གི་ཚེ་སྨྲ་ཉིད་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་འདིའི་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།།[83]

གལ་ཏེ་འདི་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་པར་མ་གྱུར་ནའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་བསྒྲུབས་སུ་ཡང་མི་རུང་ལ། བཅབ་ཏུ་ཡང་མི་རུང་བས་མི་བཟད་པའི་སྐབས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟ་ཞིག་ཏུ་བརྒལ་བར་ནུས། གཏན་ཚིགས་འདིས་ཇེ་[84]དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་ཤིང་། དེའི་ཚད་མ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱང་། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ངེས་པར་ལེགས་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་ནས། ཡང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུས་གཏན་ཚིགས་གཞན་བསྟན་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་དག་དང་། སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ཀྱང་། དེའི་དངོས་པོ་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་ཉམས་པར་བྱས་ནས། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྲིད་ཕོར་བ་ལྟར་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་དུ་འགྲོ་བས་འདིར་ཇི་སྐད་སྨྲ་བར་བྱ།

སྒྲུབ་པ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་སྟོབས་པས་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་སུ་སྨྲ་བའམ། སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། ཇི་ལྟར་གཞན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དེའི་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་དུ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན།

༤) མཇུག་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་

83 ཊཱིཀ་ལྷའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༩༧༣) "སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དབང་པོར་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།" ཞེས་བྱུང་།

84 ཇི། ཞེས་དགོས་སམ་བརྟག ཊཱིཀ་ལྷའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཇེ། ཞེས་བྱུང་བས་མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག

བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དག་གི་དེའི་མཚན་ཉིད་ལ་བླ་བོའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་གཅིག་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཅན་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གཅད་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ང ཤེས་པ་ཉིད་བསམ་བ།

༡) ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པ།

ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར། རྟགས་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་བསམ་པར་བྱ་བ་ལ། རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སླུ་བར་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ལ་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་མཐོང་ནས་འདིས་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས། དེ་ལ་འདོད་པའི་དོན་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིའི་བདག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཙམ་གྱིས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་གཞལ་བྱ་དང་སྐྱེས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མེད་པར་ནི་རྟགས་ཅན་ལ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེའོ།།

༢) དེ་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་ལས་ངེས་པ་སྨོས་མི་དགོས་པའི་རྩོད་སྤོང་།

འོ་ན་ནི་ངེས་པ་སྨོས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། མི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཤེས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ནུས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་སྟེ། མཐོང་བ་དང་། མ་མཐོང་བ་དག་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པ་སྨོས་སོ། །དེས་ན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་དག་ནི་དེའི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་འཇུག་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། ཐབས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན

ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་སྨོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་འཕེན་མོད་ཀྱི། འདི་གཉིས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ལ་ལས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཉིད་ཡོད་པར་རབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས། ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ།།

༧) གཏན་ཚིགས་གཞན་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་པ།

བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་ནི། དོན་འདོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། གང་དག་ཚུལ་དེ་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི། དེས་མི་འཇུག་པས་གཞན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པས། དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་སྒྲ་སྨོས་སོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཡོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཡོད་པར་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པ་ནི་ཚད་མ་གང་ལས་འདི་གཉིས་ངེས་པ་དེ་ལ་རག་ལུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོས་སྨོས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་གི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སྨོས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་འཕེན་པར་འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་དོན་བཞིན་ནོ།།

༨) རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

འོ་ན་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཀྱང་སོ་སོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་སྨྲར་བས་གཉི་ག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཅིག་གཅིག་གིས་གཉི་ག་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱའི། གཉིས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཕན་ཚུན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ངེས་པ་སྟོན་པ་གཅིག་ཀྱང་འཕེན་པ་གཉིས་པ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་འདིས་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་གཉི་ག་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་འབའ་ཞིག་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ནི་འབའ་ཞིག་པ་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་ནི་གཉི་གའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༩) མཇུག་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟ་བས་ན་གང་གིས་ན་ཡོད་པའམ་མེད་པས་[85]གཉིས་པ་འཕེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་བྱ་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་པ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་གཞན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཏན་ཚིགས་ནི་མཚན་ཉིད་དྲུག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པྲ་ཛྙཱ་ཝ་ར་མ་དང་ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་དཔལ་བརྩེགས་རཀྵི་ཏས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ།། །།

85 མ་དཔེ་དང་པེ་སྣར་སོགས་སུ། མེད་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཏུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་བསྟུན་ཏེ། མེད་པས། ཞེས་བྱེད་སྒྲར་བཅོས།

འབྲེལ་བ་བརྟག་པ།

༥ འབྲེལ་བརྟག་པའི་ས་བཅད།

༡ འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་སྒྲིར་དགག་པ། ཤློཀ ༡-༦ -- 459

ཀ གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ༡

ཁ ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ༢

ག གཞན་ལ་བལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ། ༣

ང འབྲེལ་བ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དགག་པ།

༡) འབྲེལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ། ༤

༢) དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མི་འཐད་པ་གྲུབ་པ། ༥

༣) འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ། ༦ -------------- 459

༢ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་རྒྱས་པར་དགག་པ། ཤློཀ ༧-༡༨

ཀ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བརྟགས་ལ་དགག་པ།

༡) འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དགག་པ། ༧ ------------------- 459

༢) རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་གནས་པ་དགག་པ། ༨ -------------------------------------- 460

༣) དེའི་ལན་དགག་པ། ཤློཀ ༩

ཁ དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། -- 460

༡) རྫས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ། ༡༠-༡༢

༢) ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཐད་པར་སྒྲུབ་པ།

ཀ) དོན་གཞན་ཐ་མ་ཕན་བྱེད་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པར་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བརྗ་མ་སྦྱར་ཡང་དོན་གྲུབ་པ། ༡༣ -- 460

ཁ) དེའི་རྒྱུ་མཚན། ཤློཀ ༡༤ -- 460

ག) དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དང་དཔེ། ༡༥

ག རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

༡) དངོས། ༡༦

༢) རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ། ༡༧ ---------------------- 461

༣) འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ། ༡༨ ------------------------------ 461

༣ སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ། ཤློཀ ༡༥-༢༥ -------------------------- 461

ཀ སྦྱོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྦྱོར་འདུ་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དགག ༡༥-༢༢

ཁ དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འབྲེལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ། ༢༣

ག དངོས་པོ་རྣམ་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་པ། ༢༤-༢༥ ----------------------------- 461

འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། སཾ་བནྡྷ་པ་རཱི་ཀྵཱ་པྲ་ཀ་ར་ཎ། བོད་སྐད་དུ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

༡ གཞན་དབང་ཕོ་ནར་འབྲེལ་པ་ནི། །གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །

༢ ཟ་བོ་འདྲེས་པ་འབྲེལ་ཡིན་དུ། །གཉིས་ཉིད་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །[1]
དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །

༣ གཞན་ལྟོས་པ་ནི་འབྲེལ་པར་ཡང་། །མེད་ན་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ལྟོས། །
ཡོད་ན་འང་ཀུན་ལ་རག་མ་ལས། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་ལྟོས་པ་ཡིན། །

༤ གཉིས་ནི་འབྲེལ་པ་གཅིག་པུ་ཡིས། །ཅི་སྟེ་འབྲེལ་ན་དེ་དང་གཉིས། །
འབྲེལ་པ་གང་ཡིན་ཐུག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་འབྲེལ་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །[2]

༥ དངོས་པོ་དེ་གཉིས་དེ་ལས་གཞན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གནས། །
དེ་བས་རང་དངོས་མ་འདྲེས་ལ། །དེ་དག་རྟོག་པས་[3]འདྲེས་པར་བྱེད། །[4]

༦ དངོས་པོ་ཐ་དད་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིས། །
བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡི་ཚིག །སྦྲ་བ་པོ་དག་འགོད་པར་བྱེད། །

༧ རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ཡང་། །དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས། །

---

1 གཉིས་ཉིད་ལ་དེའང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

2 བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་པར། "གཉིས་ལ་གཅིག་གིས་མངོན་འབྲེལ་བས། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ན། །འབྲེལ་པ་ཅི་ཡིན་ཐུག་མེད་དང་། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་བློ་མེད་དོ། །" ཞེས་བྱུང་། རྩ་བའི་འགྱུར་དང་། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་པར་བྱུང་བའི་རྩ་ཚིག་གཉིས་ལ་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས། ཕན་ཚུན་ཀྱང་བསྒྲིགས་ཏེ་བརྟགས་ན་གཞུང་གི་གོ་བ་ལ་ཕན་རེས་པས་ཅིའོས་ཇོས་བཟུང་ཡོད།

3 མ་དཔེར། རྟོགས་པས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ས་མཐའ་མེད་ན་ལེགས་པས་བཅོས།

4 འབྲེལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཉིས་ལ་གནས་པ་ཇི་ལྟར་གྲུབ། །གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ།།
༨ རིམ་ལས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གནས། །གཞན་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ཡིན།།
དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ལ་གནས་པ་འབྲེལ་པ་མེད།།
༩ གཞན་དུ་འདི་ནི་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་ནི་[5]གཅིག་ལ་ལྟོས།།
ལྟོས་པ་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད།།[6]
༡༠ ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན།།
གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །གཡས་གཡོན་རྭ་ཡང་དེ་ཉིད་[7]འཐོབ།།
༡༡ འགའ་ཞིག་གཉིས་གནས་འབྲེལ་པ་ཡིན། །དེ་མཚན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མིན།།
ཡོད་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན། །སྦྱོར་བ་ཅི་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་ན།།[8]
༡༢ སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཅན་དེ་ཉིད། །འདིར་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཅི་ཕྱིར་མིན།།
ཐ་དད་ཅེས་བྱའི་སྒྲ་འདི་ནི། །སྒྲ་བྱེད་ལ་བརྟེན་མ་ཡིན་ནམ།།
༡༣ གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ།།
འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་པར་ཤེས།།[9]
༡༤ མཐོང་དང་མ་མཐོང་མ་གཏོགས་པར། །འབྲས་བུའི་བློ་ནི་མི་སྲིད་ཕྱིར།།
འདི་ལ་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་སྒྲ། །ཐ་སྙད་སླ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་དོ།།[10]
༡༥ དེ་ཡོད་ཡོད་ཕྱིར་དེ་འབྲས་རྟོགས། །གང་ཡང་རྗེས་སུ་སྒྲ་བ་ཡི།།

5 གཉིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

6 བྲམ་ཟེར། "དེ་དག་གི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས། །གལ་ཏེ་གཞན་པ་དེ་འཇུག་ན། །འཕེན་བྱེད་ལྟོས་པར་བྱ་ཡིན་ན།། མེད་པ་ཇི་ལྟར་ལྟོས་པར་བྱེད།།" ཞེས་བྱུང་།

7 གཉིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

8 བྲམ་ཟེར། ཚིག་རྐང་ཐ་མར། "སྦྱོར་བ་གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད།།" ཅེས་བྱུང་།

9 བྲམ་ཟེར། "འདི་ལྟར་མ་མཐོང་སྐྱེ་བོ་ནི། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་པར་བྱེད་པས། །མཐོང་དང་དེ་མ་མཐོང་བ་ལ།། སྟོན་བྱེད་ན་ཡང་འབྲས་བུར་ཤེས།།" ཞེས་བྱུང་།

10 བྲམ་ཟེར། ཚིག་རྐང་ཐ་མར། "གྲུང་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན།།"ཞེས་བྱུང་།

བརྟ་ཡི་ཡུལ་དུ་དེ་བརྗོད་དེ། །ཤྲཱིག་ཤལ་ལ་སོགས་གླང་རྟོགས་བཞིན།།
༡༦ ཡོད་འགྱུར་ཡོད་ན་དེ་ཡོད་ཅིང་། །ཡོད་པ་ཉིད་ནའང་ཡོད་འགྱུར་བ།།
མངོན་སུམ་མི་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱུ་འབྲས་ཁོ་ནར་རབ་ཏུ་གྲུབ།།
༡༧ རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ཡང་དག་དོན། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས།།
རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྟོན་པ་ནི། །དོན་ལོག་པ་ཡི་དོན་བཞིན་སྟོན།།
༡༨ ཐ་དད་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་འབྲེལ། །ཐ་དད་མིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་གང་།།
གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་མ་འབྲེལ་གཉིས། །དེ་གཉིས་འབྲེལ་པ་ཇི་ལྟར་བྱེད།།
༡༩ སྦྱོར་དང་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ། །ཐམས་ཅད་དེས་ཀྱང་དཔྱད་པ་ཡིན།།
ཕན་ཚུན་ཕན་པ་མི་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་འདྲ་བ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད།།
༢༠ འདུ་བ་ཅན་ནི་འགའ་ཞིག་གིས། །འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་།།
དེ་ཚེ་འདུ་བ་ཅན་འདི་མེད། །ཤིན་ཏུ་ཐལ་ཕྱིར་དེ་གཉིས་མིན།།[11]
༢༡ དེ་གཉིས་དང་ནི་འདུ་བ་དང་། །གཞན་ཡང་ཕན་པ་མི་བྱེད་པར།།
ཅི་སྟེ་འབྲེལ་ན་མཐའ་དག་ཀྱང་། །ཕན་ཚུན་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར།།
༢༢ ལ་སོགས་སྦྱོར་བ་ཅན་གྲུབ་ཕྱིར། །སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཀྱང་དེས་དེ་གཉིས།།
སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་མི་འདོད་དེ། །གནས་པར་བྱེད་པའང་རབ་ཏུ་བརྗོད།།[12]
༢༣ སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གནས། །ཉུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་འགྱུར་ན།།
ཉུང་བའི་དངོས་པོ་རྟག་ན་ནི། །དེ་དང་བྲལ་བར་འགལ་ཕྱིར་རོ།།
༢༤ དེ་བས་བྲལ་དང་ལྡན་པ་དང་། །འགྲོ་སོགས་ཉུང་བ་བརྗོད་པ་ན།།
ངོ་བོ་འདི་ལ་ངེས་པར་བརྗོད། །འགྲོ་སོགས་གཞན་རྟགས་ཅི་ཞིག་བྱ།།
༢༥ དེ་དག་རྣམས་ལ་ཡོད་ན་ཡང་། །འདིའི་ཞེས་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་ཕྱིར།།

11 བྲམ་ཟེར། "འབྲས་བུ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་ཡང་། །འགའ་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེ་ཡིན་ན། །དེ་ཚེ་འདུ་བ་ཅན་དེ་མིན། །དེ་ལས་མ་ཡིན་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།" ཞེས་བྱུང་།

12 བྲམ་ཟེར།" སྦྱོར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ཡང་། །དེ་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཅན་ཉིད་དག །འདོད་ཡིན་ལ་སོགས་སྦྱོར་ཐོབ་ཕྱིར། །གནས་པའང་སོ་སོར་བརྗོད་པ་ཡིན།།" ཞེས་བྱུང་།

སྐད་ཅིག་སོ་སོར་[13]སྐྱེ་བ་ཡི། །དངོས་པོ་ཐ་དད་འདི་ཡིན་རིགས།།

འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛྙཱ་ན་གརྦྷ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་ནམ་མཁས་བསྐྱུར། སྐད་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་རབ་འབྱོར་ཞི་བ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་ཉིད་དེ་འཛིན་བཟང་པོས་བཅོས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ།།

13 སོ་སོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། སཾ་བནྡྷ་པ་རཱི་ཀྵཱ་བྲྀ་ཏྟི། བོད་སྐད་དུ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

༡ འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་སྤྱིར་དགག་པ། ཀ གཞན་དབང་གི་འབྲེལ་བ་དགག་པ།

༡ ༈ འབྲེལ་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བར་འདོད་ནས། གཞན་དབང་ཁོ་ནར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ། །གཞན་དབང་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན། འབྲེལ་པ་ཅན་གྲུབ་པའམ་མ་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་ཡིན། མ་གྲུབ་པ་ནི་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡོད། མེད་པ་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །གྲུབ་ཏུ་[1]ཟིན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཞན་གྱི་དབང་ཁོ་ནར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཉེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ག་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའམ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་ཁོ་ན་མེད་པ་དེ་བས།[2] དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་མེད། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཀོད་པ་ནི་མི་དགག་གོ།

ཁ ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ།

༢ ངོ་བོ་འདྲེས་པ་འབྲེལ་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གཉིས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། ངོ་བོ་འདྲེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ།།

1 གྲུབ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

2 དེ་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཅིག་པུ་[3]གྱུར་ན་ཡང་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་གཉིས་ལས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ། འདྲེས་པ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཡིན་དུ་ཟད་མོད་ཅི་ཞིག་དགག་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས། འབྲེལ་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་བར་ཆད་མེད་པར་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན། བར་དང་བཅས་པ་ན་ཡང་འབྲེལ་པར་ཅི་སྟེ་མི་འདོད་དེ། གཉིས་ཀར་ཡང་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པར་ཁྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་དོན་དུ་འདུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་མ་བྱེད་ཅིག གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་འདྲེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་པར། འབྲེལ་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའོ།།

ག གཞན་ལ་བལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ།

ྈ འོན་ཏེ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་འབྲེལ་པ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ན་ལྟོས་པས་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་ལྟོས་སམ། མེད་པ་ཞིག་ལྟོས། ཇི་སྟེ་མེད་ན་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ལྟོས། རང་གི་ངོ་བོ་[4]མ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་མེད་པས། གང་ཞིག་གི་གང་གི་འབྲེལ་པ་ཡིན། ཡོད་ན་ཡང་ཀུན་ལ་རག་མ་ལས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལྟོས་པ་གང་གིས་ན། འབྲེལ་པར་འགྱུར་བར་ཇི་ལྟར་ལྟོས་པ་ཡིན། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

3 གཅིག་ཏུ། པེ་ཅིན། སྣར་ཐང་།

4 རང་གི་ངོ་བོར། པེ་ཅིན། སྣར་ཐང་།

ང འབྲེལ་བ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་བ་འདོད་པ་དགག་པ།

༡) འབྲེལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ།

༩ ཉེས་པ་འདིར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་ནི་འབྲེལ་པ་གཅིག་པུས་[5]ཡོན་ཏན་དུ་བརྗོད་པའི་སྦྱོར་བ་དོན་ཐ་དད་པ་གཅིག་པུའམ། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཆོས་སམ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དང་འབྲེལ་པ་རྒྱུས་ཅི་སྟེ་འབྲེལ་པར་འདོད་ན། དེའི་ཚེ་འབྲེལ་པ་དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་བཏགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབྲེལ་པ་ལས་འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་མ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡང་། རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ན་དོན་[6]ཐ་དད་པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་འབྲེལ་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་གང་ཡང་མེད་དོ།།

ཐ་དད་པའམ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་དེ་དང་གཉིས་འབྲེལ་པ་གང་ཡིན། གཅིག་པ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་སུ་འབྲེལ་པ་གང་ཡིན་ཏེ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཇི་སྐད་དུ་སྨོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་དང་ཡང་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་པ་མེད་དོ།། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་ཉི་ཚེ་འབྲེལ་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཞེ་སྡང་དུ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཅི་སྟེ་འབྲེལ་པའི་དོན་གཅིག་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པར་འདོད་ན། དེའི་ཚེ་འབྲེལ་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་ལ་ཡང་འབྲེལ་པ་ཞིག་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུར་འབྲེལ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་འབྲེལ་པའི་དོན་གཅིག་པུ་ཞིག་ཡོད་པས་ཐུག་པའང་[7]མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་གཅིག་པུའི་

5 འབྲེལ་པ་ཅན་གཅིག་པུ་ཡིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

6 དོན་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

7 མ་དཔེར། ཐུག་པའམ། ཞེས་བྱུངཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་དུལ་འགྲེལ་དང་ཡང་མཐུན་པས་བཅོས།

དོན་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་པ་མེད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། དེ་བཞིན་འབྲེལ་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན། འབྲེལ་པའི་བློ་ནི་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་གཅིག་པུའི་དོན་མེད་པར་ཡང་འབྲེལ་པ་རྟོགས་ན་ནི། འབྲེལ་པ་ཅན་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཡང་དོན་གཅིག་པུ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཉི་ཚེ་ཞིག་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་སྨྲས་ཟིན་ཏོ། །དེས་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པའི་ལན་ཀྱང་བཏབ་ཟིན་ཏོ།།

༢) དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་མི་འཐད་པ་གྲུབ་པ།

༥ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲེལ་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྫུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་གཉིས་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་སྐད་དུ་སྨོས་པ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་གནས། །རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་དངོས་མ་འབྲེལ་བས་ཏེ་འབྲེལ་པ་མེད་པའོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་རག་ལས་པའི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེས་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅེ་ན། འབྲེལ་པ་ཡང་དག་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི། དངོས་པོ་དེ་དག་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་པས་[8]འདྲེས་པར་བྱེད། གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ངོ་བོ་ལྟ་བུར་མཚན་མ་འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་སྐྱེའོ།།

༣) འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་ན་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པ།

༦ དངོས་པོ་ཐ་དད་རྟོགས་བྱའི་ཕྱིར། །དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ནི་གཞན་བསལ་བའོ།[9] །དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྐྱེས་བུས། བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་ཡི་ཚིག །སྦྱོར་བ་པོ་དག་འགོད་པར་བྱེད། །འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་བརྗོད་པའོ་ཞེས་ཚིག་འགོད་པར་བྱེད་ཀྱི། བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་དངོས་སུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

---

8 རྟོག་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

9 མ་དཔེར། གཞན་གསལ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་གཉིས་དུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

༢ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་རྒྱུས་པར་དགག་པ།

ཀ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་བརྟགས་ལ་དགག་པ། ༡) དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དགག་པ།

༥ འོ་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། གཉིས་ལ་གནས་པར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །མི་འགྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མེད་དེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་པས།[10] སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བས་བརྗོད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་ན་གཉིས་ལ་འབྲེལ་པ་གནས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གཉིས་དངོས་སུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་དོ། །དངོས་པོ་གཉིས་ལ་མི་གནས་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།། བློས་སྦྱེལ་ཏེ་འབྲེལ་ན་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

༢) རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་གནས་པ་དགག་པ།

༦ རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་གནས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རིམ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཅིག་ལས་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་ན། གཞན་ལ་རེ་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་གནས་པ་ན་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་གནས་པ་ན་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས། གཉིས་ལ་རིམ་གྱིས་འདུག་ན་ནི་འབྲེལ་བར་མི་རུང་སྟེ། དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མེད་པར་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ན། གཅིག་ལ་གནས་པ་ཅན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རིམ་གྱིས་གནས་པ་འདི་དང་གང་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་དོ།།

10 མ་དཔེར། ཉིད་པས། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཡིན། ཞེས་པ་པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

༣) དེའི་ལན་དགག་པ།

༨ ཉེས་པ་འདིར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་པ་འདི་འདུག་པ་ན། ཇི་སྐེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ལས་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་པས། རེ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ལ་གནས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེས་ན་ཡང་ལྟོས་པ་དེས་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ལྟོས་པ་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟོས་པ་ན་ཕན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་མོད་ཅེ་ན། དེ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པ་བྱེད། རྒྱུའི་ཚེ་ན་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་མེད་དོ། །འབྲས་བུའི་ཚེ་ན་ཡང་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་མེད་དེ། མཐུ་མེད་པས་ཕན་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ དེ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།

༡) རྟགས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་གཅིག་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ།

༡༠ གཞན་ཡང་། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་ན་དེའི་ཚེ་གྲངས་སུ་བཟློད་པ། གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་རྭ་གཡས་གཡོན་རྭ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ནི། དེ་ལས་གཞན་ཡང་འགྱུར་རེ་སྐན། སོགས་པ་སྨོས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་དང་། ཚུ་རོལ་ཉིད་དང་། རྭ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྡུའོ། །གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་མ་འབྲེལ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

༡༡-༡༣ འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་མི་རུང་སྟེ། དངོས་པོའི་དོན་འགའ་ཞིག་གཉིས་ལ་གནས་པ་ནི་འབྲེལ་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གཉིས་དང་མངོན་པར་འབྲེལ་པ་ཙམ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འབྲེལ་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་ན། གང་གིས་ན་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ལས་དེའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ། གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་མེད་པར་གྱུར་པ

དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་སྒྲུར་བ་འདི་ཅི་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་នོ་ཞེ་ན།

དེའི་ཚེ་སྒྲུར་བའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གང་ཡིན་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་ཉིད། འདིར་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཅིའི་ཕྱིར་མིན་ཏེ། གང་གིས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དོན་མེད་པའི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད། ཐ་དད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་སྐམ་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཡིན་[11]ལ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཅིག་རྗོད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་དུ་དེ་མི་རིགས་པས། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ནར་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ཞེས་འདི་ནི་སྒྲ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་སྒྲུར་བ་དེ་དེ་བཞིན་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ད་མ་ལ་ཡང་སྒྲ་གཅིག་ཡོད་པས་ལན་དུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ།།

ཊ) ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཐད་པར་སྒྲུབ་པ།

ཀ) དོན་གཞན་ཐ་མ་ཕན་བྱེད་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པར་གྲུབ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བརྡ་མ་སྦྱར་ཡང་

དོན་གྲུབ་པ།

༡༣ དེ་བས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་རིགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྒྱུར་མངོན་པར་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་མཐོང་ན། རིག་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་ན། གང་མཐོང་ན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་མཐོང་ན་འབྲས་བུར་མངོན་པར་འདོད་པ་མ་མཐོང་བ་ནི། འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ལས་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྟོགས་པའོ། །སྔོན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་མེད་པ་ནི་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཆད་པ་མེད་པར་རོ། །བརྡ་སྦྱད་ནས་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་ཙམ་དུ་ཟད་

11 ཡིན། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་སྐོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

དེ། འདི་ལྟར་བརྟག་སྒྲུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ལས་[12]གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གང་རྟོགས་ན་གང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ནི་དེའི་དོན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྣམ་བུ་དཀར་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་དཀར་པོ་ཁོ་ན་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་རྟོགས་པས་ན། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ) དེའི་རྒྱུ་མཚན།

༡༤ འདི་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་གཞན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྟན། འོན་ཏེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རམ་ཅི། འདི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མ་གཏོགས་པར་འབྲས་བུའི་བློ་ནི་མི་སྲིད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་འདི་ལ་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་སྒྲ་ཡང་ཚིག་སོ་སོའི་ཕྲེང་བ་འདི་སྙེད་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཉུང་སྐམ་ནས། ཐ་སྙད་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་དོ།།

ག) དེ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་དང་དཔེ།

༡༥ རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ལས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་མ་ཡིན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་རྟོགས་ཏེ། གང་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྟོགས་སོ། །རྒྱུ་འདིའི་

12 དག་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

འབྲས་བུ་འདི་ཉོ་[13]ཞེས་གང་ཡང་རྗེས་སུ་སྒྲ་བའི་བརྡའི་ཡུལ་དུ་བརྗོད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་རྗེས་སུ་སྒྲ་བའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དེ་བསྟན་གྱི་དོན་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཅི་འདྲ་ཞེ་ན། སྔོག་ཟླ་ལ་སོགས་གླང་རྟགས་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདི་ནི་བ་ལང་ཡིན་ཏེ། སྔོག་ཟླ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་ཏོ།།

ག རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ༡) དངོས།

༡༦ ཇི་སྟེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཉིད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གམ་འབྲས་བུ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་གཉི་གར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཡོད་པ་ཙམ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡང་རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉི་གར་རྟོགས་པ་[14]མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ནི་ཅུང་ཟད་ཞེ་ན། དེ་མི་རུང་སྟེ། གཉི་གར་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ཕྱི་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུ་སྔ་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོད་གྱུར་ཡོད་དེ། ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན། ཡོད་ན་དེ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱུར་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འདིར་ཡང་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །འདིས་ནི་བཟློག་པའང་དོན་གྱིས་འཇུག་ཏོ། །རྒྱུར་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཉིད་ནའང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ནི། འབྲས་བུར་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དེ། མངོན་སུམ་མི་དམིགས་པ་དག་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཁོ་ན་རབ་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ཉིད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

༢) རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ།

༡༧ དེས་ན་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ཡང་དོན་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་དང་

13 འབྲས་བུ་འདིའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

14 གཉི་གར་གཏོགས། སྣར་ཐང་།

མེད་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པ་བདེན་པ་སྟེ། འདི་གང་གི་དོན་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པའོ། །དོན་དེ་ནི་གང་དག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ཡང་དག་དོན་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་ས་བོན་ནོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་སྟོན་པ་དེ་ཡང་འབྲེལ་པའི་དོན་བཞིན་སྟོན་ཏེ། མ་འབྲེལ་པའི་དོན་ལ་ཡང་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པས་ལོག་པའི་དོན་ཡིན་នོ།།

ཁ) འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ།

༡༨ འབྲེལ་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གཅིག་དེ་དག་གིས་བསྟན་ཏམ་ཅི། གང་གིས་ལོག་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདིར་བརྟག་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་དོན་ཐ་དད་པའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འབྲེལ། ཇི་སྟེ་ཐ་དད་ན། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་འབྲེལ། །མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། རང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི། ཐ་དད་མིན་ན་རྒྱུ་འབྲས་གང་། །མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལ། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་འབྲེལ་པ་ག་ལ་ཡོད། ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་ཉི་ཚེ་ཐ་དད་པའམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་མངོན་པར་འདོད་པ་མ་འབྲེལ་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་འབྲེལ་པར་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ། འབྲེལ་པ[15]བྱ་བའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དེ་ཡོད་པས་དངོས་པོ་གང[16]ཡང་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པ་ཡོད།

ཨ སྦྱོར་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དངོས་པོ་བ་དགག་པ།

ཀ སྦྱོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སྦྱོར་འདུ་སོགས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དགག

15 འབྲེལ་པ་ཞེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

16 གང་། ཞེས་པ་པེ་ཅིང་དུ་མ་བྱུང་།

༡༩ སྦྱོར་བ་ཅན་དང་འདུ་ཅན་སོགས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། རྫི་ཁོལ་ལ་སོགས་པའོ། །བཟྲད་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་འགོག་པའི་གཞུང་དེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དཔྱད་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི་དངོས་སུ་མེད་དོ། །རེ་ཞིག་འདུ་བ་ཅན་ཡང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཡོན་ཏན་དཀར་པོ་སྣམ་བུ་ལ་འདུ་བ་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཕན་པ་མི་བྱེད་དེ། གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར། འདུ་བ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཕན་གདགས་པ་དང་། ཕན་པར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བ་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གང་གིས་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལྟོས་པ་དེ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ན། དཀར་པོ་དང་སྣམ་བུ་གཉིས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་དང་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་མ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དཀར་པོ་དང་སྣམ་བུ་གཉིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་གཞི་དང་གནས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་གཞི་དང་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་མེད་དོ།། སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་དང་། གནས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་། སྤྱི་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཕན་ཚུན་ཕན་པ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་འདུ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་མི་རུང་ངོ་།།

༢༠ འོན་ཏེ་འདི་སྐད་དུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད། འདུ་བ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཕན་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འདུ་བ་ཅན་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་ཁས་ལེན། དེའི་ཚེ་འདུ་བ་ཅན་འདི་མི་སྐྱེད་པའི་དུས་ན།[17] བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་གཉིས་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ན་ཡང་རྒྱུ་འགགས་

17 དེའི་ཚེ་འདུ་བ་ཅན་འདི་མེད། སྐྱེད་པའི་དུས་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འགགས་ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པ་གཉིས་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལས་མིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཟིན་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇ་མཁན་ཡང་བུམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།

༣༡ སྐྱོན་འདིར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུ་བ་ཅན་དེ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་པ་མི་བྱེད་འབྲེལ་པ་ཅན་དེ་གཉིས་ཀྱང་འདུ་བ་ལ་ཕན་པ་མི་བྱེད་དེ། དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་དང་འདུ་བ་དང་། གཞན་ཡང་གང་ཕན་པ་མི་བྱེད་པར་འབྲེལ་པ་ཅི་སྟེ་འདོད་ན། དེའི་ཚེ་མཐའ་དག་ཕན་ཚུན་མ་འབྲེལ་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ན་དེ་བས་ན་ཕན་པ་བྱེད་པ་དང་ཕན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདུ་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་མི་སྲིད་དོ།། འདིས་སྦྱོར་བ་ཅན་གྱི་ལན་ཀྱང་བཏབ་བོ།།

༣༣ གཞན་ཡང་སྦྱོར་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་[18]དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བསྐྱེད་པས་ན་ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་ཀྱང་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེས་དེ་གཉིས་སྦྱོར་བ་ཅན་མི་འདོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཅན་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་སྟེ་སྦྱོར་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་ན། ལས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འགའ་ཞིག་གི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དང་། གཉི་གའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེས་པས་ནི་སྦྱོར་བར་འདོད་དོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། སྦྱོར་བ་ཡང་སྦྱོར་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བསྟུས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་སྐྱེས་པར་ཡང་འདོད་དོ། །སྦྱོར་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཛག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་། དེ་མི་རུང་སྟེ། གནས་པར་བྱེད་པའང་རབ་ཏུ་བརྗོད།། གཞག་པ་དང་འཛག་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་པ་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་སོ་སོར་གྲུས་ཟིན་

18 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཧོ།།[19]

ཁ དེས་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་འབྲེལ་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ།

༢༣-༢༩ ཅི་སྟེ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་བློ་ཡོད་ན་ནི་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན། གནས་པ་གང་ཡིན་པ་མི་གནས་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན། སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་བློ་ཅི་སྟེ་མི་འབྱུང་། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་ན་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བའི་ལས་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་བློའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་རུང་བ་སྟེ། དྲི་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།[20]།ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་ངོ་བོ་འདྲ་བ་ཡིན་ན་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་མི་འདུ། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྲལ་བ་ནི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ལས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མེད། དེའི་རྒྱུ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ལན་གདབ་དཀའོ།།

ག དངོས་པོ་རྫས་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་གཞན་མེད་པ།

དེ་བས་ན་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་[21]ཇི་ལྟར་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་འགྱུར་ཏེ།[22] ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རུང་བའི་དངོས་པོ་རྟག་ན་ནི། དེ་དང་བྲལ་བ་འགལ་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་བྲལ་བར་འགལ་ལོ་ཞེས་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས

19 འདི་གཞུང་གང་ལ་དགོངས་དུལ་བ་ལྷའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཊཱི་ཀཱ་གཉིས་ཀར་ངོས་འཛིན་མ་མཛད་མོད། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ། ཤློ་ཀ ༡༩༣-༩༥ ཐད་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤློ་ཀ ༦༣-༧༢ བཅས་ལ་དགོངས་སྙམ་པས་བརྟག

20 མ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

21 ཁྱོད་ཉིད་ཀྱང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

22 དངོས་པོར་དེ་འགྱུར་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་སྐད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན། བྲལ་དང་ལྡན་དང་འགྲོ་སོགས་པས།[23] །ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་ལས་ཀྱི་ཚིག་གིས་རྟུང་བའི་ཚིག་བརྗོད་པ་ན་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འདི་ལ་དེས་པར་བརྗོད། དེའི་ཚེ་དོན་མེད་པའི་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱའོ། །སོགས་པའི་ནང་དུ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་དང་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ་།།

༣༥ ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་། འདིའི་ཞེས་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱི་དབང་ཅན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲེལ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པས་འདིའི་ལས་དང་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བརྗོད་པ་ག་ལ་ཡོད། ཇི་ལྟར་གཞན་དུ་རྟོགས་པའི་ལས་ལ་སོགས་པ་ན། དེ་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་འདོད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལས་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྐྱེ་བའི་གཞི་རྐྱེན་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་སྐད་ཅིག་མ་སོ་སོར་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་འདི་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། ལྡན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པར་རིགས་ཀྱི། བརྟེན་པ་[24]གཅིག་པུའི་ངོ་བོ་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པས། སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡང་དག་པར་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་དེ་ཞི་བ་ཡིན་ནོ།།

འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ། སླ་བའི་སེང་གེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

23 མ་དཔེར། གྲོལ་སོགས། ཞེས་བྱུང་མོད། རྩ་ཚིག་ལ། འགྲོ་སོགས་རྟུང་བར་བརྗོད་པ་ན། །ཞེས་ཡོད་པ་ལྟར་བཅོས།

24 བརྟན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྒྱུད་གཞན་ཕུན་པ།

༦ རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་ས་བཅད།

༡ རྩོད་པའི་གླེང་བསླང་བ། ---------- 479

༢ ཇི་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

༣ རྩོད་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ།

ཀ གཞན་སེམས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ། ---------- 479

ཁ དེ་རང་གི་ཕྱེས་པས་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ། ---------- 480

ག རྨི་ལམ་ན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ། ---------- 481

༡) ཕྱི་རོལ་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་དགག་པ།

༢) བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བ། ---------- 482

༣) མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། ---------- 482

༤) རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། ---------- 483

༣ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

ཀ རྩོད་སྤོང་གི་ལན་དངོས། ---------- 485

ཁ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ལན་གཞན། ---------- 485

༡) རྗེས་དཔག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དོགས་པའི་ལན། ---------- 485

༢) མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དོགས་པའི་ལན། ---------- 487

ཀ) དོགས་པའི་ལན་དངོས། ---------- 487

ཁ) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་དོགས་པའི་ལན། ---------- 488

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། སནྟཱ་ནཱནྟ་ར་སིདྡྷི་ནཱ་མ་པྲ་ཀ་ར་ཎ། བོད་སྐད་དུ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

༡ རྩོད་པའི་གླེང་བསླང་བ།

༈ རང་ལུས་བློ་སྔོན་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱ་བ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་དེ།།
འཛིན་ཕྱིར་གལ་ཏེ་བློ་ཤེས་འགྱུར། །སེམས་ཙམ་ལ་ཡང་ཚུལ་འདི་མཚུངས།།

གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ལ་བྱ་བ་དང་། བརྗོད་པ་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དག་མཐོང་ནས། གཞན་ལ་དེ་དག་མཐོང་བས་གཡོ་བ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ན། ཚུལ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས། སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་ནུས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་གཡོ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ།།

༢ དེ་ལྟར་རྩོད་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ཤེས་པའི་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་བློ་[1]རྗེས་སུ་དཔག་པར་མི་ནུང་ངོ་ཞེ་ན། འདྲ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དེ་དག་ནམ་ཡང་མ་མཐོང་བས། དེས་ཀྱང་དེ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

༣ རྩོད་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ།

ཀ གཞན་སེམས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ།

གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གཞན་ལ་ཡོད་པ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དུ་མི་ནུང་

---

1 མ་དཔེར། བློ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་མི་རུང་། རང་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་བའི་སེམས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེན་ཅན་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་བས་རྒྱུ་མཚན་གཞན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་ལ་ཡང་རང་གི་ཀུན་ནས་ཉོན་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་མེད་པས་འདྲ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དག་ཀྱང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་སྣང་བས[2]ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་སྣང་བ་དག་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཁ དེ་རང་གི་ཤེས་པས་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ།

ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པའི་སྣང་བ་དག་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཅི་སྟེ་མི་འདོད་ཅེ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཆད་པ་དང་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་སྣང་བས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཤེས་པ་དག་གི[3]རྒྱུ་མཚན་གཡོ་བ་ཉིད་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན[4]རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་སྣང་བ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་རྣམ་པར་མ་ཆད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཁོ་ན[5]ནི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཆད་པ་ལ། ཡང་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་སྣང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མདའ་དང་། རྡོ་འཕངས་པ་དང་། སྒྱོགས་དང་། སྒྱུལ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་རབ

2 སྣང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

3 མ་དཔེར། ཤེས་པ་དག་པའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

4 མ་དཔེར། དེས་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དང་དུལ་ལྟའི་འགྲེལ་པ་བཞིན་བཅོས།

5 མ་དཔེར། ཁོ་ན། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

ཏུ་བསྒྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་སྣང་བ་ཅན་རྣམས། ཕྱུལ་ཆད་པར་སྣང་[6]ཡང་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟ་བས་ན་འདིར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཙམ་གྱིས་གཡོ་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་སོ།།

དེ་ལ་འགའ་ཞིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་བ་ཉིད་ཡིན་ན། འགའ་ཡང་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱི་ནི་གཡོ་བའི་སྤྱི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དམིགས་ལ་བདག་ཉིད་ལ་གཡོ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་གཡོ་བ་རྟོགས་པ་ལྟར། བྱ་བར་སྣང་བ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཕ་རོལ་པོ་ཡང་གཞན་གྱི་བརྗོད་པ་དང་བྱ་བ་དག་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་ཅི་སྐྱེ་མི་འདོད་དེ་འདི་ནི་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་གཉིས་ནི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཕ་རོལ་པོ་ཡང་དེར་སྣང་བ་དག་ལ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྨྲ་བར་འགྱུར་བས། འདི་དག་ནི་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

ག ༼རྨི་ལམ་ན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ། ༡) ཕྱི་རོལ་སྨྲ་བའི་འདོད་ཚུལ་སྤྱིར་དགག་པ།

གལ་ཏེ་དེར་སྣང་བ་དག་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ན། རྨི་ལམ་གྱི་ལ་ཡང་ཡིན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྨྲ་ཞེ་ན།[7] ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཏེ། ཕ་རོལ་པོ་ཡང་རྨི་ལམ་ན་གཞན་གྱི་བྱ་བ་དང་ཚིག་དམིགས་པ་དག་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པར་ཅི་སྟེ་མི་སྨྲ། གལ་ཏེ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་མཚུངས་ན་ཅི་སྟེ་མེད། གལ་ཏེ་མི་གཉིད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་པོའི་ལྟར་ན་ཡང་། དེ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་

6 སྣང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

7 མ་དཔེར། རྨི་ལམ་གྱི་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྨྲ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གིས་[8]སྔོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

༢) བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་དོགས་པ་ཁོང་ནས་གནས་པ་བསུ་བ།

གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཤེས་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀུང་རྒྱུད་གཞན་ཉིད་ཡིན་នོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་ལ་བསྒོ་བའི་ཕྱིར། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་ན་ནི། ཕ་རོལ་པོ་ཡང་དེ་གཞན་གྱི་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ་སུ་ཡང་ཟློག་པར་མི་བྱེད་དོ།། འདི་འབའ་ཞིག་གི་ལྟར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཞན་དབང་ཅན་ཡོད་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་མངོན་སུམ་དང་བརྒྱུད་པ་འདི་ཡོད་དོ། །རེས་འགའ་ནི་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དེ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་དབང་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་གྱི་རླབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདིའི་འདི་ནི་གྲོལ་བ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

༣) མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།

རེ་ཞིག་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུང་སེམས་དེ་ཅི་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱེད། སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འབྲས་བུ[9]ཡིན་པ་ནི་སེམས་གཞན་ལ་ཡང་འདྲ་བས་ཅི་སྟེ་རྟོགས་པར་མི་བྱེད། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱ་བ་དེ་རང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་རྟོགས་པར་བྱེད་ན་ནི། མི་དམིགས་པས་ཀུང་དེ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་ནི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དེའི་ཚེ་གཞན་གྱི་སེམས་ལས་ནི་བྱ་བའོ། །བྱ་བ་ལས་ནི་ཤེས་པའོ། །ཤེས་པ་ལས་ནི་དེ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ།

8 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

9 འབྲས་བུ་གཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འབྲས་བུ་ཉིད། དུལ་འགྲེལ།

༩) རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། ཀ) རང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་ཚུལ་འཐད་པར་བསྟན།

བྱ་བར་སྣང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་[10]ཤེས་པ་ཁོ་ན་འདི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྟོགས་པ་ནི་ཐ་མར་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཡོ་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་ནི་[11]བྱ་བ་དང་བརྗོད་པའི་ཤེས་པ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་འབྲས་བུས་[12]རྒྱུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པར་འདུག་ལ། གཞན་ནི་གཞན་དུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་འདི་ནི་ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་གཉིད་ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་གཞན་ན་ཡང་མཚུངས་སོ། །འཁྲུལ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རྐྱེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་དེ་དག་ཁོ་ན་རེས་འགའ་གཞན་གྱིས་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་འདུག་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་གྱི། ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་གཏན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ཁ) གཞན་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ཚུལ་མི་འཐད་པར་བསྟན།

བྱ་བས་གཡོ་བ་རྟོགས་ན་ནི། གཉིད་ལོག་པ་དང་། གཞན་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་གཡོ་བ་མེད་པར་ཡང་བྱ་བ་དམིགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱ་བས་ནི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན་འཁྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་བྱ་བ་ཡང་མེད་དེ།[13] དོན་

---

10 གྱིས། པེ་ཅིང་།

11 གཡོ་བ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གཡོ་བ་ཙམ་སྤྱི་ནི། ཏུལ་འགྲེལ།

12 མ་དཔེར། འབྲས་བུའི། ཞེས་དང་། འབྲས་བུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འདིར་ཏུལ་འགྲེལ་བཞིན་བཅོས།

13 མ་དཔེར། མེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་སྙད་གདགས་པ་མཚུངས་པ་ལས་རེས་འགའ་ནི་ཤེས་པ་དོན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །གཞན་ནི་གཞན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་འདི་ག་ལས་ཐོབ། གལ་ཏེ་གཉིད་ལ་སོགས་པས་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུ་ཁྱིད་པ་ཡོད་ན་མ་རིག་པས་དཀྲུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྱུང་དུ་ཟད་མོད། དེ་ལྟ་ན་ནི་དོན་གཞན་དུ་སྨྲ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་གླགས་དུ་མ་སྨྲ་བར་མི་ནུས་པ་[14]ཅན་ཚིགས་ཆེན་པོ་ཅན་འདི་ལན་གདབ་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་ཚོམས་པར་འགྱུར་རོ།།

ཅི་ག་དེ་དག་མཐོང་བས་ལུས་དང་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དག་ལས་རང་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱུད་གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་རྣམ་བར་རིག་བྱེད་དག་ཡིན་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་སྣང་བའི་ཤེས་པས་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ནི་མི་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དག་ནི་བྱ་བ་དང་ཚིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ། ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་སྐྱེས་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།། ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་དག་ནི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་དེས་ཀྱང་ཉེ་བར་གདགས་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

བདག་དང་གཞན་ལ་རང་རང་གི་སྣང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་མོད་ཀྱི། རབ་རིབ་ཅན་

14 དུལ་འགྲེལ་དུ། (ཤོག ༡༡༥) "གླགས་སྨྲ་བར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ནི་གཅིག་ལན་བཏབ་པ་ན་ཉེས་པ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།" ཞེས་བཀྲལ།

ཉིད་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཉིས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུའི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ལས་དོན་གཅིག་[15]འཛིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འདོགས་སོ།།

༣ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ཀ རྩོད་སྤོང་གི་ལན་དངོས།

ཅི་སྟེ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེ་དག་གཞན་གྱི་སེམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་ནི་དོན་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ན་ནི་ཤེས་པས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཤེས་པར་དེ་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་མཚུངས་ཏེ། བྱ་བ་དང་ཚིག་དག་གིས་གཞན་གྱི་སེམས་རྟོགས་པ་[16]ལྟར་ན་ཡང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རང་གི་སེམས་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་མི་ཤེས་ན་ནི་དེས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཛིན།

ཁ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ལན་གཞན། ༡) རྗེས་དཔག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དོགས་པའི་ལན།

གལ་ཏེ་རྟགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱི་དེ་ཅི་གཞན་གྱི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཉིད་དང་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དག་ཅིག་ཡིན་ན་ནི་འདིས་སྤྱི་དེ་ཁོ་ན་གཟུང་གི །གཞན་གྱི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་འདིས་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར། སྤྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏེ།[17] འདི་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚུལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་

15 དོན་གཅིག་ཏུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

16 རྟོག་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

17 ཏུལ་ལྷས། (ཤོག ༡༣༣) གོང་དུ་གཞན་གྱི་སེམས་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་ན། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་གསུངས་པ་ལ་གོ་དགོས་པར་བཤད་ལ། དེ་ནི་

སུ་དཔག་པ་ནི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།[18]།དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་ཀྱང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་མེ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོའི་ ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་བྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འཇུག་པར་བྱེད་པ་[19]དེའི་སྒོ་ནས་སྲོག་ཆགས་གཞན་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐ་སྙད་དག་ལ་འཇུག་ན། དེའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ནི་འབྲས་བུ་དེ་ཙམ་ལ་སེམས་ཤིང་སྲོག་ཆགས་གཞན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དོན་ཕྱི་མའི་ཁྱད་པར་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱོང་བ་[20]ཙམ་གྱིས་རེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་སྔ་མས་ཐ་སྙད་རྫོགས་པས་དོན་བྱས་པ་ཉིད་[21]ཚད་མ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཀྱི་ལམ་ན་ཡང་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལས་དོན་ཕྱི་མར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཚད་མ་ཡིན་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ཐམས་

བསྟན་དང་ལྷ་རམས་ཀྱིས། གོང་དུ་ཤོག ༩༤༧ ཐད་དུ་བྱུང་བའི། “དེའི་ཚེ་རང་གི་སེམས་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།” ཞེས་པར་དགོངས་པར་བཤད།

18 དུལ་འགྲེལ་དུ། (ཤོག ༡༢༣) “དེའི་ཕྱིར་ཡང་ན་འདིའི་ཚད་མ་ཡིན་གྲང་།” ཞེས་པ་བཀོད་ཅིང་། “ གླེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ལས་ནི་འདི་སྐད་དུ། དེའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ།” ཞེས་བཤད།

19 བྱེད་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

20 སྐྱོང་བ་སྐྱེས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

21 ཉིད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཅད་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ནམ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བའི་དབང་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དག་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་ནི་རེས་འགའ་བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་དབང་གིས་སྙོང་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་དང་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་འདི་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྔ་མ་རྣམས་བརྒྱུད་དེ་གཡོ་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྟར། དེའི་འོག་རོལ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྗེན་གཡོ་བའི་གནས་སྐབས་ཕྱི་མའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མི་སློབ་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཅིས་ཀྱང་མི་གཟུང་ངོ་།།

༣) མངོན་སུམ་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དོགས་པའི་ལན། ཀ) དངོས།

གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་ཀྱང་མི་སློབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་གཞན་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་[22]གོ་ཇི་ལྟར། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་གྱུར་ན་ནི་དེའི་གཟུང་བ་དོན་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ཤེས་ན་ནི་དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་པར་ཡང་འགྱུར། འོན་ཏེ་མི་འཛིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

གནས་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་སྤྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་། ཐ་སྙད་ལ་མི་སློབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལས་དང་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་གྱི་རླབས་

22 མ་དཔེར། ཀྱིས། ཞེས་བྱེད་སྒྲ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་འབྲེལ་སྒྲ་ཡོད་པ་དུལ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སེམས་སྣང་བ་དེ་དང་། རྣམ་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལས། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ངེས་པར་གཟུང་བས་[23]ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །མངོན་སུམ་དུ་ནི་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་སླུ་བའི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ།།

(ཁ) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་དོགས་པའི་ལན།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བི་ཤུདྡྷ་སིཾ་ཧ་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་བའོ།། །།

---

23 ངེས་པ་གཟུང་ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

རྗོད་པའི་རིགས་པ།

༧ རྩོད་པའི་རིགས་པའི་ས་བཅད།

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ། ---------- 495

རབ་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡུས་པ།

རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་དངོས།

༡ རིགས་པས་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ། ---------- 495

ཀ སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས། ---------- 495

༡) མདོར་བསྟན་པ།

༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ) གཏན་ཚིགས་ཡེ་མི་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ། ---------- 495

༡] གཏན་ཚིགས་ཡེ་མི་སྨྲ་བའམ་སྨྲ་ཡང་སྒྲུབ་པ་མི་སྨྲ་བ།

ཀ] རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པ།

(༡) རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་པ།

(༢) ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ། ---------- 496

(༣) ཁྱབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

(༤) སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།

ཁ] འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པ། ---------- 498

(༡) འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ངོས་བཟུང་བ།

(༢) དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན།

(༣) འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ།

(༤) སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།

ག] མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པ། ---------- 499

(༡) སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ།

(༢) དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།

(ཀ) ཤུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟོགས་པ་དགག ------------------- 500

(ཁ) བློ་དང་སྒྲ་དང་དོན་བྱེད་པ་ལས་ཟློག་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྟོགས་པ་དགག་པ། -------- 501

[༡] ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ།

[༢] བློ་དང་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ།

སྒྲ་སྣ་ཚོགས་དོན་དུ་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག

སྒྲ་གཅིག་དོན་གཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག -- 503

[༣] ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་བྱེད་དཔྱད་པ། --- 505

[༤] སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་བསྟན་པ།

(ག) མ་དམིགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་དགག་པ། ----------------------------- 507

(ང་) ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟོགས་པ་དགག་པ། -------------------------- 508

[༡] སྐལ་བའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་ལོག་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་འཁྲུལ་བ།

[༢] སྣང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཚད་མ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྟན།

[༣] དུ་མ་རྫས་གཅིག་འདོད་པ་དགག་པ།

[ཀ] རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། ---------------------------------- 509

[ཁ] ཤུས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། ---------------------------------- 510

[ག] རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་དགག་པ། --- 514

(༣) དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ།

(༤) སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ། --- 515

༢] ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མི་བརྗོད་པ།

ཁ) སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ། -- 516

༡] སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ།

ཀ] ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།

ཁ] དེ་ལ་གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པ་སྤྲངས་པ།

ག] སྐབས་ཀྱི་དོན་དོན་བསྡུ་བ།

༢] སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཏོད་པ། ---------------- 518

༣] སྐབས་ཀྱི་རྟོད་པའི་ཉེན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ།

ཀ] ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།

ཁ] མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ། ------------------------------------ 519

(༡) ཐལ་རྒྱུས་པའི་དམ་བཅས་པའི་ཞར་ལ་འོང་བ་དཔེར་བརྗོད་པ། ------------------ 519

(༢) བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་དཔེར་བརྗོད་པ།

(༣) རྒོལ་བ་ཕམ་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ། ----------------- 520

ག] སྐབས་ཀྱི་དོན་དོན་བསྡུ་བ། --- 521

ག) དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྡུ་བ།

ཁ སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས། --------------------------------- 521

༡) མདོར་བསྟན་པ།

༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཀ) སྤོབས་པ་མེད་པ། -- 522

༡] རྒོལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

༢] སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ཀྱང་རྒོལ་བ་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། ----------- 522

༣] གཡོ་སྒྱུས་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོད་པ་སྲུན་དབྱུང་བ།

༤] རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་རྟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཁ) སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ། --- 524

༡] ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྒྲུབ་པ།

༢] དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

༣] རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་ཡིན་མིན་བསྟན་པ།

༢ རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། --------------------- 526

ཀ མདོར་བསྟན་པ།

ཁ རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༡) རྐང་མིག་གི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་ལས་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟག་པ། ----------------- 526

ཀ) ཚར་བཅད་དང་པོ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པ།

ཁ) ཚར་བཅད་གཉིས་པ་དམ་བཅའ་གཞན་དགག་པ། ------------------------------------ 528

༡] ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པ།

༣] དམ་བཅས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྨྲས་པ་མི་རིགས་པ།

༣] རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། ------------------------------- 531

ག) ཚར་བཅད་གསུམ་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ། ------------------------------------- 531

༡] དེ་འགོད་པ།

༢] དེ་དགག་པ།

ཀ] དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་དགག་པ། -- 532

ཁ] དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་དགག་པ། -- 534

(༡) དེ་འདྲ་བའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མི་སྲིད་པ།

(༢) བདག་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ།

ག] གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བ་དགག་པ། -- 535

(༡) དམ་བཅས་པས་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་པ་མེད་པ།

(༢) དེ་ཉིད་ སྟར་གྱི་དམ་བཅའ་བ།

(༣) གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ལས་ཐ་དད་མེད་པ།

(༤) གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བ་ཡོད་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་པ།

(༥) འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་དགག་པ།

ང] དམ་བཅའ་བ་དང་དཔེའི་དེ་དག་གིས་འགལ་བ་དགག་པ། -------------------------------- 538

ཅ] གཏན་ཚིགས་ལ་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་དགག་པ།

ཆ] ཚད་མའི་འགལ་བ་དགག་པ།

ཛ] ལན་འགལ་བ་དགག་པ།

༧] དཔེ་ལྟར་སྣང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ---------------- 541

༢) ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལྷག་མ་ལ་བརྟག་པ།

ཀ) གནས་བཞི་པ་དམ་བཅའ་བསལ་བ།

ཁ) གནས་ལྔ་པ་གཏན་ཚིགས་གཞན། --- 543

ག) གནས་དྲུག་པ་དོན་གཞན། -- 544

ང') གནས་བདུན་པ་དོན་མེད་པ།

ཅ) གནས་བརྒྱད་པ་དོན་མི་ཤེས་པ། -- 546

ཆ) གནས་དགུ་པ་དོན་དང་འབྲེལ་བ། -- 546

ཇ) གནས་བཅུ་པ་དུས་ལ་མ་བབས་པ། -- 547

ཉ) གནས་བཅུ་གཅིག་པ་མ་ཚང་བ། -- 552

ཏ) གནས་བཅུ་གཉིས་པ་ལྷག་པ།

ཐ) གནས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡང་བཟློད་པ། -- 552

ད) གནསབཅུ་བཞི་པ་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ། -- 555

ན) གནས་བཅོ་ལྔ་པ་མི་ཤེས་པ། -- 559

པ) གནསབཅུ་དྲུག་པ་སྤོབས་པ་མེད་པ། -- 561

ཕ) གནས་བཅུ་བདུན་པ་རྣམ་པར་གཡེང་བ།

བ) གནས་བཅོ་བརྒྱད་པ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ། -- 563

མ) གནས་བཅུ་དགུ་པ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་དོར་བ། -- 564

ཙ) གནས་ཉི་ཤུ་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པ། -- 565

ཚ) གནསཉེར་གཅིག་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་བྲལ་བ། -- 566

ཛ) གནསཉེར་གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་། -- 569

༣ མཇུག་གི་དོན། -- 570

རྟོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནྱཱ་ཡ་ཏཱ་ཀ་ཤཱ་སྟྲ་ཀ་ར་ཎ། བོད་སྐད་དུ། རྟོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ།

༈ རྟོད་པ་དག་ལ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉེ་བར་དགོད་པའི་སྒོ་ནས་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་ཚར་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སུན་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམས་སོ།།

རབ་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོན་ཚིགས་བཅད་དུ་བསྡུས་པ།

༈ སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །
ཚར་གཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད།།

སྐབས་དང་པོ། ༡ རིགས་པས་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པ།

ཀ སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས། ༡) མདོར་བསྟན་པ།

༈ སྒྲུབ་པ་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའོ། །དེའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡན་ལག་གོ། དེ་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་པའོ། །དེ་མི་བརྗོད་པའི་རྒོལ་བ་ནི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཁས་བླངས་ནས་རྒོལ་བ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པས་མི་སྨྲ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རམ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུ་དང་། མི་དམིགས་པའོ།།

༢) རྒྱས་བཤད། ཀ) གཏན་ཚིགས་ཡེ་མི་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ།

༡] གཏན་ཚིགས་ཡེ་མི་སྨྲ་བའམ་སྨྲ་ཡང་སྒྲུབ་པ་མི་སྨྲ་བ། ཀ] རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པ།

(༡) རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་འགོད་པ།

༈ དེ་ལ་ནུས་པ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས། ཆོས་ཅན་ལ་

ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ཡོད་པའམ་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སྐྱོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་ཡང་ཡོད་པའམ་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་ཡང་གོ་རིམས་ཀྱི་ངེས་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།[1] འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་གཉི་ག་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་ལ་དང་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས། ཕྱིས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ཉིད་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་ཡོད་པའམ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།

(༣) ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ།

འདིར་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་བཟློག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པའམ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པར་མ་གྱུར་ན། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ནུས་པ་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་བཟློག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཉེ་བར་མ་བསྟན་ན། འདི་བཟློག་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཡོད་པའམ། བྱས་པ་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྡོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའོ།།

མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐལ་པ་དག་ལ་ཐམས་ཅད་

1 ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༡༩༧) འདིར་གོ་རིམ་གྱི་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་པར། "ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པར་བརྗོད་པ་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།" ཞེས་བཀྲལ།

གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་མ་མཐོང་བ་ནི་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དོན་འགའ་ཞིག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡང་། གང་ལ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་ནུས་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་འཇུག་པས་ནུས་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཡོད་པའམ་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲུབ་བོ།[2]།དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

(ཀ) ཁྱབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གལ་ཏེ་འདིར་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན། གང་གི་ཕྱིར་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་མི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྔར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་གཞན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ནི་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་ནི་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་མཐོང་བས་[3]ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཟློག་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདིར་འགལ་བ་ཉེ་བར་འགོད་པའི་ཕྱིར། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་གཏན་ཚིགས་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པ་ལ་གང་གི་ཚེ་ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་རང་འགལ་བས་གནོད་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།[4]།རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་དེ་ལ་འདི་གནོད་པ་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་བཟློག་པར་དཀའོ། །དངོས་པོ་མ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གནོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནུས་པ་ནི་རིམ་དང་ཅིག

2 གྲུབ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

3 མ་མཐོང་བ་གང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

4 བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཅར་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མ་དམིགས་པས། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནུས་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་མི་རིགས་པ་ལ་ནི། ནུས་པ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

(༩) སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་བསྒྲུབས་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་སྨྲ་བའི་གྲོལ་བ་དེ་ནི་ཕམ་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པའི་དོན་རབ་ཏུ་མ་བསྒྲུབས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།། དངོས་པོ་ལ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནུས་པ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།[5]

ཁ] འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པ།

(༡) འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚད་མ་ངོས་བཟུང་བ།

འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་རྟགས་རྒྱུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཇི་བར་བླངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རབ་ཏུ་གྲུབ་སྟེ།[6] དཔེར་ན། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ནུས་པའི་རྒྱུ་དག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།[7]།དེ་ལྟར་ན་ནི་འདིའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་རོ།།

5 ཞི་འཚོར། (ཤོག ༡༧༡) “དངོས་པོ་ལ་ནུསཔའི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་བྱུང་།

6 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག ཅེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར། པེ་སྣར་དུ་མེད།

7 +དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་ན་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(༢) དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན།

རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་དེ་མེད་ན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཏེ་བར་བརྟན་ན། དེ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་ཇུས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞིང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ཇུས་པ་མེད་ན་དེ་མི་འབྱུང་བ་ནི། དེ་ལྡོག་ན་ཡང་ལྡོག་པ་འདོད་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་བག་མར་ལེན་པའི་ཡུལ་དུ་པིན་ཊ་ཁར་ཇུར་སྐྱེའི།[8] མ་བག་མར་ལེན་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གཞན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ།།

(༣) འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་ན་དེ་དེའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་པ་ཡང་རང་ཡོད་ན་དེ་ཡོད་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འཁྲུལ་པར་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།

(༤) སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་མ་བསྒྲུབས་ན། འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མི་བཟློད་པའི་གྲོལ་བ་དེ་ནི་ཕམ་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །མ་བསྒྲུབས་ཤིང་འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པར་དེ་ནི[9]འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་དེར་མ་གྲུབ་པས། དོན་གཞན་དེའི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་ནི། ཡོད་ན་དེ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩམས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པས་དངོས་སུ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཁས་བླངས་པ་ཡང་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ག] མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པ།

(༡) སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་བརྟན་པ།

མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། རྟོགས་པ་པོས་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་དོན་མ་

8 པིན་ད་ཁ་རྫུ་ར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཞི་འཚེར། (ཤོག ༡༧༨) མ་བག་མར་ལེན་པའི་ཡུལ་པར་སིག་ལ་མཛད་དེ། དེར་ཁར་ཇུ་ར་སྐྱེ་བ་སའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་གྱི། མ་བག་མར་ལེན་པ་ཡོད་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པས། བྱ་རོག་དང་ཏ་ལའི་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་ཡིན་པར་བཀྲལ།

9 མ་བསྒྲུབས་པ་ན་འབྲས་བུ་དེ་མ་སྒྲུབ་པས་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དམིགས་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ནའི་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི་མེད་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་པོའི་མངོན་སུམ་ལོག་པས་ཀྱང་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྒྱུ་གཞན་ཚོགས་པའོ། །རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། གང་བསྐལ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་མ་བསྐལ་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་པ། སྒྲུབ་པ་པོའི་མངོན་དུ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དམིགས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་གཞན་དག་དེ་ལྟར་མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་[10]ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་མེད་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་གཞན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མེད་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞན་དུ་དེའི་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཅིང་གཞན་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དག་ཡོད་ན་མ་དམིགས་པ་མེད་དོ།། འདི་འདྲ་བ་མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(༢) དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། (ཀ) ཤུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟོགས་པ་དགག

གལ་ཏེ་ཤུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་བ་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་[11] དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཤུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་དེ་དེ་ལྟར་[12]རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

10 མ་དཔེར། མེད་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

11 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༩ ན) འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་སེར་སྐྱ་པར་ངོས་བཟུང་།

12 དེ་ཉིད་དེས་དེ་ལྟར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(ཁ) བློ་དང་སྒྲ་དང་དོན་བྱེད་པ་ལས་ཟློག་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་རྟོགས་པ་དགག་པ།

[༡] ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ།

གལ་ཏེ་བློ་དང་སྒྲ་དང་དོན་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། བཟློག་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བློའི་སྣང་བ་ལས་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། བཟློག་པ་དེའི་ཡུལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་འགའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་ལ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ནི་དེ་བཟློག་པ་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐལ་པའི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་པོའི་མངོན་སུམ་མམ། གཞན་གྱི་ཚད་མ་ལོག་ན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ།།

[༢] བློ་དང་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ། སྒྲ་སྣ་ཚོགས་དོན་དུ་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག

བློ་དང་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཐ་དད་པའམ་ཐ་དད་པ་མེད་པས། དངོས་པོ་ཡོད་པའམ། དངོས་པོ་ཐ་དད་པའམ། ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དག་དང་། སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་དང་། གཅིག་གི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ། སྣ་ཚོགས་པ་དང་། གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ།[13] སྣ་ཚོགས་པ་དང་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀུར་བ་རྒྱལ་རིགས་རབ་ཏུ་སྐྲུན་པར་བྱེད་པ། མང་པོས་བཀུར་བས་སྤྲུལ་པའི་མཆོད་སྡོང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དུང་གིས་འདེགས་པར་འགྱུར་པ་ཉིད་དང་།[14] རི་བོང་གི་རྭ་དག་དང་། གཟུགས་བརྙན་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།བརྙན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ནི། དངོས་པོ་སྣ་

13 འདིའི་ཐད་དུ་མ་དཔེར། སྣ་ཚོགས་པ་དང་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ། ཞེས་པ་ཉིས་ལྷབ་ཤོར་ལ། པེ་སྣར་གཉིས་སུ་མེད་པས། འདིར་དེ་བཞིན་བཅོས།

14 ཞི་འཚོས། (ཤོག ༡༤༣) མང་པོས་བཀུར་བ་འདས་པའི་དཔེ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དུང་ཞེས་པ་མ་འོངས་པའི་དཔེར་ངོས་བཟུང་ལ། དཔེ་དེ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་དག་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་གསུངས།

ཚོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལ་ཉེ་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གཅིག་ལ་ཉེ་བར་བསྡུ་བ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།[15] ཨེ་མའོ་དཀའ་ཐུབ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པས་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་མ་ཉེ་བར་བྱེད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ལས། འདོད་ཅིང་དེ་ནུས་པའི་བྱེ་བྲག་གང་གིས་འབྲེལ་པ་ཅན་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་བས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད། དེ་ལྟར་ན་འདིས་བརྒྱུད་པས་འཇུག་པའི་ཧུབ་པ་[16]ཡོངས་སུ་སྤྲངས་པར་འགྱུར་རོ།།

སྒྲ་སྣ་ཚོགས་སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་ན་ནི། འབྲེལ་པ་ཅན་སྣ་ཚོགས་ཉེ་བར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་ཉེ་བར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པོ། །ཐམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོན་གྱི་བྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་ལ་ཐམ་པའི་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་ལ་ལྟོག་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། མང་པོ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དོན་གྱི་བྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ནུས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲ་གཅིག་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་ཡང་མཐོང་ངོ་།།

འཇིག་རྟེན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པར་དོན་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དོན་གང་ཡིན་པ་ལྷན་ཅིག་གམ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་གི་དགོས་པ་གཅིག་པ་དེའི་དངོས་པོ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་སྒྲ་གཅིག་སྦྱོར་བ་ན་ཅིར་འགྱུར། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དེ་རྣམས་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་སྤྱིའི་སྒྲ་ཚིག་གཅིག་པ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷན་ཅིག་པ་དེ་དག་གི་ནུས་པ་དེ་ཡང་གཅིག

---

15 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། འདིར། “གཟེགས་ཟན་དང་ཀཎ་མིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ན་རེ།” ཞེས་བྱུང་།

16 བརྒྱུད་པས་ཚོལ་བའི་ཧུབ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡིན་གྱི། སོ་སོའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།[17] ཚོགས་པའི་སྒྲའམ།[18] ཚོགས་པ་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཚིག་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

རིགས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལ་དོན་རྣམས་རེ་རེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་ནུས་པ་སྟེ།[19] གཅིག་དང་དུ་མའི་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་[20]གཅིག་དང་དུ་མའི་ནུས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་ན་མང་པོའི་ཚིག་ཅན་དང་། གཅིག་གི་ཚིག་ཅན་འདོད་པས། ཤིང་རྣམས་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་འདིའི་ངེས་པ་ནི། མང་པོ་དག་ལ་མང་པོའི་ཚིག་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་གི་ཚིག་སྦྱར་ཏེ་བར་བྱ་ན།[21] ཁོ་བོ་ཅག་གི་བརྟར་བཏགས་པའི་དོན་དག་ལ་བརྟའི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མཐོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ།།

སྒྲ་གཅིག་དོན་གཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཅིག་དང་[22]སྔ་ཚོགས་པ་ལ་སྒྲ་གཅིག་ཀུན་ནས་སློང་བའི་[23]ནུས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དོན་གྱིས་སྒྲ་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་དོན་དག་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཡིན། རང་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་དམ་མེད་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུས་དེ་དག་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འདོད་པས་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ཡང་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་སྒྲ་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་གི་རྗེན་དུ་མཐོན་པར་

---

17 ཞེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

18 ཚོགས་པའི་སྒྲ པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

19 རིགས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་རེ་རེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་ནུས་པ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

20 གཅིག་དང་དུ་མའི་ནུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཞེས་པ། པེ་སྣར་དུ་མེད།

21 སྦྱར་བར་བྱ་བ། པེ་ཅིང་།

22 གཅིག་དང་། ཞེས་པ། པེ་སྣར་དུ་མ་བྱུང་།

23 འདིར་དང་གཞམ་དུའང་། མ་དཔེར། ཀུན་ནས་སྣང་བའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

འདོད་པའི་རྗེས་གཅིག་དང་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པའི་ཞེན་པ་ཁོ་ནའོ།།

ཁོ་བོ་ནི། གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་གཅིག་མི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བུམ་པ་དང་ལ་བ་ལ་སྩོགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་ནི། དོན་ཐ་དད་པ་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པ་རྣམས་ཚོགས་པ་གཞན་ཡོད་པ་ལ་[24]དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་བ་ཉིད་མ་ཡིན་នོ།། དེའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲ་གཅིག་གིས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན།

ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་དག་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གཅིག་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདིར་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་ན། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་ཅི་སྟེ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད། འདི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ཚོགས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་གཞན་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཅིར་འགྱུར། འགྱུར་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་བློ་ལ་རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་ལ་རག་ན་ཅིས་བསྒྲིབས་པ་ཡིན། སོ་སོར་སྣང་བ་ཐ་དད་པར་མངོན་སུམ་ལ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་། དྲི་དང་རོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གྲང་བ་དང་ཚ་བའི་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཅིག་གི་ཡུལ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐ་དད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཐ་དད་པས་རང་གི་ངོ་བོ་བློ་ལ་གཞག་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་འདི་ཡང་རིན་ཅེན་པ་མེད་པར་འཆོང་བ་[25]ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་མེད་པར་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གིས་[26]བློ་

24 གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

25 མ་དཔེར། འཆང་བ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

26 དེ་དག་གིས། ཞེས་པ། པེ་སྣར་དུ་མ་བྱུང་།

དང་སྒྲ་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཡང་ཐར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་དེ་སྒྲུབ་པར་འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཉམས་པ་མེད་པར་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ཉིད་མེད་པ་ལ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ།[27] །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཕྱིད་དུ་བློ་དང་སྒྲ་དག་གིས་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དམ། ཡོད་པ་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྡོག་པ་ལས་དེ་ལྡོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

[༡] ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་བྱེད་དཔྱད་པ།

དོན་བྱེད་པ་ལས་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན[28]པའི་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་ལ་ཡང་དོན་དུ་མ་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྡོང་བུའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབར་བ་གཞན་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དོན་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་སྒྲ་བར་ནི་མི་བྱའི། འོན་ཀྱང་མཐོང་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བྱེད་པ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོད་པ་ཉིད་ཐ་དད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྣམ་བུ་ལ་ཆུ་འཛིན་པ་ལ་སྩོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མ་མཐོང་ལ། བུམ་པ་ལ་མཐོང་བ་དང་། སྣལ་མ་དག་ལ་གོས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མ་མཐོང་ལ། སྣམ་བུ་ལ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཐ་དད་པའོ་ཞེ་ན།[29]

---

27 མ་དཔེར། ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོད་དུ། མངོན་སུམ་ཉིད་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བློ་དང་སྒྲ་ཐ་དད་པ་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་གཞན་བུམ་པ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་སུན་ཕྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པ་(ཤོག ༡༠༩)དང་ཡང་མཐུན་པས་བཅོས།

28 +པ་ཡོད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

29 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། འདོད་པ་འདི་ལ། “གཟེགས་ཟན་ན་རེ།” ཞེས་བྱུང་།

དེ་ལྟར་དོན་གཞན་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ནི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ལས་མེ་སྤྲུ་བ་དང་། རྟ་སྤྲངས་དང་། རྩྭ་དང་། ཤིང་བསྲེགས་པའི་ནུས་པ་ཐ་དད་པ། དེ་བཞིན་དུ་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྣལ་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་པའོ། །དེ་དག་གིས་བློ་དང་སྒྲའི་ཐ་དད་པ[30]བཤད་པ་ཡིན་នོ།།

[༩] སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་དོན་བྱེད་པ་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་ལ། ལོག་པས་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བདེན་ནོ། །ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་[31]དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྱུར་པ་དག་གིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་འདི་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མི་འདོད་ན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ནུས་པ་འདི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དམིགས་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྔ་མ་ལས་འདི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། དེ་རང་བཞིན་ལས་དོན་གཞན་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཏེ།[32] སྔ་མ་ཁོ་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་ན། མ་དམིགས་པ་ལས་ཁས་བླང་བར་བྱ་བའམ། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་མེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པ་སྟེ། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་

30 སྒྲ་ཐ་དད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

31 ལོག་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་། ལོག་པ་དེ་ཉིད། སྣར་ཐང་། དེ་གཉིས་ཀར། ཀྱིས། ཞེས་པ་མ་བྱུང་།

32 ཡང་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།།

(ཀ) མ་དམིགས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་མ་དམིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།[33]

ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་[34]གཟུགས་ཐམས་ཅད་[35]ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འདི་ལས་ཡིན་ལ་འདི་ལས་མ་ཡིན། འདི་ནི་འདི་ན་ཡིན་གྱི་འདི་ན་མ་ཡིན། འདིའི་ཚེ་ཡིན་གྱི་འདིའི་ཚེ་མ་ཡིན། འདི་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་འདི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་། རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཐ་དད་པ་བདག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་ན། དེ་གང་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དག་གིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་དེ་ཁས་ལེན་པ་དེ། གང་ན་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

---

33 རིག་རལ་འགྲེལ་པར་འདི་ལ། (ཤོག ༧༥ བ) "སེར་སྐྱ་པ་འགོག་པ་ནི།" ཞེས་བྱུང་།

34 ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ། ཞེས་ཉིས་ལྡབ་བྱུང་བ་འདི། འདུལ་ལྷའི་འགྲེལ་པ་རྩོམ་ཕྲོར། (ཤོག ༩༩༨) "གང་གི་ཚེ་དོན་ཐམས་ཅད་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་ཐམས་ཀྱི་ཚེ་ཉེ་བར་སྤྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།" ཞེས་པར་བཀྲལ།

35 +མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

(ང) ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྟོགས་པ་དགག་པ།

[༡] རྐྱལ་བའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་ལོག་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་འཁྲུལ་བ།

གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་གང་ན་ཡོད་པ་དེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་ཚད་མ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་བཟོད་པ་གང་གིས།[36] འདི་ལ་གུས་པར་མི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པས་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་དེ་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལོག་པ་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐལ་པ་དག་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཚད་མ་གང་ལས་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྡོག་པ་ཉིད་ནི། དེ་ལྡོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ། ཚད་མ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

[༢] སྔར་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཚད་མ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།

དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ།[37] གང་གིས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དམིགས་པས་ཡིན། དེའི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མ་གྱུར་ན་མངོན་སུམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྣན་དང་ཐུགས་མེད་པར་མིག་འཕྲུལ་མཁན་གྱིས་འདི་[38]དངོས་པོར་སྤྲོབ་པ་ནི། གང་གི་འདིར་མ་སྐྱེས་ཤིང་འཛིག་པ་མེད་པའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཚོད་པ་མེད་པ་དང་། རིང་པོ་མ་ཡིན་པ། གནས་པ་ཅན་ཉིད་ནི། སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་མངོན་སུམ་དང་།

36 གང་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

37 མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

38 འདི། ཞེས་པ། པེ་སྣར་གཉིས་སུ་མ་བྱུང་།

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གང་གིས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ། འདི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དམིགས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལྷུང་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ། རྣམ་པ་དེ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གཅིག་ལྡོག་པ་དང་ཁྱད་པར་གཞན་སྐྱེ་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏེ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དེ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལྡོག་པ་དང་། འཇུག་པ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་འཛིན་པར་མི་བྱེད། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། གང་གི་ཙེ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའམ། ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

[༡] ཏུ་མ་རྫས་གཅིག་འདོད་པ་དགག་པ་ལས། [ཀ] རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།

གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ལྡོག་པ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཞན་དེ་ཉིད་སླ་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན། གལ་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།[39]

འདིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གང་གང་ཡིན། དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་ལའོ།། ཉུས་པའི་སྙེ། དེ་སྐྱེ་བའི་སྔར་དང་འཇིག་པའི་ཕྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྔ་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས། སྔ་ན་མེད་པ་འཇིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ན་འདིར་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདི་གང་གིས་བྱས།

གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་དང་ཉུས་པ་དེ་ཡང་། ཅི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཏུ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་གཅིག་ཡིན་ན་འདིར་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་མི་འཇིག་པ་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་ཏུ་མ་དང་། མངོན་སུམ་ཉིད་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དོན་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་པ

39 ཞི་འཚོས། གཞུང་འདི་རྣམས་གྲངས་ཅན་ཏེ་སེར་སྐྱ་པའི་འདོད་པ་འགོག་པར་བཀྲལ།

དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དག་ལ་སྙོགས་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ལ། རྣམ་གྲངས་མེད་པ་ལ། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་དག་ཅི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར།

[ཀ] ནུས་པ་དང་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།

གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་དང་། ནུས་པ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བརྗོད་དས་པའི་དང་ཚུལ་ཅན་ལྷ་དགའ་བ་གནས་སྐབས་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ནུས་པ་དང་གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་འགལ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། དངོས་པོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་མ་ཡིན་པ་དག་ལ། གང་དེ་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེ་མདོ་ལན་མེད་པར་སྐྱོན་དཀའ་ཞིང་དོག་པ་ཚྭེད་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་པས་འཇུག་པས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ལ[40]བརྟེན་པ་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ནོ།།

ཐོག་པ་དང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དག་ལ། ཐོག་པ་མེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དག་གི་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་ན་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་དང་། དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ནུས་པའི་གནས་སྐབས་དག་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ནི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ

40 མ་དཔེར། ལ། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

ནི་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པ་དག་ནི་[41]ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ནི་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཟློག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ།[42] བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

བུམ་པའི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་འགའ་ཞིག་བུམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་པ་སོ་སོར་སྣང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་འདི་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། སེམས་དང་ལྡན་པ་དག་ཐ་དད་པར་ཁས་བླངས་པར་འགྱུབ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་བདེན་མོད་ཀྱང་བདག་ཉིད་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། སེམས་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ཡང་འདིར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་མིན་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་དང་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་འཇིག་རྟེན་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མེད་དེ། གང་གིས་འདི་ལྟར་འདིར་འདི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར། རྟེན་དང་རྟེན་པའི་ཐ་དད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནུས་པ་ལས་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་དག་གིས་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ལན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་ཀུན་ཏུ

41 དག་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

42 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྫོགས་ཚིག་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

རྟོག་པར་[43]འགྱུར་བ་གང་གང་གི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤུས་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ན། ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ས་ཅི་ཞིག་བསྟན་པར་འགྱུར། རྫས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལྡོག་པ་དང་། ཆོས་གཞན་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྡོག་པ་དང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་རྫས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན། རྣམ་པར་བརྟག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་གནས་པས་ལྡོག་པའམ། རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་ཆོས་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ལྡོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ལྡོས་པ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ན་རྫས་ལས་ཆོས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་ལྡོག་པ་དང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དག་རྫས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ན། དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལྡོག་པ་དང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དག་ནི། དོན་གཞན་གྱི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་མི་འགྲུབ་སྟེ། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ལས་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་གཞན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ།[44] འདི་ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་ལས་ཆོས་ཀུང་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན། ཆོས་གཞན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་རྫས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་འདོད་པར་འགྱུར་ན། གཞན་ལ་ཡང་དེ་འགལ་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་ནི། རྒྱུ་འཛི་བའི་གོང་བུའི་རྫས་ཐྲ་མ་ལས་འབྲས་བུ་བུམ་པའི་རྫས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ན་འཛི་བའི་རྫས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

---

43 རྟོགས་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

44 མ་དཔེར། མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཆོས་ལ་[45]རྫས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དག་ལས་གཞན་རྣམ་པར་བརྟག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྫས་ཀྱི་བཀོད་པ་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཚུར་ནི་སོར་མོ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོར་མོ་ཁོ་ན་འགའ་ཞིག་ཁ་ཚུར་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཚུར་ནི་སོར་མོ་བརྒྱུད་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཚུར་དང་སོར་མོའི་གནས་སྐབས་གཉིག་ལ་ཡང་། གཉི་གར་གཏོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུའོ།[46]།གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་ན་ཡང་བརྒྱུད་པའི་སོར་མོ་ཉིད་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་འཕོ་བ་མེད་པའི་དོན་གཞན་བསྐྱེད་ན་ནི། རྣམ་པ་གཞན་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྫས་ཁོ་ན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་ཞིང་རྫས་ལས་དོན་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་[47]ཞེས་སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྨྲས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དང་བྲལ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་ཕན་ཚུན་སྤྲངས་པས་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་སྤྲངས་པ་གཞན་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་འཇིག་པའི་སོར་མོ་དག་གི་བརྒྱུད་པ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ལ། ཁ་ཚུར་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཚུར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། སོར་མོའི་སྒྲ་ནི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། ས་བོན་དང་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དང་། འབྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཡང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་སོར་མོ་བརྒྱུད་པ་ཉིད་ནི་ཁ་ཚུར་མ་ཡིན་ནོ།།

45 ཆོས་ལ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

46 ལྟ་བུའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

47 མ་དཔེར། མ་ཡིན་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་ཇོགས་ཞིག་ཏུ་བཅོས།

[ག] རྒྱུ་འབྲས་རྫས་གཅིག་ཏུ་རྟོག་པ་དགག་པ།

དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྔ་མ་མེད་པ་ཉིད་[48]རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན། འགའ་ཞིག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱོན་འདི་མཚུངས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་བྲག་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱད་པར་དེ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས་ཆ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ན་ཡང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་གི་དེར་ཅི་ཞིག་སྔར་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་འདིར་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་ཅི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྐྱེ་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།[49] འདི་ལྟར་མེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཅི་ལྟར་སྐྱེད་པར་འགྱུར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་གང་ཡང་གང་གི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ན། དེ་ཉིད་ལས་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་རང་གི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་འཇི་བའི་གོང་བུ་ལ་བུམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་དེའི་གནས་

48 སྔ་ན་མེད་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

49 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༢༢ ན) འདི་ལ། “སེར་སྐྱའི་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་གྱིས་བཅོས་ནས།” ཞེས་བྱུང་།

སྐབས་ན་ཕྱིས་བཞིན་དུ་དམིགས་པའམ་དོན་བྱེད་པ་མེད།[50] གལ་ཏེ་གསལ་བར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེའི་གཟུགས་སྣང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གཞན་གཞན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན། དངོས་པོའི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་གང་གང་དུ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི། ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དག་ལ་མི་དམིགས་པ་མེད་ལ་མི་གནས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ཕན་ཚུན་དུ་གནས་པ་དག་མ་ཡིན་པ་ནི་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

(༣) དེ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ།

དེའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་གཅོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་བསྟན་ནས། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་བསྟན་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཆོས་དག་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ན། རྒྱུ་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་འགལ་བ་མི་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་། འགལ་བ་གཉིས་པོ་དག་ལས་འགལ་བ་གཅིག་ཉེ་བར་བསྟན་པས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།།

(༤) སྐབས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་བསྒྲུབས་པ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཡན་

50 རིག་རལ་འགྲེལ་པར་འདི་ལ་ས་བཅད་ལོགས་སུ་མེད་མོད། རྒྱུ་འབྲས་རྗེས་གཅིག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འགོག་པ་ནི། ཞེས་བྱུང་།

ལག་མི་བརྗོད་པའི་གྲོལ་བ་དེ་དག་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྒྲུབས་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣] ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་ཐུང་བ་མི་བརྗོད་པ།

༄ ཡང་ན་འདིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ།[51] རང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་གཞན་དག་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཚིག་གི་ཚོགས་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཡན་ལག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལས། དེ་གཅིག་མ་བརྗོད་ན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གྲོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། མ་བརྗོད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(ཁ) སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ།

༡] སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས།

ཀ] ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།

༄ ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཉེ་བར་སྦྱར་བ་དང་། མཇུག་བསྡུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་དགག་ཏུ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་གྲོལ་བ་དག་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ། ཕྱོག་པ་དག་གི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནམ། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་[52]རེ་རེ་བརྗོད་ན་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་གྲོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པ་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

---

51 སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་གོ་དོན་གཞན་ཞིག་སྟེ་གཉིས་པ་འདིར་སྟོན་ལ། འོག་ཏུ། "ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་།" ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པ། "ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ནི།" ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གོ་དོན་བཞི་པ་དང་། "ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གྲུབ་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཆོས་དོན་གང་གི་རྗོད་པའི་གཞི།" ཞེས་སོགས་ཀྱི་གོ་དོན་ལྔ་པ་བསྟན།

52 མ་དཔེར། ཕྱོག་པ་དག་གི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཁ] དེ་ལ་གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པ་སྤང་བ།

ཡུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བླང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ན་མ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངག[53]ལས་འདོད་པའི་དོན་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་འགོད་པ་དོན་མེད་དོ།།

གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཡུལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མེད་པས་རྟོགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། ཅི་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ན། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་དེ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་[54]ཅི་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཡན་གར་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་བའི་ཡན་ལག་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པ་མི་བསྐྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ནི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་ལན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་མ་བསྟན་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།[55]

53 ངག ཅེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

54 མ་དཔེར། མཚུངས་པ། ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

55 མ་དཔེར་འདིའི་མཇུག་ཏུ། "དེའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ལ་ཡང་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གཞན་ནི་མ་ཡིན། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་དེ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཡན་གར་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་འིས་རྟོགས་པ་མི་བསྐྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ནི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་ལན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་མ་བསྟན་པར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །" ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་མེད་ལ། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་གཞུང་ལྷུབ་སྐྱར་ཟློར་སྣང་བས་འདིར་པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དཔར་མ་གཞི་བཞག་བྱས་ཏེ་བཏོན།

ག] སྐབས་ཀྱི་དོན་དོན་བསྡུ་བ།

དེའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ཉེ་བར་འགོད་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དག་ལ་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉེ་བར་འགོད་པའི་གྲོལ་བ་ཡང་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

༢] སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཏོད་པ།

ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ནི། མ་གྲུབ་པའམ། འགལ་བའམ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའོ། །དེ་བརྗོད་པའི་གྲོལ་བ་ཡང་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ནུས་པ་མེད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའི་གྲོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ནུས་པ་མེད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

༣] སྐབས་ཀྱི་རྩོད་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་ལས།

ཀ] ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ནི།

དེ་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ། ནུས་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གྲུབ་པ་དེའི་ཡན་ལག་ཚོས་དོན་གང་གི་རྩོད་པའི་གཞི། རྩོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡན་ལག་བོར་ནས། གཞན་ཤེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་གཡོ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཞན་སྨྲོས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་ནུས་པ་རྣམ་པར་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་བས་ཤེས་པར་འདོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ] མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

(༡) ཐོས་རྒྱས་པའི་དམ་བཅས་པའི་ཞར་ལ་འོང་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

ཤེས་པར་འདོད་པ་[56]སྐྱོན་མེད་ལ། ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་བཀོད་ནས་ཞར་ལ་བྱུང་བ་གཞན་དང་གཞན་བརྗོད་པ་དག་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དང་། རིགས་པ་སྨྲ་བའི་དབང་པོ་དག་གིས་གཟུང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྨྲ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དོན་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་པ་ན་ཞར་ལ་འོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པར་སྨྲ་བ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན་དེ་ལ་གླུ་དང་གར་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དེར་ཞར་ལ་འོངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དཔེར་ན་དམ་བཅའ་བ་བརྗོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་འགའ་ཞིག་སྨྲ་བ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་སངས་རྒྱས་པ་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་འགྱུར་བ་ལ། སངས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་[57]བསྟན་པ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པའོ།། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཡིན། གང་གི་བསྟན་པ་ལ་བཙུན་པ་ཏ་དབྱངས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །བཙུན་པ་ཏ་དབྱངས་གང་ཡིན། གང་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་ཞེས་བྱ་བའི་གློས་གར་མཁན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་བྱས་ནས།[58] དགའ་བྱེད་མའི་མཐར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་མདོ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོན་པ་དང་། གར་བྱེད་པ་དང་། གླུ་ལེན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་བས་ཀྱང་ཞར་ལ་འོངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཟློ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕམ་པར་འགྱུར་རམ།

ཨེ་མའོ་མཁས་པ་དམ་པར་འདོད་པ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་བརྟག་པ་ནི། རྣམ་པ་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྒོལ་བའི་གཙུག་མ་མཐར་ཐུག་པ་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོད་པ་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ

56 འདོད་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

57 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

58 ཅེས་བྱས་པའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་བྱས་ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

དེ་ལྟར་ན་ཡང་གྲོལ་བ་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་གྲོལ་བ་མི་སྲྀ་བ་ཉིད་ཀྱང་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྒྱས་པ་ཞར་ལ་འོངས་པ་ཐོལ་གྱི་རྗེས་སུ་སྲྀ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(༢) ཅེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་དཔེར་བརྗོད་པ།

དེའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ཉིད་དེ་སྲིད་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། ཅིའི་རྒྱུས་ཡང་འདི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་པ་ཞར་ལ་འོངས་པ་བཀོད་ཅིང་། དེ་འཆད་པ་ཞར་ལ་འོངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་འདི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བློ་གྲོས་དན་པ་གཡོ་སྒྱུས། རིགས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་སྟོན་པས་མི་ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུའི་ཁྱད་པར་ཐོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་། གནས་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་ནས། ལུས་དང་། དབང་པོ་དང་། གནས་དག་ཟློལ་གྱིས་ཅེ་བྲག་པའི་བསྟན་བཅོས་འབབ་ཞིག་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཞེས་རྣམ་པར་རྩོད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་རྒྱལ་དཔོག་པས།[59] དམ་བཅས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན། སྒྲ་དང་བུམ་པ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་བུམ་པ་གཉིས་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ། དམ་བཅའ་བ་ཁས་བླངས་ནས་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ཐམས་ཅད་བློ་གྲོས་དན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནུས་པ་མེད་པ་སྒྲིབ་པའི་ཐབས་ལ་གཟུ་བོ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྟག་པ་ལ་ནི་དོར་ཐབས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཡོ་སྒྱུ་དང་གཞན་ལ་བརྙེན་པ་དང་དམ་པའི་སྤྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

(༣) གྲོལ་བ་ཕམ་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ།

གལ་ཏེ་བློས་གར་མཁན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ན། དོན་གཞན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་

59 ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༢༧༢) "ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་གཉིས་རྒྱས་པར་སྤྲོས་ནས་སྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་དཔོག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་པའི་འདོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་བྱུང་།

ཕྱིར་ཕམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཞན་ཤེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་མེད་ན། མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱིས་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་པོའི་ཆོས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་སྨྲས་སུ་ཟིན་ཀྱང་།[60] བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པས། ལོགས་ཤིག་ཏུ་འདི་ཉེ་བར་འགོད་པའམ། བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ག] སྐབས་ཀྱི་དོན་དོན་བསྡུ་བ།

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་། དེའི་ཚེ་ཕྱིར་རྒོལ་བས་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ། དམ་བཅས་པ་དངོས་པོ་གཞན་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་འཆད་པ་ནི། དོན་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆོས་ཙམ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་ཀྱི། ཞར་ལ་འོངས་པ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཁས་ལེན་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ག) དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྡུ་བ།

དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་རྒོལ་བ་ནི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ན། ཕྱིར་རྒོལ་བས་དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ན་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་བ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་ནི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །རྒོལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ། ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་པའི་ཡུལ་གང་ལ་གང་གི་ཚེ་ཕྱིར་རྒོལ་བ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ་ཕམ་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ཁ སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས། ༡) མདོར་བསྟན་པ།

༄ སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མ་ཚང་བ་ཉིད་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་

60 ཟིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཉིད་དང་། རྐྱལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་དོན་ལས་བཟློག་བའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དཔེའི་སྐྱོན་དེ་དག་མི་བརྗོད་པ་སྟེ།[61] མི་སྟོན་ཅིང་གཞན་རྣམས་ལ་གོ་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྐྱལ་བ་ནི་ཕམ་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ།།

༣) རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཀ) སྤྲོབས་པ་མེད་པ།

༡] རྐྱལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

དེ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། ཕྱིར་རྐྱལ་བས་སྐྱོན་མ་བསྟན་ན་ཕམ་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཕན་ཚུན་ཤུས་པ་ཉེ་བར་འཇོམས་པ་[62]ལ་ལྟོས་ནས། རྒྱལ་པ་དང་ཕམ་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༢] སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་ཀྱང་རྐྱལ་བ་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན།

སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ལ་ནི་ཚིག་གི་དོར་ཐབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་[63]ཅིའི་ཕྱིར་ཕམ་པ་མ་ཡིན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྲུབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། སུན་མ་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སུན་ཕྱུང་བ་ན་དེ་བཞིན་་གྱིས་[64]ཕམ་པ་ཡིན་ཞིང་། མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་རྐྱལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པ་ཉིད་མེད་པ་ནི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཕྱིར་རྐྱལ་བ་མེད་ཀྱང་

61 འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༣༧༩) ཞི་འཚོས། "དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ཐིགས་པར་རྒྱས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།" ཞེས་གསུངས།

62 འཇོག་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

63 མ་དཔེར། ན། ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

64 དེ་གཞན་གྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བས་ཀྱང་དེ་སྔུན་འབྱིན་པར་མ་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་།[65] ཕམ་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཕམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནུས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡང་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་མ་བསྟན་པ་ནི་ཕམ་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

༧] གཡོ་སྒྱུས་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོད་པ་སྤུན་དབྱུང་བ།

གལ་ཏེ་གཡོ་སྒྱུའི་ཐབ་སྐད་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ངན་བའི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པ་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པ་བརྩུན་སྒྲ་བ་དང་། ངན་པ་དང་།[66] བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐབ་སྐད་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་ལ་སྨོད་པའི་གྲོ་ནས་རྙེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཉེ་བར་མཚོན་པའི་དམ་པ་དག་གི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་པས་བརྟགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་ཚིགས་ཀྱི་ནང་ན་འདུག་པ་དག་ལ་ནི། དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དག་ལ་གནང་བ་གསོལ་པའི་གྲོ་ནས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཉེ་བར་གདུང་བར་བྱེད་པ། དམ་པས་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དམ་པ་རྣམས་ནི་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བསགས་པའི་ཕྱིར།[67] རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱལ་བར་འདོད་བ་དག་གི་རྟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ།།

༩] རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་རྟོད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

དམ་པ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་འཇུག་པ་དག་ནི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་ན། ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའམ། ཡང་དག་

65 མ་དཔེར། ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེ་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

66 མ་དཔེར། དམ་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

67 བསལ་བའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གོ་ལ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྩོད་པའོ། །གང་གི་ཚེ་རིགས་པས་བསྟན་པ་ན་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་ན། དེས་རྟོགས་ཏེ། དེ་རྟོགས་པ་མེད་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱུ་ཚུར་དང་། ཐལ་ལྕག་དང་། མཚོན་ཆས་བསྣུན་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ན། འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བ་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པར་བརྩུན་པ་དང་། དམ་པ་དང་། གཞན་གདུང་བར་བྱེད་པ་བརྗོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཁས་པ་དག་ལ་རིགས་པ་སྟོན་པ་དག་ནི་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བས་གཞན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་པའི་འཇུག་པ་ལྡོག་པ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁ) སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་ལས། ༡] ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྒྲུབ་པ།

༈ ཡང་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། ལོག་པའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༢] དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

༈ དཔེར་ན་རྒོལ་བའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་།[68]

68 གཞུང་འདིས། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་གཉིས་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་བསྟན།

བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའོ། །བརྒྱལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆེ་བྲག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པའི་སྐྱོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ནི་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའོ།།

༧] རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་ཡིན་མིན་བསྟན་པ།

རྒོལ་བས་དེའི་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཕམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱོགས་སྔ་མའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ལའོ།། སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉི་ག་ལས་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མེད་ཅིང་རང་གི་ཕྱོགས་གྲུབ་པར་བྱས་པ་དག་ནི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་འདོད་པས་རང་གི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བར་བྱའོ། །རྒོལ་བས་སྐྱོན་མེད་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ལ། ཕྱིར་རྒོལ་བས་སྐྱོན་ལྟ་བུར་སྣང་བར་བརྗོད་ན་སུན་འབྱིན་པ་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་དག་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྗོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཡང་འདིར་རྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལོག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐབས་གཉིས་པ།

༢ རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།

ཀ མདོར་བསྟན་པ།

༄ གཞན་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར་མི་འདོད། །གང་དུ་འདིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁ རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༡) རྐང་མིག་གི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་ལས་དང་པོ་གསུམ་བརྟག་པ།[69]

ཀ) ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་དང་པོ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པ།

༄ དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་དཔེའི་ཆོས་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་ན་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། འགྲེལ་པ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་སྤུན་ཕྱུང་ནས། རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱའོ།།[70]

69 རིག་རལ་གྱིས། ས་བཅད་འདི་ལ། “རྐང་མིག་གིས་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གསུམ་སྨྲས་པ་བརྟག་པ།” ཞེས་བཀོད་མོད། ཡོངས་གྲགས་ལ་རིགས་པ་ཅན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་བརྩིས་ཤིང་། ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། (ཤོག ༢༥༤) “རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདིས།” ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རིག་རལ་གྱི་ས་བཅད་ལ་ཅུང་བཅོས་དགོས་བྱུང་།

70 འདི་ནས་རྐང་མིག་པ་སྟེ་མིང་གཞན་གཽ་ཏ་མར་གྲགས་པའི་རིག་པ་ཅན་པའི་མདོར་*(Nyāyasūtra)*བྱུང་བའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་ལ་རེ་རེ་ནས་བརྟག་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཕྱོགས་སྔའི་ཚུལ་དུ། རིག་པའི་ཅན་པའི་མདོ་ཚིག་དང་། དེའི་གསལ་བཤད་བྷཱ་ཚ་ཡ་ནའི་ནྱཱ་ཡ་བྷཱ་ཥྱ*(Nyāyavaṣya)*དང་། ཨུ་དྱོ་ཏ་ཀ་རའི་ནྱཱ་ཡ་བར་ཏི་ཀ*(Nyāyavārttika)*ནས་བཀོད་དེ། རང་ལུགས་ཀྱི་བརྟག་པ་མཛད་པ་བྱུང་། རིག་རལ་འགྲེལ་པར། “འགྲེལ་པ་བྱེད་པ་བྷཱ་ཚ་ཡ་ནའི་(Vātsyayāna)བསམ་པ་དྲ་ར་དྲ་ཛས་སྤུན་ཕྱུང་ནས་རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་འདོད་བྱེད་ཀྱིས་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱའོ།།” ཞེས་བྱུང་མོད། དྲ་ར་དྲ་ཛ་ཞེས་པ་ཡིག་ནོར་ཏེ་བྷཱ་ཤ་དྲ་ཛ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ནི་རིག་པ་ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་ཨུ་དྱོ་ཏ་ཀ་རའི་(Udyotakara)མིང་གཞན་ཞིག་གོ །འདིར་རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་འདི་ལ་གོ་དགོས།

འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་ལུགས་འགོད་པ།

མི་མཐུན་པའི་དཔེའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་གི་ཚེ་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་མཐོང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། །མཐར་ཡང་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་མཐའ་སྟེ། མཐོང་བའི་མཐའ་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་སོ། །མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་ཕམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། ཕྱིར་རྒོལ་བ་སྤྱིའི་གྲོ་ནས་ཕྱིར་བཟློག་པ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཚེ་སྤྱི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། སྒྲ་ཡང་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པ་སྟེ། ཐར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ལུགས་དེ་བླ་ཤ་དྷ་རྨས་སུན་ཕྱུང་བ།

འདིར་དམ་བཅས་པ་ཁས་བླངས་པ་བཏང་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་དམ་བཅས་པ་བཏང་བ་ལས། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ངེས་པ་འདི་སུས་བྱས།[71] རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ་ལྟོགས་པ་དང་གྲིད་པ་ཉིད་དེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པས་ཀུང་རང་གི་ཕྱོགས་བཏང་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཉིད་ཀུང་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པའི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པས་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གནོད་པ་ཡང་ཕམ་པའོ།།

དེ་དགག་པ།

འདི་ཡང་སྒྲ་རྟག་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། སྒྲ

71 སྤུ་ལ་བྱས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲེལ་པ་མེད་པ་[72]ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། རང་ཉིད་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྨྲ་བ། གང་གིས་སྐྱེ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྟག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད། སྐྱེ་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དེ་ནི།[73] བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། འདི་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་། སྐྱེ་བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདི་ལྟར་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མི་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་དག་ལ་ནི། རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པར་སྐྱེ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། དེའི་ཆོས་སྒྲ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ལ། སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཚར་བཅད་གང་དུ་འདུ་བ།

དེའི་ཕྱིར་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ནི། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་པ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་གྱི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་འདིས་ནི་དམ་བཅས་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ) ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཉིས་པ་དམ་བཅའ་གཞན་དགག་པ།

༡] ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པ།

༄ དམ་བཅས་པའི་དོན་བཀག་པ་ལ། ཆོས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དེའི་དོན་སྟོན་པ་ནི། དམ་བཅས་པ་གཞན་ནོ། །དམ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། དབང་

---

72 མེད་པ། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

73 དེ་ཉིད་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཕོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་འཁྲུལ་པར་བསྟན་ནས་དགག་པ་བྱས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས། སྤྱི་དང་བུམ་པ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་སྒོ་ནས་དམ་བཅས་པ་གཞན་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་[74]འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་དམ་བཅས་པ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣] དམ་བཅས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྨྲས་པ་མི་རིགས་པ།

དེ་ནི་དམ་བཅས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་ཕྱི་མ་[75]དེའི་དོན་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བསྟན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་དམ་བཅས་པ་སྟོན་པ་ནི། དེའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅས་པ་དམ་བཅའ་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲས་པས་དམ་བཅས་པ་གཞན། སྔར་དམ་བཅས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། བསྟན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། །འོན་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་ལ་འཇུག་པས། འཁྲུལ་པར་བརྗོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཁས་བླངས་པས་འཁྲུལ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། དམ་བཅས་པ་གཞན་ཡང་སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲ་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་བཅའ་བ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

---

74 ཏ། ཞེས་པ་མ་དཔེ་ལ་མེད་སོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

75 +དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གང་ཡང་སྔར་དམ་བཅས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།[76] ཕྱིས་ཀྱི་དམ་བཅས་པ་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅས་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། དམ་བཅས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་པའི་ཆེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པར་འགྱུར་གྱི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་བརྗོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་རིགས་ཀྱི། དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་ནོ།། ཤིན་དུ་ཡང་དམ་བཅས་པ་དམ་བཅས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ།།

གང་གིས་སྔར་དམ་བཅས་པ་སྨྲས་ནས། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་དག་བརྗོད་ཅེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས།[77] རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གོ་རིམས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ནང་གི་དབང་པོ་ཉམས་པ་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་ཁོ་ན། དམ་བཅས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་འདིར་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོར་གཏན་ཚིགས་སྨྲ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་འབྲེལ་པ་[78]ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པ་གཞན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དམ་བཅས་པ་གཞན་མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་། རིགས་པ་མེད་པར་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱའི། མཁས་པའི་གྲོལ་བ་དག་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ཐ་སྙད་འགའ་ཞིག

76 ཆོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་འདིའི་བརྟག་པ་དངོས་ནི། མཚམས་འདི་ནས་འཛོག་དགོས་པར་མཐོང་།

77 གང་ཡིན་ཤེས་པ་དེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

78 རྣམ་པར་འབྲེལ་པ་མེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཀུང་སྤྱར་མ་མཐོང་བ་གང་གིས་དེའི་དོན་རྩོལ་བས་བྱེད། ཅེས་པའི་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུང་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འཇུག་ན་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

༣] རྒྱུ་བ་དང་ལམ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ།

མཁས་པ་དག་གིས་ཀུང་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་ཞིང་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དེ་ཐ་སྙད་ཀུང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་པའི་རྗེན་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་[79]གྲོལ་བའི་འདོད་པ་ཕྱོག་པ་གང་གི་ཚེ་གཞན་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིར་གྲོལ་བས་སྨྲེ་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པར་ཚད་མས་སྒྲུབ་པར་ནུས་ན་འགྱུར་རོ།།

ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་པའི་དོན་དེ་དག་ཚད་མས་མ་བསྟན་པ། ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པས་འགའ་ཞིག་ལམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་གྲོལ་བའི་སྐྱོན་མ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཚད་མས་མ་བསྒྲུབས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གྲོལ་བའི་འདོད་པའི་དོན་མ་ལོག་ན་ཡང་སྐྱོན་འགའ་ཡང་མེད་དེ།[80] ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ནུས་པ་ཉེ་བར་མ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ག) ཚར་བཅད་གསུམ་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ། ༡] དེ་འགོད་པ།

༄ དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ནི་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་སྟེ།

79 འདིར་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

80 མ་དཔེར། མེད་དོ། །ཞེས་རྗོགས་ཚིག་ཟུར་མཆན། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ལས་མ་རྟོགས་པའི་རྫས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅའ་བའོ།། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདིར་དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་དག་ཏུ་འགལ་བའོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་བསྟན་ཏེ། གང་ལ་དམ་བཅའ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན་དགེ་སྦྱོང་མ་སྨྲམ་མའམ། བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཚིགས་ལ་འགལ་བ་ཡང་། གང་ལ་དམ་བཅས་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དམ་བཅའ་བ་དང་དཔེའི་འགལ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་དང་། ཚད་མའི་འགལ་བ་དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་བ་ལང་ཉིད་ལ་སྩོགས་པ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགལ་བ་[81]ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡང་སྟེ།[82] གང་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་གཏན་ཚིགས་སྦྱོར་བ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེའི་རང་ལ་གྲུབ་པ་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཉི་གའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་[83]ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ན་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གཉི་གའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པར་བརྗོད་དོ།།

81 ལན་འགལ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

82 +སོགས་པ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་སྟེ། གཞན་གྱིས་ཕྱོགས་ལ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལས་སོགས་པས་འཁྲུལ་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལན་འགལ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རང་གི་ཕྱོགས་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་ཡང་སྟེ། ཞེས། པེ་ཅིང་དཔར་མར་སྐོན་མ་ཆུང་བ་བརྟག

83 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༢] དེ་དགག་པ། ཀ] དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་དགག་པ།

འདིར་ཡང་དམ་བཅས་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།[84]།དེ་རྗེན་ནམ་དེས་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དག་ལ་འགལ་བ་མེད་པས། དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་དག་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་བ་སྦྱོར་བ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དོན་གཞན་རྫས་མ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོན་ཏན་ལས་ཐ་དད་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དོན་གཞན་རྫས་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཀྱང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་འགལ་བ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དོན་གཞན་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།

བདེན་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་[85]བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལས་བཟློག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དམིགས་པའི་རིགས་བྱར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས། རྫས་ཡོད་པ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་ལས་ཐ་དད་པ་རང་གི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པ་འདོད་པ་ལས་བཟློག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྨྲས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འགལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདོད་ན། འདི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མི་[86]འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་

---

84 རིག་རལ་གྱིས། "དེ་དགག་པ་ནི།" ཞེས་པའི་ས་བཅད་དེ། གསེར་གྱི་གཞུང་ཚིག "གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ནི།" ཞེས་པ་ནས་བྱས་སོད། འདི་ནས་བཟུང་ན་ལེགས་པར་མཐོང་།

85 གཏན་ཚིགས་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

86 གྱུར་པ་ཉིད། སྣར་ཐང་།

ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལས་བསྒྲལ་བ་དག་ཐ་དད་པས་མི་དམིགས་པ་ཡང་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

ཁ] དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་དགག་པ། (༡) དེ་འདྲ་བའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་མི་སྲིད་པ།

གང་དེ་སྐད་དུ་དམ་བཅའ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡང་། འདི་ཉིད་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ། དེ་ལ་འདི་ཉིད་ཚར་བཅད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་གི་སྦྱོར་བའོ། །འགལ་བ་མེད་དེ་དེའི་རྟེན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དམ་བཅའ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ན་རྟེན་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དམ་བཅའ་བའི་རྟེན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། སྦྱོར་བ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕམ་པ་སྐྱེས་ཏེ། སྐབས་སུ་བབ་པ་ཉེ་བར་བསྡུ་བའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕམ་པ་ལ་ཕམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐལ་བར་བྱས་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་བཞིན་នོ།།

གང་དུ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཞར་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཅིག་ལ་གཏན་ཚིགས་མང་པོ་བརྗོད་པ་དག་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་སྦྱོར་བ་གཅིག་མེད་པར[87]གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ། གཉིས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བ་དང་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་བཅད་པའི་གནས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

(༢) བདག་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ།

བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བདག་གི་སྒྲའི་དོན་དངོས་པོ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲའི་དོན་འགོག་ན་ནི་འགལ་བར་འགྱུར་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲའི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

87 +སྦྱོར་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ག] གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བ་དགག་པ། (༡) དམ་བཅས་པས་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་པ་མེད་པ།

གང་ཡང་གདམ་བཅས་པས་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དང་འགལ་བར་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་དམ་བཅའ་བའི་སྦྱོར་བ་ཡང་མེད་ཅིང་གཏན་ཚིགས་ཅི་ཡང་མེད་ན་ཅི་ཡིས་འགལ་བར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་བསྟན་པའི་དོན་ཉེ་བར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བསྡུ་བའི་ཚིག་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གཞན་དག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་པར་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱི་བརྗོད་པར་ཡང་བསྟན་པས། སྒྲའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ནས། འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བའོ།།

གཞན་ཡང་དཔེ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་དག་ནི་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་དོན་སྣ་ཚོགས་པའི་སྤྱི་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ཉེ་བར་བསྟན་ནས་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་གནས་བསྟན་ནས། སྤྱིར་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མཚུངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དཔེའི་སྦྱོར་བ་སྤྱིའི་ཕྱིར་[88]ཟྲག་པོ་ཁོ་ནར་དེའི་སྦྱོར་བའི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མི་སྦྱོར་བ་དང་། ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཡང་མི་སྟོན་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བས་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་དང་། གཅིག་ཉིད་ནི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྨྲ་བ་ན། དེ་བསྡུས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཚོགས་པ་གཅིག་མི་འདོད་ན། གང་གིས་ན་འགལ་བར་འགྱུར།

(༢) དེ་ཉིད་སྦྱར་གྱི་དམ་བཅའ་བ།

88 ཅིའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གང་ཡང་དྲུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྤྱར་བ་ལ་སྦྱོགས་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཐ་དད་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཅིག་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་གཅིག་དང་དུ་མ་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དེའི་ཚོགས་པ་འདོད་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ།།

(༣) གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ལས་ཐ་དད་མེད་པ།

འདི་ལྟར་གྱི་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་ན་གང་གིས་ཐ་དད་པར་བརྗོད། གལ་ཏེ་དེར་ནི་གཏན་ཚིགས་དང་། དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡིན་པས་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་འགལ་བ་ཡོད་ན་ནི། གཏན་ཚིགས་དང་ དམ་བཅའ་བ་དག་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ན། དོན་འགལ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།[89]།གཉི་ག་ལ་ཡང་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་ཡོད་ན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའ་བདག་གིས་འགལ་བའི་དཔེ་བརྗོད་པ། ལྷན་ཅིག་གམ་ཐ་དད་པ་དག་ལ་དོན་ཐ་དད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མེད་དོ།།

(༤) གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡོད་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་པ།

གཞན་ཡང་འདི་ལ་འགལ་བ་དང་མི་འགལ་པ་སེམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡོད་ན་[90]རྟེན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ནི། འདིར་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་དེས་པར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དེའི་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཆོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྟན་པས་ཕམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །ཕམ་པ་དེ་ལ་དེའི་དོན་དང་འགལ་བའི་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

89 དོན་འགལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

90 ཡོད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འགལ་བ་འདིར་འགྱུར་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱི་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འགལ་བ་ཉིད་དང་མ་གྲུབ་བ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་གྲུབ་པ་དེས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཟློག་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་བའི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་[91]ཆོས་ཅན་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྲུབ་ན་གཅིག་དེ་ལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གཞན་ལྟར་ན་ནི་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་[92]རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅས་པ་བརྗོད་པ་དག་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ཡང་། གཉི་ག་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། ཆོས་ཅན་ལ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བ་དག་ལས་གཞན་དམ་བཅས་པ་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕམ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བ་ནི། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བར་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འགལ་བ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་འགལ་བ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་འདོད་པས་ཅིག་ཤོས་སྤོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉི་ག་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེན་ཏེ། དེ་ལ་གང་གི་ཚེ་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ།[93] གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་དང་གཏན་

91 མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

92 གྱི། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

93 +དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། གང་གི་ཚེ་དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་འགལ་བ་དེའི་ཚེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚིགས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

(ཕ) འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་དགག་པ།

དེ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་ནི། སྒྲ་རྟག་སྟེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བ་ནི་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དཔེ་ནི། ཡོན་ཏན་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དམ་བཅས་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་འགལ་བའི་དཔེ་ནི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཐར་བཤད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྟོས་པའི་འགལ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྟོས་པ་མེད་པ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བར་འདོད་པ་ལ། དམ་བཅའ་བས་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཏན་ཚིགས་སྨོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་། སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་པ་འདི་ལ་ཡང་། གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅས་པས་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། འདིར་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བ་ཡང་། གནོད་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ང] དམ་བཅའ་བ་དང་དཔེའི་དེ་དག་གིས་འགལ་བ་དགག་པ།

ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། བཞད་གད་པ་རི་མོ་འབྲི་བའི་ཚུལ་དུ་དམ་བཅའ་བ་དང་དཔེ་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པའི་ཆོས་བཟློག་པ་དང་ལྡན་པས་དཔེ་ལ་འགལ་བར་འགྱུར་ན། འགལ་བའི་དཔེ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་ཅིང་གཞན་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་གྱུར་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་དེའི་ཚེ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་མ་བསྒྲུབས་པ་ཉིད་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པའི་ངེས་པའམ། འཇུག་པ་མེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་

ངེས་པའོ།།

གལ་ཏེ་འགལ་བའི་དཔེ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། དམ་བཅའ་བ་དང་དཔེའི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་དཔེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ནི།དངོས་པོ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་འབྲེལ་པ་མ་བསྟན་པ་ལས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན། དམ་བཅའ་བ་དང་དཔེའི་འགལ་བ་ཡང་། གཏན་ཚིགས་ལྷུར་སྣང་བ་ལས་འདས་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་རྣམ་པ་གཉི་ག་ལྷུར་ན་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་[94]ཡན་ལག་གི་གོ་རིམས་ཀྱི་ངེས་པའི་ཆོལ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐར་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕམ་པ་ནི་སྐྱོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། འགལ་བ་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཐར་བསྟན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་ཕམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་དཔེ་ལ་ལྟོས་པའི་འགལ་བ་དཔྱོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅ] གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་འགོག་པ།

གཏན་ཚིགས་ཀྱང་དཔེ་དང་འགལ་བ། གལ་ཏེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་གཉི་ག་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལ་འཇུག་ནའོ།།

ཆ] ཚད་མའི་འགལ་བ་འགོག་པ།

གཏན་ཚིགས་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་ནི། དཔེར་ན་མེ་གྲིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

94 གྲུབ་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གྲུབ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའོ། །དམ་བཅའ་བ་དང་ཚད་མ་འགལ་བ་ནི། རང་གི་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ།།

ཐ། ལན་འགལ་བ་འགོག་པ།

གང་ཡང་རྒོལ་བའི་ལན་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་མ་ངེས་པ་དེ་ནི། འབྲེལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུབ་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་རང་གི་ཕྱོགས་དང་འགལ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འགལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་རང་ཉིད་ཁས་ལེན་པའི་བ་ལང་ཉིད་ལ་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གཏན་ཚིགས་དེ་ཡང་། བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའམ། མེད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་རབ་ཏུ་མ་བསྒྲུབས་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ནུས་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ན་ནི། བ་ལང་ཉིད་ལ་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་མི་འཇུག་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་བ་ནི་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང[95]མངོན་པར་འདོད་པ། རྟག་པ་བ་ལང་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲུབས་པ་མེད་པས། གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་སྐྲས་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་ཡང་གཉི་གའི་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་ལ་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་གཏན་ཚིགས་ལ་ཐེ་

95 རང་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚིམ་ཟ་བའི་སྒོ་ནས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་མ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་དང་གང་ཡང་རུང་བ་ལ། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།[96]

༡] དཔེ་ལྟར་སྣང་ཡོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ།

གང་ཡང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་མ་བརྗོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་གཞན་སྨྲ་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལས་དཔེ་ཡན་ལག་ཡོགས་ཤིག་ཏུ་སྨྲ་བ་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བར་བསྟན་པས། དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་བསྟན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དེ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་དག གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་ན། དཔེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ།[97]།དེ་ལྟར་ན་ཡང་དཔེ་ཡོགས་ཤིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོགས་ཤིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབས་པས། དཔེ་ཡོགས་ཤིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ནི་མེད་དོ།།

གཞན་ཡང་རྒོལ་བ་ཕྱོགས་སྔ་མ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་སུ་རིགས་པ་ནི། རུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་ཡོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་[98]གཏན་

96 མ་དཔེར། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཞེས་ལྷག་བཅས་བྱུང་ཡང་། རྗོགས་ཚིག་དགོས་སྣང་བས་བཅོས།

97 འདུས་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

98 +ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚིགས་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་གཏན་ཚིགས་ལ་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱང་།[99] བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་དོན་གཞན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྗེས་པར་མི་བྱེད་དེ། ནུས་པ་མེད་པའི་ལོག་པའི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།[100]

༣) ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལྷག་མ་ལ་བརྟག་པ། ཀ) གནས་བཞི་པ་དམ་བཅའ་བསལ་བ་ནི།

༄ ཕྱོགས་དགག་པ་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བའི་དོན་སེལ་བ་སྟེ། གང་གི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྟེ། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱི་ལ་འཇུག་པས་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པས་དགག་པ་བྱ་བ་ལ། སུ་ཞིག་འདི་ལྟར་མི་རྟག་པར་སྨྲ་ཞེས་ནས། ཡོངས་སུ་དོར་བར་བྱེད་པ་དེའི་དམ་བཅའ་བ་བསལ་བ་དེ་ནི། ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་ཡང་གང་གི་ཚེ་གཏན་ཚིགས་འཁྲུལ་པ་བརྗོད་པས་ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བཏང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཚར་བཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པས་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ད་ནི་དམ་བཅའ་བ་བསལ་བའི་ལན་ལ་ལྟོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་དེ་ཉིད་ཐོག་མར་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡོངས་སུ་བཟུང་མི་ནུས་ཤིང་། སྤོངས་པ་རབ་ཏུ་སྨྲ་བའི་བྱེད་པ་ཉེ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་ཅི་དེ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་བཀག་པ་ལ་མི་སྨྲ་བར་གྱུར་ན། མི་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་དང་། བྲོས་པར་གྱུར་པ་ལ། རབ་ཏུ་བྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡང་འབྲེལ་པ་མེད་པའོ།།

---

99 གཏན་ཚིགས་ལ་ནུས་པ་བསྟན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

100 རིག་རལ་འགྲེལ་པར། (ཤོག ༩༧ ན) ས་བཅད་ ཀ) ནས་ ཉ) བར་དོན་ཚན་བརྒྱད་ཀྱིས། དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འགལ་བའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་དགག་པར་བཤད་པར་བཤད་ལ། འདི་ནས་བཟུང་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ། “བཞི་པ་དམ་བཅའ་གསལ་བའི་མདོ་ནི།” ཞེས་སོགས་རེ་རེ་ནས་བཀོད་པ་ལས། རྩ་བའི་ས་བཅད་ཀྱི་ནང་དུ་མ་བསྡུས་པས། ས་བཅད་སྒྲིག་སྟངས་ལ་ཅུང་སྐྱོན་ཆ་ཐོན།

ཁ) གནས་ལྔ་པ་གཏན་ཚིགས་གཞན།

༄ གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཀག་པ་བསྟན་ནས། ཁྱད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ནི་གཏན་ཚིགས་གཞན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསལ་བ་འདི་དག་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་བ་སུན་དབྱུང་བ་ལ་གནས་པས་སྨྲས་པ། རང་བཞིན་གཅིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཚད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། འཛི་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཚད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་[101]འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གཅིག་དག་ལ་ཚད་མཐོང་བའི་བྱ་བས། རང་བཞིན་གཅིག་དང་འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཚད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སུན་ཕྱུང་ནས། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ལ། དེ་འདིར་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྟན་ནས། གཏན་ཚིགས་དགག་པ་ལ་ཁྱད་པར་སྨྲ་ན་ནི། གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ།[102]།གཏན་ཚིགས་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ཡང་། གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་ཉིད་མ་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སུན་ཕྱུང་བའི་གྲོལ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་གཞན་དཔྱོད་པའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདི་ལྟར་གྲོལ་བ་སྔར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ། ལན་གྱི་སྐབས་འབྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སུན་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་སྐབས་མི་འབྱེད་དེ་གཏན་ཚིགས་གཞན་རྗོད་པར་བྱེད་ན་ཡང་ཚར་གཅད་པའི་འོས་ཡིན་ཏེ།[103] རྫོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

101 ཚད་མ་དང་ལྡན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

102 མ་དཔེར། གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

103 འོས་མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ག) གནས་དྲུག་པ་དོན་གཞན།

༄ རྣལ་མའི་དོན་ལས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཞིང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་ཡང་སླར་སྒྲ་བ་ནི། སྒྲ་རྟག་སྟེ་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལ་ཏི་ནོ་སྟེ་ཏུ་ཨོ་རྐྱེན་བྱ་བའི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚིག་ནི། མིང་དང་། ཤླ་ཁླུ་ཏ་དང་། ཉེ་བར་བསྒྱུར་བ་དང་། ནི་བ་ཏ་[104]ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་མིང་ལ་སྦྱོགས་བ་འདི་དོན་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

ཁས་བླངས་པའི་དོན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། ཕྱི་མའི་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞུག་མ་བོར་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་བ་སྒྲ་བས་སྒྲུབ་པ་བཀོད་པ་སྟེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་མ་བྱས་པར་གཞན་ཞར་ལ་འོངས་པའམ། ཞར་ལ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་མེད་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཕམ་པའི་གནས་སོ། །རྒོལ་བ་ཕྱི་མའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་གཞན་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་ཡང་ངོ་།།

ང) གནས་བདུན་པ་དོན་མེད་པ།

༄ ཡི་གེའི་གོ་རིམས་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བར་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། ཛ་པ་ག་ཌ་ད་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཛྷོ་ཛ་ཛྷཛྷ་ཛྷ། ཞ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འདི་ཡང་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་བསྟན་པ་ཉིད་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་དོན་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ

104 རྐྱེན་གྱི་མཐའ་ཅན་གྱི་ཚིག་མིང་དང་། ཤླ་ཁླུ་ཏ་སྟེ་བྱ་ཚིག ཉེ་འགྱུར། ནི་བ་ཏ་སྟེ་ཐད་བཅས་ལ་གོ་དགོས།

བརྗོད་པར་བྱ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འདྲ་བ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་བསྟན་པ་དང་འདྲ་བ་འདིར་ཁས་བླངས་པས་དེ་གཞན་ལས་ཀྱང་མེད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་ཏེ། དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ། འདི་དོན་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དོན་ཅུང་ཟད་མེད་པ་དེ་ཉིད་དོན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པ་འགའ་[105]དོན་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚར་གཅད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་དོན་མེད་པར་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་[106]ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའི་གྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཚར་བཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེའི་གོ་རིམས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།[107] རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་དག་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་བསྟན་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་[108]ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བར་རྗོད་པར་བྱེད་དེ། མཁུར་ཚོས་ལ་རྡེག

105 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

106 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

107 མ་དཔེར། ཏེ། ཞེས་པ་མེད་སོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

108 ཡི་གེ ཞེས་པ། པེ་སྣར་དུ་མ་བྱུང་།

པ་དང་། མཚན་ཁྱད་འཆིར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཅ) གནསབརྒྱད་པ་དོན་མི་ཤེས་པ།

༄ ཚིགས་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དག་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་། མི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་དོན་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། ཚིགས་དང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ན། རྣམ་པར་མི་ཤེས་ཏེ་ཊི་མ་ཅན་གྱི་ཤབ་ཤིབ་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོར་བ། རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ཤིན་ཏུ་མྱུར་དུ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས། ངག་སྒྲོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ནུས་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།[109] རབ་ཏུ་སྒྲོར་བ་ནི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ།

འདི་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཚེ་དེའི་རྣལ་མ་དང་འབྲེལ་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་སྒྲ་བར་འགྱུར་གྱི། འདི་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚིགས་བ་ལ་སོགས་པ་ བླུན་པོ་དག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མཁས་པ་ཚར་གཅད་པའི་འོས་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཚིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒོལ་བས་རིགས་པ་བསྟན་པས་བླུན་པོ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཚར་གཅོད་པར་མི་བྱེད། བླུན་པོས་ཚིགས་ལ་སོགས་པས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒོལ་བས་བསྟན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་མེད་པར་དོན་བརྗོད་པ་ནི། དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ།།

ཆ) གནས་དགུ་པ་དོན་དང་འབྲེལ་བ།

༄ སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ནི་དོན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།

---

109 སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

གང་ལ་ཚིག་དང་དག་ཏུ་མ་སྨྲ་ཕྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཚོགས་པའི་དོན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དོན་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ།[110] སེ་ཁུ་བཅུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་ལྟ་བུའོ།།

འདི་ནི་ཡི་གེ་མ་འབྲེལ་པ་དོན་མེད་པ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། ཚིག་དག་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་དག་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། གཉི་ག་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་དོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པ་ཡང་བསྡུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ན། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་བསྡུས་པ་བསྟན་པ་ལ་སྐྱོན་ནམ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་གཞན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གང་དེ་ནི་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

ཛ) གནས་བཅུ་པ་དུས་ལ་མ་བབས་པ།

༄ ཡན་ལག་གོ་བཟློག་པས་བརྗོད་ན་དུས་ལ་མ་བབ་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་དབང་གིས་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡན་ལག་གོ་བཟློག་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བར་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བ་ལང་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་འདིའི་དོན་ལ། གོ་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ན། ནོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་འདིས་བ་ལང་གི་སྒྲ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཞིང་། བ་ལང་གི་སྒྲ་ལས་ནོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ངོ་།[111]།དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པའི་

110 དོན་དང་བྲལ་བ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

111 མ་དཔེར་རྫོགས་ཚིག་མེད་སོད། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

[112]ཡན་ལག་བཟློག་པས་གོ་རིམས་དང་། གོ་རིམས་ལས་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་དང་པོ་ལས་དང་། དེ་ནས་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན།

སྒྲའི་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ནི་སྐྱོན་པས་སྐྱོན་པ་ལ་བརྗོད་པའོ། །གལ་ཏེ་གོ་ནིའི་སྒྲ་ལས་ནོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ན། སྒྲ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་རྟོལ་བ་ལས་དོན་མཐོང་བ་མེད་དོ། །གོ་ནིའི་སྒྲ་དོན་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྟོན་པར་བྱེད་པ་པོ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་նོ་ཞེ་ན། གོ་ནིའི་སྒྲ་ལས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། མཐོང་བ་བདེན་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བསྟན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་མེད་དང་དམངས་རིགས་དག་ལ་གཉི་ག་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྒྲ་[113]ཟུར་ཆག་གཉི་ག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར་ན། ན་ཀའི་སྒྲ་དང་། ཤུ་ཀའི་སྒྲ་རིག་པས་ནི། སྣའི་སྒྲར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེས། ཇི་ལྟར་ན་སྒྲ་ཟུར་ཆག་པ་ལས་སྒྲ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་དེ་ལས་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར། གཉི་ག་རིག་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།[114] བརྒྱུད་པས་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་སྒྲ་ཡང་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཡང་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དེའི་ཡུལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་སོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲ་ཟུར་ཆག་གིས་སྒྲ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དོན་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད། འདི་དོན་ལས་འཇིགས་པ་ཙུང་ཟད་མ་མཐོང་ན་གང་གིས་དེ་ཡོངས་སུ་འདོར་བར་བྱེད། བརྡར་མ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཡང་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

112 མ་དཔེར། དམ་པ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

113 མ་དཔེར། སྒྲ་དང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

114 ཕྱིར། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་ཀྱང་། པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

རོ། །སྒྲ་ཟུར་ཆག་གིས་སྒྲ་འདི་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།[115] མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྡར་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །བརྡའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་རྟོགས་པ་པོའི་བརྒྱུད་པས་ཉུབ་པ་ཡོངས་སུ་གྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། བཟློག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དག་གིས་དོན་བསྟན་པ་མེད་པ་ལ། སྒྲ་ཟུར་ཆག་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མང་པོས་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལེགས་པར་སྦྱོར་བ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་[116]ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲའི་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་འདི་གང་ཡིན། དེ་དག་ལ་ཤེས་རབ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་ལ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅིང་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་མེད་པ་དང་། ཆོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལོག་པར་འཇུག་པའི་བསྐུལ་བ་རྣམས། ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཀྱང་བཟློག་པའི་ཆོས་སྐྱེ་བས། སྒྲའི་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་མཐོ་རིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཉིད་དོ། །རིགས་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ལུས་ལ་གུས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསྒྲལ་བས་[117]སྟོང་པ་སྒྲ་འབའ་ཞིག་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དམྱལ་བར་ལྟུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཁ་ཡོན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།

གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

115 མ་དཔེར། ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

116 ཉིད། ཅེས་པ་པེ་སྣར་ལས་བསྣན།

117 བསྐྱལ་བས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡིན། གང་རིག་པར་བྱ་བ། རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །གང་ཡང་དེ་དག་ཡོན་ཏན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་བརྟེན་ལ་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་[118]སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།། འདིར་དད་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ངག་ལ་དབང་པོ་མེད་ན། གང་ལས་འདི་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་བྱ། ཁྱད་པར་ཅན་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དེད་ཅག་གིས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མཐོང་བར། ལེགས་པར་སྦྱོར་བའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་གྲུས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བཤད་པར་རིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་བྱེད་བསྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དགོས་''པ་[119]མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་བརྟར་བྱས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ལའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་བཤད་པའི་རྩོལ་བ་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་རང་བཞིན་གཞན་ལས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ་མལ་པ་དང་། ཟུར་ཆག་པ་དང་། འགྲོ་ལྡིང་བ་དང་། ཤ་འདྲའི་སྐད་བཞིན་ནོ།[120]།ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་དག་ནི། མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བརྒྱུད་པའི་ཚིག་གི་དབང་གིས་དེ་དག་འཛིག་རྟེན་པས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་དེའི་སྦྱོར་བ་དང་ཉམས་པ་ཡང་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྒྲ་ཡང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྫོངས་པའི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡན་ལག་གོ་བཟློག་པ་ལ་ཡང་གང་གི་ཚེ། ཚིག་དག་གི་འབྲེལ་པ་ཤེས་ན་ནི་བཟློག་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་།[121]ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་རབ་

118 སྒྲ ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་སོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན།

119 མ་དཔེར། དོགས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

120 ཐ་མལ་པ་པྲ་ཀྲི་ཏའི་སྐད་དང་། ཟུར་ཆག་ཨཔ་བྲཾ་ཤ འགྲོ་ལྡིང་བ་དྲ་བི་ཌ། ཤ་འདྲ་ལྷ་ཕྱོགས་ཨཛྷའི་སྐད་ལ་གོ་དགོས།

121 +ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་། པེ་ཅིང་། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

ཏུ་སྨྲར་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་རིམ་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དག་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བཟློག་པ་ལས་ནི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གོ་རིམས་རྟོགས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

འབྲེལ་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་གོ་རིམས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་དག་གོ་རིམས་གང་གིས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གང་དང་གང་རྣམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར། འབྲེལ་པ་རྟོགས་ན་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། ངག་ལ་ནི་ཚིག་གི་གོ་རིམས་ཀྱི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེས་བུའི་འམ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་སྲིད་དུ་ཚིག་གི་ས་བོན་[122]ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་བར་དེར་ནི་ངག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་པ་ནག་མོ་ཁྱེར་ཏེ་ཤོག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཚིག་དག་གི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྦྱོར་བ་མེད་ན་ཡང་། དོན་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་ཀྱི་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་མེད་པར་ཡང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ན་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷག་མ་དག་གི་ཡང་འབྲེལ་བ་ཉེ་བར་བསྟན་ནས། ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གཉི་ག་ལྟར་ཡང་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཚིག་གི་འབྲེལ་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་། དེ་དག་ལས་གོ་རིམས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བས། འདིའི་དོན་མེད་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏུས་ལ་མ་བབ་པ་ལོགས་ཤིག་མི་བརྗོད་དོ།།

མེད་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

122 ཚིག་གི་ས་བོན་དག་གིས་དོན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཀ) གནས་བཅུ་གཅིག་པ་མ་ཚང་བ།

༈ ཡན་ལག་གང་ཡང་ཉུང་བ་མེད་ན་མ་ཚང་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་གང་ལ་དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་མེད་ན། ངག་དེ་ནི་མ་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་བ་མེད་ན་[123]མ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཡང་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ནི། མེད་པ་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། སྒྲ་དོན་མེད་པར་[124]སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚར་བཅད་པར་འོས་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་མ་དཔྱད་པར་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ནི། དམ་བཅའ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ།།

ཁ) གནས་བཅུ་གཉིས་པ་ལྷག་པ།

༈ གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་ནི་ལྷག་པ་སྟེ། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ལས། ཅིག་ཤོས་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ།

ངེས་པ་ཁས་བླངས་པ་ཡོད་ན་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངག་གཅིག་སྦྱོར་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་གྱི། གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་པ་དག་ལ་ནི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ག) གནས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡང་བརྗོད་པ།

༈ ཇེས་སུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན། སྒྲ་དང་དོན་ཡང་ཡང་སྨྲ་བ་ནི། ཡང་བརྗོད་པ་སྟེ། སྒྲ་ཡང་བརྗོད་པ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་ཡང་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག སྒྲ་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

123 མ་དཔེར། དམ་བཅའ་བ་དེ་ན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

124 མ་དཔེར། སྒྲ་མེད་པར། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

འདིར་སྒྲ་ཡང་ཡང་བརྗོད་པ་ལོགས་ཤིག་མི་བྱ་སྟེ། དོན་ཡང་ཡང་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཉིད་ལས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཐ་དད་ལ་སྒྲ་མཚུངས་པ་ལ་སྐྱོན་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དཔེར་ན།

བདག་པོ་ཕྲོད་པར་གྱུར་ན་དྲག་པོར་ཕྲོད་འགྱུར་དུ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགྱུར།།
ཆས་སུ་ཞུགས་ཤིང་རྟུལ་གྱིས་སྐྱུག་ལྡན་རྒྱུག་ན་རབ་ཏུ་རྒྱུག་པར་འགྱུར།།
ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་སྐྱོན་བྲལ་ཅན་ལ་གནོད་ན་རབ་ཏུ་སྨོད་པར་འགྱུར།།
འཁྲུལ་འཁོར་ནོར་ཉུང་བ་ཡིས་ཉོས་ནས་གར་བྱེད་ན་ནི་གར་བྱེད་འགྱུར།།

ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའམ། གང་གང་ལ་ཡོད་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

(ཡང་བརྗོད་པའི་རིགས་གཞན་ཡང་།)[125] རྟོགས་པའི་དོན་ཡང་བཟླས་པ་ནི་ཡང་བཟླས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ལྟ་བུའོ།།

དོན་ཡང་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་བརྗོད་པ་མི་བྱའོ། །འདིར་ཡང་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་བྱེད་པས་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཐོས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་དོགས་པ་ན། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བརྗོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ནོར་ཐབས་མ་ཡིན་ནོ།།

མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་བླ་མ་ཡང་མ་ཡིན། སློབ་མ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ན། གང་གིས་ཡང་ཡང་བརྗོད་ཅིང་འབད་པས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་ཡང་བཟློས་པ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ལ་འབད་པས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་བསྟན་ན་སྐྱོན་དུ་རྗོད་པར་

125 འདི་ལ་རིགས་རལ་འགྲེལ་པར། “གནས་བཅུ་བཞི་པ་ཡང་བཟླས་པ།” ཞེས་པ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལོགས་སུ་བརྩིས་འདུག་མོད། འདིར་ནི་ཡང་བརྗོད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་སྔོན་མ་ཞིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། གནས་ལོགས་སུ་བྱས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཞི་འཚོའི་འགྲེལ་པ་ལྟར་རིགས་པ་ཅན་པས་བཤད་པའི་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ཉེར་གཉིས་སུ་གྱུར་ཐུབ་པ་འདོང་།

བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་པར་བྱ་བ་སློབ་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོད་པ་རྒྱལ་བར་འདོད་པ་དག་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་བློས་པ་ཞར་ལ་འོངས་པ་ལ་བརྟར་བྱས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ལྷག་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་བརྗོད་དོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངག་ལ་ཚིག་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ལ་ནི་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །ཡང་བློས་པ་ལ་ཡང་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ལྷག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གཏམ་རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་དཔྱོད་པ་མེད་པའམ་དོན་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྣ་ཚོགས་འདོད་པའི་ཉན་པ་པོ་ལ། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་པ་མང་པོ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་དང་། ཚིག་མང་པོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ལྷག་པ་ཡང་བློས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་པ་དང་། ཡང་བློས་པ་དག་ནི་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འདུས་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་དད་པ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་དག་གི་ཚིག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།[126]

རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་བསྟན་པའི་ཡུལ་ལ། གཏན་ཚིགས་གཞན་འཇུག་པ་བསྟན་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཡང་བཟླས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཡང་བཟླས་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །གང་ཡང་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ནི་ཡང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་གོམས་པ་ཡོད་ན་དོན་ལ་ཁྱད་པར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པ་ལས་དམ་བཅས་པ་ཡང་སྨྲ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་ན། ཅི་ཡང་འདི་ཡང་གི་ཚིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཇུག་བསྡུ་བའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

126 གོང་དུ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་བདུན་པ་དང་དགུ་པའི་བརྟག་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།

ད) གནསབཅུ་བཞི་པ་རྗེས་སུ་སླ་བ་མེད་པ།

༄ ཚོགས་པ་[127]ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ཤེས་ཤིང་ལན་བརྗོད་པ་དེ་མེད་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་སླ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པས་རྒོལ་བ་ལན་གསུམ་བརྗོད་བའི་དག་གི་དོན་ཤེས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་རྒོལ་བས་ལན་བརྗོད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྗེས་སུ་སླ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

ལན་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་དགག་པ་སླ་བར་བྱེད། གལ་ཏེ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་ན། ལན་གྱི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་རྫོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་[128]བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། མ་ཡིན་ཏེ་ལན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་ལན་རྗོད་པར་མི་བྱེད་ན་ལན་གྱི་ཡུལ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་ལན་བརྗོད་ན་ཇི་ལྟར་ལན་རྗོད་པར་མི་བྱེད། བརྗོད་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་ལན་བརྗོད་པ་དེ་དང་། འདི་ནི་འགལ་བར་སླ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།འགའ་ཞིག་ལ་ལན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་ལན་བརྗོད་པ་མེད་ན། དེ་དེ་སྲིད་དུ་ཚར་གཅད་པའི་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དམ་བཅས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་། འདི་ཡང་དང་པོར་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཕྱིས་ལན་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དམ་བཅས་པ་ནི་དེ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཡང་རུང་ལན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལན་ཡང་རྟེན་མེད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་མ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།[129]

གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་རང་གི་སྒྲུབ་པ་དོན་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་ན་ཟློལ་གྱི་ཞར་ལ་འོངས་པ་གཞན་དང་གཞན་སླ་བར་འགྱུར་བ་ནི། རྩོད་པའི་རྟེན་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་ཙམ་བརྗོད་ནས་དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྒྱུད་ཅིང་གཞན་དོན་མེད་པ

127 ཚོགས་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

128 +ལན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

129 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཁས་བླངས་ནས་བརྗོད་པ་རྒྱས་པར་བྱེད། གང་གི་ཚེ་དེ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་བས་ཐམས་ཅད་བློས་མི་ནུས་པ་དེའི་རྗོད་པའི་རྟེན་གྱི་དོན་ཙམ་ལ་ལན་གྱི་ཚིག་གི་ནུས་པ་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཡོད།[130] གང་གིས་ན་རྒོལ་བའི་ཚིག་ལ་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད། དེའི་ཕྱིར་རྒོལ་བའི་ཚིག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ལན་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚིག་མེད་ན་མི་འགྱུར་བས་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་སྟེ།[131] དེ་ཉིད་དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཁྱད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྨྲ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཡང་ཞར་ལས་བྱུང་བ་གཞན་བསྟན་པར་མི་བྱ་ཞིང་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔུན་འབྱིན་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་གོང་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དང་། ཕྱིས་སྔུན་འབྱིན་པའི་ཚིག་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ལན་གཉིས་བརྗོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། སྔུན་འབྱིན་པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ལ་རྒོལ་བའི་ཚིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། སྔུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡང་འདི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་གྱི་ཚིག་རེ་རེའི་ཡུལ་བསྟན་པར་བྱ་བར་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཐམས་ཅད་བསྟན་པར་བྱས་ནས། ཅིག་ཅར་སྐྱོན་བརྗོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དོན་སོ་སོའི་སྐྱོན་[132]ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་སྔུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྔུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ། བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།

130 +གང་གི་ནུས་པ་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཡོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

131 དོན་དུ་གྲུབ་པ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

132 མ་དཔེར། དོན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤུན་འཛིན་པ་ན་གཞན་བསྟན་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་སྤུན་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཡང་དོན་གཞན་གྱི་སྐྱོན། གཞན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་དང་། སྤུན་འཛིན་པ་འདི་ཉིད་ནི་རིགས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རྗེས་སུ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ན་ཡང་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་དུས་སུ་ཡུལ་བསྟན་པར་བྱ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་མ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་ནི་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ལན་གཉིས་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྨྲ་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

སྤུན་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྒོལ་བས་སྤུན་འཛིན་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་དེ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་[133]དེ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པར་ལན་གཉིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ནི། ཕམ་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ།[134]།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་ན་དོན་གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལ་ཞར་ལ་འོངས་པ་འགའ་ཞིག་[135]ལ་རྒོལ་བས། ཀླན་པར་བྱེད་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་ནི། དོན་གཞན་གྱི་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་ཡིན་གྱི། འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞར་ལ་འོངས་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་དེའི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕོ་བོ་ཅག་གིས་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་ཕྱིས་སྤུན་དབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་བླངས་པ་ནི་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤུན་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་གི་ཡུལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ནི་སྤུན་འཛིན་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་སྒྲོབས་པ་མེད་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བརྗོད་

133 མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

134 ཞེས་ན། པེ་ཅིང་། ཞེ་ན། སྣར་ཐང་།

135 འབའ་ཞིག པེ་ཅིང་།

པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲིབས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་གྱི་ཡུལ་མ་བསྟན་པ་ན་ཡང་། ལན་བསྟན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལན་རྟོགས་པ་མེད་པ། འབྲེན་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་[136]བྱེད་པའི་སྒྲིབས་པ་མེད་པར་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་བརྗོད་པས། རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་[137]ཉིད་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་ལ་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་རྐྱོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྲ་བོ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྡའི་དེས་པ་འདི་སྐུས་བྱས། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་ལ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡིན། ཇི་ལྟར་འདིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ཉེ་བར་གདུང་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ལན་གསུམ་རྗོད་པར་བྱེད། དབང་པོ་དག་གི་རྣ་བ་ལ་གཟུབ་པ་དང་། དཀའ་བས་[138]རྟོགས་པ་མེད་པ་སྒྱུར་བ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་སོགས་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ལ་ཉེ་བར་འཆེ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ། རྨོངས་པས་མི་སྨྲ་བར་འགྱུར་བའོ།། གཞན་ཉེ་བ་ར་གདུང་བར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་རིགས་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དྲི་མ་ཅན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྒྱུར་དུ་བརྗོད་པ་བཟློག་ཅིང་ལན་གསུམ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཉེ་བར་གདུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དམ་པ་འདུག་པའམ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྟན་

136 ཁྱབ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

137 +ཐོབ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

138 ཀ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྲིད་འདིས་མ་བཟུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་[139]བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལན་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་ནུས་པ་མེད་པ་གཞན་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས་དོར་བར་བྱའོ།།

ན) གནསབཅོ་ལྔ་པ་མི་ཤེས་པ།

༄ དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོས་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ཡང་ཕྱིར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སོ། །དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་ལ། དགག་པ་སྨྲ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར་སྤྲོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ཡུལ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་ནུས་པ་ལན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ལན་གྱི་ཡུལ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་ལན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཉིད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་ལན་དང་ལན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ལ་ལན་སྨྲ་བར་འགྱུར། ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང་ལན་མི་ཤེས་པ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་ཏེ།རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་སྤྲོབས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེས་པར་གཟུང་བ་མེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ཡུལ་མ་བསྟན་པས་ལན་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་དེ། ལན་དང་དེའི་ཡུལ་ཤེས་པ་ཅན་ལ་ལན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉི་ག་ལ་ཡང་དེའི་ལན་དེ་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པ་ལ་ལན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཐ་དད་པའི་ཚིག་ཡོད་ན། སྤྲོབས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཡུལ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

---

139 ཇི་སྲིད་འདིས་གཟུང་བ་དེའི་སྲིད་དུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ལན་མི་ཤེས་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཤེས་པ་ལ་ལན་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མི་ཤེས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ཡང་དག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སུ་ཞིག་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་དེས་ན་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་མེད་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ལན་མི་ཤེས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་མི་ཤེས་པ་ཡང་ནང་དུ་འདུས་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཤེས་པ་མེད་པར་ལན་ཤེས་པ་མེད་པས་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཡུལ་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ཡང་། ལན་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡང་སྤོབས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུལ་དང་ལན་མི་ཤེས་བ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཞན་དུ་བརྗོད་ན། དཔེར་ན་མི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་དང་། ལན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ[140]དབྱེ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཞན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་དག་ལ་ཡང་། ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པ་དང་། ཕྱེད་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཀྱང་མེད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འདུས་པར་གཉིག་ཡང་མི་ཤེས་པར་འདུས་པར་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འདུས་པར་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་མེད་པ་མི་ཤེས་པ་དག་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བརྗོད་དེ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མའི་གྲོལ་བ་དག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དང་། སྤོབས་པ་མེད་པ་དག་ལས་གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉི་གའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉི་གར་འདུས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཚིག་ལས་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་

140 བར་དུ། སྣར་ཐང་།

སྒྲུབ་པ་དོན་མེད་ཡིན་ནོ།།

ཕ) གནས་བཅུ་དྲུག་པ་སྒྲུབས་པ་མེད་པ།

༈ ལན་རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབས་པ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་འགོག་པ་ལ་ཡང་གང་གི་ཚེ་ལན་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེ་ན།

སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་གི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་སོ་སོའི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་དོན་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སླ་བ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་། བྱ་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཚར་གཅད་པའི་འོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སོ།།

བ) གནས་བཅུ་བདུན་པ་རྣམ་པར་གཡེང་བ།

༈ བྱ་བ་ལ་ཆགས་ནས་རྩོད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་རྣམ་པར་གཡེང་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཡང་གང་ཅུང་ཟད་བྱ་བ་ལ་ཆགས་ནས། རྩོད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ནི་བདག་གི་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ན་ཡོངས་སུ་འདོར་ཞིང་། འདིར་གནས་པས་ཕྱིས་བྱའི་ནད་ལ་སོགས་པའི་ཟོལ་དང་། བདག་གི་ཀན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པས་གཏམ་གཅོད་པས་དེ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སོ། །གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བའི་མཐའི་རྩོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་འདི་ཡང་ཤོལ་བ་ཕྱོགས་ཐ་མ་ཕྱེད་པ་ན་གཡོ་སྒྱུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པའམ་ཇི་ལྟ་བར་རྩོད་པའི་ངོར་བྱས་པའི་དགོས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མ་ཡིན་ལ། རང་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའམ། དོན་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནུས་པ་མེད་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་མེད་པ་དང་དོན་དང་བྲལ་བ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལ། དེ་

ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ཧོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་རབ་ཏུ་སྐྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གྲོལ་བའི་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དེས་ཀྱང་། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལན་བརྟན་པར་བྱ་བ་དེ། རྟོགས་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོབས་པ་མེད་པའམ།[141] ནོན་གཞན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་དོན་མི་ཟ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་སུན་འབྱིན་པ་དག་ཁོ་ན་ལ་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ལ། གྲོལ་བ་དང་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའམ། སྤྲོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྩོད་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྩོད་པར་[142]འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་གི་རྟེན་ལ་འགལ་བར་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་པར་རྩོད་པར་འགྱུར་གྱི། འགལ་བར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཁས་བླངས་པ་མེད་པ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྩོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་གཅིག་སྔར་བརྗོད་ན་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། ཅིག་ཅར་རྟོགས་པ་པོ་ཕན་ཚུན་སྐྲུས་བ་ཉན་པ་དང་། ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། ལན་དག་ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཉིད་དོ།། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད་མི་འཇུག་པས་ན། དེ་རང་གིས་ཁས་བླངས་ཤིང་བཀོད་པ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་བྱའི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་གཞན་དག་གིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་པ་སུན་འབྱིན་པའོ། །གཉི་ག་དག་གི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དང་། སྤྲོབས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཀོད་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྒྲུབ་པ་དམན་པ་གྲོལ་བའི་ལན་བརྟན་པ

141 མ་དཔེར། སྤྲོབས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་ཛྙོགས་ཚིག་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

142 རྩོད་པར། ཞེས་པ་མ་དཔེར་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པས་བསྣན། འོག་ཏུའང་། རྣམ་པར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་བྱུང་བ་བཅོས།

ཡིན་ཏེ། ཁས་བླངས་པ་མེད་པར་རྩོད་པ་མི་འགྱུར་[143]བའི་ཕྱིར་རོ།།

གང་གི་ཚེ་རྩོད་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུམ་པའི་སྒོ་ནས་ཅུང་ཞིག་མི་སྨྲ་བའམ། གཞན་ཅུང་ཟད་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

བསྒྲུབས་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་བརྗོད་པ་དག་ཀྱང་ཕམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི། རྩོད་པ་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ལྷག་པ་དང་། ཡང་ཡང་བརྗོད་པ་དང་། དམ་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

བ) གནས་བཅོ་བརྒྱད་པ་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ།

༄ རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཞར་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་སྤུན་འབྱིན་པ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ཡང་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྐུན་མ་ཡིན་ཏེ།[144] སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲས་ལ། དེས་དེ་ལ་སླར་ཁྱོད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེས་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ་ནི། གཞན་གྱི་འདོད་པ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་པ་སྟེ། ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

འདིར་ཡང་གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཀྱང་འགྱུར་ལ། ཁྱེད་བདག་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྐུན་མ་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་

143 མི་འབྱུང་བའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

144 ཁྱོད་ནི་རྐུན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དགོས་སྙམ་ཡང་། མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག

བའི་བསམ་པ་འདི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་རྒྱུན་མ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་ཅིང་། གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འགལ་བ་དྲང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་འཕྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།[145]།གང་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉེ་བར་འཛོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེའི་ཚེ་ལན་མི་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་རང་གི་སྐྱོན་ནི་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེ་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་ལན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ནི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྐྱོན་ཉེ་བར་འཛོག་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

མ) གནསབཅུ་དགུ་པ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་དོར་བ།

༄ ཚར་བཅད་པར་ཐོབ་པ་ལ་ཚར་མི་གཅོད་པ་ནི་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚར་གཅད་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚར་གཅད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་འཁོར་དག་ལ་གང་ཕམ་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་སྐྱོན་ཚར་གཅད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་རྣམ་པར་འགྲེལ་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་འདིར་ཡང་རྒོལ་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཚར་གཅད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་བ་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་མི་སྦྱོར་བ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ལན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདོར་བ་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དཔྱད་ན་ཡང་། གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ཡང་འདིར་རྒྱལ་བ་དང་

145 ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཕམ་པ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། [146]།སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་ཅུང་ཟད་རྗོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཅུང་ཟད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལན་རྣོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡོད་དོ་ཞེས་བྱས་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ། མ་བརྗོད་པས་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་དོན་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་པོ་ནས་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་བླང་བར་མི་བྱའོ། །སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་མི་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྨྲ་བ་དང་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་སྨྲ་བ་ཚར་བཅད་པ་ཐོབ་པ་ཚར་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། རིགས་པས་བྱས་ན་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཀྱང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པ་དག་མ་ཡིན་ནོ།།

ལན་སྨྲ་བ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བར་བྱེད་ལ་[147]རང་གི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཐྲངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྒོལ་པ་རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་རྒོལ་བ་ཡང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་នོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་དོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཕམ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅ) གནས་ཉི་ཕྱུ་པ་རྗེས་སུ་མི་སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ།

༢༽ གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི། རྗེས་སུ་སྦྱོར་

146 མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

147 ལྟར་སྣང་བ་སྒྲ་བར་བྱེད་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཚིད་སྨྲ་བ་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

འདིར་ཡང་གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་ལས།[148] ཕྱིར་རྒོལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མངོན་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅིང་། དེས་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་[149]མངོན་པར་སྦྱོར་ཞིང་རྗོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ལན་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་ན་གྲོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ། འདི་ལས་འདི་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱིར་རྒོལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བའི་ཚིག་གིས་མངོན་པར་སྦྱོར་ཞིང་། དེ་[150]ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཚིག་ཉིད་ཀྱིས་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྟེ། ངེས་པར་ཡུལ་གཞན་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་[151]གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བསྟན་ན་གཞན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་නོ།།

ཚ) གནས་ཉེར་གཅིག་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་བྲལ་བ།

༢༤ གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་

148 རྒོལ་བ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

149 གནས་སུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

150 དེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

151 མ་དཔེར། ཁྱད་པར་བདེ་བའི་དོན་དུ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་དམ་བཅས་ནས། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ལས་ལྡོག་པའི་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པ་བྱེད་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི། གྲུབ་པའི་མཐའི་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡོད་པ་ནི་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མེད་པའམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱོགས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་དེ། རང་བཞིན་གཅིག་གིས་གསལ་བ་འདི་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇི་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཁམ་ཕོར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པའི་གསལ་བ་འདིའི་དབྱེ་བ་འཛིན་པ་ན། དེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེས་དེ་སྐད་དུ་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པ་རྗོད་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་གཞན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་བ་ཞེས་ཇི་ལྟར་མཚོན་པར་བྱ། ཆོས་གཞན་ལྡོག་པ་ན་ཆོས་གཞན་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།[152]།ཆོས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ལྡོག་པ་ལས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཚིག་ལ་སྤྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་དམ་བཅས་པ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཡོད་པར་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་ཀྱང་མི་མངོན་པ་དང་མངོན་པ་དག་མེད་པར་འགའ་ཞིག་གིས་[153]འཇུག་པ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ནས། འདི་ལྟར་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་འཇིག་པ་དང་། མེད་པའི་ཡང་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཁས་བླངས་པས་འགྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ནི་ཕྱོགས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

འདི་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པ་གང་ངེས་མེད་

152 ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

153 འགའ་ཞིག་གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

བ་ནི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཡོད་པ་ནི་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གཅིག་པོ་གསལ་བ་འདི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྨྲས་པ་དེ་ལ། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། གཏི་མུག་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་སྐྱེ་གནས་ཐ་དད་བ་མེད་པ་དེའི་གསལ་བ་འདིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པ་ཡིན་នོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར[154]འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་མི་བརྗོད་པར་བདག་ཉིད་འདིར་རང་བཞིན་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་འདྲ་ཞིང་།[155] རང་བཞིན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཅན་འདིར་འགྱུར་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་ནི།བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི་དེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་རང་གི་སྐྱོན་གཞན་ལ་འགེལ་བར་བྱེད་དོ།།

གལ་ཏེ་རྣམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་འདི་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱ་སྐར

154 གྲུབ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

155 འདྲི་ཞིང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

མཁན་[156]གྱི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། འཛིག་རྟེན་པ་གྲུས་མ་བསྟན་པའི་དོན་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་འདིར་གླུ་གར་མཁན་[157]གྱི་རི་མོ་འབྲི་བའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་འདི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས། སྡར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་གྲུབ་པའི་གདན་ཚིགས་འདི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་ཞར་ལ་འོངས་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཛ) གནས་ཉེར་གཉིས་པ་གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་།

༢༢ ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་ཚར་གཅད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་གཞན་དང་འབྲེལ་བས་གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བའམ། དཔེར་ན་ཚད་མ་དག་གམ་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཚར་གཅད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་སོ།།

འདིར་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་སྐྱོན་པ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།[158] ཅི་དེ་དག་ཇི་སྐད་དུ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་གཞན་ཡིན་ཞེས་ཏེ་དཔྱད་པར་བྱ་པ་ཡིན་ན་ཡང་། འདི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་མ་སྤྲོས། ཅི་ལྟར་རིགས་པར་གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་འདིར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

156 རྒྱུ་སྐར་མཁན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

157 པེ་སྣར་དུ། གླུ་གར་མཁན། ཞེས་པའི་དོད་དུ། བཞད་གད་མཁན། ཞེས་བྱུང་།

158 ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

༡ མཇུག་གི་དོན།

༄༅ དེ་ཉིད་མཐོང་ལ་འཛིག་རྟེན་དག་གི་མ་རིག་རབ་རིབ་ཚོགས་དག་གཅོད་བྱེད་པའི། །རྟོད་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་དམ་པ་གཞན་ལ་ཕན་པར་དགྱེས་པ་དག་གིས་གསུངས། །གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་ཡིས་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་པའི།།

དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་དག་གསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་བདག་གིས་འབད་པས་འདི་བྱས་སོ།། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་མྱ་ཀླི་རྟི་འི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྟོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

དཔལ་ལྷ་བཙུན་པ་ཞི་བ་འོད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། དཔལ་ལྷ་བཙན་པོ་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་མངའ་བདག་རྩེ་ལྡེ་བཙན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་བཀས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་ཛྙཱ་ན་ཤྲཱི་བྷ་དྲའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། དགེ་སློང་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ། སླད་ཀྱིས་ཀུང་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་དཱི་པཾ་ཀ་ར་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་དར་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཞུས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་།

༡ «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།»

ཀ སྡེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ

ཁ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཅེ པོད། ༩༧ ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པའི་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢

ག ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་སྦྱར་དང་བོད་འགྱུར་ཤན་སྦྱར། ཡུ་ཧོ་མི་ཡ་ས་ཀས་བསྒྲིགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡/༢ ལོར་དཔར་བཏབ། (*Pramāṇavartika-karika* (Sanskrit and Tibetan), edited by Y. Miyasaka. Acta Indologica 2. 1971/72. 1-206)

ང ཏོམ་ཏི་ལྡེ་མནྜ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་སྐྱོད་ཆའི་ཨིན་འགྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་དཔར་བཏབ། (Tom J.F. Tillemans, Dharmakīrti's *Pramāṇavārttika*: An an notated translation of the fourth chapter. Volume 1; k.1-148; Verlag der Ősterreischen Akademie der Wissenschaften, Wien 2000)

༢ «ཚད་མ་རྣམ་ངེས།»

ཀ སྡེ་དགེ ༤༢༡༡ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཅེ དེབ། ༩༧

ཁ ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལེགས་སྦྱར། ལེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། ཨེརྣསྟ་སྟེན་ཀེལླ་ནེར་གྱིས་བསྒྲིགས། ༢༠༠༧ (Dharmakīrti's *Pramāṇaviniścaya*: Chapter 1 and 2; critically edited by Ernst Kellner; China Tibetology Publishing House, Austrian Academy of Sciences Press, Beijing-Vienna, 2007)

༣ «ཚད་མ་རིགས་ཐིགས།»

སྡེ་དགེ ༤༢༡༢ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ་དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཅེ དེབ། ༩༧

༤ «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ།»

སྡེ་དགེ ༤༢༡༣ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཅེ དེབ། ༩༧

༥ «འབྲེལ་བ་བརྟག་པ།»

སྡེ་དགེ ༤༢༡༤ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཅེ དེབ། ༩༧

༦ «རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ།»

སྡེ་དགེ ༤༢༡༩ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཆེ དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཆེ དེབ། ༩༨

ཁ བྲ་དིབ་གོ་ཀལ། རྩོད་རིགས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་དང་ཨིན་འགྱུར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་ལྡི་ལིར་ དཔར་བཏབ། *(Vādanyāya of Dharmakīrti: The Logic of Debate;* critically edited and translated by Pradeep P. Gokale, Sri Satguru Publications, India Book Centre, Delhi, 1993)

༧ «རྩོད་པའི་རིགས་པ།»

ཀ སྡེ་དགེ ༤༢༡༨ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཆེ དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཆེ དེབ། ༩༨

༨ «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པ།»

སྡེ་དགེ ༤༢༡༥ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཆེ དེབ། ༩༧

༩ «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ།»

ཀ སྡེ་དགེ ༤༢༡༦ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དཔེ་བསྡུར་མ། བསྟན་འགྱུར། ཅེ དེབ། ༩༧

ཁ རེ་ཉི་ཨེར་ནོ་གནོ་ལིས་ཞུས་བསྒྲིགས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་ལེགས་སྦྱར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ དཔར་བཏབ། (Ranier Gnoli edited. *The Pramāṇavārttikam of Dharmakīrti:*The First Chapter with the Autocommentary, Texts and Critical Notes. Serie Orientale Roma XXIII, 1960.)

གཞུང་གཞན།

«དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མ་དང་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ།» དེབ། པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༣

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (༡༣༨༥-༡༤༣༨)«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༣༦༢-༡༤༣༢) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» དེབ། སྟོད་སྨད་གཉིས། ལྷ་ཀ་མཐོ་སློབ་དགེ་ལྡན་སྤྱི་ལས་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ དང་། ༡༩༧༥

---------- «ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» དེབ། སྟོད་སྨད་གཉིས། ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣

--------- «ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་གཏེར།» གསུང་འབུམ། སྐུ་འབུམ། པོད། ཀ

-------- «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྣམ་བཤད་ཉི་མའི་སྙིང་པོ།» གསུང་འབུམ། སྐུ་འབུམ། པོད། ཙ

བཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི (༡༢༢༧-༡༣༠༥)«ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག» དེབ། ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༡

-------- «རྩོད་རིགས་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག»།གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ལྷ་སའི་ཤིང་དཔར་ལ་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པ།

ཆོས་མཆོག (༧༥༠-༨༡༠) «ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་འགྲེལ་བཤད།» (འཐད་ལྡན་ཆེ་བ། ལེའུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ།) སྡེ་དགེ ༤༢༢༨ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཛེ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༩

-------- «ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཊཱིཀྐ་འཐད་ལྡན།» (འཐད་ལྡན་ཆེ་བ། ལེའུ་གསུམ་པ།) སྡེ་དགེ ༤༢༢༧ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཛེ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༩

------- «རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༡ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཝེ དེབ། ༡༠༥

དུལ་བ་ལྷ། (༦༩༥-༧༡༥) «རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་བཤད།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༨ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ དེབ། ༡༠༦

------- «གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཐིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༩ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཝེ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༩

------- «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༦ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ དེབ། ༡༠༦

------ «རིགས་པའི་ཐིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༠ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཤེ དེབ། ༡༠༥

------«རྩོད་པའི་རིགས་པའི་འགྲེལ་པ།» (རྩོམ་འཕྲོ) སྡེ་དགེ ༤༢༤༠ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ དེབ། ༡༠༨

ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། (དུས་རབས་ལྔ་པའི་སྟོད།) «ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།» (ཞ་མ་སེང་རྒྱལ་གྱི་འགྱུར།) སྡེ་དགེ ༤༢༠༣ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧

------ «ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།» (དད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར་སྣར་ཐང་དཔར་མ་ལས་བཏུས།) བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧

----- «ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ།» (དད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྱུར།) བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཅེ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༧

བྲམ་ཟེ་ཤངྐར་ཨནནྡ། (༩༥༠-༡༠༢༠།) «འབྲེལ་བ་བརྟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༧ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ དེབ། ༡༠༨

བརྩོན་པ་སྒྲོན་གཞོན། (དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ།) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན།» དེབ། ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣

ཞི་བ་འཚོ། (འདས་ལོ། ༧༨༧) «རྩོད་པའི་རིགས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༩ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ དེབ། ༡༠༨

ཤཱཀྱ་བློ། (དུས་རབས་བརྒྱད་པ།) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད།» སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཛེ དང་ ཉེ དེབ། ༩༨-༩༩

ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ། (༧༤༠-༨༠༠།) ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན།» སྡེ་དགེ ༤༢༢༡ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཏེ དེབ། ༩༩

ལྷ་དབང་བློ། (༦༣༠-༦༩༠) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ།» སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཆེ དེབ། ༩༨

ཨར་ཙ་ཊ། (དུས་རབས་བརྒྱད་པ་སྟོད།) «གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༣༥ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཤེ དེབ། ༡༠༥

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༄༅། །རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་ཀླུང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྤྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་ཐིག་སྲོད་མི་ཟད་པས་གནས་སྐོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཁྱབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་ཁྲ་རྒྱུའི་སྤྲོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྫོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་སྐོངས་འདིར་ཡང་ཁྱབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཕྱུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །དགེའོ།། །།

རྒྱ་གཞུང་སྣེ་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་ཞུ་སྒྲིག་པ།
ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པ།

པོད་འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་པ། ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པ།
ཞུ་སྒྲིག་ལས་རོགས་དང་དཔར་སྐྲུན་འགན་འཛིན། བློ་བཟང་ཆོས་དར།
དཔར་གཞི་སྒྲིག་རོགས། ཕུ་ཁང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།
དཔར་ཐེངས་དང་པོ། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟི་ལིར་བཏབ།

དཔེ་དེབ་བསླུ་ཡོན་ཞུ་ཡུལ།
Gaden Shartse Library
Email: gasharlibrary@gmail.com